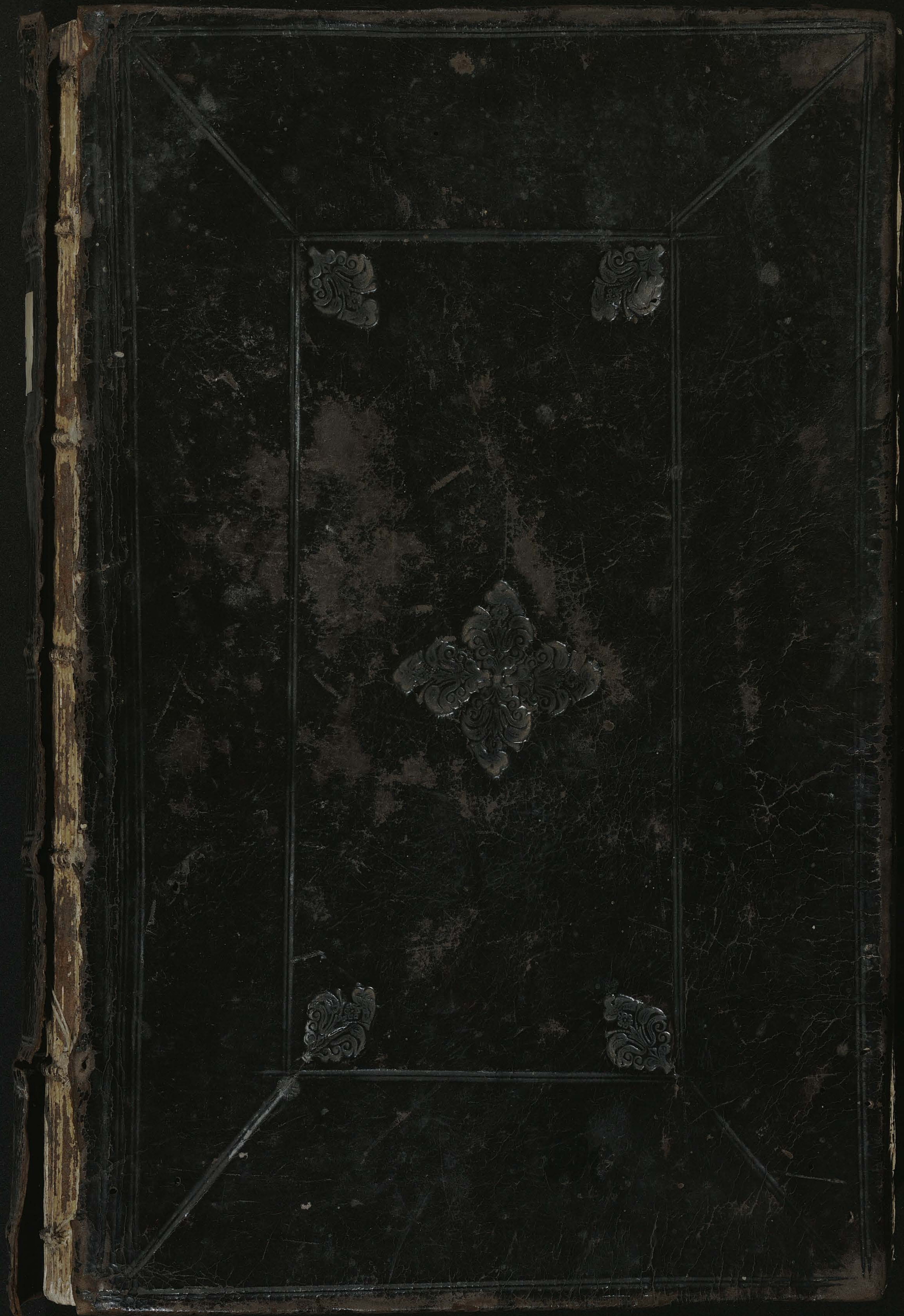

NOTIFICATIO

Ad augendam devotionem erga passionem Domini, nuper Fel: Rec: Clemens XIV *ex audientia sua sub die 26. Jan: Annò 1773.* specialem hanc gratiam benignè impertiri dignatus est Christi Fidelibus in casu, quo adversa valetudine vel in carceribus detenti, aut in mari, vel in partibus infidelium existentes, aut alias verè impediti, ad loca, ubi Stationes Viæ Crucis erectæ sunt, accedere nequeant; dummodo tantum parvum saltem Crucifixum de Aurichalco ut passim (non tamen de qua alia fragili materia) confectum, & à Ministro Generali vel Provinciali aut Gvardiano Ord: Nostri Obs: benedictum præ manibus tenentes, quatuordecim *Pater* & *Ave* cum totidem *Gloria Patri* una cum aliis quinque *Pater, Ave* & *Gloria* pro Sum Pontifice devotè recitaverint, eandem Indulgentias lucrari valeant, perinde ac si prædictas Stationes Viæ Crucis personaliter visitassent.

Formula benedicendæ ejusmodi Crucis erit illa communis juxta praxim Romanam. Benedictio Dei Omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus S. descendat super hanc Crucem & maneat semper. *Cum intentione applicandi præfatas Indulgentias.*

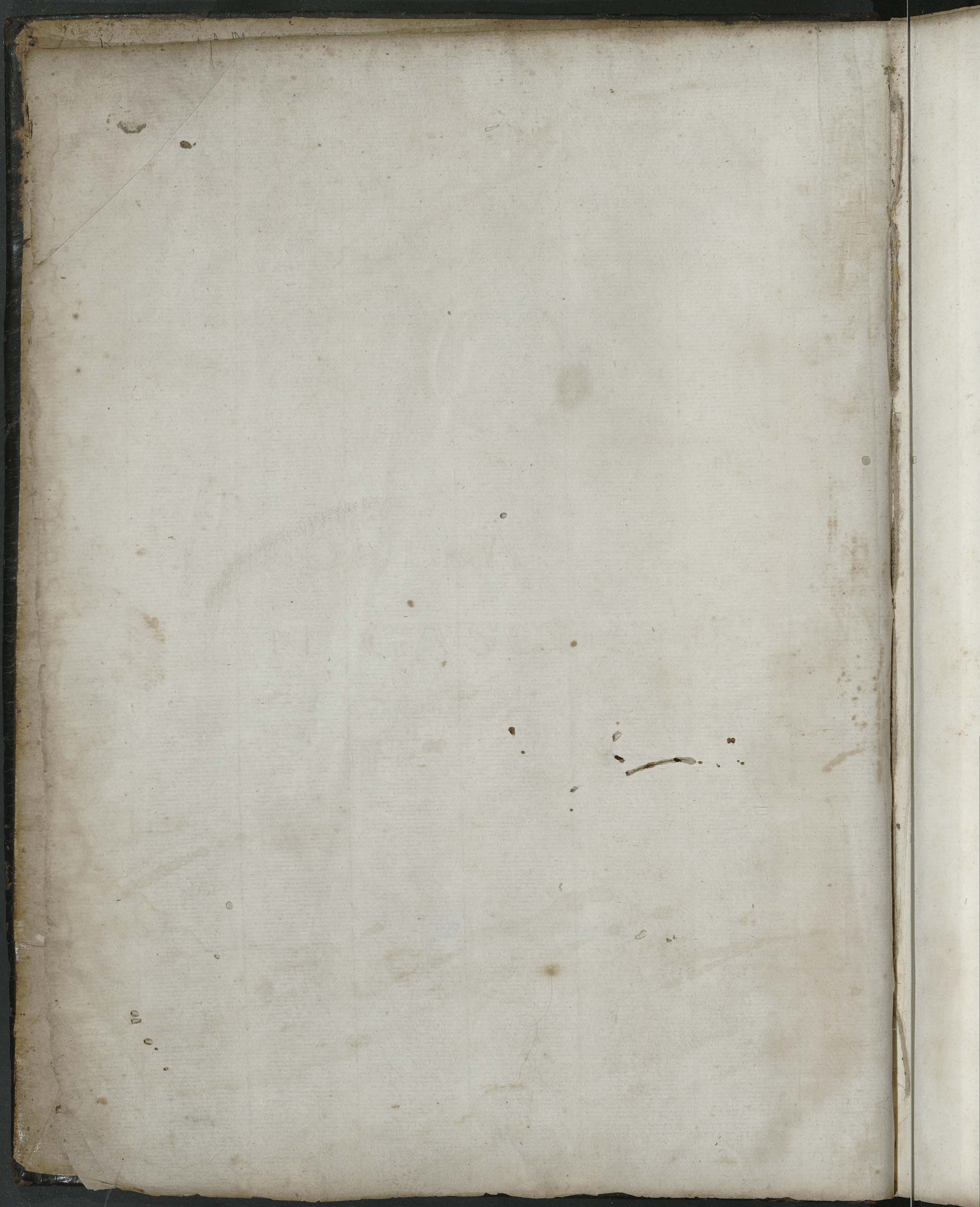
Finis Directorii
Anni 1783.

1

Conventus Carolstadiensis PP. Divi
Francisci, annuente Celsmo Praesule
neq Documenta fundationis sed
neq Libros metricum ad archivum
Diœcesanum ob rationes expositas
comportare tenetur. Venis d 27 aug
1802 Ane ——

B Tyšemi
Sinogatus C. S.

3

COMPENDIUM

Omnium Documentorum
Conventûs Carolstadiensis ad S. Virginem
Mariam Annuntiatam et S. Patrem
Franciscum Cont. Fratrum Min. S. Observant.
sub Guardianatu A. V. P. Erasmi Kriffli
in sequentes Fasciculos

DISPOSITUM

Anno Domini 1769.-

1.

In Nomine Domini Amen. –

Cum antiqui rerum gestarum Codices; et nonnulla Documenta Conventus Carolstadiensis (ut Protestatio Folio Marg. sonat) ob varias calamitates temporum, non cum parvo damno et incommodo posteræ Communitatis in eodem Conventu degentis perierunt. occurrendo præterea, ne cum præterita revocari nequeant; futura prætereant. Novum ad res conscribendas quæ contigerint Notabiles confici curavimus Archivum. Neque enim ulli Libri aut jucundiores sunt aut fructuosiores, quam Codices antiquitatis, mores, consuetudines, casus, prospera, ac adversa perhibentes posteritati, Fundatorum Benefactorumque heroica gesta, amplissimas Gratias immortalitati commendantes, Eorumque Nomina gratitudini ac memoriæ Successorum porrigentes. Nam si nihil est hominis animo jucundius quam jucunda legere et discere, ac ea ita discere ut nihil laboris ac molestiæ exhibeant, dubitare nemo potest Ejus generis esse res gestas, quæ tum cito tum sine ulla molestia animi contentione capiuntur. Nec quidem ipsius humanarum rerum Moderatricis Prudentiæ aliunde major vis colligi potest, nisi ex Rebus iam gestis non enim ab eo futura prænoscuntur, aut cujuscunque consilii inceptique exitus prænunciantur, qui Vetustatis caret cognitione. – Et quamquam non certa serie res humanæ Volvuntur, magnaque earum Varietas Videtur plerumque tamen e similibus similia existunt, nec ulla certior Regula est judicandi, discernendi, quo res evasura sit, quam inspicere, quem exitum similia præteritis temporibus, sæpius habuerint. Ceterum Verbo dicere audeo quod Nobis natura negavit, hoc satis excellentius tribuunt Libri gestorum nam qui eos pervolvunt omnibus ætatibus vixisse, omnibus Consiliis interfuisse, omnia quæcunque olim fuerunt vidisse, quo tempore, et ad quas quisque incumbebat virtutes, ac quali in Deum Largitione, amoreque ferebatur, præsentes spectasse videntur. Hoc itaque perspecto utilitatis motivo etiam præsens Archivum comparatum esse candide Lector scias, ac ne res necessariæ, Benefactorumque gesta oblivioni tradita cum tempore fugiant, diligenti calamo conscribere valeat. – .

Fasciculus 1.
Producit Documenta Fundi. 1.

N.ro 1. An. 1603. d. 10. 8bris Litterae Illmi Domini Joannis Caroli Chodkiewicz cum omni libere Erectioni Ecclesiae ac Conventus in Oppido Kretynga alias Carolstadium dicto consensu dimissiones Bonorum sui Haereditariorum Kretynga dictorum PP. Min: de Obser: de tenore sequenti datae.

Ku pomnożeniu chwały Bożey y większemu pożytkowi Dusz ludzkich oddaię Oycom Bernardynom Maiętność swą Kretyngę zwaną ze wszytkiemi Prowentami, Dochodami, płaty y pożytkami, do Fundowania Klasztoru, następuie czas obięcia na święto Bożego Narodzenia w Roku Pańskim tysiąc szesćset czwartym, gdzie dla dozoru y wszytkiego ochronienia Poddanych od sąsiad zostawiłem sługę swego Kinickiego, on płaty y Czynsze także stałe y wszelkie inne przychody od Poddanych odbierać, y to wszytko /: Dwieście złotych sobie przyiełtu tylko biorąc :/ lubo Oycom oddawać, lubo za wolą y roskazaniem ich sam onemi szaffować y we wszytkim się referować powinien do nich będzie, y żadnym posłuszeństwa ich dowodzić: — Poddanych y innych świeckich rzeczy, ktore decyzyi swoią naturą własney, w tym Impedimentum nie ma ponosić. Stałeyą maiące oko na złe Lata, nieurodzaie zniszczenie iako albo powietrzem tak innemi plagami Bozkiemi. Ma Poddane te, kładzie żyta z włoki korzec ieden, ięczmienia korzec ieden, Owsa korcy półtora, Siana z włoki wozy dwa, Konopi z włoki iedne, Gęś z dwuch włok iedna, iaiec dziesięć z włoki — Co się tknie nabiału z krow dwornych Folwarkowych czterdzieści tu zostałych, a z tych Kunicki ma na Folwarkowe wychowanie dziesięć, a resztę na Klasztorną potrzebę obrocić ma. — Gdzieliby co ku większemu pożytkowi w Maiętności tey, lubo ku poprawieniu służyło, w ktorym wolne Mliwo bez miarki OO. raz na zawsze pozwala się, lubo iakim innym sposobem Intratę obmyslić mieli, to wszytko cokolwiek na to łożyć potrzebowali, z tego Roku onym wrocone bydź ma. Ktore wiedząc potrzeby Oycom ze Dworu musi

będz

2. Illmus Chodkiewicz Bona sua dimittit FF. pro erectione Ecclesiae et Cntus.

3 Mliwo wolne na zawsze.

bydź dawani. A Poddane od roboty uwalniam Wyjąwszy pięc Dni
w Roku ktore Tłokami maią bydź nazwane; te według potrzeb Kunicki
obrocic ma: chcę iednak miec aby każdy będąc w dźięcien ułolgowaniu
me Kamienie wozić pomógł, gdźieby gwałt y potrzeba była. Wszyscy przy-
muszeni bez folgi bydź maią. Dan w Kretyndze Dnia 10 [illegible]
Roku Tysiąc Sześcset Trzeciego L.S.
Jan Karol Chodkiewicz m.p.

1. 2. An. 1618. d. 26. Febr. Dispozycya JW. JP. Pana Jana Karola
Chodkiewicza Woiewody Wilenskiego raz na zawsze Ichmościom
Panom Namiestnikom Kretyngowskim Dana, aby Annuatę
punktualnie do Klasztoru oddawano. — —

JW. Chodkiewicza Dyspozycya aby Annuatę na zawsze od-dawano —

Urodzonym Panu Adamowi Zklarskiemu Namiestnikowi Kre-
tyngowskiemu y następcom będącym rozkazuię Wam, abyście Oycom
Bernardynom Konwentu Kretyngowskiego, co roku przed Swiętem
wszystkich Swiętych z Prowentu Maiętnosci mey Kretyngowskiey
takową Jałmużnę oddawali, to iest: Zyta Beczek Siedmdziesiąt, Pszenicy
Jadrney dla Kosciola Beczek Dziesięc, Jęczmienia na Słody, Krupy,
Beczek Półtora sta, Owsa Beczek Półtora sta. — Na Jarmark
Kleypedzki to iest Assumptionis B. Virginis Mariae na Beczkę Wina
Kanaru albo Petersymenu do Kosciołu Złotych sto, na potrzebę do Kuchni
Złotych Szescdziesiąt, na Sledzie y Rybę na obadwa Posty Złotych
Pięcdziesiąt, na sukno dla Braci każdego Roku na Swięty Marcin
Złotych Półtora sta, Gęsi Kop półtrzeci, Kurow Kop pięc, Siana Wo-
zow Trzysta, Miodu prasnego Beczek parę dla Wosku do Kosciola
koniecznie inaczey nie czyniąc, co osobliwym moim Zapisem iest wy-
rażono, a Wam zaś Kwitami Oyca Gwardyana tamecznego według tego
mego Listu przyimowano będzie. Dan w Wilnie Dnia Szostego
Februarij Roku Tysiąc Szescset Osmnastego. — L.S.
Jan Karol Chodkiewicz
Hetman W. W. X. Litt. —

Item Tey Dyspozycyi Wypis z Xiąg Ziemskich Powiatu Telszewskiego Littera S.
Ro 1815 Apr. 11 Dnia pod tymże Numer

3. An. 1619. d. 13. Martij. Litteræ Fundationis Generalis Illustrissimorum Magnificorum Dominorum, Joannis Caroli et Sophiæ de Mielec Mieleckæ Chodkieviciorum Conjugum, Palatinorum Vilnensium. —

In Nomine Domini Amen.

Ad perpetuam rei memoriam. Nos Joannes Carolus Chodkiewicz Comes in Szklow, Mysza, et Bychow, Palatinus Vilnensis, Supremus Exercituum M. D. Litt. Præfectus, et Generalis Ducatus Litoniæ Commissarius, Derpatensis, Lubosianen. Velonensis &. Capitaneus et Sophia de Mielec Mielecka Conjuges. Universis et singulis quorum interest Præsentibus et futuris cujuscunq statûs et Conditionis, dignitatis, et præeminentiæ hominibus, has Literas Nostras inspecturis notum testatumq facimus. Quia Nos puram mentem ad Verum Dei Cultum veramq Religionem dirigentes, et summum bonum ac felicitatem ad Animarum Negotium et Justitiæ opera referentes, Dei fulti præsidio Monasterium Religiosorum Fratrum Ord. Minorum de Observantia, Eorum potissimum qui arduas profecto vivendi Regulas et Officia Sanctissimae Professij laudabili virorum et SS. Patrum vestigijs insistunt, in Bonis suis Hæreditarijs Oppido nempe antiquitus Kretingae, recenter vero Carolstadium appellato, tum ad ornamentum =Religionis ~~Relm.~~ ad conservandum sacrum Ordinem fundavimus, et ereximus, Ecclesiamq in honorem Dei Optimi Maximi Sub Titulo Annuntiationis Gloriosissimæ Virginis Mariæ et Beati Francisci Confessoris, ut nimirum Deum et virtutes Cælestes placando Superne Virtuti contemplationi Dediti, Nostras Omnes actiones et mentes, Supplices ad Cælestis Gloriæ Numina pijs precibus erigant, easq commendent: Inscripsimus et Dotavimus omni ævo hanc Nostram Voluntatem nunquam tam per Nos Ipsos quam Nostram posteritatem Sub Censuram violandam fore, hoc Speciali Nostro Rescripto cavientes et sacrosancte promittentes. Fundamus itaq et Donamus primum Aream et Fundum pro fabricanda Ecclesia et Monasterio prædicto locum, scilicet supra Fluvium Akmiana dictum, tam late, longe et circumferentialiter prout tam in præsenti a prædictis Religiosis Fratribus suis sepi- continentur

1 Fundacya JW. Jmc Pana Chodkiewicza

2 Ograniczenia Klasztoru

continentur, tam et alterum Fundum pro conseminando Horto, alterum pascendis Pecoribus, cum Stagno, in quo per eosdem Religiosos ad usum suum Molendinum constructum est. Porro ad usus eorum Victus necessarios ex reditibus Annuis Bonorum Cretingensium vel Carolstadiensium assignamus et donamus communi voluntate Nostra Annuatim

1 Annuata Zbożowa &c.

incidenti OO. Sanctorum Festo, Eleemosinam percipiendam; nempe Siliginis Tunnas Septuaginta, Tritici puri et electi pro usu Ecclesiastico Tunnas Decem. Hordei pro Braseis componendis et molendis Cultibus Tunnas Centum quinquaginta: Avenae Centum quinquaginta Nundinis Clopedensibus quae pro Assumptionis Beatae Virginis Mariae

2 Annuata Pieniężna

Festo instituuntur, pro uno Vase Vini Canari vel Petersimonis dicti Florenos Centum. Ad necessaria Culinae Florenos Sexaginta: Pro Piscibus et halecibus in Adventum Domini et Quadragesimam Florenos quinquaginta: Pro Panno Fratribus vestiendis Annuatim circa Festum S. Martini Florenos Centum quinquaginta: Anserum Sexagenas duas cum dimidia, Gallinaceorum Sexagenas quinque, Foeni

3 Siano y Miod

Currus trecentos: Mellis puri alias praśnego Tunnas duas propter ceram ad usum Ecclesiae suppeditandam. Lignorum ad extremum ex quolibet agri tenio totius Tractus et circumferentiae Cretingensis

4 Drwa

per unam Struem VS vulgo dictam. Quod ut in omne tempus sanctum et inviolatum permaneat, his Nostris cavemus Litteris, pollicemur et confirmamus, atque pro Nobis et Successoribus Nostris spondemus, illud omne quod ex voluntate Nostra fundatum, et pie institutum est, sacrosancte conservaturos et praestituros. Et si non satis contigerit Nos aut Successores Posteritatemque Nostram Bona haec cuipiam dare, donare, vendere, aut alienare, nullatenus Fundationem hanc in dubium vocare, eamque sub gravi et rigida Dei indignatione, Bonorumque praedictorum in Templum devolvendorum amissione violare poterimus, nec Successores Nostri poterunt perpetuo in suo robore permanendam. Atque haec omnia Majorem Fidem ut obtineant, robur que habeant perpetuum, Litteras Praesentes, Nostris et Personarum dignissimarum ad conficiendum hoc Fundationis Instrumentum rogatarum manibus subscriptas, Sigillis Nostris roboravimus communicavimus, in perpetuum duraturas. Datt. Varsaviae d. 13. Mensis Mart. Anno Millesimo Sexcentesimo Decimo nono.—

L.S.

Joannes Carolus Chodkiewicz
Palatinus Vilnen.

Alexander Chodkiewicz
Palatinus Trocensis

Zofia z Mielca Chodkiewiczowa
Woiewodzina Wilenska

Christophorus Chodkiewicz
Vexillifer M. D. Litt.

Ao 1639. 26 Jan. S. P. Lubricz Gwardiany Carolstadensis coram Judicio Terrestri Duc. Samog. has litteras Fund. ingrossari fecit, ut videre est à tergo Literas Fundationis

Ex Funduszu tego Wypis z Ksiąg Grodz. Wn. Ks. Żm. R. 1815 7bra 7o

4. An. 1619. d. 13. Marty Approbatio Fundationis Illmorum Mrum Dominorum Joannis Caroli et Sophiae Chodkieviciorum Palatinorum Vilnen. per Serenissimum Regem Sigismundum III. —

In Nomine Domini Amen.

Ad perpetuam rei memoriam. Sigismundus III. Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithvaniae, Russiae Prussiae, Masoviae Samogitiae, Livoniae, et Sveciae Haereditarius Rex. —

Significamus praesentibus Literis Nostris Quorum interest, Universis et singulis. Quod cum Illes et Magnifici Joannes Carolus Chodkiewicz, Comes in Szklow, Myszai ~~et~~ Bychow, Palatinus Vilnensis, Supremus M. D. Lithvaniae Exercituum Praefectus, et Generalis Ducatus Livoniae Commissarius, Derpatensis, Lubbszanen. Vielonensisq Noster Capitaneus, et Sophia de Mielec Mielecka Coniuges, in Bonis suis Haereditar. Kretyngas antiquitus nuncupatis in Ducatu Samogitiae consistentibus Ducatuum vero Prussiae et Curlandiae, confinijs proximis Oppidum cui etiam Nomen Carolstadium a Nomine Conditoris recenter impositum est, condidissent, primumq vero Caelesti perfusi Lumine, Numen aeternum felicibus suis coeptis placandum, interq tot depravatae Fidei locorum illis finitimorum homines, veri Dei Cultus splendorem propagandum existimassent, Templum et Monasterium Religiosorum Fratrum Minorum de Observantia in Honorem Dei Omnipotentis Maximi sub Titulo Annuntiationis Gloriosissimae Virginis Mariae, et Beati Francisci Confessoris supra Fluvium Okmiana fundarent, reditibusq ex mera Heroica Liberalitate et animo generoso dotarent, interponeretur, ad Nos in tam pie et laudabiliter instituto Ipsorum opere per eosdem Fratres Ordinis praedicti Religiosos supplicatio, quatenus tanquam Supremus in Regno et Dominiis Nostris, Ecclesiarum Dei Patronus, eam piam voluntatem et sinceram Illmorum et Magnifici in Szklow Myszai ~~et~~ Bychow Comitis, et Sophiae de Mielec Mieleckae Conjugum, Pietatem, authoritate Nostra Regia resplendentem manu...

Efficeremus

1. Sigismundi III. Regis Approbatio Fundationis. —

efficeremus, roburq illi firmius adduceremus. Nos quod ad veri Principis munus pertinere arbitremur, non tantum paci et tranquillitati Subjectorum Nobis Populorum, sed multo magis saluti Animarum sempiternae consulere, Cultumq Nominis Divini sanctissimum promovendum existimaremus, facile sane adducti sumus, ut eandem Ecclesiae praedictae et Monasterij Carolstadiensis per Illmos ac Magnificos Dominos Conjuges Fundationem factam, quo nimirum amplissimo hoc Ipsorum monumento consecrata Eorum Nominis ad posteros transmitteretur memoria, in omnibus suis circumferentijs, Areas, Fundis, Hortis, Pascuis, Stagnis, Molendinis caeterisq attinentijs et pertinentijs universis, adjunctis et adiungendis, approbandis Confirmandis et ratificandis Jurisdictioni Spirituali Ecclesiasticae incorporandam Privilegijs et Immunitatibus prout aliae in Regno et Dominijs Nostris potiuntur Ecclesiae, remunerandam esse duximus, uti quidem approbamus, confirmamus, ratificamus, incorporamus, et remuneramus Praesentibus Litteris Nostris, vimq et robur debitae firmitatis easdem obtinere debere decernimus, nulli aevo infringendam et violandam. In cuius rei Fidem Praesentes manu Nostra subscriptas, Sigillo Magni Ducatus Litt communiri mandavimus. Datt. Varsaviae d. 13. Marty Ao. 1619.

L.S.

Sigismundus Rex

Item Przywileju tego Wypis z Xiąg Grodz: Att. Tel: Ru 1815 7bra 7.

Ao. 1639. Vigesima ad Acta Illmi Georgij Tyszkiewicz Epi Samog: Praesentes Litterae ingrossatae fuere. Separatim ad Acta Samog: Auditor. subscripty 1.

5. Ao. 1619. d. 3. Mai Dokument Wo. Mo. Pana Pana Karola Chodkiewicza Wojewody Wilenskiego z Fundacyą na palenie Węgli w Lasach Kretyngowskich Konwentowi tutecznemu

Dokument na palenie Węgli.

Na Wiosne raz y w Jesieni na Zimę gotowac Węgle, co Koli na Klasztornaz potrzebee aby było wolno Oycom y nikt w tym nie przeszkadzał chcee to miec y rozkazuie. d. 3. Mai Anno Dni 1619.

L.S.

Jan Karol Chodkiewicz

Hetman W. W. X. Litt:

Notandum. Iż to palenie Węgli wyszło dawno ze zwyczaiu, za co teraz Dwór Kretyngowski oddaie do Klasztoru Węgli wozow dwa ktore powinny miec w sobie Beczek 16: vide Dispositionem Magnifici Domini Commisary Folio 22. Mary. —

Anno 1609. Januarii 23. 9.

C. Nr. 4. Copia Przywileiow J. W. Pana Jana Karola Chodkiewicza Woiewody Wilenskiego Miastu Kretyngowskiemu oraz w niektorych Punktach Konwentowi służących. 1.

Na częsc y na chwałę Boga Wszechmogącego. My Jan Karol Chodkiewicz Hrabia na Szkłowie Myszy y Bychowie Zmudzki y Derpski Starosta, Generalny Jnflantski Kommissarz y Hetman Wielki W. X. Litt. —

Wszytkim w obec y kazdemu z osobna stanom roznym na Urzędach będącym komu by ten nasz Przywiley czytać widziec y słyszec nalezało czyniemy wiadomo, tak inszey Waszy Ludziom, jako tez Panom Korony Polskiey y W. X. Litt. tak tez Nawney Rodzicy naszego pamięci, Mądrosci y Umieiętnosci, przez ktorą do pospolitego nabycia Dobr godnie były starania; Przeto chcąc mieć azeby od wszytkich było przyięte w zgodzie miłosci y przyiazni ludzkiey pomnozenie po Wsiach y Miastach naszych w ktorych azeby ludzie mieszkaiące poczciwie Prawu podlegaiąc w zgodzie wiary jedney Katholickiey zostaiąc rządzili się y mnozyli Daiemy na podporę y ozdobę Rpltey y tu Dobru naszemu ten Przywiley oraz na większą wolnosc Miasta naszego Karolstadzkiego. —

Przywileie Miastu y Konwentowi w niektorych Punktach służące

1mo Gdy zesmy przed kilku Lat w Dobrach naszych Oyczystych Kretyngach nazwanych na częsc y na chwałę Pana Naywyzszego y Błogosławioney Panny Maryi tak tez Wszytkich Swiętych za pozwoleniem Majestatu J. K. Mci Kosciół z Klasztorem pod tytułem Zwiastowania Nays. Panny Oycom Bernardynom Zakonu S. Franciszka de Observantia zmurowac kazali spodziewaiąc się za to Dobr wiekuistych, iako tez odeymenia nieprzyiaciół Kosciołu Bozego nad ktoremi my zawsze otrzymywali zwycięstwo, a tako iednostaynie wszyscy prosiemy aby miał oko wesołe na nas, do odpuszczenia złosci naszych, gdzie mozemy ubłagać przez sługi onego, ktorego iak wiednie tak w nocy, Kazaniem, Modlitwami, Spiewaniem swoim będą wyznawiac y wychwalac. — 2.

2do Za pozwoleniem naprzod Nayiasnieyszego y Niezwyciężonego Krola Pana Miłosciwego Zygmunta Trzeciego y Senatu Wszytkiego Rpltey 3

na Seymie Walnym Warszawskim Roku 1607 w tych Dobrach naszych Dziedzicznych, Wyż pomienionych Kretyngowskich Ztąd Konstytucyą obwarowany, abyś się żaden zza Granicy Zamorskich Towarow prowadzić nie ważył, pod Winą w Konstytucyi położoną. —

1. 3tio. Osoby poważne w Radzie Zasiadaiące, tak też Lud Pospolity chcieli w tym Mieście mieszkać, maią się według naszego Przywileiu, a Zwłaszcza podług Prawa Maydeburskiego Zachować: którym nieumnieyszać wolności ale przydawać powinniśmy, y uprzedzać Za Żądaniem Onych Maią tedy w tym Mieście tak Radni iako y Pospolity Lud w Zgodzie miłości y wszyscy w jednostayney Wierze Katholickiey Rzymskiey a nie inszey mieszkać y zostawać: A Sądy według Prawa Pospolitego bez żadney folgi maią się odprawować: —

2. 4to. Maiąc nadzieję w Łasce J. Kr. Mci y Senatu w Rzpltey, a chcąc także przeciwko Wam pokazać, że nie tylko tym naszym Przywileiem, ale Głownym z Łaski Krola JMci y Senatu wszystkiego otrzymanemy opatrzyć, gdzie też chcemy iako w inszych Miastach Głownych wolności za łaską Krolewską, to iest stare Myto przy nas mniey, na Lat Dziesięć wyprawić. gdzie maią postrzegać, żeby nie było z uszczerbkiem Rzpltey, a tak tą wolnością zażywać się wolno będzie, jednak maią bydź Przysięgli żeby nie było z Szkodą Rzpltey, aby Obcych Towarow za swoie nie przedawali:

3 Fundament Parafiy ktorą Klasztor trzyma

5to. Za pomocą Boską w tym pomienionym Mieście Karolsztadskim maią bydź dwa Jarmarki, jeden na S. Franciszek drugi na Nawrocenie S. Pawła d. 25. Januarii. Dni Targowe ad praesens w Niedzielę odprawować się maią, nim z Łaski Krola JMci y Senatu wszystkiego w Piątek Targ uzyskanie postaramy się, czego snadniey abyśmy mogli dostąpić jednostaynie o to Pana Nayważnieyszego prosić mamy, jako Chrystus Pan Oyca Swego, Zachoway Oycze moy tych ktorycheś mi dał w Opiekę, a przeto na Cześć y na chwałę Maiestatu Boskiego, Miasto tak cnotami wiarą Ewangelicką a nie inszą ludźmi godnemi y uczonemi maią zdobić nie dopuszczaiąc Kościołow wiary inszey, krom wiary Katholickiey jednostayney, iakiegokolwiek Zakonu pozwalamy, y mieć chcemy. Do Spowiedzi inszego Kościoła krom tuteyszego, żaden uciekać się nie powinien, ani się ważyć

ani sie ważyć ma sprowadzać Ministrow albo Predykantow do Miasta
ani też do prywatnych Domow. Kazania y prywatnych Obrządkow
odprawować nie powinni, pod utraceniem wszytkich Dobr im danych
ktore maią bydź do Skarbu Naszego komportowane.. Mieszkanie jest
wolne Lutrom, tylko Predykantow do Miasta sprowadzać niegodzi sie
gdyż niedaleko Granica Pruska mogą do swoich Ministrow jezdzić
y swoie Nabożenstwo odprawować. Wyimuiąc Zydow Tatarow, y innych
Pogan, ktorzy aby w tym Miescie niemieszkali, Wiecznemi czasy za
siebie y Sukcessorow naszych zakazuiemy, iednak Gosciom przyiezdzaiącym
wolno wszelkie Towary Mieszczanom naszym przedawać, by od niego
jakie sie zdawać będą kupować.—

6. Szpital na cześć y na chwałę Pana Naywyższego, dla chorych uło- 1
mnych niedołężnych ktorzy niemogą mieć wyżywienia dla nędzy y
rożnych chorob, za te tylko z iałmużny żyć muszą ktory daiemy dla
całego Miasta murować: Na Opatrzenie onych do tego Szpitala Gruntu
Włokę przydaiemy y pozwalamy Wiecznemi czasy, o ktorym Szpitalu
Magistrat y Miasto mieć Staranie powinno, y Prowizorami na ten
Szpital nadanemi zawiadywać wiernie, y z boiaźnią Bożą szafować
maią nie na pożytek swoy nie obracaiąc, ale na chorych ułomnych
y niedołężnych ktorzy sie w Szpitalu znayduią.—

7mo. Dla ćwiczenia Dziatek nauk uczciwych, pozwalamy z Łaski 2.
Naszey Dom wolny dla Bakałarza, ktory ma Dziatkom dawać
nauki dobre z boiaźnią Bożą y dobremi obyczaiami, gdzieby z po-
żytkiem tak Dziatek jako y Magistratu wszytkiego y podporą Rzpltey
było; a w tey Szkole ma mieć Magistrat Bakałarza w naukach
biegłego y Wiary iednostayney Katholickiey.—

8vo. Miasto zas Nasze w Imie Przenayswiętszey Troycy w Dobrach naszych 3
Oyczystych fundowane, nad Rzeką nazwaną Okmianą iuż nie
Kretyngą, ale z Imienia Naszego nazywamy Karolstadem, co do wiado-
mości daiemy, y postanowiamy przez Kommissarzow naszych JW Pana
Adama Dyrmę, Szlachetnie Urodzonych Pana Jana Walszewskiego
Pana Macieia Porzowskiego, Pana Adama Szklarskiego, na to
umyślnie zesłanych, do położenia mieysca Gruntow, szerokości Miasta
samego.

samego, Rynku. Ulic. Domow. Ogrodow. Wygonow, Pola Łąk Lasow y wszytkich przynależytosci. Ktore wszytkie ktore maią w Liscie Opisane y od Nas Przywileiem potwierdzone. Mieszczanom y Poddanym naszym Miastu Harolstadu daiemy, y na budowanie z teyże Puszczy pozwalamy sobie obrabiac., Co My daiem. darujem wiecznemi czasy y nieodmiennym Prawem przez Nas y Sukcessorow naszych zostawac powinno. —

1. 9no. Aby tym przychylnieysi y życzliwsi byli Mieszczanie, czyniemy Dosyc prosbie ich, aby z Stawąc y podwyzszeniem Miasto było mając sie Prawem Saxonowym Magdeburskiem sądzic jako w inszych Miastach Głownych. Wolnoscia od Krolow Ichmciow danąc sądząc sie y zaszczycaiąc. —

2. 10. Miasta Naszego Harolstadu ten Przywiley wiecznemi czasy potwierdzamy z Sukcessorami Naszemi obiecuiąc im samym y Ich Sukcessorom Swiatobliwie, tak wyz pomienionych iako y przyszłych Punktow, w tym Przywileju y Litery nie Łamac, ale owszem wiekszej wolnosci od Nas y Sukcessorow Naszych zeby mieli upewniamy aby to było z dobrym Pożytkiem, niemniey y ozdobą Miasta, a czegoby by Przywileiu nie dołożono, a Miastoby żądało od nas y Sukcessorow Naszych dac onym obiecuiemy. —

3. 11. Azeby wszytko szło porządkiem, potrzeba aby Miasto było ozdobne, Magistratem, gdzie wszytko miec mogąc od Nas y Sukcessorow naszych, postanowionego, y Przywilejem Naszym ozdobionego, przy ktorym powinno bydz Dwanascie Lawnikow przysięgłych. y trzynasty Pisarz azeby przynaymniey Osob trzynascie zasiadało w Magistracie, gdzie wszyscy powinni sie zebrac, y z między siebie godnieyszych wybrawszy Nam prezentowac, ktorzy Prawo Madre powinni miec, Sąd zas wysadzony ma bydz przez piec dni dla wszelakich potrzeb, tak kryminalnych. iako y tez potocznych pod Zaruką Krola JMci y Rzpltey tak tez pod Punktem Banicyi naszey, aby podług pospolitego Prawa w jakimkolwiek Ludzi będących stanie wykraczaiących sądzili a w kryminalnych sprawach gardłem karali bez zadney appellacyi do Nas y Sukcessorow naszych, a w potocznych maią bydz appellacye dopuszczone. Wyiąwszy szlachtę ktoreby swywolnemi byli, ktorzy wdy gwałty czynili do Starosty Zamku Naszego zalecam y dla poprawy onych, zeby Mieszczanie w pokoiu swoy żywot prowadzili, ma miec na to baczność. —

12. Woyt z Ławnikami maią moc y władzę sądzić wszystkie sprawy
Kryminalne. Do tego Domy, Ogrody, Grunta pod ich Jurisdykcyą.
Kupna, przedaży y Intromissye Jurisdycznie maią odprawować: 1.
13. Aby tedy był większy porządek. Dwunastu Ławnikow przysięgłych
między sobą maią obierać, Sześciu Starszych Radnych, ktorzy tako
Wdowy iako też Dziatki Osierociałe Opiekunami maią opatrywać,
dla pożytku Miasta maią bydź czułemi, Łokcie, Funty, Garnce, Kufle
Beczki, Kieliszki y insze naczynia powinni wedniwiech co Roku poszlug
dać; W głownieyszych sprawach sam Woyt, Ławnicy y Rada maią
się wespoł z sobą znosić, y Sentencye ferować, ktorym Dzien Sądnice
dziatkowi do Zasiadania naznaczamy. Ma też bydź Podwoyskiego
Dwoch, ktorych Magistrat zechce sobie obrać. 2.
14. Porządek Magistratu tym sposobem ma zachować sposobem, Woyt zawsze
od Nas y Sukcessorow Naszych ma bydź obierany, wiecznemi czasy
Ławnikow Pospolstwo, ktorych zgodnych z Woytem obierać maią
y Nam prezentować, do naznaczoney liczby Dwunastu. Z ktorych żaden
z inszey Religii bydź niepowinien iedno Katholickiey, wszyscy maią
bydź przysięgli według Prawa Saxonowego. 3
15. Jeżeliby ktory z Magistratowych umarł, na to mieysce inszego ma
Woyt obrać y Nam onego pokazać. 4
16. Sprawy krzywdy Sporkow, Kary, Długow rożnych ktore przypotoczne
ma Woyt moc w Domu swoim sądzić, Grzywny nakazywać. Appel-
lacye dopuszczać, Sentencye dawać y skazywać iako Prawo każe. 5.
17. Wszystkie sprawy ktore się u Sądu odprawuią, ręką Pisarską aby
były pisane y wydawane, dla dania lepszey wiary y mocy. 6.
18. Miastu Naszemu oddaiemy Pieczęć Radnym y Ławnikom, ktora
że była Tytułem odmienna, teraz ma bydź pod iednym Herbem
Nayświętsza Panna Dzieciątko na ręku trzymaiąca iako Patronka
tego Miasta. Pieczęć u Radnych po Roku zostawać ma: a Ławnikom 7.
ma zawsze użyta.—
19. Za pomocą Boską gdy się Miasto wybuduie, Ratusz za wspolne 8
Pieniądze Wszystkich dla ozdoby Miasta murowano będzie budować, do
ktorego y Dzwonek ieden mieć pozwalamy, ktory dla Zasiadania Sądow
iakoteż dla targowego Dnia także dla prywatnych iako też publicznych
Schadzek y dla Obycia wolny do zażywania, a Inszych przyczyn
bez

bez dozwolenia Woyta weń dzwonic niewolno, a gdyby to uczynił ktory jako gwałtownik Pokoju od Magistratu ma byc Sądzony —

1\. 20. Postrzegac y to Miastu należy, jezeliby czesto w Sprawach appellowac chcieli, (takim niestatecznym nie dopuszczac, ale pod Sumnieniem rozsądzac, aby na bez Prawie y ciężar wtorony Strony nie narzekały po Sprawie zas wysłuchaney (przez Woyta, Radnych y Ławnikow, y dobrze wybadaney, y skonczoney Sentencyi do Nas y Sukcessorow naszych wolno appellowac, a w Kryminalnych zadnemu appellacyi dopuszczac nie maią —

2\. 21. Wszytkie Sprawy Mieszczan wczymkolwiek przypadaiące wprzod maią bydz przed Magistratem sądzone, tedy z Appellacyą do naszego Sądu przychodzic powinne. —

22\. Przypadki zas ktore na zeglujących przychodzą tak na Morzu jako y na Rzekach Wodnych, nic Prawem maią się rozsądzac. — —

3\. 23 Starosta Nasz albo Namiestnik Zamku naszego Karolstadskiego we wszytkim w czymby mogł Mieszczanom naszym uiszac y Wszelkich przygodach, Przypadkach pomocą y obroną od niebespieczenstwo krzywd y utrapienia, ktorych Zniesc niemogą z Łaski naszey powinien bronic a oni wzaiem Zwoiakuą Powinnosc wyrządzac maią —

4\. 24. Do Sądow zas Mieyskich niema się nasz Starosta y Sukcessorowie Jego mieszac, ani zadnego z Mieszczan przed Sąd Swoy niemoże zapozywac.

5\. 25. Dumnac bowiem aby snadniey y spokoyniey Mieszczanie y Obywateli w tym ze miescie kwitnąli y dobra swoie opatrowali, z Łaski y Dobrodzieystwa naszego pozwalamy przez Nas y Sukcessorow naszych Wolnosc od Podatkow y Cłania tego Przywileiu do Lat Dwudziestu zupełnych bez zadnych Czynszow etc. etc. etc. Takowy przywiley wydany w Języku Łacinskim 1609 roku Januaryi 23 dnia —

1609 r. Maia 16 dnia przez Kazimierza Sapiehę poswiadczony

1636 r. Maia 23. przez Kazimierza Sapiehę pisarza W. X. Lit. Dziedzica potwierdzony

1636 Julii 16 przez Starabiego Jana Kazimierza Sapiehę potwierdzony —

1769 Junie 23 w Aktach Ziemstwa Telszewskiego aktykowany —

1790 r. Czerwca 5 dnia takowy przywiley na Sessyi Kommissyi Cywilno-woyskowey porządkowey Xtwa Zmudzkiego Powiatu Rosieynskiego do akt podany —

\# w Autentyku znayduiecię u Kretyngowskiego Burmistrza Andrzeja Wilimowicza —

7. An. 1618. d. 16. Febr. Dyspozycya JW. Jm̄ Pana Jana 1.
Karola Chodkiewicza Woiewody Wilen. Hetmana W. W. X. L.
Jm̄ Panu Szklarskiemu y na potym będącym Namiestnikom
służącą, aby według Fundusżu z Włości Kretyngowskiey
Annuatę Konwentowi oddawano. —

Jan Karol Chodkiewicz Hrabia na Szkłowie
Myszy y Bychowie, Hetman Wielki W. X. Litt. Kommisarz
Generalny Ziemi Inflantskiey, Derpatenski, Luboszan. Starosta.

Urodzonym Panu Adamowi Szklarskiemu Namiestnikowi Kre-
tyngowskiemu y na potym będącym roskazuie Wam abyście OO.
Bernardynom Klasztoru Kretyngowskiego, w kożdy Roku przed
Swiętem Wszystkich Swiętych z Prowentow Maiętnosci Wsey
Kretyngowskiey takąż Jałmużnę oddawali, to iest Zyta Beczek
Siedmdziesiąt, Pszenicy Szadker do Kosciola Beczek Dziesięc,
Jęczmienia na Słody y Krupy Beczek Puttora sta, Owsa Beczek
Puttora sta; Na Jarmark Klaypedzki to jest na Swięto Assumpti-
onis B. Virginis Mariae na Wina Beczke Kanaru albo Peterdy-
menu do Kosciola Złotych sto, na potrzebe do Kuchni Złotych
Szescdziesiąt, na Sledzie y Ryby na obadwa Posty Złotych Piecdzie-
siąt: Na Sukno dla Braci kożdego Roku na S. Marcin Złotych
Puttora sta, Gęsi Kop Puttrzeciey, Kurow Kop Piec, Siana Wozow
Trzy sta, Miodu prasnego Beczek Parę dla Woskow do Kosciola ko-
niecznie inaczey nie czyniąc: co oblicznym Moim Zapisem iest waro-
wano, a Wam za Kwitami Oyca Gwardyana tamecznego według
tego mego Listu przyimowano będzie. Pisan w Jasmie d. 26. Febr. 1618.

Jan Karol Chodkiewicz L. S.
Hetman W. W. X. Litt. —

Notandum. Po zostawieniu tey Dispozycyi gdy tenze JW. Fundator iako Hetman
W. W. X. Litt. z Wovskiem poszedł na przeciw Turkow y głowe onego przy Choczymie złożył
/: o czym vide fusius Fol. 446. Marg. 1. :/ w Choczymie Panu Bogu Ducha oddał. —
Po ktorym JW. Jm̄ Pan Jan Stanisław Sapieha Marszałek W. W. X. Litt. maiąc
za sobą Annę Chodkiewiczownę Corkę JW. Fundatora, obiął Dobra Kretyngowskie
po nim zas inni JWW. Jchmc PP. Sapiehowie Kollatorowie trzymali. D. S.

Dyspozycya JW. Jm̄ Pana Chodkiewicza aby według Fundusżu Annuatę oddawano. 2

7. An. 1639. d. 28. Mai Postanowienie JW. JMc Pana Kazimierza Sapiehy Marszałka Nadwornego W. X. Litt. Kommissarzow, JMc Panu Jakimowiczowi Staroscie Kretyngowskiemu zostawione

W sprawach Klasztoru Kretyngowskiego przez nas niżey na podpisie mianowanych Kommissarzow od JW. JMc Pana Kazimierza Sapiehy Marszałka Nadwornego W. X. Litt. Wołpinskiego, Luboszanskiego Starosty, zesłanych do Kretyngi w Roku 1639. d. 28. Mai Postanowienie y na ten czas Panu Jakimowiczowi Staroscie Kretyngowskiemu podane.

1 Postanowienie JW. Sapiehi Kommissarzow.

Beczki Wileńskiey miary wyznaczaią się

1. Beczka do oddawania Klasztorowi Zboża taka ma bydz w ktorey Korcow dawnych Herbami JMci naznaczonych, ktoremi włość zboże daie trzy wchodzić ma, to iest mierząc Korzec w trzych troszeczkę na palec z wierzchem Żeby Wilenska Beczka wychodziła, iako to okowanąsmy z Herbem JMci do Klasztoru oddalismy pod Rokiem 1639. wypalona, a ta Beczka w trzych nie trzesiona nie deptana bydz ma.

2. 2. Przy podbieraniu Pczoł od Poddanych, ma bydz z Klasztoru zesłany Zakonnik, aby przy nim nakładane były Beczki miodem należące Klasztorowi, a Beczka ma bydz w Miednic Wilenskich siedm, a Miednica ma miec w sobie Garncy Wilenskich szesc. —

3. 3. Iż że Kościoł y Klasztor potrzebuie coraz pilney naprawy, ma Pan Starosta kazać Woytom aby za potrzebowaniem Oycow Klasztoru tego w kozdym Roku przez Niedziel Osm po szesciu Człowieka oddawali. —

4. 4. Do Szpitala Kretyngowskiego z reszty pozostałych Stacyi oddawać w kozdy Roku według Listu JMci do rąk Oyca Gwardyana Kretyngowskiego, Zyta Beczek Osm, Jęczmienia Beczek cztery, Gryki Beczek cztery, Owsa Beczek cztery, A że Gryki Włość nie zwykła dawać, tedy za Cztery Beczki Gryki, Owsa Beczek szesc dawać ma Pan Starosta.

5 5. Do Kosciołą Poddani aby frekwentowali ma zniosłszy sie Pan Starosta z Oycami Bernardynami porządek uczynic ustanowiwszy Setniki y Dziesiątniki aby ich dogladali pod winą na Kosciołą poprawę ostrocone

6. 6. A że JW. JMc Pan Marszałek W. X. Litt. nie tylko Antecessorow swoich Fundacyi dosyc czyni, ale iako Pan pobożny ex pietate sua larga manu do tego się przykłada; Obowiązuiemy też Oycom Klasztoru.

Klasztoru Kretyngowskiego Konscyencye, aby za dobre Zdrowie JEXMci y JeyMci Pani Marszałkowey Małżonki Swey y za Szczęśliwe JchMciow z Chrześcianstwem Bożym pożycie Pana Boga prosząc w Modlitwach swych nie przepominali, tak też żeby za Duszę Wieczney pamięci JW. Jmci Pana Jana Stanisława Sapiehy Marszałka W. X. Litt. y JeyMci samey Pani Anny Chodkiewiczowny Małżonki Swey Mszę w każdy Tydzień Oycowie Konwentu Kretyngowskiego odprawowali. | Mszy co tydzień iedna za Dusze Sapiehow

Alexander Andrzey Sudzimonski Z. L.
Stolnik Ziemi Zmudzkie.

Stanisłaus Dobrzkow Decanus,
et Laurochus Szkudem!

Stefan Mamowicz mp.

Marcin Kulminski mp.

Alexander Ciechanowicz
Starosta Szkudzki —

Item Wypis z Xsiąg Ziemi Telsz. Postanowienia tychże Komisarzow pod tymże Numer

8. An. 1707. d. 8. 7bris Uniwersał JW. Jmci Pana Kazimierza Jana Sapiehy Woiewody Wilenskiego do Jchmciow PP. Kommissarzow wydany, in ordine reparationis Ecclesiae &. | Uniwersał JW. Jana Sapiehy aby Kościoł reparowano.

Kazimierz Jan Hrabia na Bychowie Dąbrownie y Zasławiu Sapieha Woiewoda Wilenski Hetman Wielki W. X. Litt. Łatowicki Puński Jezierzyski Starosta. —:

Jchmciom Panom Kommissarzom, Generalnemu Ekonomowi Dobr moich Zmudzkich, tudzież Jchmciom Panom Dzierżawcom y onych Administratorom Maiętnosci mey Szkudzkiey, Kretyngowskiey, Gadzkiey, Korciańskiey, Gintelskiey, Zowkożemskiey, Szateyskiey cum Omnibus Attinentys wiadomo czynie, iako też Woytom Lesnikom Uczciwym Mężom y całey Włosci pomienionych Dobr moich pilno zalecam. Jż gdy za łaską Naywyższego Wszechmocnego Boga powracaiąc do własnosci moich, a znalazłszy Kosciół y Klasztor Kretyngowski Wielebnych Oycow Bernardynow Fundacyi Antecessorow moich srodze zruynowany przez te teraźnieysze w Oyczyźnie naszey Koniunktury Woienne, chcąc tedy ku chwale Jego swiętey z tych samych odrobin, ktore łaska Boska nam zostawiła do pierwszey pory przywrocic, umysliłem tak gwałtownym potrzebom moim niedostatkom przychodow, na reparacyą obrocic. Zaczym chcę nieodmiennie y powtornie Wmciom zalecam, żebyscie tak do roboty tych Struktur, iako też Drzewa z Puszczy Zowkożemskiey, y innych sprowadzali; Cegłę Dachowki przygotowali y innych należytosci dodawali za rewizyą W. Boru Przewielebnego Xdza Horbaczewskiego Gwardyana Kretyngowskiego, tudzi podług dawnych

zwyczaynie za Antecessorow moich dawali y wszelką pomocą y iako nay
pomysłnieyszym staraniem byli. Osobliwie w tym nie Wlewało abyscie nie
bronili, alełto wszytko według ustaw dawnych y Funduszu Klasztorowi
dochodzić masz, czyniąc to dla ubłagania Majestatu Boskiego, jako też
y łaski Moiey, jako z naylepszą applikacyą. Upewniam zatym iżo
uważoną szczerą chęć y żarliwość wdzięczney Moiey Protekcyą nadgro-
dzić usiłować będę: y na większy dowod przy podpisie moim pieczęć
przycisnąć rozkazałem. Datt. w Ostanowie 9. 7bris Ao. 1707
Kazimierz Jan Sapieha L. S.
Woda Wilen. Hetman W. W. X. Litt.

Uniwersał Jw. Sapiehy do Włości aby Annuate oddawano. 9. Ao. 1711. d. 12. Au. Uniwersał JW. Jmci Pana Kazimierza
Jana Sapiehy Wojewody Wilensk. do Włości Kretyngowskiey
aby według Funduszu Annuate oddawała. —

Kazimierz Jan Hrabia na Bychowie Dambrownie
Zasławiu y Sapieżynie Sapieha Woiewoda Wilenski —
Wojtom Ławnikom Mieszczanom, Uczciwym Mężom y całey Włości Kre-
tyngowskiey pilno zalecam. Poniewasz dla pokorney prosby tak wielu
Poddanych moich powychodziło odemnie rożnych Libertacyi, iednak
kiedy Fundusztowi Wielebnych Oycow Bernardynow Kretyngowskiero
niemogę żadney czynić krzywdy ale in toto dawne konserwować Prawa
powinienem. Zatym mieć chcę y pilno przykazuię abyscie według
dawnych Praw zwyczaiow y ustaw, bez żadney trudnosci y zwłoki
Wielebnym Zakonnikom OO. Bernardynom Kretyngowskim nale-
żytosc oddawali, nie zasadzaiąc się żadnemi odemnie danemi Liber-
tacyami, poniewasz chwały Bozey w żaden, żadnym sposobem czynić
niemogę. Co tak Miastu jako y Włości Kretyngowskiey pilno przy-
kazawszy, dla lepszey wiary ręką moią przy pieczęci podpisuię się
Kmsz Sapieha Wdo Wilen. L. S.

2. Memorandum. Że tu iuż Włość Kretyngowska czyli Karolsztadzka przenosi się
w Dom JWW. Xiążąt Massalskich z dwoiakiey przyczyny. Pierwsza
że W. Jm. Pan Massalski Podczaszy W. X. Litt. miał za sobą Sapieżankę
Dziedziczkę tych Dobr, powtore że ta Fortuna będąc onerowana wielkiemi
długami okupiona iest przez JW. Jmci Pana Michała Xiążęcia Massalskiego
Hetmana W. W. X. Litt.

10. An. 1759. Excerpt z Inwentarza JW. JW. Pana Michała Xiązia Massalskiego Hrabi na Myszy y Lachowiczach Kasztelana Wileńskiego. Hetmana W. W. X. Litt. Popiryskiego Radoszewskiego Starosty przez W. JW. Pana Kazimierza z Olechna Szwykowskiego Kommissarza ułożonego. —

Powinność Włości Kretyngowskiey podług dawnieyszych ustaw y Inwentarzow Opisanych, y co się zdało bydz potrzebnego przy sporządzeniu nowego Inwentarza przydaie się. — 1 Excerpt z Inwentarza JW. Massalskiego Kommissarza.

1. Stacya Kościelna alias z Syple podług osobliwego nato Regestru, w Dispartymencie uczynionego corocznie do Dworu oddawać Włość powinna, a Dwór Klasztor uspokajać y nato brać Kwity iest obligowany ut expressum dostatecznie supra położonym Funduszu. — Recht Kobecki

6. Strożow z Włości należy sześciu, iedni do Dworu ma chodzić co tydzień trzech, a za drugich trzech maią płacić po tynfow sto, z ktorey summy podług dawnego naznaczenia do Klasztoru co rocznie Dwór ma oddawać po tynfow sto, oprocz Wsi Kretyngowskiey ktora od Straży iest wolna. — Pańszczyzne przedtym robili z Włok osiadłych na zarobienie połetku Dwornego, tym sposobem z kozdey włoki osiadłey powinni byli zarobić pretow siedm y pułtora, a że się no tym mitręga działa od proszens naznacza się co koley chodzić ile iego potrzeba będzie wyciągać Stanowczi Dworne iak iest naznaczono, zawnictwo swoie mać, y Zyma biorsty do Dworu sprowadzić, procz Wsi Kretyngowskiey — 2.

28. Stacya Kościelna y Drwa za wiadomością Dworu oddawać maią, żeby nato z Klasztoru Kwity dawane były, tego ma Dwor dopilnować. — Recht 3. 1814.

34. Włok do Powinności znayduie się 364. z ktorych podług dawnych Inwentarzow iak iest wyrażono dawać Włość była powinna Zyta po Korcu, Jęczmienia po Korcu, Owsa po pułtora Korca, Pszeniey po Garcy dwa, Korzec zaś nie wielszy miał bydz iak Garcy 20. ale to przez dawność czasu wyprowadzono, że zwierzcie, a insza miara zaczeli Klasztorowi oddawać. &c. &c. W czym zachowuiąc się do dalszey woli Pańskiey ani tey Powinności ktora się ad presens znayduie utwierdzam, ani teżo dawnieyszey kassuie, tylko dla zupełnieyszey niżey wyrażam iako się dopiero tą z Sypka wybiera. — 4

Tabella Dispartymentu Włość.

Item Wypis z Xiąg Ziem. Ltta Telszewskiego tego Excerptu pod tymże Numerem 10tym — „

1. Tabella Włoki Gruntow Włości Kretyngowskiey, Inwentarzem Kazimierza Jana Sapiehy Woiewody Wilenskiego Hetmana W. W. X. L. Szwornickiego Kommissarza JW. Jmć Pana Michała Kniazia na Ostatek Dispartyment Włok, z ktorych Zsypka Zbożowa . .

Woytowstwo

Kretynga podług dawnego Inwentarza. - - - -
Grabupiany - - - - - - - - - -
Kowleyki - - - - - - - - - - - -
Kwieie - - - - - - - - - - - -
Apsztokie - - - - - - - - - - -
Rudarcie - - - - - - - - - - -

Woytowstwo

Kurmarcie podług dawnego Inwentarza. - - -
Tubawsie - - - - - - - - - - -
Grecze - - - - - - - - - - - -
Klibie z Zascianbami - - - - - - - -

Woytowstwo

Osterki wedlug dawnego Inwentarza. - -
Ingienie - - - - - - - - - - -
Zederki - - - - - - - - - - - -
Kubule - - - - - - - - - - - -
Szarcie - - - - - - - - - - - -

Roku 1815 Februar. 3 Dnia Przed Aktami Jego
Adwity Pawtowski Gwardyan Konwent Kretyngowskiego

przez W. Jmc. Pana Zamoyskiego Kommissarza JW. Jmci Pana An. 1688. opisanych. Powtore weryfikacyi tych Włoki przez Jmc. P. Massalskiego W. Hetmana W. X. Litt. An. 1759. uczynione, ma bydz oddawana do Klasztoru według Funduszu. —

	Według danych Inwent. Włoki	Z weryfikacyi Włoki	Dispart. Zyski Włoki
Kretyngowskie			
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	29.	31.	14.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	33.	39.	13.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	19.	20.	9.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	21.	20.	9.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	11.	14.	4.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	44.	40.	18.
Facit.	157.	164.	67
Kurmayskie			
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	31.	27.	11.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	24.	24. ½.	11.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	22.	24. ½.	10.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	19.	29.	12.
Facit	96.	105.	44.
Ostejkowskie			
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	27.	26.	11.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	7.	10.	4.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	23.	27	11.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	13.	14.	5.
~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ . .	18.	18.	9. —
Facit.	88.	95.	40.
n. Summa Wojtowstwo Kretyngowskie	157.	164.	67
Kurmayskie	96.	105.	44.
Ostejkowskie	88.	95.	40. —
Summa Summarum	341.	364.	151.

Imperatorskiey Mości Ziemskiemu Pttu Telszew. zeznaiąc obecnie w Sądzie takowy Extrakt Inwentarza do akt podał y przyiąłem

Ignacy Woytkiewicz Regent Ziem. Pttu Telszew.

Item wypis tey Dyspozycyi z ksiąg Grodz. Tel. podanego Numerem 11

11. An. 1760. d. 10. 9bris Dispozycya JW Pana Kazimierza z Olechna Szwoynickiego Kommissarza, aby co Rocznie Węgli Beczek 16 do Klasztoru odwożono. a Drzewo na reparacyą Kościoła wożono.

Polu. Weyzrawszy w dawnieysze Postanowienia przez zesłanych Kommissarzów od Antecessorów Dobr Kretyngowskich opisane y nadane Konwentowi Kretyngowskiemu; nic w czym onych nienaruszaiąc y teraz referuiąc się do dalszey woli JW. Jm. Pana Michała Kniazia Massalskiego Hrabi na Mużu y Łachowiczach Kasztelana Wileńskiego Hetmana Polnego W. X. Litt. Eyszyskiego, Lidoszkowskiego etc. Staroscty etc. Dziedzica Dobr namienionych, naznaczyłem aby Disponuiący Dworem corocznie podług dawnieyszego zwyczaiu ex residuitate Podymnego Węgli Worów dwa, [?] do Beczek Szesnascie kupiwszy Klasztorowi oddawał, jako też czasu jakowey reparacyi około Kościoła y Klasztoru dla przywiezienia Materyi od Drzewa, dodał Podwod z Włości Kretyngowskiey. Co do approbaty JW. Pana zostawiwszy ad praesens authoritate mey władzy. Dla wiadomości takową Kartę ut satisfiat przez Dispozytora Konwentowi namienionemu Jchmciow XX. Bernardynow wydaiąc podpisuię się d. et A. ut supra w Kretyndze.

Kazimierz z Olechna Szwoynicki Kommissarz

2. 12. An. 1762. Karta JW Pana Szwoynickiego Kommissarza, azeby się Miasto y Włosci składała na reparacyą Szpitala.

Polu. Zostawuię tę moią Dispozycyą Dworowi Kretyngowskiemu, azeby przyzwał Włosci całey y Miastu na reparacyą Szpitalu podług możności każdego złotych na Rzemieślnika Wapno, y inne materyały, a Dwór Cegły ma dać kilka tysięcy pilno rekommenduię. Datt. ut supra.

Kazimierz Szwoynicki Kommissarz

3. 13 An. 1762. Wypis Manifestu z Ksiąg Surrogatorskich Powiatu Zmudzkiego zaniesionego od W. Jm. Pana Jana Wilhelma Platera Woyskiego Xięstwa Inflantskiego oraz Generalnego Zmudzkiego, oraz Konwentu Kretyngowskiego o poginienie niektórych Kart Oryginalnych, Fundatorskich y Kollatorskich y znaczny uczyniony Decel w Annuacie przez JW Pana Szwoynickiego etc.

4. 14. An. 1762. Extractum ex Archivo Vilnensi, Literarum Fundationi Illmorum MMDD. DD. Joannis Caroli et Sophiae de Mielec Chodkieviciorum Palatinorum Vilnen. et aliorum Documentorum in Subsidium Fundationis datorum.

15.

Roku 1815. 8bra 11. dnia Przed Aktami Jego Imperatorskiey Mości Grodzkimi Ptu Telszewskiego Stawaiąc osobiście WJX Adiuty Pawłowski Gwardyan Konwentu Kretyngowskiego Zakonu Tenże Zbioru Dokumentow na tyrze Stronicy wyrażaiących się do akt. podał. przyiąłem.

Fortunat Exped. Grodz. Telsz. Regent

15. An. 1765 Junij 11 Dnia Punkta podane od Klasztoru Kretyngowskiego JW. JW. Panu Michałowi Xiażeciu Massalskiemu Kasztelanowi Wileńskiemu Hetmanowi W. W. X. Litt jako Kolatorowi z racyi nowego Departymentu Sypki Zborowey przez JW. Pana Zwornickiego Kommissarza uczynionego, a z tąd niemałego defektu w Annuacie Funduszowey. — . . 1.

16. An. 1766: Wypis z Xiąg Ziemskich w Telszach expedyowanych, Punktow od Konwentu podanych JW. JW. Panu Michałowi Xiaziowi Massalskiemu Hetmanowi W. W. X. Litt. — . — . . 2.

17. An. 1765. Rezolucya JW. JW. Pana Michała Xiażecia Massalskiego Hetmana W. X. Litt. na Punkta podane od Konwentu Kretyngowskiego. — . . — . . 3.

Rezolucya na Punkta Ichmciow X. X. Bernardynow Kretyngowskich

Ad 1mum, 2dum, 3tium, 4tum. Naymniey. zego Ziarna uymowac niechcemy, coko wiele w Funduszu naznaczono Zboza na Klasztor, ale ze zachodzi watpliwosc o miarę, zaczym uspokaiaiąc te kwestyą, naznaczam, azeby Beczką z Dworu będącą, Herbami y Literami zacechowaną Zboze Klasztorowi z Włości oddawane było. 1. — 4. Beczka Literami zacechowana Annuate kazano odbierac

Ad 5tum. Drew według opisania Funduszowego y postanowienia dawnego Osi sto oddawane będą co pierwsza zalicęto JW. P. Ekonomowi — 5. na Opał — Drwa

Ad 6tum. Miodu wiele w tych Leciech zebrano zyte oddawano do Klasztoru, aze urodzaiu niebyło, więc per publicam calamitatem oddac Włosc niemogła, a zatym defektu w tym być niepowinna, gdy y Dwor nie z tego Miodu w tych Leciech nieparticypowal, kazdego zas Roku po dwie Beczki miodu oddawane będą byleby dał Bog urodzay, zeby było wystarczało. — . . . . . 6.

Ad 7mum. Szpital według Funduszu Miastu zalecono, aby był reparowany, y na ten expens podany iest sposob. Zalecono y to temusz Miastu, azeby posługa Kosciołowi przez Dziadow y mieszkaiących w Szpitalu była nieodmienna, Zasypki na Szpitalne Osoby z Włości dawana bydz ma, ktorą Prowizor od Miasta postanowiony odbierac będzie, y z niey rachowac się powinien w Magistracie y przed Dworem. — . 7

1765 Czerwca 8. Michała Jozefa Xiążęcia Massalskiego Konfirmacya przywilejow nadań od Miastu Kretyngi, datowana — a 1790 Czerwca 5 na Sesyi Kommissyi Cywilno-woyskowey porządkowey Powiatu Rosieynskiego Aktta etc. „Szpital według dawnych Ustaw ma się reperowac — Prowizora Stałego, Sumiennego mieć, Prowent na tenże Szpital opisany odbierac i z niego, prowizor rachowac się ma" etc. Oryginał u Kretyngowskiego Burmistrza Andrzeja Wilimowicza iest —

1. Ad 8vum. Poniewaſz żadney niemaſz wiadomości o Granicy Gruntu do Klasztoru Wodziełowskiego, więc lubo w niepewności ſtey, iednak co było in poſseſsione Ichmciow XX. Bernardinow, czy to do Szpitala należącą, włoką y trzecine ogrodzono dawniey, iako z Relacyi Obywatelow Miasta y Włości constat, do dalszego dowodu te włokę y trzecinę ogrodników i tym że samym mieyscem, używać Ichmciom Xięży Bernardynom permitto. —

2. Ad 9num. Poniewaſz Mieszczanie donoszą że Ogrodem przyięto Placu Mieyskiego, y że Browar Maiętnoskiego przeciwko Placu Szpitalnego na przeciwko Placu Klasztornego, więc Browar do doskonalszego dowodu zostać ma na tymże mieyscu.

3. Ad 10mum. Lubo w Funduszu tego niemać aby wolne było w Skarbowym Młynie mlewo, ale że swego młynu nie maią, więc w Skarbowym młynie mleć pozwalam, byleby na własną potrzebę y bez przeszkody y utracie Skarbowey. —

4. Ad 11mum. Po powietrzu y po ruinie przez Rewolucyą zwiedzną do reparacyi Kościoła dano Strożom Szelin, na Niedziel Osm. niepowinno to iść in Sequelam żeby co rok dawano, gdyż po skonczoney reparacyi nie było in usu żeby więcey dawać miano, oprocz Funduszowego y teraz ma zalecenie JmP. Ekonom żeby włość dała podwod y pomocnikow. —

5. Ad 12mum. JmPan Ekonom Krzemieniecki iako do tych czas nie interesso wał się, tak in posterum zalecono będzie, aby wystepnych przeciw Prawu Kościelnemu nie ochraniał, iednak bez doniesienia Dworowi niebrać gwałtownie, a Dwor kaze stawać y karę Kościelną iaka będzie uznana aby występny wypełnił, przybuże, y dopomoże. —

6. Ad 13tium. Stosuiąc się do nadania Miastu, stawney Pamięci JWgo Chodkiewicza, konfirmuiąc toż nadanie uyraritem Warunkiem, a żeby per modum przeieżdzaiącego Gościa, ieżeliby się zjawdował Predykant cuiuscunq Sectae, żadnych obrzędkow nauki Kazań y spiewania czynić nieważył się. —

7. Ad 14tum. Mogiły Dysydentów przed Kościelną mogą pozwolone y wydzielone, gdzie tako wiele ciał znayduie ſię pogrzebionych, nierozumiem żeby to było przeciwko Prawu Kościelnemu aby były ogrodzone, gdyby Chrześciańskich kości ſię nie wykopywali y po mieyscu nie roznosili. In religio nie należącą kwestyą wyrażoną zamilczam, czego ani Kościoł ani Prawa ſtrzeżenie nie zabraniaią od żadnego w tym nie widzę praeiudicium. —

M. Massalski K. W. X. W. W. X. Lit.

18. An. 1766. Extrakt Zeznania JW. Jmc. Pana Michała Xiążęcia Massalskiego Kasztelana Wilenskiego Hetmana W. W. X. Litt. oraz Zapisu Konwentowi Kretyngowskiemu Danego. — 1

19. Anno 1790. Wypis z Xiąg Ziemskich Rosieynskich Xstwa Żmudz. Funduszu Chodkiewiczowskiego XX. Bernardynom Kretyngow. służący. 2.

20. Anno 1790 Wypis z Xiąg Ziemskich Rosieynskich Xstwa Żmudz. Zalecenia JW. Sapiehy, ażeby Włość Kretyngowska odbywała powinności według Funduszu XX. Bernardynow Kretyngowskim - - - 3.

21. Anno 1790 Dyspozycya co do Węgli JW. Chodkiewiczowa ad Acta Xiąg Ziemskich Rosieynskich podana służąca XX. Bernard. Kretyng. 4.

22. Anno 1790. Wypis z Xiąg Ziemskich Rosieynskich Potwierdzenia Funduszu XX. Bernardynow Kretyngowskich przez Nayiaśnieyszego Zygmunta Trzeciego Krola Polskiego uczynionego. - 5.

23. Tabella Włok Gruntow Włości Kretyngowskiey Inwentarzowo przez Wgo. Pana Zamoyskiego Komissarza JW. Jmci Pana Kazimierza Jana Sapiehy Roku 1688. Opisanych — Powtorze Weryfikacyi tych Włok przez Jmci Pana Drwoszynskiego Komm. JW. Jmci Pana Michała Xiążęcia Massalskiego w Roku 1759 uczynioney. Oraz Dyspartyment Włok z ktorych Dźyszka Zbożowa ma być oddawana do Klasztoru wedle Funduszu - - - 6.

24. Anno 1762 D. 19 Apr. Manifest zaniesiony na JW. Jmci Pana Michała Massalskiego Imieniem Wgo Jmci Pana Wilhelma Natora Syndyka o rożne gwałty y ucisk rożne czasy dopełnione czyli Wydymus z Xiąg Grodz. Surrogatorskich Xstwa Żmudz. Depart. Rosieyn. - - - - - - 7.

25. Anno 1791. D. 29. Xbris Dokument wydany od J. O. Xięcia Ignacego Massalskiego Biskupa Wilenskiego na Ograniczenie Funduszu XX. Bernardynow Kretyngowskich. - - - - - - - 8.

26. Anno 1792. D. 11. Januarii Wypis z Xiąg Ziemskich Telszewskich Dokumentu Rozgraniczającego przez J. O. Xięcia Ignacego Massalskiego Biskupa Wilenskiego XX. Bernardynom wydanego Kretyngowskim — - 9.

1. 27. Anno 1791 D. 28. Xbris Ograniczenie Konwentu Kretyngowskiego XX. Bernardynow przez Wielmożnego Jakuba Gineyta Komornika Woiewodstwa Witebskiego uczynione z Mappą przez niegoz Rysowaną. —

2. 28. Anno 1792. D. XI. January Wypis z Xiąg Ziemskich Telszewskich Ograniczenia Konwentu Kretyngowskiego XX. Bernardynow

~~3. 29.~~ Extractum ex Actis Provinciae Capituli Tracensis Anno 1794. Die 5 July celebrati, Quo ad resolutionem Venerabilis Definitory, in Postulationem R. D. Vincenty Husza Sacerdotis Tertiary Professi hujus Provinciae, ut possit Mansionem habere penes M. D. Fratrem suum Secularem. Nota. Extrakt ten extra Materiam Fasciculu tu włączony, przeniesiony iest ad Fasc: 7. fol. 275. —

~~4. 30.~~ Anno 1794. Die 16 Xbris Kwitacya z Regestrem Xiąg y roznych rzeczy oraz Instrumentow po Kassacie Szkoł w Kretyndze, do Konwentu Telszewskiego odebranych przez JX. Maxymilliana Kraffkiego Professora wtedy Szkoł Narodowych wydana Xiężom Bernardynom Kretyngowskim — Numer ten 30 Extra Materiam tu położony, przeniesiony iest ad Fasc. 7. fol. 275. —

3. 29 Decretum seu Literae Executoriales Romae latae de Quarta Parte Funeralium Anno 1757 Pontificatus Sanctissimi Benedicti XIV. Anno XI.

4 30. Anno 1772. D. 24. Marty. Process. Xięże Konwentu Kretyngowskiego Zaniesiony w Telszach na Xięcia Biskupa Massalskiego, o rozne Pokrzywdzenia Funduszu —

5 31. Anno 1782. D. 5. Xbris Process zaniesiony od Xiędza Walentyna Szlaszewicza Gwar. Kretyngowskiego na Jmć Pana Stanisława w Grodzie Rosieyńskim — o Podskrobanie Metryk. —

6. 32. Anno 1776. D. 29. Aprilis Sanctum Regias: Kommissyi Skarbow: W. X. Litt. uwalniaiące Klasztor Kretyngowski od płacenia Podatku Podymnego. —

9 33 Anno 1778. D. 17 Aug. Wypis z Xiąg Grodzkich Woitowa Wileńskiego Sanctum uwalniaiącego z Podatku Podymnego Konwent Kretyngowski —

10. 34 Anno 1791 D. 10. Mensis Xbris Rezolucya Duchowana na Memoryał poddany względem Podymnego przez Xięży Bernardynow Prowincyi Litewskiey. —

35 Anno 1791 D. 25. 9bris. Wypis z Xiąg Ziem. Wtlu Grodziu. Rzeszycy na memoryał poddany przez Xięży Bernardynow względem Wodyni 1

36. Anno 1796. D. 12. 9bris Taxa Budynku przed Kaplicą S. Jerzego, z Niwszeyą oddanych Ż. Ż. Prus. ... na Szpital Kretyngowski. 2

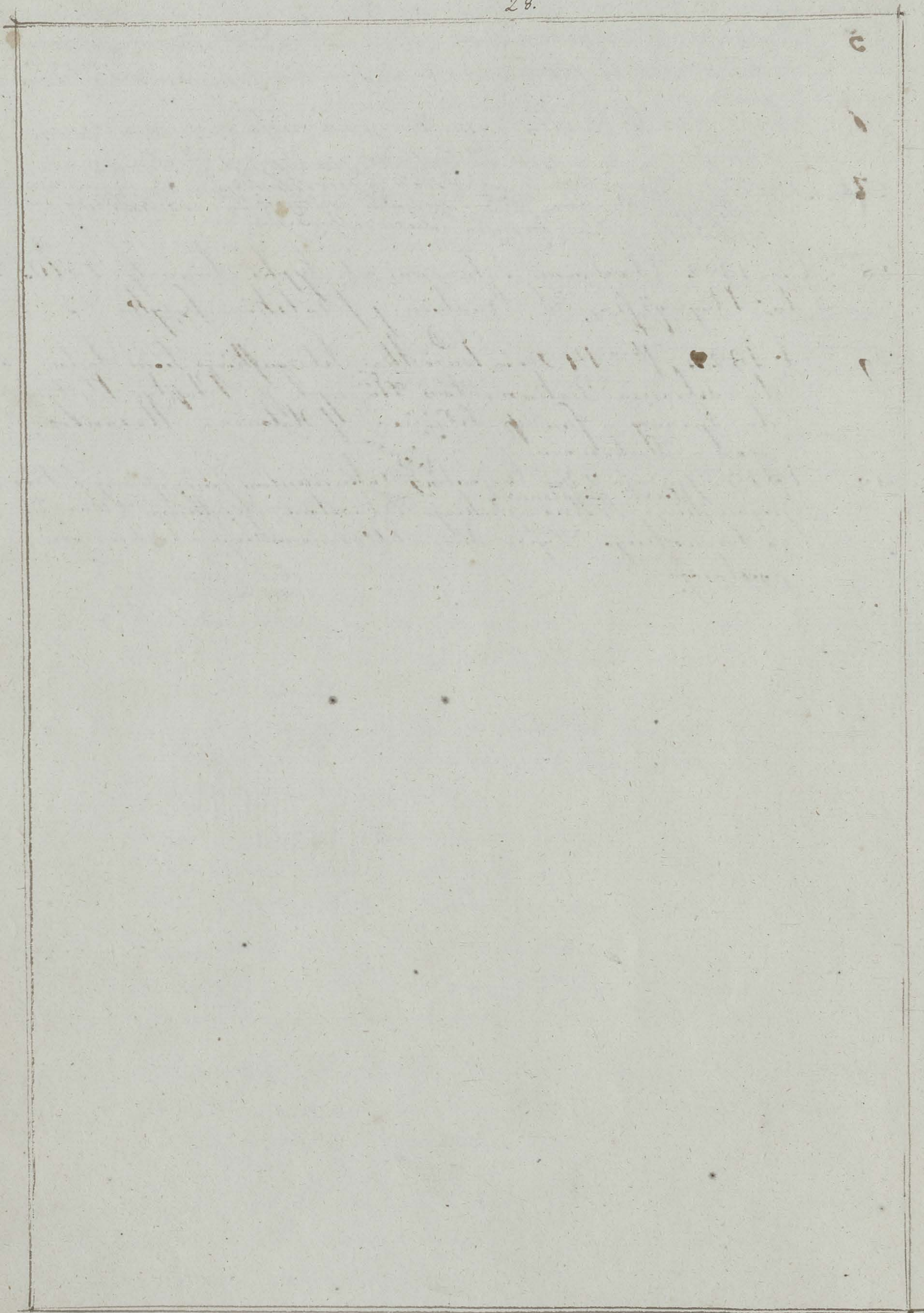
37. No 1779. Warrakoa o podeysciu y niesłusznym ściągnieniu w Mappę Dworną Włoki gruntu wytknięte, arbitralnie w Parteczniku Klasztornym Funduszowym. 3

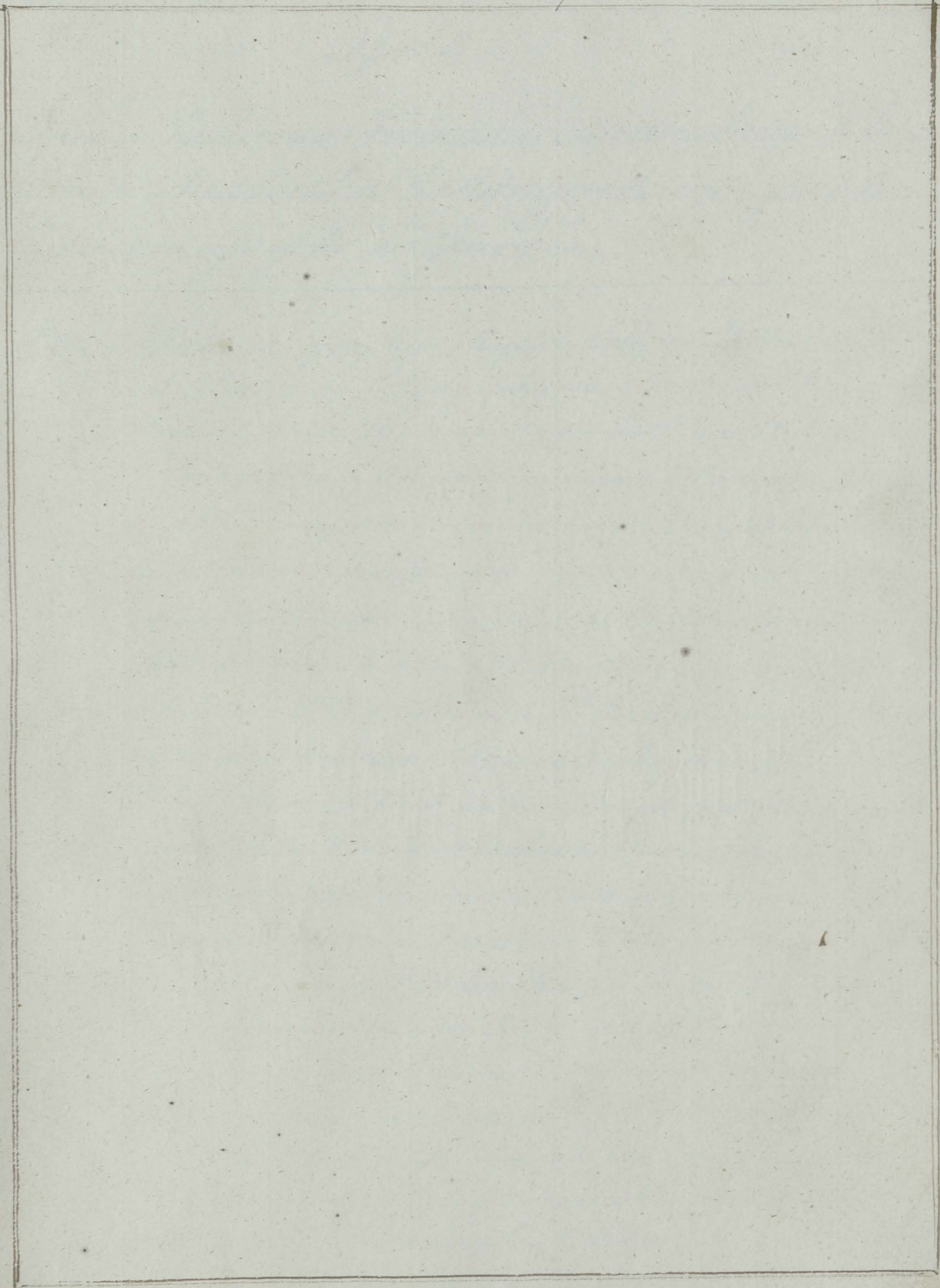
38 Anno 1802 Uwolnienie Luteranow od Sypki Annuaty Za Wolą Naywyższą w Ruskim y Polskim Języku 4

39 A. 1822 7bra 14 Dnia Powiestka Telszewskiego Ziem. Sądu dla odebrania Dokumentow złożonych p. Klasztor Kretyn do Sprawy o Fundusz Fehęcian Pulkoren Mezantsowiczem Hubowem 5

40 1819 Grudnia 23 Rejestr Kopia Dokumentow Funduszowych Kretyngowskiego Bernardyńskiego Klasztoru (treści wypisanej) Skutkiem Ukazów do Żmudzkiego Dyecezalnego Worniensкiego Archiwum przesłanego 6

Kupiono od A. M. Giżyckiego w r. 1920.

Spis.

Spis Nastania Kościoła Parafialnego, Klasztoru i Miasteczka Kretyngowskiego; jako też Znacznieyszych wydarzeń.

1602. r. Dziedzice oyczystego Majątku Kretyngi JWW. Jan-Karol Hrabia na Myszy, Szklowie i Bychowie Wojewoda Wilenski Wielki Hetman Wojska Litt. a w 1620. po śmierci Żołkowskiego, z jedno-głosnego wyboru i Koronnego Jeneralny Xtwa Inflantskiego Kommisarz Derptski, Luboszanski i Wielonski Starosta oraz Zofija z Mielec-Mielecka Wojewodzianka Podolska Hetmanowna, Chodkiewiczowie Małżonkowie, z Zakonu OO. Bernardynów na ubóstwie ustalonego 8.miu Kapłanów i 2.ch Braciszków, za rzeką Okmianą, dawniey, i teraz wraz w Granicy Prusskiey Dangą zwaney, do Hafu wpływa, na którey jest port Memelski, naprzeciw teraz istniejącey posady Kościoła i Klasztoru, w Wiosce Kretyndze przy Kościołku drewnianym wprowadzili i osadzili. Na tey stronie Rzeki Okmiany wyznaczyli i oddzielili 4. Włoki ziemi na posadę wymurować się mających Klasztoru i Kościoła, Smętarza, Budowli, Ogrodów i pastewnik dla paszy Bydła a dla utrzymania życia Księży przeznaczyli jałmużny pieniężney, zbożowey, siana, drzewa opałowego, ptastwa domowego, po 10. jaj z włoki, i onę na wieczne czasy oparli na rocznych dochodach tego Majątku; jako też z onego roczny dochod na wymurowanie Klasztoru, Kościoła i Szpitala dla ubogich, niedołężnych i Kaleków.

1602 r. Stycznia 6. JWW. Fundatorów syn Kazimierz w Inflantach w Berżonie urodzony, po Chrzcie świętym w trzy godziny przeszedł do wieczności, którego ciałko przewiezione do Kretyngi złożone nayprzód w drewnianym Kościołku, potem do wymurowanego przeniesione Kościoła i złożone w Sklepie Fundatorów. –

1609. Stycznia 23. dnia piśmienne postanowienie, pod nazwą przywileju, JW. Jana Karola Chodkiewicza na posadę i utworzenie Miasteczka Kretyngi parafiialnego, odtąd Karl-Sztadem nazywać się powinnego, w 25.^{ciu} punktach zawarte, onemi dozwala osiedlenie rozmaitego stanu wyznania katolickiego. Utworzenie Magistratu, mającego odbywać sądy prawem Saksońsko-Magdeburskim – w sprawach potocznych apellacya do Dworu a w kryminalnych wyroki bez apellacyi – Wybor, dwonastu Ławników przysięgłych, a trzynasty pisarz z tych, sześciu opiekunów wdów, sierot dziatek i dwóch przeglądarzy Miar i Wag – Wójt naznaczony przez Dziedziców – przysłał Kommisarzów Jmc P. Adama Dyrmę i szlachetnie urodzonych P. Jana Malszewskiego. P. Macieja Gorzowskiego i P. Adama Szklarskiego dla wyznaczenia mieysca na Miasteczko, Rynku kwadratowego, szerokości i długości Ulic, Domów, Ogrodów, wygonów, pola, łąk i puszczy dla wyrobienia materyałów na Budowlę ze wspólnych składek – w środku Rynku wymurować Ratusz z Dzwonkiem i Dom dla Bakalarza; któryby uczył dziatki – Ratusz z wieżą wymurowany dwu piętrowy – Zniesiony 1845. r. –

1610. r. Księża Bernardyni do większey części wymurowanego Klasztoru z zarzeki i wioski Kretyngi przenieśli się na stałe pomieszkanie. –

1613. r. Lipca 2. dnia – Drugi syn JWW. Fundatorów Jeronim, Jan Chryzostom w 15. roku w Ciemkowiczach w Powiecie Słuckiem, skończył

doczesne życie; z kąd ciało przewiezione do Kretyngi, złożone w Sklepie Fundatorskim

1619. r. Maja 11. dnia JW. Zofia Chodkiewiczowa Fundatorka cierpiąc słabość zdrowia z Lachowicz Majątku przybyła do Kretyngi - powodem zmnieyszającego się zdrowia i wątku życia - życzeń swoich objawiła trzy przedmioty, aby w Kretyndze, jako w upodobanym mieyscu, z doczesnego - do wiecznego przeyść mogła życia - aby w dzień przeznaczony Matce Boskiey - aby Męża swoiego z wyprawy woienney obecnego w pożądanem zdrowiu mieć i powitać mogła - Tym żądaniom dość się stało - albowiem: przybyłego Męża z radością powitała - w sobotę Zielonych Świąt, rano prosiła o odprawienie Mszy świętey w pokoju we dworze, o Niepokalanem poczęciu Matki Boskiey; którą z naygorliwszém i rzewnem nabożeństwem słuchała, Nayświętszy Sakrament Komunii - a po Mszy S.tey ostatnie pomazanie przyięła w obecności Kapłanów tego zgromadzenia Zakonnego Ks. Gwardyana Alberta Opatowskiego Ks. Stanisława Brzeziny i innych wśród modłów zasnęła w Panu - Ciało złożone w sklepie fundatorskim. -

1619. r. Tegoż roku Organ o 36. głosach dwuch ręcznych klawiturach i trzeciey nożney pedałami zwaney skończony, postawiony z budową piękney rzeźby, nakładem JWW. Fundatorów Chodkiewiczów. -

Po zeyściu z tego świata JW. Zofii Chodkiewiczowey żony - Jan-Karol Chodkiewicz poiął drugą żonę Annę - Aloizę Księżniczkę Ostrogskę - Ta w krótkim czasie gody weselne, ze smutnym pogrzebem miała połączone - albowiem Jan Karol obowiązany był wydalić się i objąć Dowództwo po Hetmanie Żółkiewskim w toczącey się woynie z Turkami, których pod dowództwem samego Sołtana było 400.000 - a polskiego nie znalazł tylko 30.000. -

w nędznym stanie — pocieszony przybyciem w pomoc 40.000. Kozaków Zaporoskich — w kilku walnych bitwach, zniosł trzecią część Turków a z wielkiey straty i przegraney zmuszony Sołtan Osman prosić o pokóy i nastał — Lecz wyniszczony trudami i istniejącey w obozie chorobney zarazy, ciężko zapadł na zdrowiu — a przeczuwając bliski zakres życia, na polu bitew, w Namiocie pożegnawszy rycerstwo, i poruczywszy dowodztwo Lubomirskiemu, kazał przenieść siebie do Chocima, w którem opatrzony przedsmiertnemi Sakramentami Świętemi we dwa dni potém. — . . .

1621.r. Września 4. dnia Jan-Karol Chodkiewicz wielki Hetman Koronny, między 2.^{ga} i 3.^{cia} godziną poobiednią dni pełne trudów, Męztwa i Chwały zakończył — a lubo przedśmiertną ostatnią wolą swoją przeznaczył aby Ciało przewiezione było do Kretyngi na wieczny spoczynek; atoli w czasie przewiezienia w Ostrogu na Wołyniu przez drugą żonę Annę-Aloizę tam pochowane. Z wielkim szacunkiem i przywiązaniem będąc ku ubogiemu Zakonowi OO. Bernardynów z onego zawsze i na wszystkich wyprawach wojennych miał przy sobie dwóch kapelanów Kapłanów Księdza Andrzeja Grąskiego i Ks. Zygmunta Tyszkiewicza. —

1624.r. JW. W. Krystyna siostra Jana Karola Chodkiewicza a żona JW. Wolmara Farensbacha po skończonym życiu w Kurlandyi — ciało złożone w Kościele Kretyngowskim w sklepie —

1621. Po Chodkiewiczach Fundatorach następni Dziedzice — JW. Jan Stanisław Sapieha Marszałek Xstwa Litt, który miał w zamęściu corkę jedynaczkę Fundatorów Annę Chodkiewiczównę. —

1639.r. Kazimierz-Jan Sapieha Wojewoda Wileński, Hetman własnym Kosztem Kościoł i Klasztor wyreperował; który 1741.r. Marca 21. dnia rano w Grodnie przeszedł do wieczności — pochowany w Berezie u Księży Kartuzow. —

1741. JOXiążę Michał Massalski Hrabia na Myszy, Lachowiczach Kasztellan Wilenski Starosta prupojski, Radoszewski miał w zamęściu Sapieżankę dziedziczkę tych majątków po oycu

1775. JOXiążę Ignacy Michał Massalski Biskup Wilenski, Senator Członek Komisyi Narodowego Oświecenia wprowadził do Kretyngi Szkołę podwydziałową pod zarządem i Nauką Ks. Ex-Jezuitów prorektorem był Ks. Kowzan Nauczycielami Ks. Narkiewicz i inni a Matematyki Cywilny p. Wroblewski - . Lachowicze na Połongę

1778. Aleja wysadzona drzewami

1788. Czerwca 12 dnia we Czwartek w dzień targowy pożar w półtoray godziny wszystkie drewniane domy pochłonął Zostały kamienice dwupiątrowe pięć domów na ulicy z rynku idącey do Klasztoru i Chałupy na dole nad Rzeką

1790. r. Pierwszy żyd przybył i osiedlił się teraz mnostwo ich rozplemiło się

1794. Szkoła Kretyngowska podwydziałowa przeniesiona do Telsz pod Zarząd i Naukę OO. Bernardynów, ktorzy o 6. klassach szkołę wymurowali i w onych podług przepisow Gimnazyom wydanych od Uniwersytetu Wileńskiego Xięża tego zakonu Nauki dawali. -

1794. JOXiążę Massalski Biskup Wilenski, gdy w Warszawie przeszedł do wieczności; po onym tedy brata jego córka wprzód była w zamęściu za Xięciem Francuzkim de Ligne a po rozwodzie wyszła za mąż za JW. Potockiego zostawszy dziedzicami Kretyngi przedali -

1802. JO. Świetleyszemu Księciu Platonowi Aleksandrowiczowi Zubowowi Generałowi od Piechoty wielu różnych orderow Rossyjskich i obcych Kawalerowi. -

1802. Kirchę Luterską drewnianą parafianie tego wyznania zbudowali i sprowadzili pastora

= 1803. Listopada 1. dnia Parafialną szkołę zaprowadzili Księża Bernardyni Kretyngowscy o dwoch klassach - a 4. oddziałach - utrzymywała się w szpitalnym murowanym domie.

1809. JOXże Zubow na ziemi klasztorney naprzeciw Kościoła wybudował szkołę o 6.ciu klassach z gabinecikiem nakształt narzędzi naukowych - uczniow zawsze było więcey 200.

1822. w Kwietniu JOXże Platon Zubow przeszedł do wieczności - po którym Córka JOXiężniczka nowourodzona; której Opieka urządzała mająt-kami po śmierci oney -

1824. JW. Hrabia Dymitry Aleksandrowicz Generał Major Woysk Rossyjskich Brat rodzony JOXcia Platona

1836. JW. Hrabia Mikołay Dymitriewicz Zubow Sztatski Sowietnik i Kamerher Dworu Jego Cesarskiey Mości i Kawaler

1836. Czerwca 24. Kretyngowska parafialna szkoła przemieniona na Skarbową, przybyli Nauczyciele Skarbowi Starszy Kajetan Kasperowicz Rogowski, Młodszy Jerzy Dominikowicz Mosiewicz który za gorliwą służbę został podniesiony na Starszego 1839. r. Września 1.o dnia i otrzymał pieniężną nagrodę z Naywyższey woli Cesarza 27. Października 1843 r. - Kapelan i Nauczyciel wiarowych przedmiotów bezpłatny Xiądz ze zgromadzenia zakonnego Klasztornego. -

1842. Tamożnia wprowadzona do Kretyngi dla łatwieyszego handlu z Prussami -. Dyrektor oney Tytularny Sowietnik Karol Szmytt, Pomocnik Tytularny Sowietnik Mikołay Mordwin, Pakhauzny Nadzorca Kollegialny Sekretarz Stanisław Wołk i 2. Sztatnych pisarzy - Tamożnia pomieszcza się w najętym murowanym dwupiątrowym domie, na rogu ulicy z Rynku na Klasztor. -

1843. r. JW. Hrabia Stefan Jerzewicz Plater Dziedzic Szwekšni, jako honorowy dozorca Szkół P.tu Telszewskiego od Żydów Szewelewiczów Jankowki za 630. rub. srebr. kupił kamienicę dwópiątrową na szkołę -

za naprawę oney podradzykowi 540. r. sr. z dodaniem kilkunastu purów rozmaitego zboża i z dostawką ze Szwekszń o 7. mil Brusow, krokwi, Łat, desek i innego materyału jakowa naprawa gdy się wykonywała bez żadnego nadzoru ze strony JW Hrabiego Platera, tak żadney wygody nie ma i stolowania grożą upadkiem.

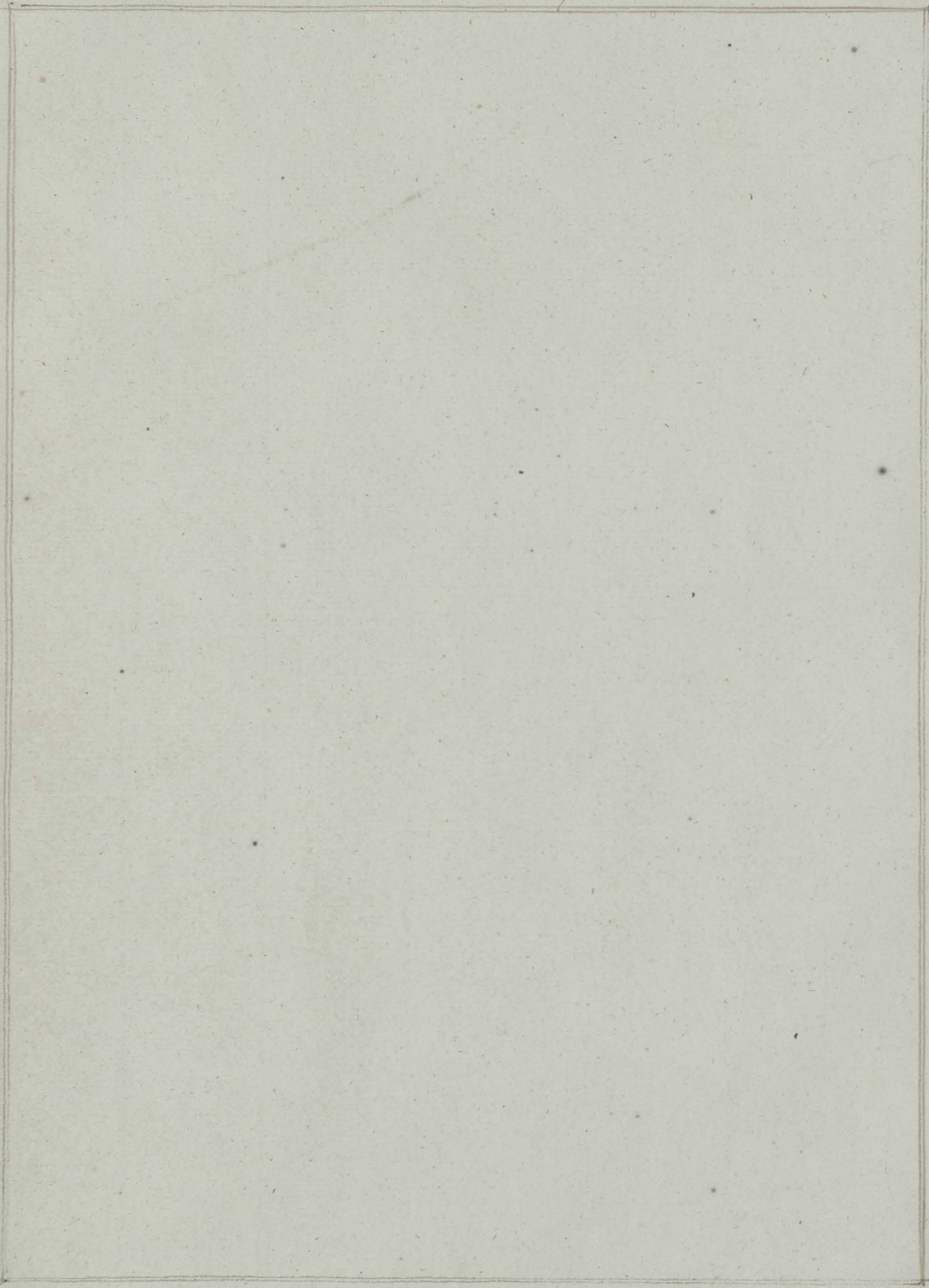
1844. Stycznia 12. dnia przez Nauczycieli zamieszkaną została.

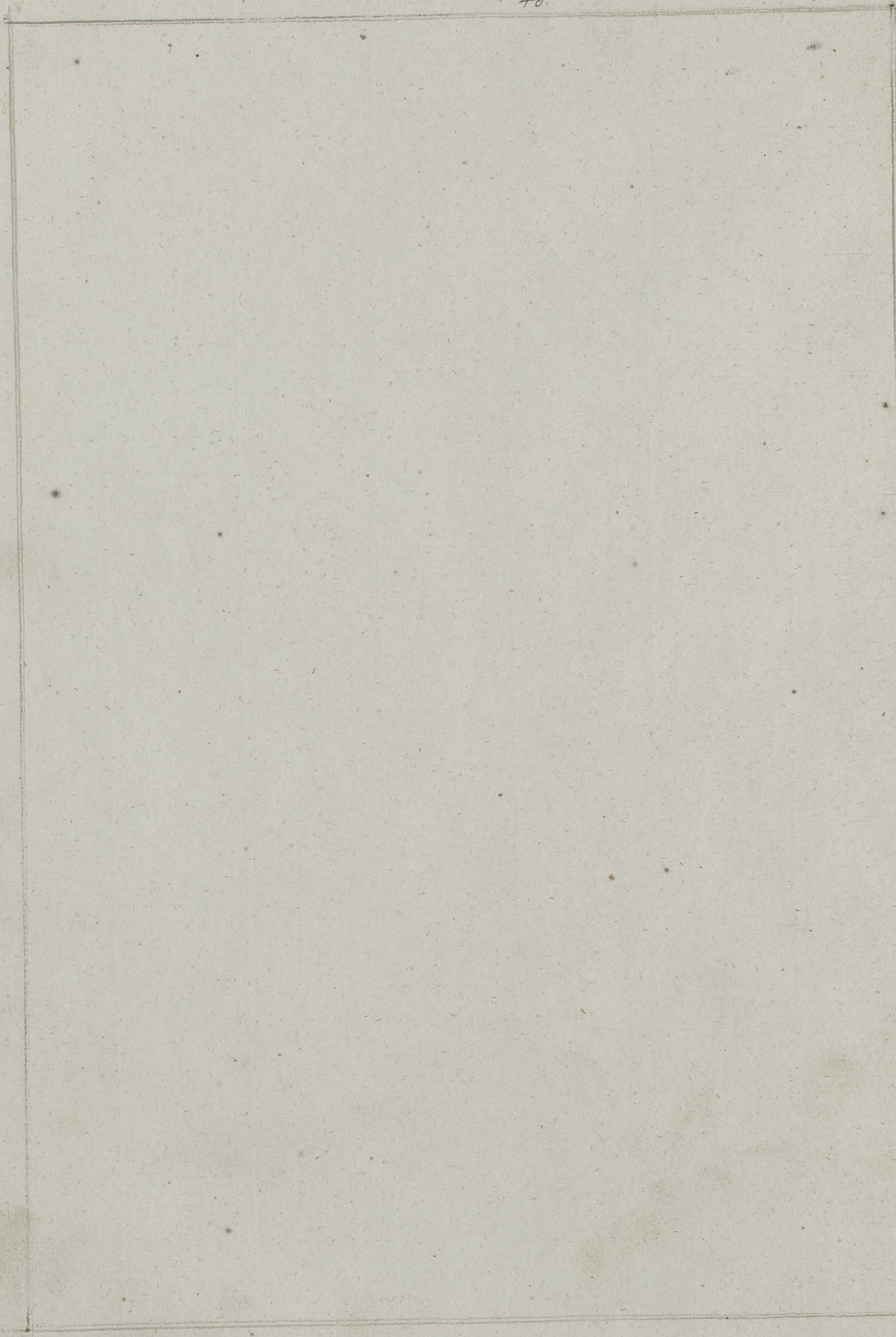
1845. JW. Hrabia Mikołay Zubow Sztatski Sowietnik z byłey Szkoły na tem samém placu i podmurowaniu z dodaniem nowego materyału pobudował na Lazaret włościański

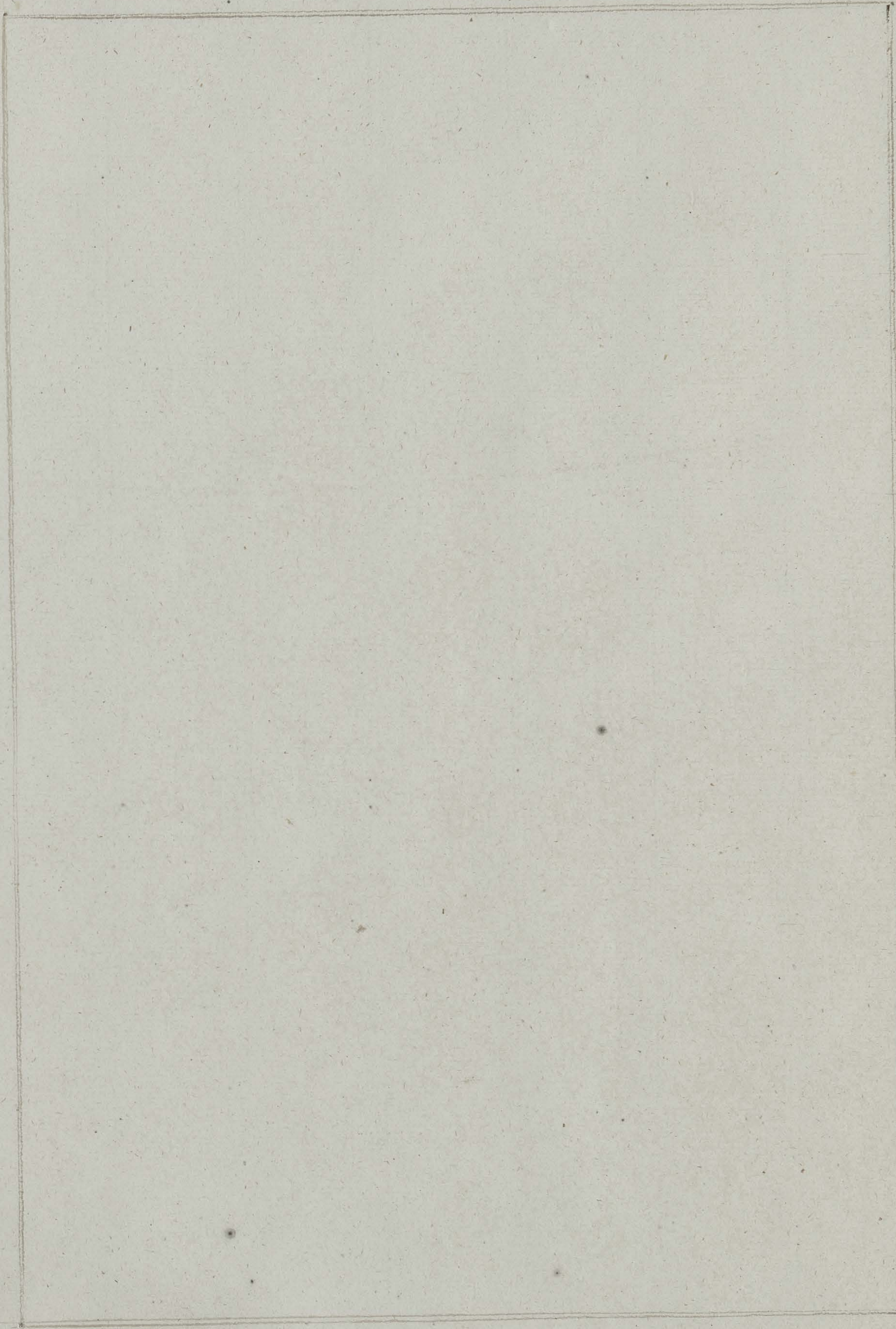
1849. r. Dach Kościelny i klasztorny z dodaniem nowych belek, krokwi, łat i dachówek, nanowo przesypany i zreperowany, z postawieniem drewnianey wieży i obitey blachą pośrodku dachu kościelnego, expensem klasztornym.

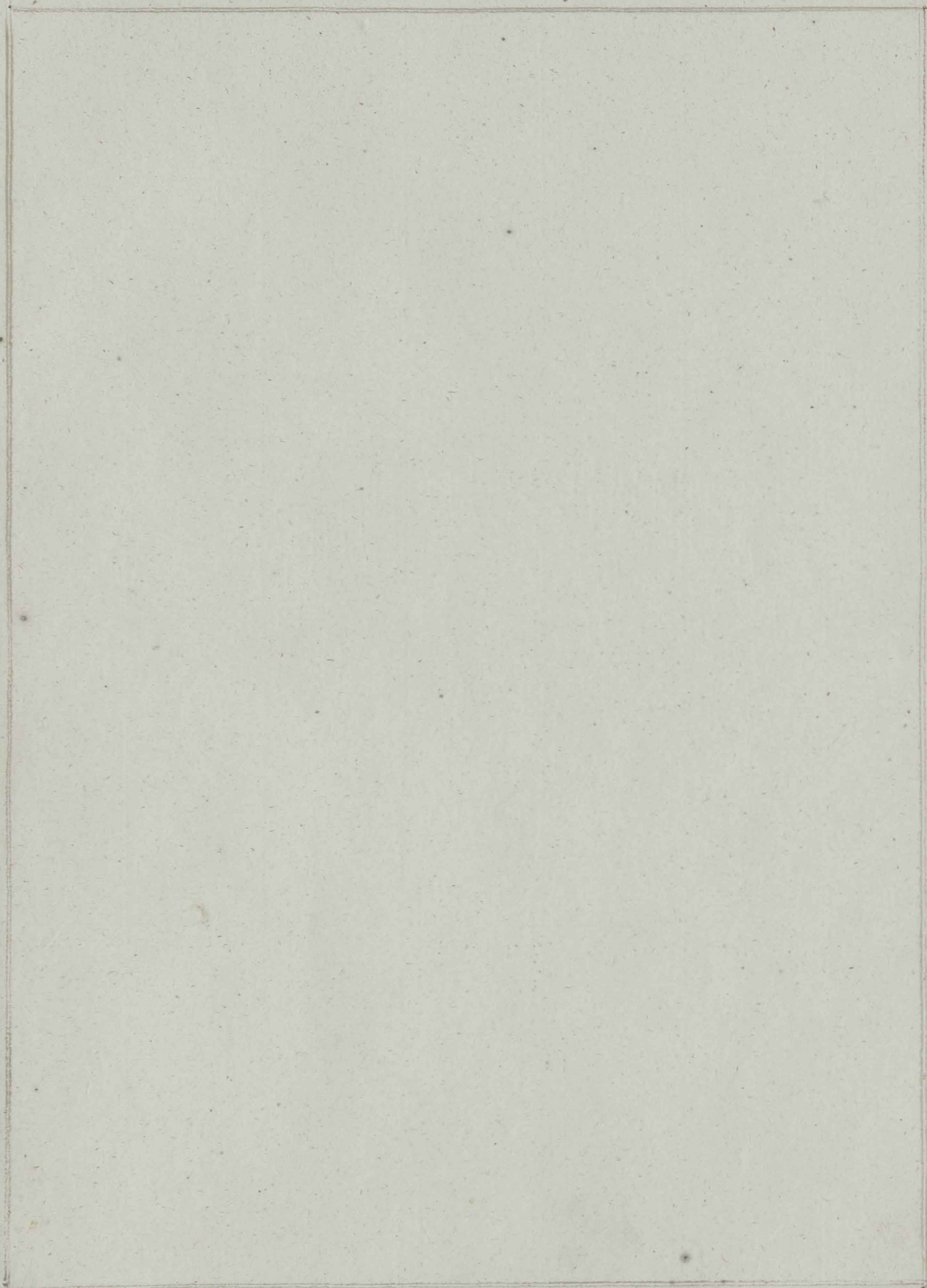
1851. r. Orgomayster z królewca JP. Ferdynand Szerweyt, dodał pryncypał bas nowy i cały Organ zreperował i przestroił, kosztem Klasztornym.

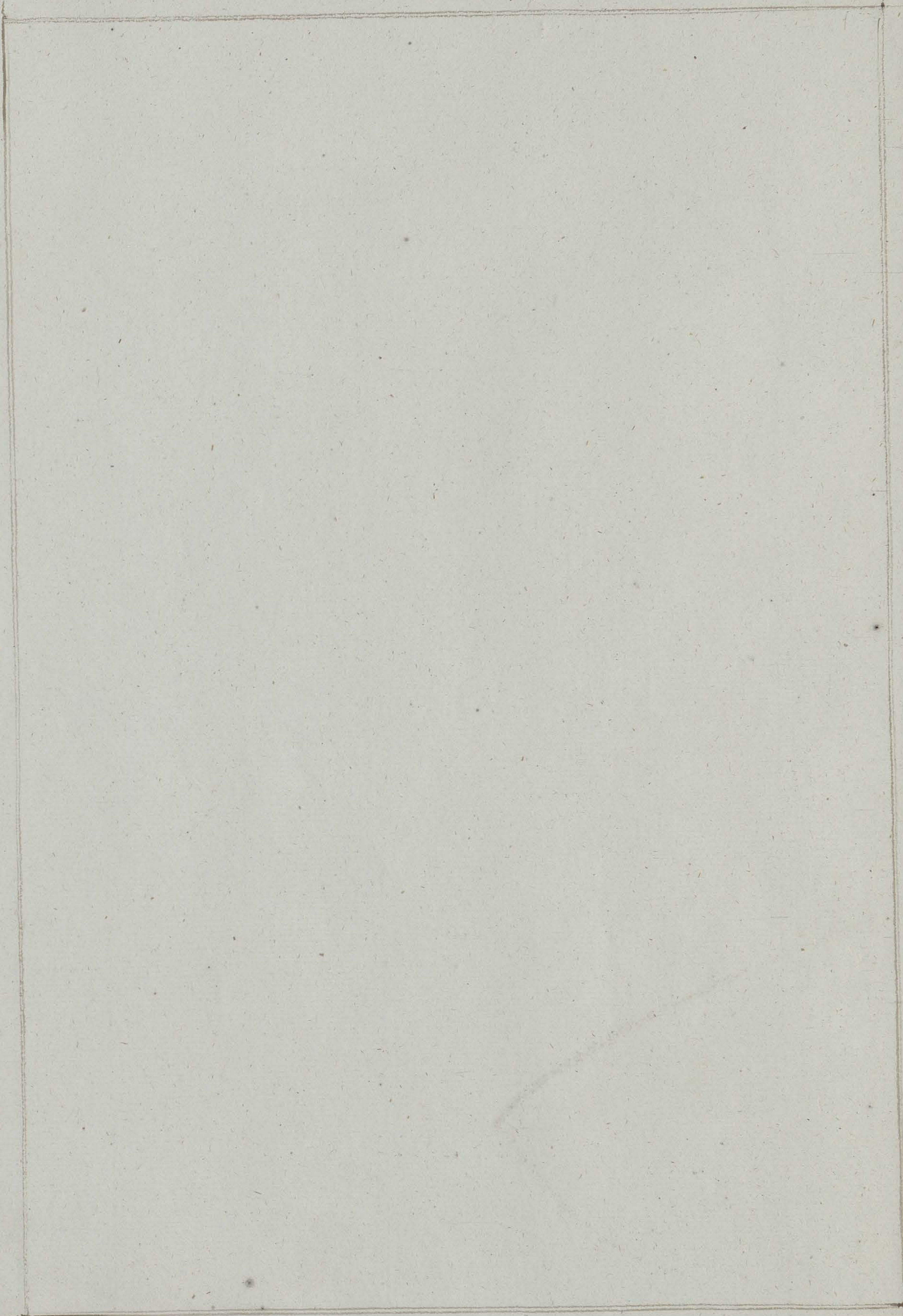
39.

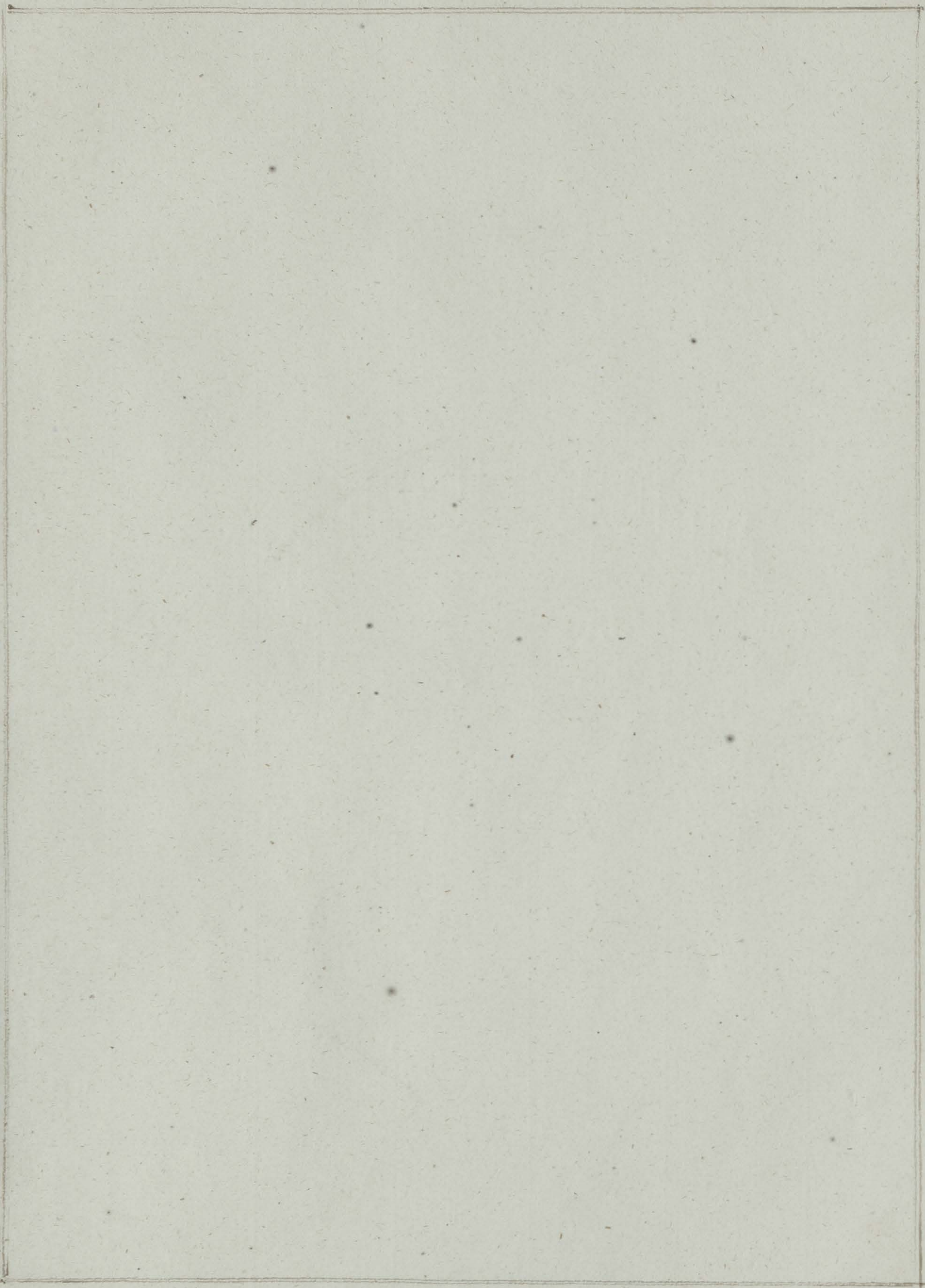

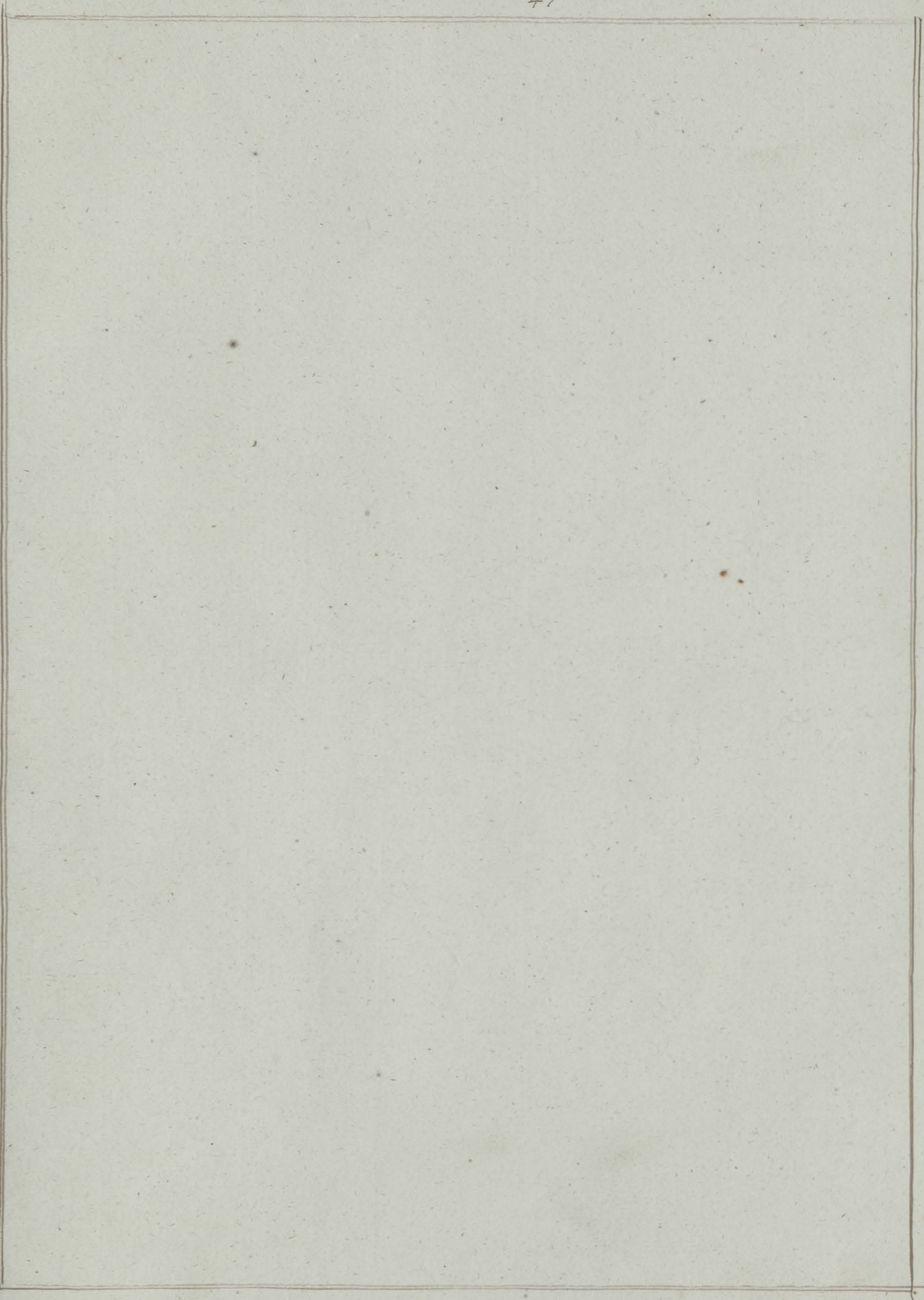

Chronologia Conventûs Carolstadiensis ad B. V. M. Annuntiatam et S. P. Francisci F. F. Min. Obser.

Monasterium Carolstadiense ad S. Mariam Annunciatam et S. Patrem Franciscum in Ducatu Samogitiæ consistens; Ducatum Prussiæ et Curlandiæ confinis, proximum Oppido antiquitus dicto Kretinga ad Mare Balthicum, cui Nomen Carolstadium impositum est, a Nomine Conditoris, factum est per Illmum Dominum Joannem Carolum Chodkievicium, Comitem in Szklow, Mysza et Bychow, Palatinum Vilnensem, Supremum Ducem Exercituum M. D. Litt. Moschorum, Turcarum, Tartarorumq. stragem, Generalem Commissarium et Gubernatorem Ducatûs Livoniæ, Derpten. Luboszanen. Vielonensem & Capitaneum, et Coniugem Eius Illmam Sophiam de Mielec Mielecka Nicolai Mielecki Palatini Podoliæ, et Regni Poloniæ Exercituum Supremi Ducis Filiam: Qui Locum et Aream in Fundo suo Hæreditario Kretinga prius nuncupato assignari, dari, donariq. fecerunt ubi Claustrum Fratribus erigeretur ac ædificaretur, Anno Domini 1602. — Præfati Illustrissimi Fundatores tali affectûs gratiâ fuerant Nostris uti non solum Ecclesiam Monasteriumq. proprio sumptu magnificentissime ædificarunt, hanc Ecclesiam Auro, Argento, pretiosaq. supellectili ornaverunt, sed etiam Monasterium sufficienti Annona frumentali et Pecuniali (: quam vide Folio 6. marg. 1. :) exdotaverunt, cum obligatione (: de Licentia Loci Ordinarii Illustrissimi Excellentissimi Revdmi Dni Melchioris Giedroyc ac Successorum Eius :) tenendi curam Animarum. — Quorum in Rempublicam Christianam ac Religionem Nostram merita nulla unquam ætas opprimere poterit. — Primo Octo habitabant Fratres in Villa; Divina persolventes Officia in Capella ibidem constituta, Populum in Fidei Orthodoxæ doctrina tum per Conciones, tum per privatas adhortationes erudiendo, et ad Dei Trini et Uni verum cultum variis modis adducendo: Postea transactis Octo Annis in Monasterium majori ex parte erectum Anno 1610. introducti sunt cum ingenti lætitia Illustrissimorum Fundatorum. Non procul a Conventu Xenodochium et Capella

murata propter infirmorum pauperum commoditatem Sumptu praefa-
torum Illmorum Fundatorum erecta est. —
Ut autem posteris et maxime Fratribus istius Monasterii quid debeant
Fundatoribus innotescat, liceat hic in honorem Dei, et perpetuum
rei memoriam, inque Nostrae gratitudinis argumentum, aliquas succincte de
horum Illmorum Fundatorum liberalitate, atque de Eorum promptitu-
dine animi in Ordinem Nostrum inserere. — Liberalitas in Funda-
tione tanta, quod ad Annos circiter Duodecim Omnibus Proventibus,
qui e Bonis Cretingensibus illi debebantur exuerint se se, et omnes
in Ecclesiae ac Monasterii aedificium, inque necessitates Fratrum et Victum
contulerint, praeter alias Electrosynas easque munificentissimas, quas aliunde
frequentissime largiebantur, tantus autem inerat Eis ardor promovendae
Fundationis, ut nullum unquam Nuntium ita grato animo exciperent
viderentur, quam dum significabatur Eis muros in altum crescere.
Aedificia ad libitum Fratrum permiserunt extruere, cumque advertissent
in aedificiis scrupulose aliquid fieri, dicere solebant Fratribus, cur vos
ultro angustiatis? nolite parcere sumptibus Nostris. — — —
Amor in Ordinem vel ex hoc solo appareat, quod nullum iter unquam
fecisset sine Fratribus Ordinis Nostri, nulla Illustrissimo Fundatori
fuit Expeditio Bellica, sine Sacerdotibus Nostris. Insuper et
in Expeditione hac contra Turcam praesente M. R. P. Andrea Grajchi
et A. M. V. P. Sigismundo Zylkiewicz Ordinis Minorum Fratribus
diem extremam clausit: ubi? vide Folio 446. Marg. 1. — .

Spis
Nastania Kościoła parafijalnego Klasztoru Szpitala Miasteczka Kretyngowskiego Tego Majątku Dziedziców; jakoteż znaczniejszych Wydarzeń

1602. Dziedzice ojczystego Majątku Kretyngi JWW. Jan, Karol Hra-
bia na Myszy Szkłowie i Bychowie Wojewoda Wileński Wiel-
ki Hetman Wojska Litewskiego a w 1620 roku po dostaniu się
w niewolę turecką wielkiego koronnego Hetmana Żołkiews-
kiego; któremu Turcy głowę odcięli po śmierci onego w czasie
Sejmu w Warszawie z jedno-głośnego wyboru i koronnego Jene-
ralny Xtwa Inflantskiego Kommissarz Derptski Luboszan-
ski Wieloński Starosta oraz Zofija z Mielca Mielecka Woje-
wodzianka Podolska Hetmanowa Chodkiewiczowie Małżon-
kowie

kowie z Zakonu Xzy Bernardynow na Ubóstwie ustalonego Ośmiu Kapitanow i 2. Braciszków za Rzeką Okmianą dawniey i teraz wraz w Granicy pruskiey Dangą zwaney, do Haffu wpływaiącey, na ktorey iest port memelski, przez którą do Miasta i Zamiasto Okręty wpływaią „ Na przeciw teraz istnie iącey posady kościoła i Klasztoru, w Wiosce Kretyndze przy kościołku drewnianym wprowadzili i osadzili, a Na tey stronie Rzeki Okmiany, wyznaczyli i oddzielili 4. Włoki Ziemi „ takiey ilości teraz niema „ na posadę wymurować się maiących Klasztoru Kościoła, Smętarza, gospodarczey Budowli Ogrodow pastewnik dla paszy Bydła a na utrzymanie Życia Xsięży przeznaczyli Jałmużny pieniężney, Zbożowey, Siana, Drzewa opałowego ptastwa domowego po 10. Jay z Włoki Miodu przasnego z woskiem i takową Jałmużnę na wieczne czasy oparli na rocznych Dochodach tego Majątku; jako też z onego roczny dochód na wymurowanie Klasztoru i Kościoła i Szpitala dla Ubogich niedołężnych i kalekow przeznaczyli —

1602 roku Stycznia 6. JWW. Fundatorow Syn Kazimierz w Inflantach w Berzonie urodzony po Chrzcie świętym we trzy godziny przeszedł do wieczności; którego Ciałko przywieziono do Kretyngi złożono najprzod w drewnianym kościołku potem do wymurowanego kościoła przeniesiono i złożone w Sklepie Fundatorów —

1609. Stycznia 23 — Pismienne postanowienie, pod nazwą Przywileju JW. Jana Karola Chodkiewicza na posadę i Utworzenie Miasteczka Kretyngi, odtąd Karl Szladem nazywać się powinnego — w punktach, które czytać Folio 9. 10. 11. i t. d. — Onemi dozwala osiedlenie wyznania katolickiego rozmaitego Stanu — Utworzenie Magistratu maiącego odbywać Sądy prawem Saksonsko Magdeburskim, na wzór Miast innych — ze Składek własnych wymurowanie Ratusza; który dwu piętrowy z Wieżą w śrzodku Rynku wymurowany — a r. 1845 za 60. rub. Srebr. Żydowi przedany i przez tegoż Żyda zniesiony — w potocznych Sprawach apellacya do Zwierzchności dworskiey — w kryminalnych zaś bez apellacyi — Wybor 12 Ławnikow przysięgłych i trzynasty pisarz przez Zgromadzenie — z tych Trzech Opiekunow Wdów i Sierot — Dwuch przeglądaczy Miar i Wag — Wójt

nazaczany

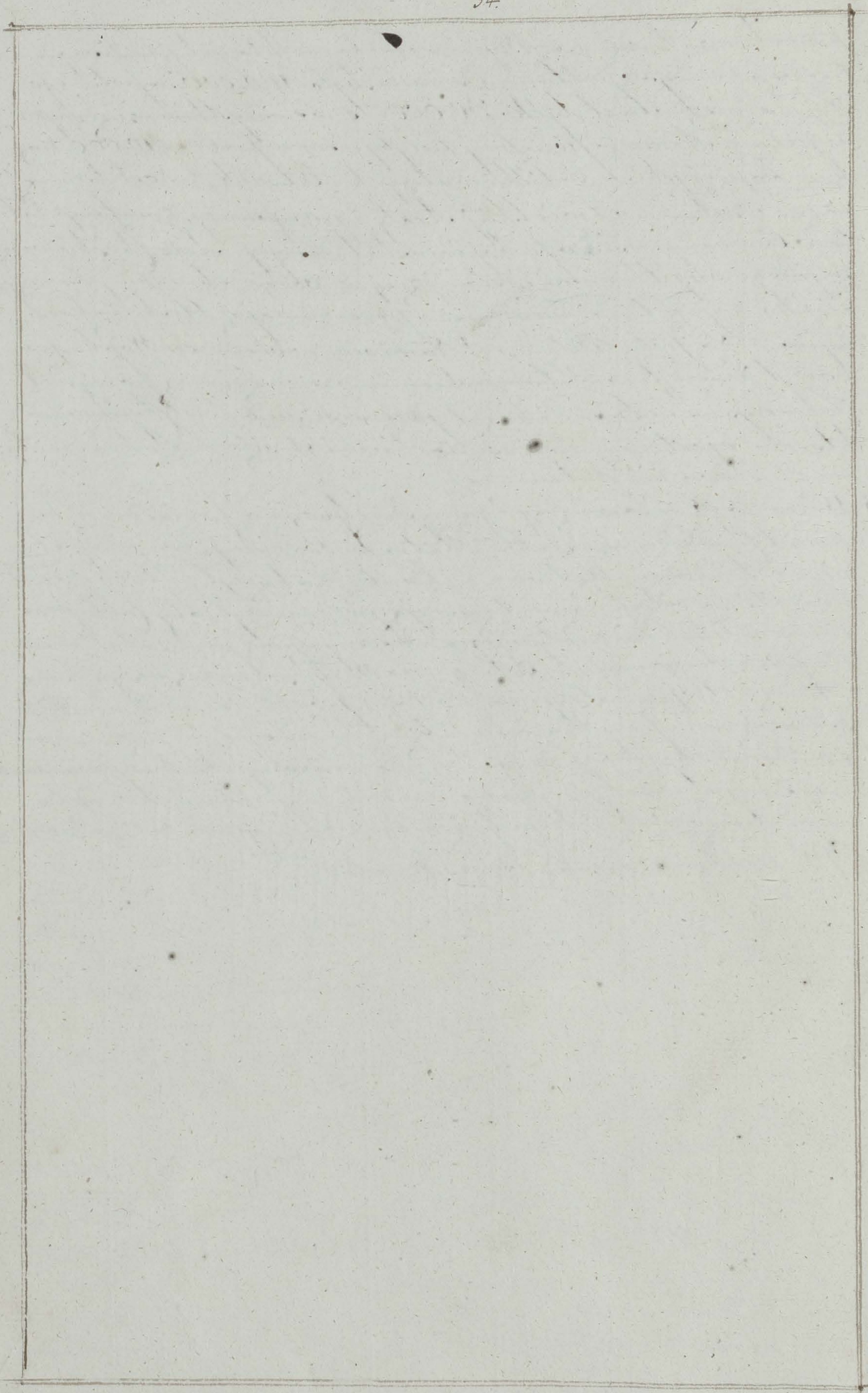
naznaczany przez Zwierzchność dworną. Dla wyznaczenia
miejsca na Miasteczko, Rynku kwadratowego, Szerokości,
Długości Ulic, Domów, Ogrodów, Wygonów, pola, Łąki i Szo-
py dla wyrobienia materyałów na Budowle, przysłał Chod-
kiewicz Kommissarzów Jmc P. Adama Dyrmę i szlachet-
nie urodzonych Pana Jana Malszewskiego P. Macieja
Gorzowskiego i P. Adama Szklarskiego
1610. Księża Bernardyni do większey części wymurowanego Klasz-
toru z zarzeki i Wioski Kretyngi przenieśli się na mieszkanie
1613. Lipca 2. dnia. Drugi Syn JWW Fundatorów Jeronim, Jan
Chryzostom w 15 roku wieku, w Ciemkowiczach w Powiecie
Słuckim, skończył doczesne życie. Skąd Ciało przywiezione do
Kretyngi, złożone w Sklepie fundatorskim —
1619. Maja 11. dnia. JW. Zofija Chodkiewiczowa Fundatorka
czując słabość zdrowia, z Majątku Lachowicz przybyła do
Kretyngi. Powodem zmnieyszającego się zdrowia i wątku życia
Życzeń swoich objawiła przedmioty. Aby Męża swojego z wy-
prawy wojenney obecnego mieć i upożądanem Zdrowiu po-
witać mogła. Aby w Kretyndze jako upodobanem miej-
scu. Oraz aby w dzień Matce Boskiej przeznaczony z docze-
snego, do wiecznego przejść mogła życia. Tym żądaniom dosić
się stało. Albowiem przybyłego Męża z radością powitała.
w Sobotę Zielonych Świąt rano prosiła o odprawienie w
pokoju we Dworze Mszy S. o Niepokalanem poczęciu
Matki Boskiej; którą z najgorliwszym i rzewnym nabożeń-
stwem słuchała. Najświętszy Sakrament Komunii a po S.
Mszy, ostatnie namaszczenie przyjęła. w Obecności i potem
Kapłanów tego Zakonnego Zgromadzenia Księdza Gwardy-
ana Alberta Opatowskiego. i Ks. Stanisława Brzeziny
i wielu innych Osób wśród modłów, Zasnęła w Panu!
Ciało złożone w Sklepie fundatorskim —
1619. r. Tego roku Organ o 36. Głosach. dwuch ręcznych Klawitu-
rach i trzeciey nożney pedałami zwaney skończony, posta-
wiony z Budową pięknej rzeźby, nakładem JWW Fundato-
rów Chodkiewiczów. —
Po zejściu z tego Świata JW Zofii Chodkiewiczowey Żony. Jan
Karol Chodkiewicz pojął drugą Żonę Annę Alojzę Xiężniczkę
Ostrogską. — Ta w krótkim czasie, gody weselne, z smutnem
pogrzebem miała połączone. Albowiem Jan Karol Hetman obo-
wiązany był wydalić się i objąć Dowództwo po Hetmanie Żoł-

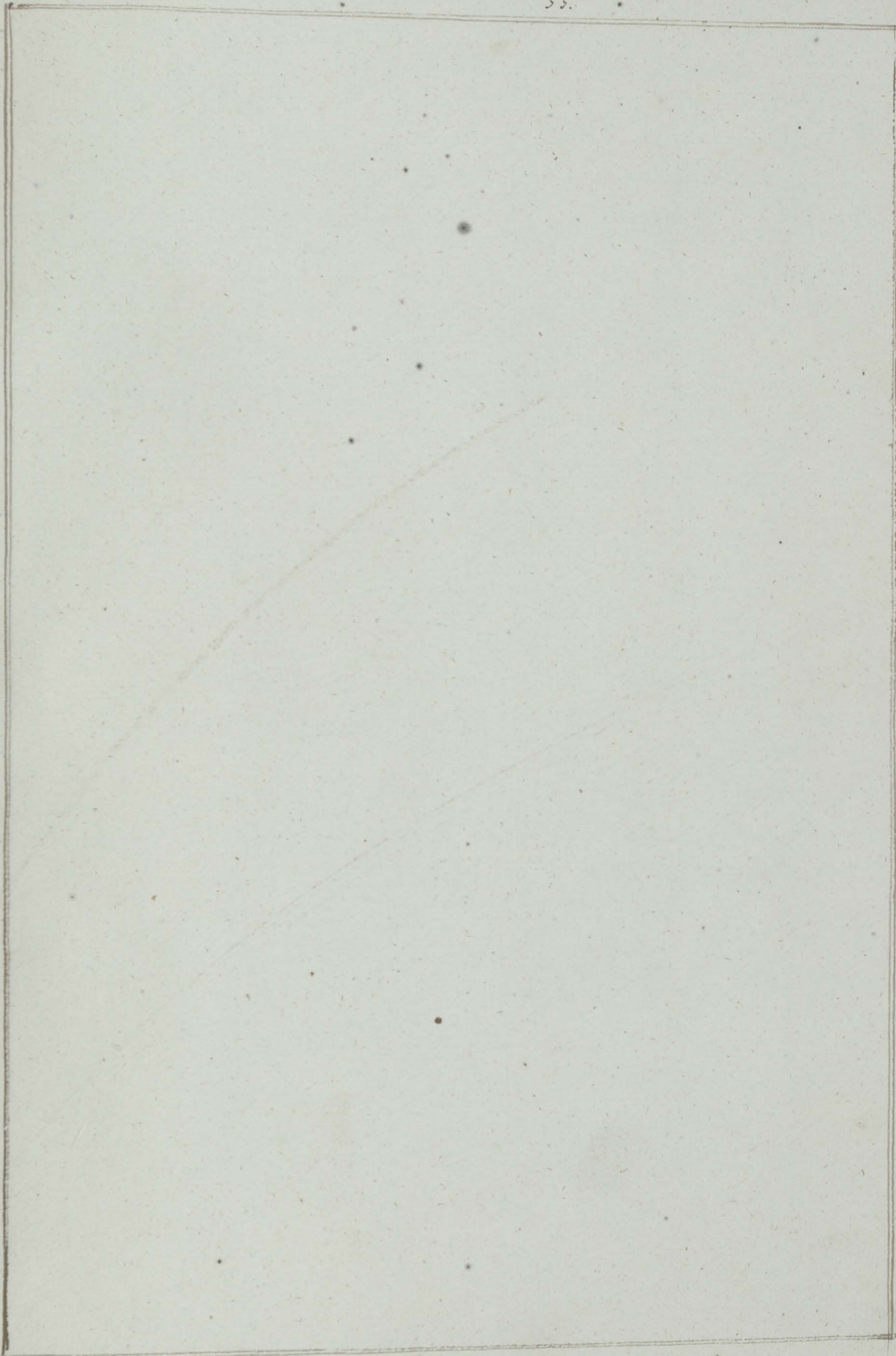
kiewskim

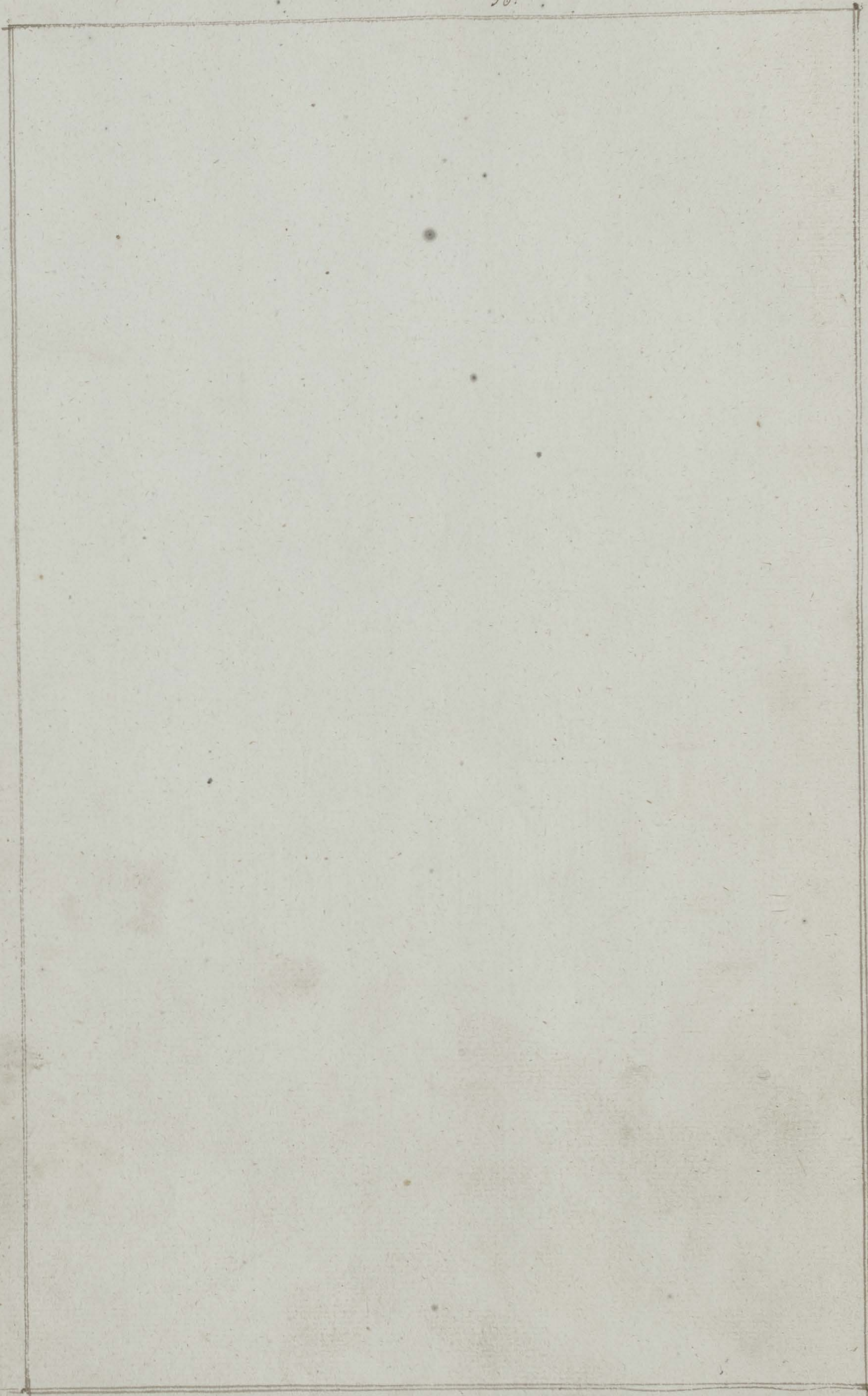
kiewskim w toczącej się Wojnie s Turkami; których pod Dowództwem samego Sołtana Osmana było 400.000 – a polskiego Wojska nie znalazł, tylko 30.000 i te we wszystkim w nędznym zupełnie stanie – Ucieszony przybyciem w pomoc 40.000 Kozaków Zaporoskich, w kilku walnych Bitwach, zniósł trzecią część Turków – a z wielkiej straty i przegranej, zmuszony Sołtan Osman prosić o pokój, i nastał wieczny – Lecz Chodkiewicz wyniszczony trudami i istniejącej w Obozie chorobnej Zarazy, ciężko zapadł na zdrowiu a przeczuwając bliski Zakres życia – Na polu Bitew, w Namiocie, w obecności Wojska poruczył dowództwo Lubomirskiemu – rzewną mową pożegnał Towarzyszów Broni i kazał przenieść siebie do Chocima; w którém opatrzony przedśmiertnemi świętemi Sakramentami – we dwa dni potém –

1621 Września 4 dnia, między 2gą – a 3cią Godziną po obiednią Jan Karol Chodkiewicz wielki Hetman koronny, dni przepełnione trudami, Męstwem i chwałą, zakończył – a lubo przed śmiertną i ostatnią wolą swoją przeznaczył, aby Ciało przewiezione było do Kretyngi na wieczny spoczynek; atoli w czasie przewiezienia, w Ostrogu na Wołyniu przez drugą Żonę Annę, Alojzę zatrzymane i tam pochowane z wielkim szacunkiem i przywiązaniem będąc ku Ubogiemu Zakonowi OO. Bernardynów – z onego zawsze i na wszystkich wyprawach wojennych miał przy sobie dwóch kapellanów kaptanów Xsiędza Andrzeja Grąskiego i Xs. Zygmunta Tyszkiewicza

1624 JW. Krystyna Siostra Jana Karola †.

Sequuntur Altaria Ecclesiae — 1.

1. Altare Maius Crucifixi Dñi nri Jesu Christi et Annuntiationis B.V.M. 2
2. Altare Christi Domini sub Spinea Coronatione depicti — 3
3. Altare Conceptionis Beatissimae Virginis Mariae 4
4. Altare S. P. Nostri Francisci — - - - - - 5.
5. Altare S. Antonii Patavini miraculis clari - - - - 6.
6. Altare S. Annae - - - - - - - - 7
7. Altare S. Barbarae — 8.

Altaria Portatilia ab Variis Episcopis consecrata cum inclusione Reliquiarum Sanctorum inveniuntur ~ ~ ~ ~ . 10: — 9.

Haec Ecclesia consecrata est ab Illustrissimo ac Reverendissimo Domino, Dnó Stanislao Kiszka Episcopo Samogitiensi Anno Dñi 1619. d. 7. Mensis Julii, cuius Dominica Septima 10.
post Pentecostes assignata est Dedicationis — .
Eodem Anno et Die sicut supra, ab Eodem Illmo Rndmo Domino Altare majus in Choro, et Duo Lateralia principalia extra Chorum Altaria ac Cemeterium consecrata sunt: — .

Habet 5. Confraternitates cum perpetuis Indulgentiis, scilicet Immaculatae Conceptionis B. V. Mariae. S. Annae, S. Barbarae, S. Georgii, et Bonae Mortis & & & quorum Privilegia vide - 11
Folio 341 Num. 1 — & —

Fasciculus

1. # Fasciculus 2.

Producit Authenticum Documentum Ligni Vitae et alia Ecclesiae servientia. –

2. No. 1. An. 1739. d. 10. Mai Authenticum Documentum Ligni Vitae

Cajetanus de Pauli: Patritius Veliternus, Dei, et Sanctae Sedis Aplicae Gratia Episcopus Caradensis Emi et Rndmi Principis D. Petri Othoboni S. R. E. Card. Vice Cancellarij Episcopi Ostiensis, et Veliternen. Suffraganeus Ejusdemq Cathedrali Ecclesiae Velitrarum Archipresbyter.

Universis et singulis, praesentes Nostras Literas inspecturis Fidem facimus indubiam, atque testamur quatenus Nobis exhibitis quibusdam Sacris Reliquiis, eas ex Authenticis Locis extractas, ac Documentis Authenticis, Sigilloq munitas recognovimus, et postquam tota reverentia cordis Nostri venerati fuimus, sequentes extraximus, nempe Particulas ex Sacro Ligno Sanctissimae Crucis Domini Nostri Jesu Xti in formam Crucis aptatas, quas reverenter collocavimus in Reliquiario ex Argento, figurae ovatae, Crystallo ab utraq parte munito, bene clauso, Funiculo serico coloris rubri colligato, Nostroq in Cera Hyspanica impresso Sigillo pro illarum identitate indubia obsignato, repositas ad Maiorem Dei Gloriam et Smae Crucis Domini nostri Jesu Christi venerationem Dono dedimus et elargiti sumus. Ad effectum dictas Sacras Reliquias penes se retinendi, aliis donandi, et in quacunq Ecclesia Oratorio, seu Capella, publicae Fidelium venerationi exponendi. – In quorum Fidem has praesentes manu Nostra subscriptas, Nostroq firmatas Sigillo expediri mandavimus. Datt. Velitris ex Nostra Residentia hac die X. Mensis Maii Anno Millesimo Septingentesimo Trigesimo Nono

L. S. Epus Caradensis Suffraganeus S. –

An. 1743. d. 15. Jan. Particulas Sacrae Crucis Dnicae in Reliquiario Cristallino argenteo obductas et bene clausas, intro in Literis praesentibus involutas, pro earundem sensosq reperimus. ac easdem Reliquias Ligni Smi Corporis Dominici Bajuli cum reverentia toti cordis nostri exosculantes publicae Fidelium Venerationi exponendas in Dioecesi quoq Nostra permisimus, Olsadis Anno Mense ut supra.

Antonius Tyszkiewicz Epus Samogitien.

2. An. 1752. d. 4. 7bris Fundamenta Parochiae Carolstadiensis in qua Fratres Bernardini curam Animarum habent in Synodo porrecta. — 1

1mum Punctum Demonstrationis: ex Fundatione excerptum his verbis: Joannes Carolus Chodkiewicz et Sophia de Mielec Mielecka Chodkiewiczowa Coniuges,. Nos puram mentem ad verum Dei Cultum veramq Religionem dirigentes et Samogitiae videndo Plebem superstitione Gentilem, et Nobilitatem Haeresi Lue pollutam ac in Fide Catholica cernendo paucos Operarios, post diu desiderantes neminem elegerunt quam dilectam sibi Religionem S. Francisci de Observ quam iam in una parte Fluminis Olsiana laborantem, Kathechismis Concionibus decem Annis Divina Officia persolventem, in aliam Partem Fluminis Olsianae in Monasterium Muratum introducimus Anno 1602. et fundamus, in Haereditarys Bonis Nostris antiquitus Kretynga nunc vero Carolstadium Dictis, ad Negotium seu Curam Animarum, Justitiae Operae et. Vide Fundum

Hoc Opus Fundationis firmavit piae memoriae protunc Loci Ordinarius Illmus Rdmus Dominus Melchior Giedroyc nullas contradictione impediendi Curam Animarum, relinquens hoc munus obeundi PP. Bernardinis Carolstadiensibus quos taliter fundatos intellexit, etiam ex Privilegys Civitatis Carolstadiensis in quibus Folio. 10. haec inve niuntur Verba. — Cum vero ante aliquot Annos in Bonis suis Kretynga nuncupatis principio ab Authore et conservatore Deo Cuius ope et auspicio Nobis inauguratas videmus /: sumentes ad laudem Sanctissimi Nominis Eius, Beatissimae Virginis Mariae et omnium Angelorum Caelestium et Patroniae huius Templi Annunciatae Virginis Mariae cum Consensu Sacrae Regiae Majestatis Sigismundi III. Aedes Sacras Monasteriumq Fratrum Bernardinorum Ord. S. Francisci lapideas extruendas curavimus ob triumphales adversus hostes, quas Ipsius auxiliante reportavimus, Victorias /et nunc supplices petimus sint aperti oculi Eius ad deprecationem Nostram, ut exaudiat Nos deprecantes Deus in ore servorum Eius qui dies ac noctes ad has Aedes Sacras Precibus, Canticis, Praedicationes laudare eum conabuntur. Et volumus ut omnes Incolae non ad aliam quam hanc Ecclesiam Nostram conveniant uti Sanctissimis Sacramentis. —

1 2dum Ex prædictis et seqventibus evidentissime patet qvod mens Fundatorum fuit fundasse Nos Patres Bernardinos Carolstadienses in Hæreditarijs Bonis in cura Animarum ex illis providisse et constituisse Supplementum vivendi; siqvidem penetrantes ne sit contra tum amplæ fortunæ Dominorum munificentiam, qvæstam non concedentes Conventui Carolstadiensi tantum concesserunt et relinqverunt Annona Pecuniariæ Florenos 360. Locatos in Civitate Carolstadiensi ex qvibus Vaccæ, Boves, Oves, porci, sal, Pisces, Solutio Organisti, Famuli, Vestitus ipsis et Religiosis, Vinum ad Sacristiam, Reparatio Ecclesiæ et Monasterij ex hoc unico prædita, et infinitæ aliæ necessitates procurari debent.—

2. 3tium. Bene penetrantes Nos Fratres Bernardinos Carolstadienses fundatos esse in Hæreditarijs Bonis propter curam Animarum Illmus Dominus Joannes Stanislaus Sapieha Mareschalcus Magnus M. D. Lithvaniæ et Anna Chodkieviczowna Coniuges occupantes hæc Bona in Possessionem suam An. 1639. siqvidem constituerunt a delinqventibus, Incolis, Solutiones tales: Pro non audita Missa diebus Dominicis et Festivis Grossos Litvanicos duos: Pro commisso Adulterio Sexagenas duas, persolvere Ecclesiæ Carolstadiensi, cætera vide Folio Margine.

3. 4tum. Bene videns in cura Animarum fundatos Nos Bernardinos Carolstadienses pijssimæ Memoriæ Illustrissimus Excellentissimus Rndus Dominus Georgius Tyszkiewicz Episcopus Samogitiensis Clementissimus Noster Protector, Qui in Secunda Synodo celebrata 1639 Aº faciens Limites inter Parochiam Corcianensem et Carolstadiensem nullam Nobis pauperculis relinqvit injuriam dum adiungens qvatuor Villas de Bonis Carolstadiensibus propinqvioribus Ecclesiæ Corcianensi, etiam adjudicavit de Bonis Corcianensibus qvatuor Villas Ecclesiæ Carolstadiensi scilicet Laymele, Butwicie, Petrzhaycie et Babrunixe.—

4. 5tum Prætermissis alijs Punctis, ex qvibus multæ rationes defensivæ essent, sufficiunt prædicta, et ipsa antiqvitas Conventus ab Aº 1602. conservant in pastu animarum a Fundatoribus relicto in Hæreditarijs Bonis de illis felicioribus præteritis temporibus Nos pauperculi Carolstadienses (a nullo ruinam de Hæreditarijs Bonis patientes viximus jam vero in aliena Possessione pupilli existentes, muros Ecclesiæ et

Monasterij in ruinam inclinantes, habendo, perdita vel minuta legitima nostra portione, quo nos vertimus. Tempestive tandem ad Tuum benignissimum Arbitrium Illustrissime Excellentissime Reverendissime Domine Protector Noster Clementissime convertimus. Auxilium et Intercessionem inquirentes. —

3. An. 1752. d. 4. 7bris. Protestatio Conventus Carolstadien. et aliarum Personarum contra Synodum Samogitiensem volentis injuriam facere Parochiae Carolstadiensi. — 1

4. An. 1752. d. 6. 7bris. Extractum ex Actis Curiae Episcopalis Limitum Paraeciae Karolstadiensis seu Kretyng. 2.

Limites Paraeciae Karolstadiensis seu Kretyngovienšis cum Specificatione Villarum P.P. Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observan. Authoritate Synodali Anno 1752. Die 6. 7bris approbati. — 2.

Aula Carolstadiensis

Civitas Carolstadiensis (exceptis vacuis) habet Domos	63.
Villa Kretynga cum multis Lutheranis habet	45.
Villa Pryszmuncie cum Lut.	38.
Villa Kiewleykie cum Lut.	23.
Villa Kwikcie	27.
Villa Rudaycie cum Lut.	58.
Villa Onlitztolie	18.
Villa Kurmaycie	33.
Villa Tuburcie	30.
Villa Griecre	29.
Villa Sunzayty et Woweraycie	13.
Villa Pitsmpie	9.
Villa Hlibie	10.
Villa Doktory cum Lut.	10.
Villa Blusulkie cum Lut.	11.
Villa Laumele	10.
Latus facit Domos	427.

Transport Domorum 427.

	Domos 12
Villa Butwicie	23
Villa Szaszaycie	11
Villa Babrunie	10
Villa Petryłaycie	
Facit Domos.	483.

Et Villis altius specificatis hae terminant Milites Parochiae Carolstadiensis cum Parochia Korcianensi Villie Sungayty, Budwidzie inclusive ad Michaelem Kusowicz. Cum Parochia Gorzden. Villa Szaszaycie inclusive. Cum Prussis ipsa Civitas Carolstadiensis Villie Babrunie Petryłaycie Wyszmonie inclusive. cum Parochia Sotongoviensi Villie Krewtelie, Rudaycie inclusive. Cum Parochia Dorbianensi Villie Onkisztolie Tubaycie Giecze incl. &

Casimirus Giec, Can: Cat. Samog. LS.
Paarn Curia Auditor. Synodi Secretarius.

1. 2. Sn. &. Per Illmum M. D. Joannem Stanislaum Sapieha Mareschalcum M. D. Litt Collatorem Ctus Carolstad. assignatae Solutiones pro Incolis Delinqventibus Jura Ecclesiae Parochialis Kretyngoviensis &. —

1. Qui non interfuerint Sacrificiis Missarum diebus Dominicis et Festivis Grossos duos Litt persolvent toties qvoties neglexerint. —

2. Qui non fuerint confessi et non communicaverint saltem semel in Ao juxta Praeceptum Ecclesiae persolvant pro Poenae ad Carbonam Templi secundum Qualitatem Personarum, nempe si Advocatus fuerit sexagenas seu Kopas duas perdat, si Lawnik sexagenam unam, Rustici vero pro sua Persona et tota simul Domo per Grossos triginta Litt numerent.

3. Eidem Poenae subjacebunt Patres Familias, in qvorum Domibus qvocunque tempore Personae aliqua capax jam Sacramentorum decessent non munita Sacramentis ob incuriam et negligentiam non manifestantium Parocho seu RR. Ordinis de aegrotis illorum Domesticorum, multo magis idem statuendum foret, de illis qui Infantes suos sine Baptismo mori permitterent, aut diu apud se non Baptisatos retinerent, non deferentes eos ad Ecclesiam: et

Et qui Filios suos Adolescentes ad informationem Scholasticam non dimittunt cum plurimi eorum commode possunt ac valeant.

4. Qui consumant Matrimonium ante Benedictionem Parochi et Qui vel quae sub specie cujusdam Caelibatus manentes incontinenter vivunt, cum periculo etiam necandae et suffocantes Prolis, cum possint in Statu Matrimonij honestam et decentem Vitam agere. &

5. Qui deprahensi fuerint comedisse carnes Ferijs sextis et diebus sabbathinis vel in quocunq Jejunio aut Vigilias —.

6. Item Orantes superstitiose pro Animabus Defunctorum, quod fit quando Mense, instructo, Cibis et potibus temporibus certis exponuntur et vocantur illorum Vocabulo Devintines, nonum videlicet numerando et assignando post cujusvis obitum, praeter eas dicuntur Atbulturos hoc fit in Anniversario Defunctorum, ac demum Bermenis apellantes idq circa Festum S. Michaelis in Septembri, cum eadem superstitione atq eodem ritu solent obire Villam per Domos et Familias suas, in unam convenientes, Corpora quoq Defunctorum suorum nunquam in Caemeterio nisi in Sylvis et Campis sepeliunt, etiam si proximum Templum habeant.

7. Item qui notatus et convictus fuerit deferendisse et consuluisse, quod saepissime evenire solet in illorum infirmitatibus periculis damnis infortunijs: Maleficos Ariolos Incantatores, Sortilegos. Poenam praedictam subibunt.—

8. Item qui alienos Deos coluerit scilicet ut nonnulli vel certe plurimi eorum profitentur invocantes quosdam Laimis, Halbis, Lit vonus Perkunus, Weles, Deives et his similes.

9. Deniq si quis cujuscunq sexus repertus fuerit Maleficus Incantator, Linis Burtvmikas, Wardytoies quod passim hic viget, talis si admonitus fuerit, et Poenitentias peractas non resipuerit, Arbitrio Praefecti Aulae aut secundum Jura puniendus est. —

6. An. &. Notabilia pro defensione Privilegiorum a Summis Pontificibus concessorum Regularibus, praesertim Mendicantibus. — 1.

Narratywa o podeyściu y niesłusznym włożeniu y zamapowaniu włoki gruntu Szpitalnego iakby przez Klasztor zabraney do Pastewniku Funduszowego niby kiedyż przyłączoney y ogrodzoney.

Roku 1619 dnia 23 Marca J.W. Jmci Pan Jan Karol Chotkiewicz Hetn W. W. Xtwa Litt. Funduszem wydanym granicę gruntu, Ogrodów tak opisaną zostawił: Fundamus itaque et donamus primum Aream et Fundum pro fabricanda Ecclesia et Monasterio praedictum locum, scilicet supra flavium Okmiaka dictu, tam late, longe, et circumferentialiter, prout jam in praesenti à praedictis Religiosis Patribus suis septis continentur. Tum et alterum Fundum pro conseminando horto, alterum pascendis pecoribus cum Stagno. I to, co raz iescze przed Funduszem około Roku 1600 ku wygodzie y potrzebie Klasztoru zaięli, to Łacuszą XX: Bernardyni in pacifica possessione trzymali. Szpital zaś dawszy miastu wymierować w Punkcie szostym Przywileju włokę gruntu w te słowa nadał: Do tego Szpitalu włokę gruntu przydajemy y pozwalamy wiecznemi czasy, o którym Szpitalu Magistrat y miasto mieć staranie powinno, i prowiantami zatem Szpital nadanemi zawiadywać wiernie, iż z Bojaźnią Bożą szafować maią, nic na pożytek swoy nie obracaiąc, ale na chorych Ułomnych. etc

Gdzieby ta włoka była i teraz zadne Dokumenta niewyswiadczaią. Powieść Jaterim y Tradycya ludzi mieni ią być między dworem y Pastewnikiem Klasztornym.

Pastewnik Klasztorny od Początkow samych ex parte dworu był grodzony przez Dwor recta Linea, iak i teraz iest ogrodzony aż do drogi, a od drogi aż do rzeki. A druga strona Pastewniku była grodzona przez Klasztor. Przed lat circiter dwadzieście tenże Dwor spatium między dworem a Pastewnikiem Klasztornym wolne będące czyli: ut traditur:/ włokę Szpitalną, albo część oney, sobie na Pastewnik ogrodził płotami krągiem przypieraiącemi do płotu recta linea, Pastewnik Klasztorny odgradzaiącego.

Stałosię za czasem, że płot recta linea aż do drogi odgradzaiący Pastewnik Klasztorny, opadł i zgnił. Dwor zatym, zaszczędzaiąc las, płotu recta linea odgradzaiącego Pastewnik Klasztorny, w tym mieysciu gdzie się stykał z pastewnikiem dwornym dalej nie ponawiał, ale utrzymywał tylko płot około swego Pastewniku ciągnącysię. I tym sposobem Pastewnik Klasztorny połączyłsię z pastewnikiem dwornym, y wypust był wolny etiam dworowi dobrą przyiaźnią rządzącemu. Gdy na ostatek Kretynga dostałasię w Dziedzictwo J.W. Jmci Pana Kniazia Masalskiego Hetm W. W. Xtwa Littgo, a po nim Synowi J.O. Jmci Xciu Ignacemu Masalskiemu Biskupowi Wileńskiemu W Jmci Pan Jodko Komor Nowogrod zesłany na wymiar gruntow miasta i włości Kretyngowskiey, wyżey wspomniony wypust dworny na włókę /ut fertur:/ Szpitalny na pole obrocił, y płot odgradzaiący pastewnik Klasztorny od tegoż pola sprostować, y na dawnieyszym mieyscu, iescze znacznym dać kazał. Na co etiam Klasztor chętnie zezwolił.

Lecz że przerzeczony Jmci Pan Komornik wymiar przez się uczyniony opisuiąc, nic Klasztorowi niemowiący y cichym sposobem z własnego mniemania, lub też od mala narrata niektorych, z okazyi dawnieyszy przygrodzonego wypustu dwornego /: forte natey włóczęi/ ssepituiących, położył y Posteritati poddał, iakoby ta włoka Szpitalna zawierałasię w Pastewniku Klasztornym, y w granicach, czyli w ogrodzeniu teraz odnowionym. Y też tez włokę

wołokę przez siebie irrequisita altera parte natym mieysca udecydowaną do mapy weyągnął, y na Pastewniku Klasztornym onę odrysował Roku 1772.
O czym Klasztor ledwo w Roku niniejszym 1779 dowiedziawszy się y wprzerzeczone mapy, oraz opisania tajemnie poczynione weyrzawszy, manifestuiesię solemnie na takowe podeyście, y wszystkie takowe na uszkodzenie Klasztorowi y kosciołowi Parochialnemu zmierzone roboty. Przeciwko którym, Klasztor te stawi racye.
1mo Iż Klasztor jakże z początku ogrodził, tak dotąd in pacifica ñ interrupta et indubitata possessione zawsze zostawał, y według tejże possessyi, oraz płotów, które sam dwor stawiał, ograniczać y mapować należało.
2do Jeżeli wątpliwość sża gdzieby ta wołoka była Szpitalna? Izaliż nienależało wołkować drugą też stronę? y dowodzić swiadkami [illegible] że ta wołoka na Pastewniku Klasztornym, a nie gdzie indziey powinna się znaydować? ale ktoż tak przyswiadczy? Co za dowod? Czy iest manifest? kiedy y iak? Klasztor zabrał? a zabrawszy violenter przymusił by też y to? Dwor odgrodził?
Wołoka przerzeczona nie Klasztorowi, ale miastu była poddana; że iey nie między Klasztornemi, ale między mieskiemi gruntami szukać należy. Że gdyby y Gubernator jaki zezwolił nato, to interim stać się nie mogło 1mo bez miasta, ktoremu ta wołoka była poruczona 2do bez wymiaru, boby niewiadomo było quantum się przytęcza, a to wszystkim, jawnie było. 3tio bez kondycyi pewnych y skryptow, bez których quo quios et securitas tak Klasztorowi jako y miastu obowiązanemu władać y prowiantami Szpitalnemi szafować, oraz z tego kalkulować się.

Excerpt Processu z Protokulu Grodzkiego X.a Zmudz Repar Izaw w L.o 1779. D. 6. 7bris. non movendum. 1.

7. Anno 1746. D. 17. 8bris. Concessio Unius Altaris Privilegiati Quotidiani perpetui facta a Sanctissimo Domino Nostro Papa Benedicto XIV. 2.

8. Anno 1791 Die 13. Maji Decretum Reformationis Celsissimi Principis Joannis Stephani Giedroyc Episcopi Samogitien. pro Ecclesia Carolstadien. Ord. Minor. Obser. 3.

9. Anno 1792. D. 21. Maji Wypis z Xiąg Kommissyi C. W. Porządkowey Vtttu Tellz. Xtwa Zmudz. Dekretu Reformacyinego. 4.

10. Anno 1750 D. 121. 9bris Decretum circa Liberum Transitum [illegible] Graeco Ritu ad Ritum Latinum. 5.

11. Anno 1790. Executio Rescripti Pontificii super Legatis VV. Ord. Minor. Provin. Lithvanae. Vid. insertum hoc folium in hoc Libro in Charta 81. 6.

12. Anno 1791 Die 19. Maji Extrakt z Xiąg Kommissyi Cywilno Woyskowey Porządkowey względem Szkoły Żyrowskiey ...y... 7.

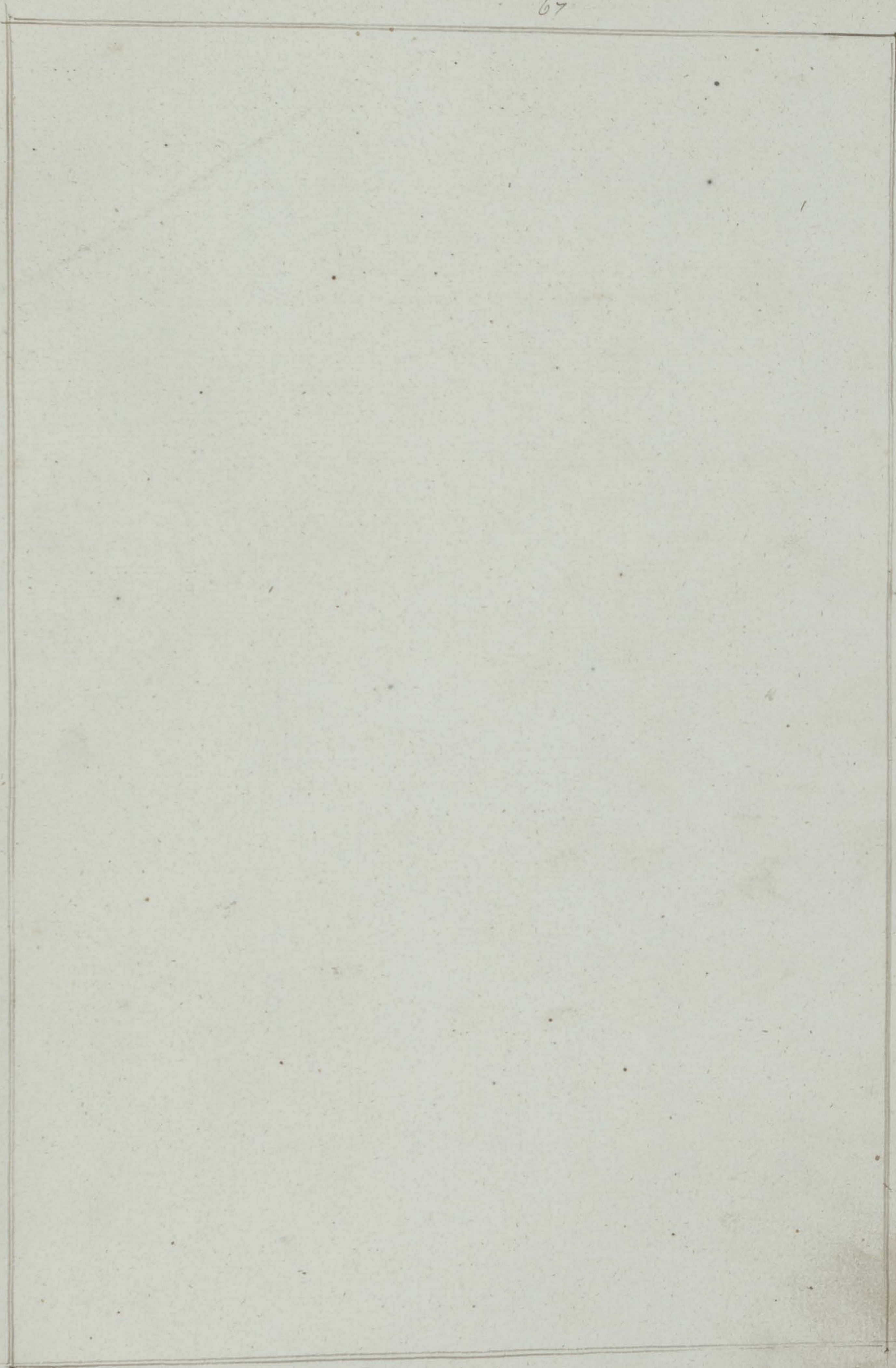
Anno 1792. Die 12. Maij. Extrakt z xiąg Kommissyi Cywilno Woyskowey y Porządkowey względem Szkoły Żydowskiey.

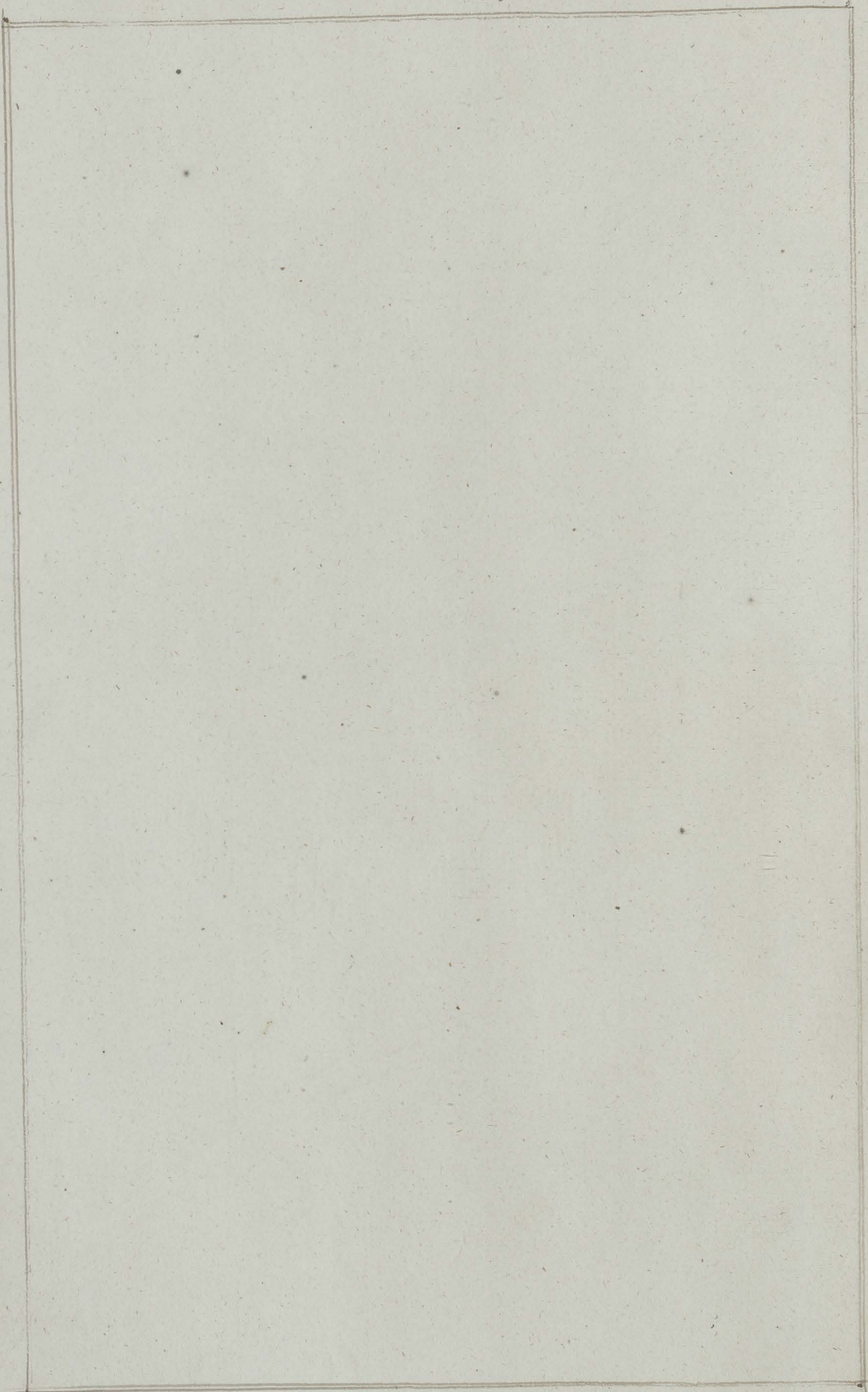
1 | 13. Anno 1792. Die 18. Maij. Memoryał do Przeswietney Kommissyi Cywilno Woyskowey y Porządkowey xiąstwa Żmudz. Pltu Telsew.

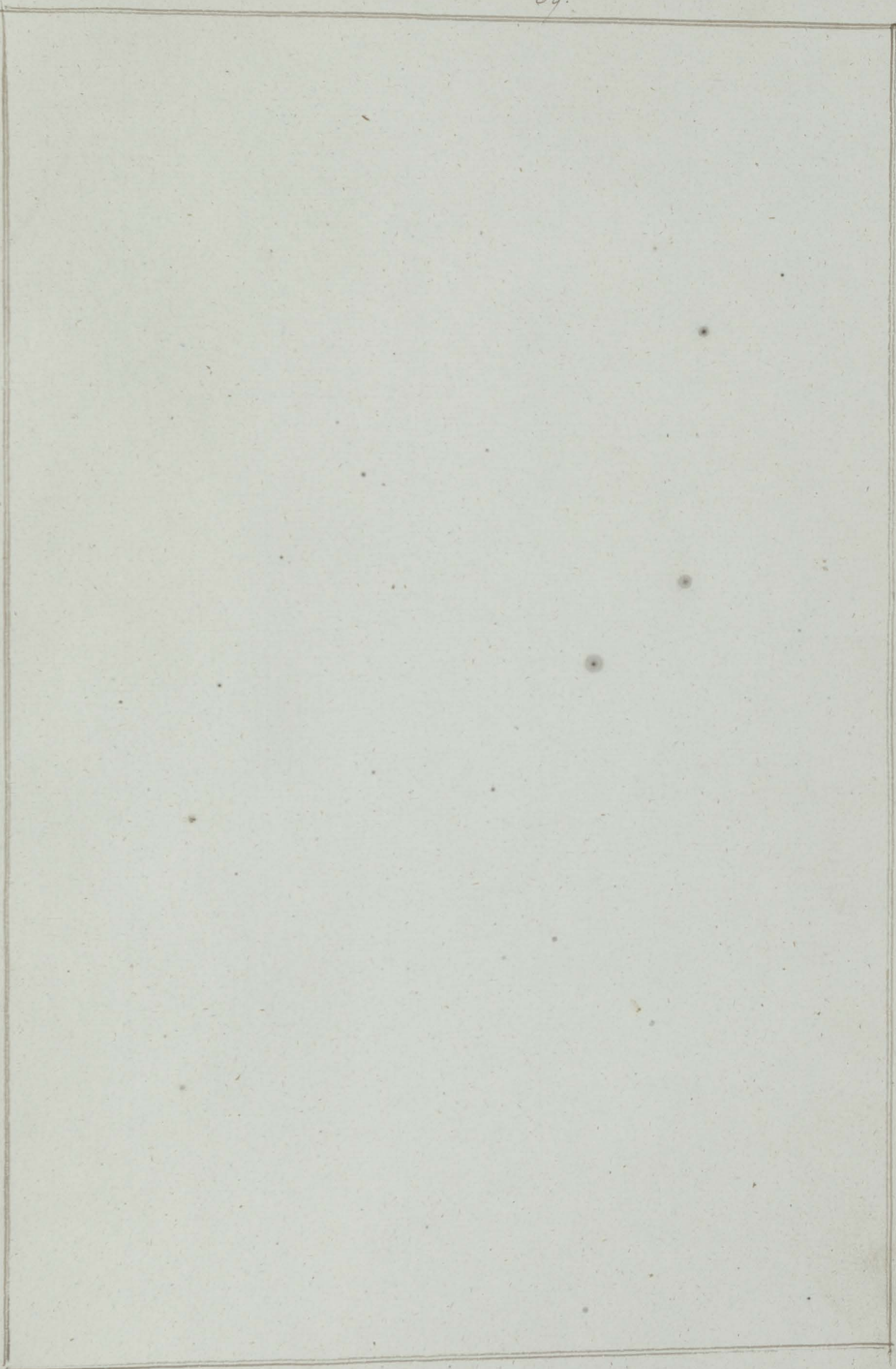
2. 14. Anno 1792. Die 23. Maij. Przesw. Kommissya Cywilno Woyskowa y Porządkowa Pltu Telsew. odsyła XX. Bernardynow Kretyng. z Żydami względem Szkoły na rosprawę ad forum competens.

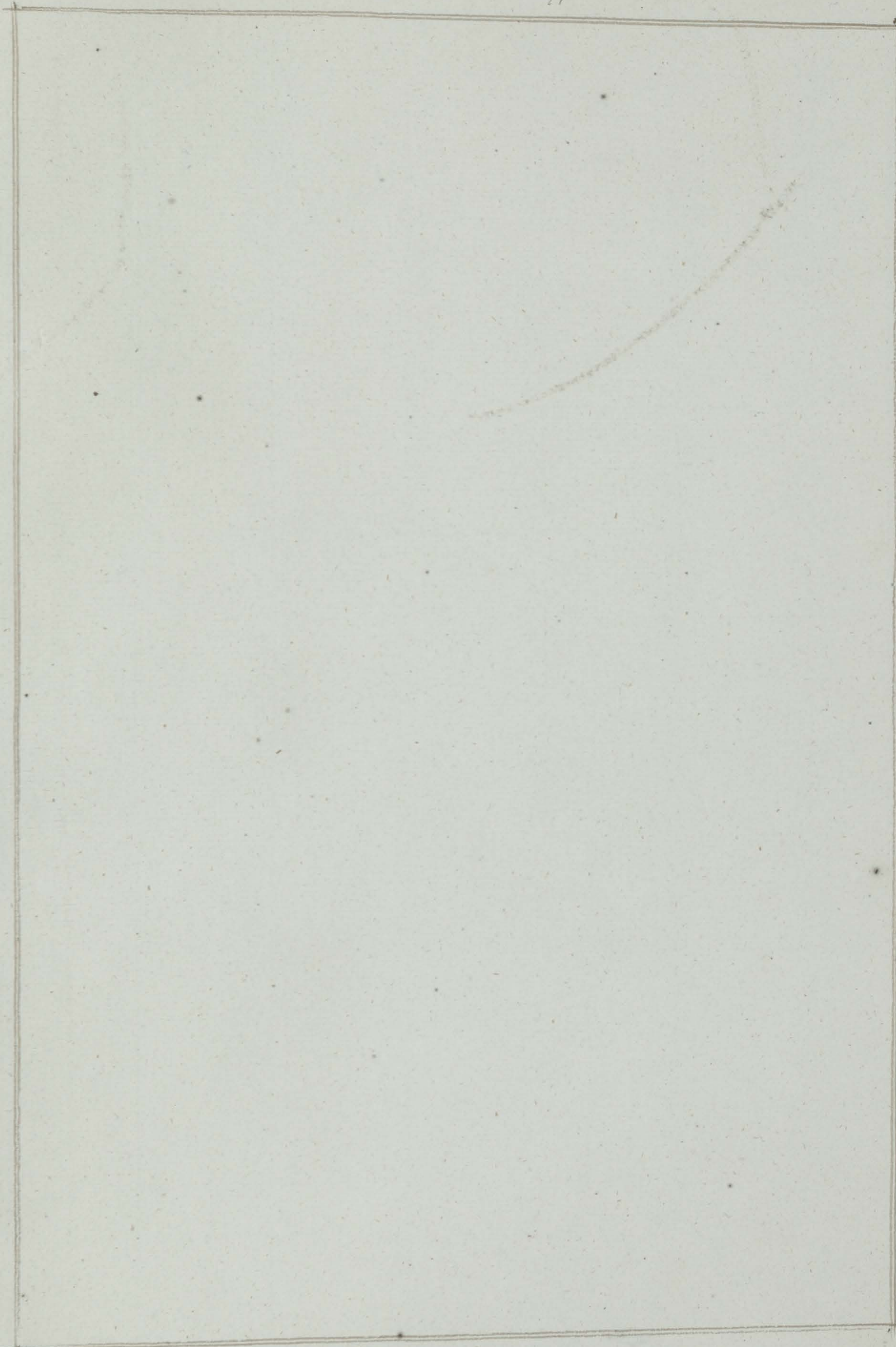
3. 15. Anno 1792. Die 10. 7bris. Kopia Listu J. O. Xięcia Stefana Giedroycia Biskupa Żmudz. w ktorym zakazuie Żydom budowac Szkołę na wyniosłym mieyscu w Miescie Kretyngow.

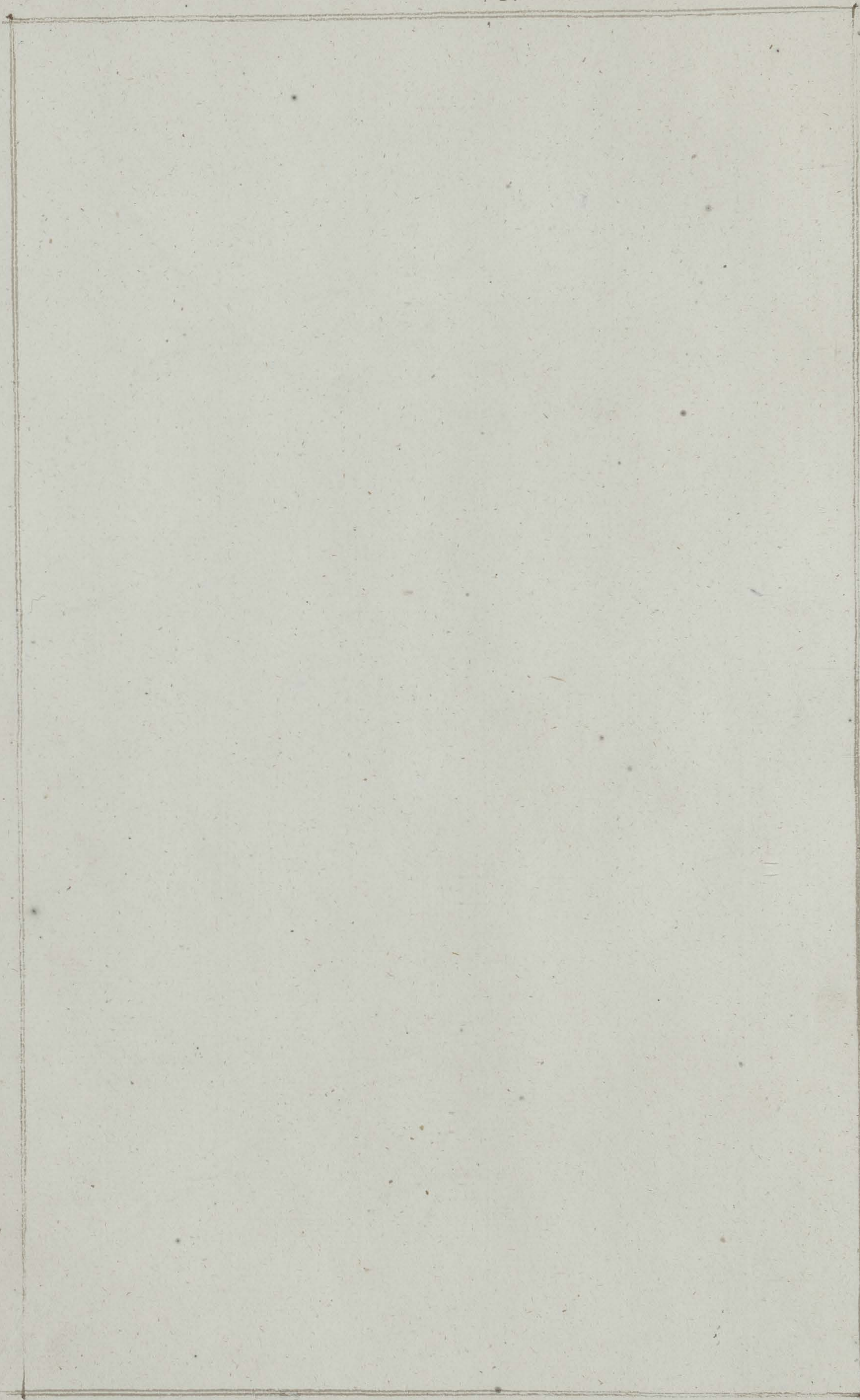
16 A. 1819. 7bris 13a Die facultas Celsissimi Principis Josephi Arnulphi Giedroyc publicae Xti fidelium Venerationi Exponendi Reliquias SS. MMM. Candidi et Fausti quae olim reperiebantur in Portatilibus B. V. Mae et Sti Patris Francisci — "Hac de re vide Libro in fine Visitationis Generalis Eccl. A. 1819. et Libro Diarij Eodem Anno folio 54 Item in fine hujus Libri Sub Titulo Zbiór krótki o Ottarzach

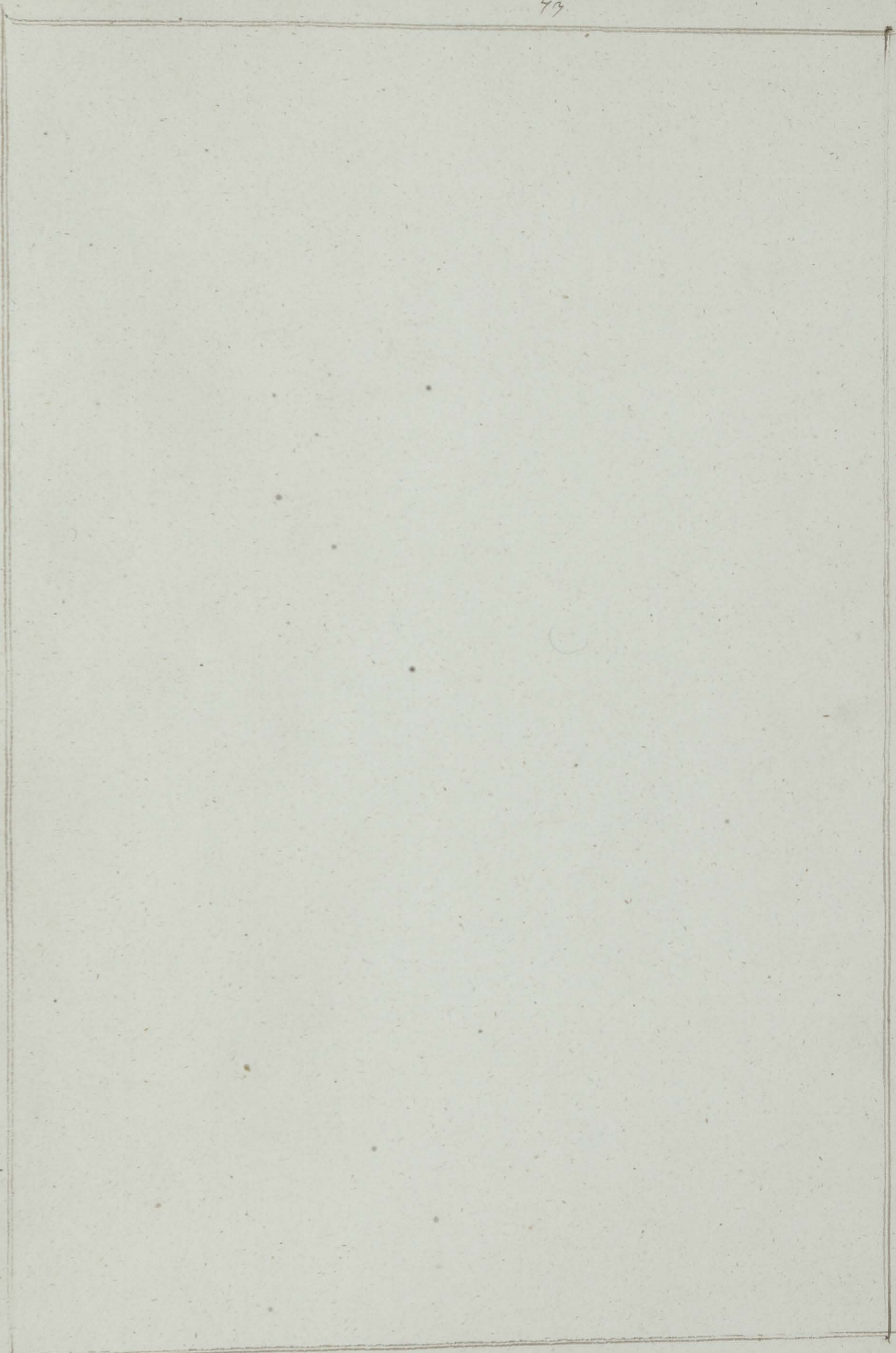

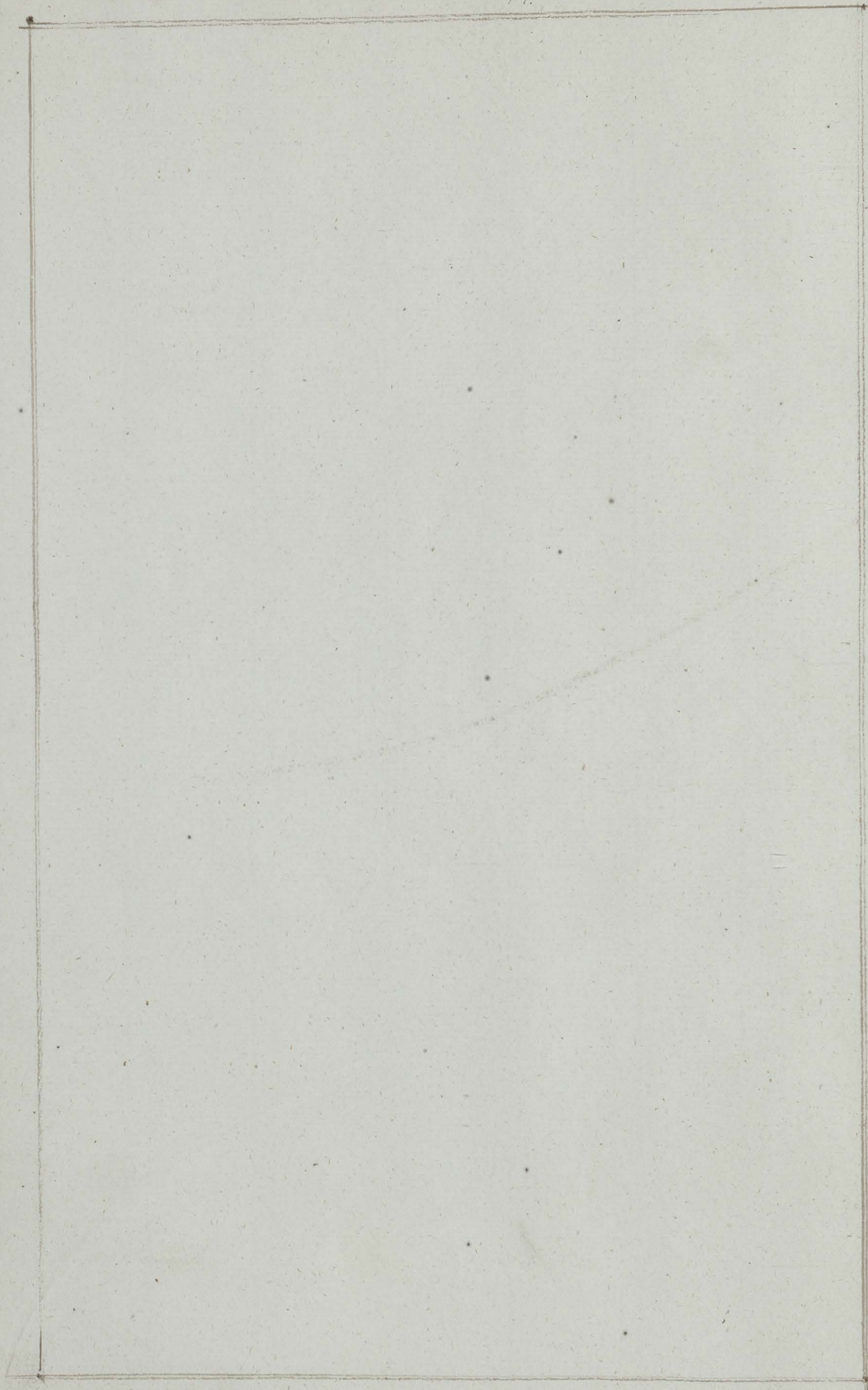

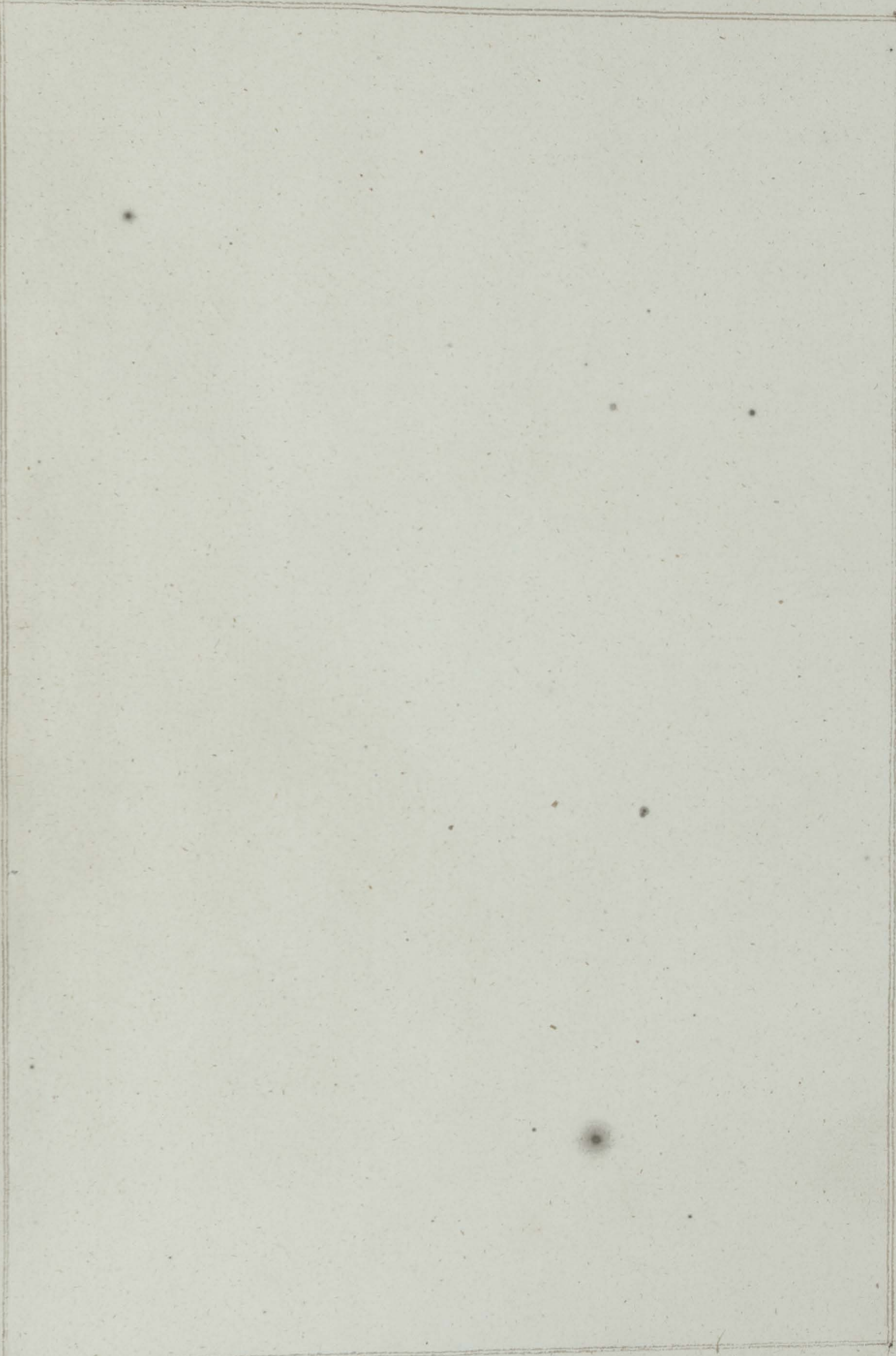

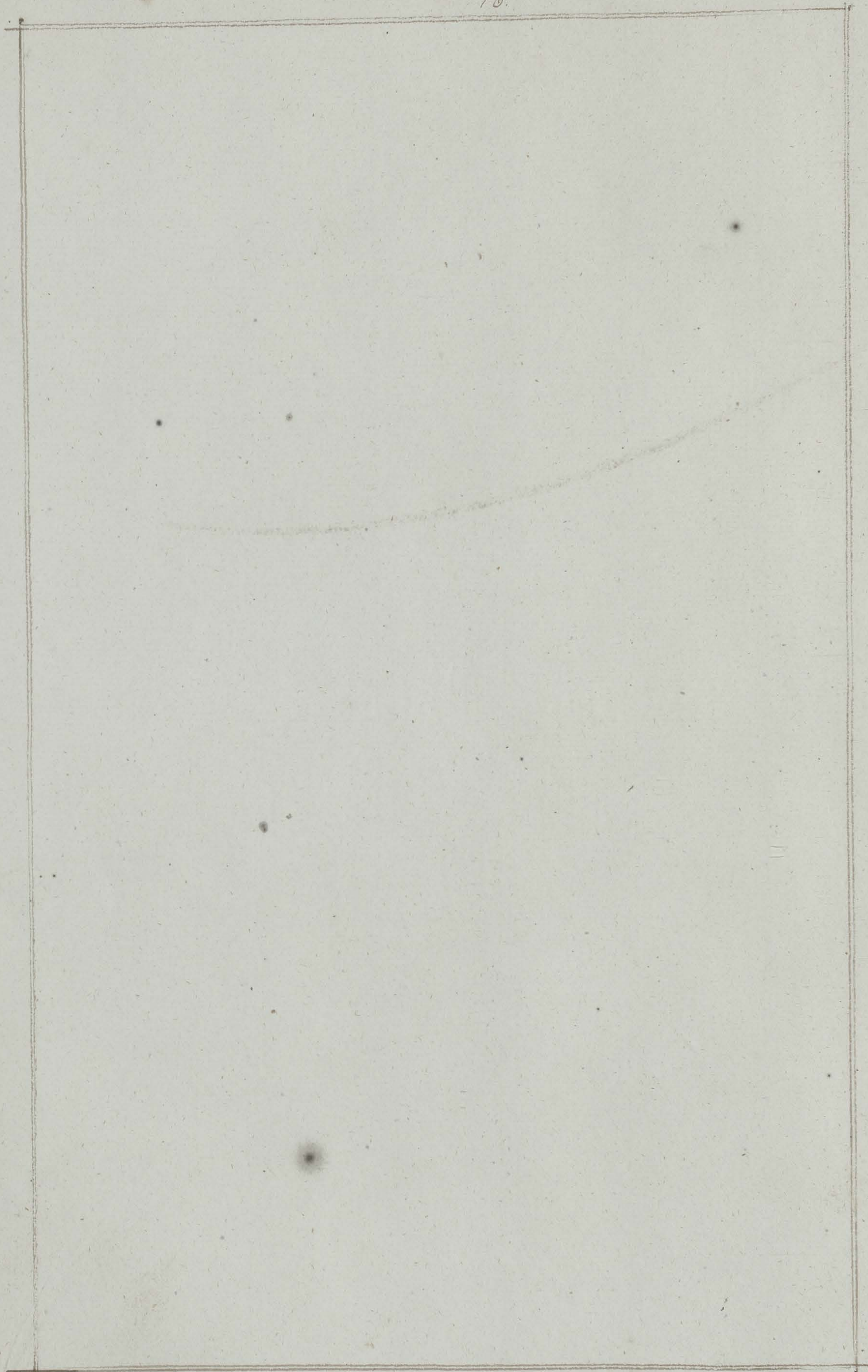

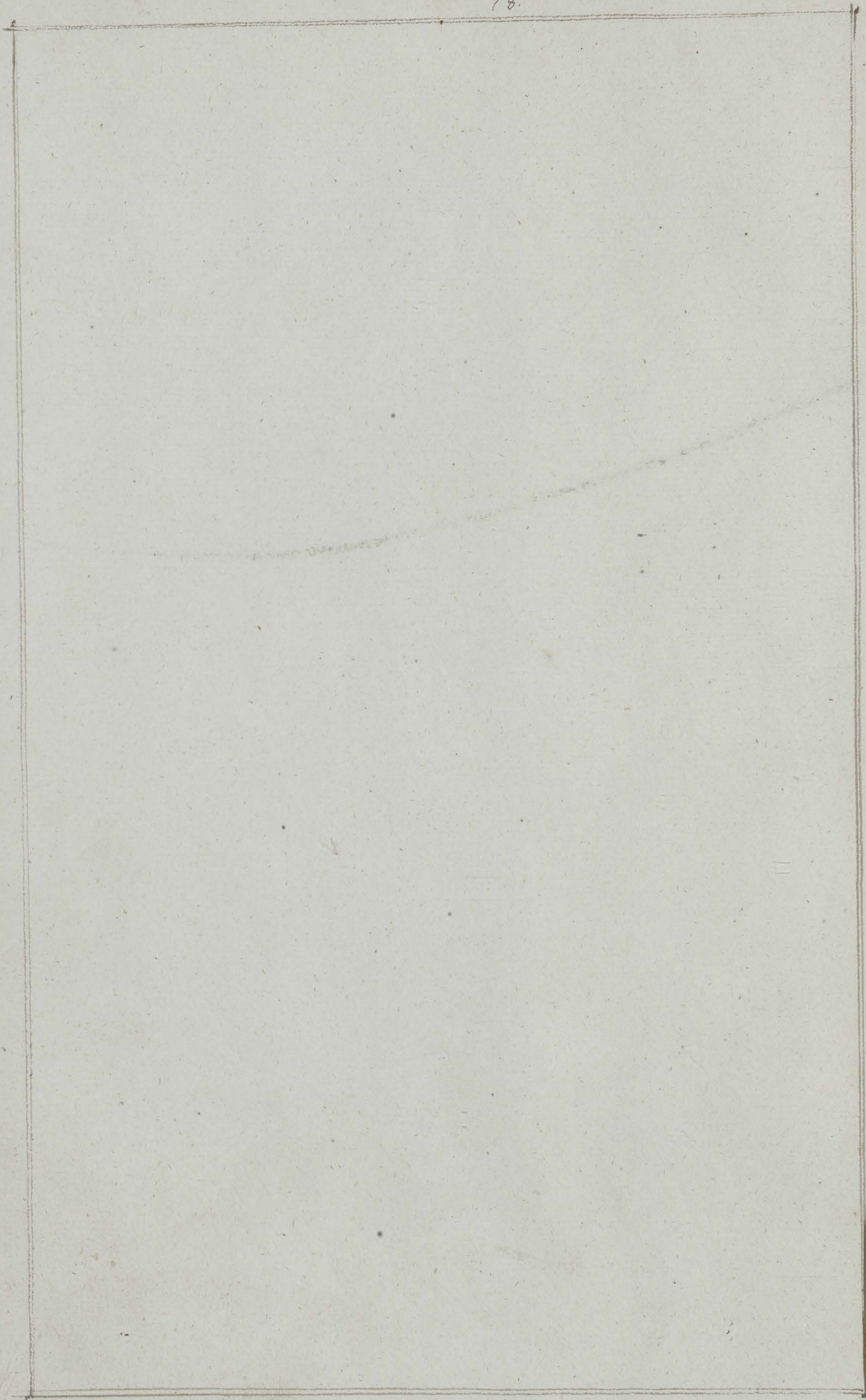

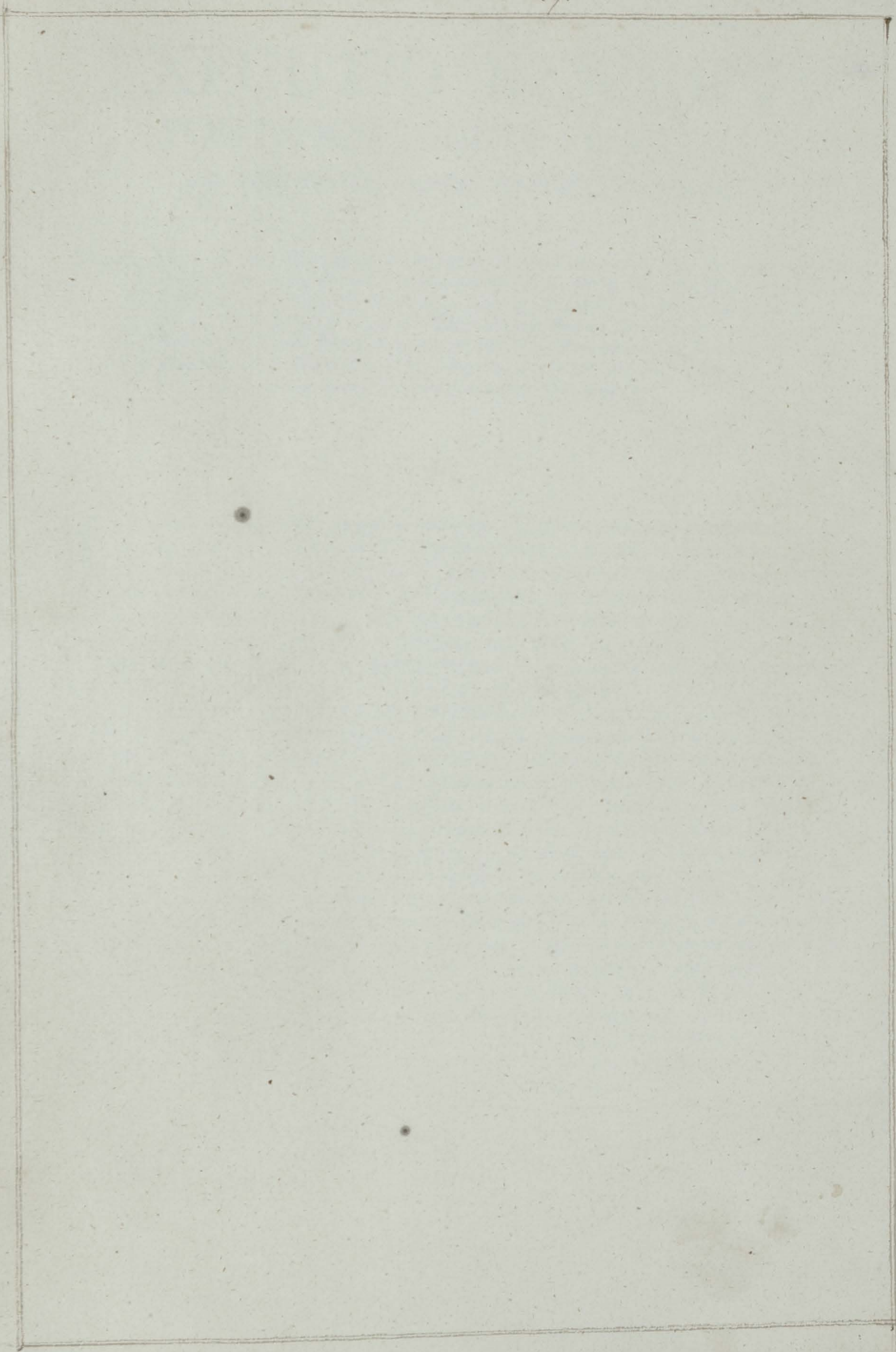

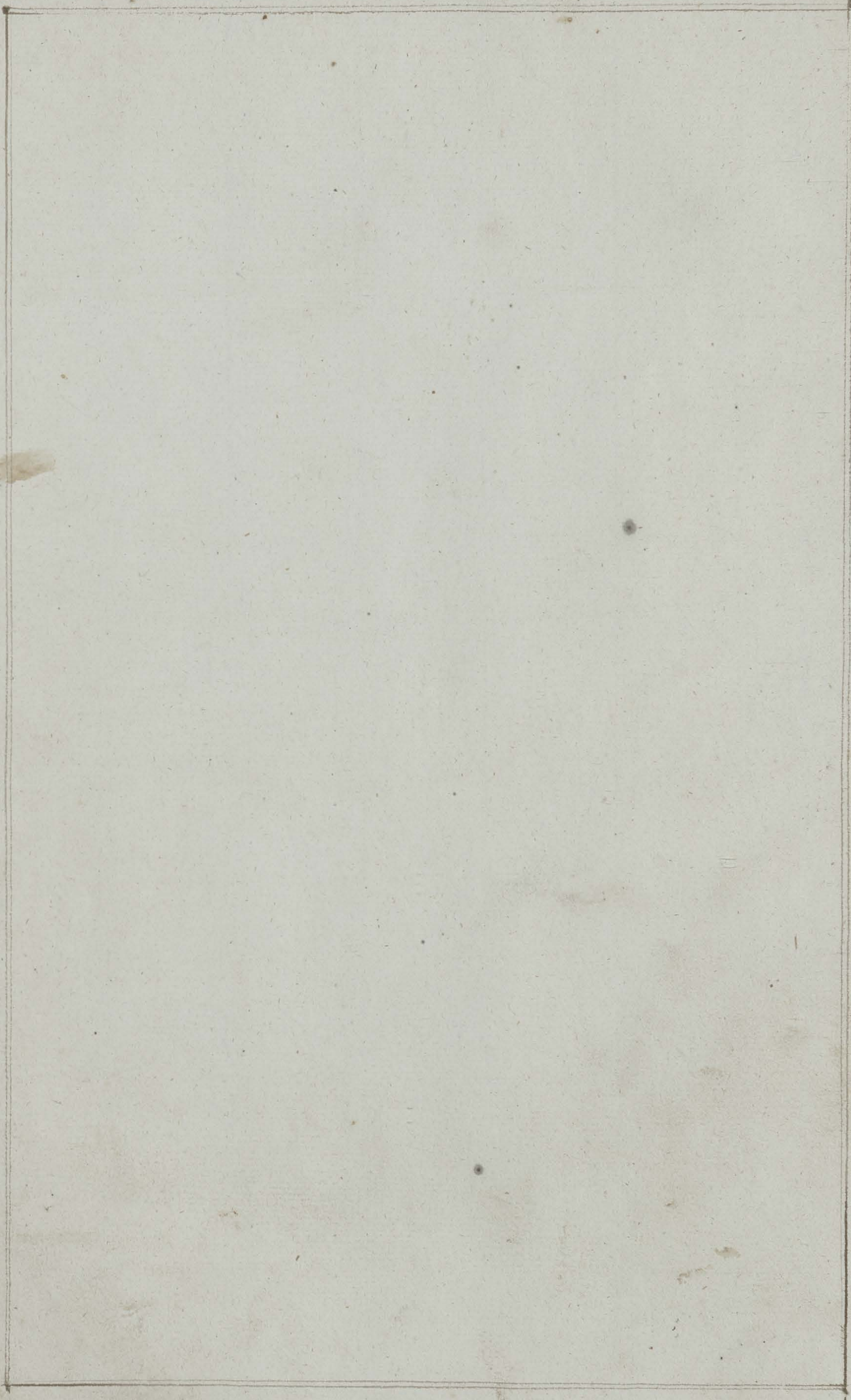

EXECUTIO RESCRIPTI
PONTIFICII SUPER LEGATIS
PP. ORD: MINOR: OBSER: PROVIN: LITHVANÆ.

FERDINANDUS MARIA SALUZZO PATRITIUS NEAPOLITANUS, EX DUCIBUS CORILIANI DEI ET APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA ARCHI-EPISCOPUS CARTHAGINENSIS, SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI, DOMINI PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ VI. PRÆLATUS DOMESTICUS, ET PONTIFICIO SOLIO ASSISTENS; EJUS EMQUE ET SANCTÆ SEDIS APOSTOLICÆ IN REGNO POLONIÆ ET MAGNO DUCATU LITHVANIÆ CUM FACULTATIBUS LEGATI DE LATERE NUNTIUS ET AD INFRA SCRIPTA SPECIALITER DELEGATUS.

UNiversis & singulis, quorum interest, intererit, aut quomodolibet interesse poterit, & quos infra scriptum tangit, aut tangere potest negotium, specialiter vero & nominatim Dominis Syndicis Apostolicis Provinciæ Lithvanæ Ordinis Sancti Francisci de Observantia, & uniuscuiusque eiusdem Provinciæ & Ordinis Conventus, quos negotium pariter infra scriptum respicit, Salutem in Domino sempiternam & nostris, imo vero Apostolicis debere obedire Commissis ac mandatis. Noveritis exhibitas nobis fuisse & esse Literas Rescripti sanctissimi Domini nostri, Domini Pii Divina Providentia Papæ VI. feliciter regnantis die vigesima quinta Novembris, anno immediaté præterito millesimo septingentesimo octuagesimo nono editas, quibus ad preces Admodum Reverendi Patris Ministri Provincialis Provinciæ Lithvanæ Ordinis Sancti Francisci de Observantia, nostrumque votum alias a sacra Congregatione Eminentissimorum & Reverendissimorum Cardinalium negotiis & consultationibus Episcoporum & Regularium præposita, exquisitum, & præviis informationibus necessariis ac opportunis datum, facultas conceditur, ut Syndici Apostolici nonnullas Capitales summas piorum Legatorum recusantibus conservationem, vel non inventis Testatorum Hæredibus repositas, aut reponendas accipiant, & temporaneó saltem, ne Testatores in animæ suffragiis fraudentur, cum expressione oneris Missarum per Patres Observantes absolvendarum stipendiô ad id modo simplicis & puræ eleemosynæ &. non alias tribuendo investiri queant; in casu vero non repertarum Capitalium, vel impeditarum, ut tot Missæ pro piis Testatorum animabus absolvantur, quot habita ratione manualis eleemosynæ cum Capitalibus summis, possent celebrari, prout alias fusius in prædictis precibus & voto nostro, atque conformiter Sanctitatis Suæ Rescripto continetur, quarum precum, voti, & Rescripti præfatorum tenor est, qui sequitur.

Beatissime Pater! Frater Stanislaus Butkiewicz Minister Provincialis Minorum Observantium Sancti Francisci Provinciæ Lithvanæ in Regia ditione Poloniæ, provolutus ad pedes Sanctitatis Vestræ humillime exponit, quod in prædictæ Provinciæ Conventibus extant quædam pia Legata perpetua cum certis oneribus adimplendis, iam pridem á Benefactoribus favore dictorum Fratrum instituta, quorum nonnulla in certis bonis Nobilium, nonnulla in communitatibus Judæorum, ita sunt immobiliter fixa, ut censum, seu reditum solum una pars reddere, altera recipere possit & debeat, non autem summam capitalem; alia sunt, quæ vel Filiis decedentium, vel piarum voluntatum executoribus

ribus fuerunt ad locandum commissa; non ita tamen extiterunt locata, ut capitalis summa non possit reddi, aut repeti, si pars ad censum reddendum obligata eam diutius retinere noluerit. Ab eiusmodi legatis fructum, seu censum provenientem, dum is sponté reddebatur, Fratres prædicti juxta proprium Minoriticum Institutum & Apostolicas Constitutiones per modum puræ & simplicis eleemosynæ recipiebant, & obligationibus adnexis satisfaciebant; verum postremis hisce temporibus sancitum est, ut eorum communitates nimis iam ære alieno gravatæ in posterum non obligarentur, nisi ad censum minimum; atque mandatum est insuper, ut summas capitales incipiendo a minutioribus etiam in perpetuum locatas, restituere omnino curarent, quibus censum præstare obligabantur. Hinc tam dicti Judæi, quam etiam Nobiles sua bona exonerare cupientes, compellunt Fratres & Conventus ad Capitalia, seu sortes principales recipiendas & non attendunt, quod Fratres Minorum Observantes neque per se ipsos, neque per Syndicos Apostolicos Conventuum tales summas capitales recipere, servare, aut in bonis fructiferis investire, seu ad censum dare possunt. Nec Successores Legatorum, nec Hæredes, nec aliæ personæ in veniuntur, quibus capitalia illa commiti possunt, seu quæ illa in suam tutelam & in Legatorum adimplementum recipere velint. Jam vero prædictis Conventibus & Fratribus recipere Legatorum capitalia etiam per Syndicum Apostolicum ex Regula recusantibus aliqui cessaverunt etiam censum pro obligationibus adimplendis debitum reddere; alii etiam idem se facturos proponunt, alii Fratribus & Syndico Apostolico recipere nolentibus, summas capitales, seu sortes Legatorum principales in Cancellaria numerata pecunia deposuerunt. Alii se deposituros minantur. Ex quo duo gravissima detrimenta consequuntur: alterum præsens, alterum quod prudenter timetur futurum. Damnum præsens est, quod sic depositis piorum Legatorum capitalibus cessant annuæ fructuum præstationes, & cessantibus præstationibus cessabunt impleri onera Legatorum. Damnum quod timetur, futurum est, quod pecuniæ non restituantur & Legata pia prorsus evanescant. Hisce sic stantibus, ne capitalia prædictorum Legatorum pereant, omnino sine ullo fructu, ac sine ullo piarum voluntatum implemento, Orator ad plenitudinem potestatis Sacræ Apostolicæ Sedis confugiens suppliciter exorat Sanctitatem Vestram, ut de Legatorum respicientium Ecclesias prædictæ Provinciæ Lithvanæ Minorum Observantium Capitalibus sic depositis & deponendis dignetur ita disponere & statuere, ut tot Missæ pro Benefactorum Testatorum Animabus á Fratribus celebrentur, quot ad rationem manualis eleemosynæ celebrandæ essent, prævia tamen contestatione ac quæsitis & non inventis Successoribus, qui Legata prædicta manutenere velint, vel aliis modis & conditionibus, quæ supremo ac sapientissimo Judicio Sanctitatis Vestræ expedire videbitur.

Reverendissimus Nuntius Apostolicus requisitus de sua informatione & voto Oratorum precibus favet modo, quo sequitur. Ideo Oratores iterum supplicant pro Gratia & DEUS &c. Eminentissime ac Reverendissime Domine Patrone colendissime! Diuturnæ, quæ á spectatissimis Literis Eminentiæ Vestræ diei decimæ quintæ Decembris, millesimo septingentesimo octuagesimo septimo ad hanc usque diem effluxerunt, induciæ, vitio haud meo revertantur, oro, sed fortuito casui, quo requisita per me a Lithvano Fratrum Minorum Observantium Provinciali rei, de qua agitur, certioratio in publico periit cursu. Hinc evenit, ut sacra ista Congregatio meis carens Responsionibus secundas mihi dederit literas, post quas iterum á me Lithvano Provinciali super suis precibus sciscitato prima tunc innotuit missæ certiorationis jactura; jam vero opportunis, iam habitis notitiis muneri meo, eo quo decet obsequio satisfacio. Plura sunt, quæ retroactis temporibus pia fidelium liberalitas contulit Missarum Legata perpetuo duratura in Seraphicum Ordinem Minorum Observantium Lithvanæ Provinciæ in nonnulis eorum Ecclesiis adimplenda. Liberalitates huiusmodi

in

in pecunia relictæ, ut fructus gignerent, suscepto oneri respondentes, aliæ locatæ fuerunt super bonis Nobilium & super communitatibus Judæorum irrepetibili sorte (prout in nostris censuum contractibus moris est). aliæ vero ab Hæredibus, vel Testatorum executoribus locatæ, item super bonis ad certum statutum tempus fuerunt, quo quidem evoluto, fas erat Debitori funebrem pecuniam restituere. Jam vero Religiosi usquequo per modum puræ & simplicis eleemosynæ, ad tramites regulæ & Apostolicarum Constitutionum annuum Legatorum censum receperant, susceptis Missarum obligationibus satisfacere non detrectarunt. Verum non pridem tam Nobiles, quam communitates Judæorum, qui censualem pecuniam retinebant, vehementer urgere cæperunt, ut Religiosi Capitalia recipiant, recusantibus autem Religiosis sive per se ipsos, sive per Apostolicos eorum Syndicos Legatorum sortem recipere & fænori dare Pontificiis id & præsertim sanctæ memoriæ Innocentii XI. prohibentibus Constitutionibus, plures Debitores summas, ut aiunt, Capitales in Cancellariis iam deposuerut, pluresque alii idem exequi minantur, ideoque sterili effecta pecunia Missarum cessavit celebratio, & Testatorum voluntates frustratæ remanserunt; in pessum vero prorsus ruet, si contingat, quod Orator non immerito pertimescit . . . His itaque se habentibus, ut ad tuendam, quantum fieri potest, piorum Legatorum integritatem, expiandasque purgantes Fidelium animas nullum aliud videtur mihi superesse remedium, quam quod sacra ista Congregatio vel Ordinarii intra quorum Diæceses Conventus existant, quique de Jure piarum voluntatum executores constituuntur, vel Syndicis Apostolicis, id quod ex rationibus mihi notis opportunius putarem, mandet, ut percontatis prius Testatorum Hæredibus super Legatorum conservatione, iisque vel recusantibus, vel non inventis summas capitales sive jam restitutas, sive restituendas accipiant, & temporaneé saltem jugiter investire satagant cum expressione oneris Missarum in respectivis Fratrum Minorum Observantium Ecclesiis adimplendis. Fructus vero, sive annuæ præstationes in adimplendis per Fratres Minores Missarum oneribus impendantur, iique a Religiosis tanquam puræ & simplicis eleemosynæ per manus Syndici recipiantur. Si vero temporaneus quoque (quod non credo) restitutarum summarum census aut impediretur, aut reperiri non posset; tunc ne Capitalia pereant, omnino & ne animæ suffragiis fraudentur, putarem facultatem dari posse Religiosis, ut pro piis Testatorum animabus tot Missas absolvant, quot habita ratione manualis eleemosynæ cum redditis Capitalibus summis, possent celebrari. Hæc tamen providentia ultima, ut ita dicam, naufragii tabula esse debet, & non aliter exequenda, nisi omnibus prius adhibitis diligentiis, & mediis procuratis, ut redditæ Legatorum pecuniæ temporaliter saltem iuxta morem Religionis investiantur. Et hæc mea est sententia, quam sacra ista Congregatio dignetur exquirere, quamque supremæ eius censuræ submitto, & dum preces adnexas remitto, omni qua par est reverentia & obsequio me profiteor. = Varsaviæ die nona Septembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono = Eminentiæ Vestræ = humillimus & obsequentissimus servus = = Ferdinandus Archi-Episcopus Carthaginensis.

Die vigesima quinta Novembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono Sanctissimus Dominus noster audita Relatione Nuntii Apostolici Poloniæ & infra scripti Secretarii, nec non Patris Procuratoris Generalis Ordinis Minorum Observantium, attentisque peculiaribus circumstantiis Sanctitatis Suæ mentem digne moventibus, benigné commisit eidem Nuntio Apostolico, ut veris existentibus narratis & quibuscunque in contrarium non obstantibus supra dictis precibus pro suo arbitrio & conscientia gratis indulgeat, iuxta descriptum eius votum. = P. Cardinalis Pallota Præfectus = Loco ✠ Sigilli = Julius Gabrielli Secretarius. = Hinc institum apud nos fuit & humiliter supplicatum, ut ad executionem earundem Literarum procedere dignaremur; Nos igitur cum ea, qua par est promptitudine commissa Apostolica exequendo, reassumpto toto negotio in-

 dul-

dulgendum precibus supra extensis authoritate Sanctissimi Domini nobis specialiter, uti supra, tributa esse duximus, prout præsentibus indulgemus & facultatem concedimus: ut scilicet supra fati Syndici Apostolici uniuscuiusque Conventus summas, de quibus in precibus & voto nostro, percunctatis prius Testatorum Hæredibus super conservatione piorum Legatorum, de quibus pariter supra, iisque vel recusantibus, vel non inventis restitutas, vel restituendas accipere ac temporanée saltem, prout in Domino melius videbitur, investire censumque ad onera Missarum per Religiosos Patres Observantes Conventuum, quos Legata pia respiciunt, adimplenda iuxta consvetudinem loci, habito etiam respectu quo ad sacra utensilia & similia huiusmodi proportionare libere & licite possint & valeant; ita tamen, ut census non alias, nec aliter, nisi puræ & simplicis eleemosynæ modo prædictis Patribus Ordinis Sancti Francisci tribuatur. Insuper omnem diligentiam & curam adhibere satagant, ut pecuniæ Legatorum, seu census, qui impediuntur, rehaberi possint, & ut supra investiri ac proportionari, in defectu autem methodi in recuperando post factas omnimodas diligentias, licitum sit iisdem Dominis Syndicis Apostolicis ordinare, ut per Reverendos Patres Observantes tot pro piis Testatoribus Missas absolvant, quot habita manualis eleemosynæ cum summis capitalibus ratione, Missæ possent celebrari. Volumus tamen, ut dum & quando investiri prædictas summas & censum proportionari contigerit, ad omnem meliorem finem & iuris effectum consilium prævium Admodum Reverendi Patris Provincialis, & ad minus duorum ex Definitoribus habeatur. Insuper requirimus Admodum Reverendum Patrem Provincialem pro tempore existentem, eique sub pænis mandamus, ut Registrum specificum summarum levatarum, & ut supra, locatarum, seu locandarum ac census in eleemosynam proportionandi nobis Tribunalique nostro suo tempore exhibere curet. In quorum fidem &c. *Datum Varsaviæ die decima Mensis Maii Anno Domini millesimo septingentesimo nonagesimo.*

Ferdinandus Archi Episcopus
Carthaginensis
Nuntius Apostolicus.

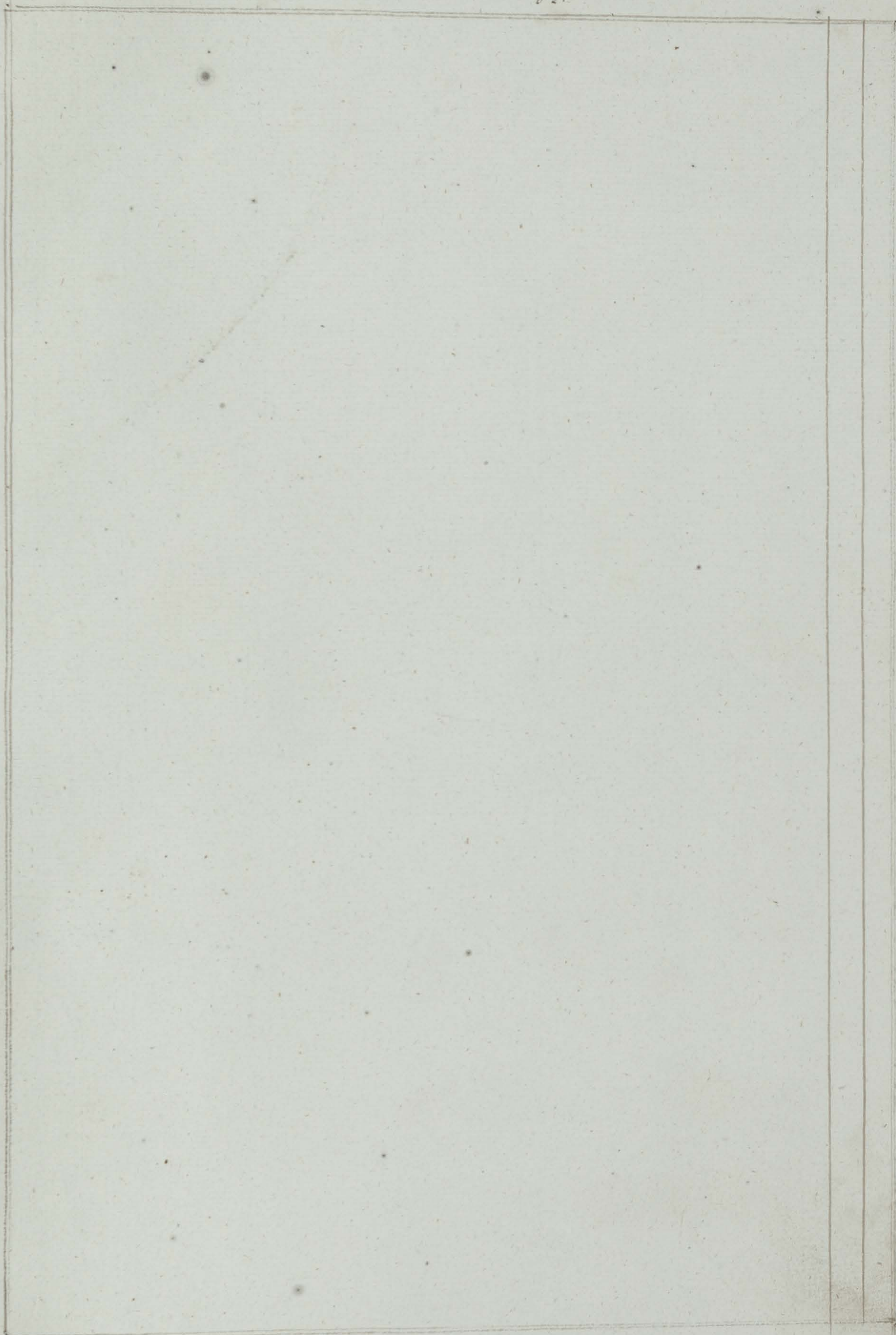
L. S.

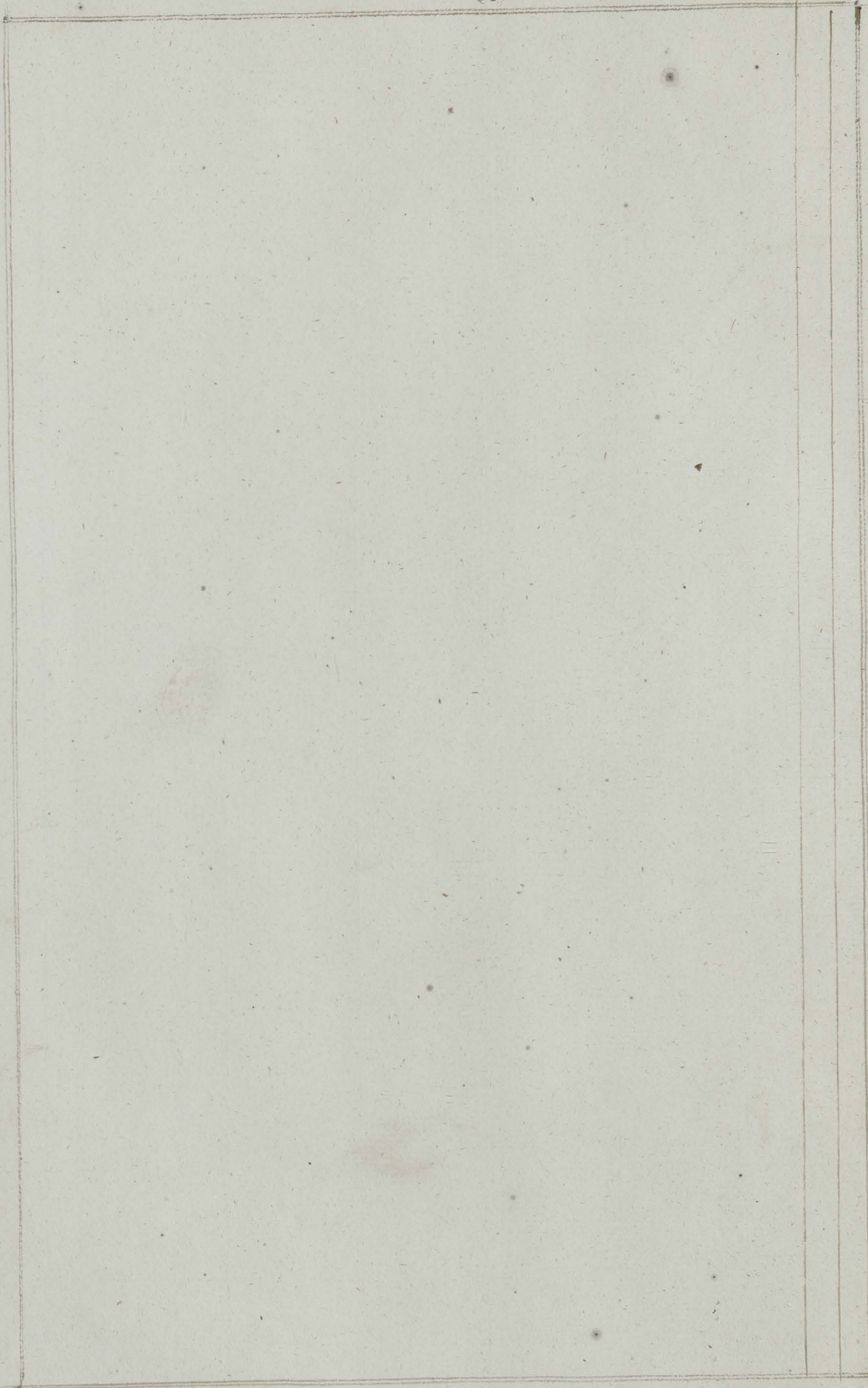
Josephus Czerwski
Vice-Cancellarius

Fasciculus 3.
producit Missas perpetuas

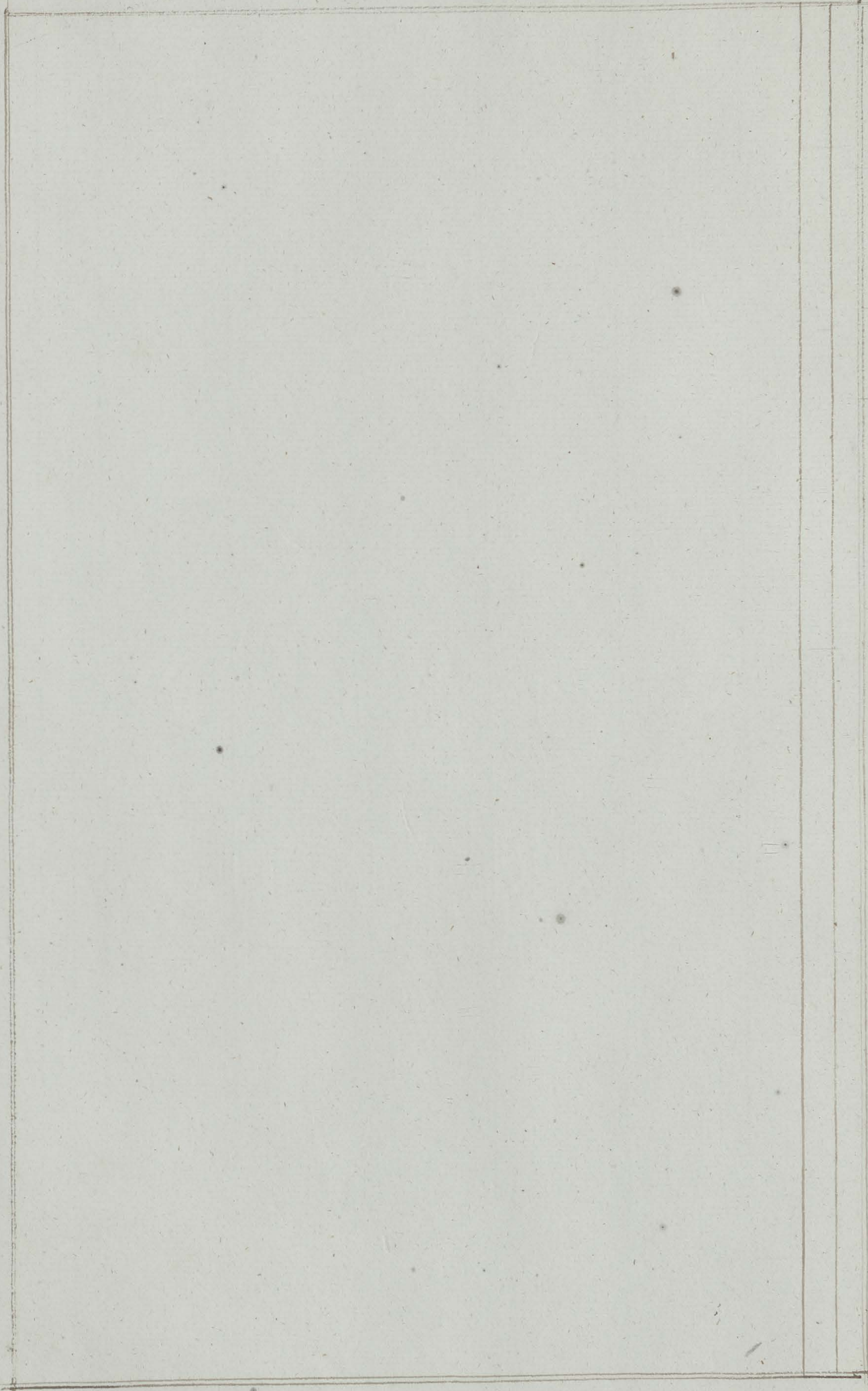
	p hebdomadam
1mo Ex mente Religionis et Provinciæ de Immaculata Conceptione B. V. Mariæ quolibet Sabbatho	1. 3
2do Pro Benefactoribus vivis et Defunctis	3. 4
3o Pro Parochianis vivis et Defunctis Diebus Dominicis et festivis Cantta	1 5/6
4to Ex gratitudine Conventus Carolstadiensis p Animabus Illustrissimorum M. M. D. D. Joannis Caroli et Sophiæ de Mielec Mielecka Chodkiewicziorum Palatinorum Vilnensium Fundatorum Conventus Carolstadiensis Cantata	1 7
5to Illustrissimorum M. M. D. D. Joannis Stanislai et Annæ de Chodkiewiczÿs Sapiehanum Mareschal. M. D. Lithvaniæ Collatorum, et Singularium Benefactorum Conventus Carolstadien. L.	1 8

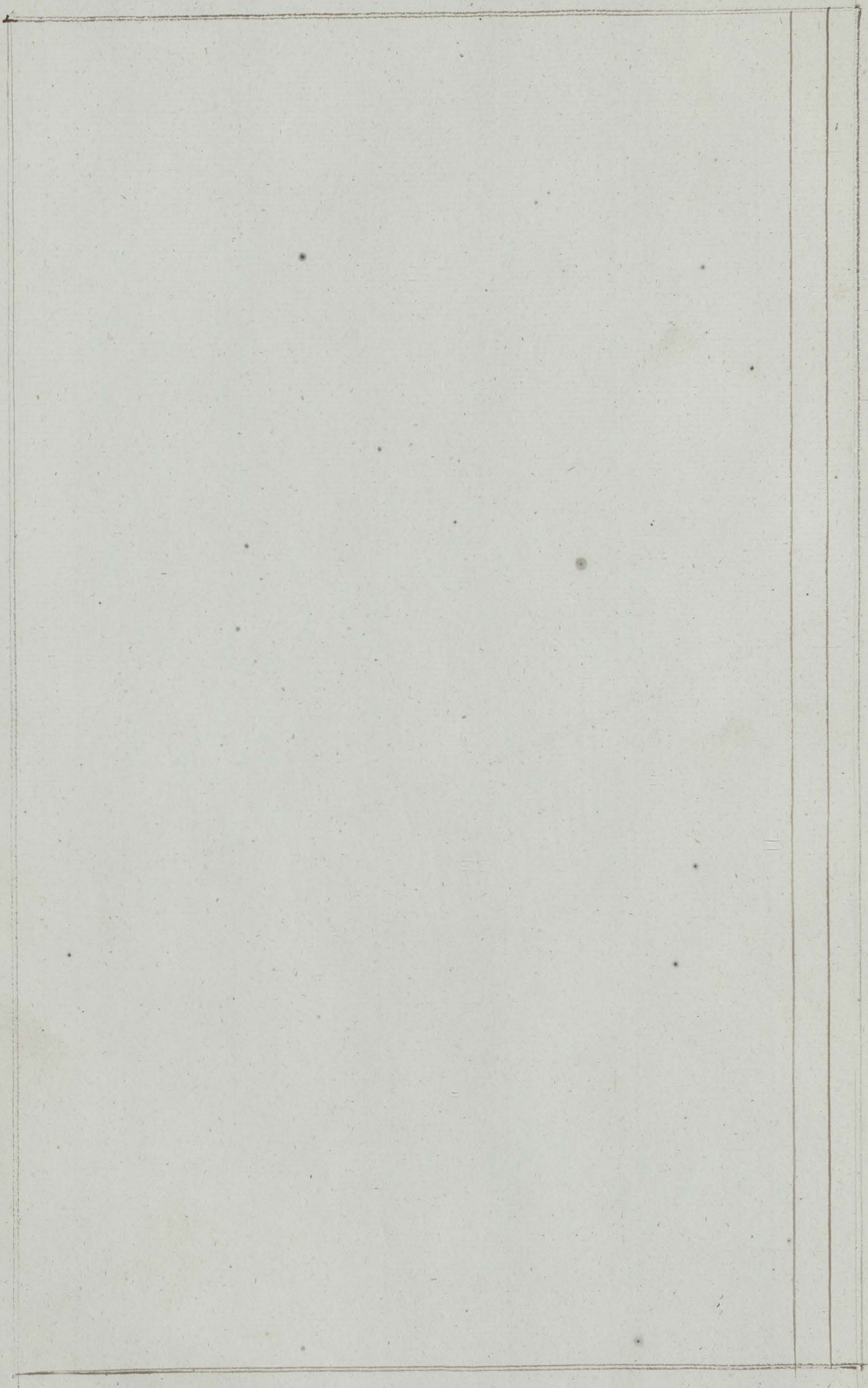
Nota Pro magna reparatione Cntus et Ecclesiæ per Illmum M. D. Casimirum Sapieham palatinum Vilnensem hæc Missa Suscepta. Vide Documenta Folio 17: Mag 1.

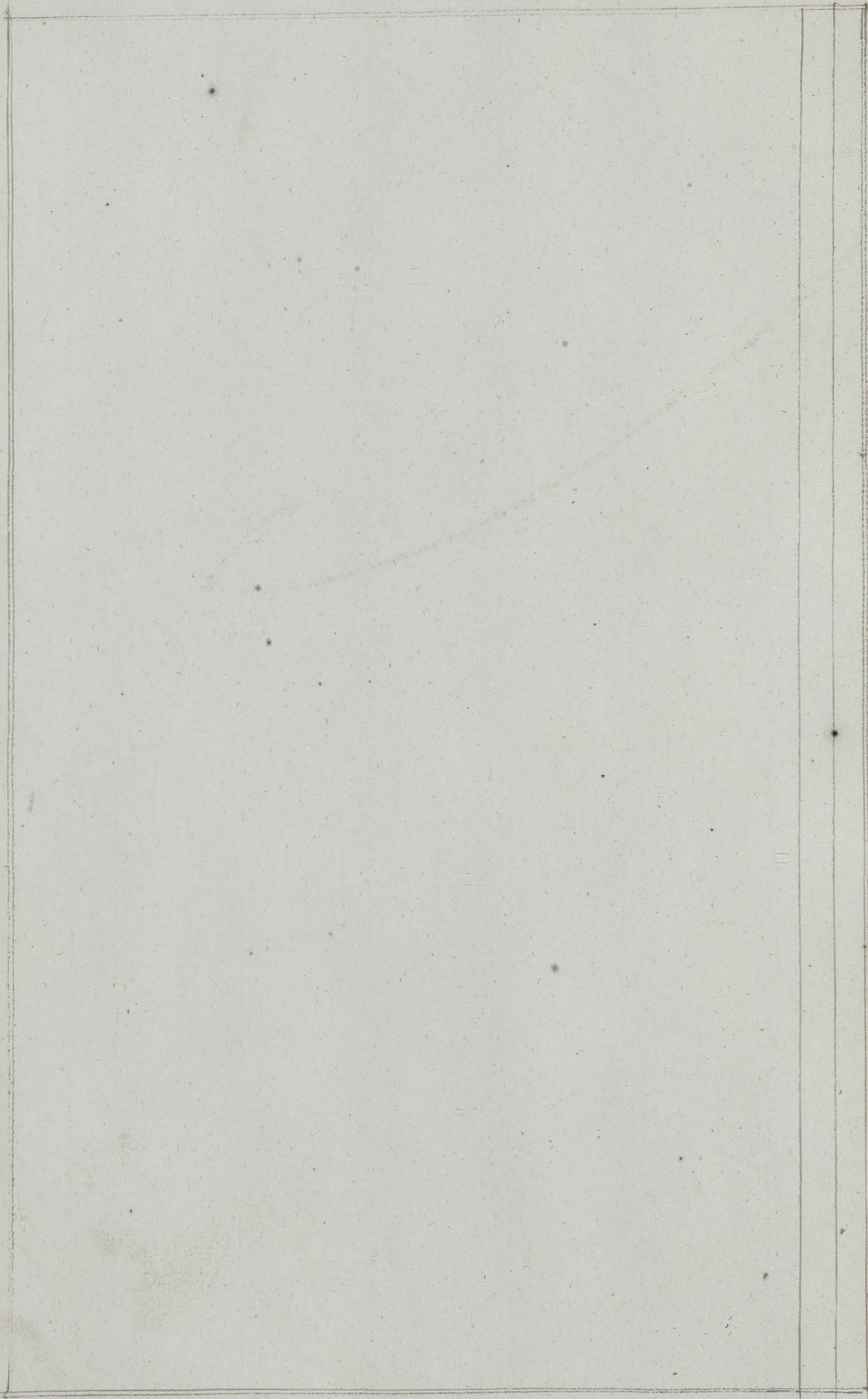

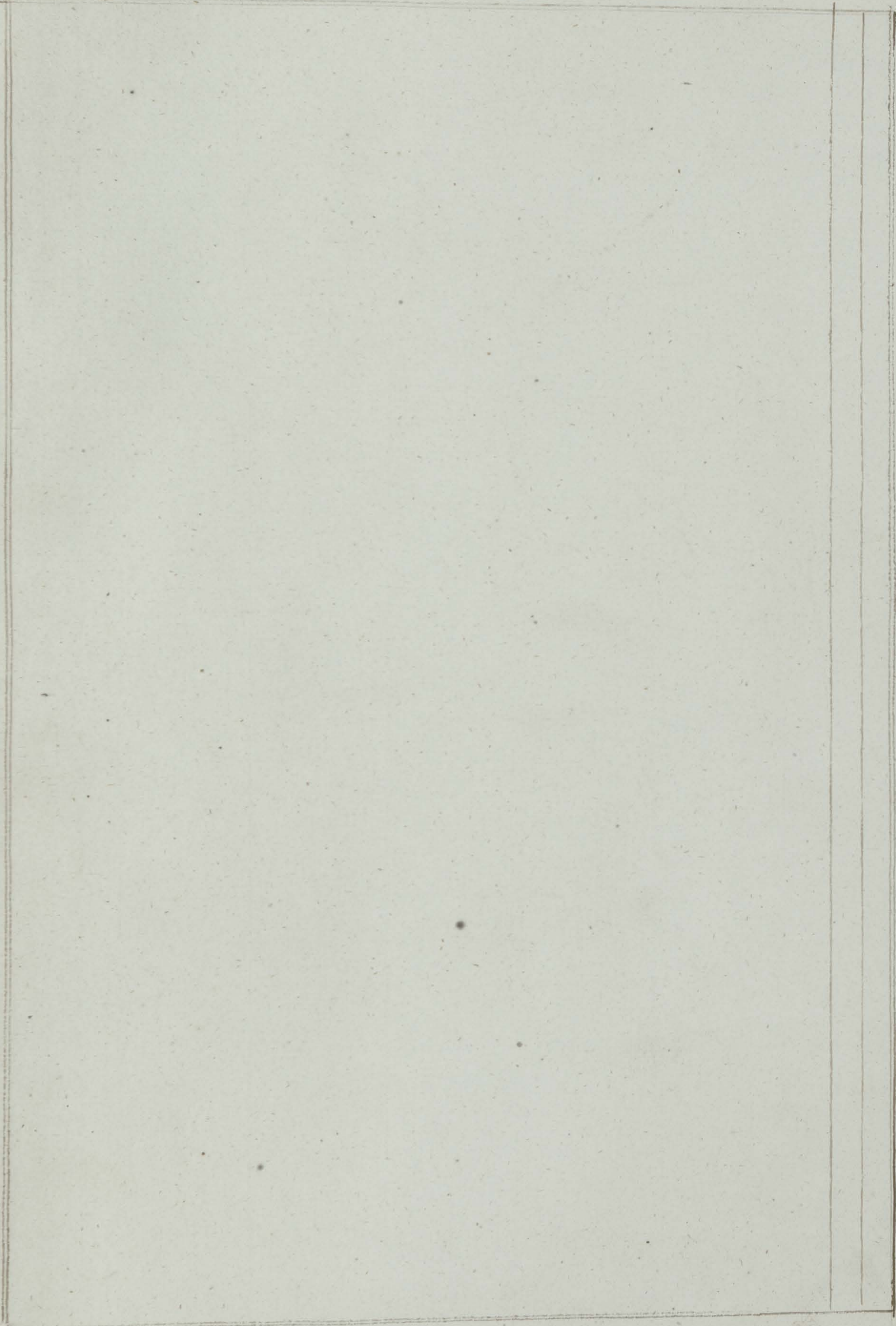

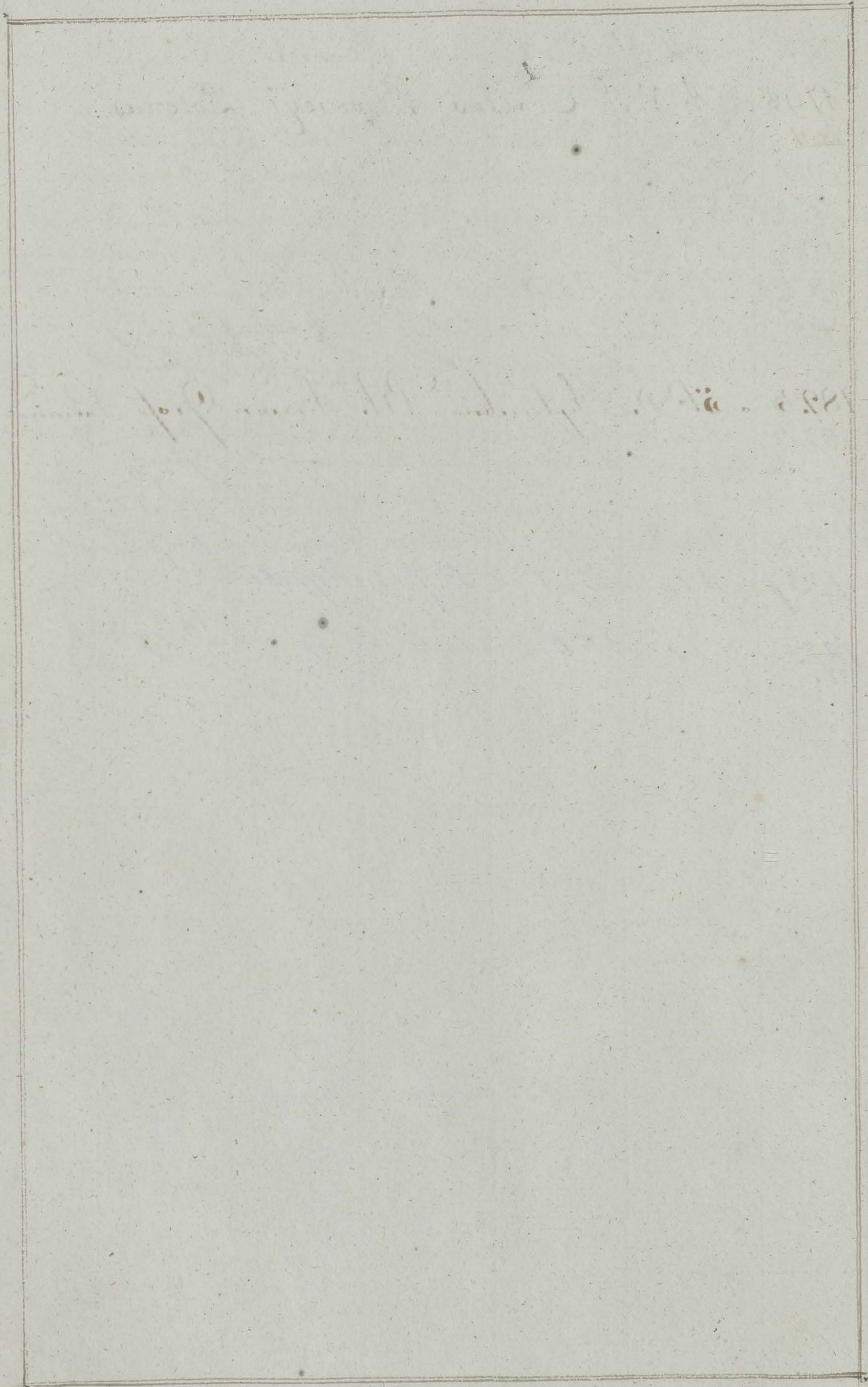
Cathalogus Guardianorum Cntus Carolstadiensis

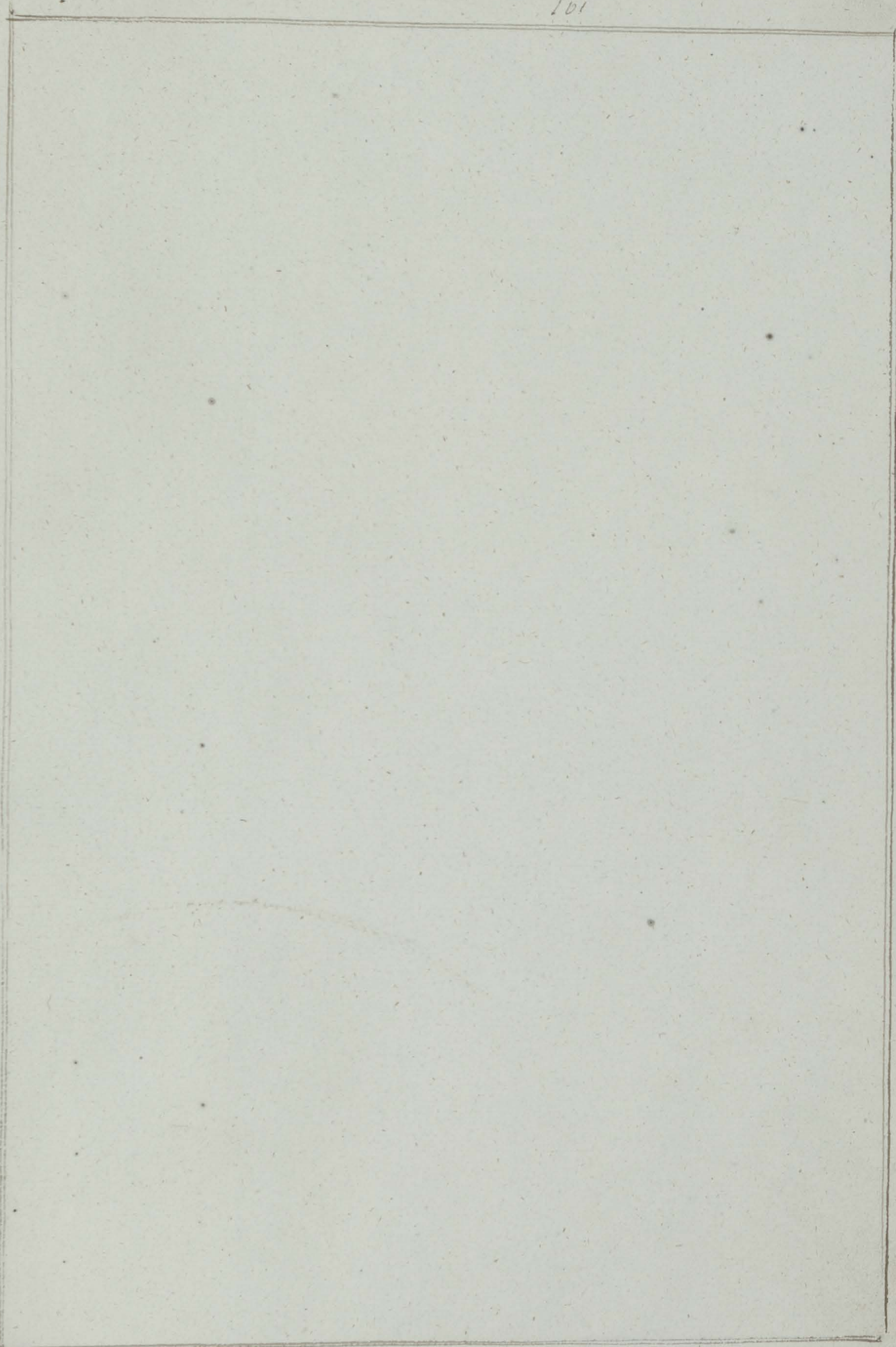
1. 1602. MVP. Adalberthus Woyciechowicz Primus Guardianus
2. 1605. M. V. P. Petrus Lisakovius Masovus
3. — M. V. P. Albertus Zamoth Samog.
4. 1606 M. V. P. Capistranus Zulinski Polonus
5. 1609 M. V. P. Joannes Ozarowski Samog.
6. 1613 M. V. P. Florianus Kłotecki Polonus.
7. . M. V. P. Chrisostomus . Brezinius Polonus.
8. — . M. V. P. Bartholomeus Zuk Caunen.
9. — M. V. P. Valentinus Zubicius Podlasp.
10. — M. V. P. Paulus Swiderski Mazowsz.
11. 1648 M. V. P. Casimirus Komlewicz Vilnen.
12. — M. V. P. Franciscus Krusius Mscisien.
13. — M. V. P. Casimirus Więckiewicz Caun.
14. — M. V. P. Albertus Opatoviensis Pol.
15. — M. V. P. Nicolaus Mereciensis.
16. 1639. M. V. P. Franciscus Lubricius Vilno.
17. 1644. M. V. P. Josephus Giembut Samog.
18. M. V. P. Timotheus Ciechanowicz.
19. 1648. M. V. P. Andreas Trzcinkowicz. MVP. Casimirus Komlewicz Ad.
20.
21. M. V. P. Joachimus Legartowicz.
22. M. V. P. Chrisostomus Sidlerus Prutenus.
23. 1658. MVP. Stanislaus Hempalski
24. 1660. M. V. P. M. Stephanus Kossia
25. 1665 — M. V. P. Franciscus Giedroc Samog.
26. 1667 M. V. P. Bonaventura Kaszkiewicz. Samog.
27. 1669 M. V. P. Ludovicus Zolowski Pol.
28. 1672 M. V. P. Antonius Mielraszewicz Litv.
29. 1674. A. V. P. Capistranus Waszkiewicz P. Jubi Samog.
30. 1676. A. V. P. Paulus Konstantynowicz P. Gr.
31. 1679. M. V. P. Mattheus Olinensis. Jordianus.
32. 1681. M. V. P. Daniel Pawlowicz. Litv.
33. 1683. M. V. P. Andreas Borawski.
34. 1684. M. V. P. Antonius Brzozowski
35. 1687. M. V. P. Vitus Kozakowski.

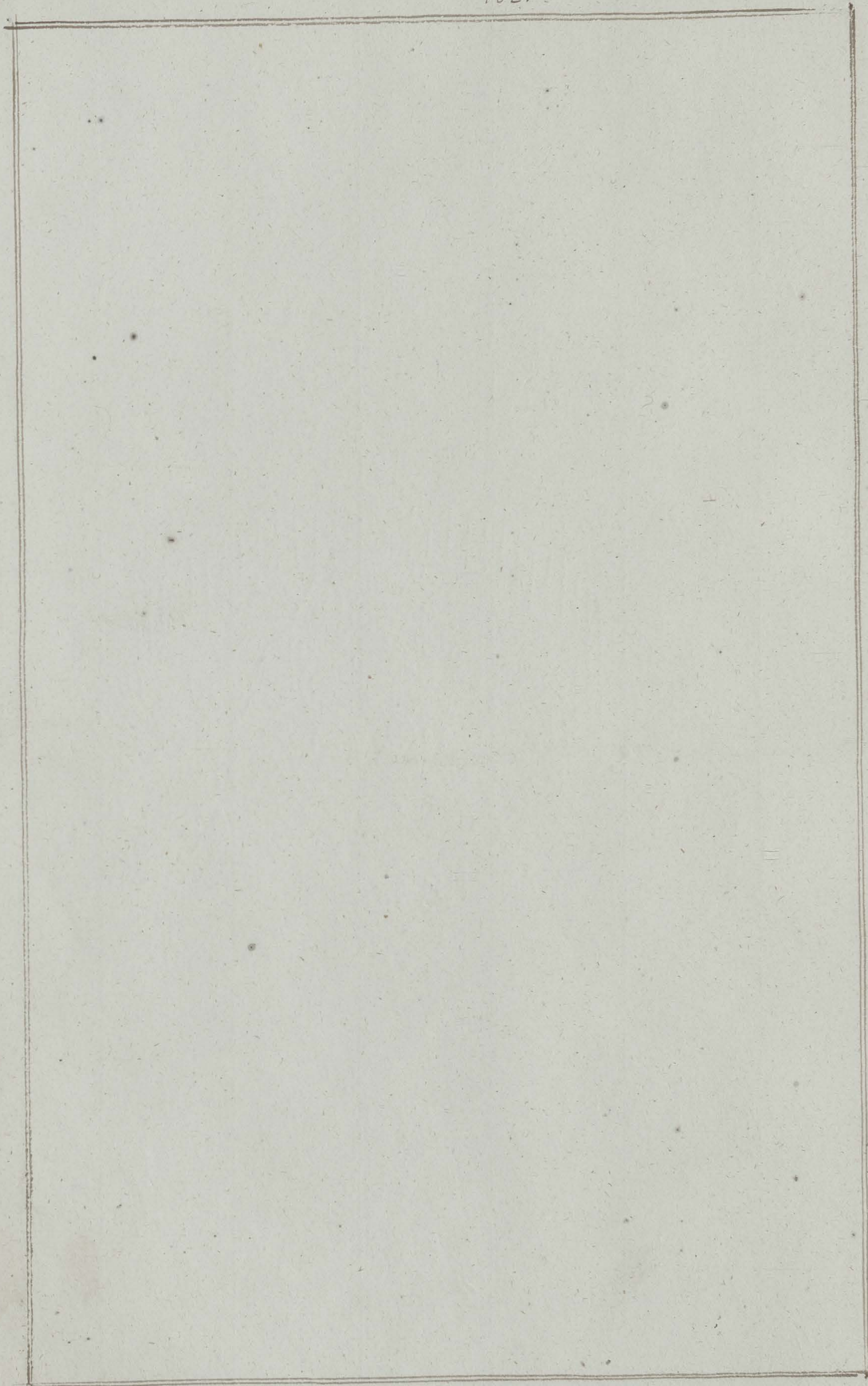
36. 1688. M. V. P. Capistranus Januszewicz Samog.
37. 1689. M. V. P. Ludovicus Wessely.
38. 1692. M. V. P. Petrus Bukłas Samog. –.
39. 1693. M. V. P. Gregorius Giedgowski Samog.
40. 1696. M. V. P. Marianus Jurewicz Samog.
41. 1698. M. V. P. Thomas Leżian. –. –.
42. 1703. M. V. P. Marianus Downarowicz.
43. 1707. A. V. P. Antonius Horbaczewski – Idem Aº 1716.
44. 1710. A. V. P. Josephus Afanasowicz. Conf. Emer.
45. 1713. A. V. P. Nicolaus Filipowicz. Praed. Gnlis
46. 1720 M.V.P. Bernardus Narkiewicz
47. 1721. A. V. P. Marianus Jaszkiewicz Praed. Gnlis Diff. Lit.
48. 1723. A. R. P. Simon Jatowtt Praed. Gnlis Diff. Hab:
49. 1724. A. R. P. Franciscus Kmita L. Th. L.
50. 1727. A. V. P. Franciscus Świętorzecki Praed: Gnlis
51. 1729. A. V. P. Franciscus Warzycowicz. Conf. Emer.
52. 1731. A. V. P. Simon Dowmanowicz. Conf. Emer.
53. 1734. A. V. P. Carolus Lewkowicz.
54. 1740. M. V. P. Capistranus Jurewicz. Samogita.
55. 1744. A. V. P. Romualdus Kontrymowicz
56. 1743. M. V. P. Benvenutus Gierżod. Samogita.
57. 1751. M. V. P. Franciscus Wuiatewicz.
58. 1757. M. V. P. Hyacinthus Ożader
59. 1760. A. V. P. Joannes Stacki [illegible] Conf. Em. die 1. Febru: Varm
60. 1761. A. V. P. Simon Bubonc: P. G. die 1. Febru: Samogita
61. 1764. M. V. P. Erasmus Kniffki [illegible] die 2. Julii. Varmien
62. 1770 M. V. P. Andreas Ukryn à die 7tima Septembris. Samog
63. 1772. M. V. P. Erasmus Kniffki à die 7tima Septembris.
64. 1775 R. P. Petrus = Regalatus Dobrowolski P. G. Deff: Habit: a die 9 Sept: Sam
qui obiit hic Carolstadii 1776 d 30 Julii.
65. 1776. M.V.P. Erasmus Kniffki a die 14 Septembris Varmien
66. 1779 A V. P. Valentinus Slażewicz Samogita a d. 4. 7bris
67. 1787. A. V. P. Constantius Winter a Capitulo 15. 7br. Varmien
68. 1784. R. P. Thomas Aquin. Puzewicz. Diff. Hab. Samogita
69. 1790. M. V. P. Martianus Progiewicz. Samogita Post Capitulu à d. 25. 7bris
Za Jegoz Gwardy. Wyrestawał Kościoł Chrzciciel. J. O. Xiąże Stefan Jan Giedroyć Biskup
Zmudzki Roku 1791. Dnia 4. Maja

70 1794... M. N. P. Carolus Piwnicki Polonus.
71. 1798 A. V. P. Carolus Piwnicyi Polonus
72. 1801. M. V. P. Adamus Urwiaz Samog. D. 22 Septem.—
73. 1804 A. V. P. Gerardus Zagar Samog. D. 16 Augusti.—
74 1805 AVP. Hieronymus Bortkiewicz Sam. 10 Augusti.
75 1810 MVP. Georgius Tychnowicz Samog. 29 Augusti.
76. 1813. AVP. Adjutus Pawłowski Samog. 22. 7bris
77. 1818. a 5to Junii die — ARP. Deff. Habitu. L. Jtus
Ex-Minister prlis Henricus Skarzkowski Samog. Lithvanus
78 1823 a 5ta Die Septembris RP. Simon Gross Varmien Proff. Emer.
79. 1826 a 5ta die Octobris ARP. Deff. Habitu. L. Jtus Iterato
Ex-provincialis Henricus Skarzkowski Samog.—
80 1833 a 1ma Die Augusti RP. Alexander Kawdaylewicz Samog.
81. 1839. a 14. Julij RP. Silvester Staniewicz proff. Emer. Deff. Actu. Samog.
82. 1857 a 24. Maii A R P. Felix Rymkiewicz —

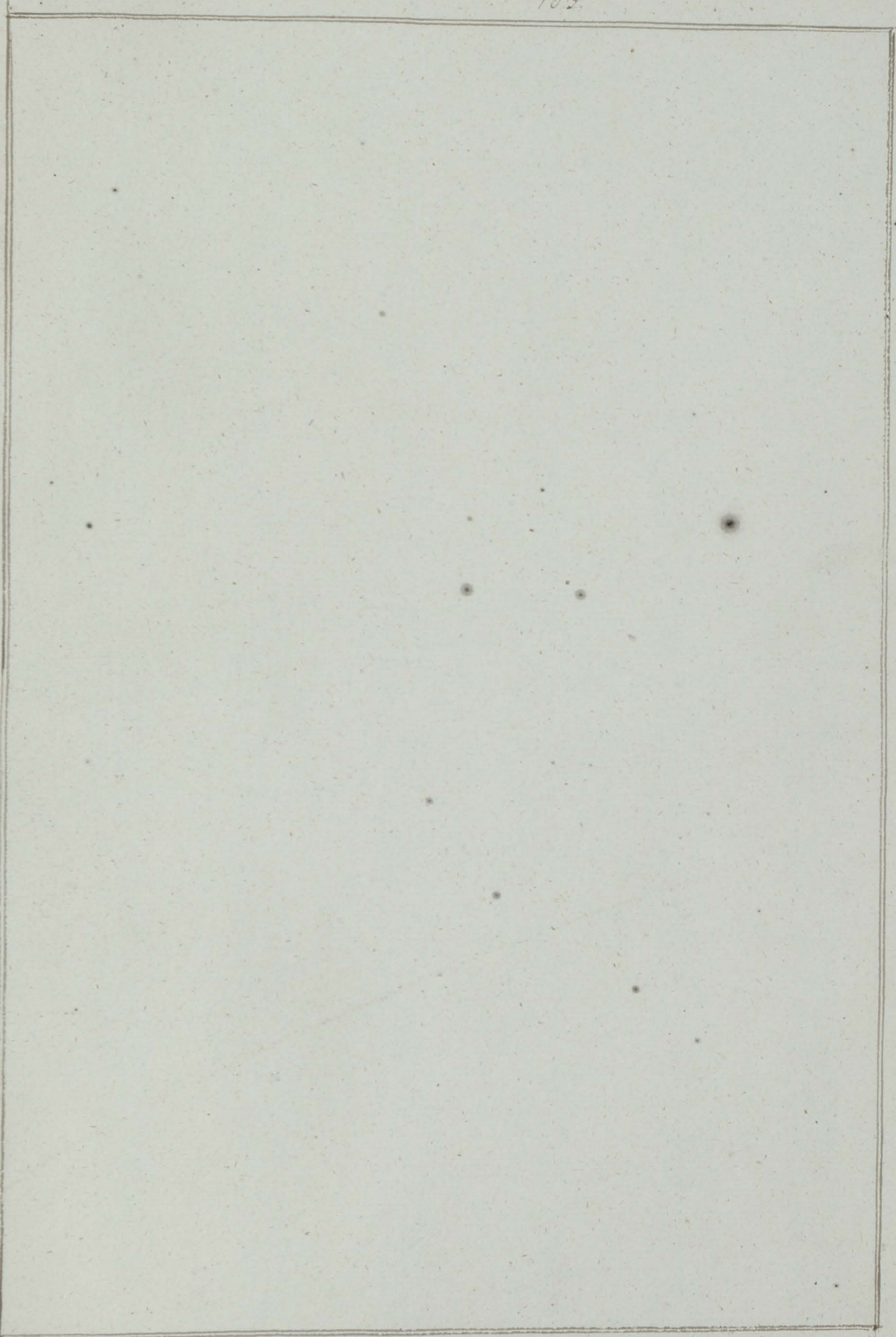
83 1873 a 27 Julii ARP Joannes Cantius Ignatius Dargiewicz

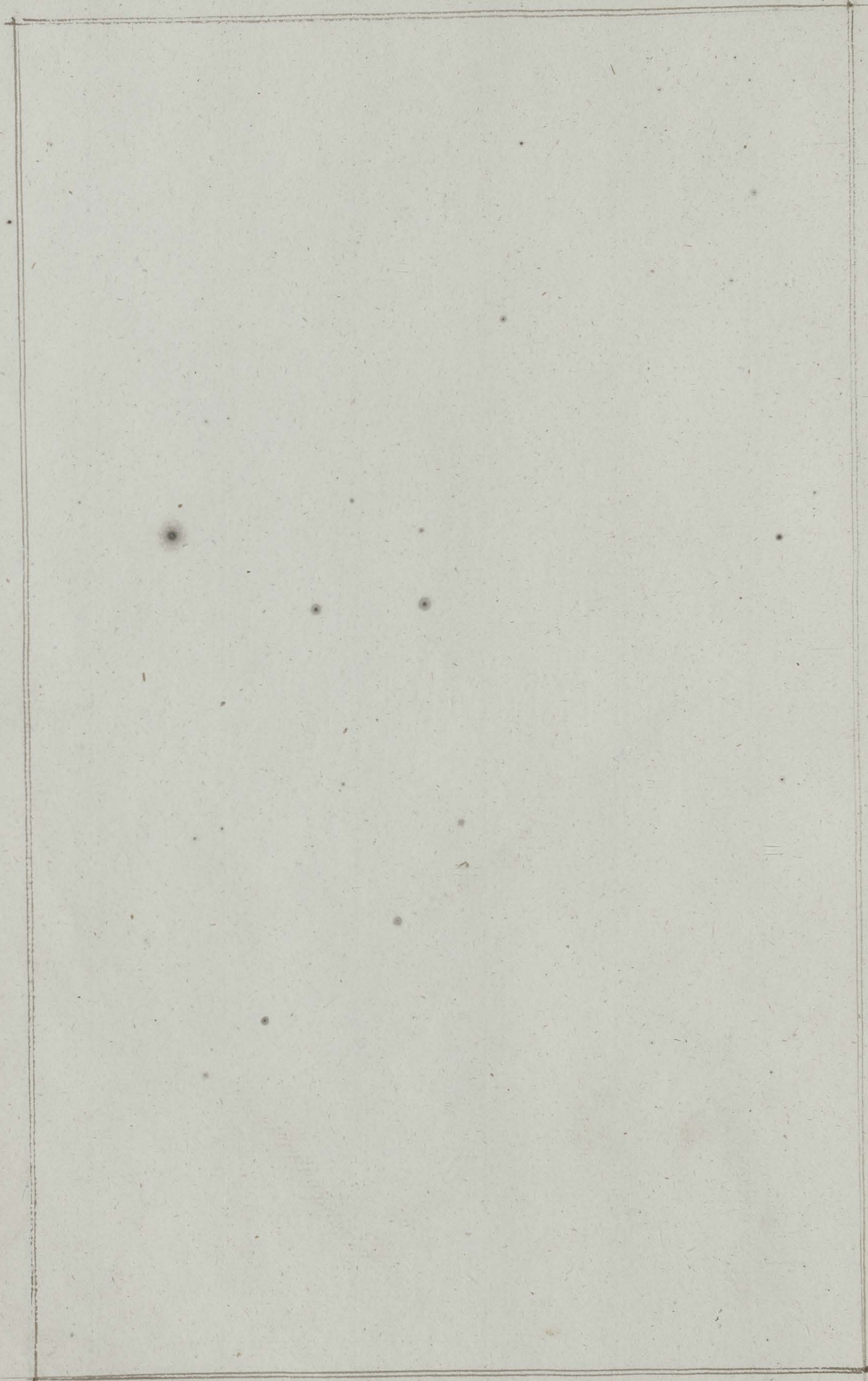

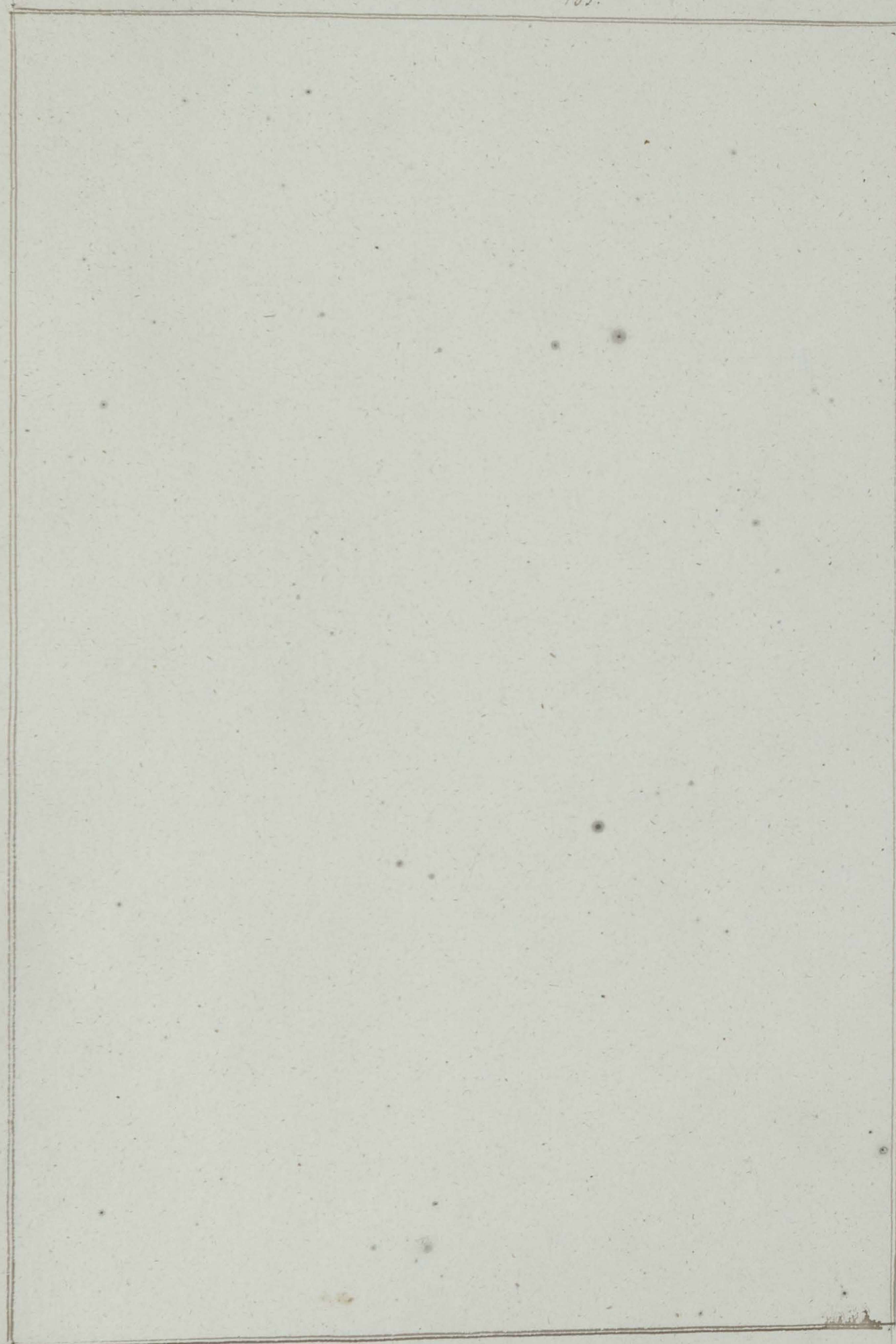

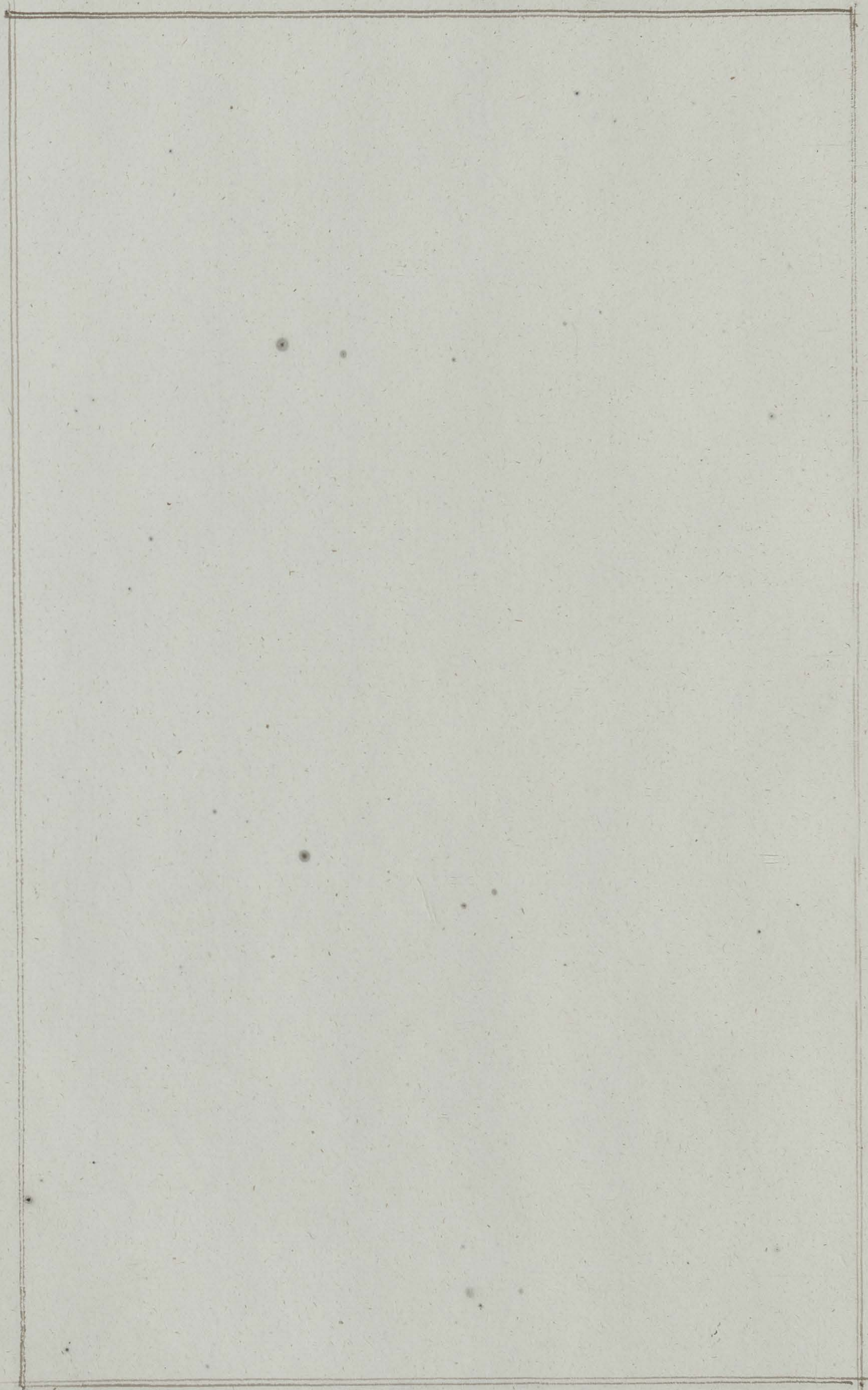
103.

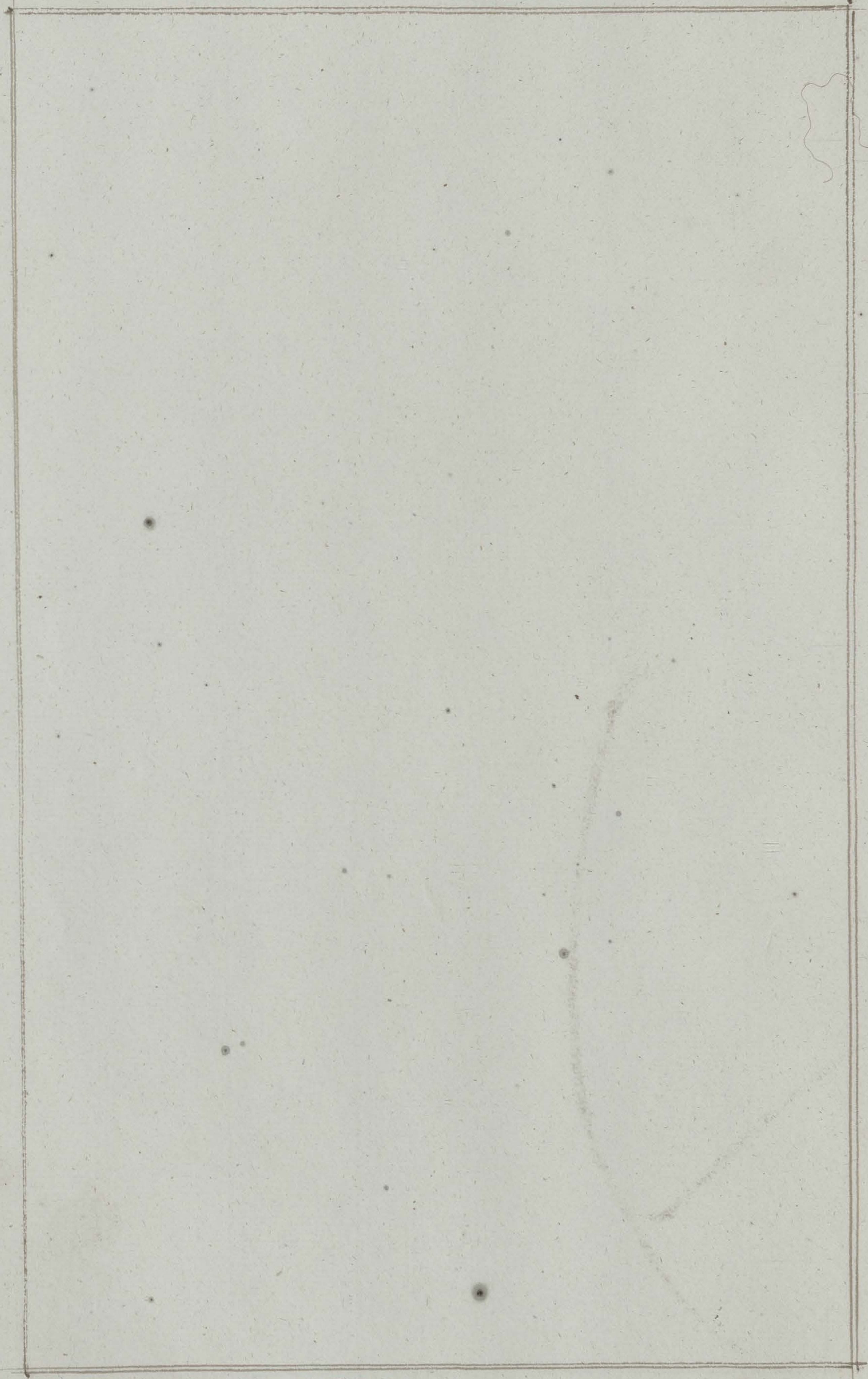

105.

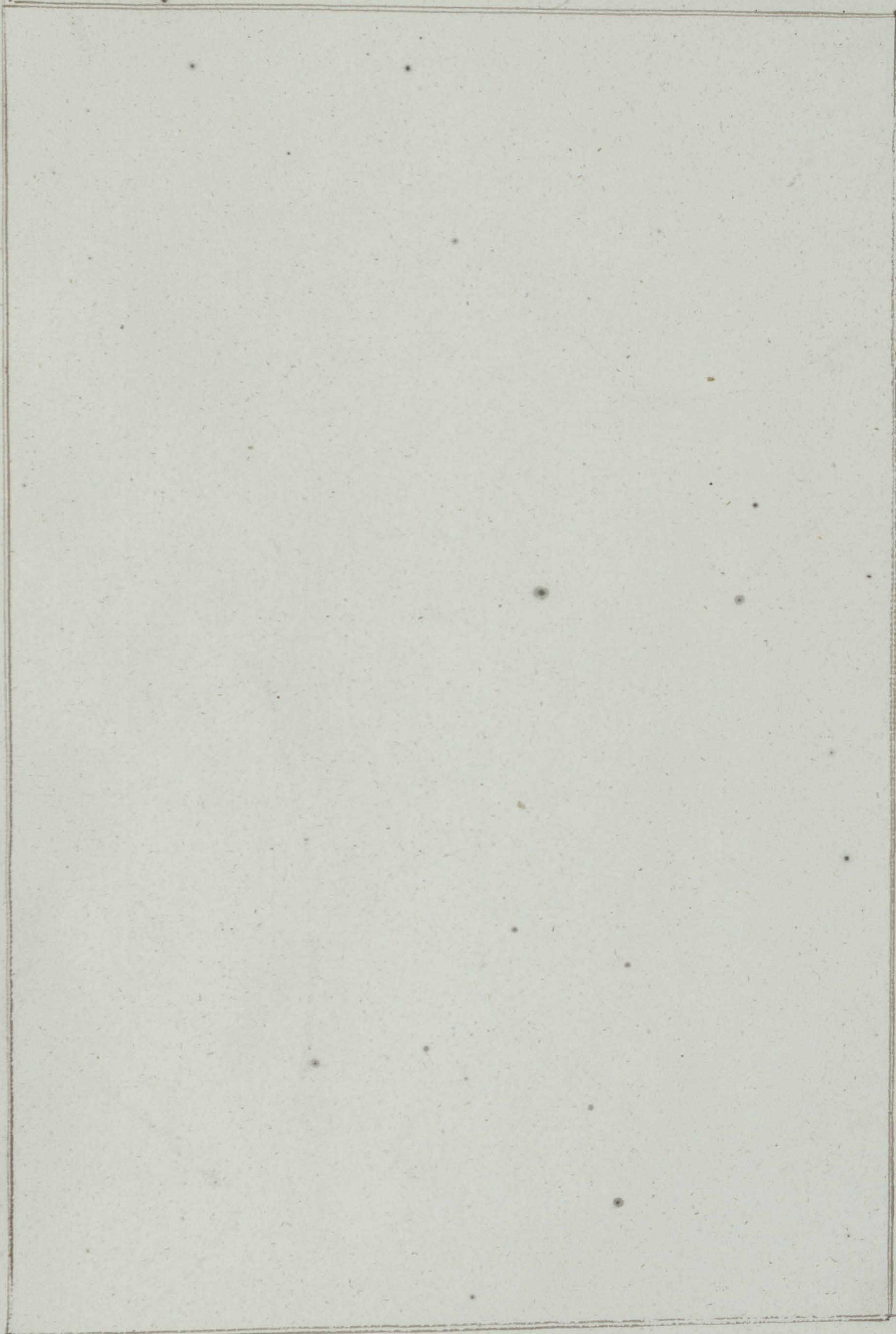

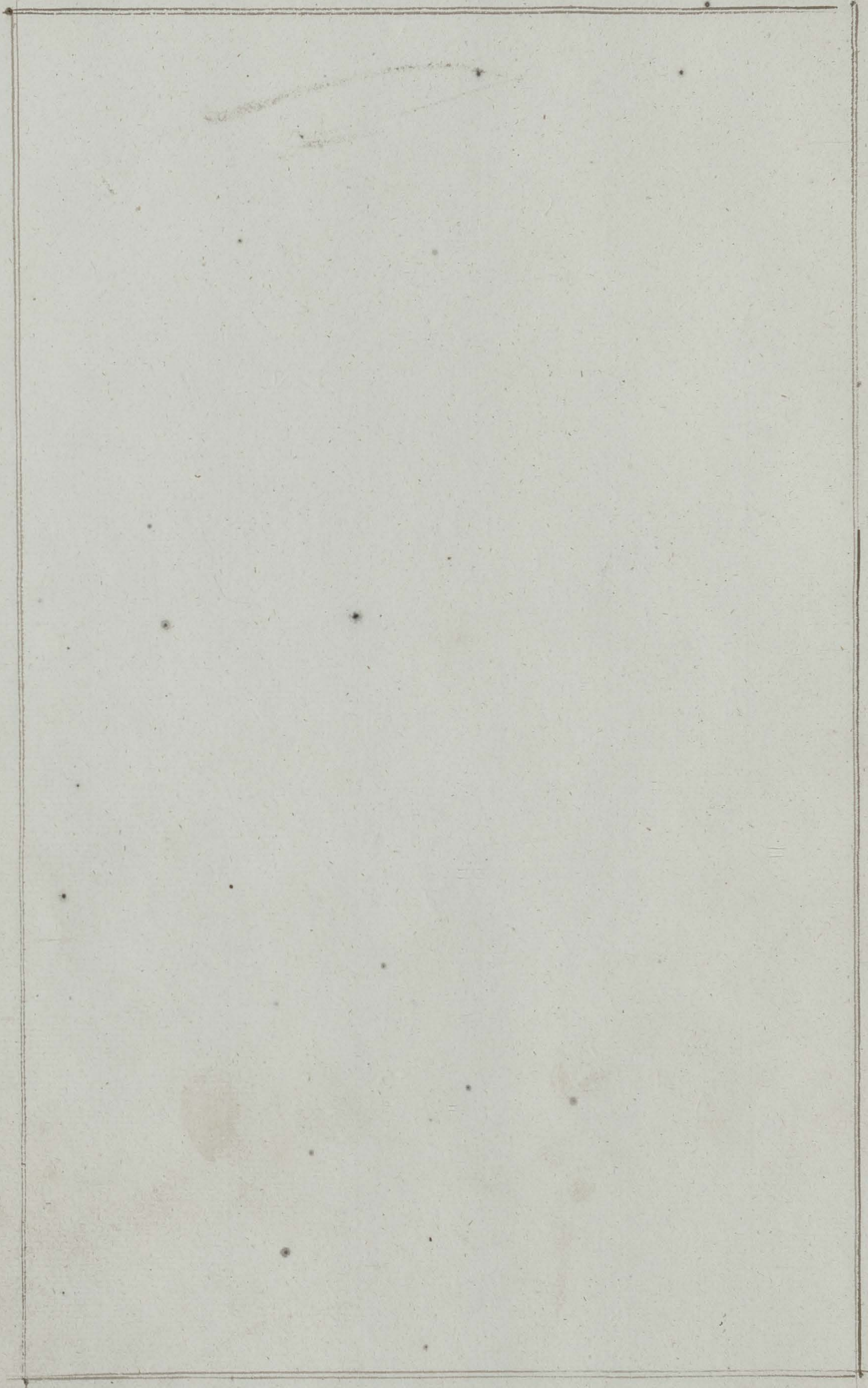

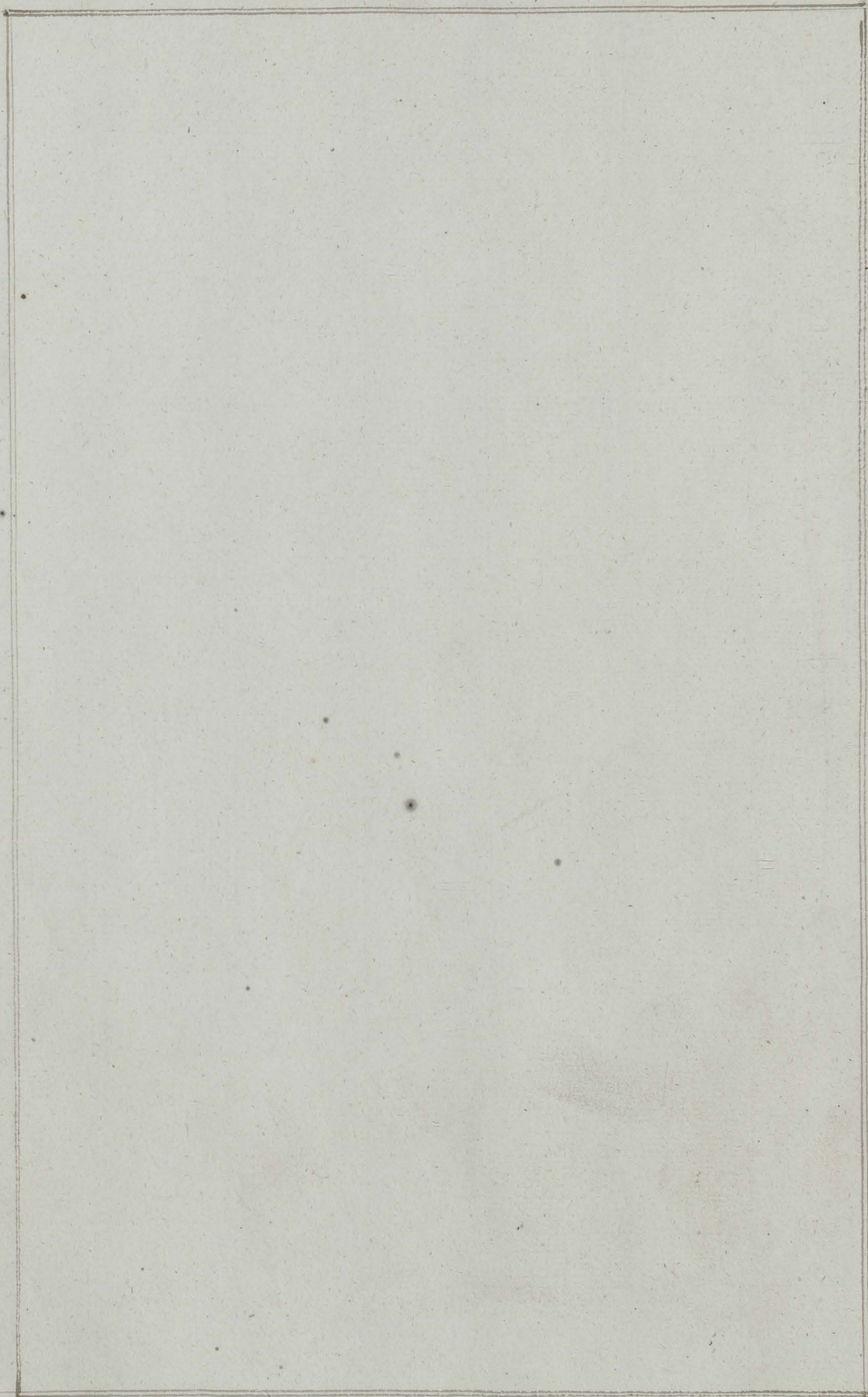

109

111

113.

Rerum variarum accumulationes ad decorem Ecclesiæ Carolstadiensis. — 1.

A Illustrissimis Fundatoribus ex Veteri Archivo describuntur: 2. Srebro Jll. Fundatorow
Calices sex; unum ex auro purissimo arte fusoria alia: Zmelcowany cum Patena itidem aurea, reliquos argenteos deauratos cum suis Patenis, uno duntaxat excepto parvo Itinerario qui intus tantum est deauratus. —

Monstrantia argentea deaurata sat nobilis cum cruce parva aurea in medio pensili. —.

Cruces duas argenteas maiorem deauratam, minorem non.

Candelabra quatuor argentea altitudinis duorum cubitorum. —

Turribulum argenteum cum Navicula et cochleari.

Lampas argentea ex parte deaurata.

Ampularum argentearum tria paria et duæ Scutellæ itidem arg.

Unum par Ampularum est deauratum cum sua Scutella. —

Humeralia gemmis texta.

Missale in Folio, argento ex toto desuper obducto, ac ornato.

Ornaty.

Ornat bogatey materyi na białym polu na nim krzyż axamitu czerwonego 3. Apparaty Jll. Fundatorow
wszytek Perłami sadzony z Stułą y manipularzem. —

Ornat brokatu czerwonego, na nim krzyż Perłami sadzony.

Ornat złotogłowowy czerwony z kolumną odmienną z Stułą y manipul.

Ornat czerwony axamitny z krzyżem lazurowego koloru. —

Ornatow trzy złotogłowu Perskiego.

Ornat złotogłowu zielonego z kolumną czerwoną &.

Ornat lazurowy Axamitny z kolumną złotogłowową

Ornaty dwa Adamaszkowe białe z krzyżami czerwonemi

Ornat Axamitu Wzorzystego z kolumną złotogłowu brunatnego.

Ornat Axamitny czerwony z kolumną zieloną złotogłowową

Ornaty dwa Axamitne gładkie brunatnego koloru, z krzyżami czerwonemi.

Ornat Tabinowy czerwony w złote kwiaty z białą Kolumną
Ornat Axamitny zielony z Kolumną czerwoną złotey materyi.
Ornat Axamitu czarnego z krzyżem haftowanym Mosiężnym –
Ornaty dwa Axamitu czarnego z krzyżami pstremi –
Ornat Adamaszkowy czerwony z Kolumną zieloną
Ornat Adamaszkowy zielony z krzyżem czerwonym.
Ornat Kitaylki czerwoney z Krzyżem pstrym. –

Kapy.

Kapa złotogłowu czerwonego z Listwami złotogłowu brunatnego
y Szczytem takimże z kutasem Jedwabnym y Gatką srebrną
Kapa Teletu białego z Listwami czerwonemi y zapinaniem srebrnym.
Kapa Adamaszku czerwonego z Listwami złotogłowu żółtego
z takimże Szczytem, y zapinaniem srebrnym –
Kapa Axamitu czarnego z Listwami czerwonemi materyi pstrey.
Kapa Tabinowa biała z Listwami czerwonemi, y zapinaniem srebrnym
Kapa biała pstro wzorzysta z Listwami Adamaszku czerwonego.

Dalmatyki różne.

Dalmatyki Altembasowe na białym polu w kwiaty Lazurowe.
Dalmatyki srebrney materyi białe.
Dalmatyki czerwone złotogłowowey materyi –
Dalmatyki czerwone Axamitne.
Dalmatyki Axamitne Zielone.
Dalmatyki Axamitu czarnego.
Dalmatyki Adamaszku białego
Dalmatyki Adamaszku czerwonego. – z stułą y manipularzem –

Antepedia.

Antepedium Altembasowe.
Antepedium białe Teletowe haftowane na którym Annuntiatio B. V. M.
Antepedium dwoie Teletu białego.
Antepedium złotogłowu czerwonego.
Antepedium Axamitu zielonego wzorzyste
Antepedium ciemno zielonego Axamitu.
Antepedia Axamitu czarnego gładkiego troie
Antepedia Adamaszkowe zielone dwoie

Antepedium Adamaszkowe czerwone-
Antepedia Wybiyane na Płotnie z Kolumnami troie

Humeraty.

Humeratow Perłowych Pięc.
Humeratow Złotogłowowych cztery.
Humeratow Teletowych czerwonych dwa.
Humeratow Axamitu czerwonego Trzy.
Humeratow czarnych rożnych Jedenascie
Humeratow Axamitnych zielonych Trzy.

Obrusy.

Obrus z Listwami złotem haftowanemi solemny.
Towalni Jedenascie
Alb Szesnascie, Komży siedm. Obrusow czternascie
Burs rożnych Dziewięc:-.
Velum na Monstrancyą haftowane jedno.
Velow roznych haftowanych y gładkich 17.
Kobiercow Tureckich Pięc: Item Kobiercow Jadriamskich cztery.

An. 1731. Sub Gvardianatu A. V. P. Simonis Dormanowicz.
Ornatow Adamaszkowych czerwonych: dwa.
Ornat Tabinowy jeden z stułą y Manipularzem.
Antepedia (cuiuis Formae troie
Lichtarzow Cynowych Sześ:-.
Dzwonek Chorowy zepsowany de novo przelano.

An. 1732. Sub Gvardianatu A. V. P. Danieli Świetorzecki.
Ornatow dwa, y Kapa solemna.- Choragwi dwie
Portret JW. Fundatora do Refektarza przekopiowany z Koscielnego.
Kaplicke na Cmentarzu wybudowano dla składania Obrazow-
Mszał nowy z łaski JeyMci Pani Strakinowey z Kłeypedi.
Okna nowe w Celli Gwardyanskiey, y Refektarzu-.
Po śmierci JeyMci Pani Zambowskiey oddano Suknie Jedwabne ko: lorow zielonego w kwiaty do Zakrystyi-.
Dwa Klawikorty dla nauki Chłopcow 1. Szpinet y Skrzypcow dwie
Kielich cały pozłocisty wazący Grzywien 3. y Łotow 7.
Item Kielich srebrny pozłocisty wazacy Gr. 2: y Łotow 11. z łaski JeyMci Pani Drozdzbachowey -.

Zasłonki kitaylki karmazynowe do Wielkiego Ołtarza.
Zasłonki karmazynowe do S. Barbary od P. Agny Bartołowiczowey z Kretyngi.

Mszał nowy cały we srebro oprawny y Axamit —
Alba Solemnas Szwabska pod Korônkami Kitayka Zielona.
Item Alba Solemnas Ze srebrnemi Koronami —
1747 Mszał nowy we srebro oprawny, y Brewiarz takiż

Notandum. Jakie Złoto Srebro. Apparaty Fundatorskie y inne Kościelne rzeczy dla bespieczenstwa od Inkursyi Szwedzkich circa Annum 1656. zaprowadzone do Prus do tych czas ginaą vide Registrum Folio 270. Margine 1. —

An. 1752. Sub Gvardianatu A. V. P. Francisci Wujasewicz
Baldachim czerwony Karmazynowy z złotemi Galonami y Frandzl. Niebieska
Antepedium do Wielkiego Ołtarza, złotowe z złotemi Kwiatami —
Ornat Solemny na Zielonym Polu z złotemi y srebrnemi Kwiatami
z Łaski W. Jeymci Pani Anny Danilewiczowey Starościny Szkolskiey
Ornat Zarze materyi bogatey z Kwesty Zebraney od X. Urbanowicza D.
Zasłonki Karmazynowe do Ołtarza S. Barbary ofiarowała Pani
Anna Bartoszewiczowa z Miasta Wretowo —

Ab A. 1764. Sub Gvardianatu A. V. P. Erasmi Kniffki —
Ornat czarny Axamitny z Kolumną na białym dnie od W. Jm. P.
Pisarza Wielkiego Inflant. Syndyka Generalnego Konwentu —
Alba Szwabska od tegoż Jmci —
Ornat złotowy zielony z Kolumną czerwoną od Szymona Gryca
z Wioski Zygmuntowo —
Ornat czarny Axamitny z Humerałem ... od Sławetnego
Kazimierza y Katarzyny Sztralków —
Alba Szwabskiego Płotna z Koronkami podszytemi czerwoną materyą od Małgorzaty Koszłowniańki —
Zasłonki materyi bogatey z Listwami Zielonego Złotu od
P. Andrzeja Barwida Organisty Konwentskiego
Ornat biały bogaty kolumnę białe z kwiatami srebrnemi w środek Ornatu czerwone ze złotemi Kwiatami y złotemi galonami od Franciszki Andrzejewskiey Kaszteli ... krebe

Roku 1816 Za Przełożeństwa X. Adjuta Pawłowskiego
Baldachim Żółtey Materyi, Kwiatami Zielonemi, ze Złotem, galony Żółte Szychowe, frenzli jedwabne różnego Koloru gałka mosiężna z Krzyżykiem Kawalerskim, podszyty kitay ką czerwoną, kosztujący Złotych 60. sprawiony od Rafała y Magdaleny Kniustowiczów. —

R. 1817 Dni 7bra Za Przełożeństwa X. Alojzego Pawłowskiego Ornat w jedney kolumnie — grunt srebrny, kwiaty złote y iedwabne; galony złote z całą należytością, podszyty Burtem błękitnym kosztujący Bittych 40 — sprawiony od Rafała y Magdaleny Kniudłowiczów.

R. 1818 Za Przełożeństwa PWJX Ex Prowincyała Henryka Skaczkowskiego Ornat fioletowy, którego kolumny fioletowe, środek biały z biało czerwonemi kwiatami, y galony złote — od Anny Butwinskiey z kretyngi

R. 1818 Za tegoż Przełożeństwa Ornat biały — którego kolumny brzegowe złoto żółtawe z kwiatami czerwono-biało zielonemi, środek biały z czerwono zielonemi kwiatami, galony złote od Szotkowskiego Szlachcica ze Szkayć pod Dorbianami — "

R. 1819 Za tegoż Przełożeństwa Ornat biały którego kolumne brzegowe biłe w paskach czerwonych, środek złoto żółtawy z czerwono-zielonemi kwiatami, galony złote — od JMP Józefa Rymkiewicza z kretyngi Miasta — "

R. 1820 Za tegoż PWJX Skaczkowskiego przełożeństwa przybyły do Zakrystyi dwie alby szwabskiego płótna — y ornaty powiększey części oczyszczone zreperowane zostały / "

R. 1822 Za tegoż Przełożeństwa Portrety JJWW Fundatorów do Przełożeńskiey Celli przekopiowane zostały przez Pana Sinkiewicza którerhu za robotę dano Bittych 18 — "

R. 1822. Za tegoż Przełożeństwa malowano Obraz Zwiastowania Nayświętszey Maryi Panny naydzieiszy się za wielkim Ołtarzem — w Chórze przez JMć Pana Sinkiewicza Malarza sprowadzonego z Telsz — kosztem Antoniego y Franciszki z Szaszaye Andrzejewskich którzy gotowym groszem zapłacili pomienionemu Malarzowi Bittych pięćdziesiąt a Klasztor in Vim Gratitudinis odprawił na Intencyą pomienionych Fundatorów 16 Mszy y st. Płótno zaś na ten obraz offiarowała Rozalia Sausserowa z Woweraye wsi tey parafii kretyn. "

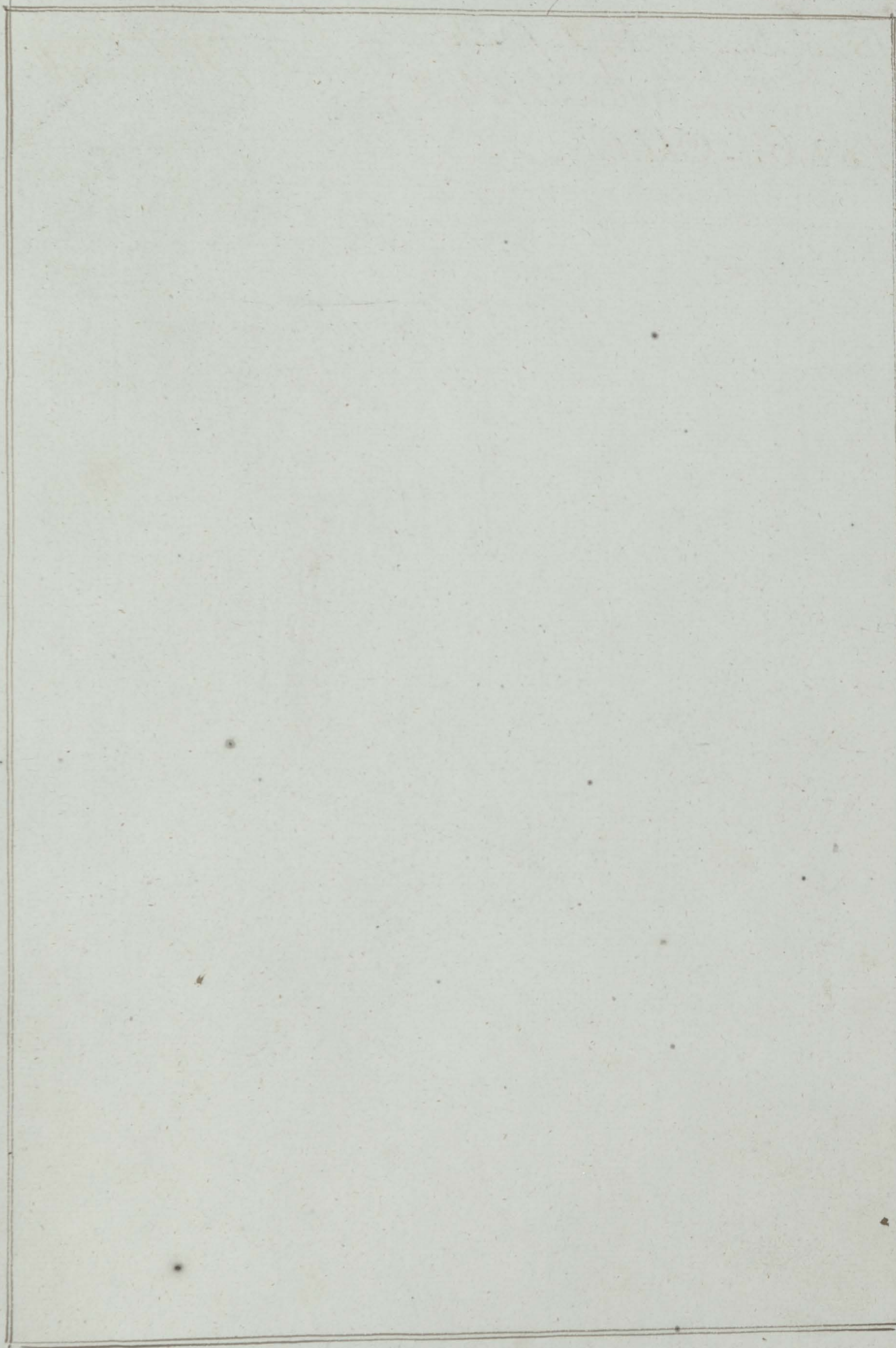
R. 1823 Za Przełożeństwa X. Symona Grossa Ornat biały sprawiony, którego środek zielony — złotemi kwiatami — y galonami / Opisanie obszernieysze co do kosztu y ilości Materyi vide Diarium folio 71mo — w tymże czasie za staraniem tegoż — Ornaty czerwone z te dwuch dawnieyszych Dalmatyk zrobiono — "

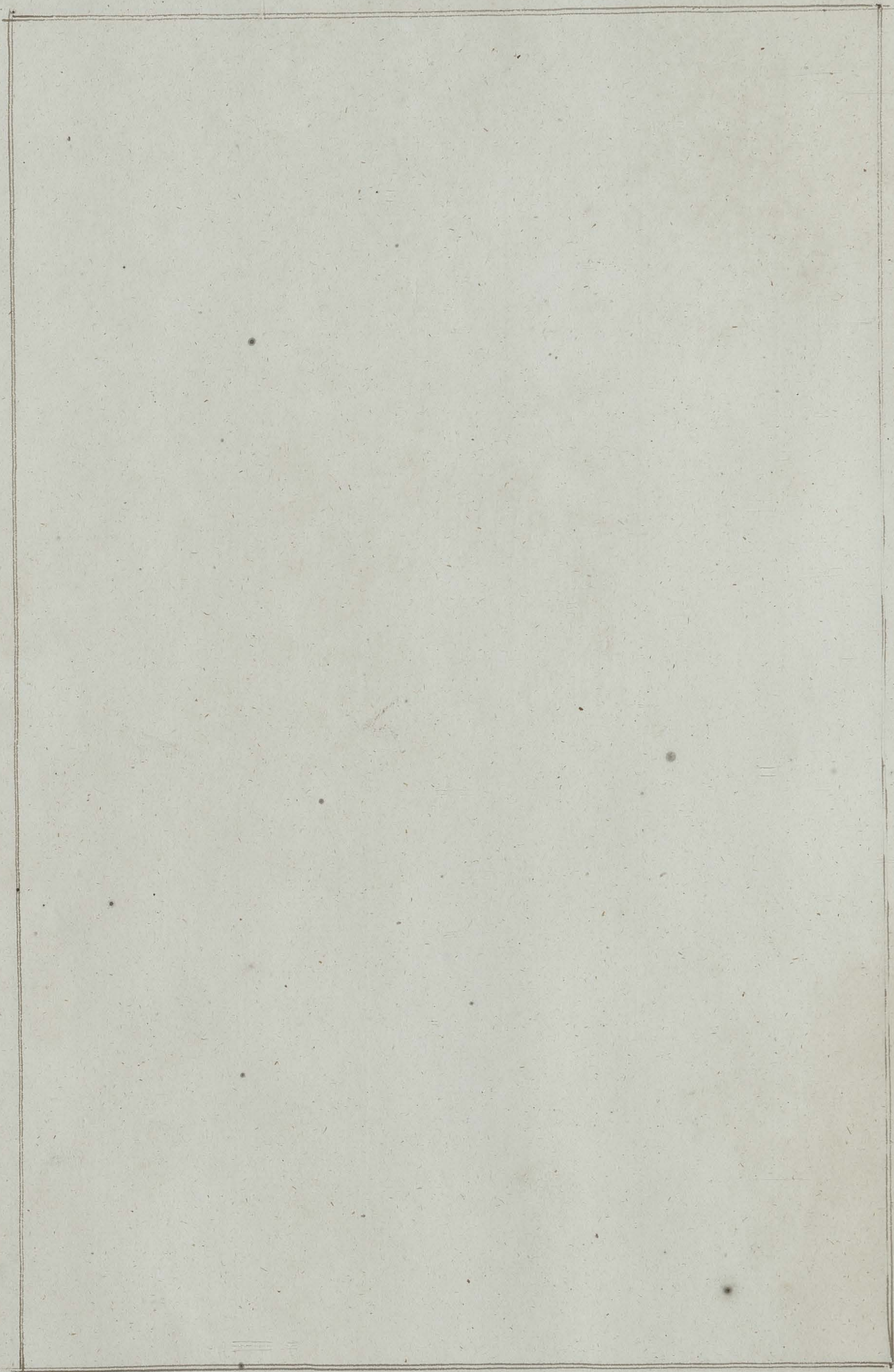
1824 Za tegoż Przełożeństwa w Januar: w Niedostatku Wosku zrobiono Świec Drewnianych 20 y Paschał — Vide Diarium folio 72o. —

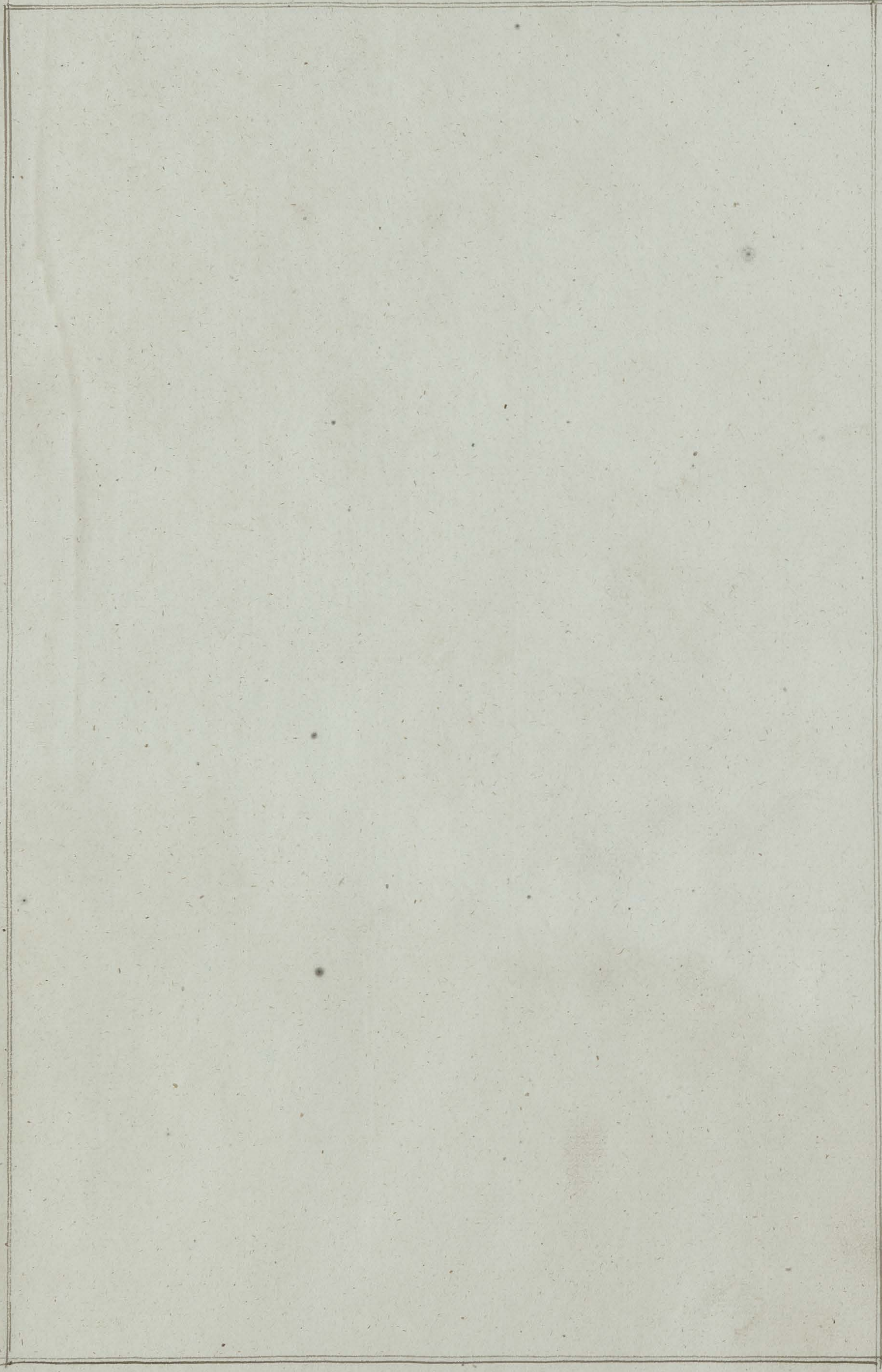
1824 w Aprylu z offiarowanego Atłasu Łokci 5 — od WPani Maryanny Bartoszewskiey Sowietnikowey — sprawiwszy z Klasztorney Kassy Galony zrobiono Ornat zupełnie biały — Za tegoż Przełożeństwa. "

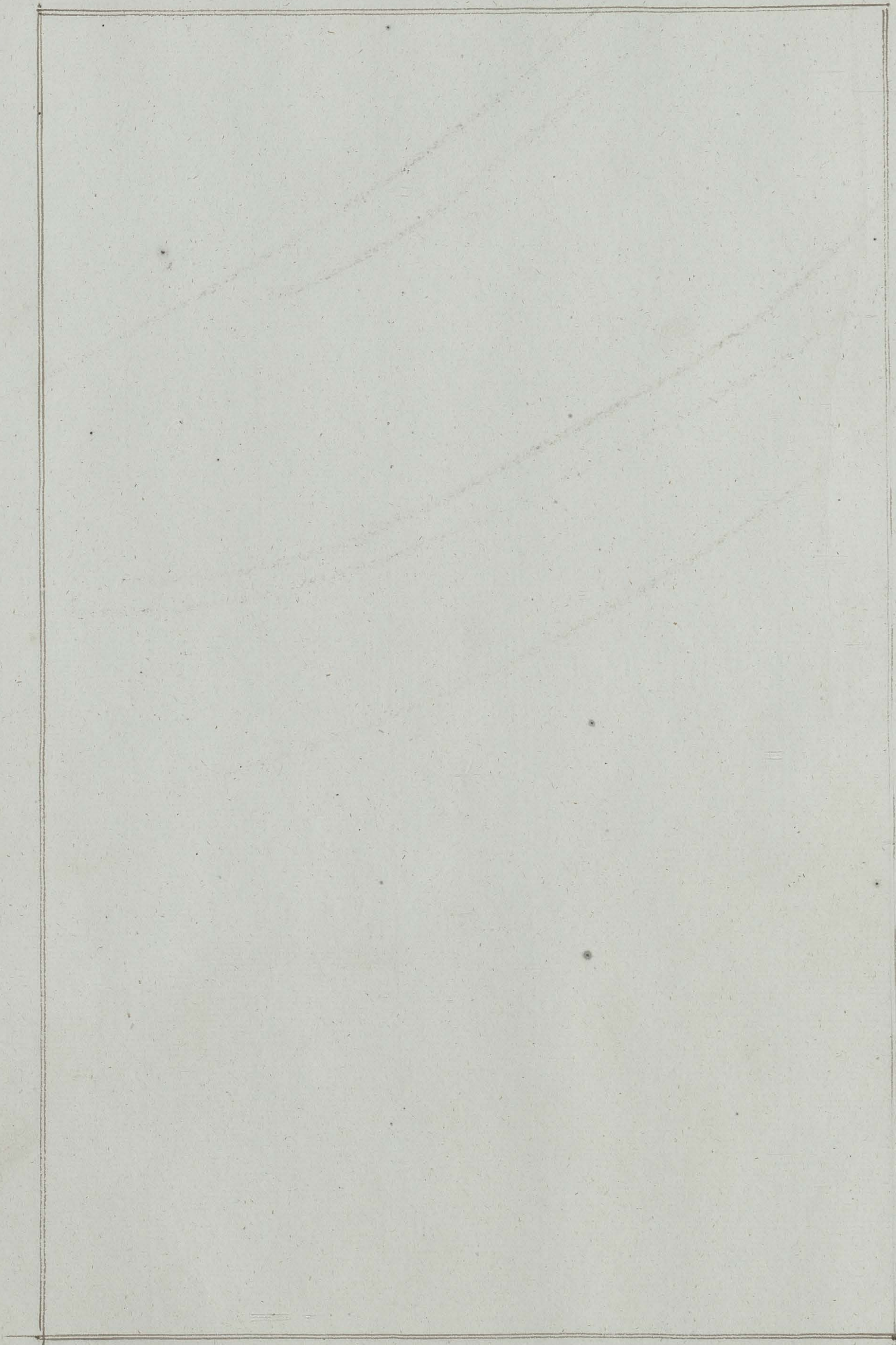
1825 Dnia 23 Aug Za Prałatorstwa X^a Szymona Grossa Ornat biały sprawiony przez Michała y Klarę Puszkanewiczow Włości Mieszuckiey ..

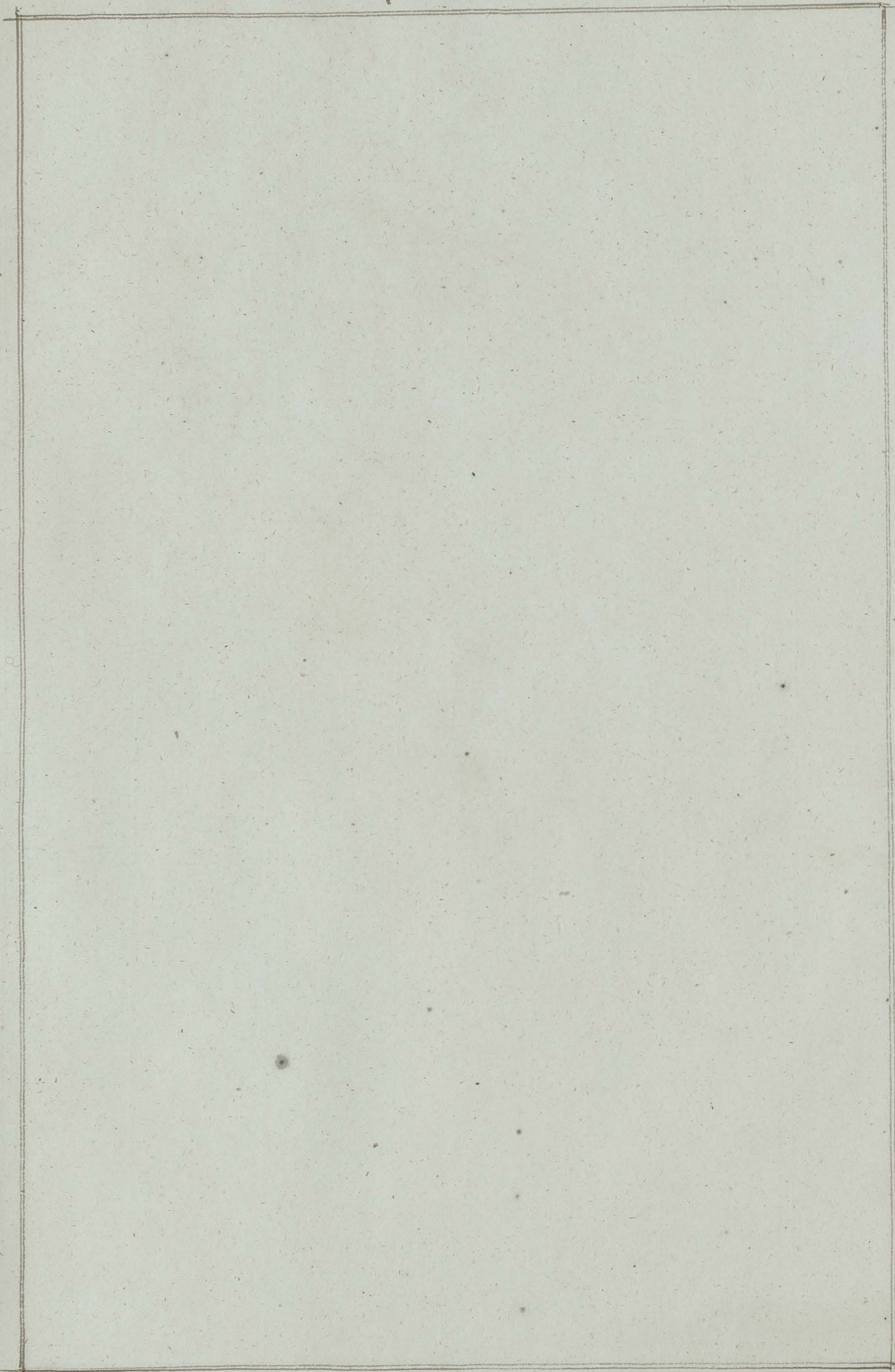
1826 6 w Oktobrze

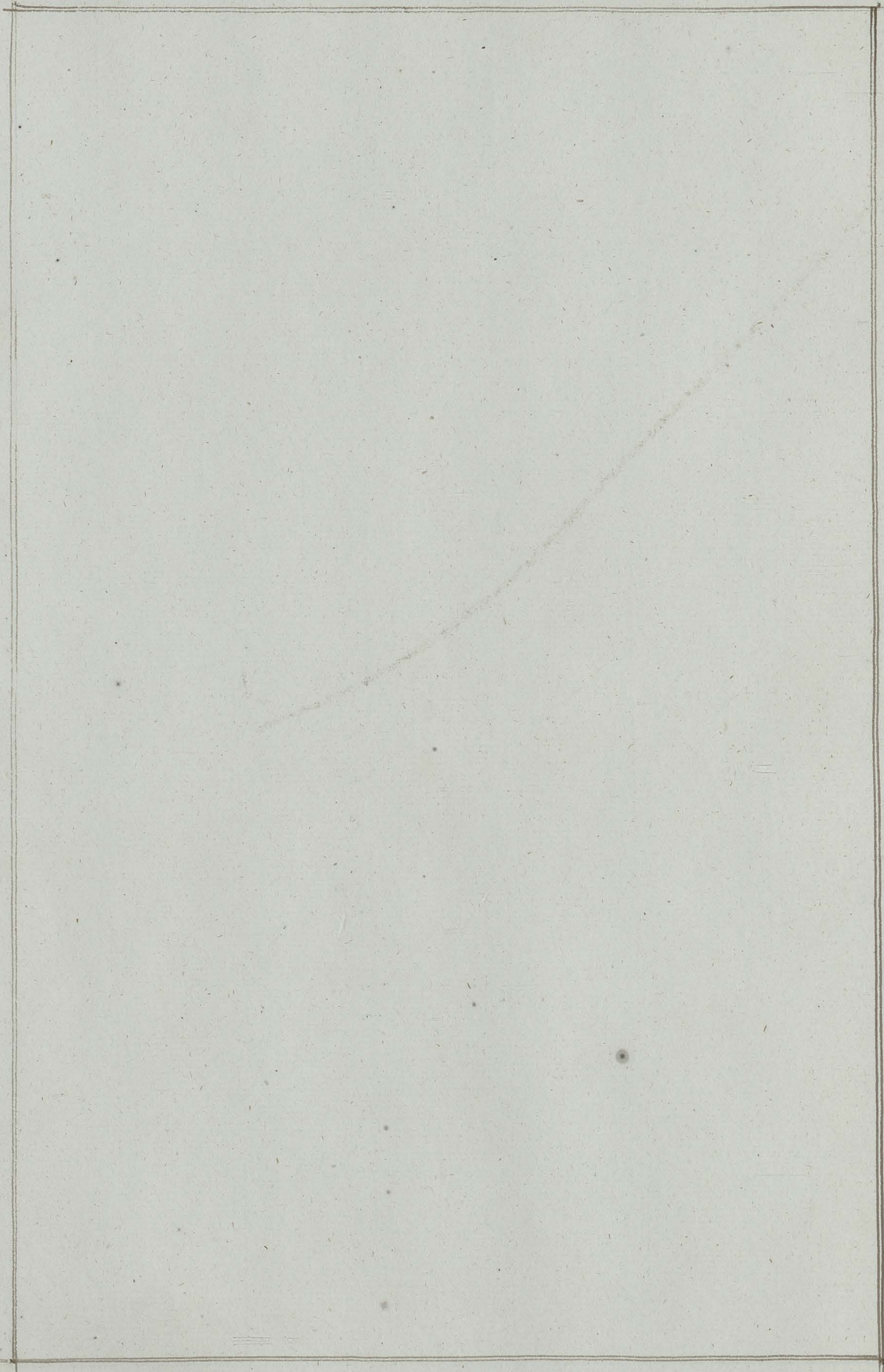

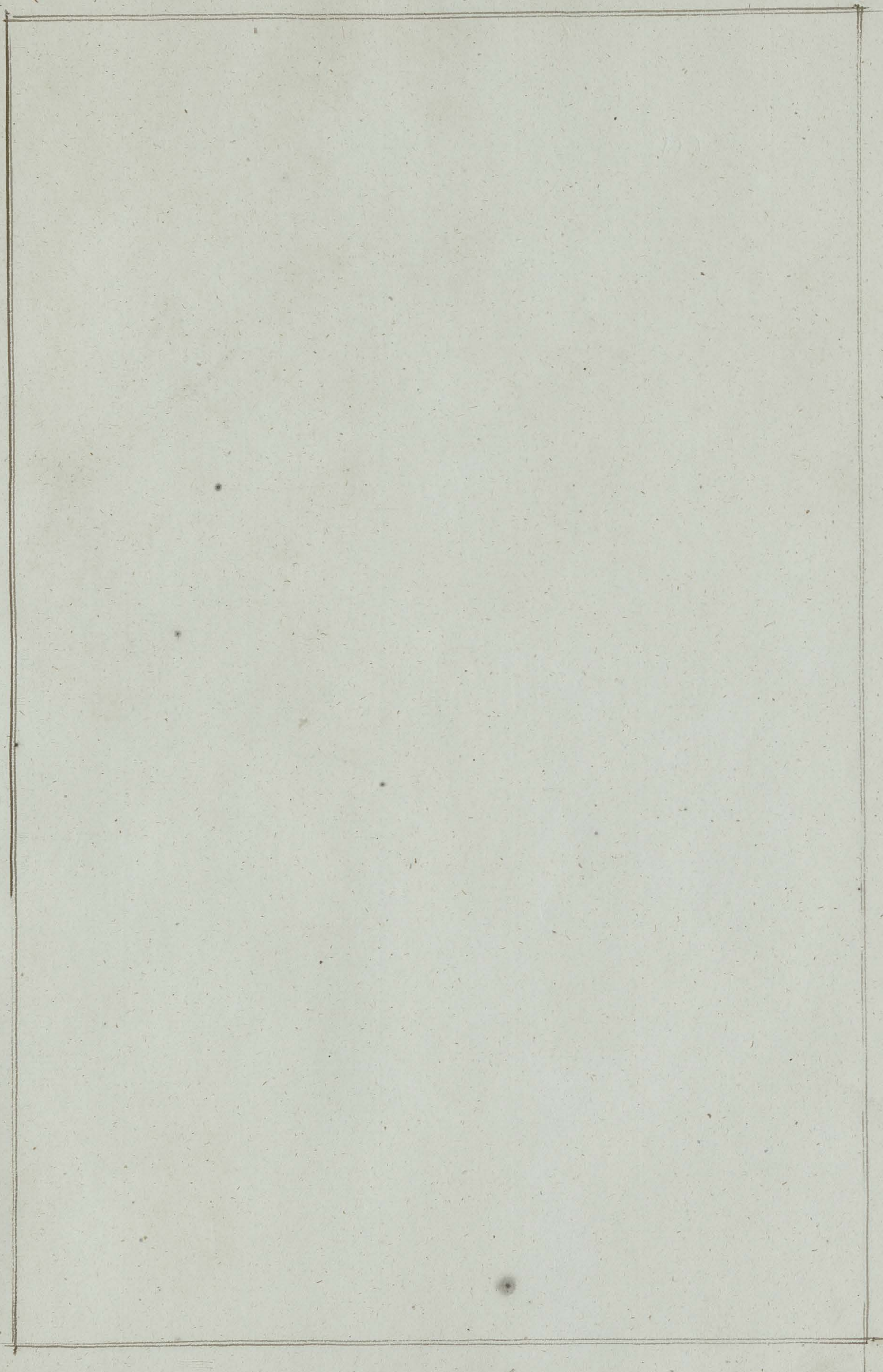

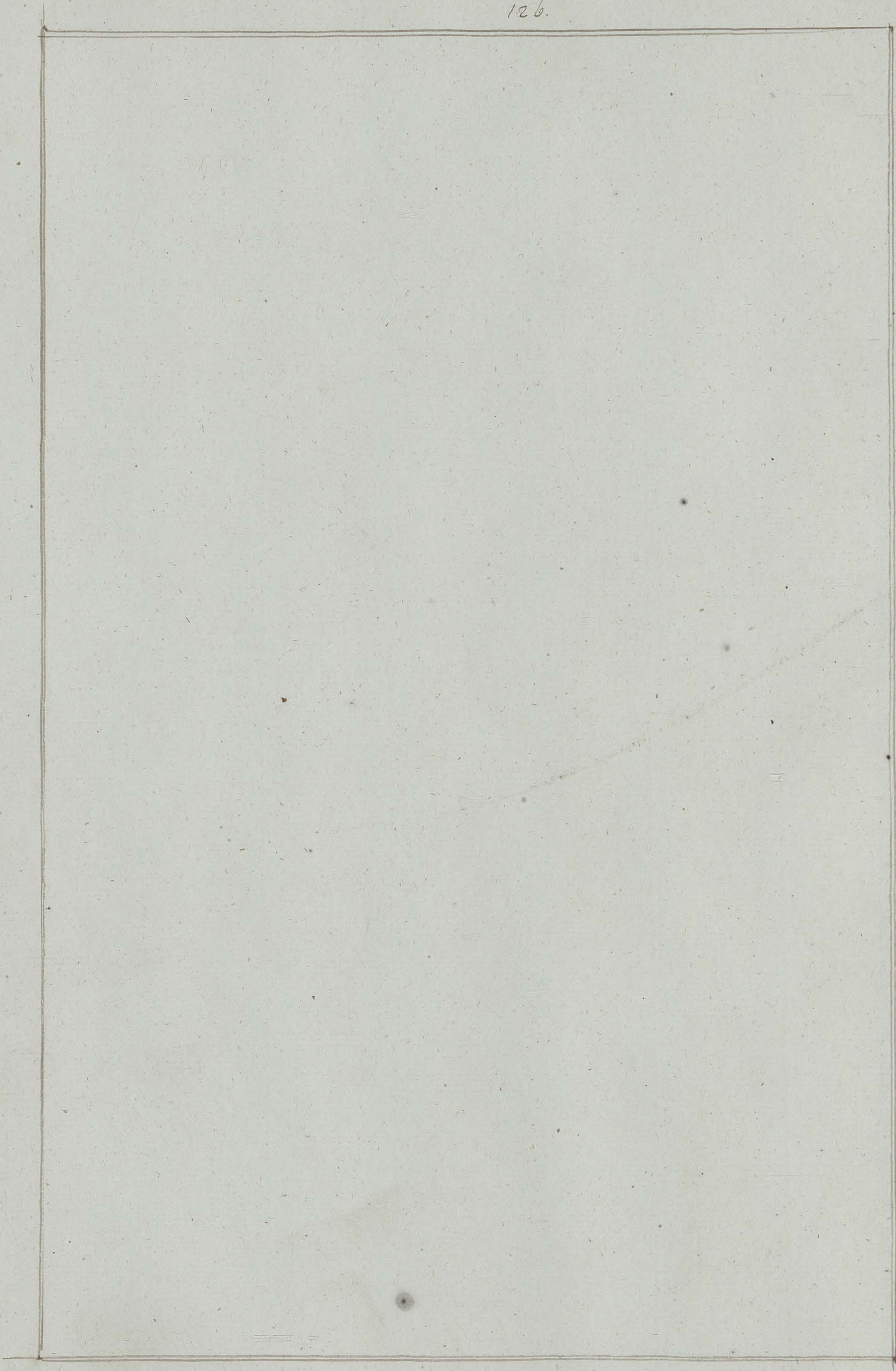

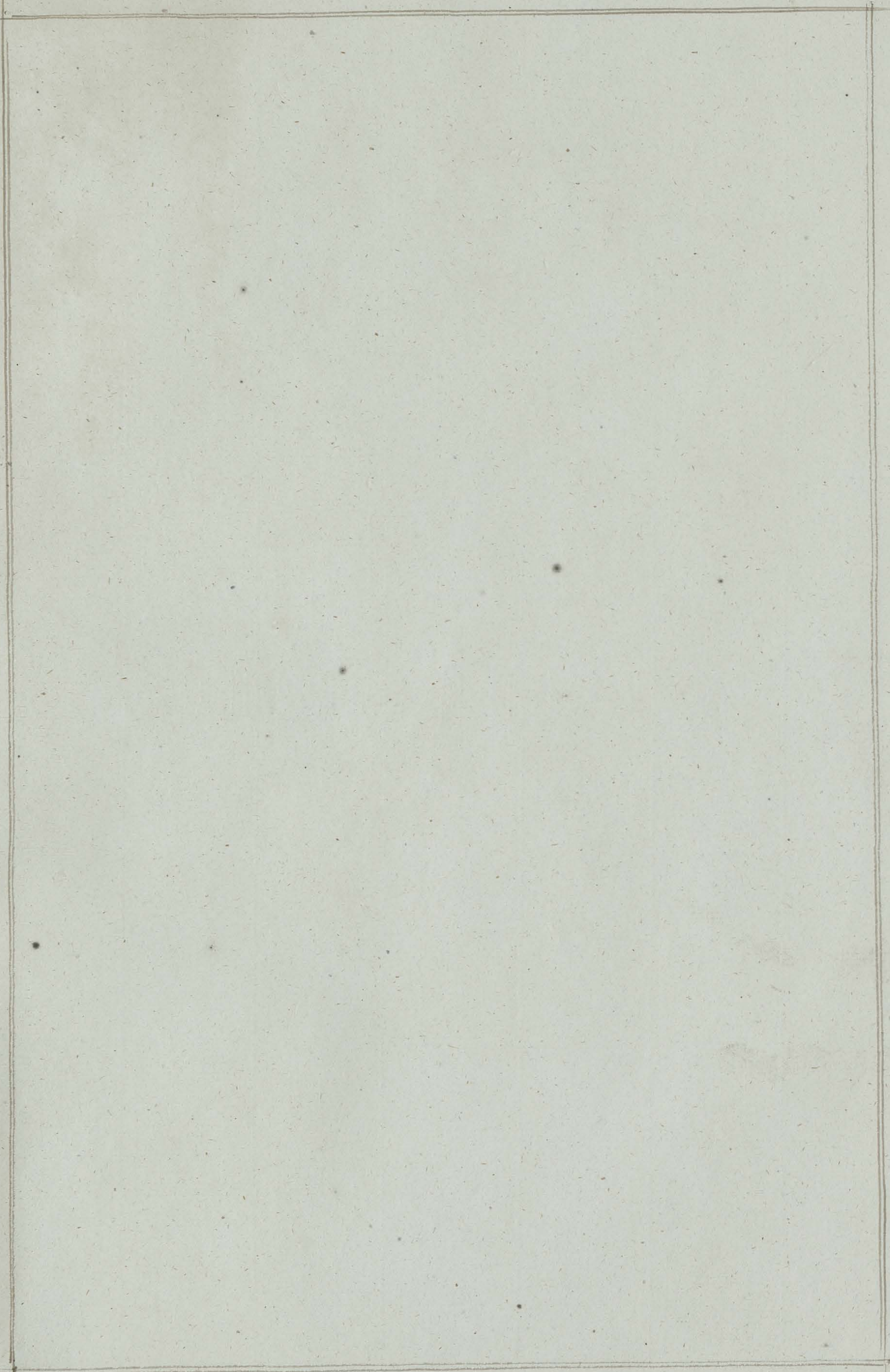

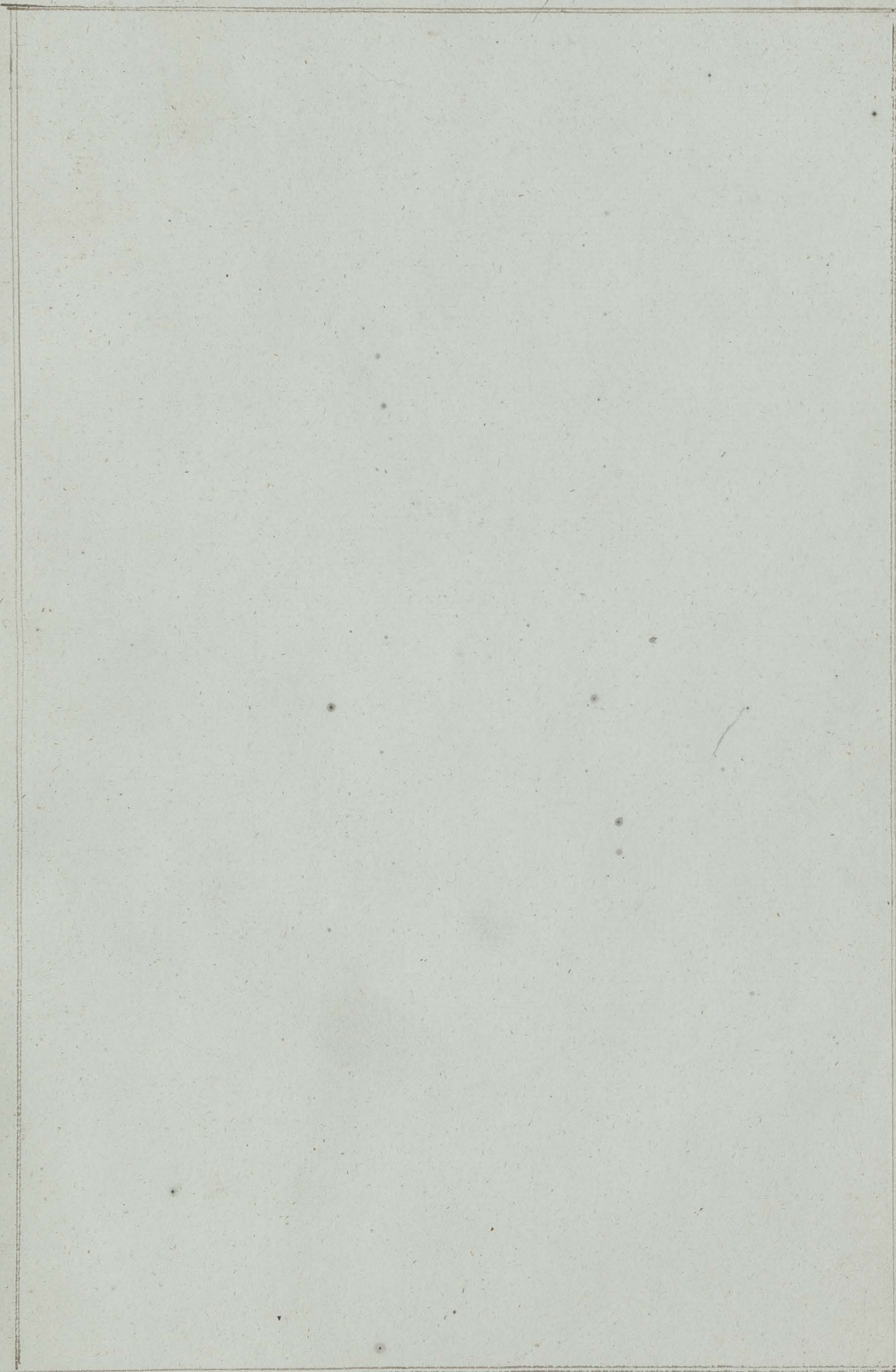

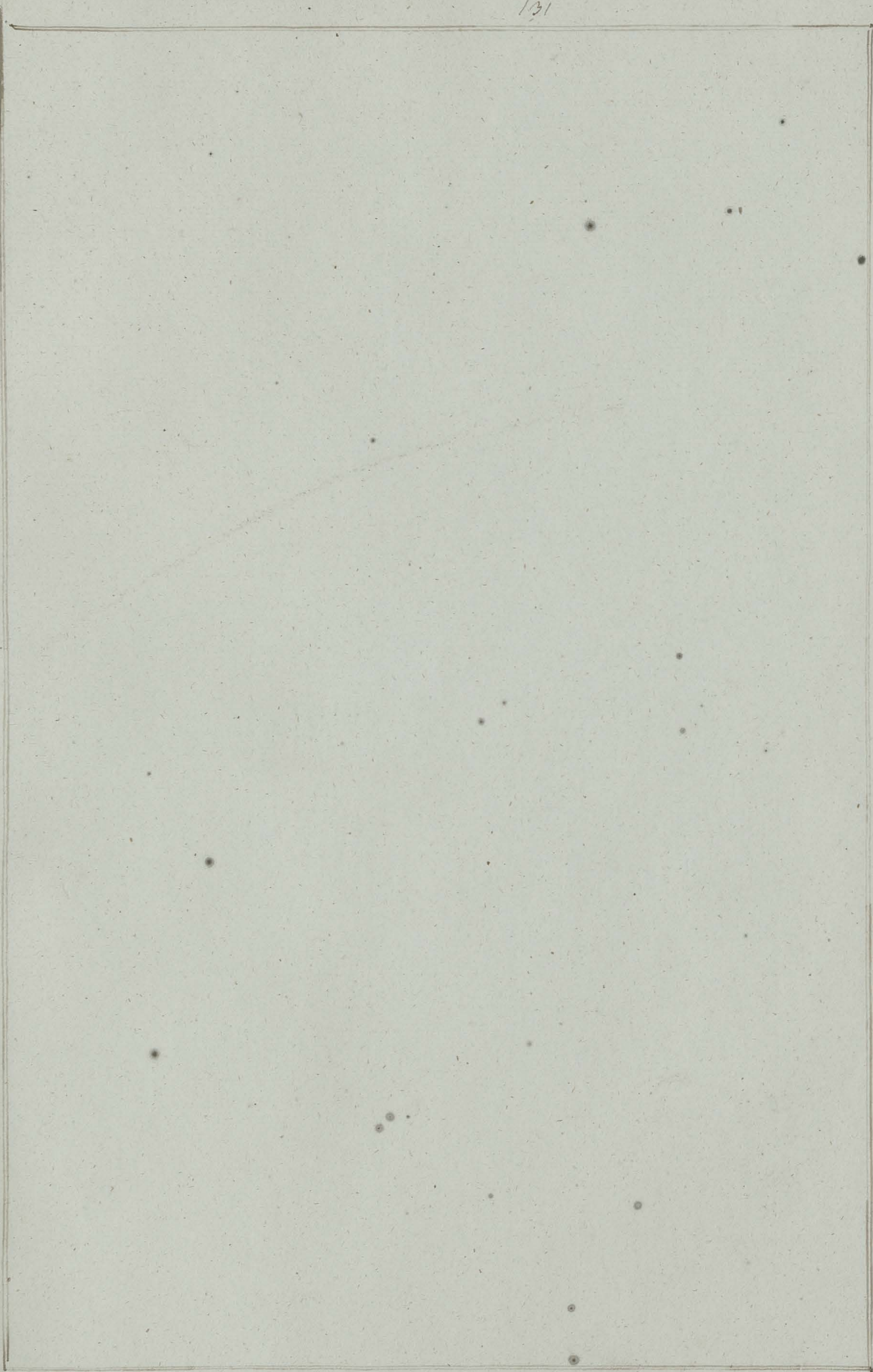

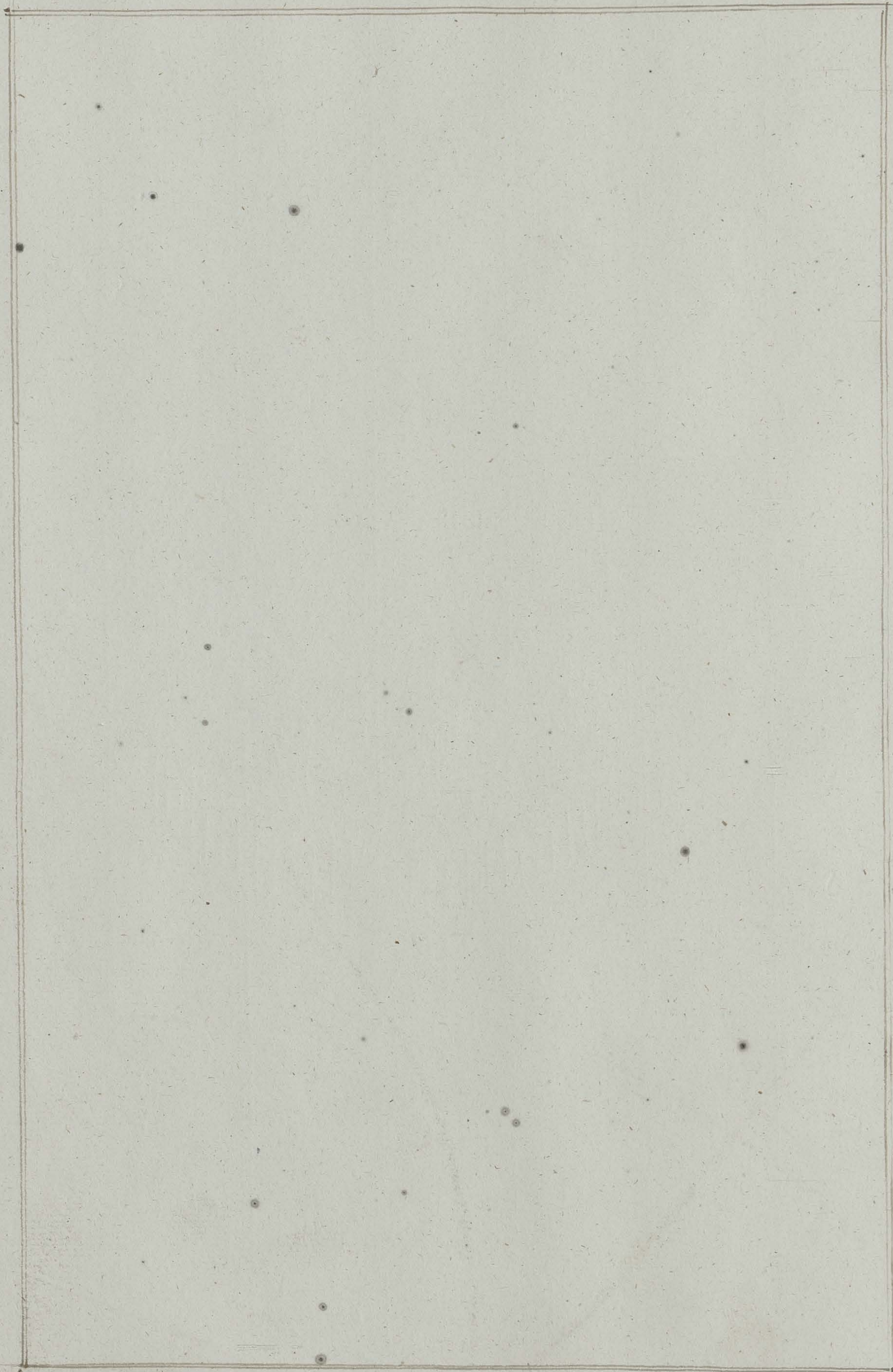

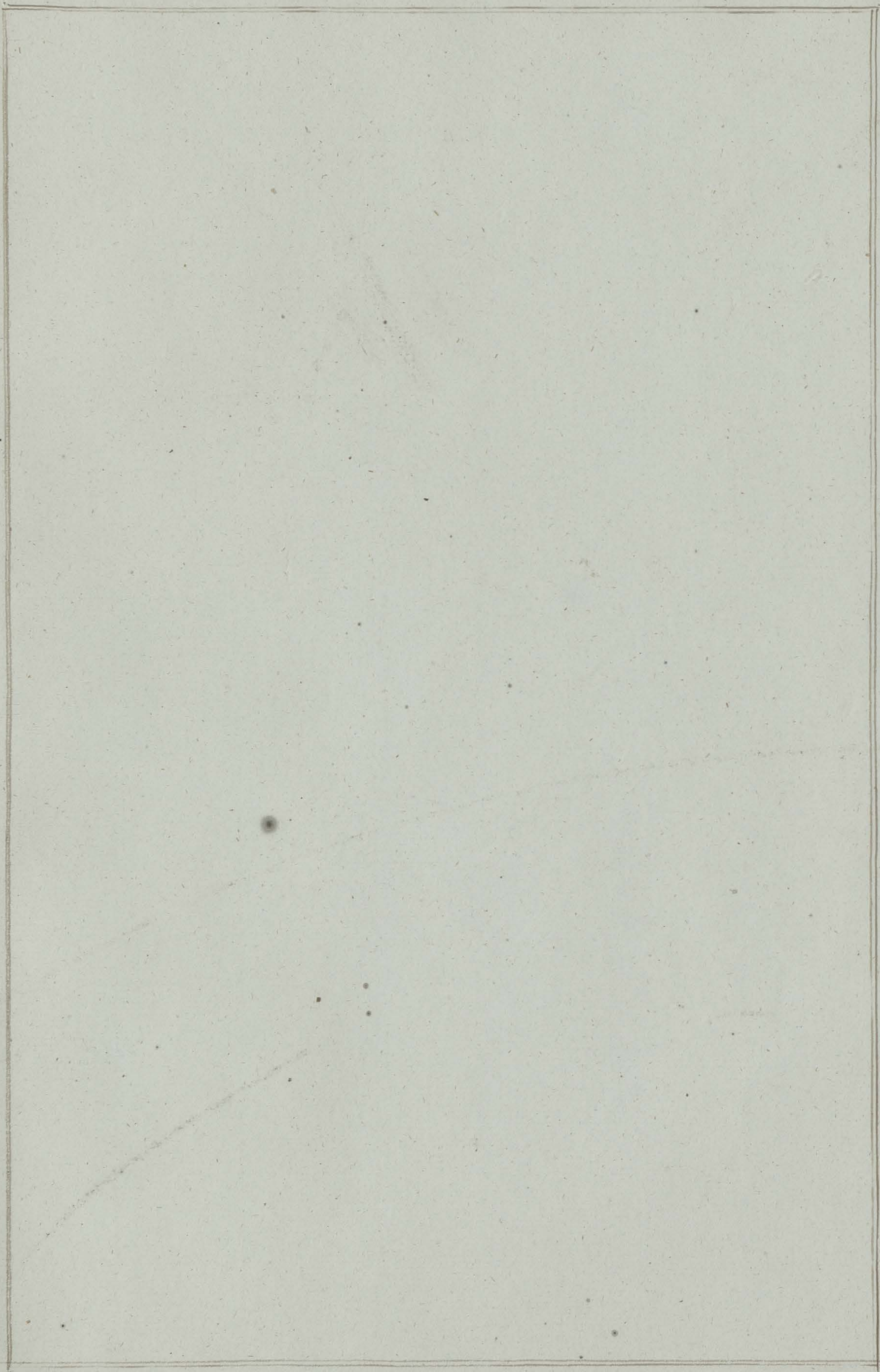

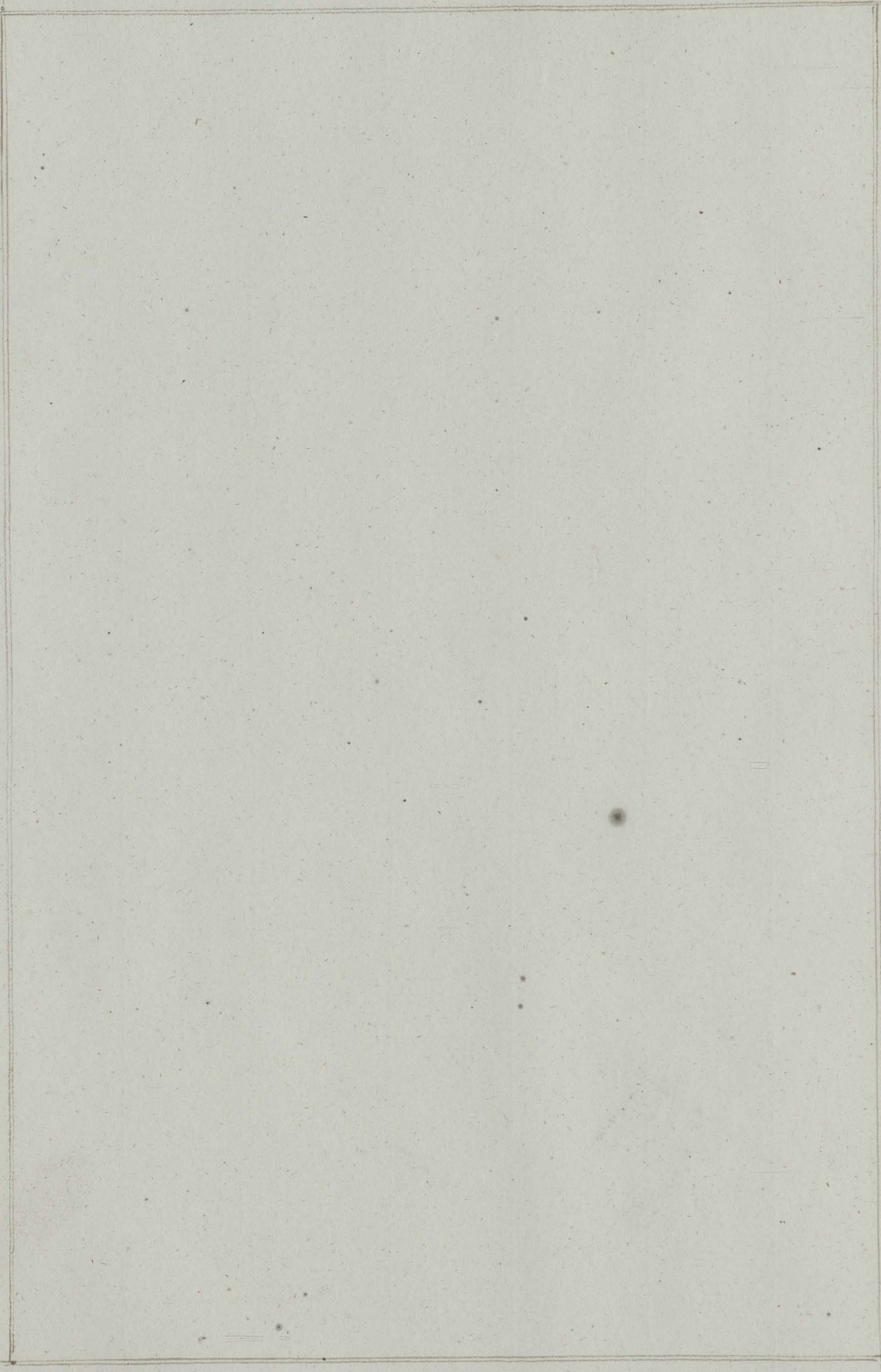

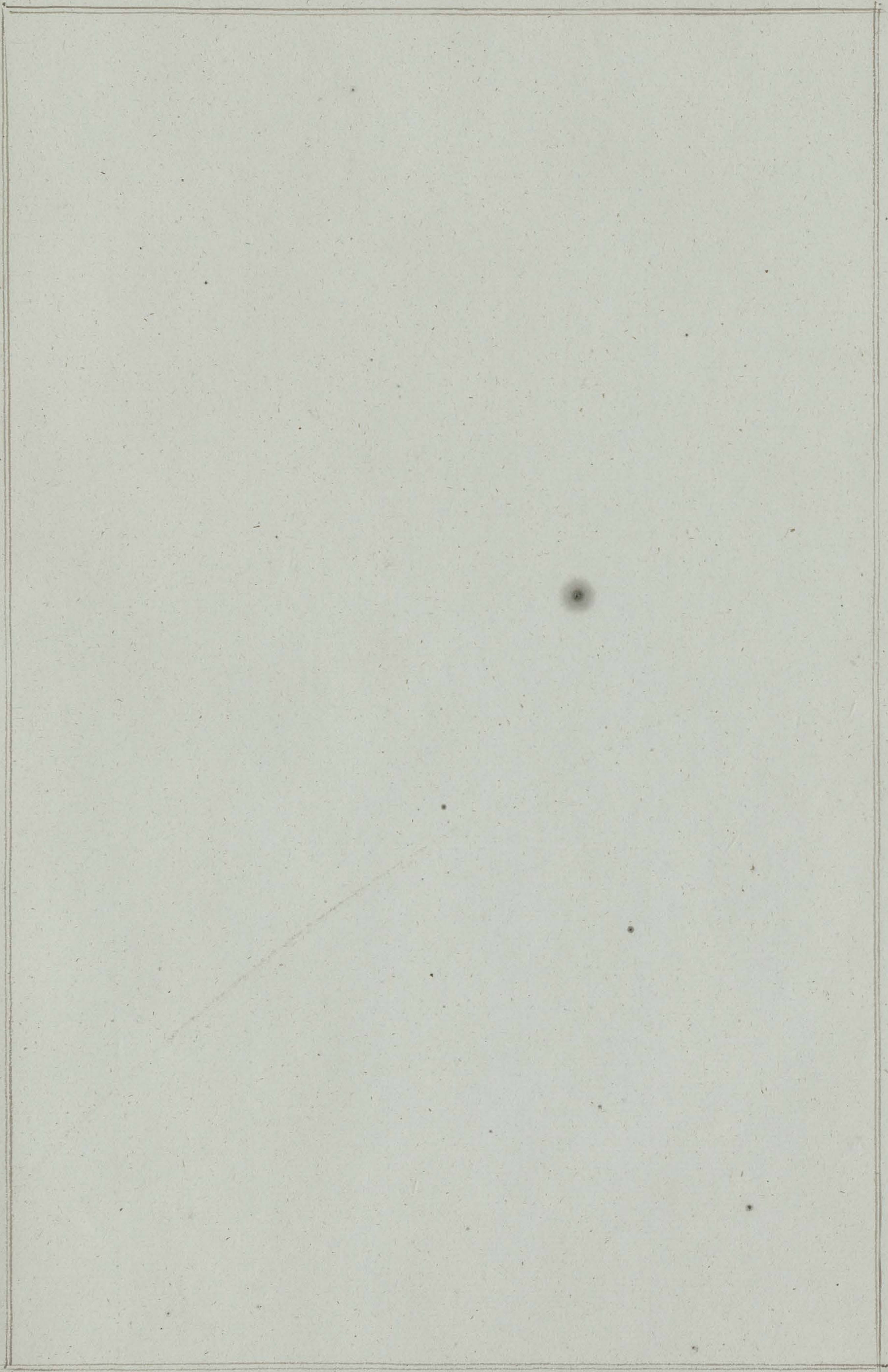

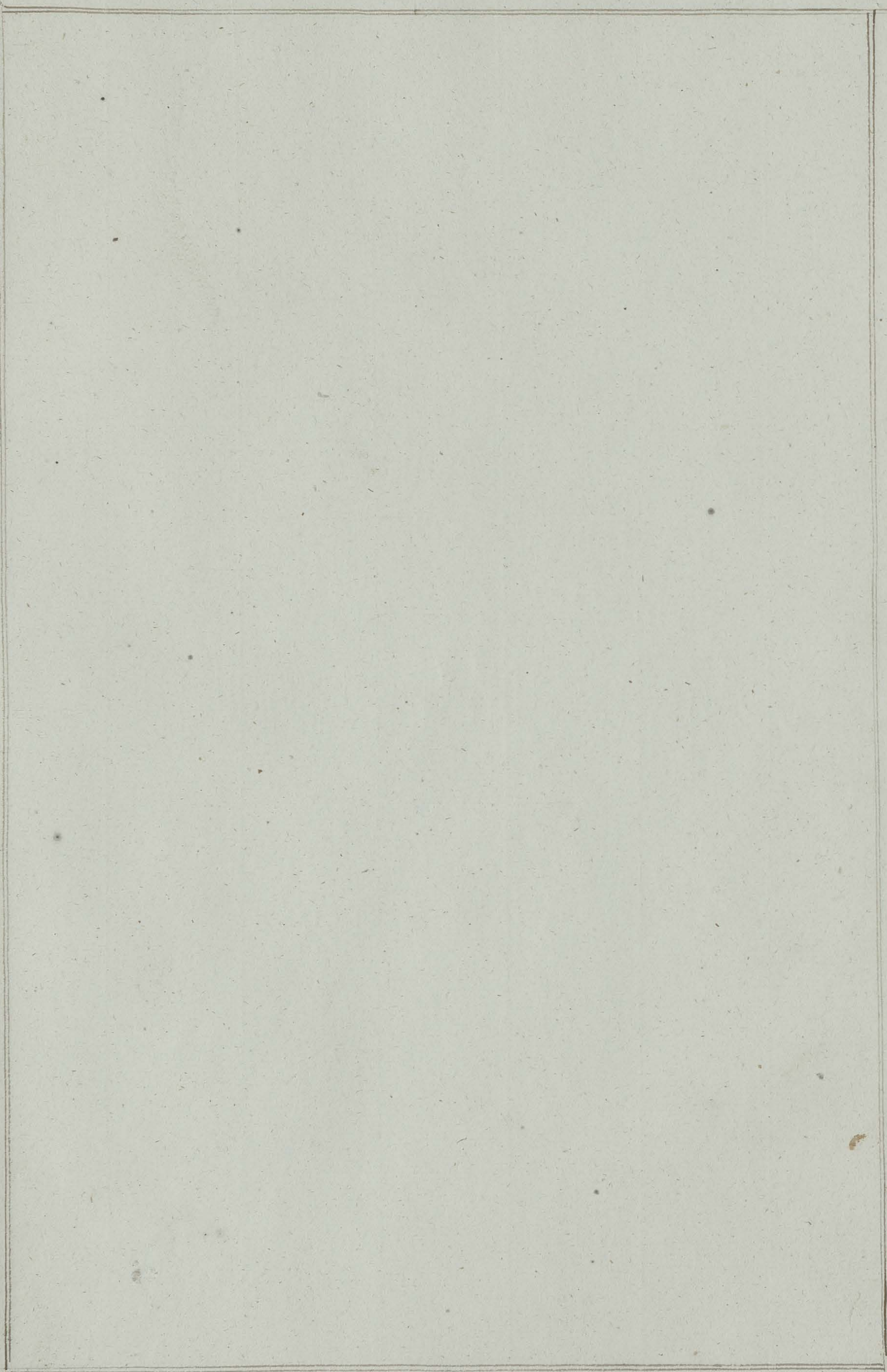

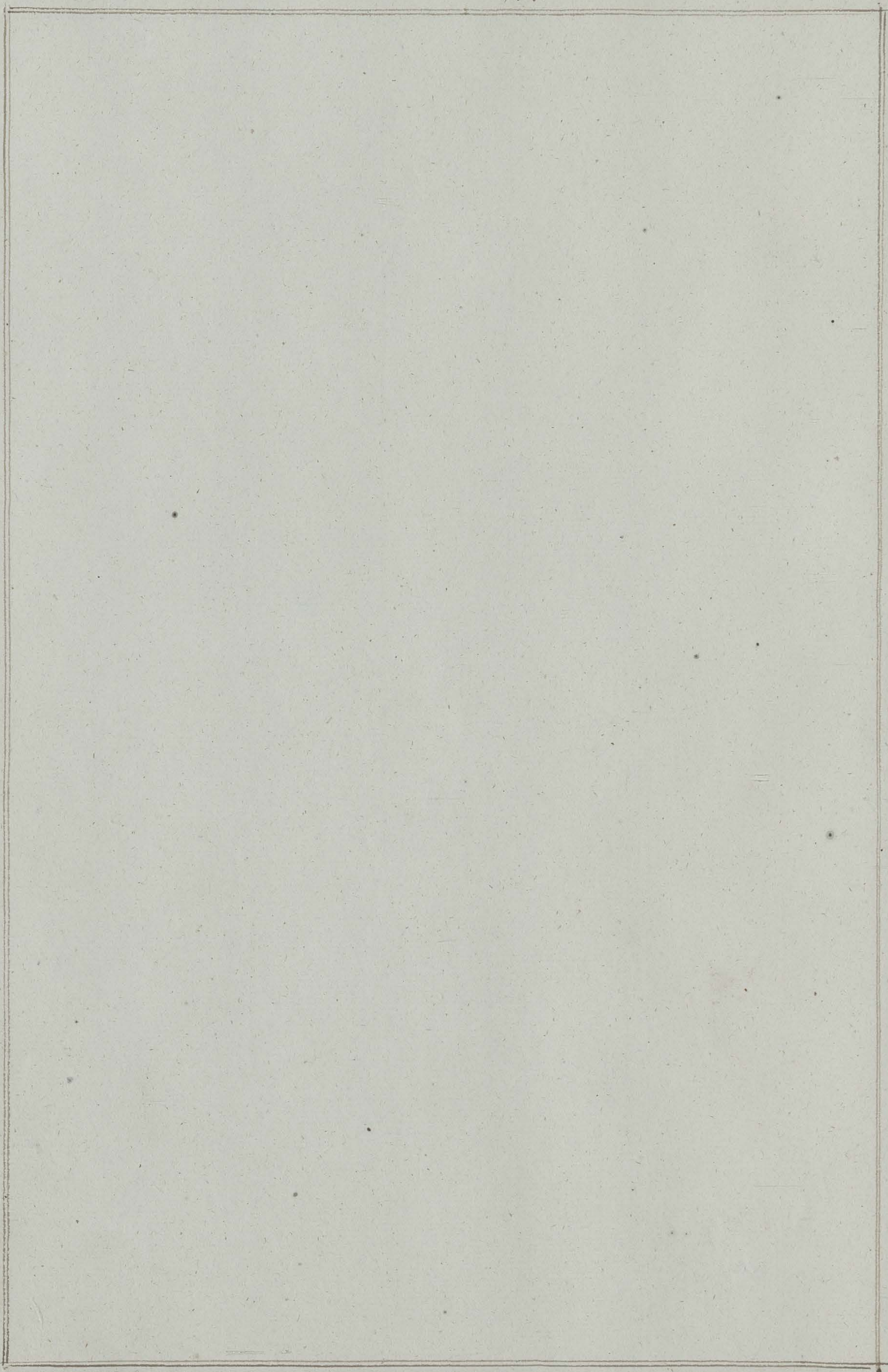

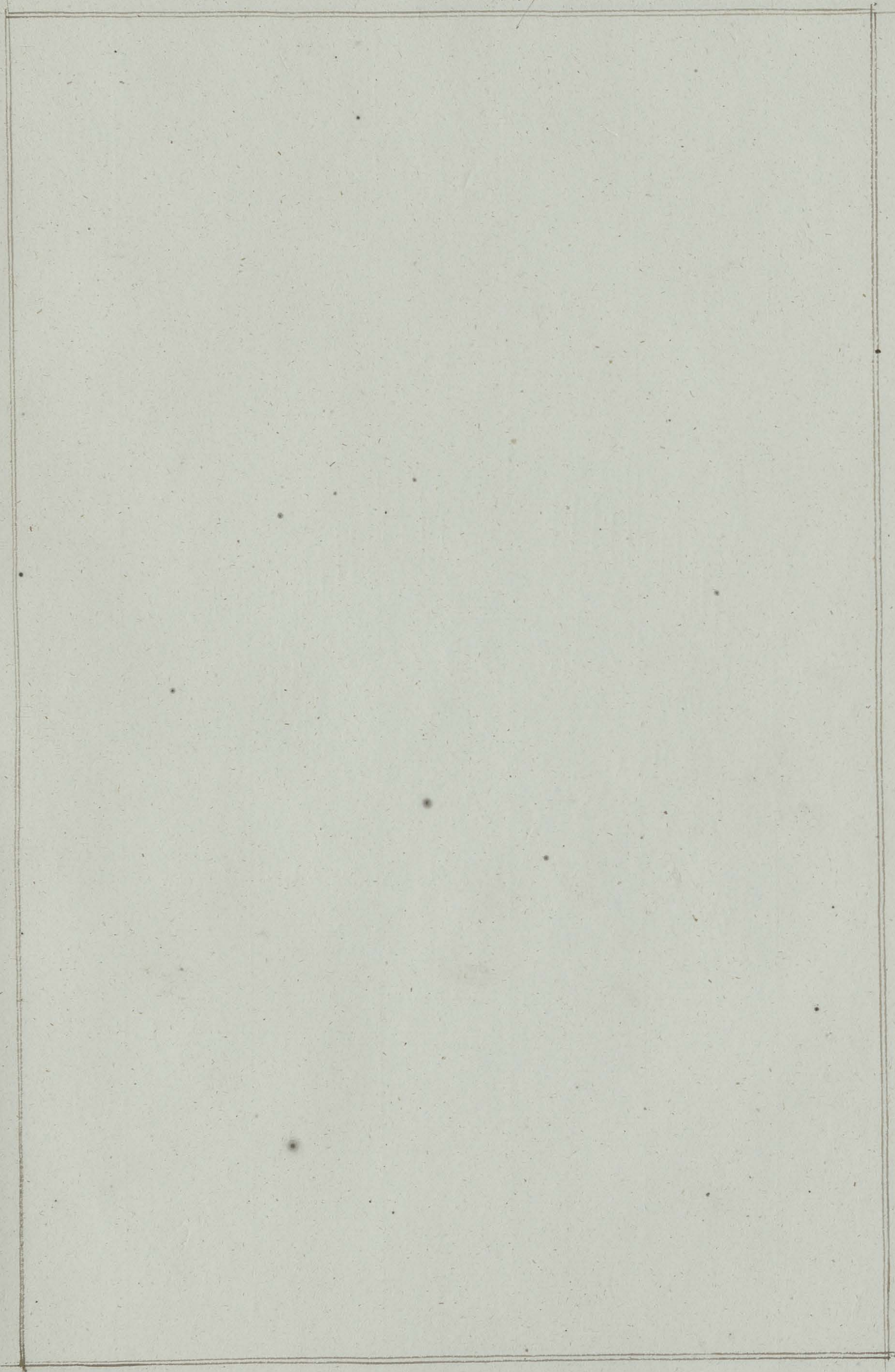

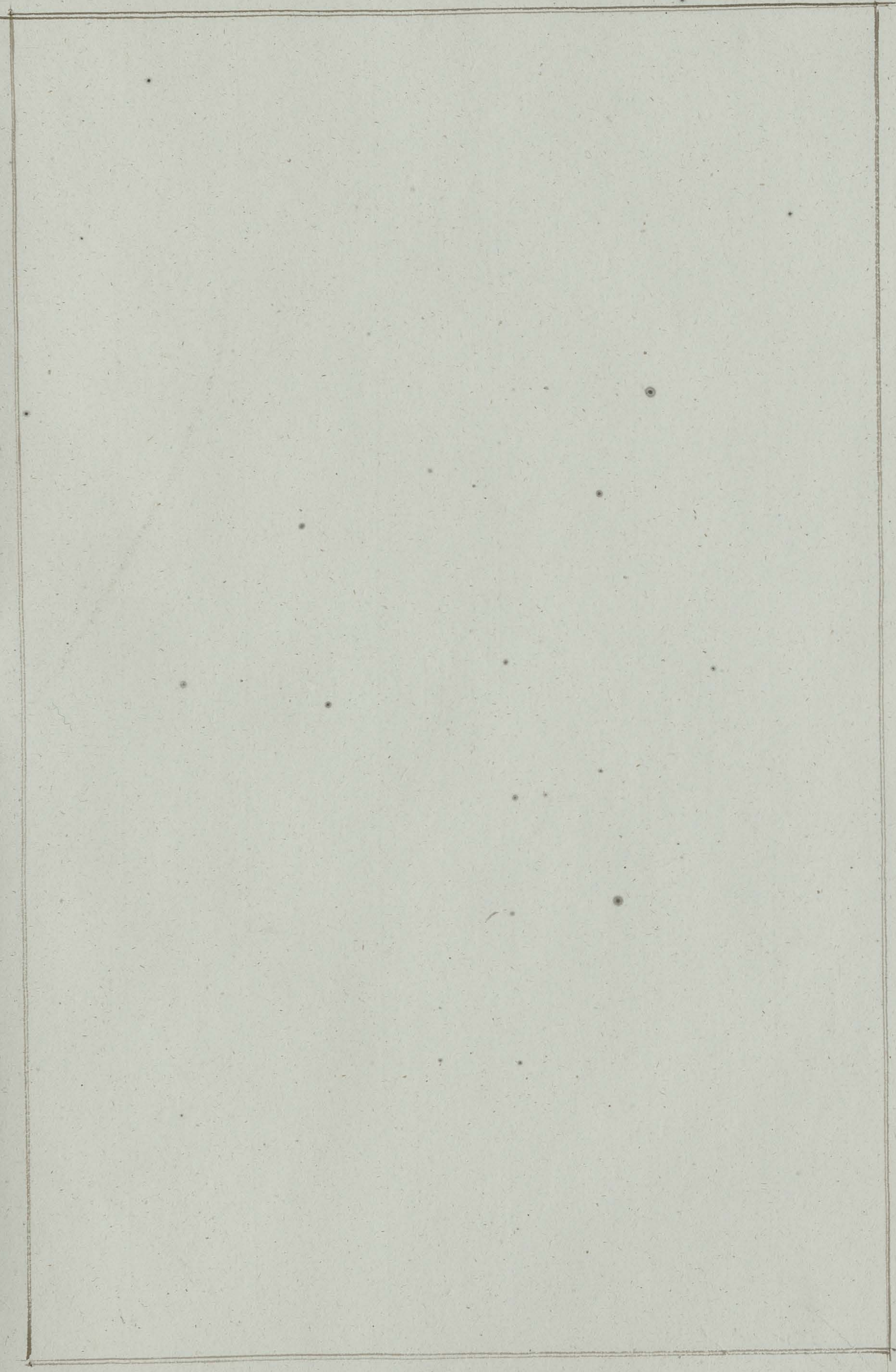

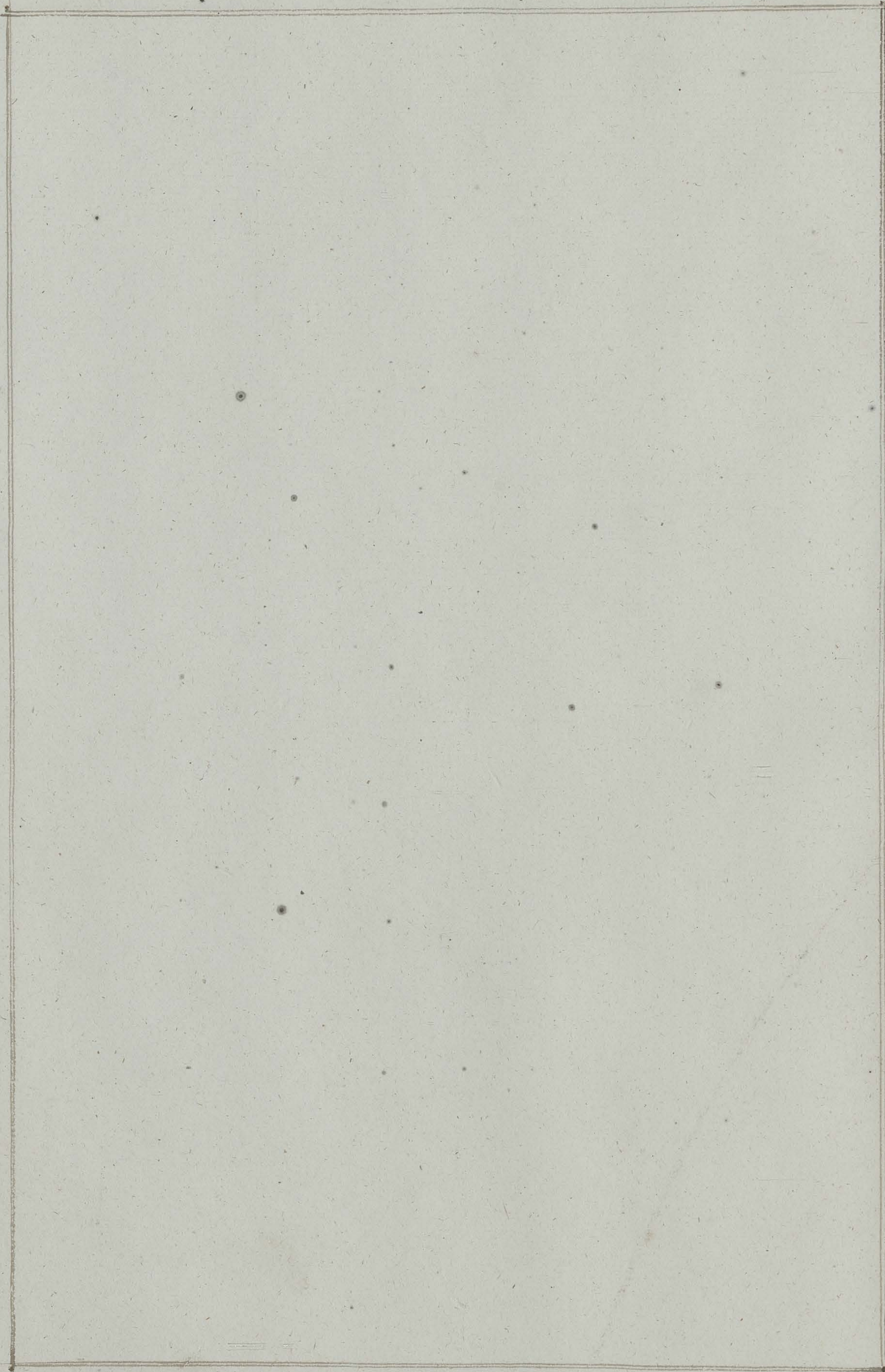

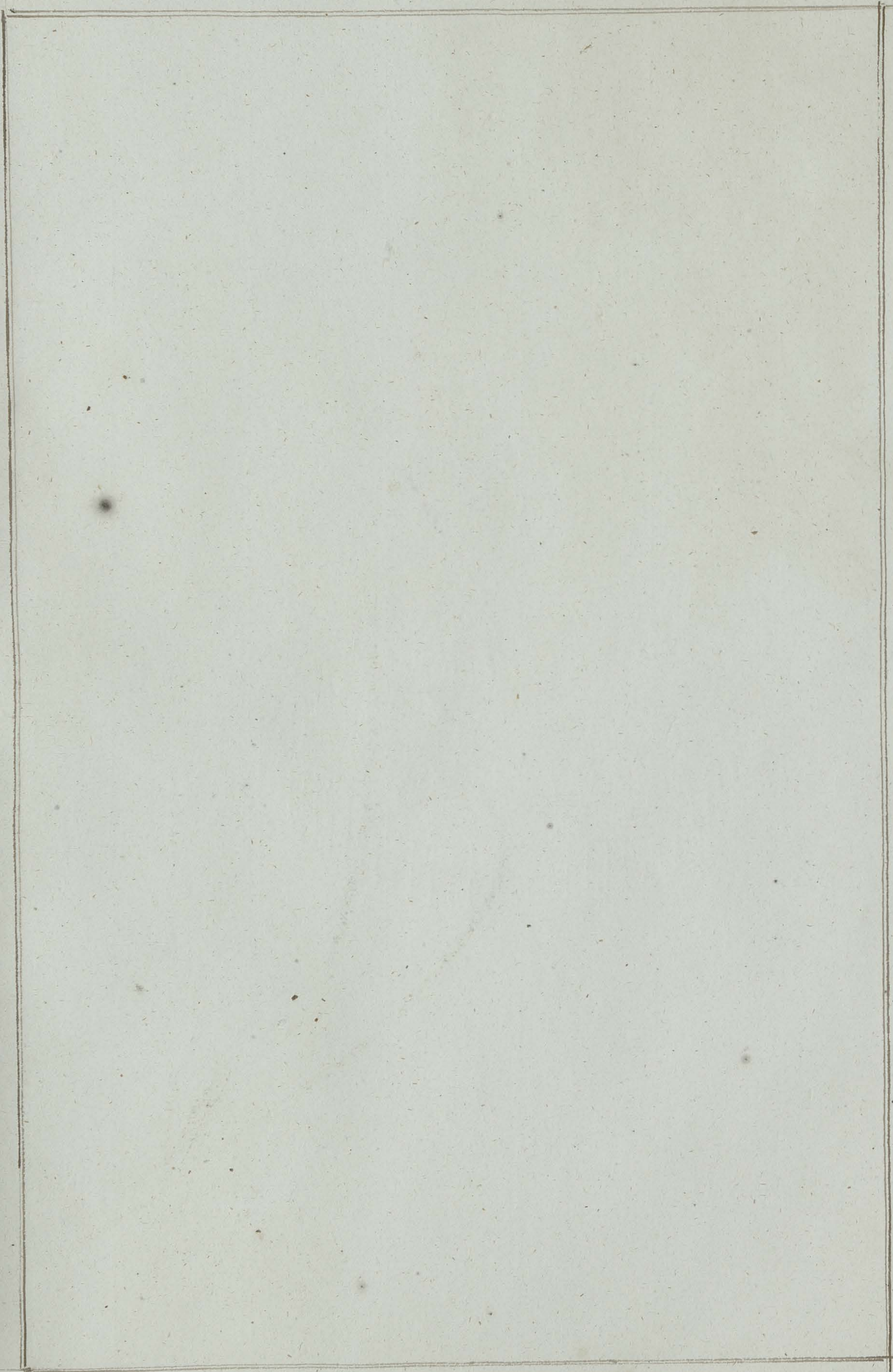

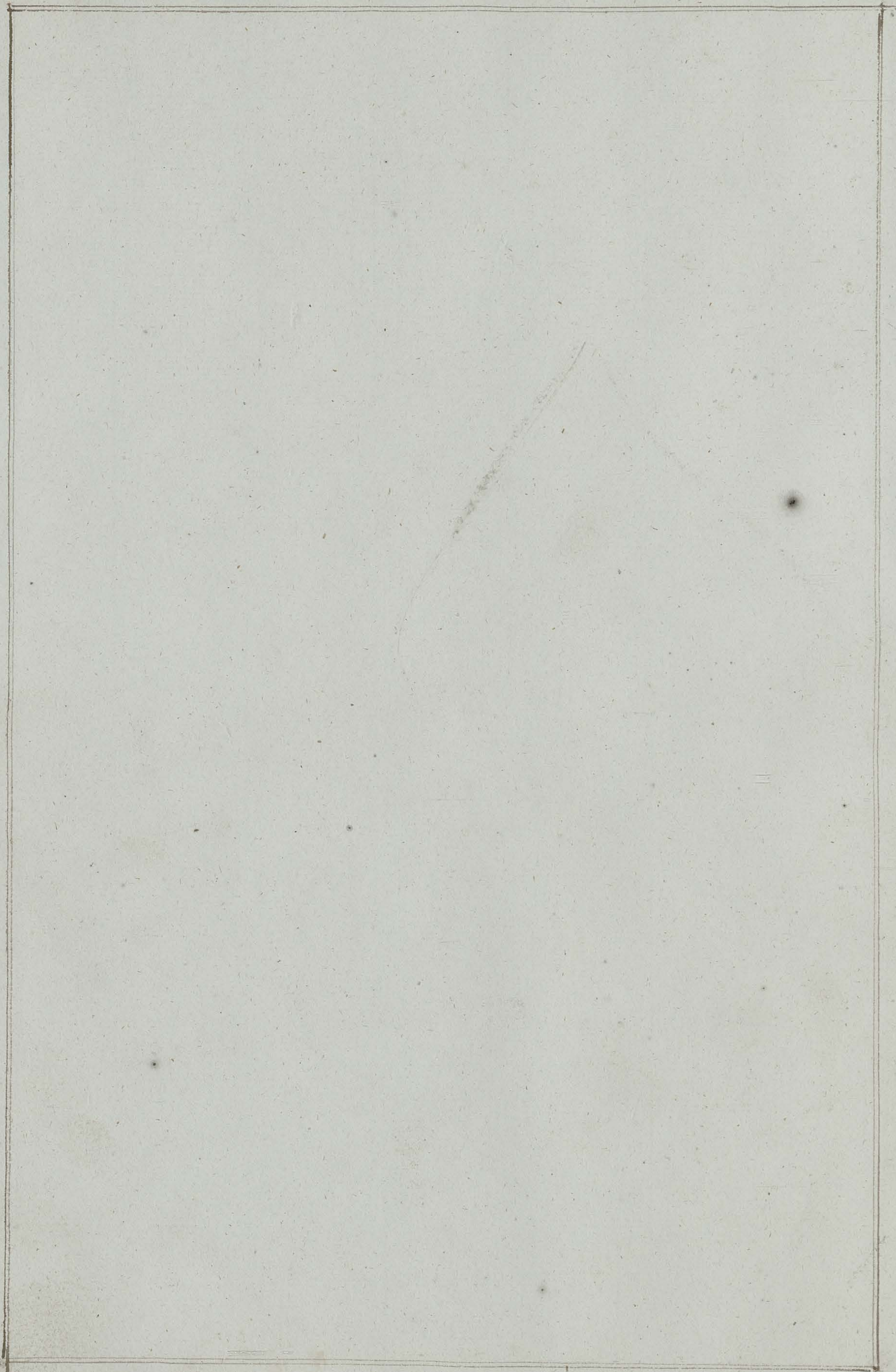

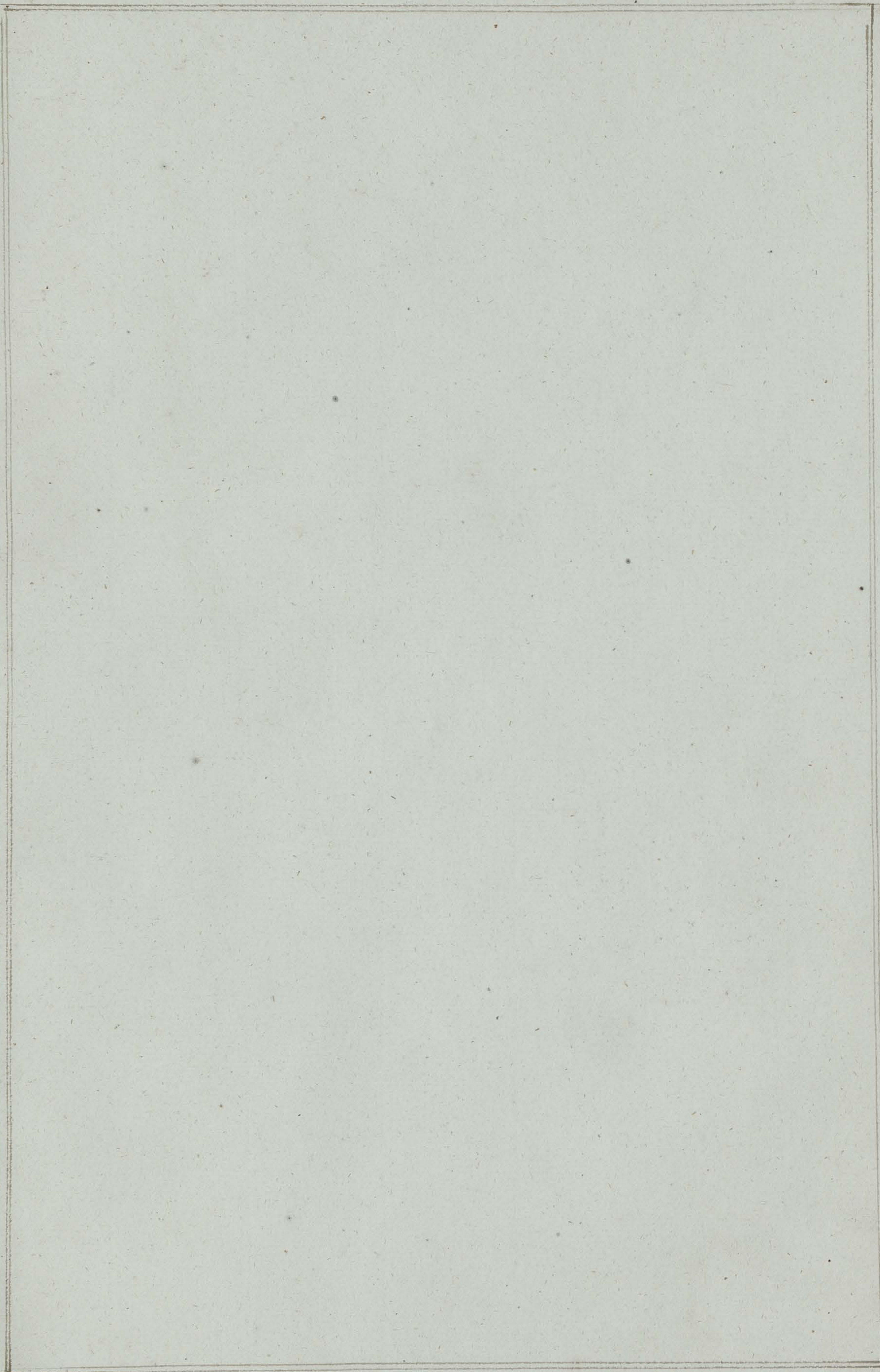

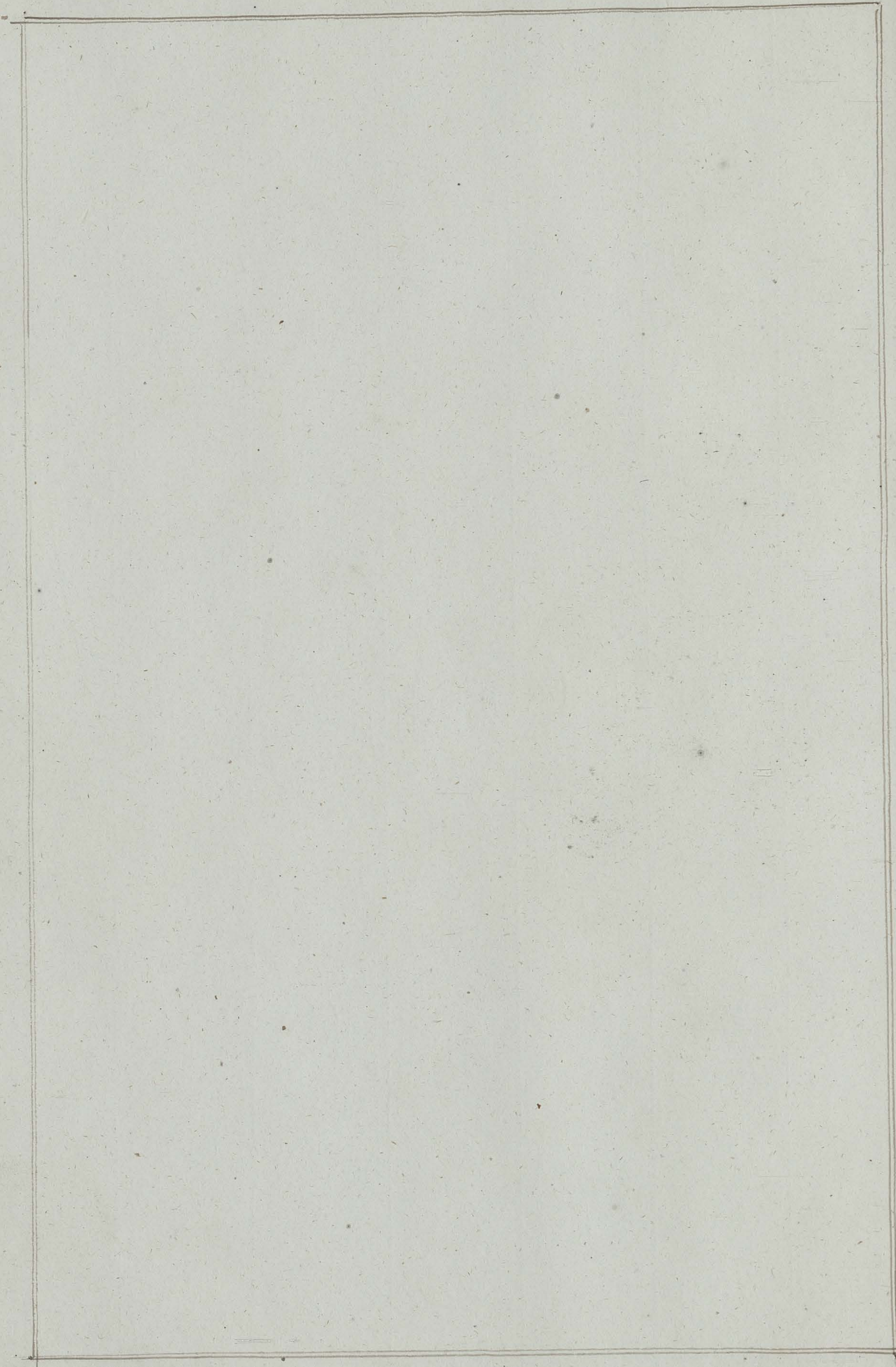

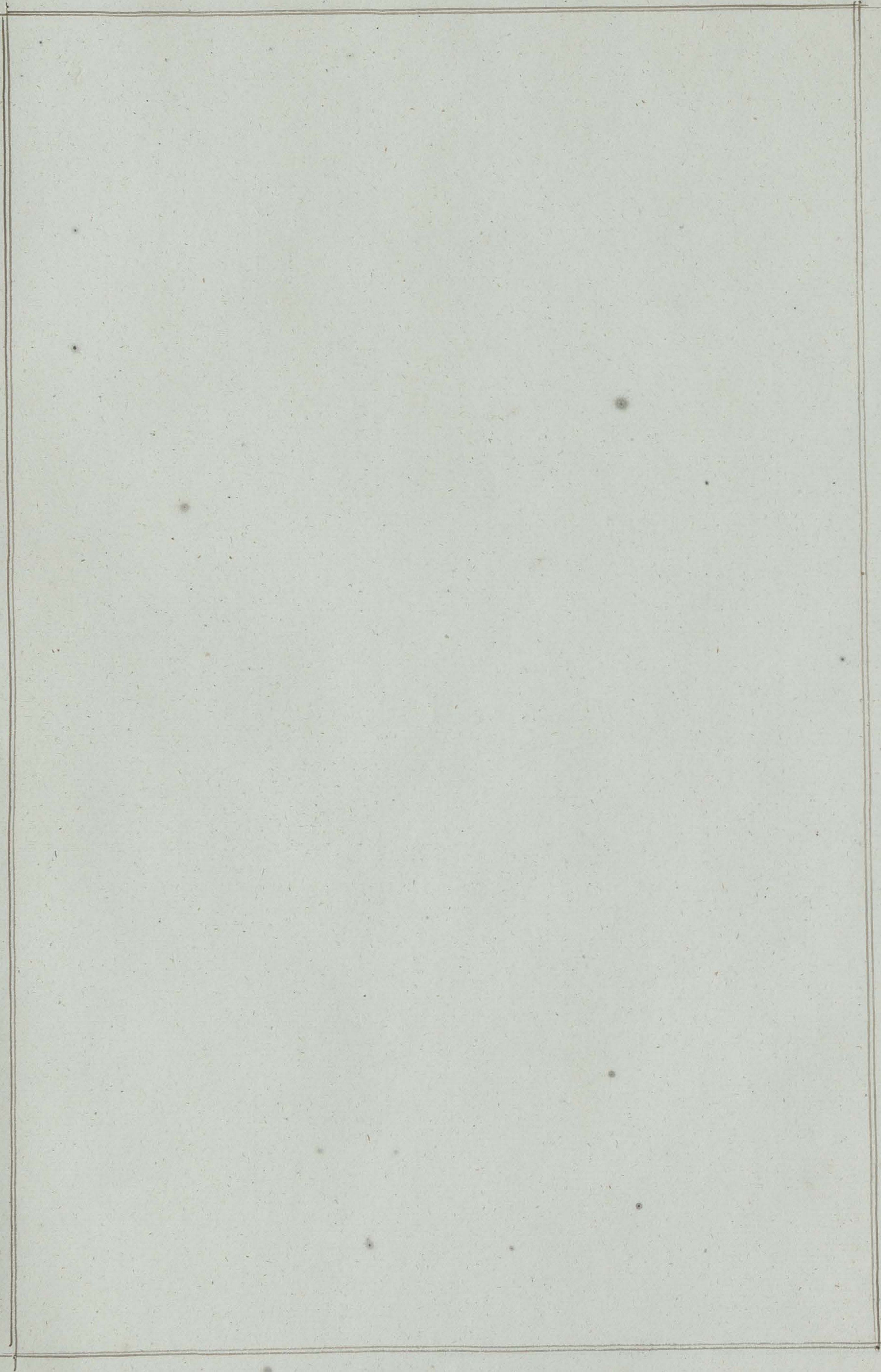

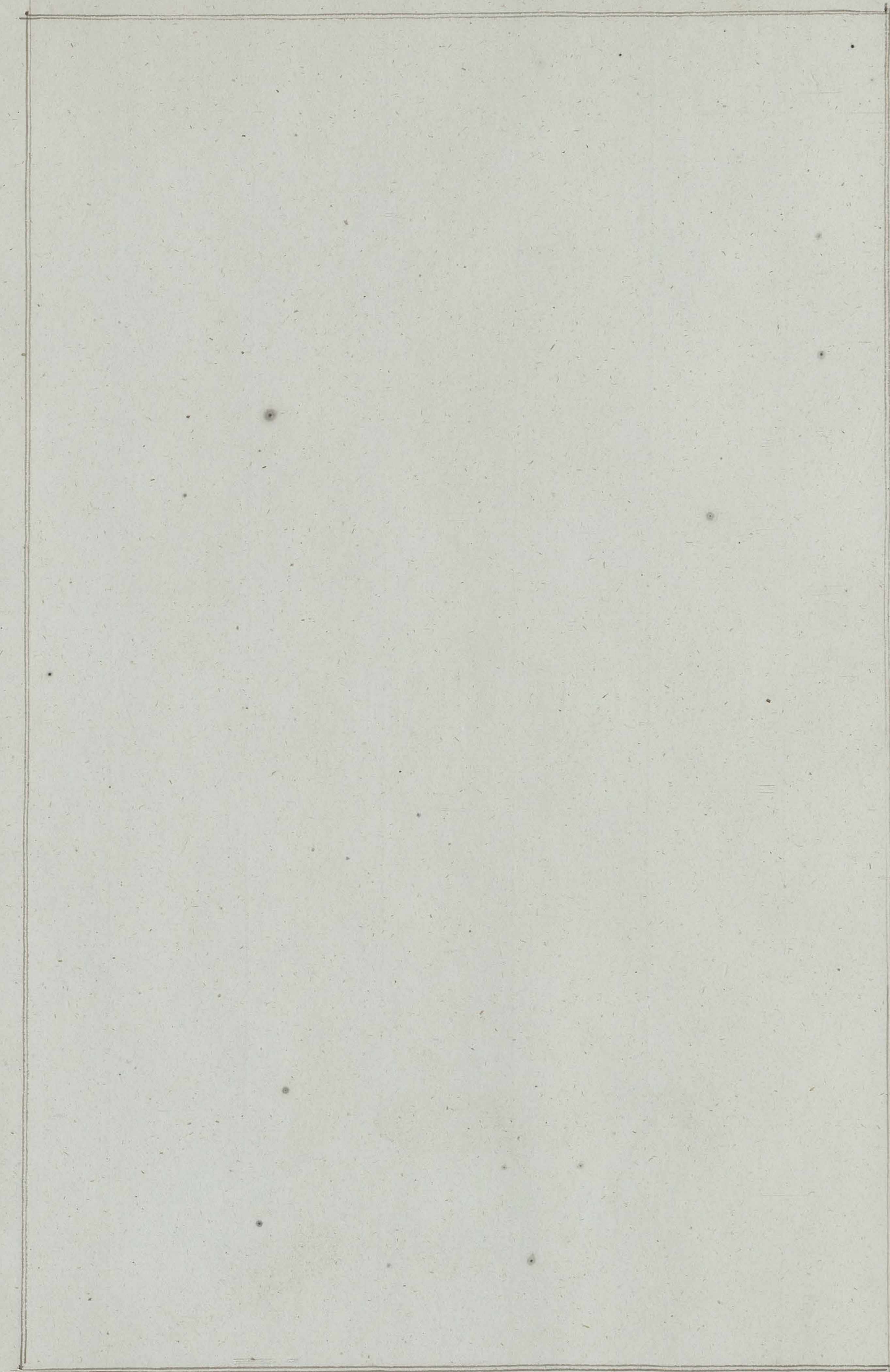

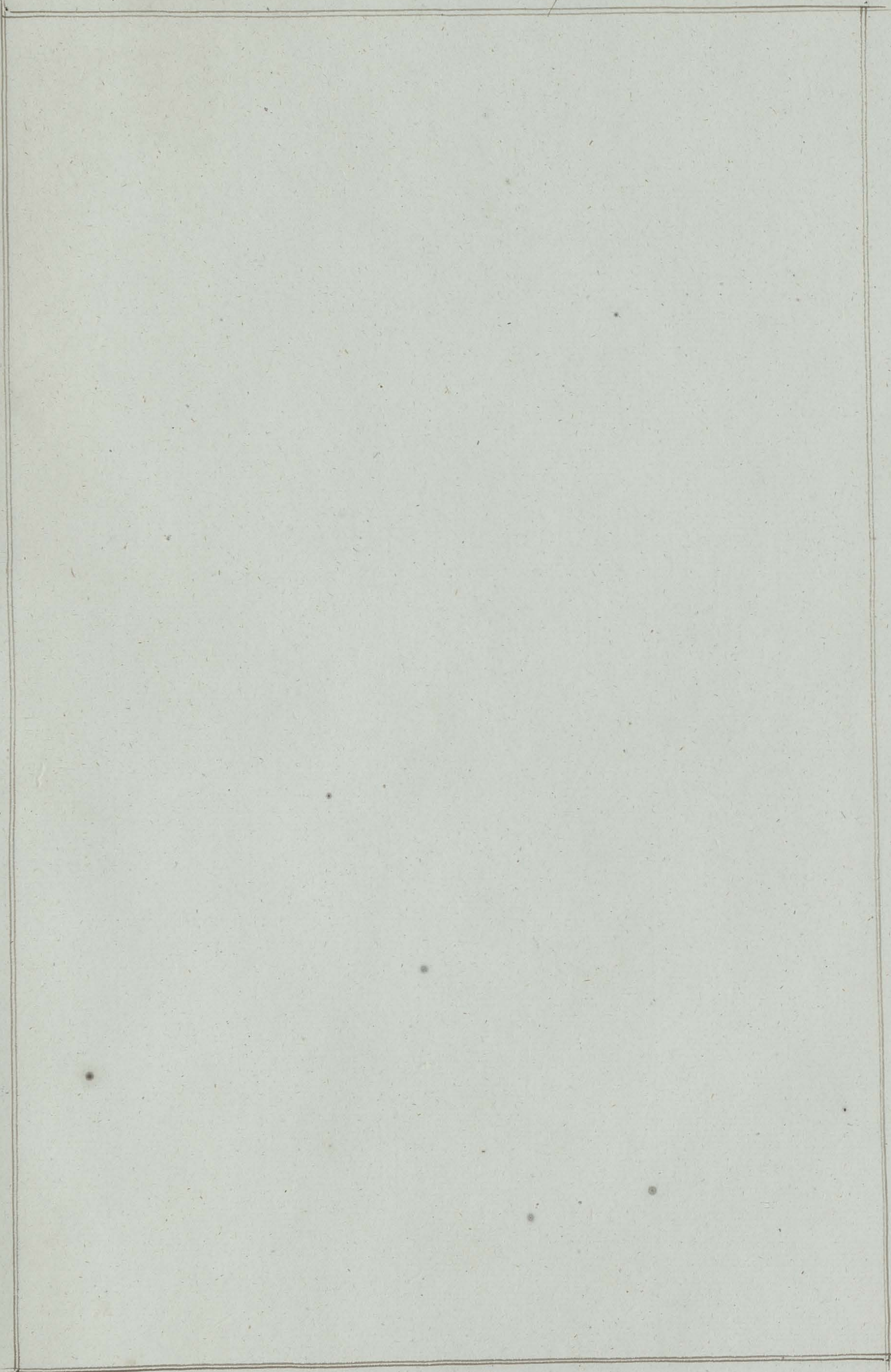

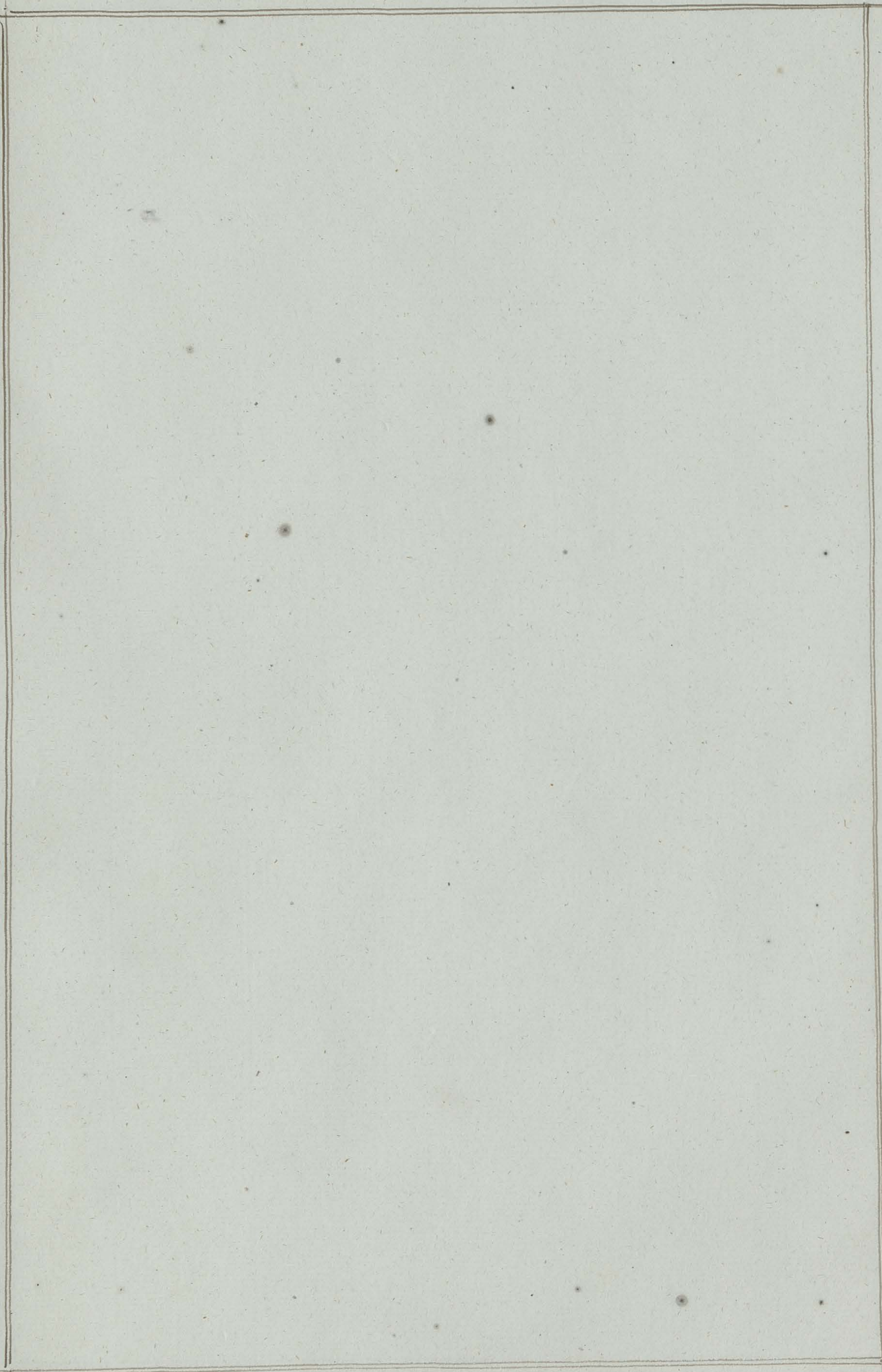

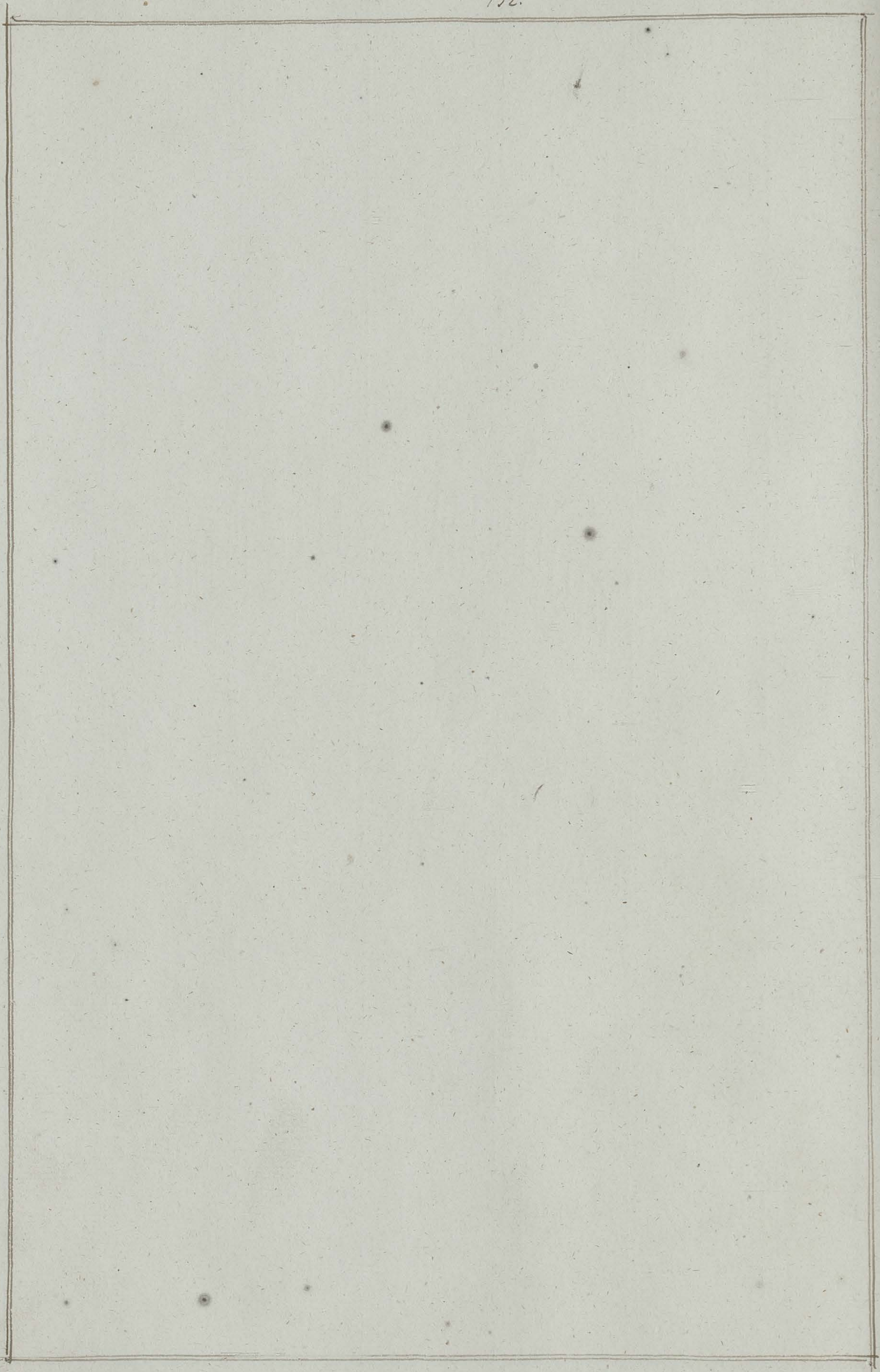

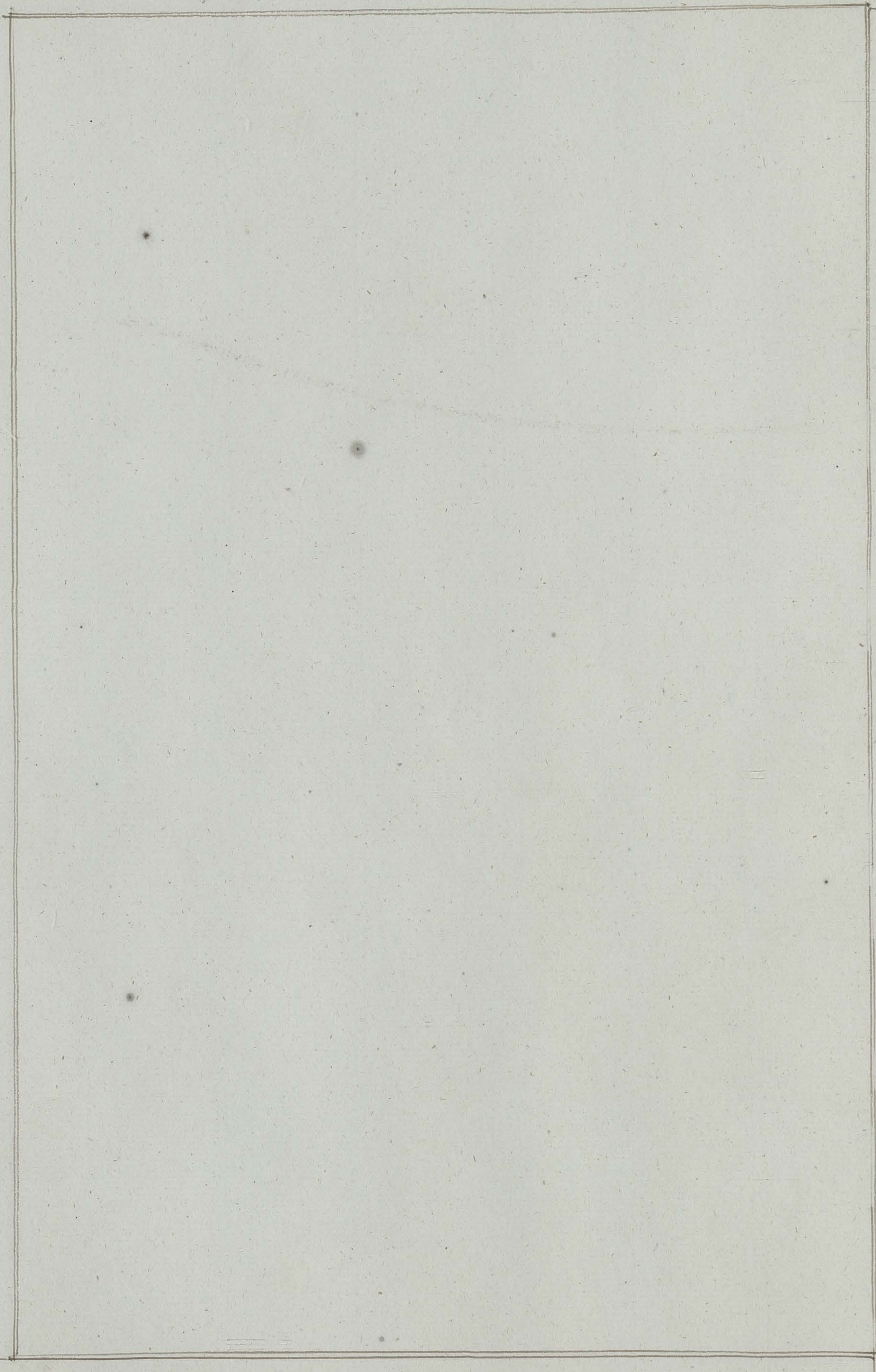

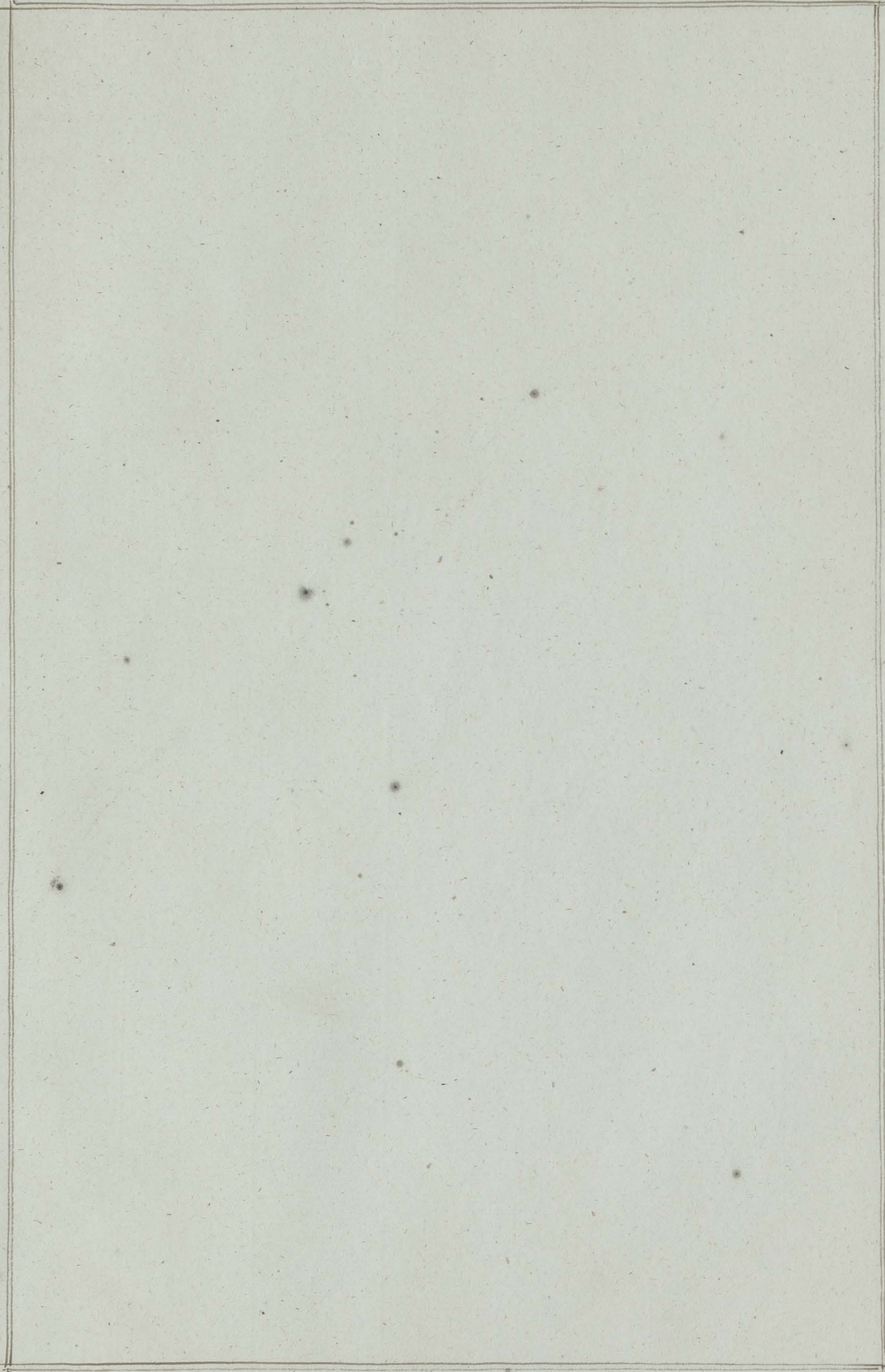

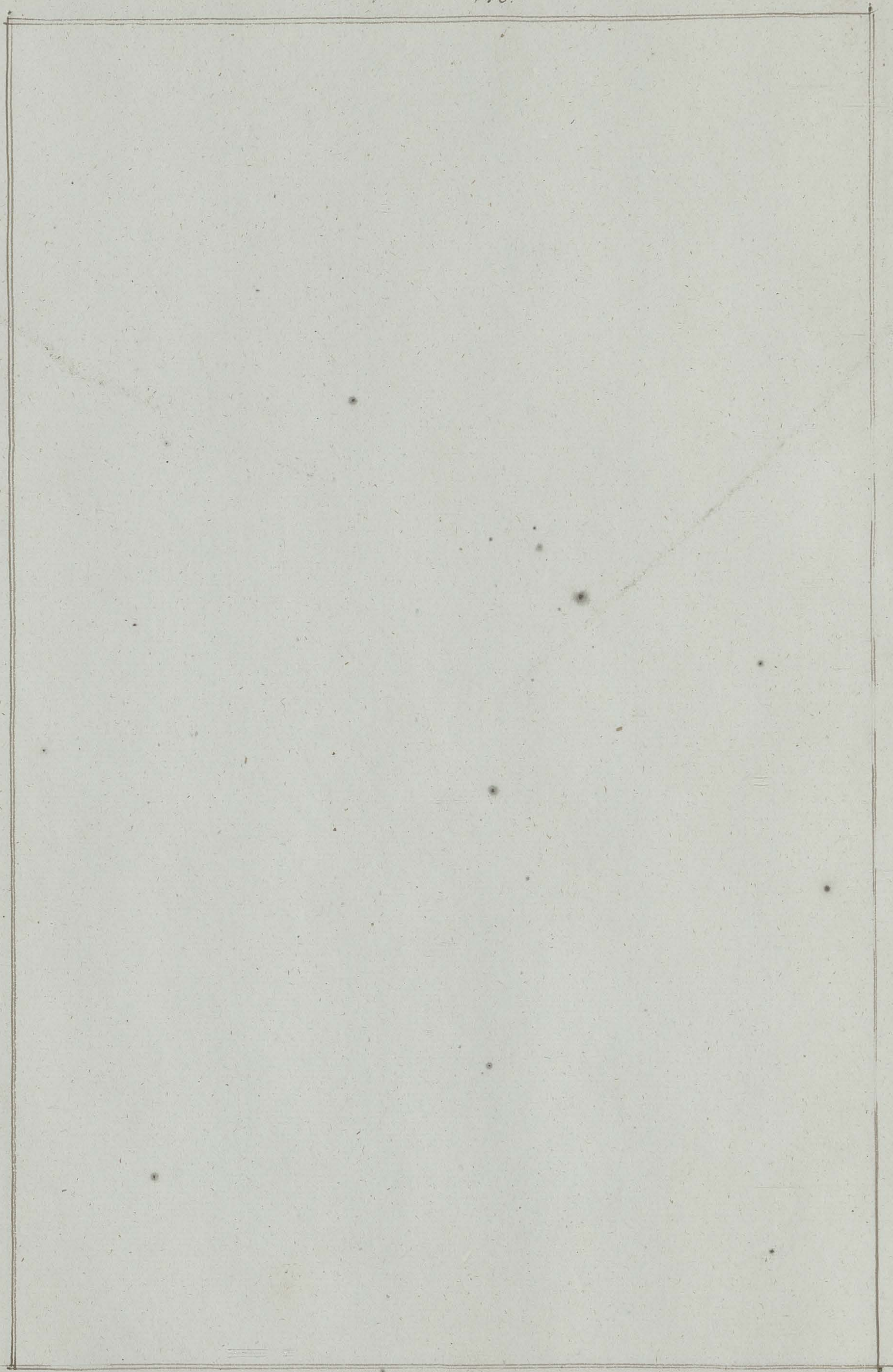

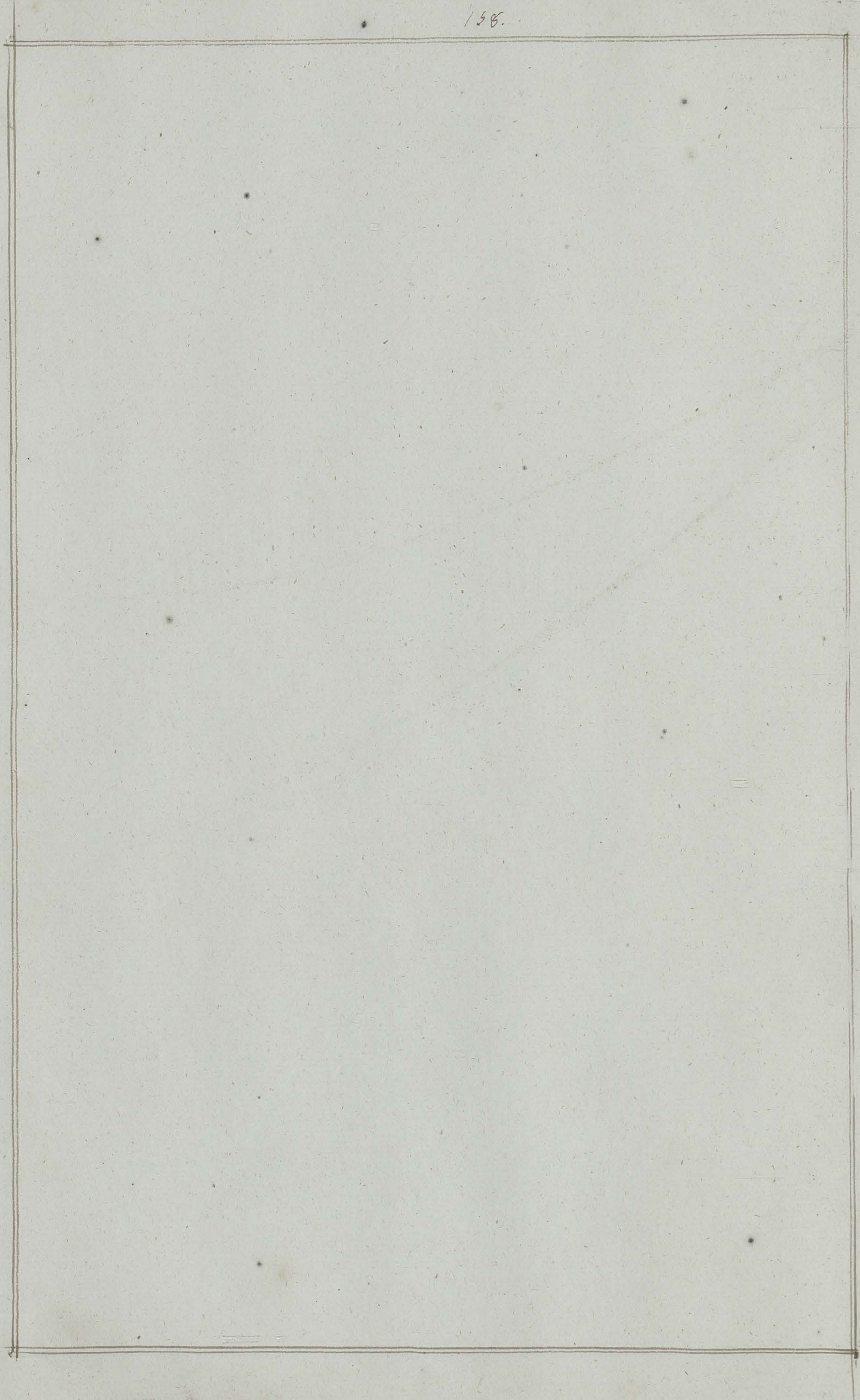

Erectiones et reparationes cura Superiorum Cntus: Carol: Fadien: Facta &c.

Ao Fundacyi JWW. Jchmciow Panow Chodkiewiczow Woiewodow Wileńskich y Klasztoru, Kościoła y w nim Organu wielce wspaniałego ukończonego w Roku 1620 od Głosow 36

An. 1688. Sub Guardianatu A. V. P. Capistrani Janaszewicz. JW. Jm Pan Kazimierz Sapieha Woiewoda Wileński reparował barano Klasztor. Salutz in Choro minori Kopule de novo restaurowano, wszytkie Dachy Dachowką przeszpano, Rynny wszytkie nowe zamiedziono, y Studnia fundamentu zrujnowana restaurowano. —

An. 1716. Sub Guardianatu A. V. P. Antony Horbaczewski P. G. D. A. Organ reparował Pan Creneusz Gułdzynski z Kurlandyi za co wypłacono Tynf. 4500. —

An. 1728. Sub Guardianatu A. V. P. Francisci Więtorzycki P. Gr. Dach cały Kościelny reparowany y Wapnem podrzucony.

An. 1748. Sub Guardianatu A. V. P. Joannis Staki Dzwon de novo przelany ważący Kamieni 33. y ¼. zapłacono za robotę Złł. Litewskich 397. Kunstarzowi Magistrowi Tol.

An. 1751. Sub Guardianatu A. V. P. Francisci Wujasiewicz. Wozownia y na Siano, y Obora wybudowana, Drzewo z Wsi Dobrodzieiow, Cieślom z Konwentu zapłacono Tynf. 110. Kościoł około co do Gzymsow y murow zbyt zniszczony, reparowany na ktorą wyszło Tynf. 1030. — oprocz Ordinariy. Facyata Kościelna gdy się zrujnowała, deskami iest opierzona kosztuie ta robota tynfow 1061. gr. 1.

An. 1753. Kościoł intus wybielony y Sklepienia poprawione, na co wydał Konwent Tynf. 133. gr. 1. przy pomocnikach z Miłosci —

W Kościele Posadzka marmurowa, Stopni kamienne z Babinca do Kościoła, y z Zakrystyi do Kościoła dane, te tu robione kosztowały tynfow. 130. —

Eodem Ao Sub Staraniem A. V. P. Simonis Bubone Bad. Ordinary stanęły Ołtarze nowe, ieden S. Franciszka z Obrazem ~~na.obok~~ ~~Postaci Ojciec Ołtarzowe które, na.obok przystym Ołtarzu wpisałem~~

Drugi

Drugi Ołtarz nowy Niepokalanego Poczęcia N. P. Maryi na ktorego pozłote Pani Zofia Obzielikowa oddała Tynf. 300. oprocz tego Urząd cyrta wiele miała, y z tey przyczyny Nazwisko Jey przy tym Ołtarzu iest wypisany. –

Ołtarz S. Barbary przesypany y nowo pozłocony. –

Ołtarz Pana Jezusa pod Chorem nowo erygowany Staraniem A. V. P. Simonis Bukoni protunc Praed. Ord. –

An. 1754. Dach Klasztorny ktory był ułamany na Krokwiach, y Belek niemało było zgniłych, reparowano przy pomocy W. Jmc Pana Jgnacego Kostrzewa protunc Ekonoma Kretyngowskiego. –

Mury Klasztorne circum circa ktore były zbyt wygnite reparowane y pod niemi 4. Sklepy zawalone naprawione, z tey przyczyny bardzo oko powinni mieć Superiorowie buzac okno na zimę zamykać tak do Sklepow Kościelnych iako też Klasztornych. – – –

Podczas wyż wyrażenia reparowanego Dachu Szesc Kop zawiedziono Szkoła oblanych. –

An. 1756. Daszeli przy Kościelnym Krużgankuu pokryty dachowką zamiast kilku Szczepow na Sadzie y na Krużganku Latoroślami z Prus przywiezionemi zaszczepiono z Gwardyanstwa ut supra wyrazonego.

Notandum. Mielismy Cegielnie znaczną, ale posteritati niech będzie notum że dla tanszego y pożytecznieyszego Konwentowi trzyma może się nietylko Cegła ale y Dachowka robic, jakoż za Jmci Wiązewicka 20/000. zrobili, tylko Majstra dobrego trzeba aby przerozumiał Glinę, ktora dobra jest około drogi do Dworu idąc gdzie znaczne iamy, teraz za niego stobiaz z Przyszmonic Wsi wożono trzysta Gancarskiey Gliny y wpuł miszano z wyż powożono mięmoney. za 1000. Dachowki placili po Tynf. 20. Cegły zas 1000. płacono po Tynf. 15. za Posadzki zas 1000. płacono Tynfow 24. więcey nic, tylko Drew na kordy Pięc po cztery Osi.

An. 1763. Sub Gardianatu A. V. P. Simonis Bukone. —

Ołtarz wielki postawiono nowy y Chor przeniesiono.

Piekarnie nową Dachowką pokrytą postawiono.

Browar y Słodownią postawiono –

Sztachety na Cmentarzu reparowano.

Ab An. 1764. Na Kościół dziewięć Belek zaciągniono nowych y Dach znacznie popsuty reparowano

A. V. P. Erasmus Knifski protunc Guardianus.

Za tegoż Przełożeństwa Kominy wszystkie na Klasztorze reparowano Kopułe na Kościele z fundamentu wybudowano, Blachą pokryto, y z pokostem czerwono pomalowano. —.

W Celli W. O. Prowincyała y w Komorze Drzwi y okna nowe dano.

Dzwonki wiszące Chorowe za Ołtarz przeniesiono.

W wielkim Ołtarzu Cyborium podwyższono, schowanie z zamkiem na Vrble sacramentum dano. Krzyż snicirskiey roboty pozłocony dano, y szkło do Cymborium w perspektywe przyrobiono. —

W Trampelzie Kościelney miejsce uczyniono, y tam od Wielkiego Ołtarza przeniosszy Pana Jezusa lokowano. —.

Baptisterium nowe snicirskiey roboty cum Armario dano y pozłocono z Kratkami, które kosztuje Tal: Pruskich 69. y Zł. 11. —.

Lichtarzow Cynowych sześć do S. Jezusa przybyło kosztem Dobrodziejow.

Lichtarzow Cynowych sześć do Kaplicy przybyło kosztem Konwentskim.

Item Lichtarzow Cynowych sześć przybyło, to iest 4. starych przelano a na 2. Cyny dokupiono —.

Lichtarz szklany krzyształowy wiszący przed Wielki Ołtarz kupiono na który kosztu połowa z Zakrystyi, a druga z Konwentu. —.

W Zakrystyi Okna nowe dane. —.

Za Kanapą mur kamienny aż do Folwarku dano. —.

Item iedne ścianę Ogrodu od Ulicy Miasta wymurowano, a drugą także Kamienną murować kazano Stawkiom zaczęto. —.

Na Cmentarzu Wrota Kamienne wymurowano, y Drzwi nowe dano. —.

Kocioł do Browaru z Wierzchem na Piwo y Wodkę kupiono. —.

Chlewow 5. na podmurowaniu wybudowano, słomą nakryto, na Bydło &

Anno

Anno 1791 Sub Gvardionatu MVP. Martiani Srogiewicz.
J.O. Xiąże Ignacy Jakub Massalski Biskup Wilen. Kawaler Orderu Orła Białego na Żadanie XX Bernardynow rozkazał Pomiar Pastewnika uczynić. (Ktory aż dotąd niebył rozmierzony ani Kopcami oznaczony) gdzie w nim znaleziono, czyli oddano całey Płaszczyzny pomiaru Włok 3. Morgow 22. Prętow 101 J na to Osobne dał Pismo one na zawsze z Podpisem swey Ręki z 4 Pieczętarzami. a ci są: J.O. Xiąże J. Giedroyc Koadjutor Biskupa Żmuydzkiego: J.O. J.X. Kossia Offi: Żmuydz J.W. J.X. Straszewicz Infułat Szawdzki. W.J.P. Karol Juriewicz Intendent Komory Połongoroskiey.

Tegoż Roku w Browarze dwa są zrobione Kufy duże do Piwa robienia. y dwa nowe Zrąbniki obręczami żelaznemi obite: Beczek nowych do piwa 15.

Ao 1795. Za Przełożenstwa Izydra Karola Piwnickiego w Linii Klasztorney idące ku fortce do Browaru Stanęła Lodownia z kamieni wymurowana, na wierzchu Ktorey Swironek dachowką pokryty y parkan Ktory łączy Lodownią z Klasztorem —

Ao 1797. Za Tegoż Przełożenstwa na dziedzincu ~~Klasztornym~~ Folwarkowym wybudowano Swironek Tarczycami niżey Sciany pobite na kryty dachowką a Spodu z murowanym Sklepikiem na mleko — frontem do Bramy Ktorą wychodzi się na Pastewnik.

Ao 1797. 1798. Za Tegoż Gwardyanstwa w bok Szpitala nad rzeką Oxmianą wymurowano z kamieni wewnątrz Sciany zaś niżey cegłane Budynek wygodny dla Praczki na gruncie Klasztornym —

Ao 1799 Przy bramie folwarkowey obok ze Stajnią Starą tem tegoż Gwardyana postawiono z kamieni Kuźnią wygodną z kominem wyprowadzonym y Stancyą dla Kowala Tarczycami nakryty —

Jtem Przy drzwiach kuchennych ktoremi wychodzi się ku Studni
postawione Są z drzewa Sionki ktorych Sciany z wiązania
taroczycami Są pokryte —
Jtem za tegoż Gwardyaństwa w Roku 1806. część Sieni Refe-
ktarskich obrocono na kanapę ze drzwiami nowemi dwoma,
z dziedzinca y z Sionek predrefektarskich, z Zamkami tarcz-
owemi y innemi wewnątrz wygodami —
Jtem tegoż Rku za Gwardyaństwa wyż wspomnionego wał kamien-
ny zaczęto prowadzić przez mieysca kopcami oznaczone, z tey
strony pastewnika, ktorą styka się z polem Dwornym; do kto-
rego Stawienia za wiedzą Dworu włość kretyngowska była wzy-
tą z naznaczeniem każdey wiosce w proporcyą gruntow do pańy na-
leżących wiele toney powinna była postawić, z klasztoru dawano traktament —
w Rku 1807. tenże Wał kontynuowano — y bez mała zakonczono
Jtem tegoż Rku za Gwardyaństwa wyż wspomionego
dano brukowanie od Cmętarza wzdłuż przy kościele
y Fundamenta Koscielne poprawiono —
Jtem za Gwardyaństwa wyżwspomionego zrobiono
Cymborium Nowe, blachą Mosiężną Posrebrzaną a
Grzymey blachą Miedzianą pozłacaną obite a we środ-
ku Kotkę z Luster mające —
Jtem Katafalk Nowy ze Czterema kolumnami przy
nim stojącemi —
Jtem w Gwardyańskiey Celi y Komorze ufratki y Okna y
Nowe Okiennice dębowe zewnątrz zamykające się, w Ko-
morze Przepierzenie — y w całey liniy od Łodowni do
Refektarza dano Nowe ufratki y Okna także przy
forcie w Refektarczyku Nowe ufratki y Okna, Zamy
Około y Stoł pod Krzyżem Nowy — w Kuchni 2 ufra-
ki y Okna Nowe — w Celi X Plebana ufratki y Okna
Nowe Dębowe a Okiennice Lipowe
Jtem w Browarze wymurowano Piec Nowy do Su-
szenia Słodu. Zrobiono 2. Kubły Nowe z Żelaznemi
Obręczami do Chłodzenia Piwa — Także Czop do Robienia
Piwa Dębowy z Żelaznemi Obręczami. Kubeł brażny
Dębowy Żelaznemi Obręczami Obity y 2. Trybniki
Dębowe Staremi Żelaznemi Obręczami Obite — 1 Ku-
beł Sosnowy do Moczenia Jęczmienia na Słod — y
Nowe wschody na Gorę y cały miedz browarny spo-
rządzono Nowy — Drzwi w Bramach Nowe y Sztachety idąc pod Folwark

Item tegoż Roku za Gwardyaństwa tegoż, przed Gwardyańską Celą z Kanapy zrobiono Świren do Sypania Zboża ze sieńki w tyle zabudowawszy wygodnie —

× Rku 1802. Za Przełożeństwa X. Adama Orniasz Kościołek że Jezego od Ozmiany na nowo został pokryty, front czyli facyata, oraz wierzchla na wierzchu nowa postawiona, y od ulicy większa części zreperowano. —

Rku 1803. Za tegoż Przełożeństwa, Folwarek czyli Dom Czeladny z Kamieni fors, a zitus z Cegieł na nowo wymurowano. — Tegoż Roku w Wieży ~~Dzwony~~ Rysztowania wszystkie na nowo dębowym Materyałem od ~~Spodku~~ gdzie dzwony aż do Zegara osadzono. Oraz Kaplica na Cmętarzu Jarcidami na nowo pokryta. —

Rku 1806. Za Przełożeństwa X. Hieronima Borkiewicza Wieży Dach nad Zegarem ~~przeszczy~~ całkiem na nowo wystawiony y Blachą żelazną Angielską obity. p. Maystra Symonowicza —

Rku 1814 Za Przełożeństwa X. Adiuta Pawłowskiego Spust nowy z Kratami na Stawie za Browarem dano wszystko z Materyału dębowego.

Rku 1815 Za tegoż Przełożeństwa wszystkie Dachy Kościoła, Klasztoru, Browaru y Stayni Dachówką ~~gdzieniegdzie~~ gdzie przesypano y wapnem podrzucono. według potrzeby —

Rku 1816 Za tegoż Przełożeństwa Zegar wieżowy zupełnie nadpsuty, został zreperowany p. P. Jana Biermanna młodego z Lipawy, któremu za Reparacyą zapłacono Talarow Bit: 58 — które ichm. Rataly y Magdalena Kniestowiczowie nato ofiarowali — y Szedł Lat 2 — vide folio 277 Numero 16

Rku 1818 w Maju za tegoż Przełożeństwa X. Pawłowskiego cały Wał kamienny dawniey nisko y bez porządku sypany, y przeto już powiększey Części nadpsuty, prostą Linią od Gościnca Dwornego aż do samego Mostu powtórnie fundibus przez Włość Kretyngowską za wiedzą y pozwoleniem JP. Łuka Komisarza Dwotu daleko porządniey y wyżey przedstawiono — Dozorca czyli Mayster tego Wału miał Ks. Rudin Klasztorne — "

Rku 1818 Za Przełożeństwa X. Prowincyała WX. Henryka Skarżkowskiego Sprawiona została do Browaru Banisa nowa miedziana z Czapką z Przystawkami y trzema Trąbami miedzianemi z krzywym Łukiem wszystkim — "

Rku 1818 Za tegoż Przełożeństwa w Tone Części górnego Pastewnika od Miasta oczyszczono z ogromnych Kamieni, które potym na Wał obrócono, a grunt na Pole — "

Rku 1819 Za tegoż Przełożeństwa do Stancyi obok Zakrystymatey dorobiono z Sieńek drugą Stancyą dla Chłopców — "

Rō 1819. Za Przełożeństwa Ex Prowincyała WJX. Henryka Skadkowskiego Za Oborami Klasztornemi dano Wał Kamienny: którego Jedna Linia od murowanego Parkanu Sadowego prosto idzie do Słupa murowanego, a Druga poprzeczna od tegoż Słupa według Dewolyzmu Ulicy, aż do Załamania Wału prowadzącego na pastewnik. Na którym mieyscu Częśc iedna gruntu na Chmielnik, a Druga na Warzywo ogrodne obrócono —

Rō 1819 Za tegoż Przełożeństwa Kościoł y Klasztor Zewnątrz y Wewnątrz z naprawieniem wszystkich Gzymsów przez JP. Beyera Maystra Memel: y 3 Jego Czeladników od Dn 15 Apryla do 11 July wybielony y Zupełnie wszystko zakończono, któremu Za Kościoł dano Złł. Pol. 1356 Za Klasztor zaś tylko Złł. Pol. 400 — Za Kościoł przepłacono — gdyż w przeciągu 17 Dni całkiem wewnątrz potrzykroc Został wybielony —

Rō 1819 Za tegoż Przełożeństwa w Maju Gumno Za Ogrodami według Stawu na Podmurowaniu ze Sztacheta z Kamieni murowana wystawiono — „

Rō 1820. Za tegoż Przełożeństwa cała Linia Parkanu Sadowego od Bramy wiezdney do Klasztoru, aż do Obory 190 Łokci Berlin wymurowano, y Dachówką (: których wyszło 1732 :) pokryto —

Rō 1820 Dnia 5 8bra Za tegoż Przełożeństwa Na Pastewniku w Liniy od Dworu dawny Wał od Lat 20 mniey doskonale sypany, y przez tyle już po wielu mieyscach zrównany, Za Pozwoleniem Dworu a osobliwie Komissarza Dobr Kretyngi y Plungian WJP. Łuka Ludwika przez Włościany Fundamentu wywrócony na Nowe porządniey Zaczęto dawać, y w kilka Dni stanęła cała ta Linia, od gościnca Dwornego, czyli od Ulicy Dworney, aż do Pola mieyskiego Sudy zwanego — Włościanom tylko wódki z Klasztoru dano — Rozkład wału tego vide Folio 277 Nō 18

Rō 1821 Dnia 18 Marca Za tegoż Przełożeństwa poczęto od Miasteczkowych gumien y Ogrodów, czyli od Domu pierwszego Wał kamienny, do którego kamienie wieziono furmankami klasztornemi pięciu, y do Dnia 28 Maja (: wyiąwszy Czas od Roboty wału obrócony na uprawę y Usiew trzech Połek y Ogrodów :) Zrobiono onego Sążni 261 Czyli Litt Łokci 783 — wysyna wału Łokci Litt 2½. Dalszey Roboty tey Liniy Sążni 480. Czyli Łokci Litt 1440 — Końca Pastewnika Linia ma Sążni 206 — Czyli Łokci Litt 618 Takowey Liniy Ogrodzenie Potemy, lubo należało y exekwowano było przez Miasteczkowych Mieszkańców, iednak dla mnogich krzywd działanych przez onych w Pastewniku Klasztornym, y Celem pozyskania spokoyności teraźnieyszey y przyszłey Zmuszony był Klasztor Koniecznie własnym Kosztem — Stawić — Stawiony Wał Kamienny —

Rō 1822 w Apryle Za tegoż Przełożeństwa daley pędzono wału wspomnionego, y Zrobiono onego Sążni 221 ⅔ — Czyli Łokci Litt 665 —

1822 w Juny Za Przełożeństwa Ex=Prowincyała PW JX^a Henryka
Skarszkowskiego Za Pomnożeniem Pola na Pastewniku ~~za~~ po=
~~większono~~, teyżęmpo w R^u 1819 wystawione 4 t.j. Konie w równey
obszerności, frontem do Folwarka, Koniec jednym ku Dworowi
a Drugim Ku Ogrodowi przybudowano — Razem też zrobiono grobli natymże
mieyscu podle Stawu, dla łatwieyszego doyścia Czasu powodzi
1822 Augusta Dnia 16 za Rządu PW JX^a Exprowin Skarszkowskiego Po Zaprzeczeniu nam wstępu do Młyna
Zaczęło kopać fundamenta na Młyn — a Że dosc głeboko przez
Tydzień Cały wykopawszy, na ostatek miasto gruntu Stałego, doko=
pali się o 3 Kroki od Spustu, według jednych Krynicy, we=
dług Drugich wody wydobywaiącey się ze Stawu, tak Sporko,
iż ledwo Dwuch Ludzi mogło pospieć wylewać; Przeto nie=
mogąc już głębiey kopać, Dnia 22^go tegoż Miesiąca,
miasto Pal, których niebyło na doręczu, ogromnemi
Kamieniami Założyli fundament, zarzucaiąc obficie
niegaszonym Wapnem Otwor wodny, y Cały prawie fun=
dament tey Liny, z przyczyny, Że y z Drugiego końca tey
Liny Nieco wydobywało się Wody — A Dnia 13 Nowembra
tegoż Samego Roku Zupełnie ukończony Został — o Szcze=
gułach tey Budowli patrz Dyaryusza folio 65
1822 Przepierzenie dano w Komorze Kanaparskiey Za Rządu PW JX Skarsz=
kowskiego.
1823 Za tegoż Przewielebn JX^a Henryka Skarszkowskiego Ex Prowin
Przełożeństwa Młyn nowy wodny Został zupełnie wewnątrz
wybrukowany y polepkowany oraz zewnątrz owiekowany —
Kaplica S^o Jerzego wybrukowana y wybielona —
Studnia Ochędożona Wał koło, Zrąb, Dach na czterech Słu=
pach nowy dano y Dachówką Starą pokryto, też oraz
Bruk w figurze Serca około dano — "
Chmielnik nowy za Stawem między górami obszerny
Założony y Sztachetami oprowadzony w którym Tyczy
Kop 50 y Sztuk 40 w tymże 1823 R^u zatknięto.
1823 Za tegoż Przełożeństwa Dzwon wielki po rozwolnieniu się y wypad=
nieniu zniego Serca, Sprzążono y Za przeswidrowaniem dwuch
Dziur dalszych (: które bynaymniey głosu niezmieniły :) Serce wkim
prętami y całą Osadę, umocowano, tudzież Drugi Dzwon po
nim na nowo osadzono — "
1823 Juny 18 Dnia Za tegoż Przełożeństwa poczęło kontynować Wału
kamiennego Linia R^u 1821 Zaczętą, y Zrobiono onego do 21 July
aż do Końca tey Liny Sążni 239 Czyli Łokci Litt: 775
NB Cała ta Linia prosta w R^u 1821 poczęta po odtraceniu 10 Koni, 5 Bryk
Jedzenia, Picia y 3 razy Wódki Każdemu Kosztuie gotowym Groszem Litt:
Poll: 1670 z^l Mularzy Codziennie było 13 a Kobiet 2

1823 Julij 10 Dnia Stanął Młyn wołowy y tegoż Dnia poszeto unim mleć — „ — Młynarzowi Dropkyiwiczowi Za Robotę Prócz Stołu, dano 30 Biłłych — Zyta pury, & = Mięsa Wołowego Ćwierci Dwie — Barana 1. — Za Gwar. Bre. Jmc X. Henryka Skaczkowskiego — w Refektarzu Wiel=kim Stawiony Piec Nowy — 1. —

1823 w Septembrze Kanał z Kamieni murowano od Browaru do Recztałki Za Gwardyaństwa X. Symona Grossa

1823 Za tegoż Przełożeństwa w Oktobrze w Celi z Komorą Dużą na tyłach za się, Organu piec fizyczny — Podłogę, y dubeltowe Okna dano „ —

1824 Maij 17. Dnia Za tegoż Przełożeństwa Poczęto pędzić Li=nią Wału Końca Pastewnika od Pola mieyskiego Sudy Zwanego y do Dnia 20. Maja świątecznego czas od Roboty wału na Uprawę y Usiew pola ogrodów, i obszornych Chmielników obrócony, Zrobiono onego Sążni 243. — Ł 3/4 Czyli Łokci Litt. 729 3/8 . Vide Diarium folio 74.

1824 Maja 29. Dnia w Celi y Komorze Gwardyańskiey Okna Dubeltowe Gotowe dano, a Stare z Celi tey przeniesio=no do Refektarza Za tegoż Przełożeństwa —

1824 w Julij zawiedziono w Krużganku od wieży Kościelney y Zakrys=tyi dwie Rynny Dachowe y pod niemi Kilka Belek pogniłych Stukowano Za tegoż Przełożeństwa —
Item Cieplice, Łaźnie z Sklepami wystawiono Diar. folio 75.
Item w Oktobrze 4 Katedarki Spowiednicze na Kurałaryu w Okniach y 8 Tryangułów na Oświ. N. M. Panny Konepty do Kościoła Zrobiono — Diar. fol. 76.

1825 Facyata otynkowana Cementem Vide Diarium folio 79.
Item Dachy Kościoła y Klasztoru Znacznie Zreperowano fol. 82
Item Organ Znacznie Nadpsuty — Zupełnie przesypany y na nowo Zreperowano Kosztem Klasztornym Za Gward. X. Grossa Vide Diarium folio 82.

1825. Item w Rbre Za tegoż Przełożeństwa Konfessyonały Dwa po pra=wey y lewey rzie uchodzące do Kościoła pod Chorem Stanęły „ Vide Diarium folio 83 — „

1826 Fortepian nowy do Klasztoru Zrobiono w Januar. p. Brata Antoniego Podłapanina Organ Mayster

1826 w Maju Dach Chorowy Karpiówką Zupełnie do Nowa przesy=pano Tudzież Rynnę z wietrznikiem po Ligiecie Sprzątniały Kopuły z Dachu Kościelnego przeniesiono na Dach Chorowy y Dach Kościelny od Krużganku poczawszy od Choru aż do wieży przesypano y podziękowano Za Gward. X. Symona Grossa.

1826 w July Dach stawny od Stawu w Niedostatku Desek całkiem de Nowo Dachówkami przesypano. Za Guad. X.[a] Symona Gropa

Item w tym w tym Miesiącu Stanął przed wielkim Ottarzem in Cornu Ewangelij nowy Konfessyonał.

Item Piec ieden nowy Szwedzki w Celi górney tyrzęcyię Celi ze Sigkami, Nad Refektarzykiem, Drugi takiż obok tey Celi nad Kuchnią, y 3ci Prosty w Stancyi Prowincyalskiey wszystkie te 3 Piece wystawione p Brata Antonina Tokarzewskiego Tes.

Item w Augusie r. b. Dach Kurytarza w Krużganku, od Zakrystyi do furty idący Zupełnie pogniły, z rysztowaniem wewnętrznym de nowo dano y Deskoma w Dubelt pokryto.

Item Bruk przed Stayniami, y wschody Kamienne Za fortkan z Góry Nadoł do Browaru idące dano

Item Te Okna z nowemi Uszakami w Refektarze wielkim pod Kit Nowe dano.

1826 w 8bre Za Przełożeństwa P. W. J. X.[a] Henryka Skarżkowskiego Ex Prowincyała Stanął przed wielkim Ottarzem Ze Strony Epistoły Nowy Konfessyonał.

1827 w Maju Za tegoż Przełożeństwa wybrukowano Dziedziniec Bydlęcy, Między Obrzuetnikiem y Chlewkami obok Sadu Cegielni, od Samych oborow aż do wrotek.

DOCUMENTA

Loco, et Ecclesiæ Catholicæ Memelensi sub cura Fratrum Minorum S. Patris Francisci Observantium existenti inservientia.

FASCICULUS PARTICULARIS.

spectat ad Fasciculum dictum fol. 209.

Relacya o mieyscu na Kościoł, y dalszym wzroście.

N° 1. Miasto, y mieysce Portowe Memel, alias Kłeype-
da zwane w Państwie Nayjaśnieyszych Monarchow Prus-
kich zostaiące, a z przyległościami swemi co do Juryzdykcyi,
y potrzeb Duchownych Obrządku Katolickiego do Diececzyi
J. O. Xcia Biskupa Warmienskiego należące, Katolikow
też tak z Zołnierzy, iako y z Obywatelow, oraz z służących,
y nad Portem robiących wiele zawsze maiące, że dla odległo-
ści od swey Diececzyi niemiało ani Xiędza, Któryby im w Du-
chownych potrzebach usłużył, ani Kościoła, y mieysca, gdzie-
by mogł Swięte Taiemnice sprawować, y Sakramenta ad-
ministrować, przeto Nasi Xięża Kretyngowscy sami blisko-
ścią zniewoleni od niepamiętnych czasow tę swiętą odbywali
posługę na większe Swięta Bożego Narodzenia, y Wielkonocne,
a do chorych za każdym zawiadomieniem, y na rekwizycyą
częstokroć Kommendantow dla Katolickich Zołnierzy swo-
im

swoim kosztem zieżdżali, Mszą Świętą po Domach prywatnych
Katolickich odprawowali, y Święte Sakramenta administro-
wali.
Posledniey gdy czasu Woyny Pruskiey z Austryakami wiele Bran-
ców Austryackich naprowadzono do Zamku z swojemi Kapellana-
mi, tam onym miewać Msze, y swoim Święte Sakramenta
administrować pozwolono. Po których uwolnieniu, a Kapel-
lanów odeyściu, y naostatek po śmierci ostatniego, który był
tam pozostał Xiędza, dla reszty pozostałych y chorych
Żołnierzy, tudzież y dla wszystkich Katolików nasi Xięża
usługę czynili, y tamże w Zamku częściey zieżdżając Nabo-
żeństwo przez kilkanaście lat odprawowali.
Lecz gdy Zamek opuszczony zaczoł się ruynować, y Sala gdzie
się odbywało Nabożeństwo niebespieczeństwem groziła, y gdy
w tym czasie Roku 1779 zwiedzając swoy Konwent Kretyn-
gowski, przybył do Memla Wielebny Ociec Stanisław Bułha-
wicz Prowincyał Prowincyi Litewskiey, y gdy mu Ubogie Ka-
tolictwo z płaczem, y jęczeniem przełożyło swe biedy, y przypad-
ki, iak wiele desperacko y bez Sakramentów umierało, y Wiarę
Świętą opuszczało, etc: y iak wielkich dla swego Ubostwa dozna-
wali trudności w dawaniu znać o chorych, y w naymowaniu Po-
słańców do Kretyngi; prosząc załzami serdecznie o Xięży, y o
obmyślenie sposobu, aby tam mieszkał, albo częściey zieżdżał
mogli ku ratunkowi Dusz, y pociesze wszystkiego Katolictwa.

Rzeczony przeto X. Prowincyał uczyniwszy dyspozy-
cyę co do Xięży, aby y bez dania znać zieżdżali co miesiąc, y
częściey na Święta, utworzył, y nominował Officyalistów, czyli
Prokuratorów Comunitatis Catholicorum, z których naypier-
wszym był uczyniony Podskarbim JPan Peter Trawthweyn Re-
ligii obcey, maiący interim Żonę, y Córki Katolickie; (y ten wiele
przyłożył się do wzrostu Katolickiego szczęścia, bo y plac swoy usta-
pił, y dalsze uczynił Dobrodzieystwa, iako się opisze niżey) aby ci
to Prokuratorowie czynili Kollekty na jakąkolwiek Xiędza
sustentacyą, y dalsze Comunitatis Catholicae potrzeby, oraz
aby naradzaiąc się z Xiędzem, starali się o mieysce na Kaplicę.

Jaki

Jakoż facto consilio, napisali Nomine Comunitatis do J. O. Xięcia Biskupa Warmińskiego prosząc, aby iako Pasterz raczył instare do Króla Jmci. Ten odpisał informując, aby w tym pisali directe do Króla Jmci, a gdy to się stało: Nayjaśnieyszy y Nayłaskawszy Monarcha wieczney pamięci godny Fryderyk

II nakazał do Regencyi, aby ta zesłała, y wyznaczyła mieysce. Dalsze, y wielkie tego Nayjaśnieyszego Monarchy Łaski niżey się okażą, y opiszą.

Prześwietny zatym Magistrat Memelski dopełniaiąc dyspozycyą Nayjaśnieyszego Pana trzy Place wyznaczywszy (między któremi iest y Plac od JPana Trawztweyna darowany) wydało Cytacyą, y Dekret ferowało, ut sequit. 1

1mo. Kopia Cytacyi, y Dekretu Przeswietnego Magistratu Memelskiego, na Język Polski przetłumaczonego.

Z Urzędowego Dekretu sprawy tyczącey się tuteyszego Rzymskiego Katolickiego zgromadzenia, na prozbę jednego z nich, przeciwko tym wszystkim, jakimkolwiek nieznajomym osobom, którzybykolwiek do trzech Placow na Przedmieściu Krameyst na wybudowanie Kaplicy wyznaczonych; na wiecznosc Dokumenta, lub inne pretensye mieli, aby się stawili w dzień przyznania Prawa od Magistratu Kłeypedzkiego.

Iż ci wszyscy pod iakimkolwiek nazwiskiem nieznajomi, którzyby do Placow na Przedmieściu Krameysti leżących, a tuteyszemu Rzymskiemu zgromadzeniu do wybudowania Kaplicy wyznaczonych pustych mieysc pod liczbą N36. N37. N38. Albo względem wymiaru, albo jakiekolwiek inne Pretensye, przywłaszczenia, lub do tego służące Dokumenta mieli, a onych przez Dekretową Cytacyą od Dnia 31 Marca Roku bieżącego, która tu, y w Tylży kuprzestrodze wszystkich ogłoszona była, nie okazali, y żaden się z nich na N7. tego Miesiąca Dzień wyznaczony nie odezwał: Więc takowym wszystkim, iako na terminie oznaczonym, nie stawaiącym, wieczne milczenie nakazuje się, a Grunt pomieniony wolny od wszelkiego zawodu ogłasza się, y tuteyszemu Rzymskiemu Katolickiemu zgromadzeniu oznacza się, y do stwierdzenia JKrólewskiey Jmci podaje się. Koszty zas w tey sprawie maią być wszystkie, oraz salarium sług sądowych, jakoteż pocztowe zwrócone.

Burmistrz y Magistrat

(L.S.) Anderson Gravensted.

Extradidi in Fidem Publicam
Anderson Consul Justitiæ.

2do. Kopia Approbacyi wydzielenia Placu y Dekretu Miasta przez Nayjaśnieyszego Monarchę Fryderyka II.

Fryderyk z Bożey Łaski Król Pruski etc.

Szanownym Kochanym Wiernym Nasze łaskawe pozdrowienie.

Podług Waszego pokornego Zapytania podanego na Dniu 31. Julij. chcemy approbować przystaną Sądową od Was Senteneyą, y dla tamecznego Katolickiego Zgromadzenia do wybudowania Kaplicy wyznaczone puste mieysca pozwalamy, y że one możecie jako od wszelkiey pretensyi, y długów wolne w possessyą Katolikom oddać, oświadczamy.

Cody zaś tycze Kollekty w Naszych Krajach o tym w krótce Przełożeni Zgromadzenia Katolickiego odbiorą Rezolucyą.

Zostajemy na Was łaskawemi.

Datt. w Gumbinie d. 2. 7br. A. 1785.

Worth Heinz Becherer Kancell.

Gdy zatym Cmentarz y Plac cały oparkaniono, y odbywając Nabożeństwo pod szopą Kościoł zakładać zaczęto, znowu nomine Comunitatis zaniesiono Prozby do Nayjaśnieyszego Pana względem Cegieł, y Wapna. Który łaskawie wydał Przywiley, ut sequitur.

3tio. Kopia Przywileju Nayjaśnieyszego Monarchy względem niebronienia na Kościoł Katolicki Cegieł, y Wapna.

Nayłaskawszy Monarcha Pruski etc. Nasz Nayłaskawszy Pan rozkazuje wszystkim Sługom przy Cle, y Akcyzyi zostającym, gdyby łaskawie darowali, y przepuszczali Ludzi tych Którzy przeprowadzać będą Dwieście Tysięcy Cegieł, y sto Łasztów Wapna (: z Polskiey do Memla iak podarunek iaki na zabudowanie tamecznego Kościoła Katolickiego, Domu dla Kaznodziei, y Szkoły dla Młodzieży :) za pokazaniem Passu

na Kaz-

na Każdym mieyscu od Cła y Akcyzy pomienioney, y innych Podat-
ków iak JmC mają wolne bez turbowania, przepuszczali, na
siebie baczność mieli, y na rozkaz takowy.

Dano w Berlinie D. 16 Marca Roku 1784.

(L.S.) Fridrich.

Od Cła, y Akcyzy Wolny Pass na 200000 Cegieł, y 1
100. Łasztów Wapna, które przyidą z Polskiey do Mem-
la, na zbudowanie tameczneyo Kościoła, Domu dla Kaz-
nodziei, y Szkoły dla Młodzieży

w Blumenthal w Gaudi.

Attestor, iż Kopie te zgadzają się z Originałem, sło-
wo do słowa Pieczęcią Mieyską, y podpisem Ręki w
Kłeypedzie D. 13. Febr. 1787.

(L.S.) Hubertt
Sekretarz Mieyski.

Kopia Pisma przez JmP Pana Trautweyna ułożonego po 2.
Niemiecku, które ku wieczney Pamięci iest włożone do
Kopuły na Wieżę nowo wymurowaney przy Kościele Lu-
terskim w Memlu, gdy Miasto, y Magistrat swoie tey
Pisma kładąc, one wkładali na Wieżę uroczyście przy biciu
z Armat Roku 1790. M-ca 9br. 15. Dnia.

Pro Memoria.

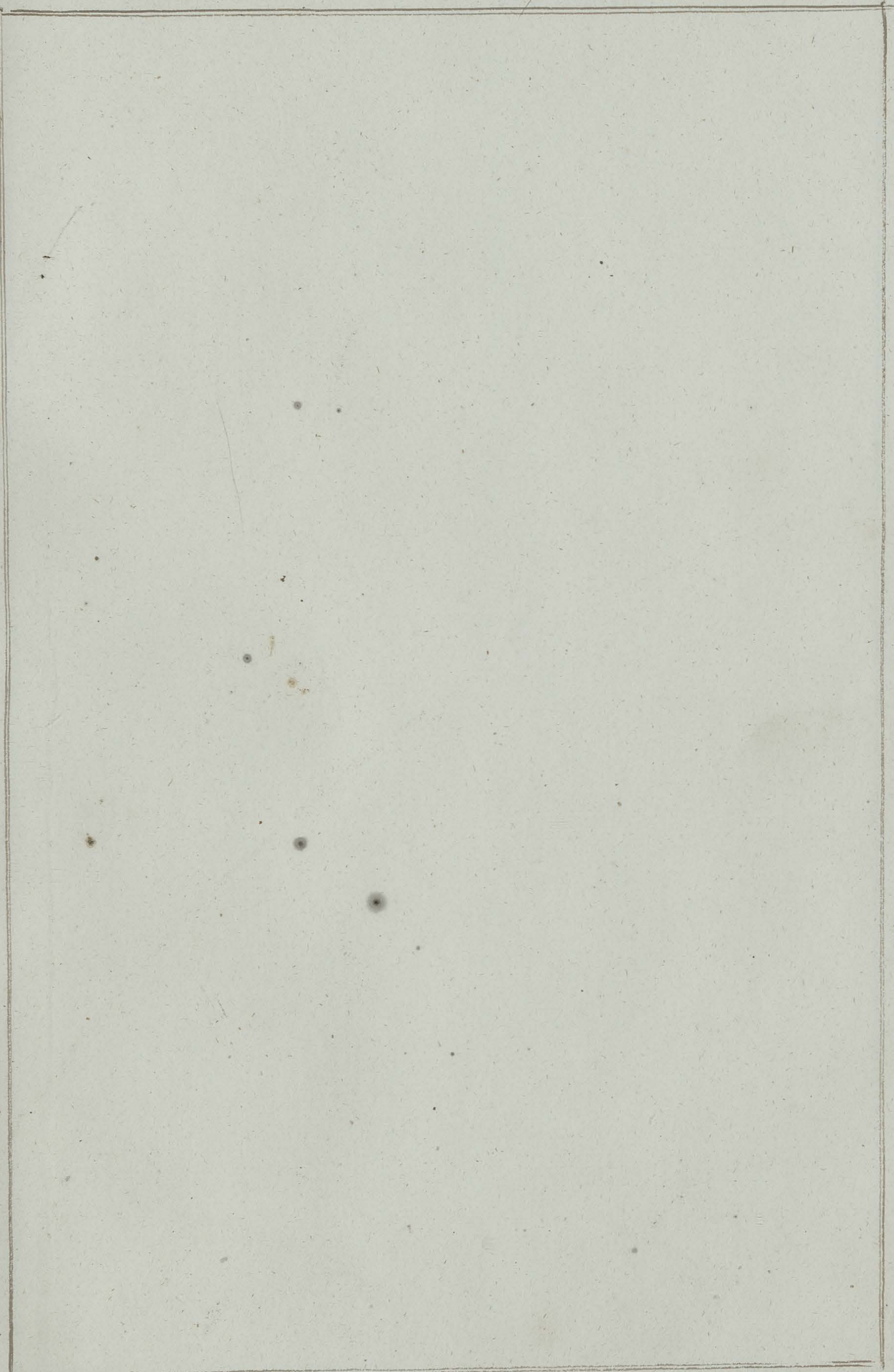
Tuteyszy Katolicki Kościół iest zaczęty R-u 1782 Dnia 25. 3.
Kwietnia za staraniem na ten czas będących Xięży, y Kościel-
nych Syndyków, iako to Piotra Trautweyna Obywatela, y Pi-
wowara, który chociaż Protestant, iednakowoż sam się dobrowolnie
Offiarował na tę posługę z miłości ku swoiey Żonie Katoliczce, y
który aż do tychczas tey posługi odbywa wraz z Obywatelem Ja-
rzem Michałem Rauszem, którzy Kollekty na ten koniec zgro-
madzali ieszcze w ten czas, gdy służba Boska odprawowała się
w Fostunku Memelskim. Pierwsza Kollekta na Budowa-
nie tegoż Kościoła zaczęła się Dnia 22. 9br. 1780. Roku.

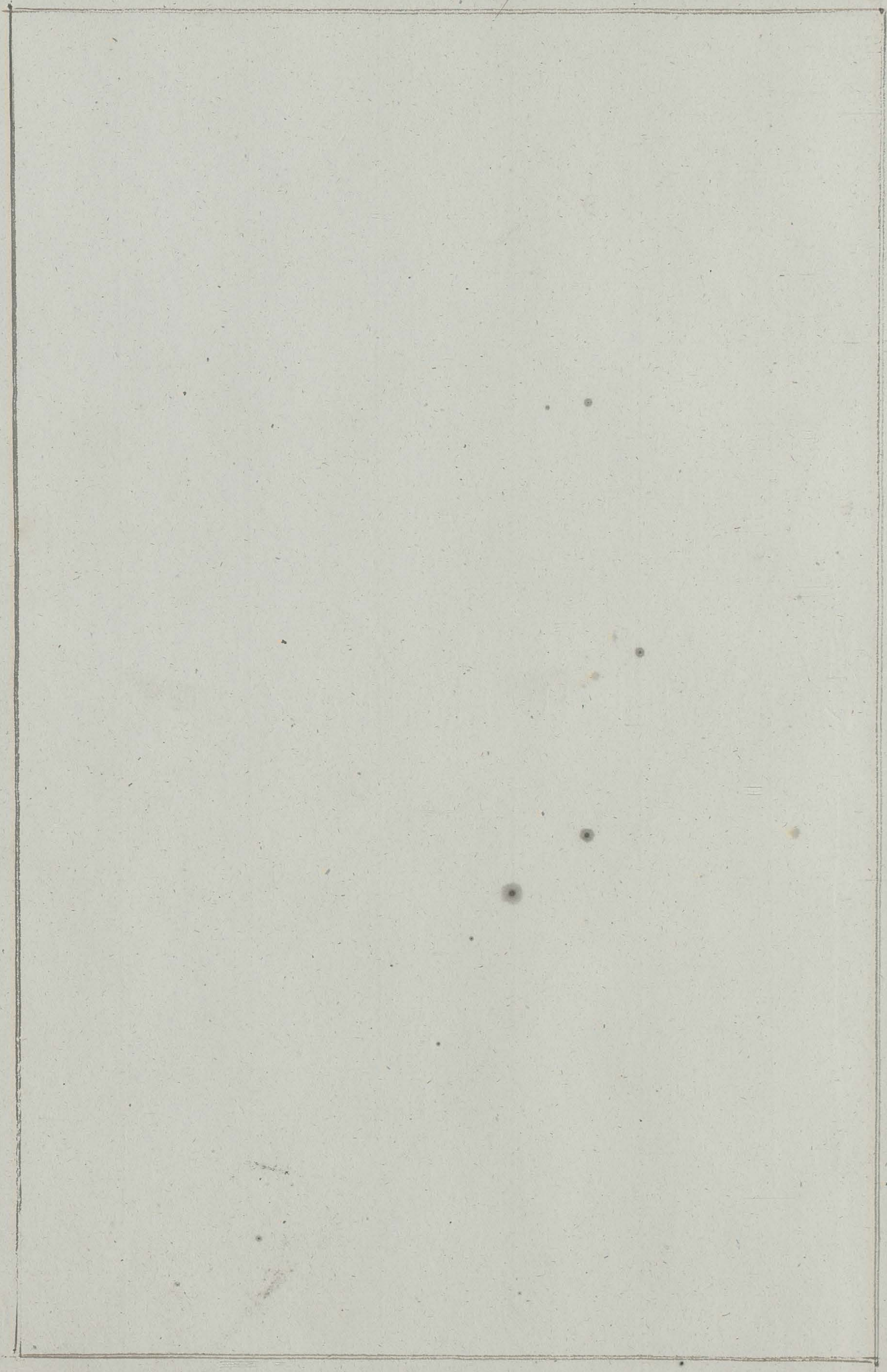
od

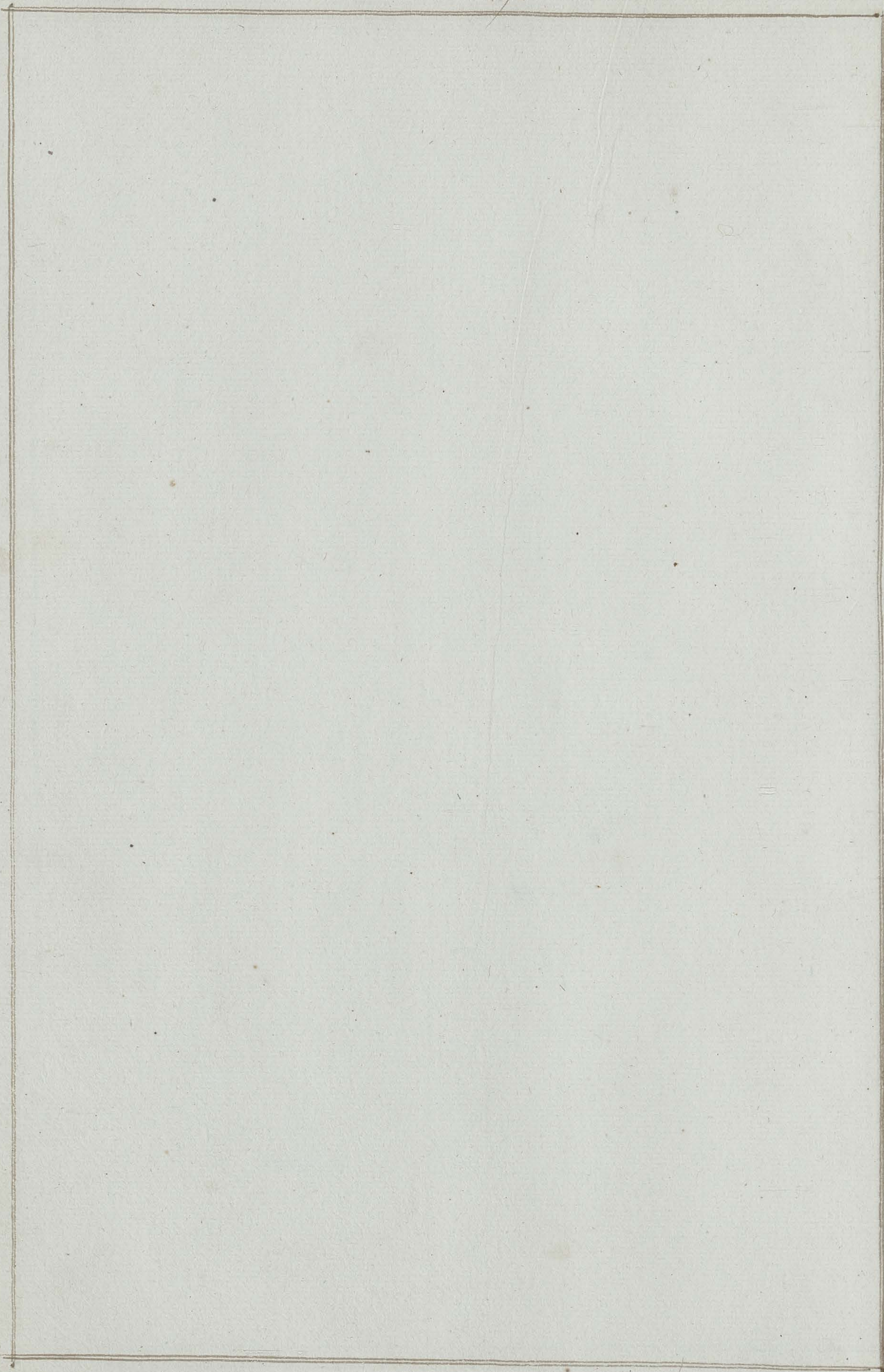
od trzynastu groszy Pruskich. Prawo na Budowanie tegoż
Kościoła, y wyznaczenie Placu na Onże stało się na wyraźny
rozkaz ś. p. JKMci Friderzyka wtórego w Roku 1782 D. 25.
Marca przez JPana Budowniczego Eikerta, przez tutey-
szą Radę, y budowali Assessorow Kleina, y JPana Miasta
Sekretarza Kanerta. Na pustym, y Piaszczystym gruncie
w bliskości leży przy gruncie Aumtmańskim, od granicy
Rzeźnika Zigilmana, aż do granicy Linika Dunkara,
a potym aż do Schenfelda ciągnie się ku zachodowi mię-
dzy Placem Kościołowi nadanym, y Schenfeldem nayduie-
się ieszcze Plac JPana Trautweyna szeroki na 70. stop.
a długi na stop 143. Który to Plac JPan Trautweyn
wraz ze zwoleniem Małżonki swojey Roku 1783. D. 12
Augusta na budowanie Domu dla rezydencyi Xiędza, y Szko-
ły Kościołowi Katolickiemu darował, y Zapisał. Więc tedy
Granica ciągnie się aż do Minklera.
Na ów czas znaydował się X. Euzebiusz Prass Zakonu S.
Franciszka z Klasztoru Polskiey Kretyngi pierwszy Kaz-
nodzieja Niemiecki. Roku 1783. Dnia Augusta zaczęto
budować Kościół z Drzewa, którego większą część darowa-
li Panowie Negocyanci, y Kupcy handluiący Drzewem.
A Roku 1784. Tenże sam Kościół za pozwoleniem JOXcia
Biskupa Warmińs. Sam X. Euzebiusz Prass w potrze-
bie poświęcił.
Dłużyna Kościoła rozciąga się na 70. stop, a szerokości
przez połowę na 36, a druga połowa na 25. stop, a wy-
sokości na 26. stop pod Imieniem Troycy Przenayświęt-
szey.
Liczba zgromadzenia Katolickiego w czasie teraznieyszym wy-
nosi na 240. lub 260. osob. z których Dziewięciu tylko
znayduie się obywatelów Mieyskich, reszta zaś składa się z
Woyskowych, Robotników służących, y Żmujdzinow przy-
byłych.
Roku 1785. Dnia Augusta, darował, y wypłacić rozkazał
Nayjaśnieyszy Król Pruski Friderzyk wtóry Tysiąc Tala-
rów Pruskich, Którem. iest zapłacono Rzemieślnikom,
y Robotnikom. A budowle tego Kościoła kosztuie blisko
5000. Talarów.

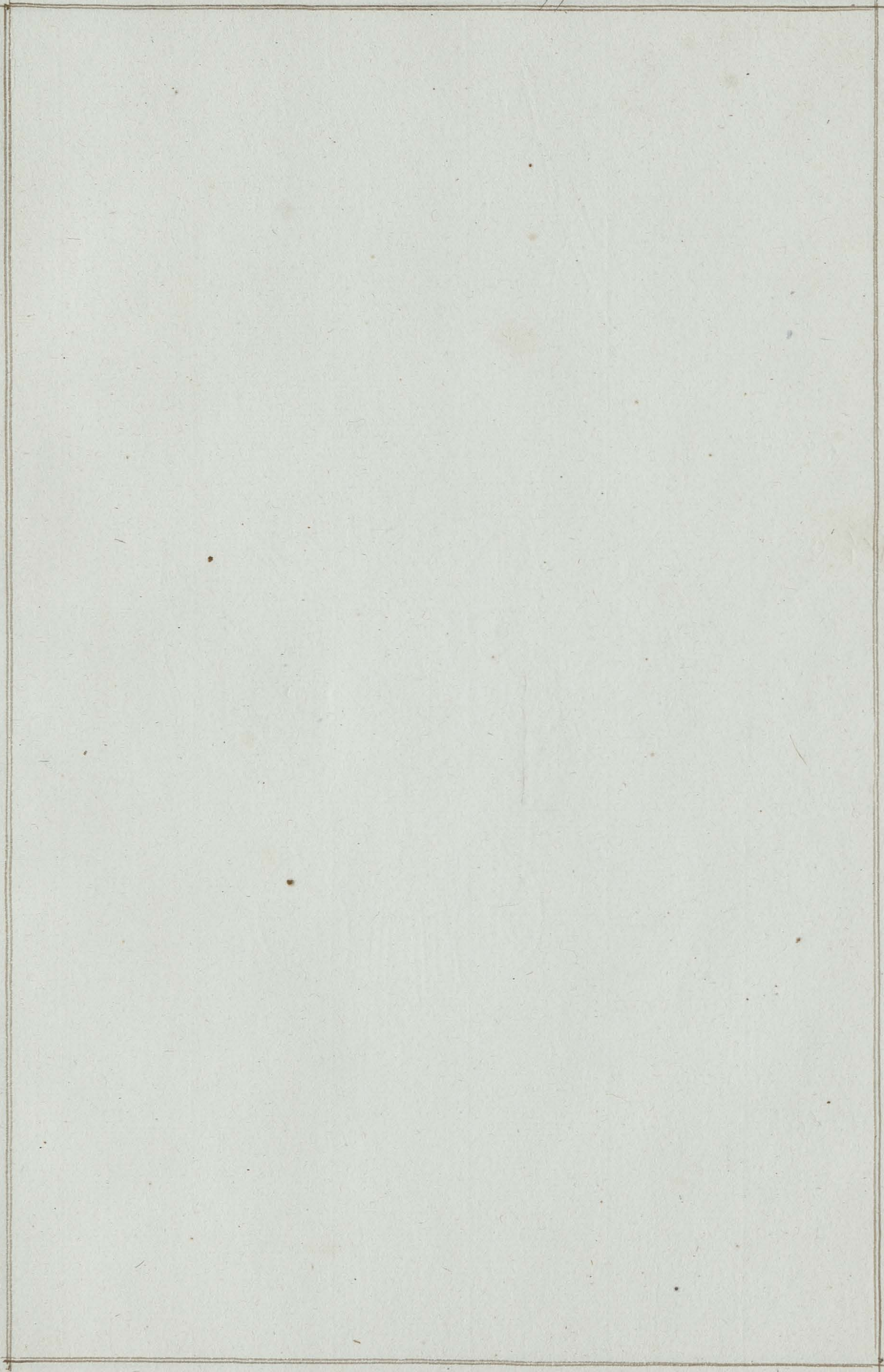
Intrat

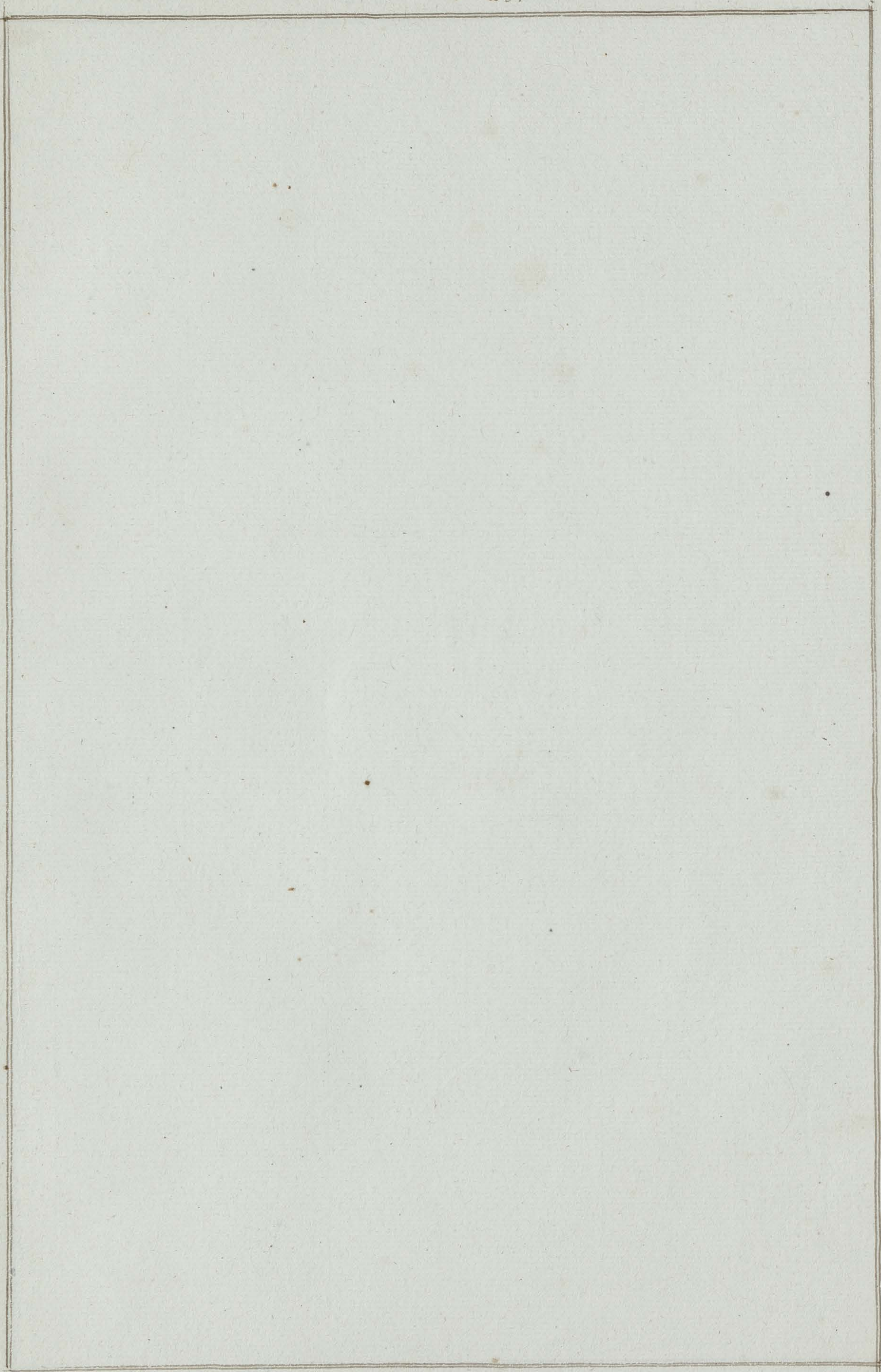
Intrat ten Kościoł innych nie ma procz te Kollekty, które
w Niedziele y Swięta zbierane bywaią, a one tak są szczupłe,
że częstokroć nie wystarczaią na potrzeby Kościelne, jako to
na Wino, Wosk, Oliwę y na opłatę Organistego, co Miesiąc Zło-
tych Pruskich 4. a ta iest przyczyna, że też Zgromadzenie dla-
tego z biednych i Ubogich Ludzi.
Teraznieyszy Nasz Pan Kaznodzieia nazywa się Xiądz Karol
Ławnicki Zakonu S. Franciszka z Klasztoru Polskiey Prowincyi,
i nie ma dla siebie od tuteyszego Kościoła i Zgromadzenia
innych Dochodow, iak tylko te, które za Sluby, Chrzty, y Pogrzeby
z dobrey woli onemu offiarowane bywaią nie więcey wynoszące
nad Ośm lub dziesięć Talarow. Jednakowoż Wielebny O.
Prowincyał Stanisław Butkiewicz Z. S. Franciszka przez swoie ku
temu Kościołowi gorliwość na prozbe Syndykow i Ubogiego Lu-
du utrzymanie Xiędza Niemca, i onemu wszelkiey Sufficyencyi do
stawia, a oprocz tego innych na pomoc zsyła Kapłanow z
Zgromadzenia y Polskim Językiem, swoim własnym kosztem.
Tenze Oyciec Wielebny Prowincyał Roku 1789 Dom na Miesz-
kanie dla tych Xięży z samey iedynie Miłości dla
Naszey Wygody zbudować raczył, do którego Domu ani Kości-
oł, ani Zgromadzenie, ani Syndycy Prawa zadnego nie
maią. Tenże Dom iest budowany z Drzewa i dobrze pod
murowany, to iest 4 Stopy w Ziemi, a 3 Stopy nad Ziemią,
w którym Domie znayduią się 7 Izb, 3 Komorki, a te komor-
ki pod Dachem, Kuchnia, Sklepow 3, jeden sklepiony
a dwa pokryte Drzewem, Komin z samego Fundamentu
aż do Wierzchu murowany.
Adam Stryinich uwolnionym z obowiązkow Żołnierskich
służy temu Kościołowi za Zakrystyana y Bakałarza maiąc
dla siebie przytułek w tymże Domie za pozwoleniem
wyżwymienionego Oyca Wielebnego Prowincyała, któremu
corocznie za iego usługi Kassa Kościelna płaci Talarow
4 dico Cztery.
Teraznieysi Syndykowie Kościoła są y nazywaią się
X. Karol Ławnicki
Curatus Z. O. S. F. Obser.
Piotr Trautwayn
Jerzy Michał Krause
Jan Antoni Eberth
Którzy to Kościelną Pieczęcią potwierdzili
w Memlu 15 Nowembra 1790 Roku

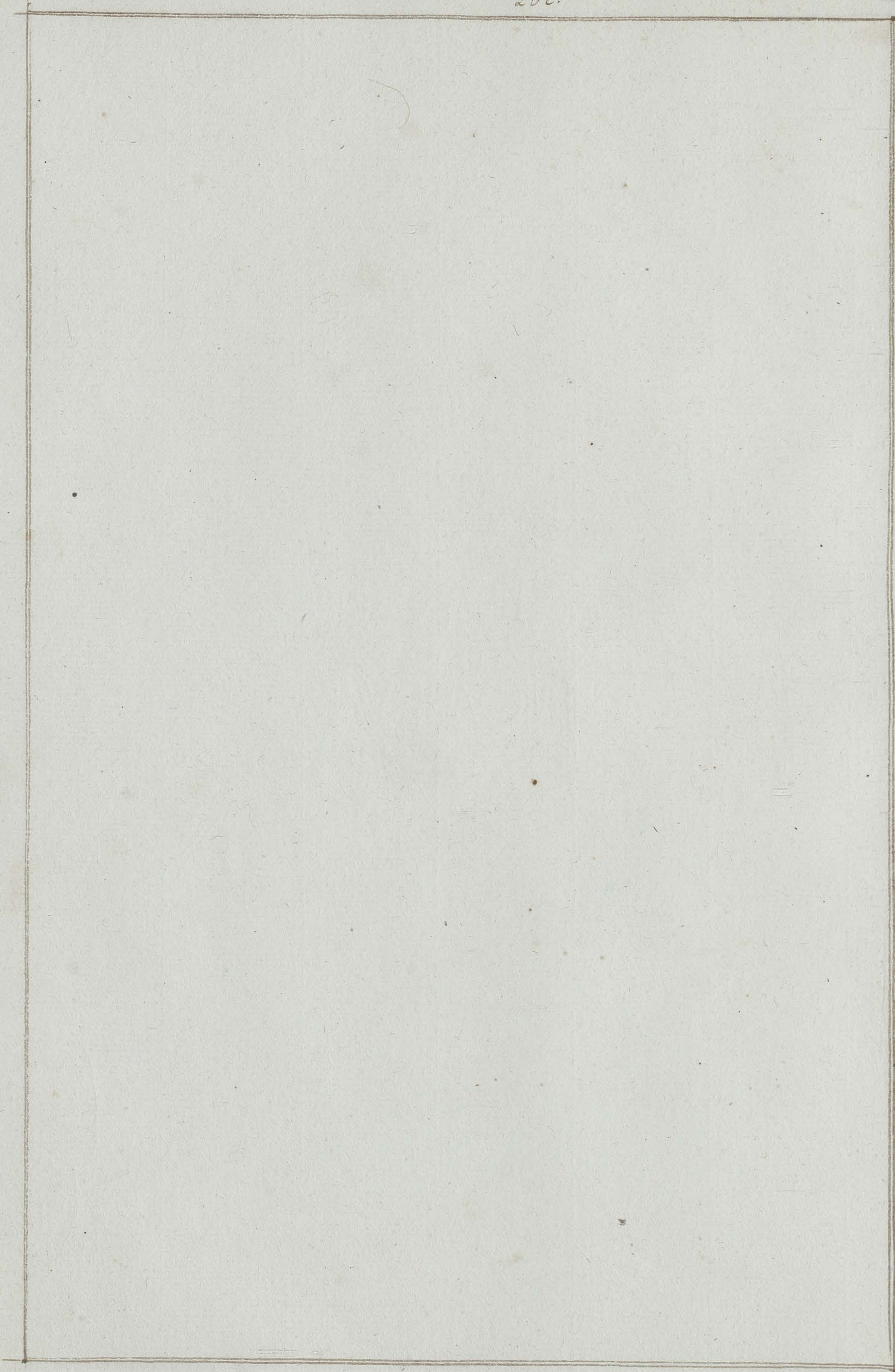

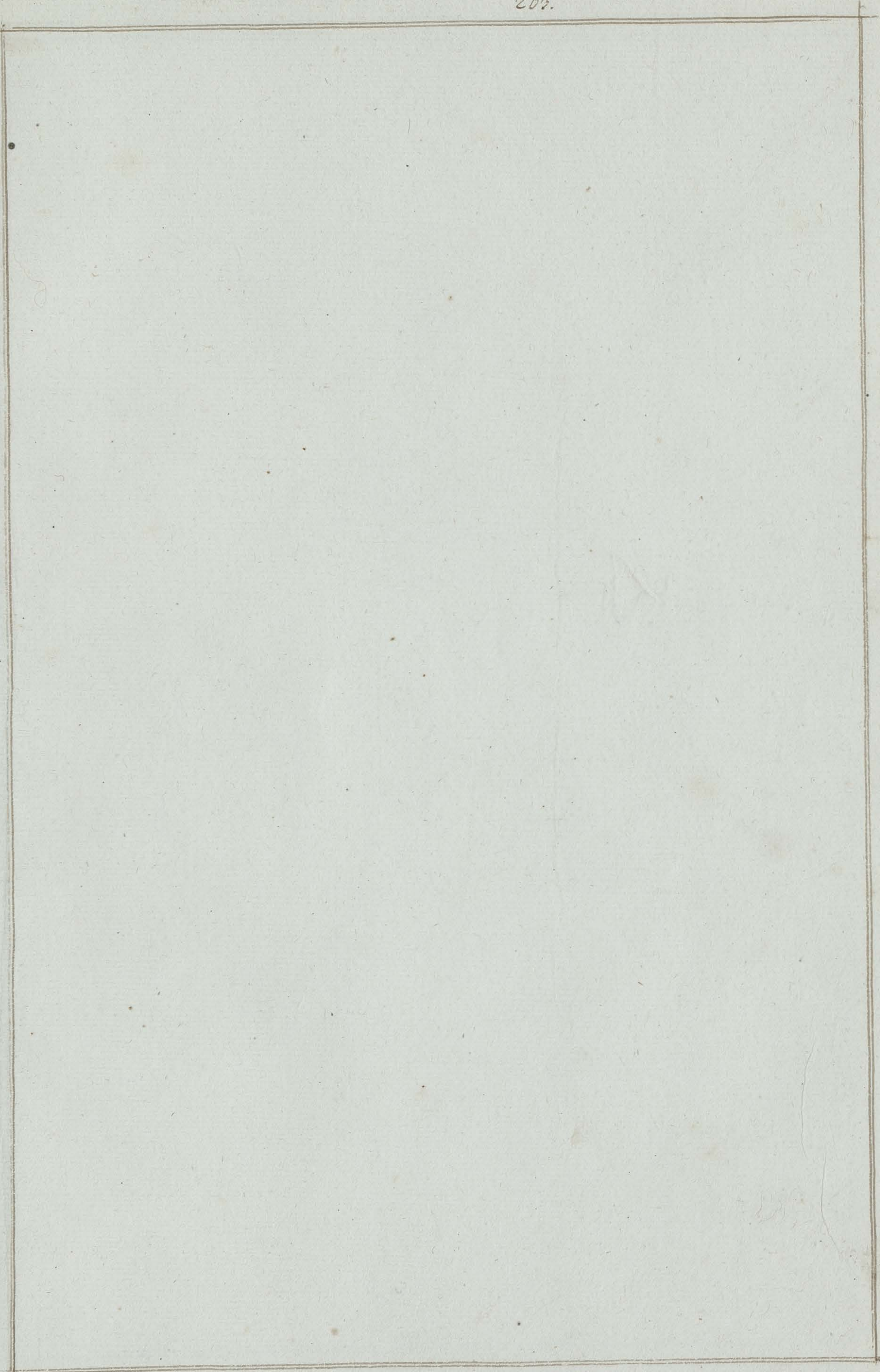

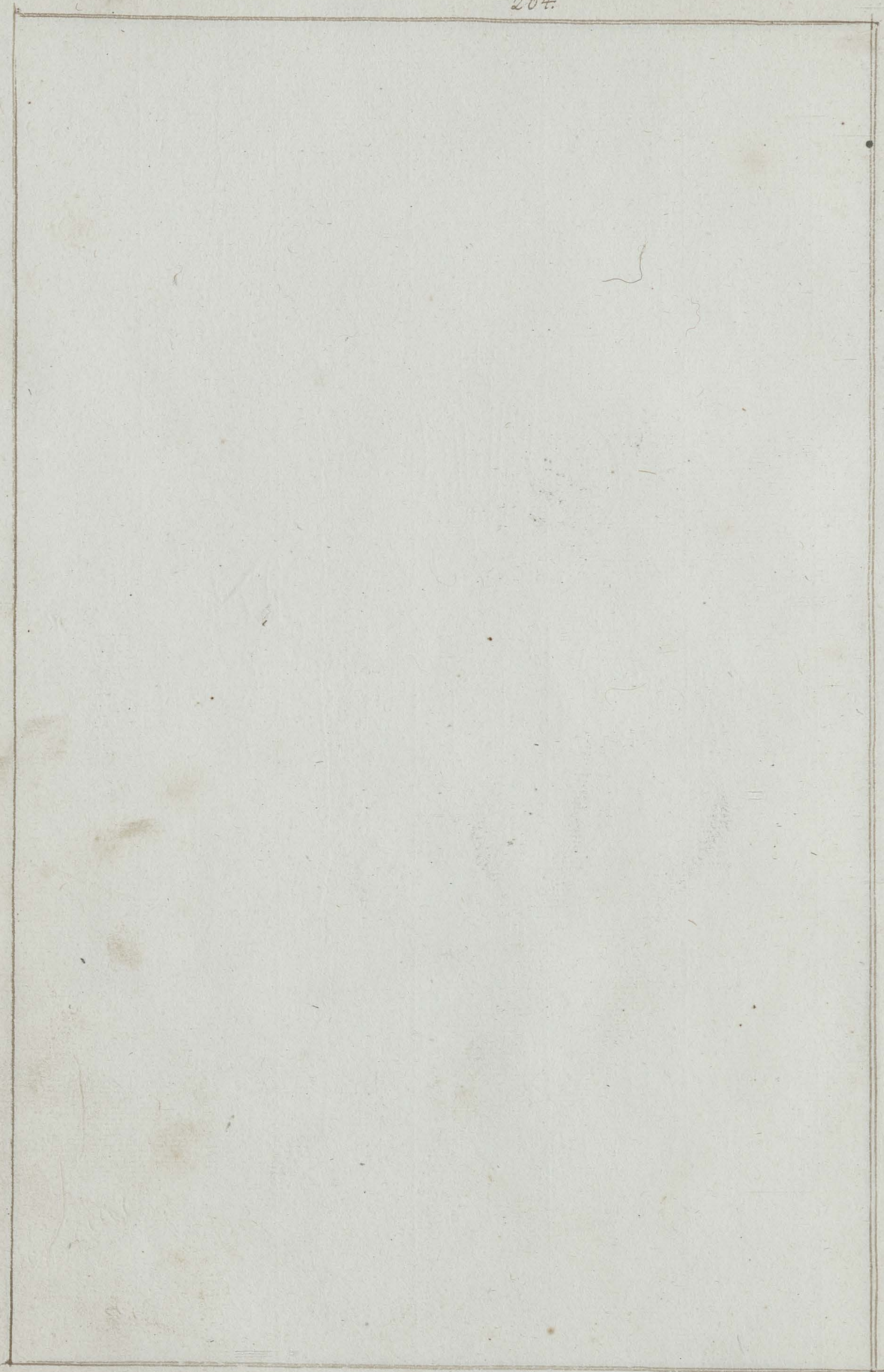

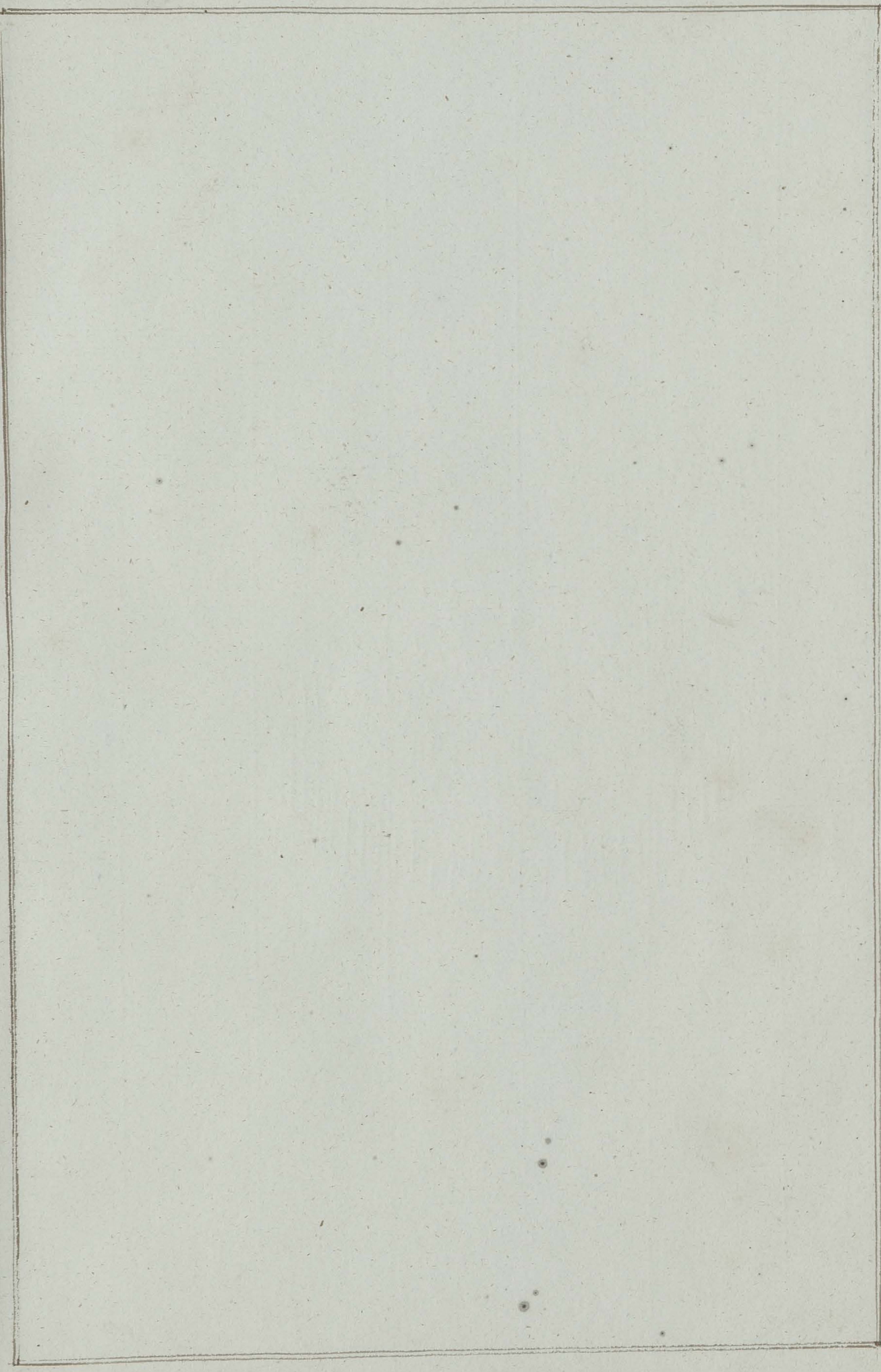

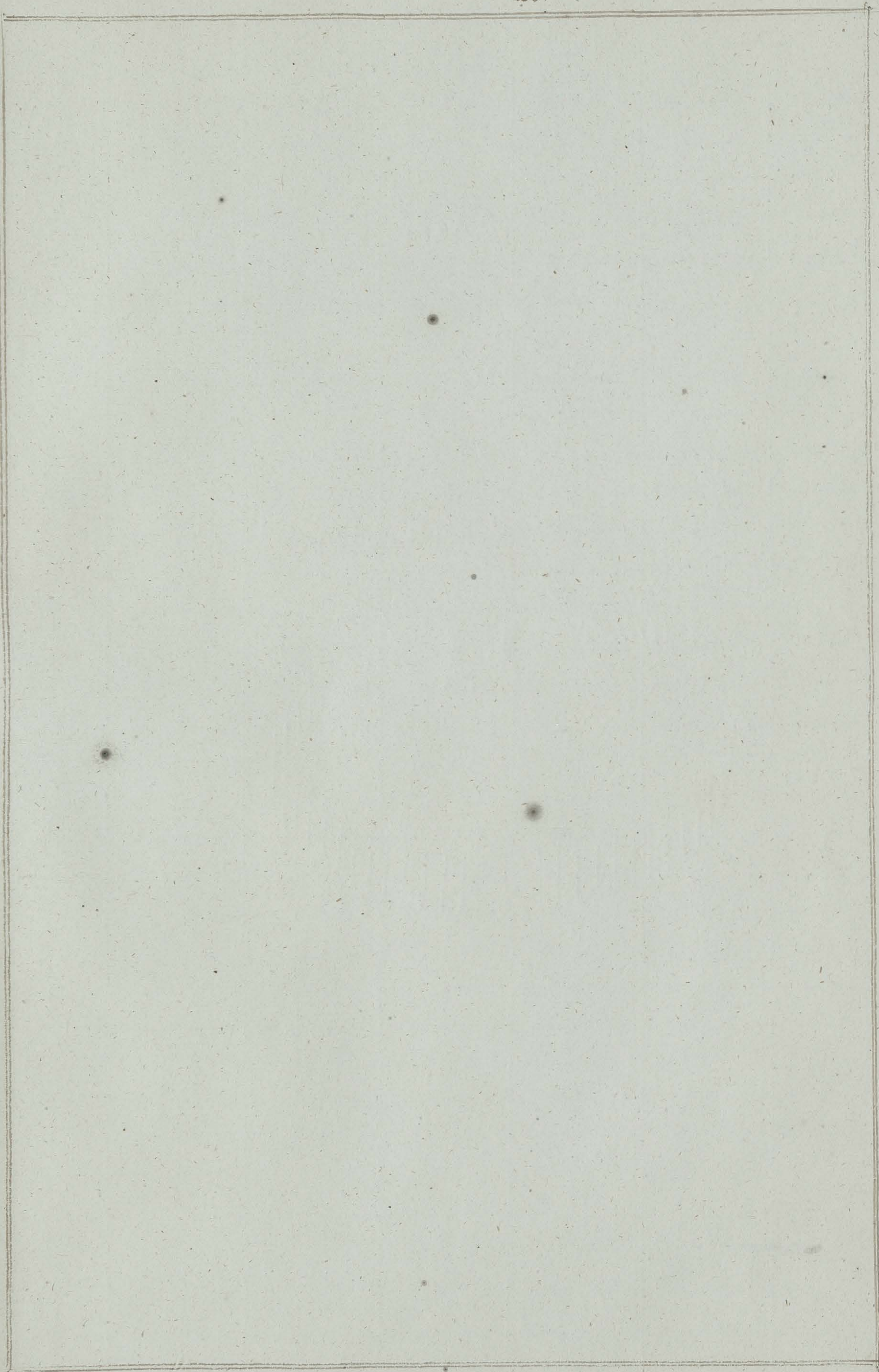

Fasciculus 4.

Producit Documenta Literarum Illustrissimi Loci Ordinarii Sambiensis ratione Capellaniae Memelensis. — f. 1.

1. An. 1752. Copia Listu do JO. Xcia Jmci Adama Grabowskiego Biskupa Warminskiego pisanego od Konwentu ratione Kapellanij Memelskiej czyli Klejpedskiej. — 2.

Celsissime S. R. Imp. Princeps Illme Excellentissime ac Rndme Domine. Dne Clementissime. —

Religiosa in dies promovendi Cultus Divini solicitudo, movet et me compellit ad Pastorales Celsissimi Illmi Excellmi ac Revndmi Principis recurrere Plantas; quapropter ut pauper Minorita scilicet Ord. Min. de Observ. S. Patris Francisci Obedientiae S. Filius, ex Superiorum meorum ordinatione ad Conventum Carolstadiensem Provinciae Litt. in Dioecesi Samogitiensi existentem missus, penes confines in Prussia Vestrae Celsitudinis Dioecesis Varmien. comparens, hanc Celsissimi Illmi Excellentissimi ac Rndmi Principis exposco Gratiam, ne haec Literas Nostras patiatur repulsam imo suum sortiatur effectum uti Fide ministras. Siquidem Vicaria nobis est Civitas Memelensis, ibi tam in Urbe ipsa Milites, quam extra Urbem habitantes reperiuntur Catholici, et ipsi Optimates Praesidii Memelensis Regni Prussiae neminem huiusque alterius Ordinis Sacerdotem, nisi Sacerdotem Ord. Minorum acceptaverunt, ideo pro excipiendis illorum Confessionibus tam Militum quam famulorum et aliorum Catholicorum, Missisque celebrandis in Domo Catholicas in eodem Praesidio Memelensi Regni Prussiae habitantium, ne aliquod obstaret dubium, imo tutior nobis aditus fiat, hanc Celsissimi Rndmi Principis expostimus Gratiam, ut nobis Celsitudo Vestra liberalem consensum et Pastoralem suam Benedictionem elargiri dignetur, quam humillime rogo, et semper desidero esse. &c. &c. &c. —

Responsoria

Rndo Patri Joanni Staciul Ord. Min. S. Francisci Obser. ~~[illegible]~~ Vicario Carolst. 3.
Rnde Pater in Christo. In Prussiam Orientalem sive in Dioecesim Sambiensem pro curas animarum saepius excurrere, in proposito habenti. Confessiones Sacramentalis

Sacramentales Fidelium excipiendi, eosq etiam in Casibus Sedi Ordinariæ quomodocunq reservatis absolvendi homines etiam in tertio et quarto simplici et mixto Consanguinitatis vel affinitatis gradu conjunctos, tum cognatione Spirituali /: præter levantem et levatum :/ impedito, servata S. Tridentini Concilii Forma copulandi, Missam de die semel celebrandi, baptisandi, Verbum Dei prædicandi, aliasq Functiones Parochiales peragendi, facultatem concedimus, tibiq in illa Vinea Dni impigre operaturo, Pastoralem Benedictionem permanenter impertimur. Datt. Heilsbergæ in Varmia d. 22. January Aº 1752. —

Adam Stanislaus Episcopus. —

1. 2. An. 1762. List JO. Xiaz. Jmci Adama Grabowskiego Biskupa Warminskiego pisany do Jmci Xdza Erasma Knifthi Gwardyana Karolstadskiego ratione Kapellanii Memelskiey —

Adm. Rnde Pater. In Curia Regis commoranti mihi tardius fuerunt traditæ Literæ Patris Vræ Adm. Reverendæ d. 14. Mensis ultimo præteriti Datæ: — Etsi non recordor quod Sacerdotes Vestri instituti ad curam Animarum in illis partibus vocati fuerint, attamen Patti Vræ Omnes facultates Missionarys necessarias et opportunas perlibenter concedo, ita quod illas etiam Sacerdotibus sibi in Jurisdictione subjectis communicare possit. Supremus Omnium Pastor nostrum JESUS Christus benedicat laboribus in excolenda Ejus Vinea susceptis! Quod reliquum est, pys ad Deum Orationibus Vestris me diligenter commendo et permaneo. Adm. Rnde Patris Vræ in Xto Addictissimus.

Adam Stanislaus Epˢ Varmiensis. —

2. 3. An. 1768. Literæ Perillris Rndi Domini Thomæ Szczepanski Vicarii Episcopatus Varmiensis ad Adm. Vndum Patrem Erasmum Knifthi Gvardianum Carolstadiensem ordinatæ ratione Capellaniæ Memelensi, simul et Consensus. & & &.

Listy J. O. Xięcia Jmci Krasickiego Biskupa Warmienskiego moc nadające, zabespieczające, y umacniające in Cura Animarum, et Regimine Ecclesiae Memelensis.

1mo Kopia Listu J. O. Xcia Jmci Biskupa Warmienskiego pisanego do Wielebnego Xiędza Władysława Dulewicza Prowincyała Prowincyi Littews. Ru 1786. d. 3. Junij. 1

Admodum Rnde in Xto Pater, et Frater Observantissime

Nie tayne mi są usługi Duchowne przez Konwent Kretynski za Dyspozycyą Przełożonych swoich od Dawnych czasow sprawowane w Klemelu, y tym znaczniejsza Ku całemu Zakonowi WMo Pana wdzięczność we mnie zwiększają, im barziey przeświadczony iestem, że w sprawowaniu wszystkich tych usług Apostolskich biorąc za pobudkę miłość Bliźniego, cel nie inny, iak tylko zbawienie tey małey garstki wiernego ludu zakładał sobie. Dowodem tego iest nawet godne konsideracyi pisanie WMo Pana do mnie, w ktorym nie tylko daiszą ochotę do czynienia przez Zakon swoy zbawiennych, w tey cząstce Owczarni mi powierzoney, owocow wyrażasz, ale nadto dla uprzątnienia wszelkich zbawiennemu Dziełu temu opierających się trudności potrzebne od Urzędu mego wypraszasz sposoby. W wdzięczney zawsze pamięci chować będę tę Apostolską WMo Pana Jmieniem Zakonu swego Offiarowaną rezolucyą, a dla łatwieyszego Oneyże uskutecznienia, chętnie przychylając się do prozb Jego, w przyłączonym Instrumencie takowe szacowney Osobie WMo Pana nadaię pozwolenia, jakich y sam dopraszasz się, y okoliczności służenia Zbawieniu Ludzkiemu zdaią się wyciągać. Używay ich WMo Pan, gdy tego potrzebę uwidzieć będziesz na chwałę Pana Boga, a pożytek Duchowny Owczarni Chrystusowey, Mnie w tamtych stronach powierzoney; a gdy

w zadatku

w Zadatku za te Jego o Zbawienie Ludzkie gorliwości nagrody wie-
czney Pasterskim moim Błogosławieństwem świątobliwe Je-
go usiłowania uwieńczam, nie przestawam oraz powiększać na-
leżytego szacunku, z którym iestem.

W Heilsbergu
23. Junij 1786.

WWMć Pana
addictus Frater et ad Officia paratissimus
Ignacy Xże Biskup Warmiński

2do Copia Facultatum ab Eodem Celsissimo Episcopo
concessarum.

1 Ignatius de Siecin a Krasiczyn S. R. J. Comes Kra-
sicki, DEI, et Aplicae Sedis gratia Princeps Episcopus
Varmiensis.

Admodum Rndo in Xto Patri Dulewicz Ord. Minor.
de Obser. S. Francisci per Lituaniam Ministro Provin-
ciali Salutem, et Benedictionem in Domino.

Desiderijs Paternitatis Vestrae quibus salutem Animar.
pretiosissimo Xti Sanguine redemptar. non minus Memel-
lae, quam in adjacentibus confinijs Dioecesis Nostrae cum
DEI Gloria, et profectu earundem animarum spirituali pro-
movere intendit, quantum in Domino possumus consulere
cupientes, non solum personas Religiosas Conventus Cre-
tingensis vel quasvis alias sui Ordinis, unam, vel plures
ad Ministerium, et Obsequium Spirituale, sive Memellae,
sive in vicinijs Ducatus Samogitiae intra limites Dioecesis
Nostrae Christi Fidelibus existentibus exhibendum, ad ver-
bi Divini praedicationem, Sacramentorumque juxta Ordinatio-
nes Apostolicas, et Conciliorum, Ritumque Ecclesiae administra-
tionem deputandi, et approbandi; verum etiam iisdem Per-
sonis Religiosis sui Ordinis, uni, vel pluribus a casibus
Sedi Nostrae Ordinariae reservatis absolvendi facultatem im-
pertiendi, Paternitati Vestrae potestatem facimus, et con-
cedimus per praesentes ad exitum Ministerij sui Provin-
cialis

Provinciali valituram. In quorum fidem Præsentes manu Nostrâ subscriptas Sigillô Nostrô communiri fecimus. Dabantur Heilsbergæ in Arce Nostra Residentiali D. 3. Mens. Junii Anno 1786.

Ignatius Eppus (L. S.)

3tio Copia Literarum Ejusdem Celsissimi, ad Eundem Ministrum Prolem scriptarum Anno Dni 1787. D. 9. Aprilis

Admdm Rnde Pater Observndme.

Redux Berolinô in Diœcesim Nostram literas Adm Rndæ Paternitatis Væ pro Vinea Domini Ecclesiæ Memelensis zelosas recepimus, ad quas respondere non omittimus. Quod concernit Domum pro Presbytero, et Schola a quodam Polono sponte ex Ligno extruendam adhuc paulisper cum ea expectandum judicamus, cum, si ex solido muro extrueret, libentius videremus, expetitam vero licentiam ut Adm Rdæ Ptti Væ et Adm Rdis Successoribus Ejusdem, quamdiu circumstantiæ Loci, et temporis id ferent, in posterum libera relinquat mutatio, seu deputatio Presbyteri ex suo Ordine ad locum Memel, cui inspectio, et cura præfatæ Ecclesiæ incumberet, ex corde concedimus. quoad ultimum vero punctum, scilicet de securiori conservatione pecuniæ collectæ, et quomodocunq advenientis, sufficientia desuper ad eos, qui Nomine Provisorum ejusdem Ecclesiæ veniunt, inter alia quoq ut de perceptis, et expositis exactam annuatim reddant rationem, dabimus mandata. Nos præterea Adm Rdam Paternitatem Vm assecuramus, quod cum vero affectu maneamus.

Adm Rndæ Pttis Væ

Addictus Frater, et ad Officia paratissimus

Ignatius Eppus.

Dab: Heilsbergæ D: 9 Apr. 1787.

4to

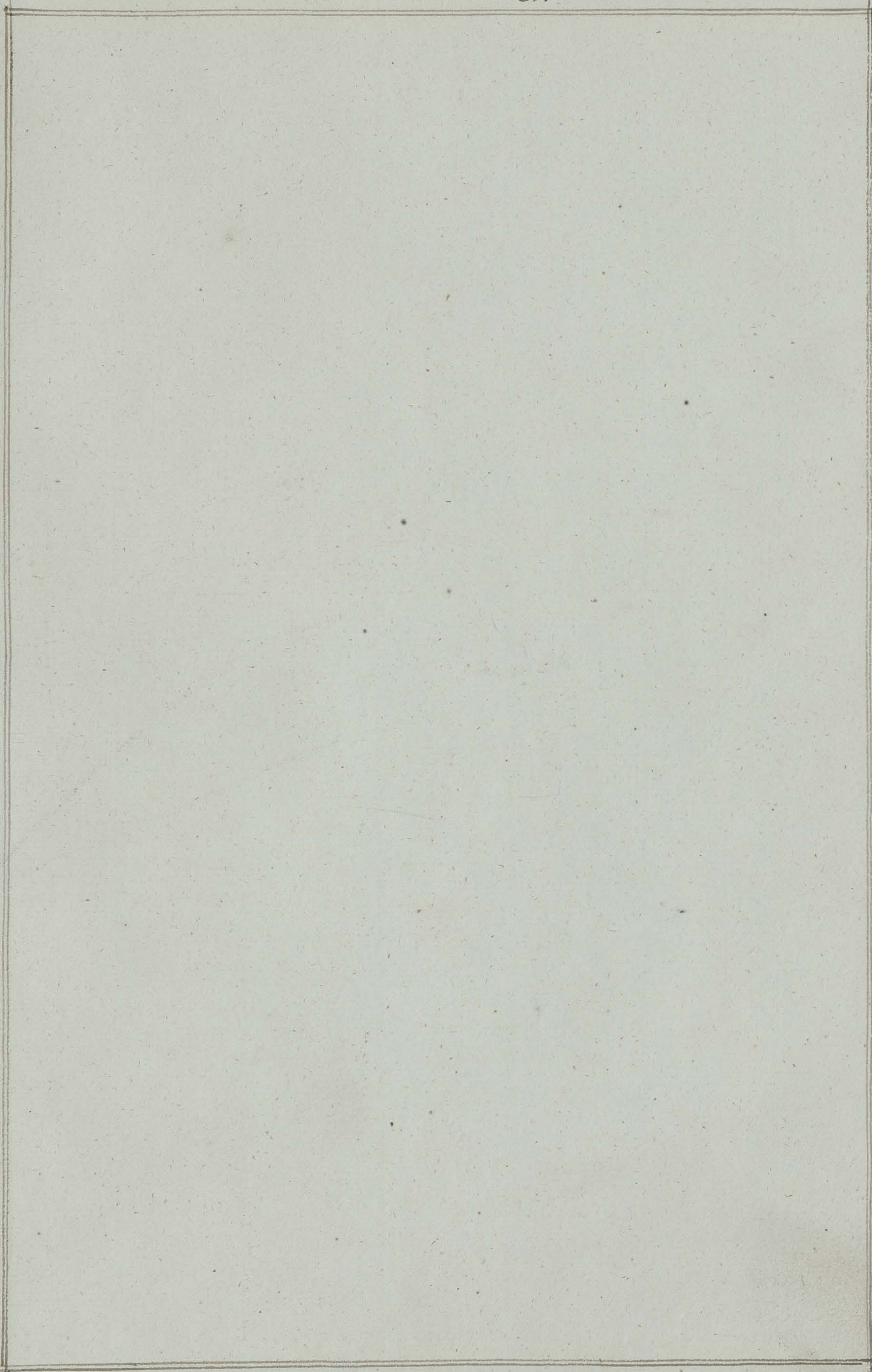
4to. Copia Literarum Ejusdem Celsissimi Principis Eppi datarum ad Adm Rdm Patrem Stanislaum Butkiewicz 2do Ministrum Provincialem Litae Anno Dni 1787 27 Xbris

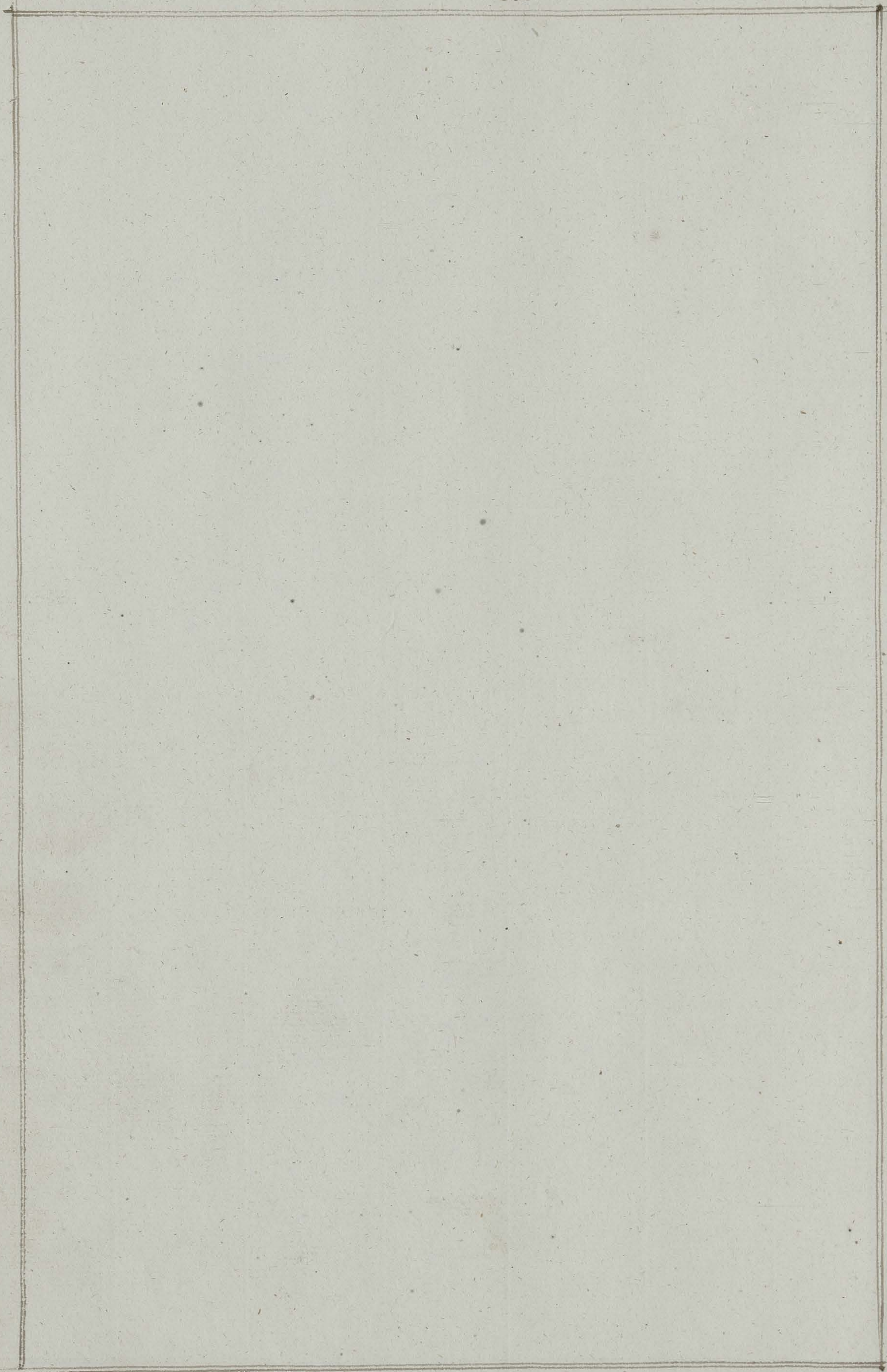
Adm Rnde Pater Obsndme

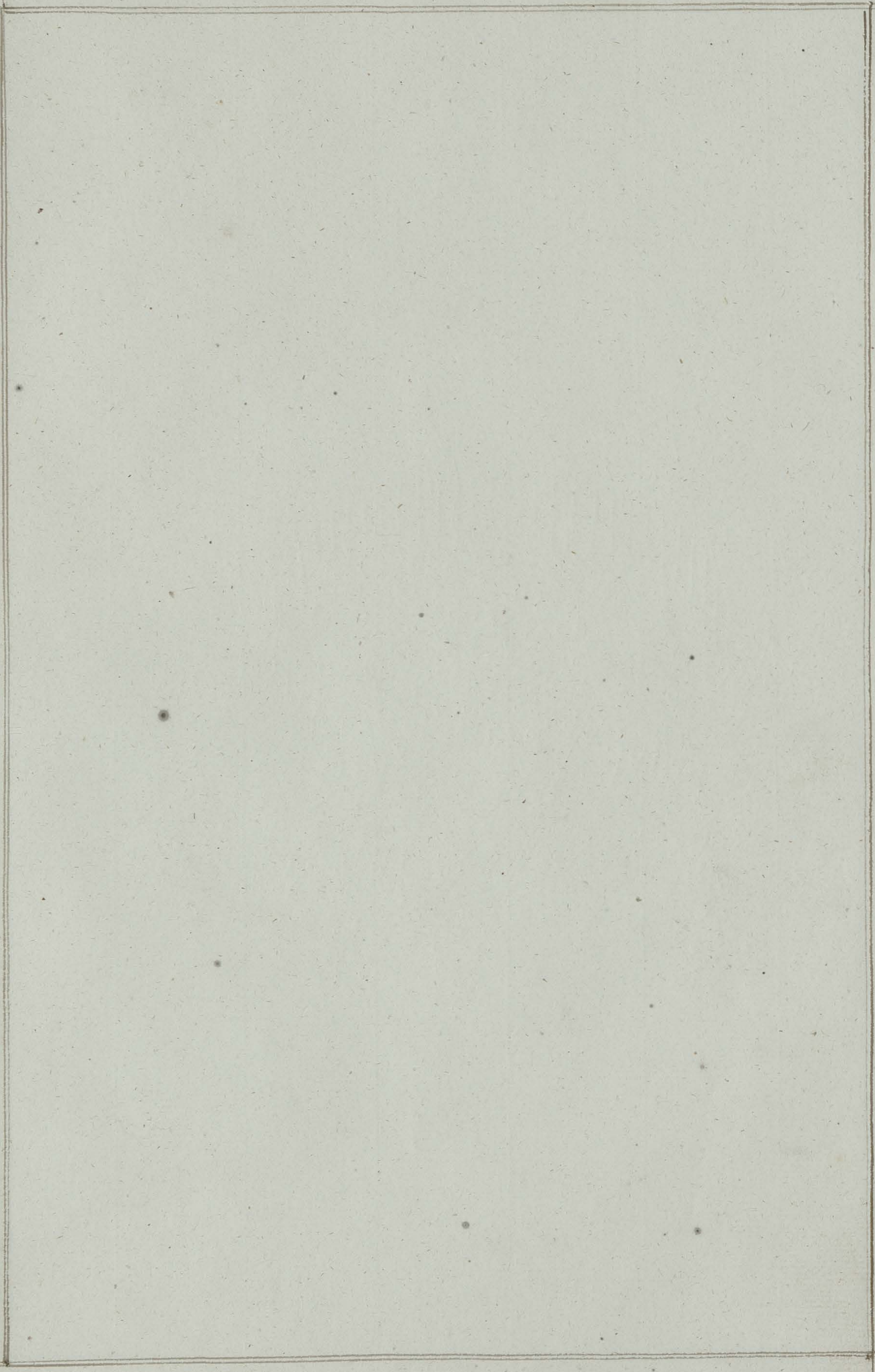
1 Cum nihil magis Nobis in desiderijs esse possit, quam ut Fideles oppidi Niemel curae Pastoralis Nostrae vigilantiae commissi debito Spirituali solatio nequaquam sint destituti, hinc omnes quas quandocunq Adm Rdae Ptrtis Vae Praedecessori contulimus Gratias, et facultates, Eidem quoq ad decursum Ministerij sui peramanter conferimus, ut illis, quoties Ecclesiastica Fidelium Oppidi Niemel dictaverit utilitas, ad tenorem literarum Nostrarum ad Antecessorem Ejusdem directarum opportune uti valeat. Quod attinet aream arae Ecclesiae Catholicae Niemelensi contiguam, et dono oblatam, uti in suis literis innuit, cum ibidem aediculam pro Sacellano, et mansionem pro Sacerdote comode construendam judicet, non quidem ab hac re animo Nos esse alienos fatemur, dummodo exiguae Ecclesiae facultates inde non patiantur detrimentum. Dexteritati et maturo consilio Adm Rdae Fraternitatis Vae enixe omnia comendando precamur, ut Altissimus Votis nostris secundare vellet, quatenus omnia ad Gloriam Ejus, et Animarum salutem prospere caderent. De caetero circa impertitionem Pastoralis Nostrae Benedictionis cum vero affectu, et solita Observantia manemus:

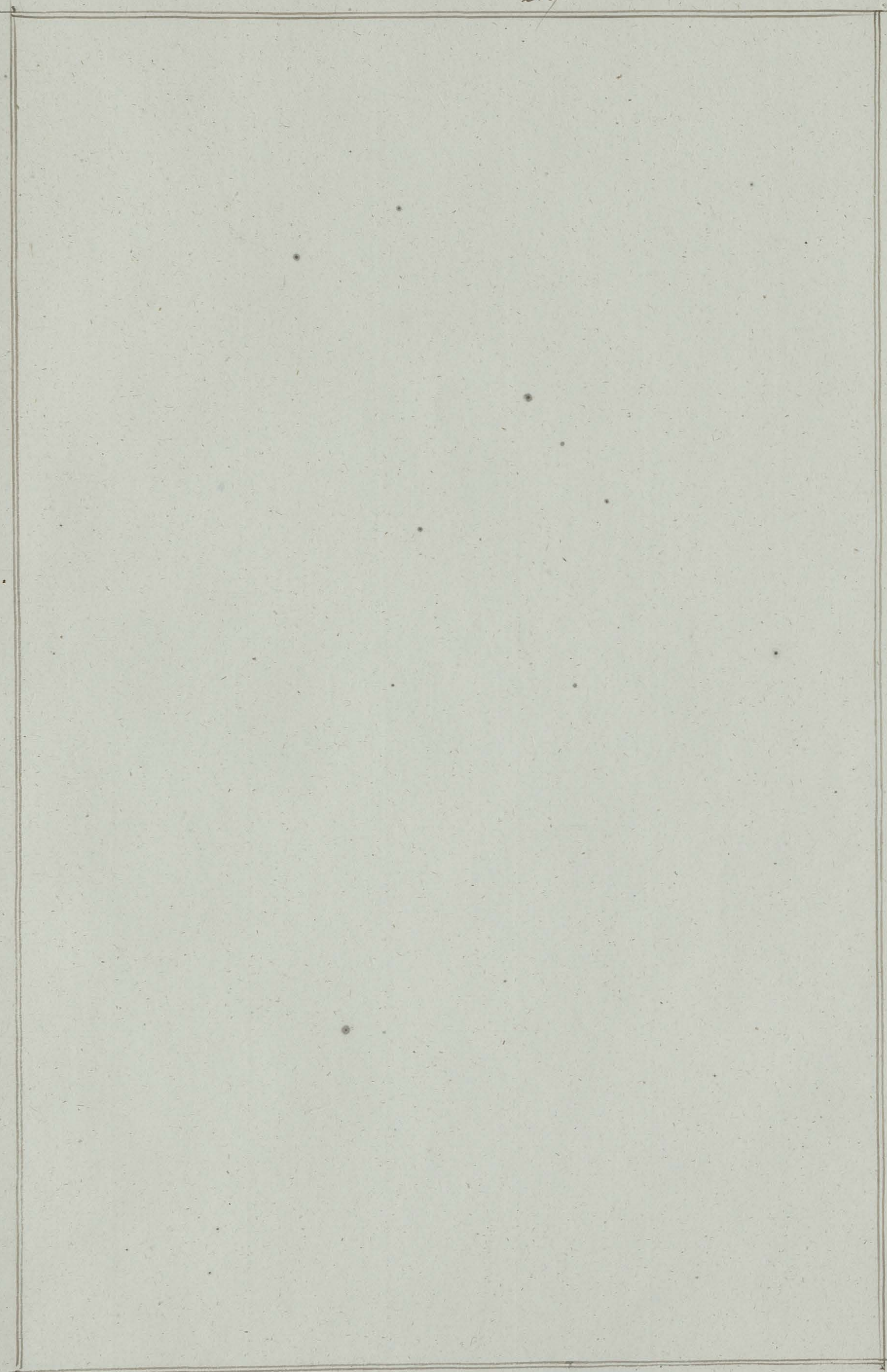
Adm Rdae Ptrtis Vrae
Addictus Frater
Ignatius Eppus

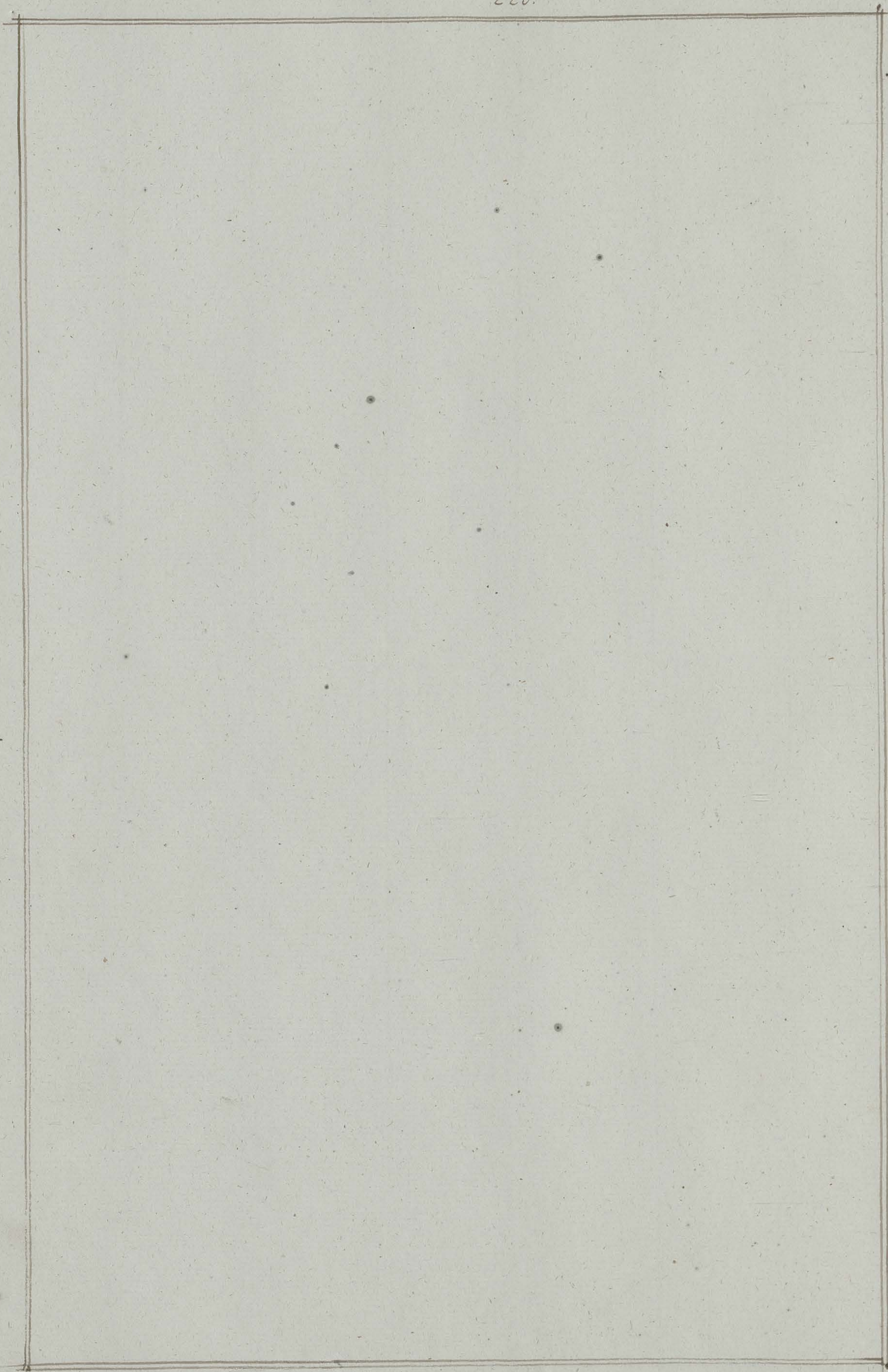
Dab. Heilsbergae
Die 7ma Mensis Xbr
1787.

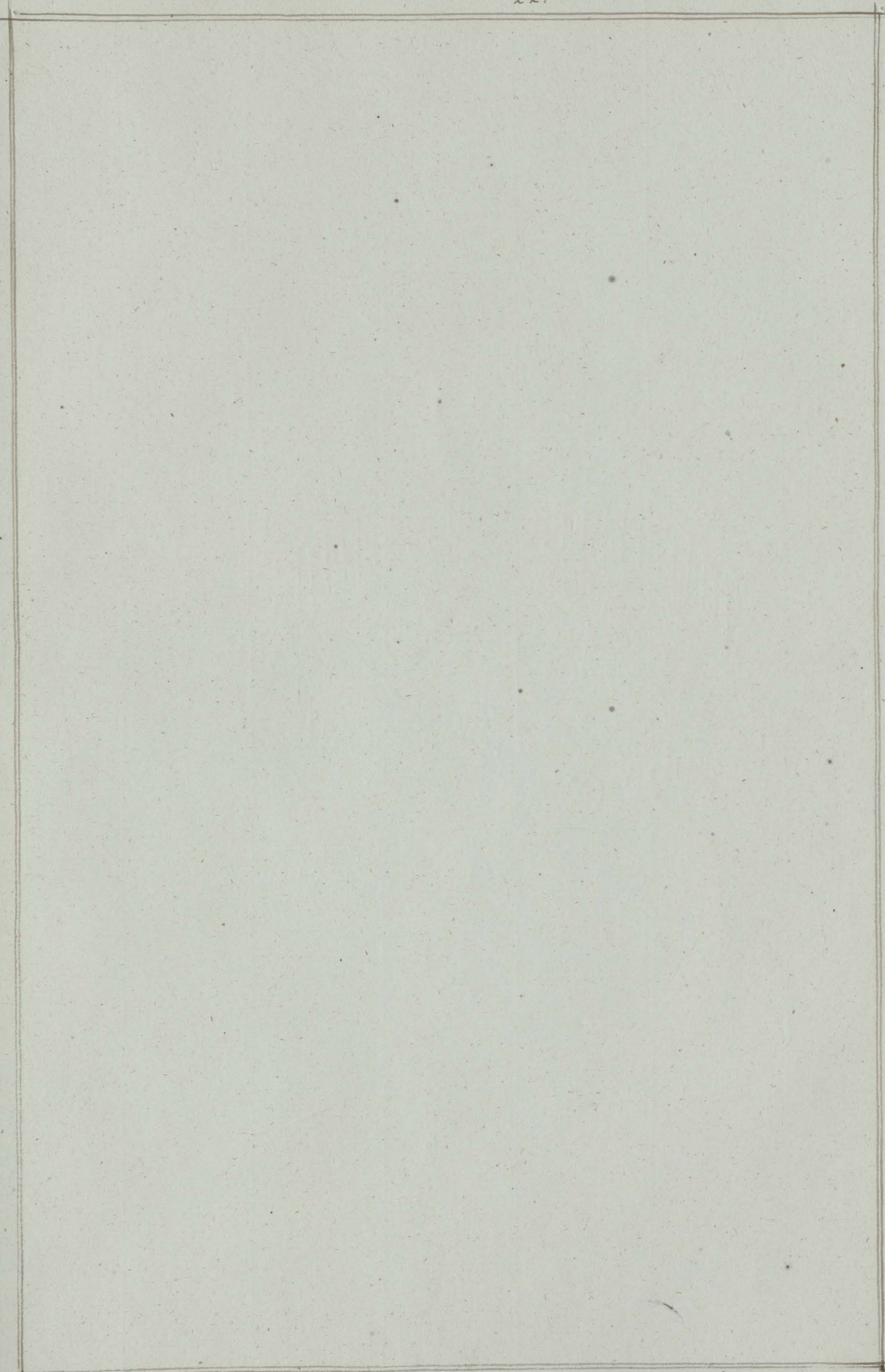

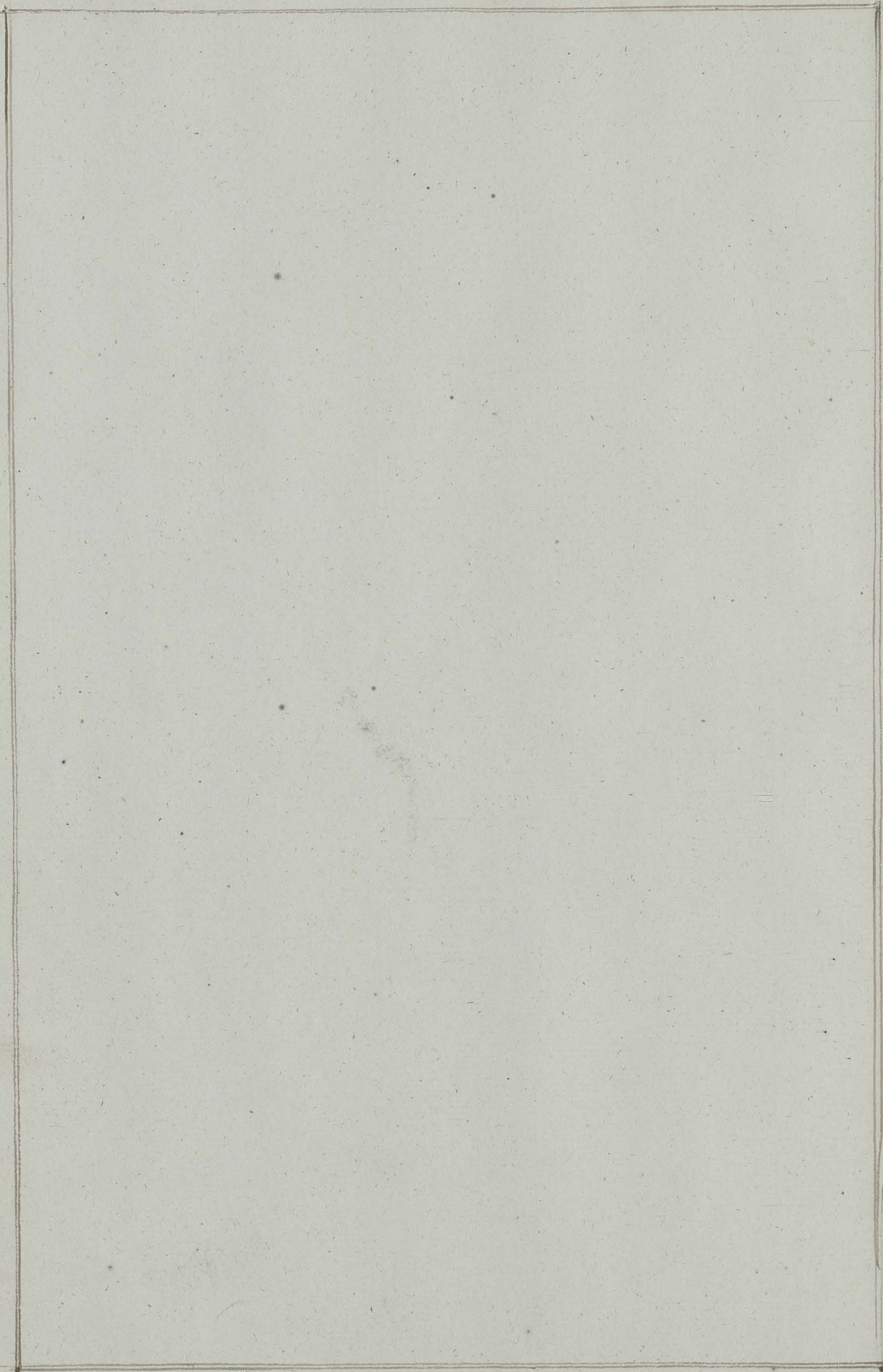

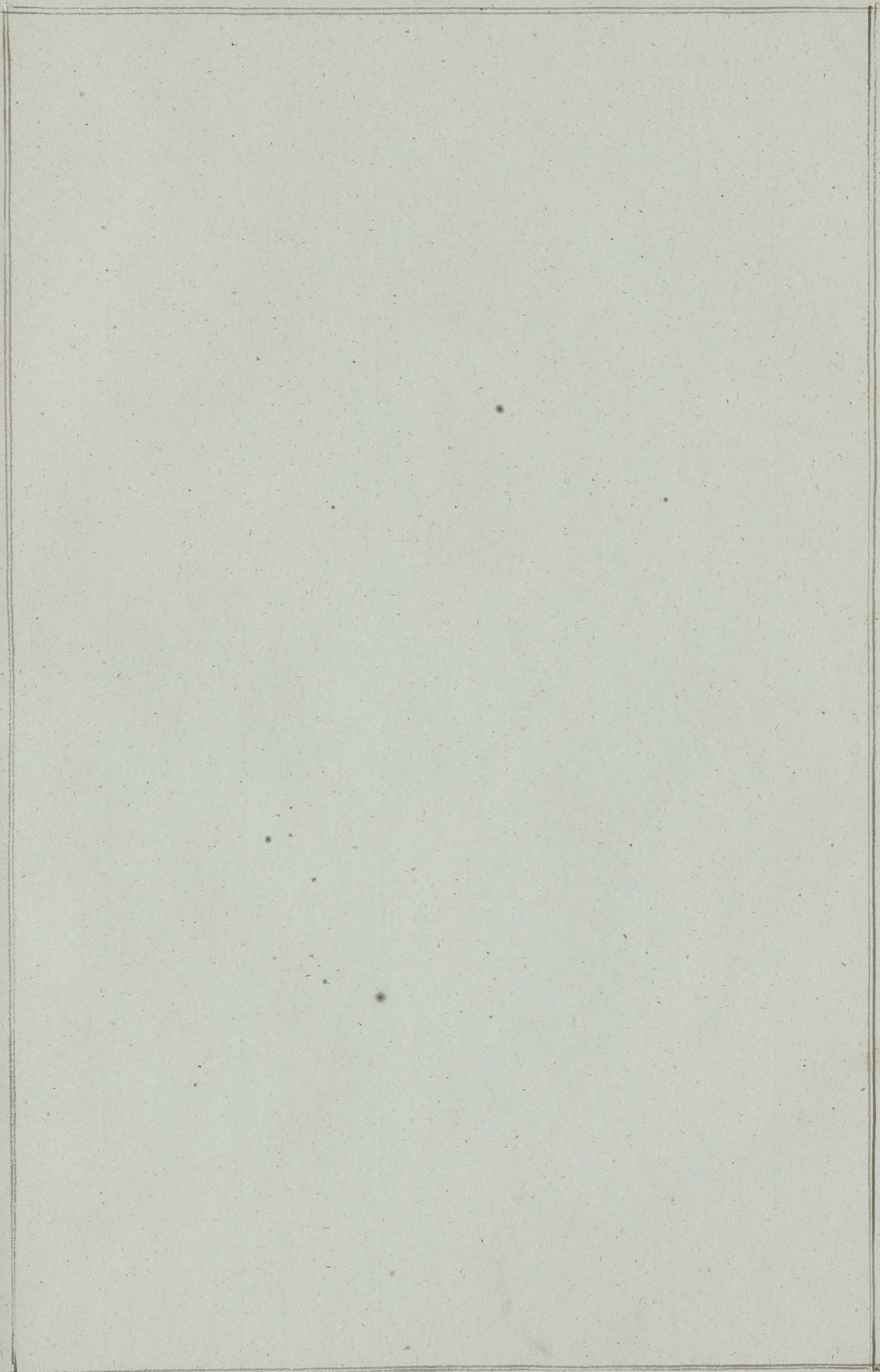

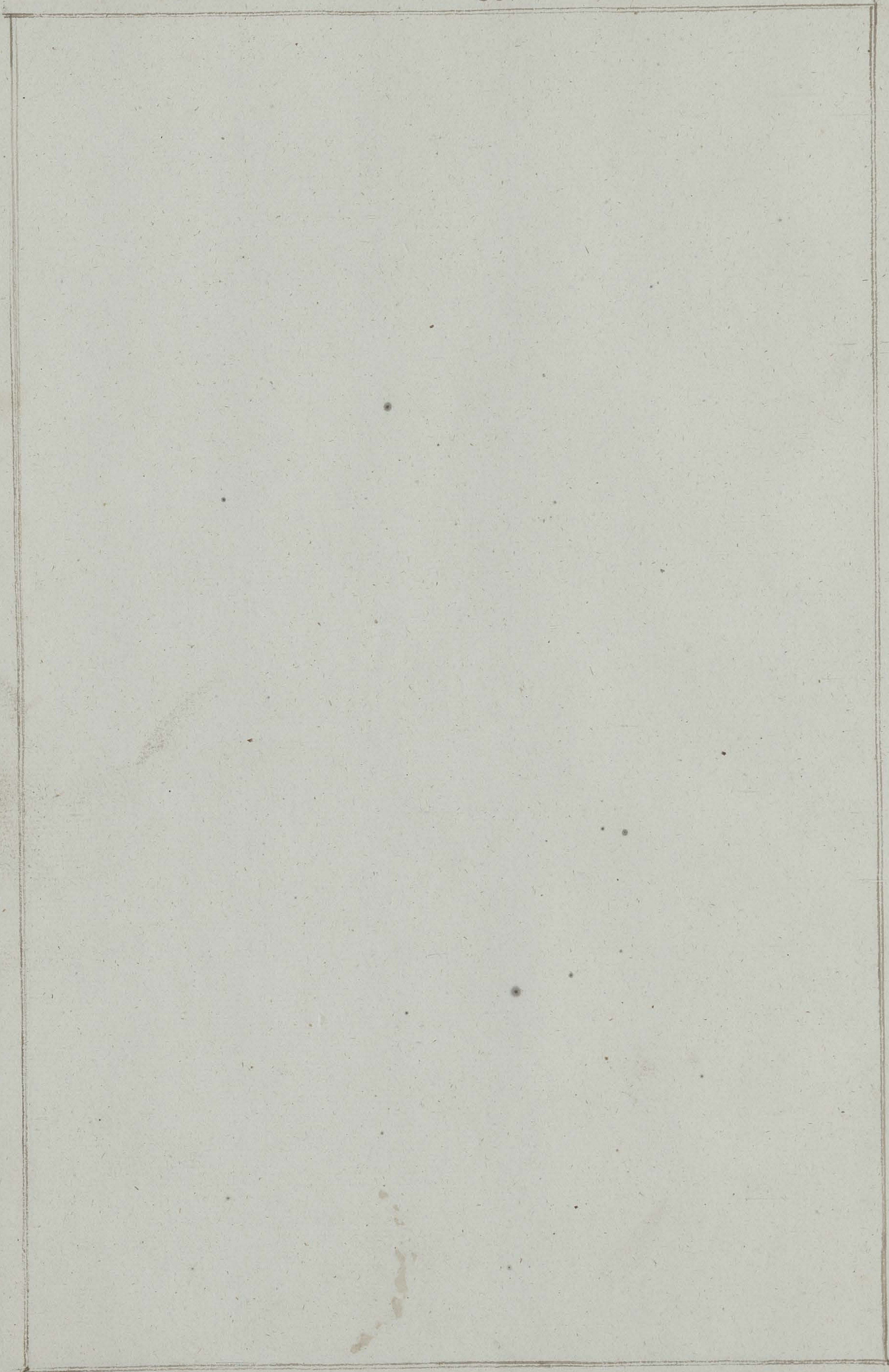

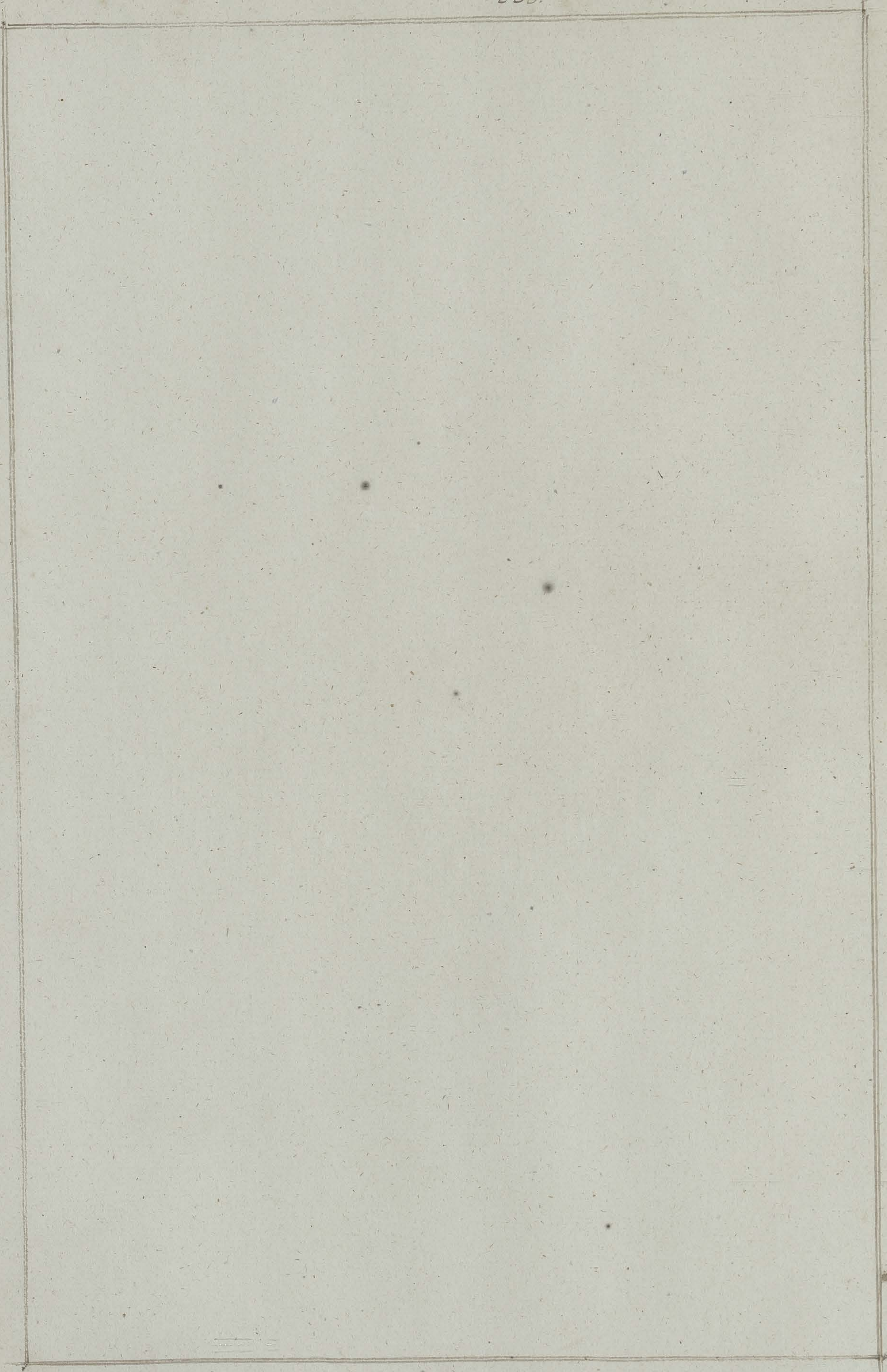

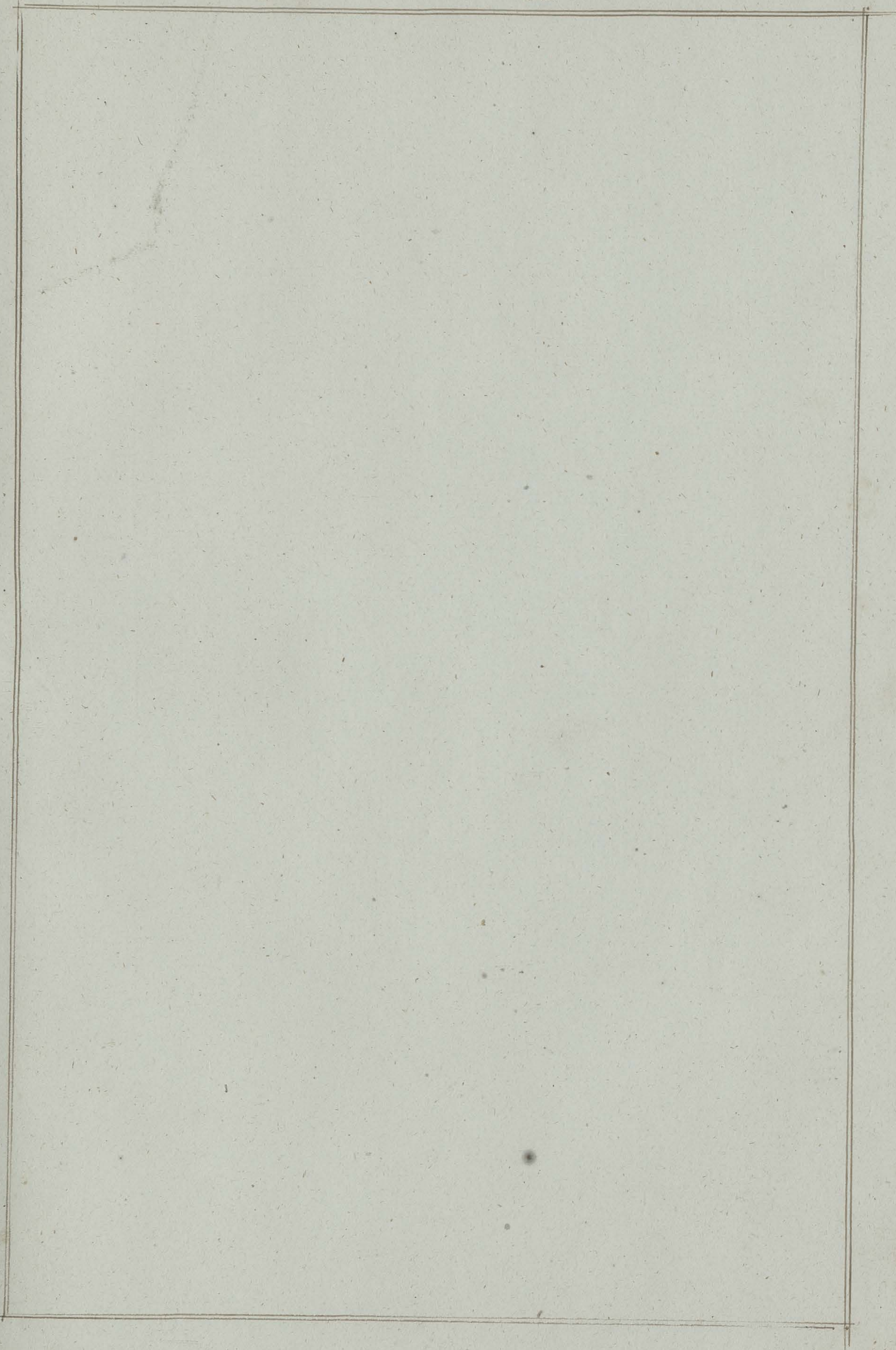

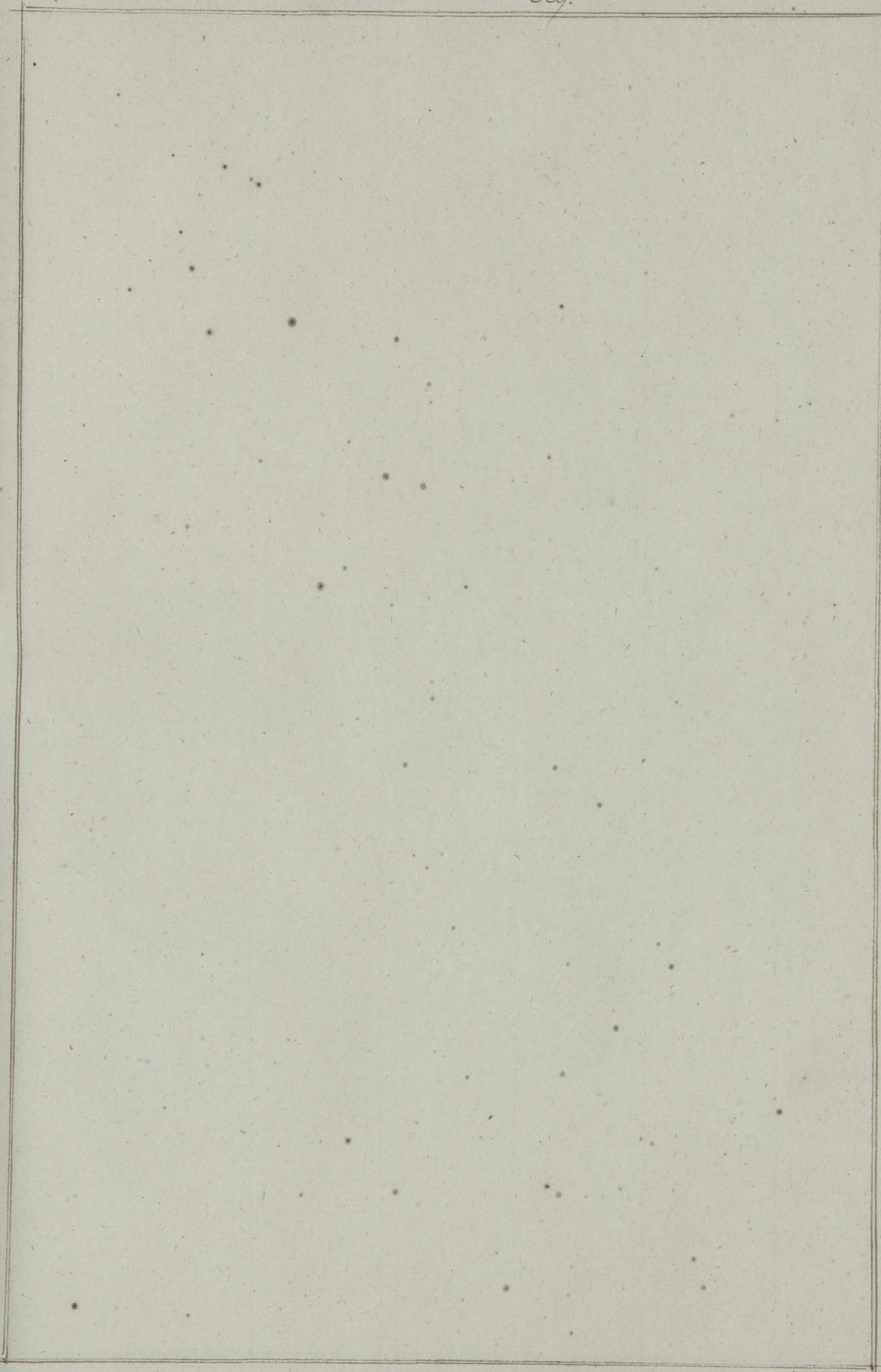

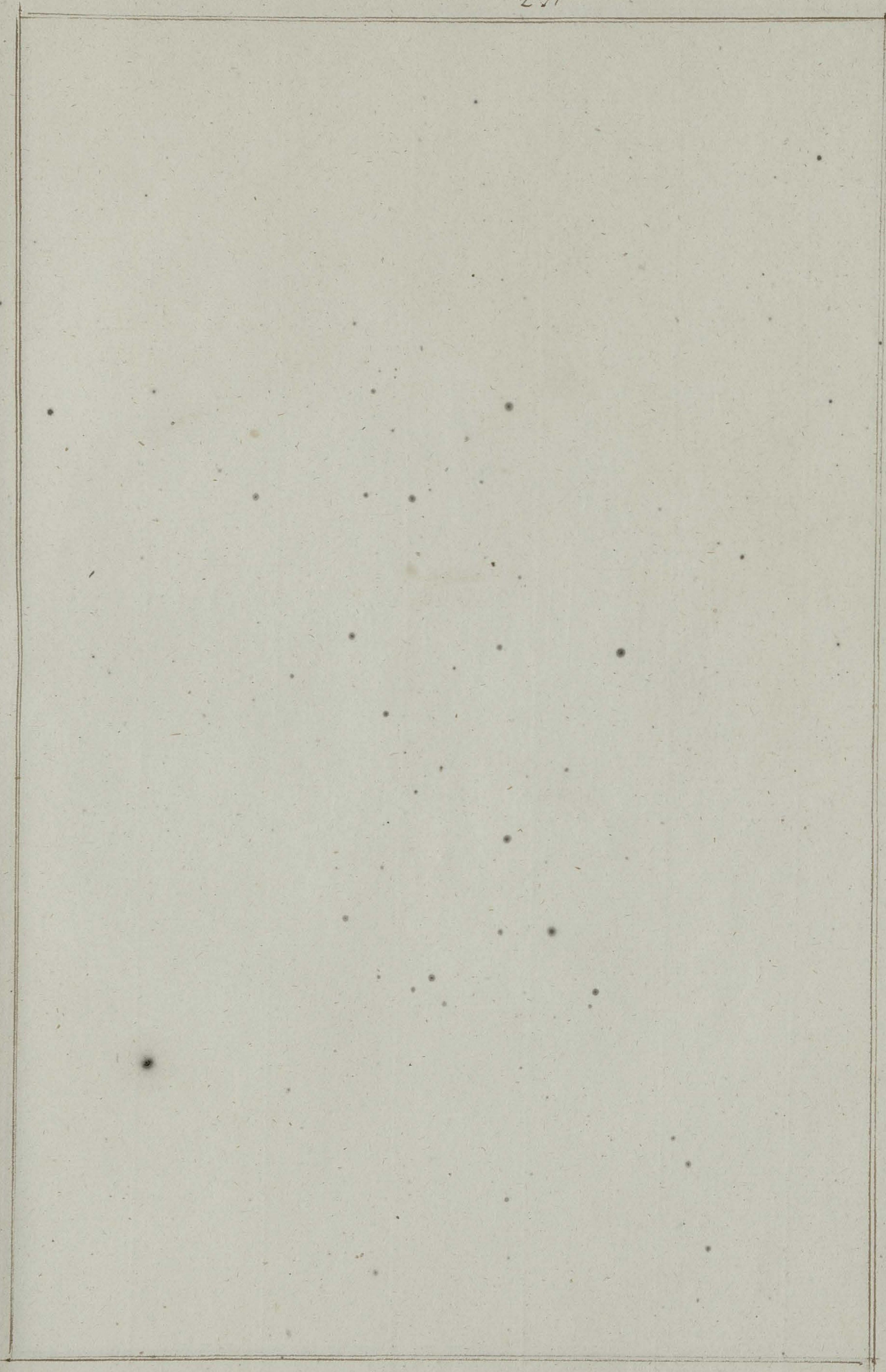

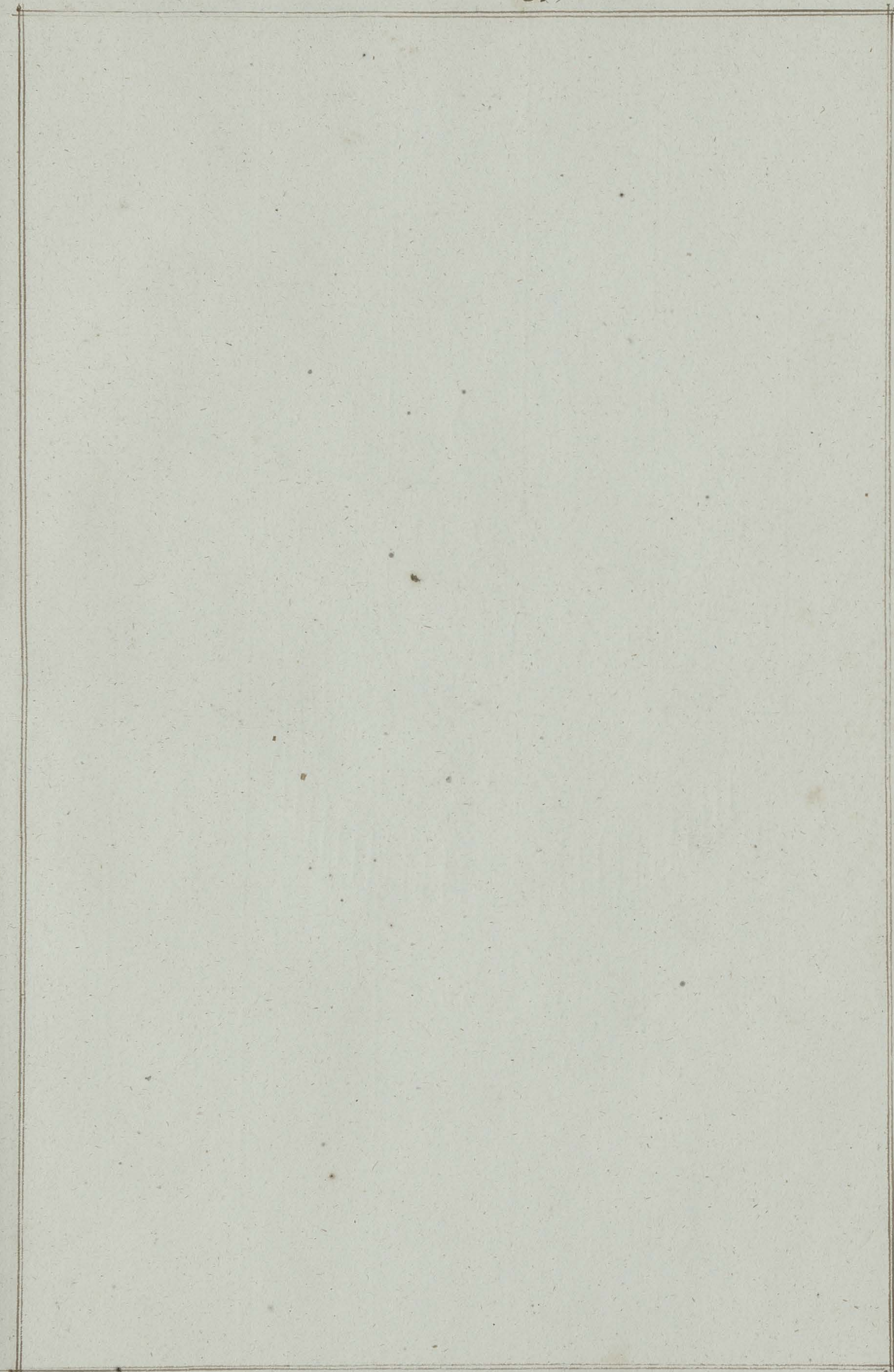

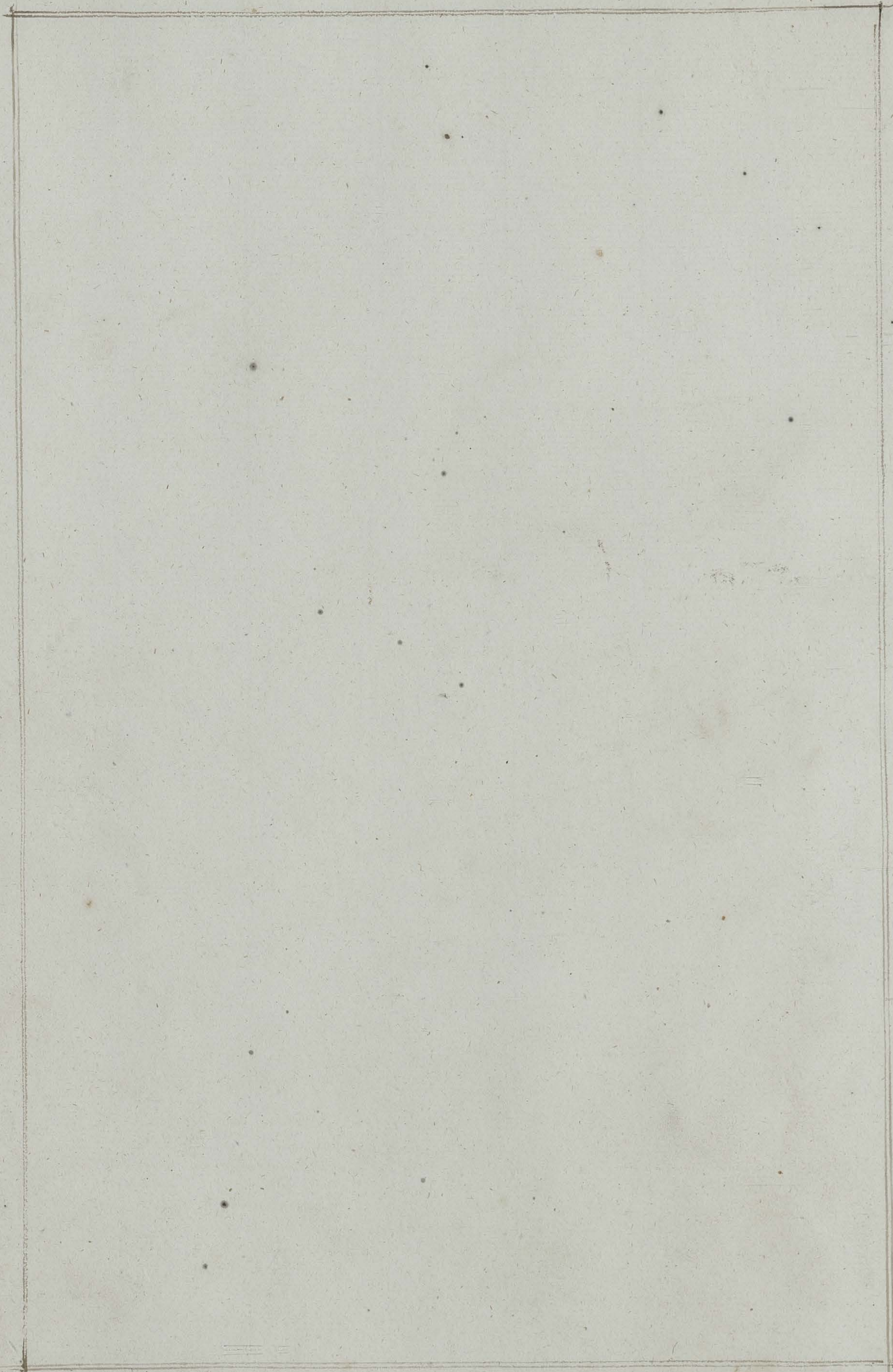

Fasciculus 5.

Producit Dispensationes Ill[ustrissi]mi Loci Ordinar[ii] Samogitien[sis] et alia ad Paraeciam Carolstadiensem spectantia. 1.

N[o] 1. An. 1716. Assekuracya Jerzego Laub Lutra Mieszczanina Kretyngowskiego, iż ma Dzieci w Wierze Katholickiey edukowac. 2.

2. An. 1750. Przykaz Ill[ustrissi]mi Loci Ordinarii aby Maryanna Laubowa Predykantow Luterskich u siebie nie trzymała. 3.

3. An. 1751. Assekuracya z Listem na przyznanie od P. Jana Guibierta Lutra y Maryanny Laubowy Katholiczkiey Małżonkow, iż nie tylko Dzieci w Wierze Katholickiey edukowac maią, ale też Predykantow w Domu swoim trzymac niemaią. 4.

4. An. 1759. Assekuracya z Listem na przyznanie P. Ferdynanda Laybi biorącego w Stan S. Małżenski Panne Rozę Jaborowiczowne, iż nie ma broniċ Dzieciom (ieżeli będą) zostawac w Katholickiey Wierze, y sam rewokowac obiecuje na wiare S. Kath. 5.

5. An. 1762. Examen cz. P. Jerzym Jurewiczem y Maryanna z Walskich Antoniny Gaszewskiey de Carnalitate seu Adulterio. 6.

6. An. 1763. Dekret Urzędu Maydeburskiego Kretyngowskiego między Jurewiczem y Matrossą Gorzeckiego aby żadney z sobą schadzki miewac nie ważyli się. 7.

7. An. 1765. Dispensatio Ill[ustrissi]mi Loci Ordinar[ii] Cognationis Spiritualis inter Michaelem Kubilis et Elisabetham Czechowska. 8.

8. An. 1767. Dispensatio Ill[ustrissi]mi Loci Ordinarij Criminis male Contracti Matrimonij per D[omi]num Sankowicz et Mariannam Krupska a Praedicante Lutero accipientium Benedictionem. 9.

9. A[nn]o 1786 8bris 30 Die. Dispensatio Celsissimi Loci Ordinarij super Impedimento Cognationis Spiritualis pro Dominico Drungitto et Anna Knyzowska Vidua ad Matrimonium.

10[o] A[nn]o 1789 Maij 17 Die. Dispensatio Celsissimi Loci Ordinarij super Impedimento Cognationis Spiritualis pro Casimiro Cesalski et Barbara Szeputowa Vidua ad Matrimonium.

11[o] A[nn]o 1797 Julij 8 Die. Dispensatio Loci Celsissimi Ordinarij super Impedimento Cognationis Spiritualis pro Casimiro Szawlinski et Catharina Wiazalowna ad Matrimonium.

12. Ao 1796 9bris 29 Die. Dispensatio Celsissimi Loci Ordinarij super Impedimento Cognationis Spiritualis pro Francisco Lukowski et Cathanna Lugowa Vidua ad Matrimonium.

13. Ao 1798 Augusti 11 Die. Dispensatio Celsissimi Loci Ordinarij super Impedimento Consanguinitatis in gradu tertio mixto cum quarto pro Laurentio Barciewicz et Elizabeth Dymeyko...owna ad Matrimonium.

14. Ao 1798 9bris 15 Die. Dispensatio Celsissimi Loci Ordinarij super Impedimento Cognationis Spiritualis pro Josepho Gaudesius et Anna Tilmelsowa Vidua ad Matrimonium —

15 Anno 1824 8bra 28 Regestr Ksiąg Metrycznych Kościoła Parafialnego Kretyngowskiego y filialnego Jakubowskiego odesłanych do Archiwum Dyecezalnego " "

16 1826 4o Junij Monitum Illmi Celsissimi Principis Josephi Giedroyc de Soletta et facultate Confessariorum tempore Jubilaei

17 1826 Junij 22 Rezolucya Xięcia Pasterza: że wszystkie festa czyli Obchody Publiczne onych z Processyami, y Odpusty czasu Jubileuszu ustaiące " "

18 1826 Julij 3 Instrukcya czyli Zalecenie o Introdukcyi y Obchodzeniu Jubileuszu w Dyecezyi Zmudzkiey " "

19 1826 Julij 3 Lista Kościołow, do których Jubileuszowy Odpust rozciągniśty w tym Roku w Dyecezyi Zmudzkiey

20 1826 Julij 3o Extensio (seu potius Synopsis Extensionis) Universalis Jubilaei ad Universum Catholicum Orbem.

21. 1826 Julij 3o Kopia Rozciągnienia powszechnego Jubileu w Łacinskim y Polskim Dyalekcie "

22 1826 Decembra 7o Porządek Nabożenstwa Jubileuszowego, Co do Czasu, Nauk, y Kazań mianych —

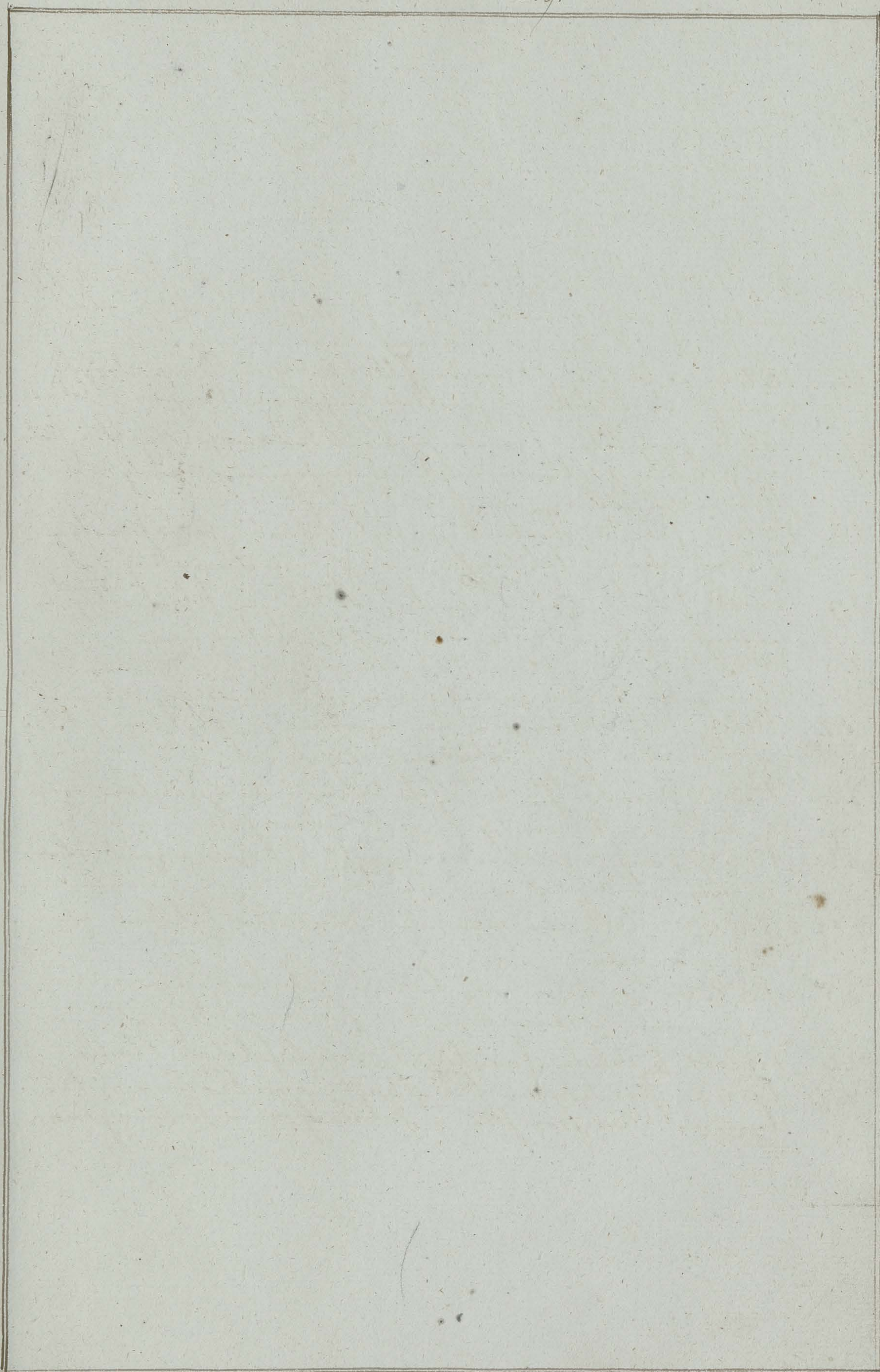
23 1826 Junij 29o Dnie Książeczki Jubileuszowego Nabożenstwa w Dyalekcye Zmudzkim "

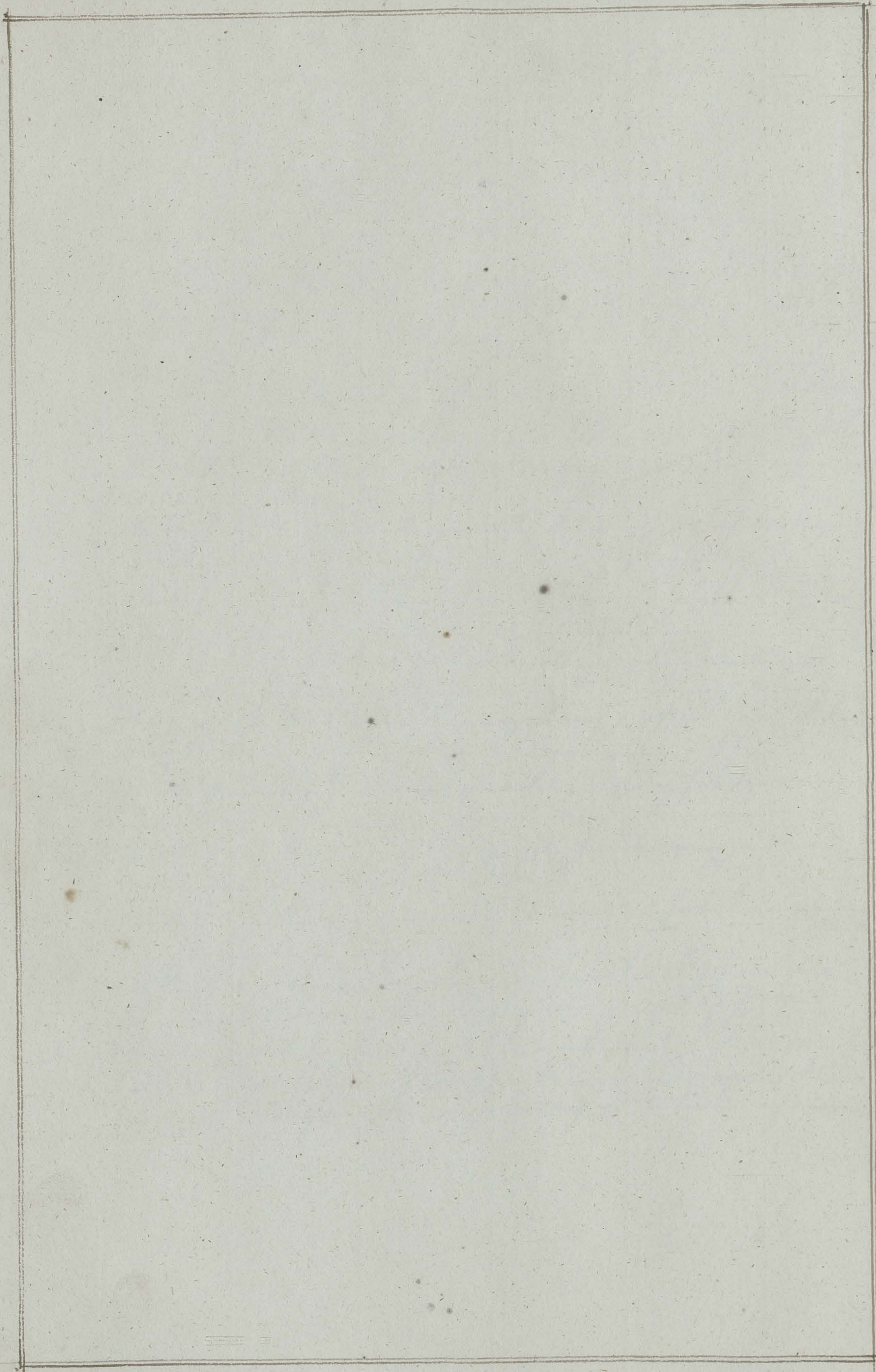
24 1826 Extensio ipsamet Universalis Jubilaei aliunde procurata "

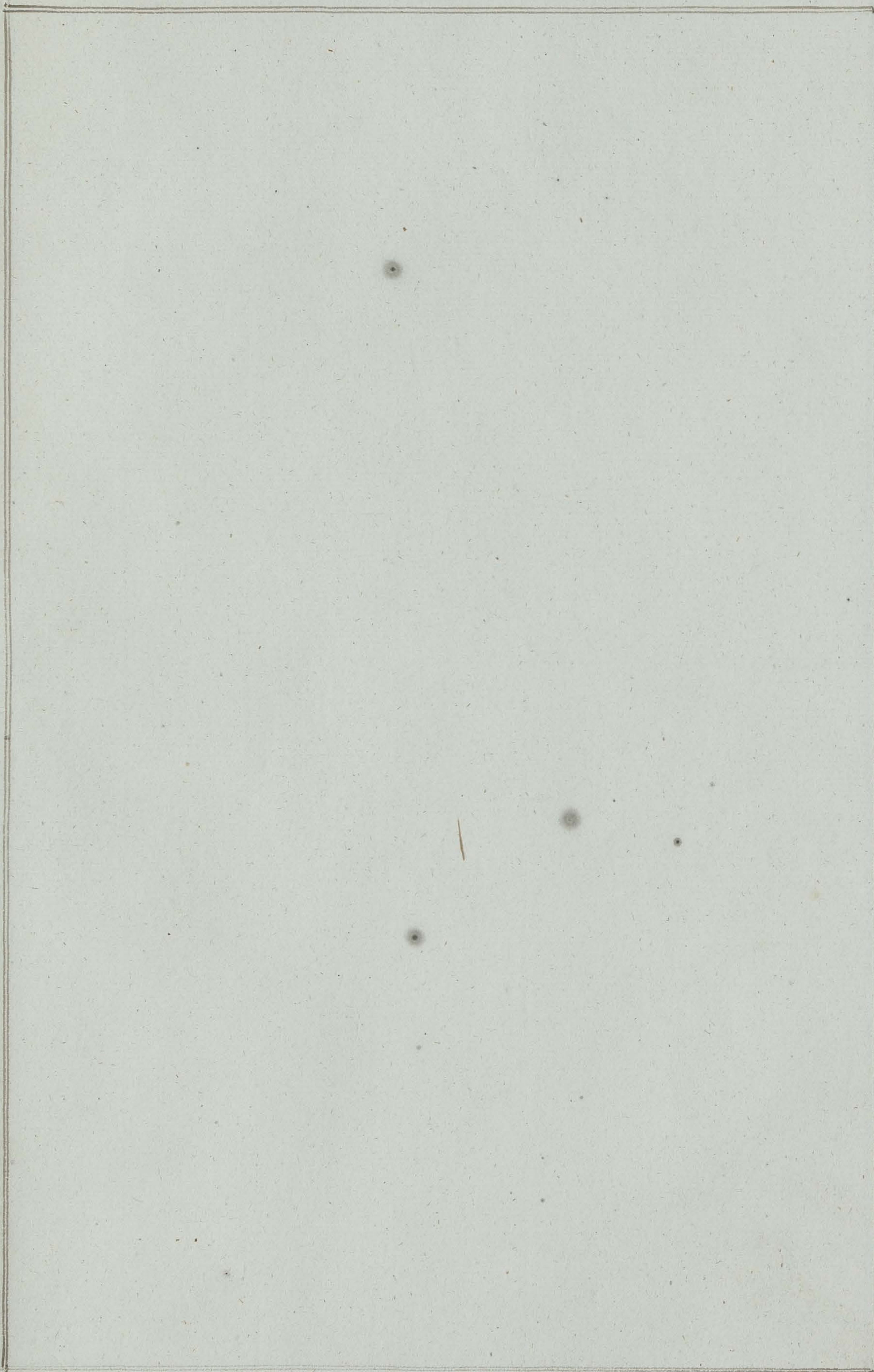
25 1826 Epistola Encyclica de Jubilaei Extensione ad omnes Patriarchas, Archyepiscopos, et Episcopos —

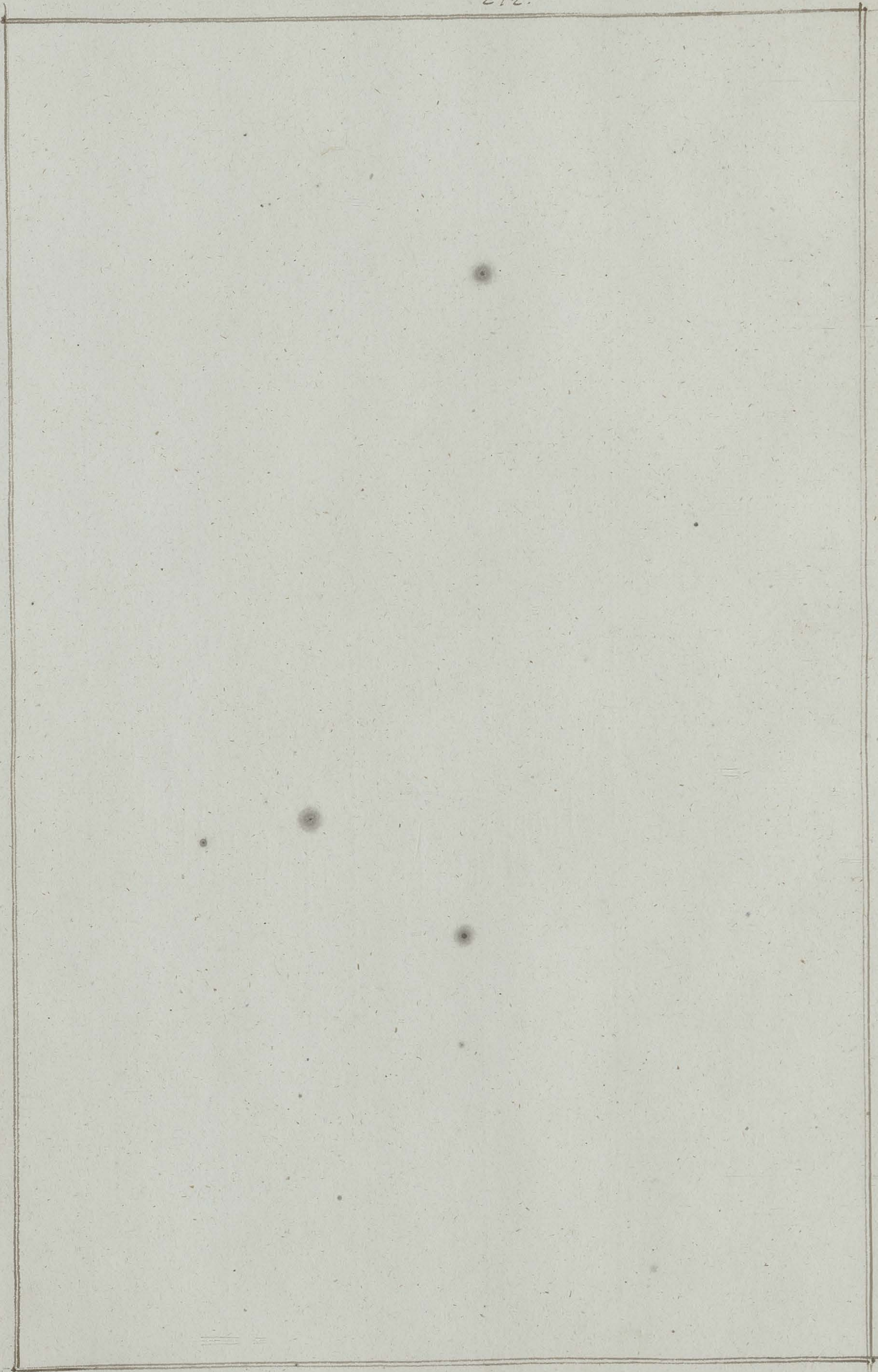
26 1824 b Titulo Indictio Universalis Jubilaei Romae

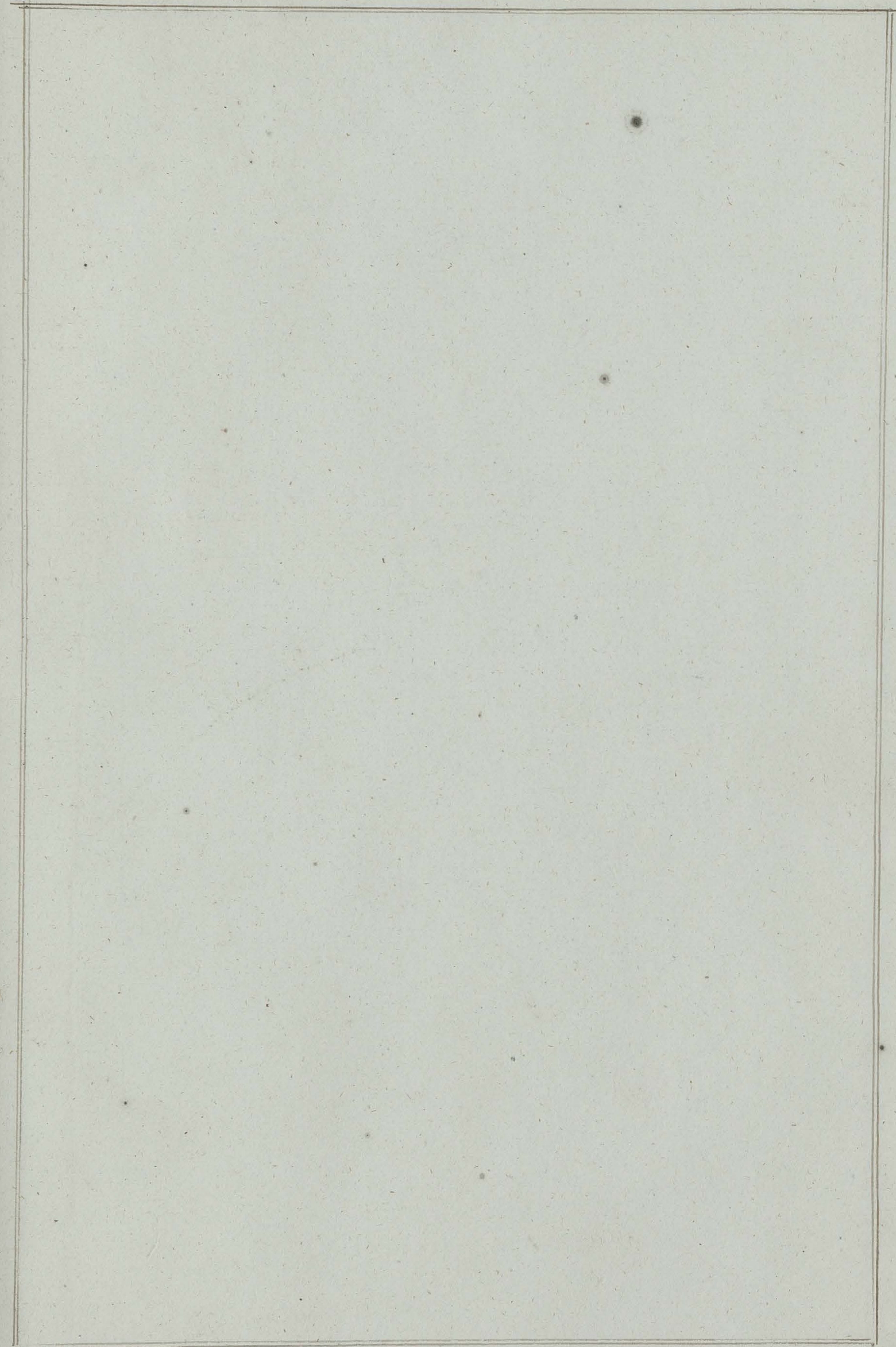
27 1826 Pod Tytułem Książka Kasper Kazimierz Kolumna Cieciszowski o Jubileuszu w Łucku wydana

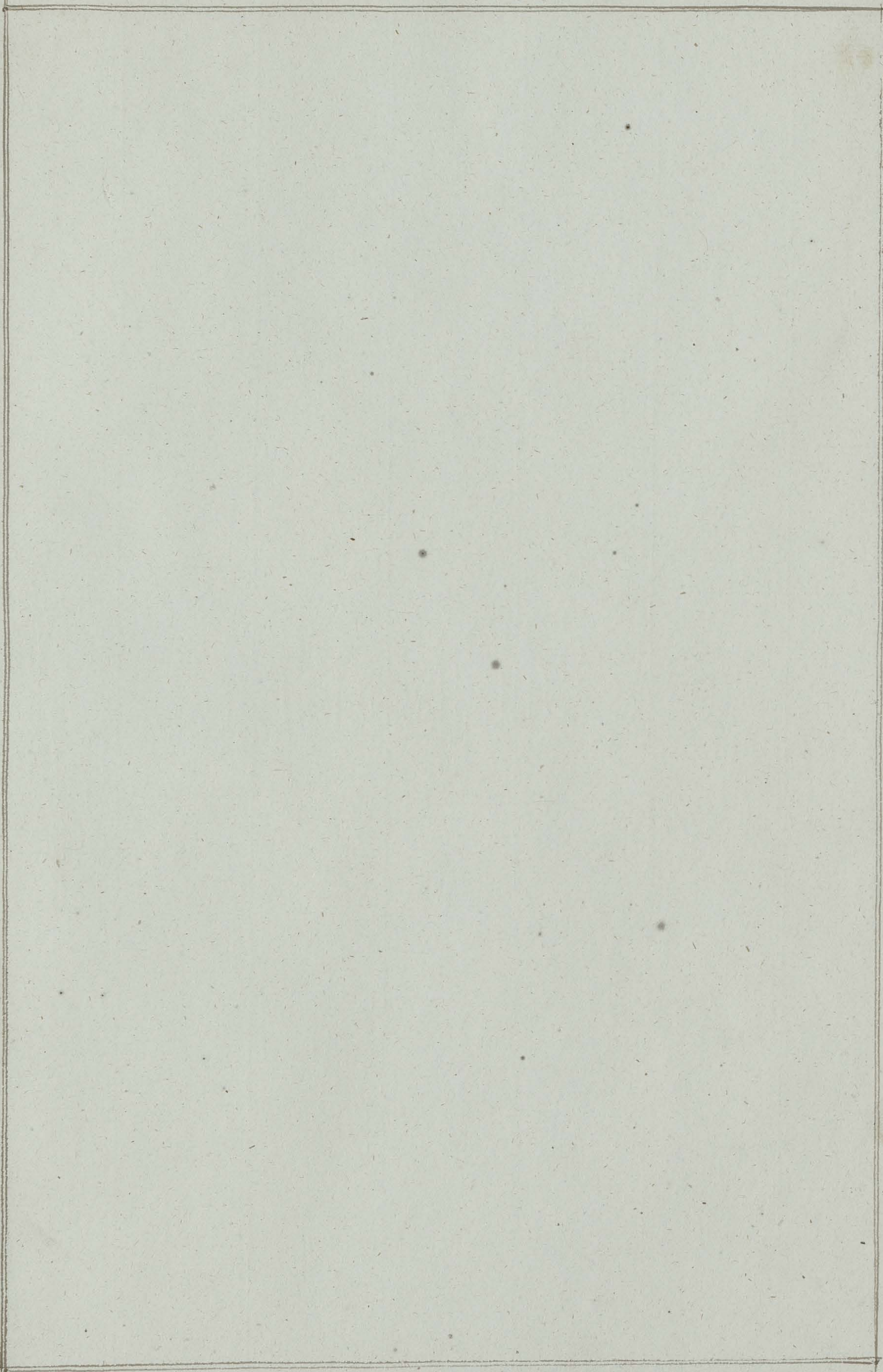

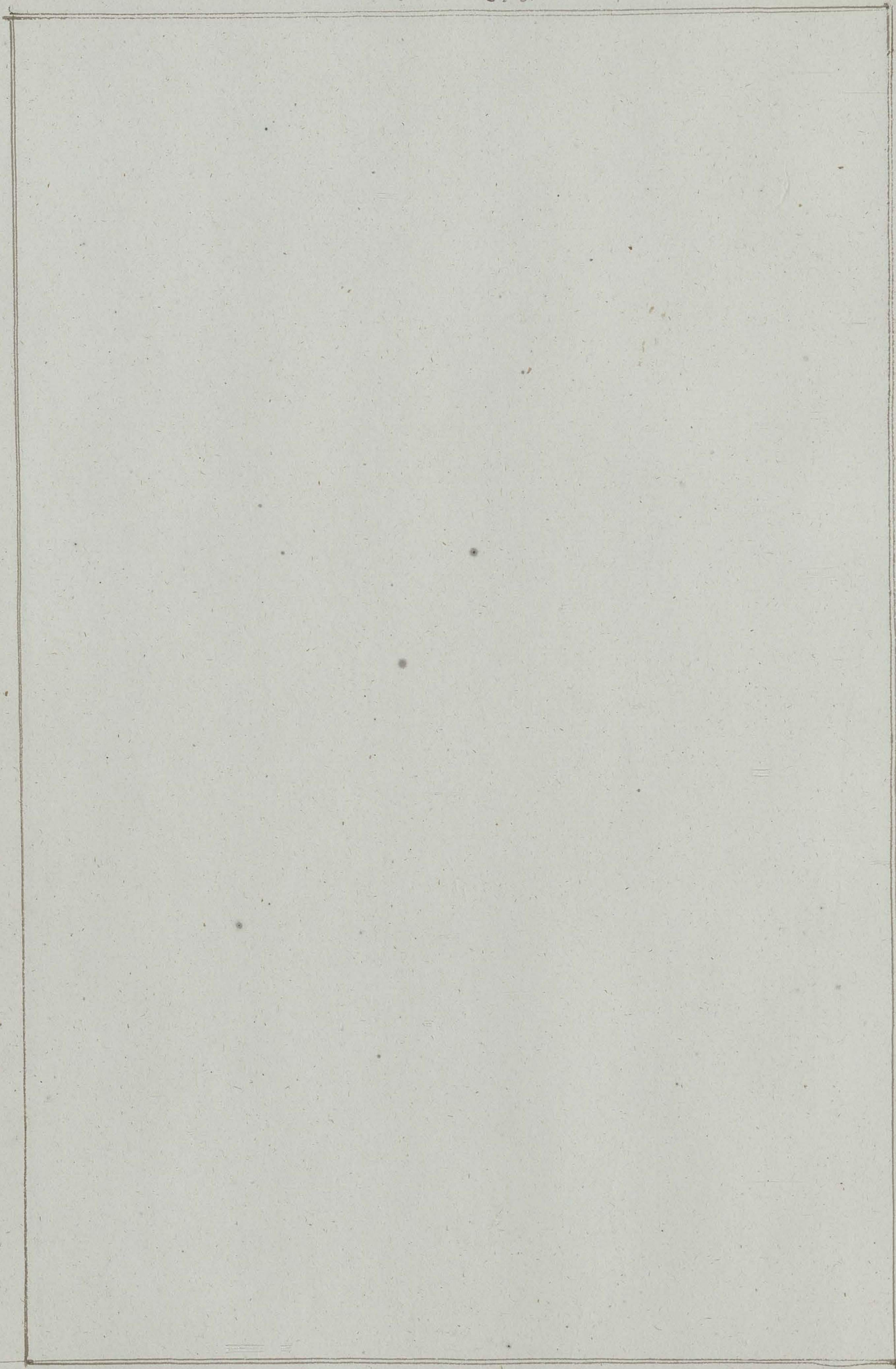

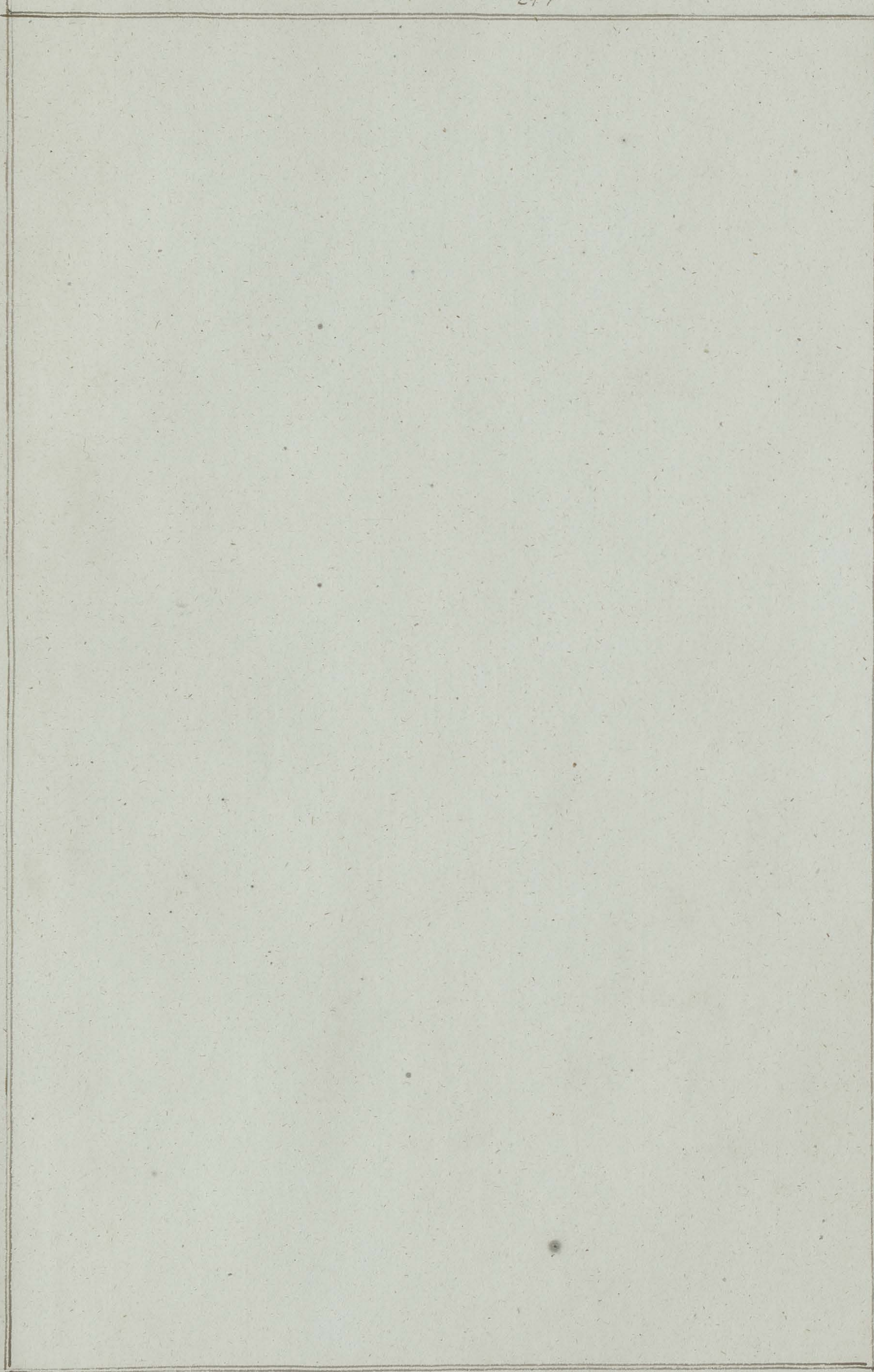

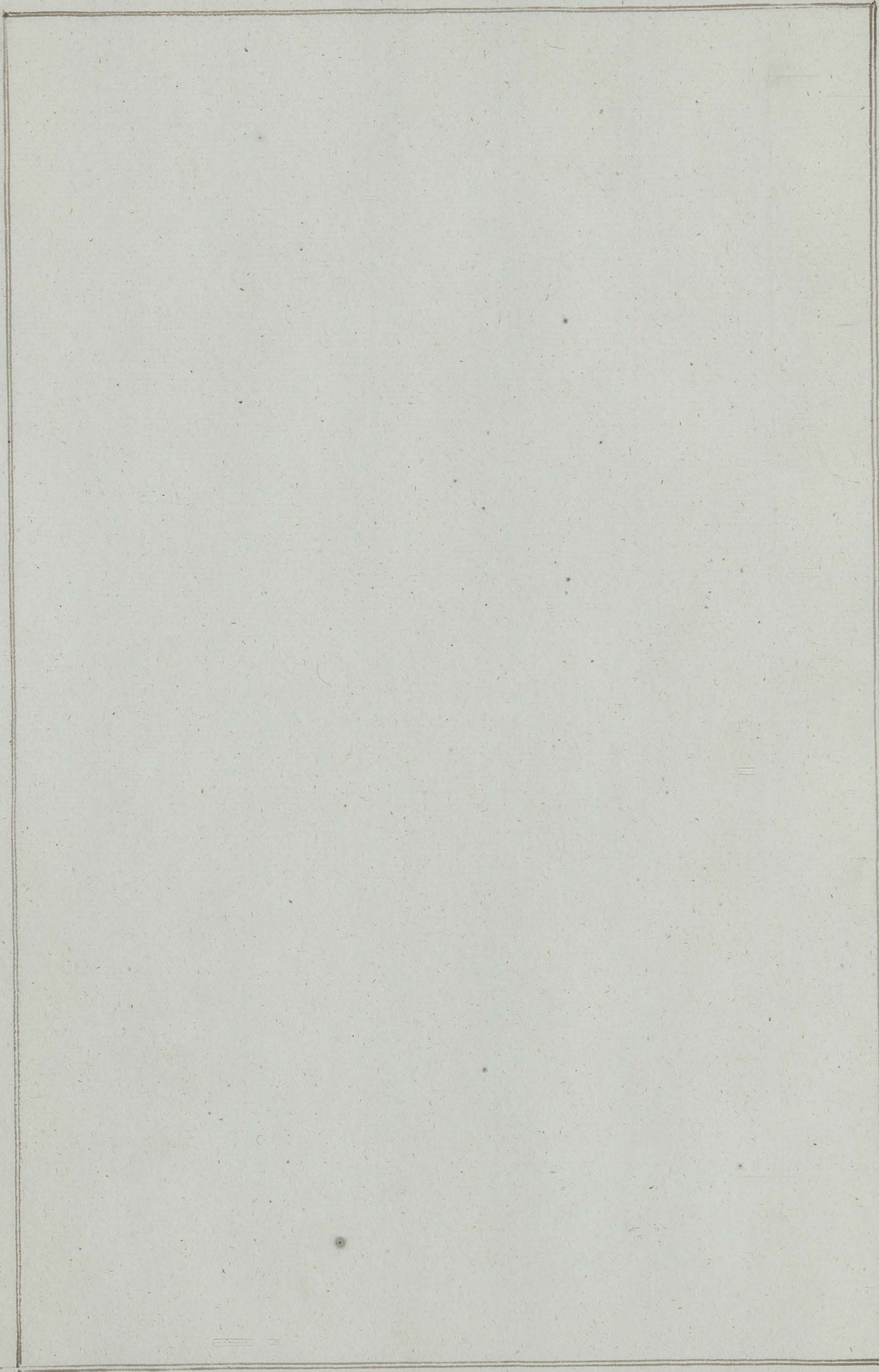

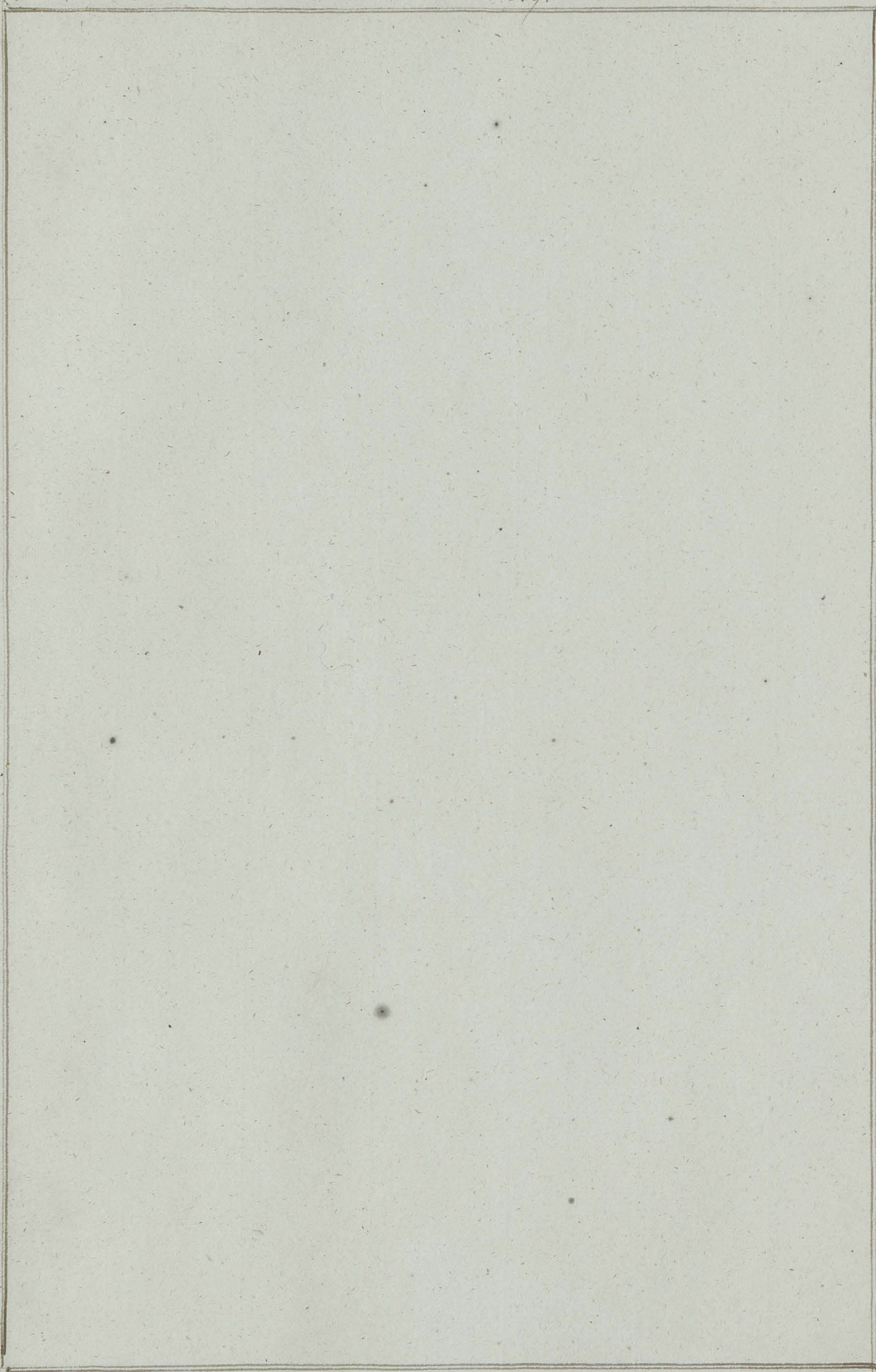

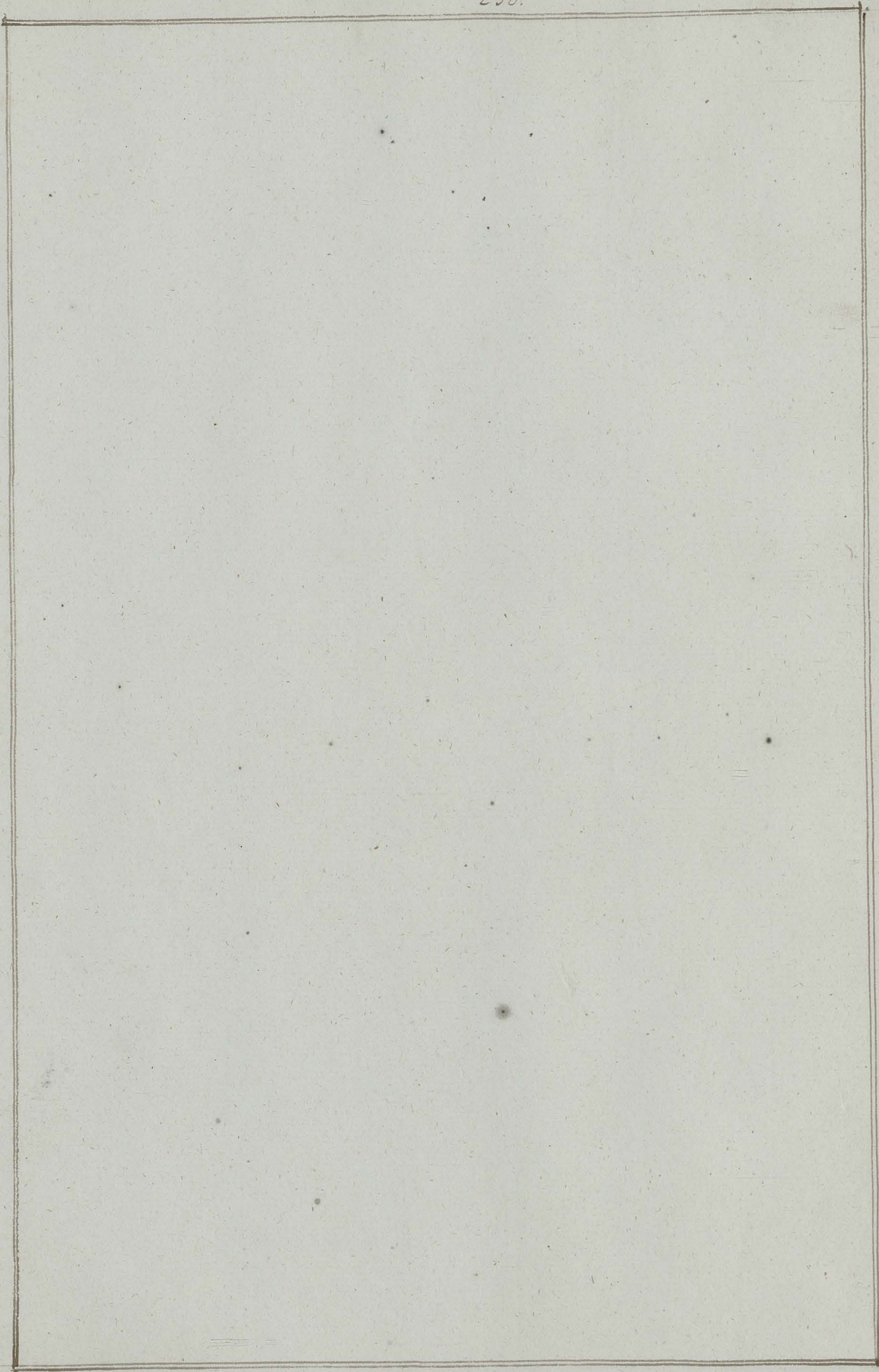

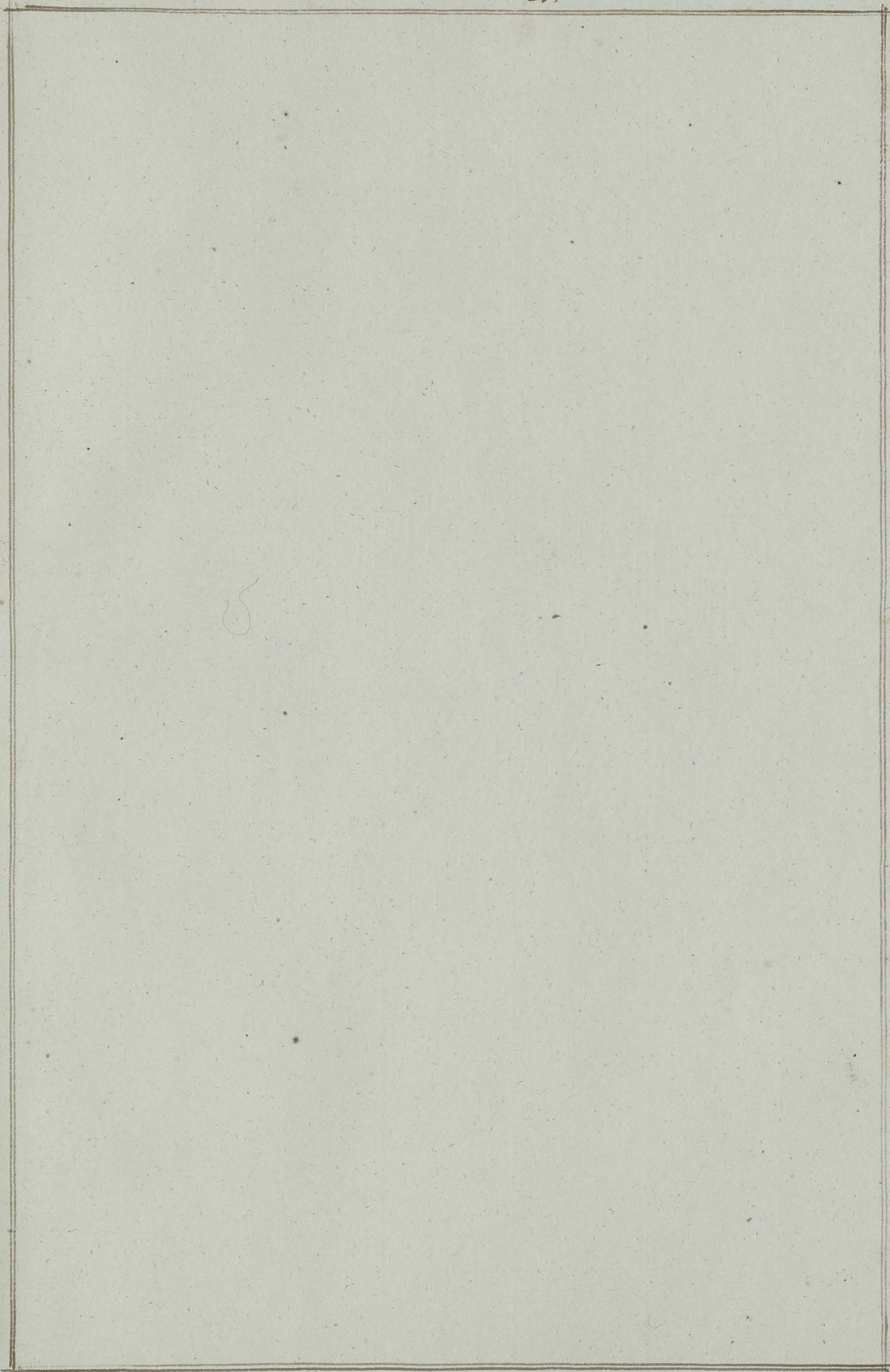

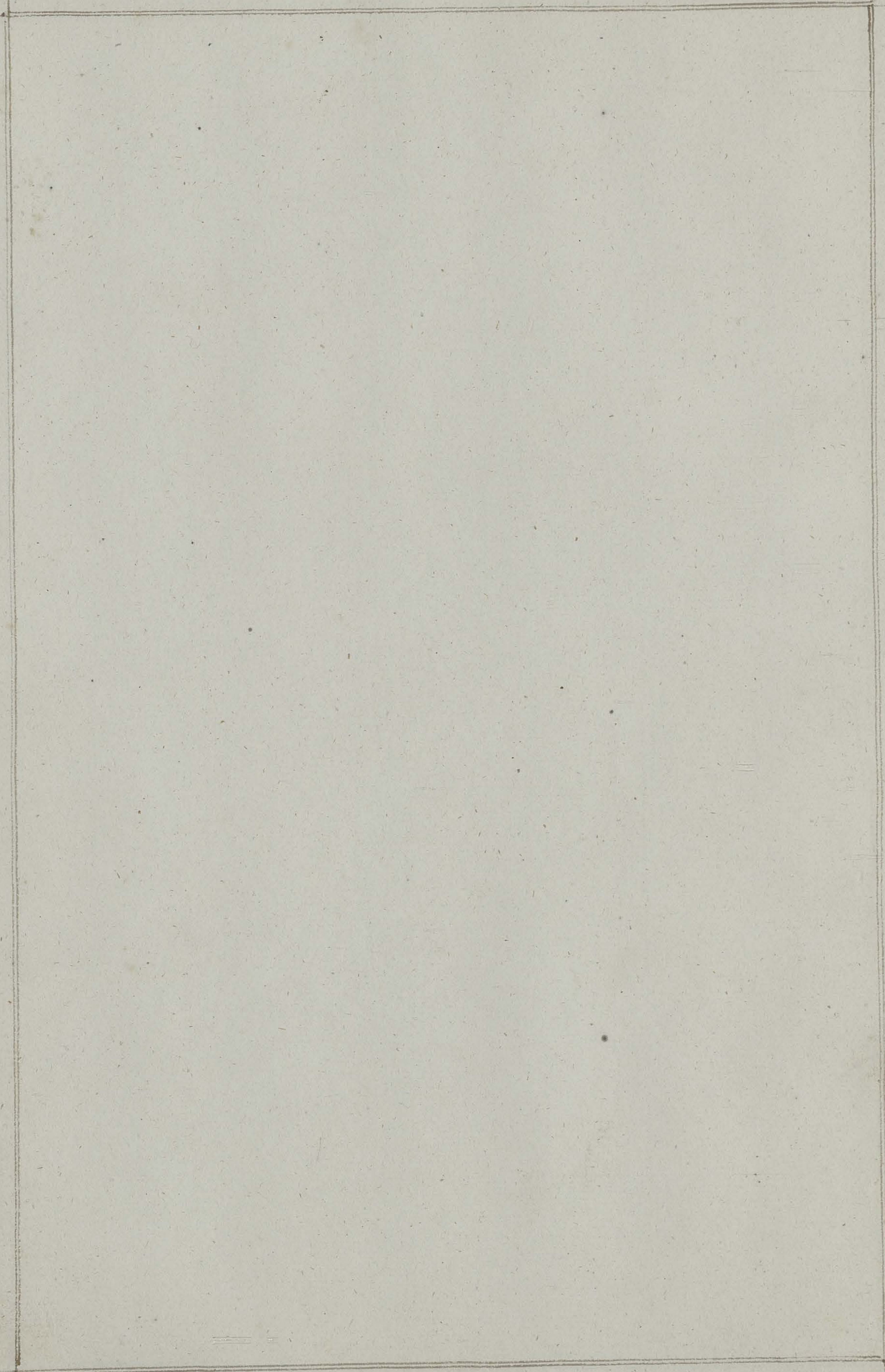

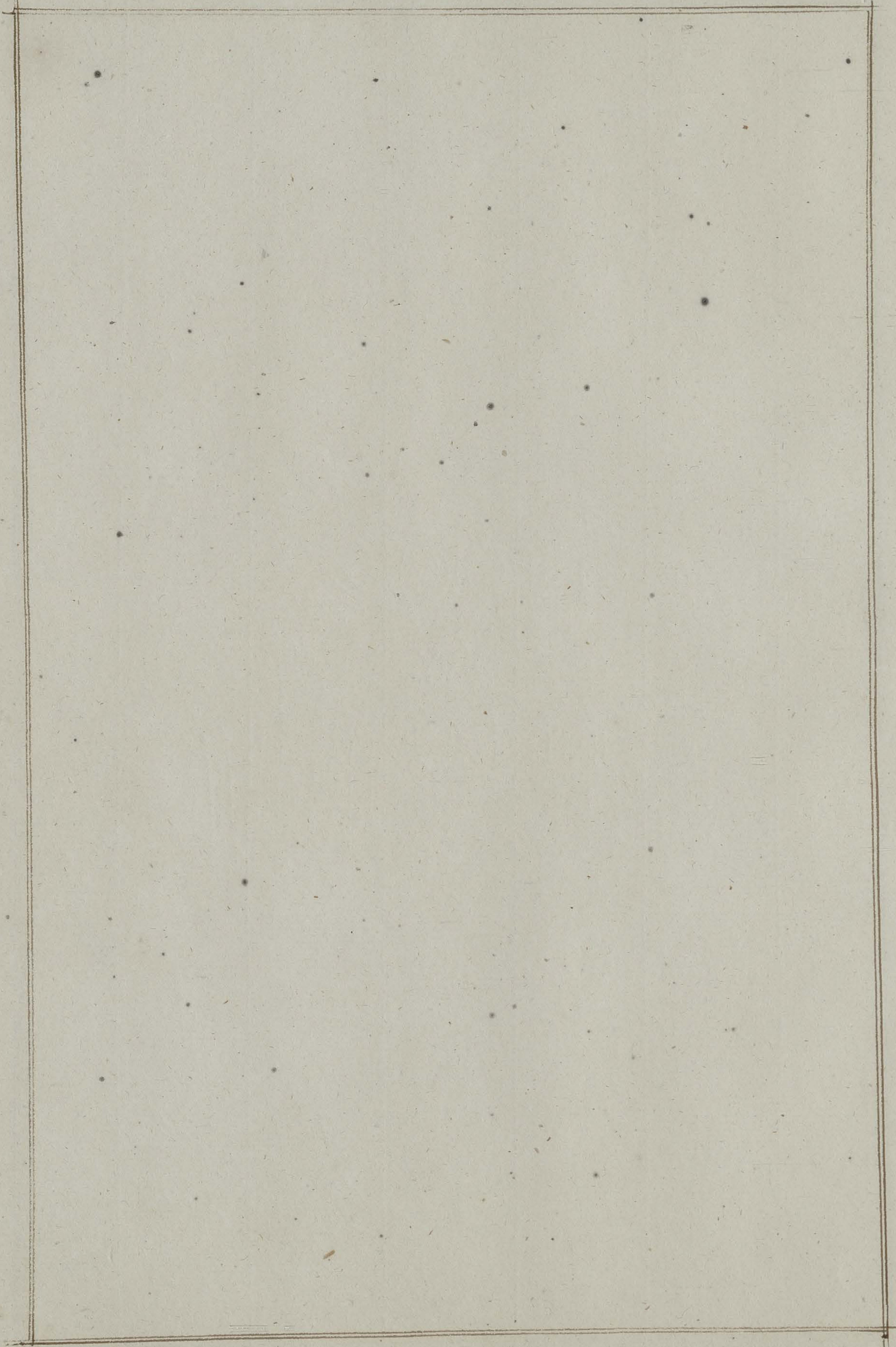

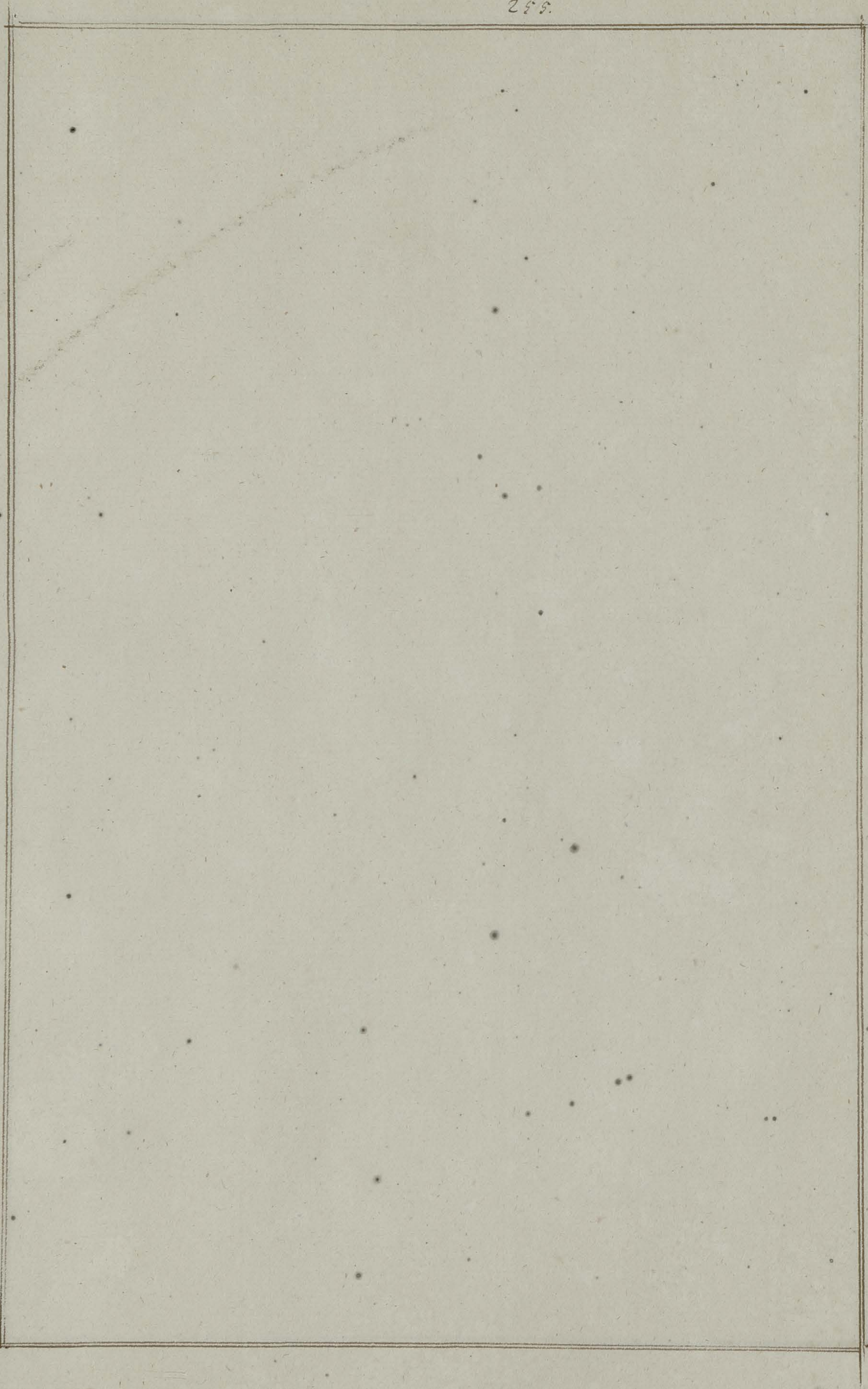

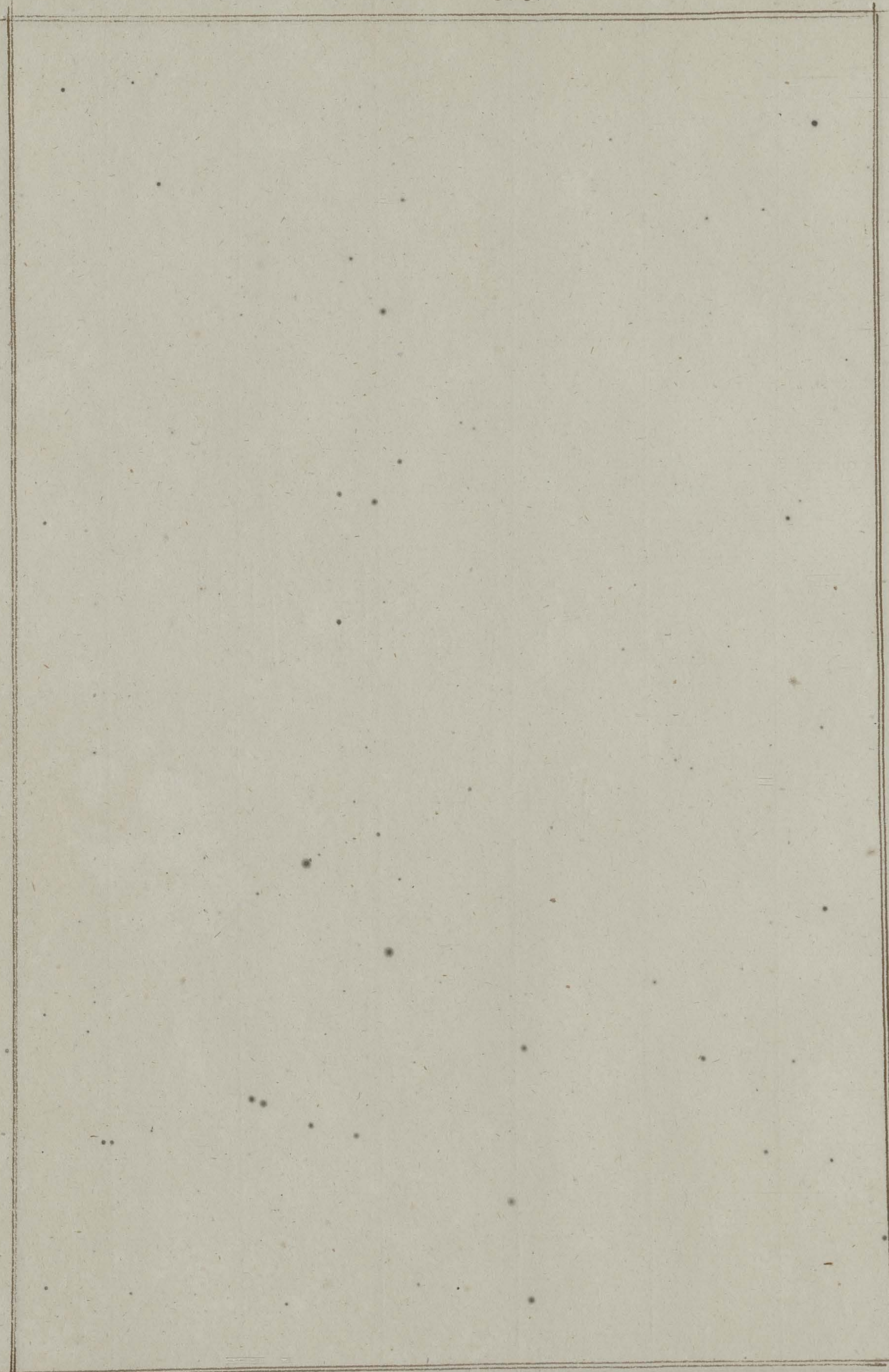

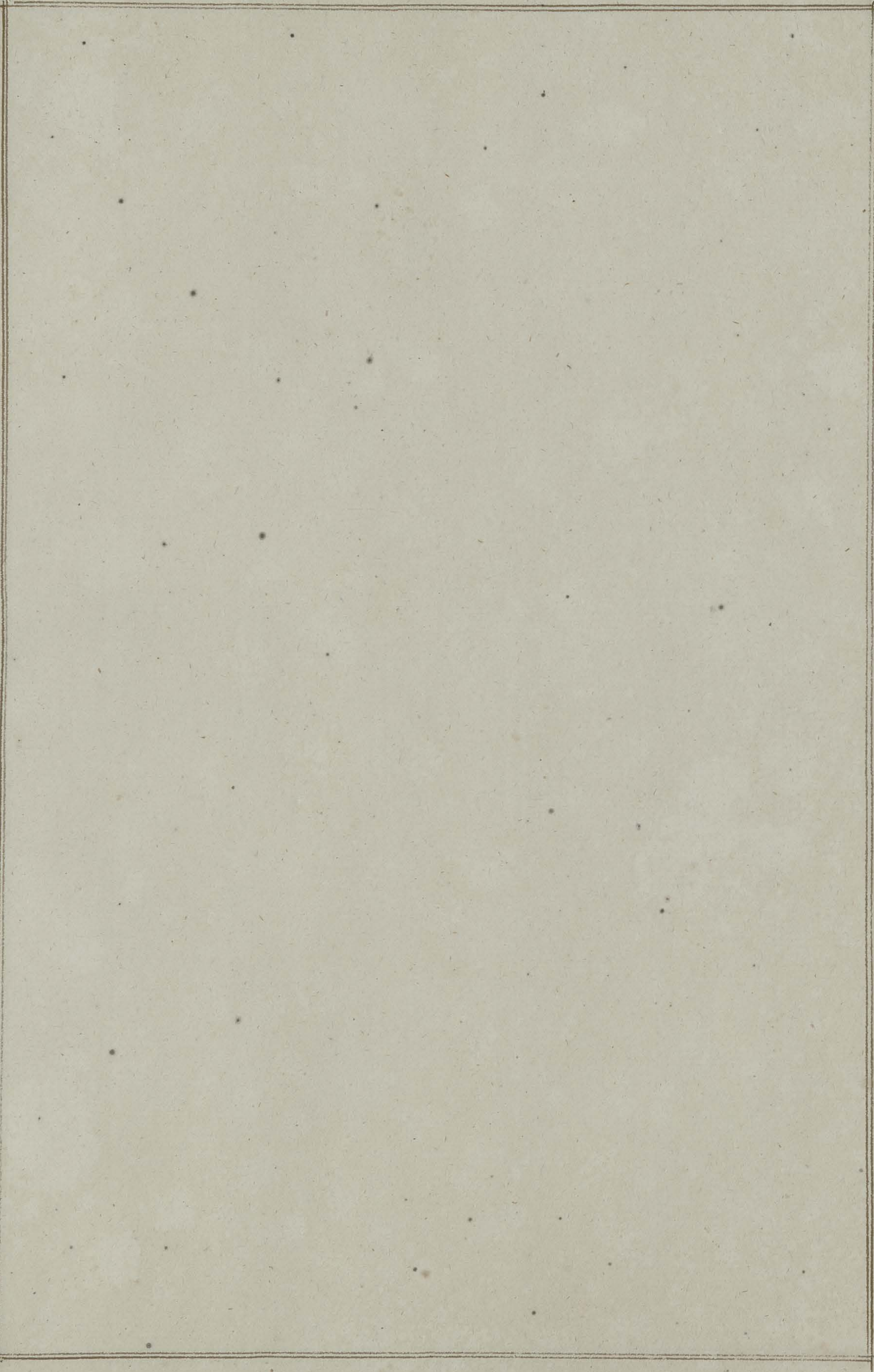

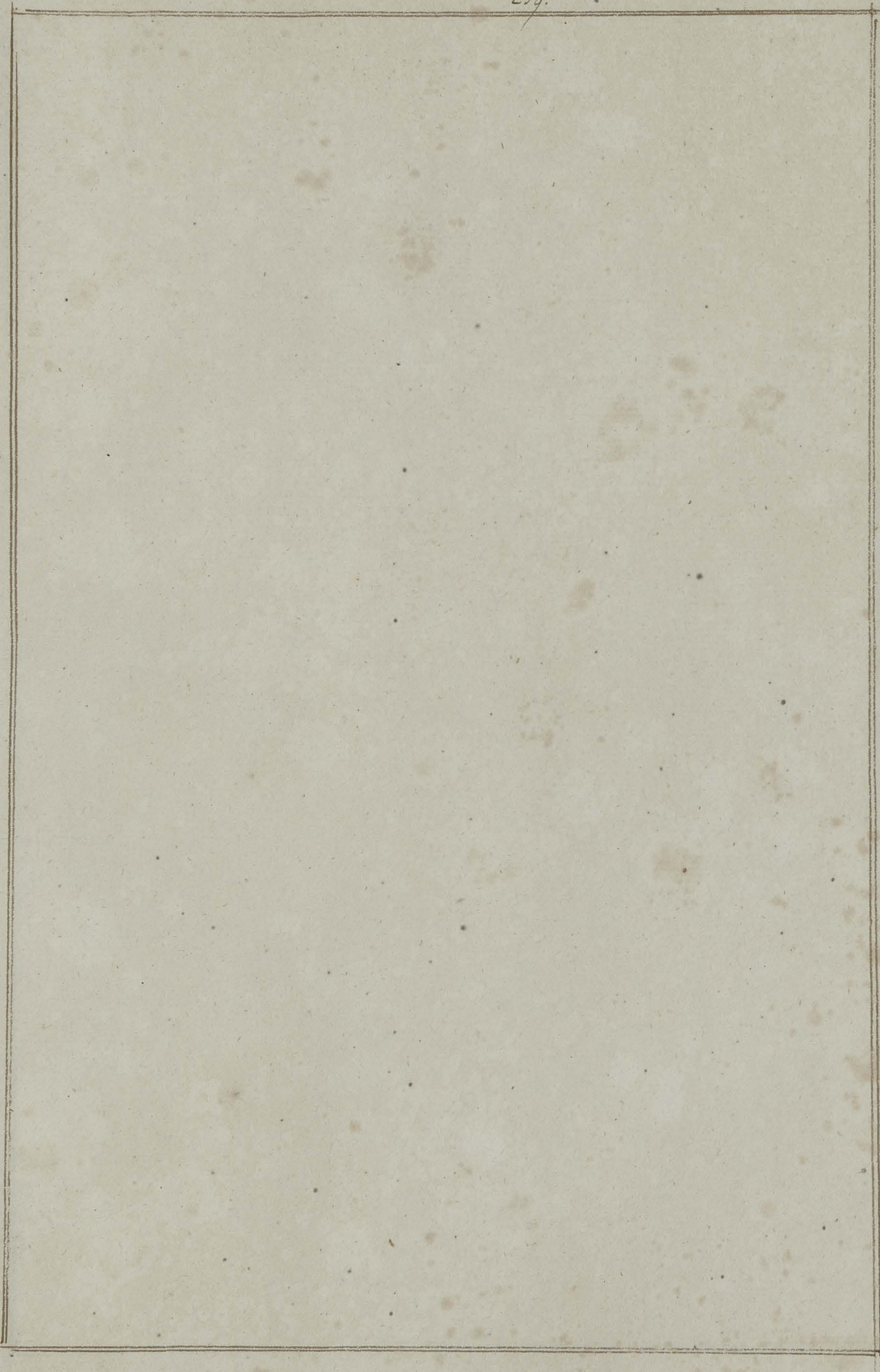

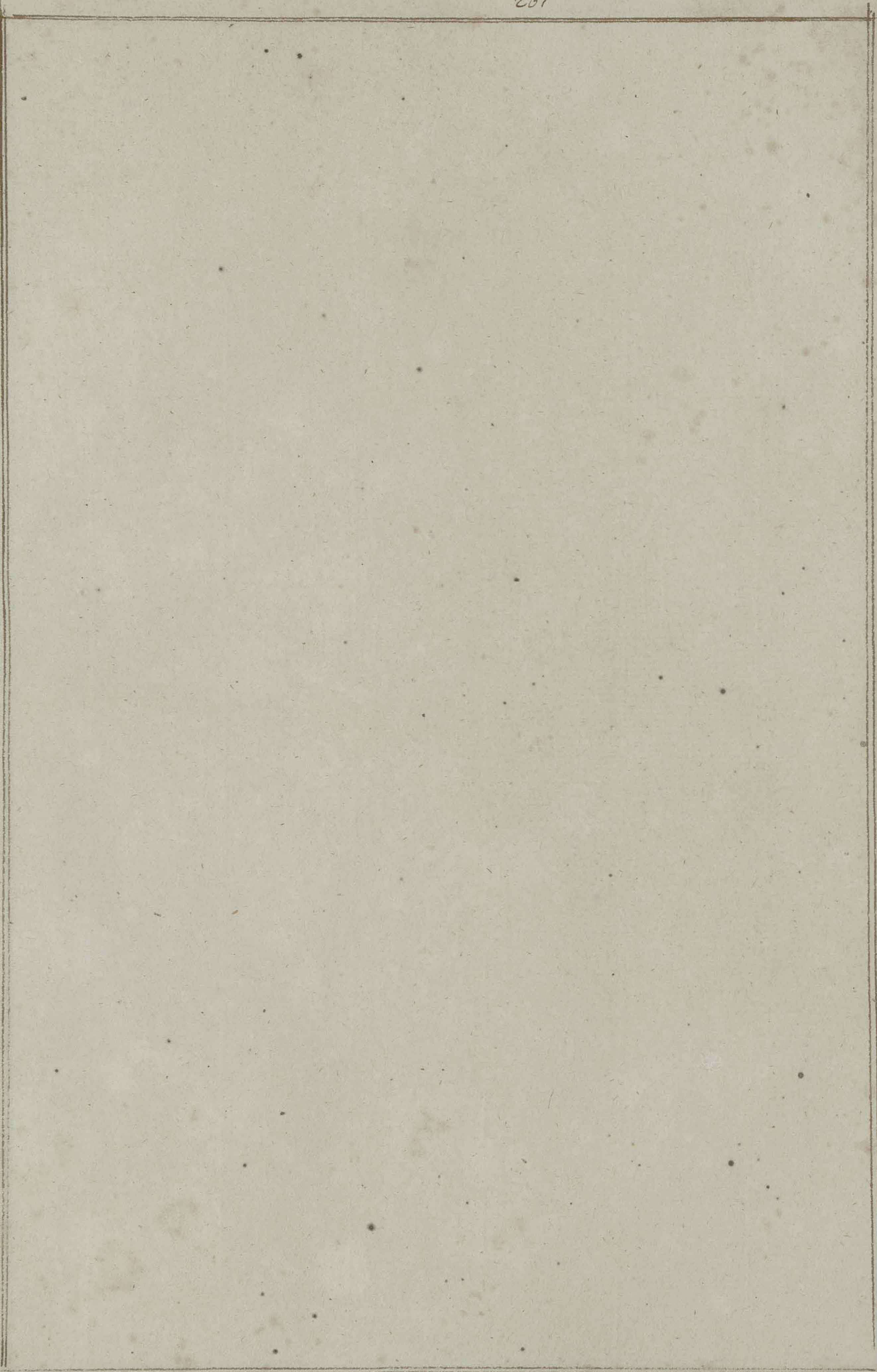

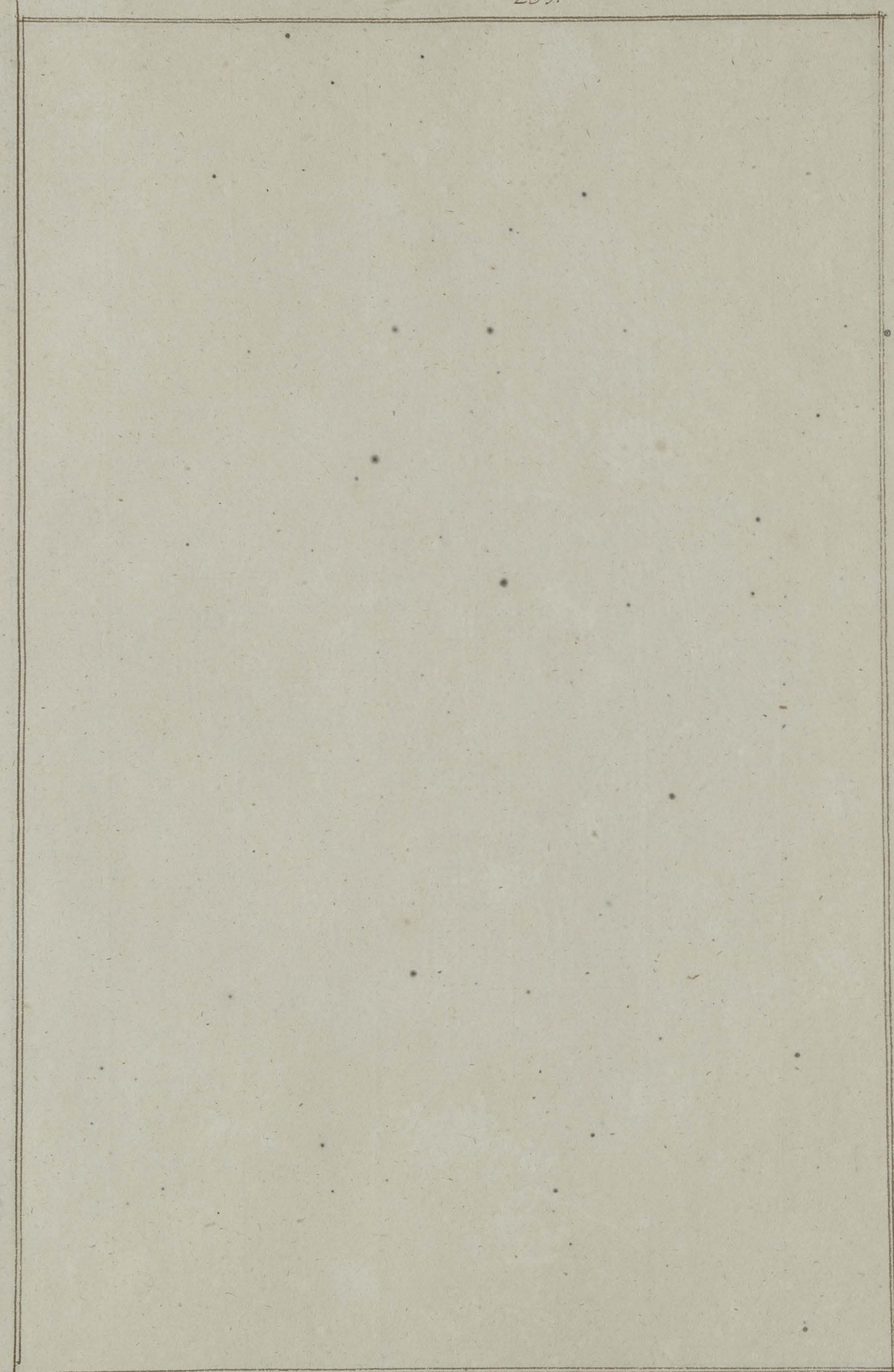

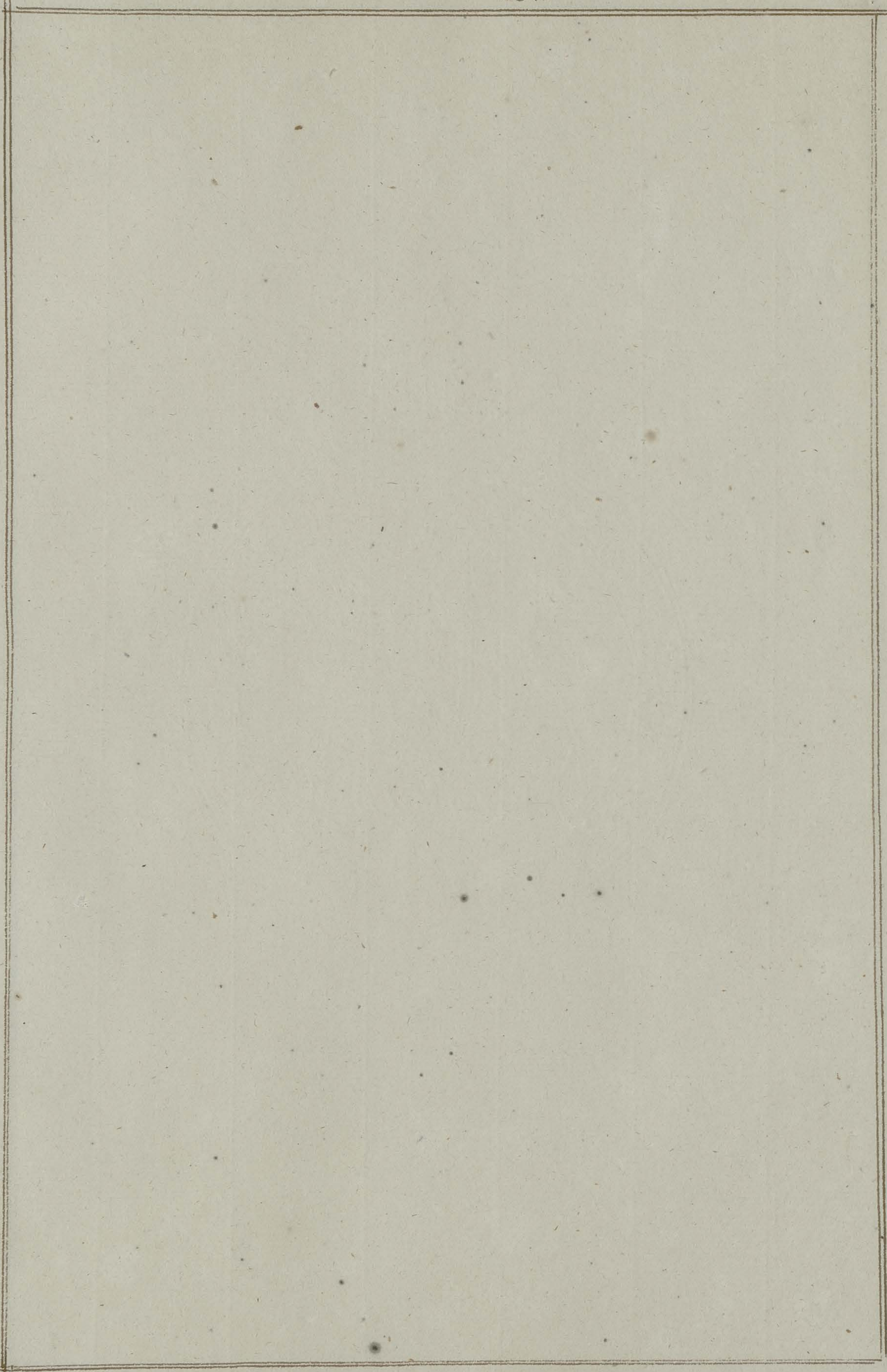

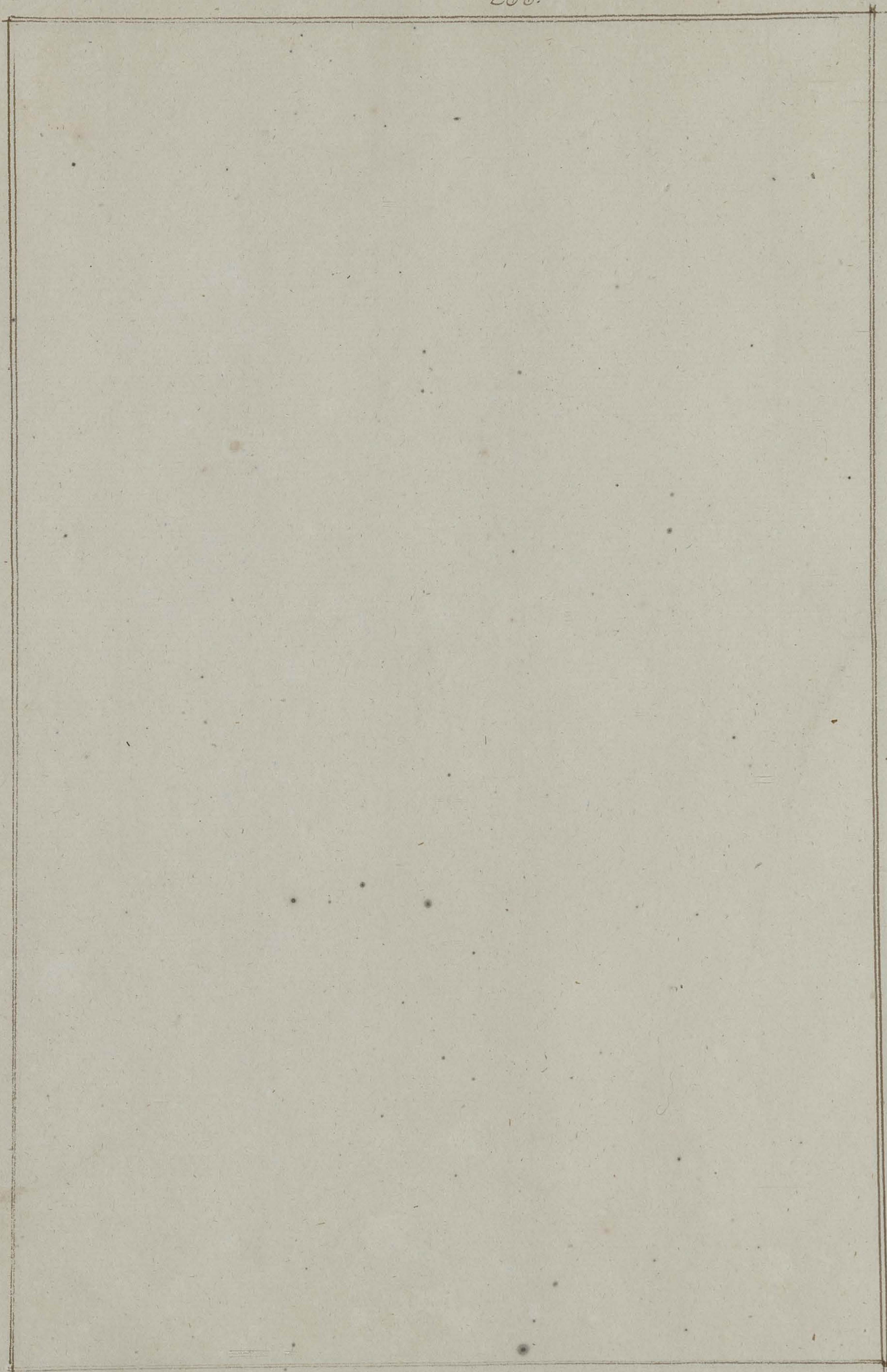

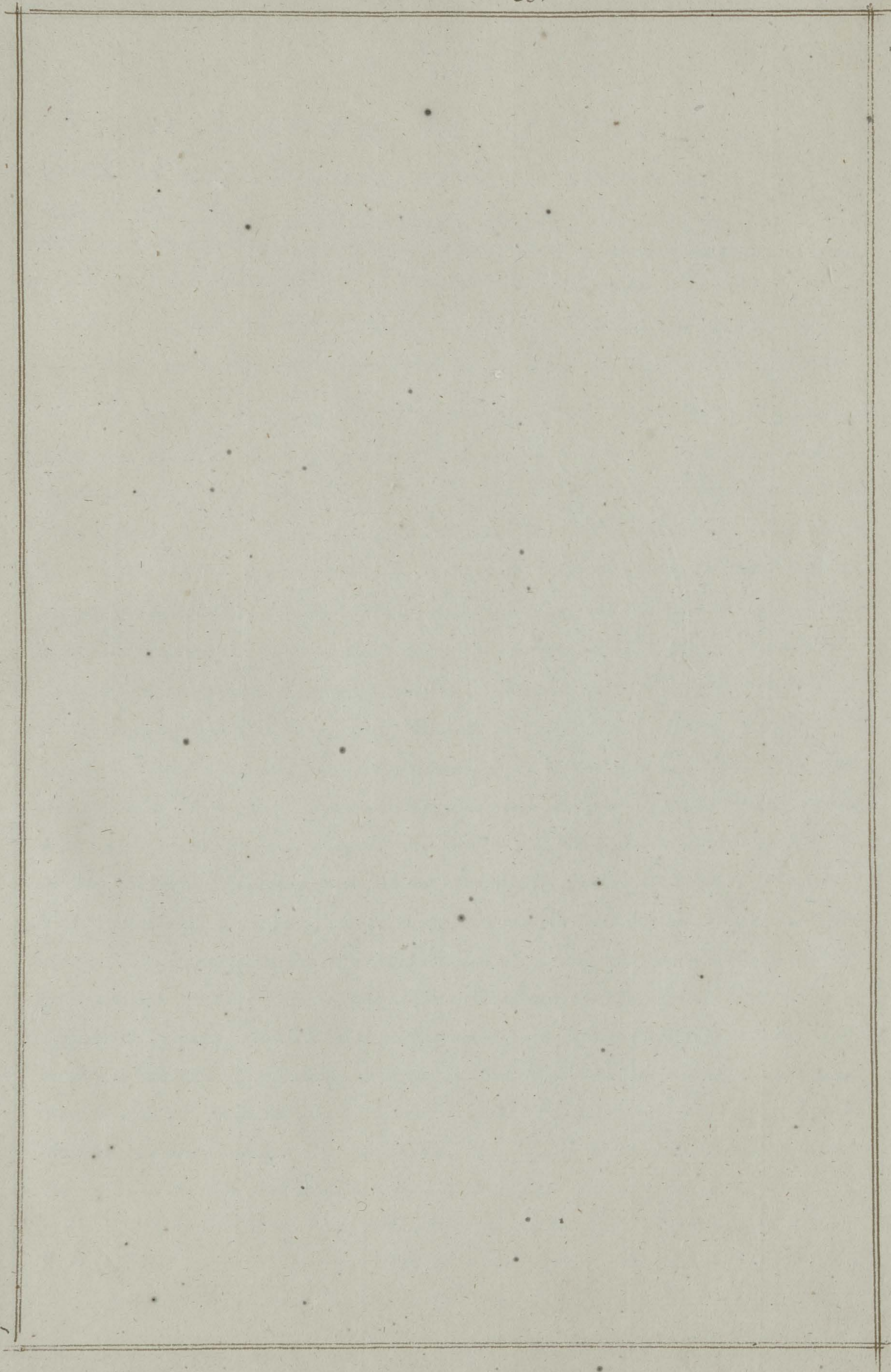

Fasciculus C.

Producit Documenta Auri, Argenti, et aliarum rerum Ecclesiæ Carolstadiensis, ob securitatem a Suecis in Prussia apud M. Dnum Derengowski locatarum. — 1.

1. An. 1656. d. 18. Aug. Assekuracya JMci Pana Adama Derengowskiego, iż ma w całosci rzeczy Kościelne u siebie złozone konserwowac, y one w całosci wydac Konwentowi. — 2.

Ja Adam z Gleyssow Derengowski czynie wiadomo y uznawam sam na siebie tą moją Attestacyą, iż w Roku teraznieyszym Tysiąc Szesćset piecdziesiąt szostym Miesiąca Augusta Osmnastego dnia, Jchmci Oycowie Bernardyni z Klasztoru Kretyngowskiego w Ziemi Zmudzkiey lezącego, uchodząc y chroniąc się przed Woyskiem Krola JMci Szwedzkiego, przyiachawszy w Dom y do Maiętnosci moiey nazwaney Senteny w Xięstwie Pruskim przy Miescie Tylzy lezącym, za pozwoleniem mnie samego dali do schowania do mnie we dwuch Skrzyniach Zamczystych wielkich złozone rzeczy y Apparamenta Kościelne we Złocie, Srebrze, Perłach, y innych drogich Kamieniach, takze Ornaty rozne kosztowne, y bogate, podług Regestrow z obu stron tak odemnie, iako y od Jchmciow Oycow podpisanego, y między nami danego, ktore to Apparamenta y Skarby Kościelne mnie do schowania dane, y powierzone. Ja Derengowski do rąk moich ze Skrzyniami y Kluczami do tych Skrzyn odebrawszy obiecuie y szlubuię tą moią Attestacyą wiernie y cale Jchmciom dochowac, poki wola Jchmciow będzie u mnie te rzeczy Kościelne miec, y one bez zadnego zatrudnienia kiedy Jchmc zechcą te Skrzynie z temi rzeczami odemnie odebrac mam oddac, a Jchmc Oycowie powinni będą mnie z oddania kwitowac. na co dla lepszey y gruntownieyszey pewnosci y wiary daie tą moią Attestacyą z podpisem ręki mey własney y pod pieczęcią moią. Pisan w Sentenach Roku Tysiąc Szesćset Pięcdziesiąt Szostego. Aug. 18. dnia

Adam z Gleissow Derengowski mp. (L. S.)

1. 2. An. 1656. d. 18. Aug. Regestr rzeczy Kościoła Karolstadskiego deponowanych w Grifach u JPor Pana Derengowskiego.

Kielich szczerozłoty szmelcowany z Herbem Fundatorskim z Pateną szczerozłotą.—

Monstrancya srebrna złocista, sedes biały, przy ktorey Koralow sznur z Perłami drobnemi przywiązanych 96: a Pereł 21.—

Kielichow złocistych pięć z Patynami złocistemi.—

Puszka złocista wszytka z Cymborium.—

Lichtarzow srebrnych wielkich czterey, u ktorych na sedesach po trzy Herby Fundatorskie złociste.—

Krzyż wielki srebrny wszytek złocisty u ktorego sztuczki z obu stron białe srebrne po rogach y Koralow czerwonych Dwanascie, a pięc sztuczek szklanych miasto Kamieni na rozmaitych folgach.—

Krzyż drugi srebrny pstro złocisty.—

Krzyż srebrny biały, u ktorego effigies czterech Ewangelistow po rogach złociste, z drugiey strony po rogach kwiaty złociste.—

Lampa srebrna biała o dziesiąciu Lampeczkach srebrnych.

Lampa srebrna u ktorey na wierzchu Korona złocista Aniołki po bokach

Miska srebrna węglasta pozłocista we wnątrz z Ampułkami srebrnemi złocistemi

Miska srebrna biała okrągła na kształt czary Moskiewskiey z kubkiem

z Ampułkami srebrnemi sporemi.—

Item Ampułek Par dwie białych srebrnych.—

Thurybularz srebrny biały, z Łodką srebrną &

Krzyż mały srebrny y Klucz srebrny do Ciborium—

Vota.

Z Ołtarza Wielkiego Tabliczek srebrnych czternaście

Koralow podłużowatych y okrągłych czerwonych dwadzieścia dwa.

Z Ołtarza Nayś. Panny Maryi Miesiąc srebrno złocisty mieyscami—

Korona z Głowy Nayświętszey Panny srebrno pozłacana.

Sceptrum złociste, srebrne z Trzema Turkusami y Jabłko srebrne złociste.

Gwiazdeczek srebrnych 12: Tabliczek srebrnych Dziewiętnaście

Koralow czerwonych sznurow czterey

Koronka Bursztynowa wielka.

Z Ołtarza S. Franciszka, Tabliczek dwie srebrne—

Z Ołtarza S. Anny Tabliczek pięc srebrnych:—

Mszał w Axamicie czerwonym oprawny, u ktorego na rogach Guzle srebrne białe, posrzodku pukiel, z iedney strony z Herbami Fundatorskiemi

Breviarz w czarney Oprawie, narozniczki srebrne białe. —

Ornaty.

Ornat Altembasowy na białym polu, florety lazurowe z Kolumnay karmazynowey Atłasowey Perłami wielkiemi haftowaney z Stułą y Manipularzem —

Ornat Teletu czerwonego u ktorego Kolumna po brzegach w koło Perłami haftowana, z Stułą y Manipularkiem tegoż Teletu. —

Ornat Teletu białego z Kolumnay złotem haftowaney z Stułą y Manipularzem.

Ornat Teletu białego z Kolumnay Teletu czerwonego z Stułą y Manipularzem.

Ornat złotogłowu czerwonego z Kolumnay złotogłowu błekitnego &.

Ornatow trzy złotogłowu Perskiego na czerwonym Polu w kwiaty złote wielkie u iedneyd Kolumna haftowana złotem y srebrem na Atłasie lazurowym, a dwa z Kolumnami białego Teletu. —

Ornat złotogłowu Perskiego na białym Polu w złote kwiaty wielkie, z Kolumnay złotem y srebrem haftowaney na Atłasie lazurowym. —

Ornat Tabiny szkarłatney z złotemi kwiatami Kolumnay Teletu białego.

Ornat złotogłowowy na zielonym Polu z Kolumnay złotogłowu czerwonego. —

Ornat Axamitu karmazynowego z Kolumnay Altembasowey białey &

Ornat Axamitu Fioletowego z Kolumnay złotogłowu Moskiewskiego. & &

Ornat Axamitu czerwonego wzorzystego. z Kolumnay złotogłowu błekitnego

Ornat Axamitu czerwonego z Kolumnay Axamitu cielistego.

Ornat Axamitu czarnego z Kolumnay haftowaney złotem y srebrem na Atłasie lazurowym

Ornat złotogłowu Moskiewskiego bogatego. —

Ornat od Jeymci Pani Woyniny pstry, z Herbami Jey trzy Trąby

Ornat biały Atłasowy Brachi z Kolumnay szkarłatnego Atłasu —

Jtem Ornatow rożnych kilka. —

Dalmatyki rożne.

Dalmatyki Altembasowe na białym Polu florety lazurowe, z Stułą &

Dalmatyki białe Teletowe z Stułą y Manipularzem.

Dalmatyki czerwonego złotogłowu z Stułą &.

Dalmatyki Axamitu karmazynowego &

Dalmatyki Axamitu Fioletowego. &

Dalmatyki zielone Axamitu wzorzystego. —

Kapy rożne. —

Kapa złotogłowu czerwonego, czapraszki srebrne złociste. Zapinanie srebrne złociste na nim effigies Salvatoris &.

Kapa

Kapa Teletu białego z Lisztwami Teletu czerwonego, Zapinanie srebrne złociste. Gałka srebrna białe z kutasem białym iedwabnym. —

Kapa Adamaszku Karmazynowego z Lisztwią białą Adamaszkową, Zapinanie srebrne

Kapa Tabinu jedwabnego na białym polu w kwiaty rozmaite z Lisztwami &

Antepedia

Antepedium Altembasowe na białym polu, floreży Ażurowe, Frandzla Karmazynowa przeszywana srebrem. —

Antepedium białego Teletu haftowane w koło z Złotą blaszką wpośrodku Effigies Annuntiationis B. V. Mariae

Antepedium Złotogłowu czerwonego, Pasamon srebrny, Frandzla Karmazynowa ze Złotem. —

Humerały rozmaite.

Humerał na Axamicie karmazynowym haftowany Perłami średniemi Litery wszytkie JEZUS, około wszytkiego Łancuszek złoty w Ogniwkach —

Humerał na Axamicie włoskiego koloru, haftowany srebrem y Perłami po końcach Aniołowie, w pośrzodku Baranek wszytek perłowy z Chorągiewką

Humerał na Axamicie karmazynowym Imie Maryja expressum z Pereł wielkich y małych. —

Humerał na Axamicie karmazynowym haftowane Perłami średniemi Imie Anna.

Humerał na Axamicie karmazynowym, Imie S. Franciszka z perłami średniemi

Humerał Axamitu Szkarłatnego nieszyzonego Imie S. Maria z perłami drobnemi

Humerałow trzy Złotogłowu czerwonego,

Humerałow Teletu czerwonego sześć. —

Humerał na Axamicie czarnym z Moskiewską Złotem haftowany.

Humerałow cztery na czarnym Axamicie Złotem y srebrem haftowane.

Item Humerały rożne czerwone białe teletowe, czerwone Axamitne.

Alb czterdzieści, Tuwalni rozmaitych sześć: jedwabnie dwie.

Vella rozmaite, Atłasu cenlastego białego, błekitnego y czarnego &

Vella do Grobu długie złotawe dwie.

Burs rozmaitych siedm z plikami, Korporałow Dziesięć.

Trzysta Pereł w tejże skrzyni od Ołtarzow odpadłych:

L. S.

Fr. Andreas Indyktowicz
Guardianus Carolstad.

Fr. Josephus Gimbutt Praed: Carolstad: Fr. Antonius Lewicki &

3. An. 1658. Literæ W. Dni Adami Derengowski, in quibus fatetur
jam ter R. P. Paulum ad se frustra iter suscepisse, et promittit
futurum pro d. 8. Aprilis Cretingam. Aurum vero et Argentum 1.
Regimonto recuperaturum et redditurum. —

4. An. 1658. d. 27. July Literæ W. D. Adami Derengowski in quibus
sub conscientia fatetur res easdem a se Regiomonti oppignoratas
rogat patientiam, et promittit restitutionem. — . . . . 2.

5. An. 1658. d. 6. Aug. Protestatio Illmi W. D. Georgy Hlebowicz
Capitanei Samogitien. Syndici Gnlis Cntus Carolstadien. Nomine
P. P. Bernardinorum contra W. D. Derengowski in Summa
Damni suscepti Flor. 33932. — . . . . . . 3.

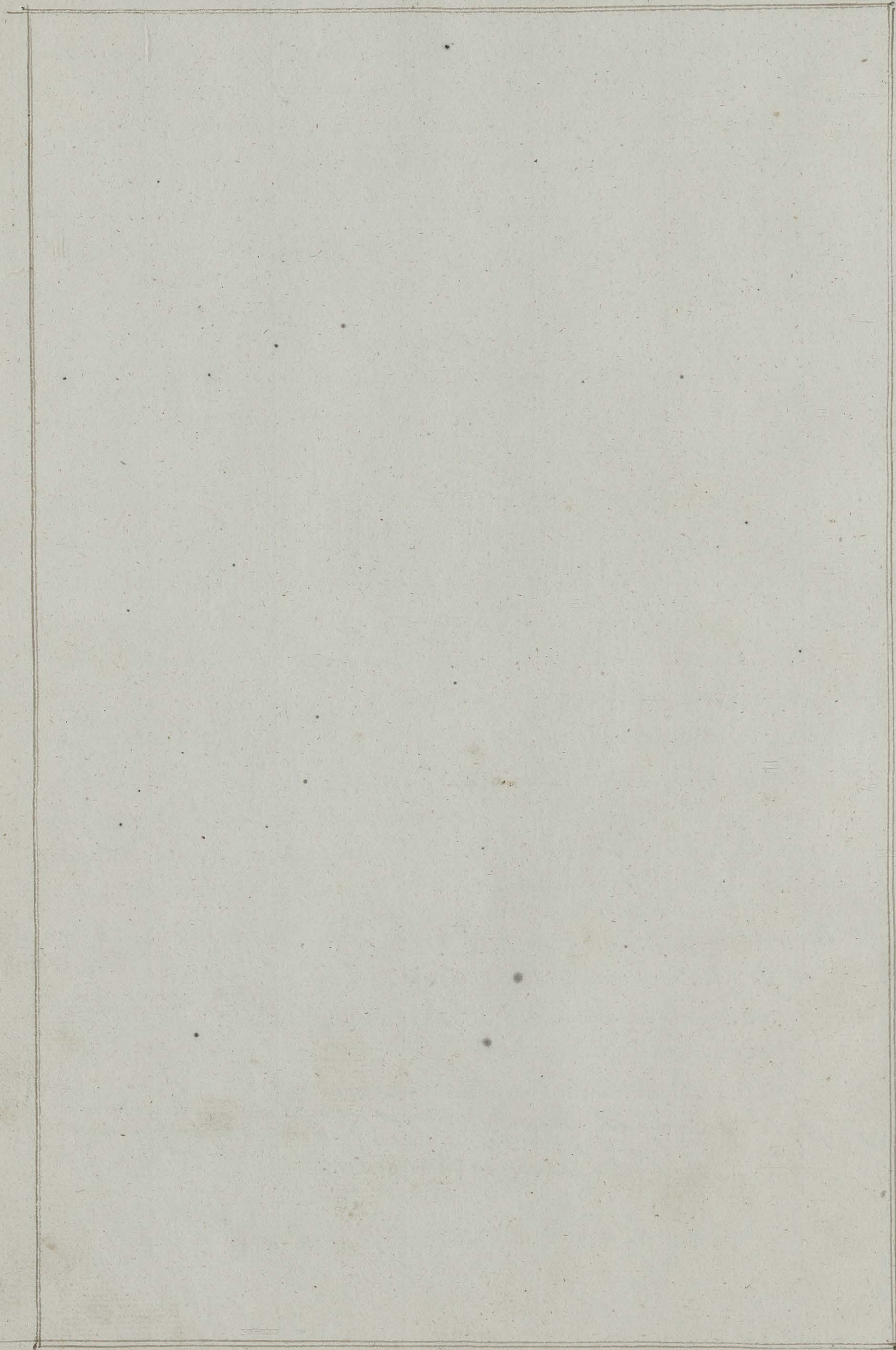
6. An. 1658. d. 24. 8bris Literæ post mortem W. D. Adami a Fratre
illius Germano W. D. Joanne Vladislao Derengowski, in quibus
fatetur cum Rndo Paulo vidisse res Regiomonti apud D.
Famatum Trez: et illas cum non posset propter oppignorationem
per Defunctum Germanum recuperare pro tunc, promittit tamen
pro Festo S. Martini redimere. — . . . . . . 4.

7. An. 1659. d. 19. Mai. Assekuracya Jmc Pana Horsta Oberszt Leytnanta
Konwentowi dana: iż jeśliby się cokolwiek rzeczy z zbioru Kościel-
nego we Dworze Jm Pana Derengowskiego będących przy Officierach
y Żołnierzach Regimentu Jego: nalazło y pokazało, tedy to wszystko
Konwentowi Kretyngowskiemu przywrócić submittuie się. . . 5.

8. An. 1669 d. 9. Augusti List Jm Pana Piotra Derengowskiego pisany
do O. Gwardyana Kretyngowskiego, radząc aby zapozwać JmP.
Horsta na Seym, który był przyczyną śmierci Brata Jego JmP. Adama
y rozproszenia rzeczy Kościelnych. — . . . . 6.

9. Status causæ z JmP. P. Derengowskiemi 7

10. Aº 1672 Junij 22. Regestr Papierow w rakoние zatrzymanych
rzeczy Kościelnych u JP. Derengowskiego danych w Depozyt z
Konwentu Kretyngowskiego czasu Inkursij Szwedzkiey. —

Fasciculus 7 1.
Producit varias Scripturas.–

No. 1. An. 1722. Karta Szwegkowskiemu dana na mieszkanie do czasu na Placu Klasztornym. – Nota że to iest Plac Klasztorny 2.

2. An. 1725. Decretum A. R. Patris Adriani Alexandrowicz Commissary &.

Fr. Adrianus Alexandrowicz Ord. Min. Reg. Observ. Praed. Gnlis Definitor Almae Provinciae Min. Polonicae et M. D. Litt actualis in Negotio Missarum Perpetuarum et Legatorum Perpetuorum ex Mandato A. Rndmi Patris Laurentii a S. Laurentio Totius Ord. Minorum Ministri Generalis specialiter deputatus per Conventus P. Gentis Lithvanae Commissarius. – . . . 3.

Inhaerendo Mandato et Ordinationi Rndmi Patris Superioris Nostri Colendissimi factae in sua Littera Encyclica Puncto informationum Decimo. – Authoritate nostra Commissariali specialiter nobis demandata, Adm. Rndo Patri Simoni Jasgnitt Praed. Gnli, Definitori Hab: Patri Provinciae aggregato Guardiano Contus Carolstad. pro nunc existenti, et cuilibet in posterum extituro. Mandamus sub Poena perpetuae privationis utriusq Vocis alysq in proprietarios per Constitutiones Nri Ordinis latis, ne hunc Conventum obligent vel uni Missae perpetuae sine Stipendio celebrandae. Item ne illicite Nobis consentiant Instrumenta quamvis in utilitatem Conventus cessura. Item ne ullo pacto curent vel patiantur, aut permittant extingui Legata vetera. Tandem ne ullam Obligationem Civilem contrahant ad aliud novum quodcunq Missarum Legatum, sed ubi primum resciverint aliquem Benefactorem Legasse Missas Perpetuas in Ecclesia hujus Conventus celebrandas, statim de tali Legato moneant Adm. Rndum Patrem Ministrum Provinciae ab eoq expectent Ordinationem circa susceptionem vel receptionem hujusmodi Legati; qui si judicaverit illud esse suscipiendum Statim Superior hujus Loci pro tempore existens omnino coram Haeredibus Testatoris faciat Protestationem per Constitutiones Nostri Ordinis praescriptam. Hoc autem Decretum cum alys Ejusdem Loci Documentis, monumentis servetur, Semperq Successive ad Superiores hujus Loci transeat. Quod manu

Nostra subscriptum sigillo Conventus munimus. Datum in eodem Conventu An. 1725. d. 3. Mensis Martij. Ita est
L.S. Fr. Adrianus Alexandrowicz idem q supra.

1. # Forma Decreti de Protestatione

Fr. Adrianus Alexandrowicz Ord. Min. S. Obs. &c &c

Quia in hoc Conventu Carolstadiensi in actu Nostre Visitationis non constitit verum, utrum recipiendo Legata perpetua, facta fuerit per Constitutiones Ordinis Protestatio praescripta, Ideo conformiter ad Ordinationem Rndmi Patris a S. Laurentio Ministri Generalis Superioris Colendissimi. An. Dni 1725. Mense Martij die vero 3tia A. R. P. Guardianus praenominati Conventus praedictam Protestationem in praesentia Nostra fecit, conceptis et praescriptis in Statutis Nostris. In cuius rei Fidem praesens Instrumentum juxta Mandatum Ejusdem Rndmi confectum, ac manu Nostra sigillo munitum, in eodem Conventu reliquimus perpetuo cum alijs hujus Conventus Documentis, asservandum, ac successive ad Superiores hujus Loci omnino transiturum. Datt. d. 3. Martij Anno Verbi Dni 1725.-
L.S. Fr. Adrianus Alexandrowicz
Idem qui supra.

2. 2. An. 1759. Kontrakt z Fröhlichem Organ Magistrem na reparacyą Organu wielkiego.—

3 Anno 1759 Junij 7 Die. Kontrakt Organmayster Pauli Fröhlich.

4. Ao 1767 Januar. 7. List JO. Xcia Massalskiego Woiewody Witen. do X. Gwardyana Kretyngowskiego.—

5 Ao 1770 Maij 12. Licentia Adm. Rndo Dno Gintijlo ab Illmo concessa ut possit de Statu suo ad Religionem nostram transire PP. Bernardinorum.—

6. Ao 1777 Julij 19 Dz. Kopia Listu Illmi Lopacinskiego Eppi do JMci Kasztelana o wypłacenie Legacyi s. p. Baranowicza Tynf. 340 na Mszy 200 do Konwentow Kretyngowskiego y Dalnowskiego.—

7o Ao 1782 Ubris 10 Dz. Commissio Delegatoria a Celsissimo Principe Stephano Giedroyc Eppo Samogit. data Illmo Hozie Offic. Eppo pro erigenda et instituenda Parochia in Villa Ostegni ad Instantiam Celsissimi Eppi Vilnensis Massalski.— Non est sortita effectum suum.—

8. Ao 1786 Aprilis 11 Dz. Delegatio ARPris Ministri Prlis pro Rdo Guardiano Kretyngensi ad erigendam Viam Crucis in Ecclesia Parochiali Swiecasmensi: Cum adiuncto Folio, in quo formula benedicendi et introducendi Stationes Viae Crucis.—

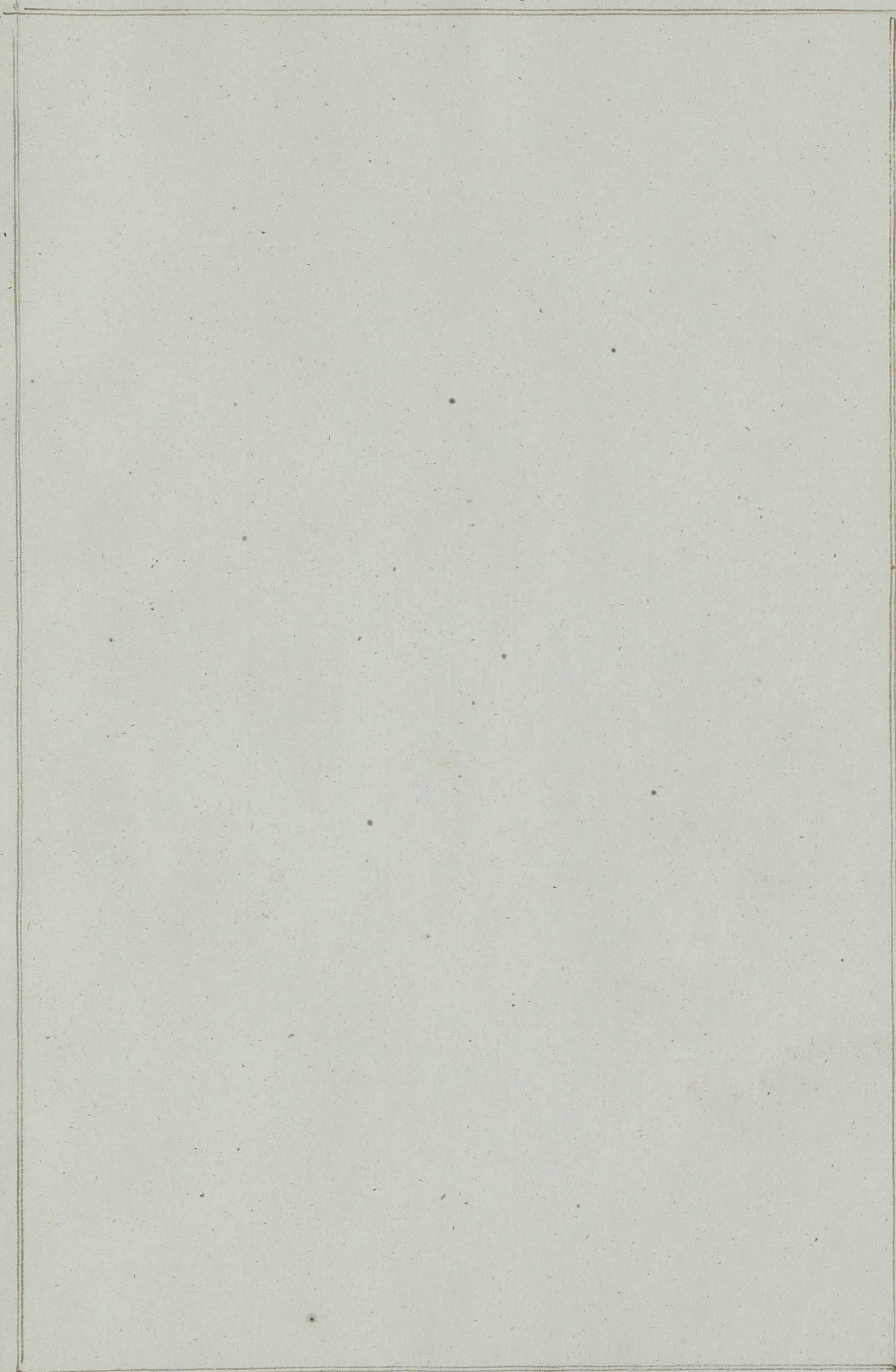
9. Anno 1794. Die 5ta July Extractum ex Actis Provinciae Resolutionis Definitorii ad postulata RP. Vincentij Huszcza Jes, ut possit manere apud Fratrem suum in Bonis ipsius ad vitae suae tempora — "

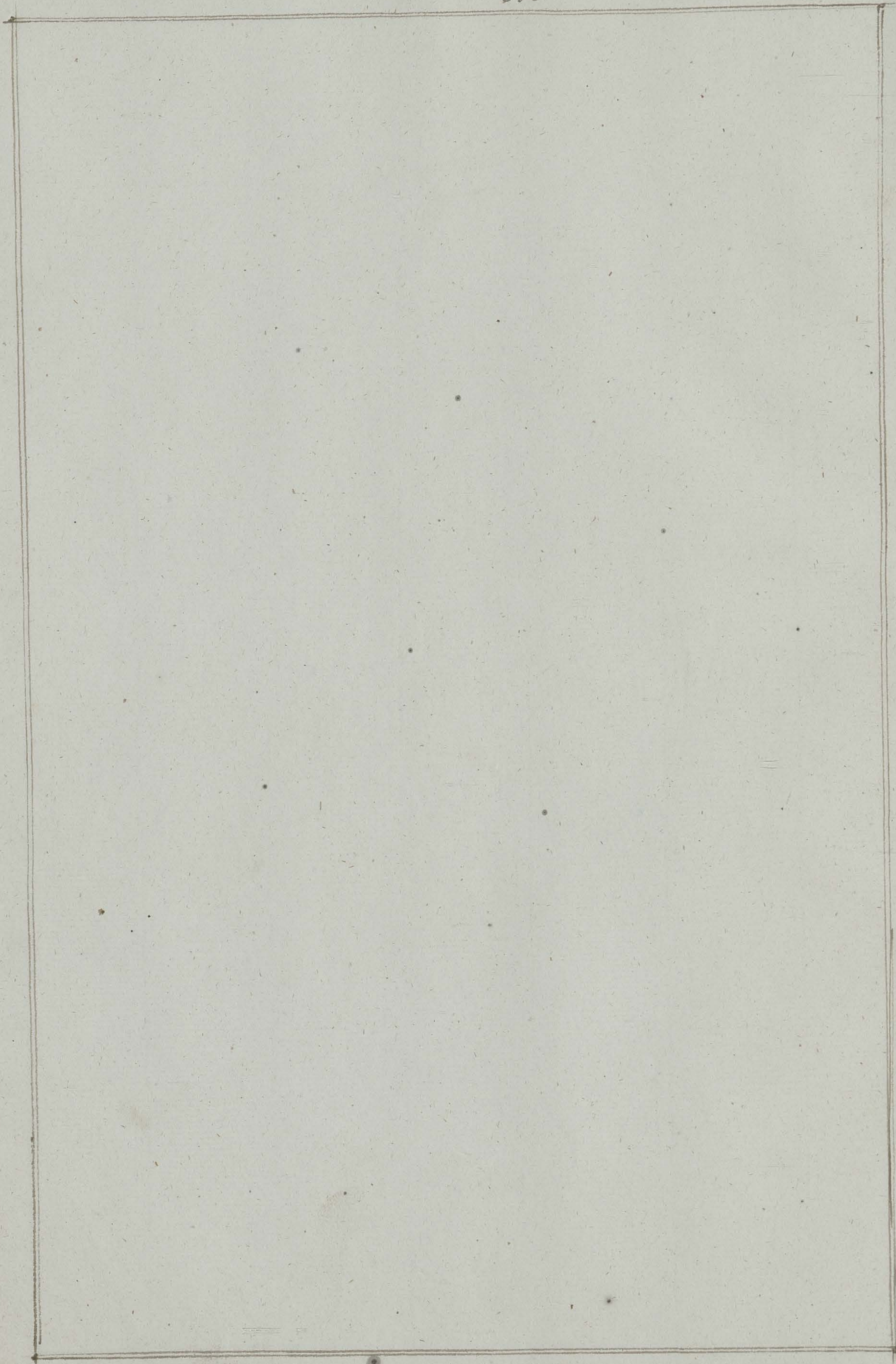
10. — Planta przez Geatnaą Obserwacyą rysowana, okazuiąca położenia całego miasta Kretyngi

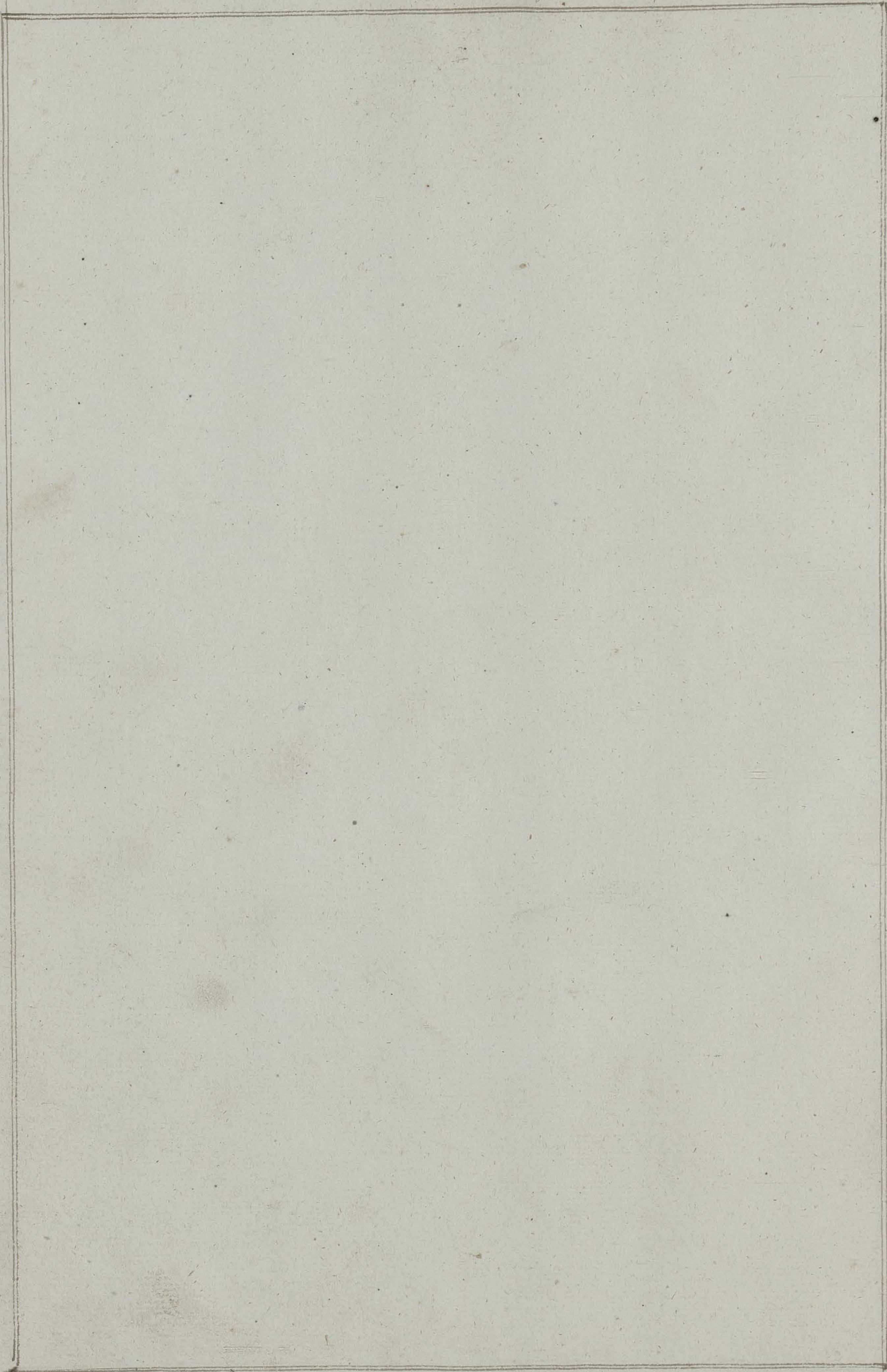
11. 1794. Xbra 29 dnia Kwietacya z Regestrem Ksiąg y różnych rzeczy i Instrumentow po Kassacie Szkół w Kretyndze do Konwentu Szawelskiego odebranych przez XX. Maximiliana Kniffkiego Prefekta wtedy Szkół Narod: w Szawlach wydana Konwentowi Kretyngowskiemu — "

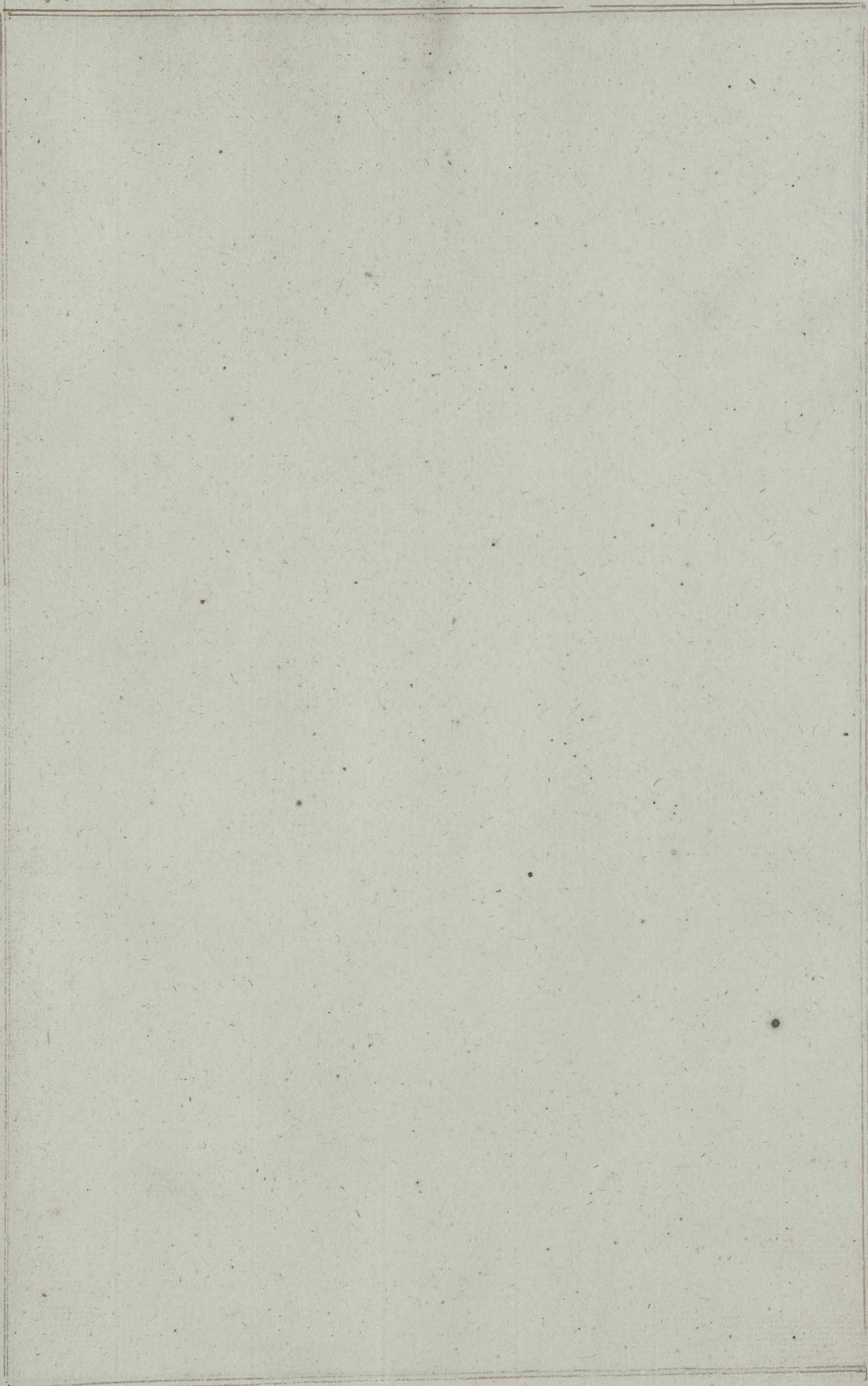
12. 1815. Xbra 31. Kopia Zapisu WJP. Michała Żukowieckiego na 40 Dukatow i Rewers Rzeczy i pieniędzy — "

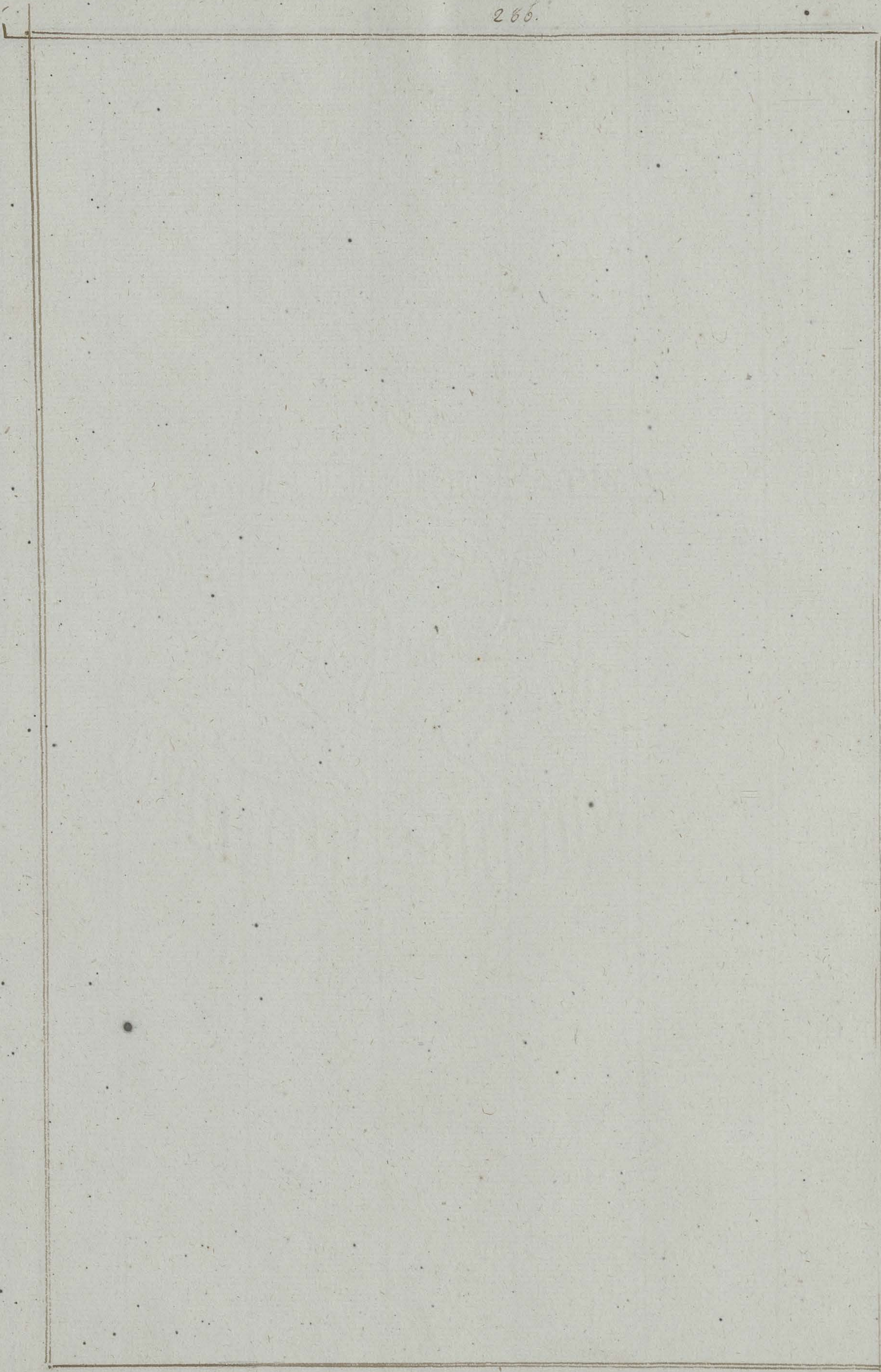
13. 1820. Oktobra 5go Rozkład Watu danego ze Strony Dworu — "

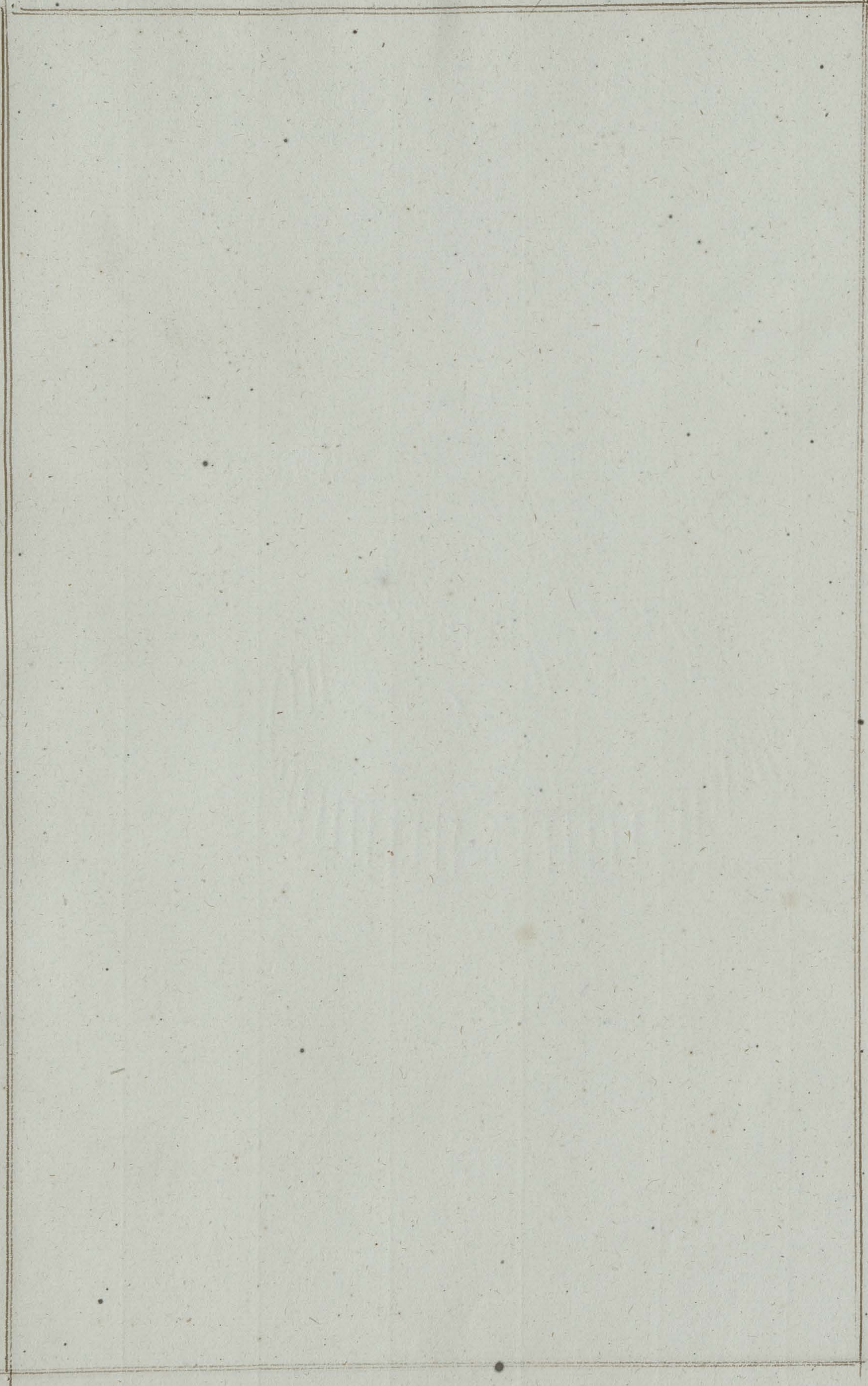

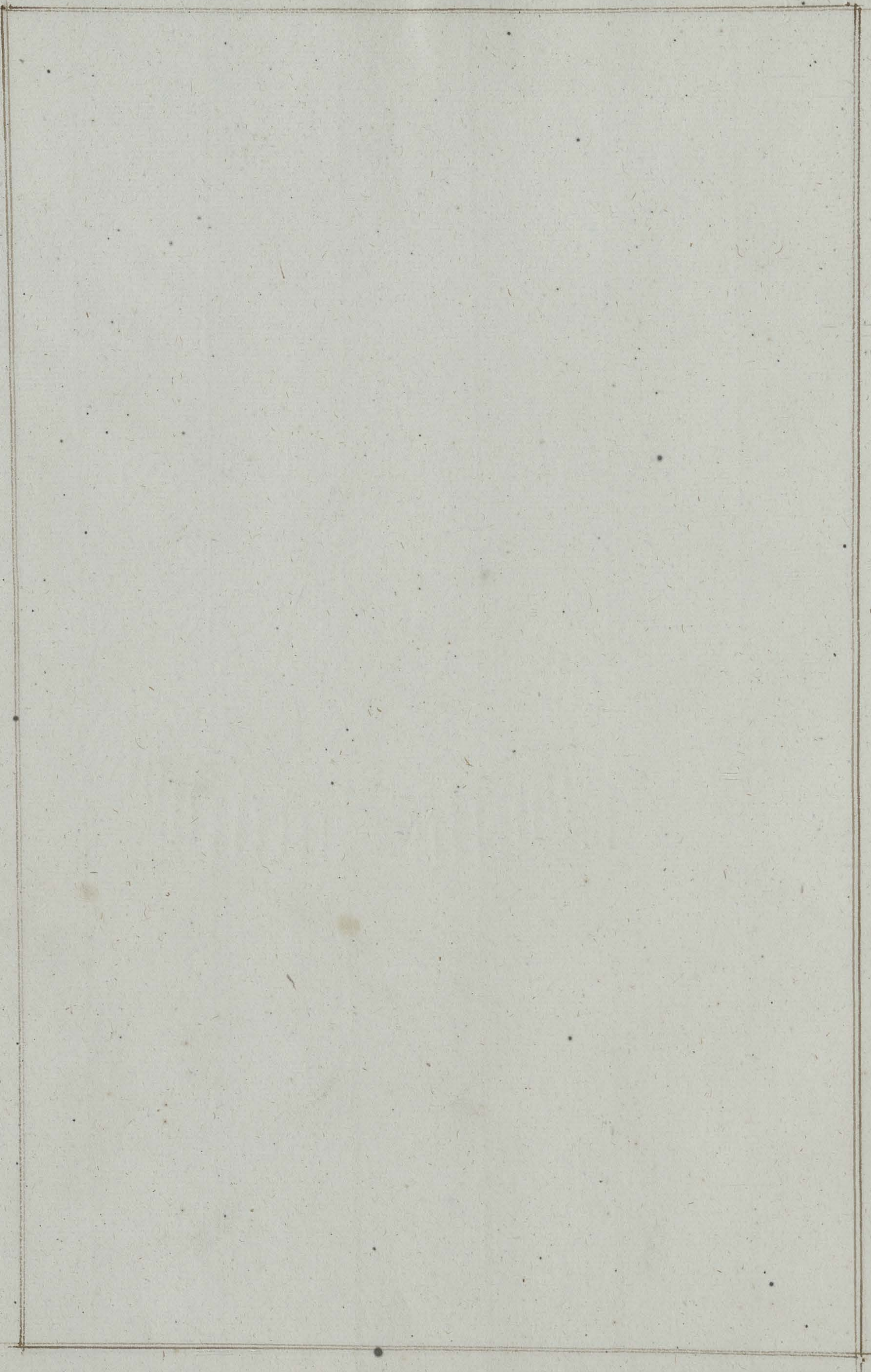

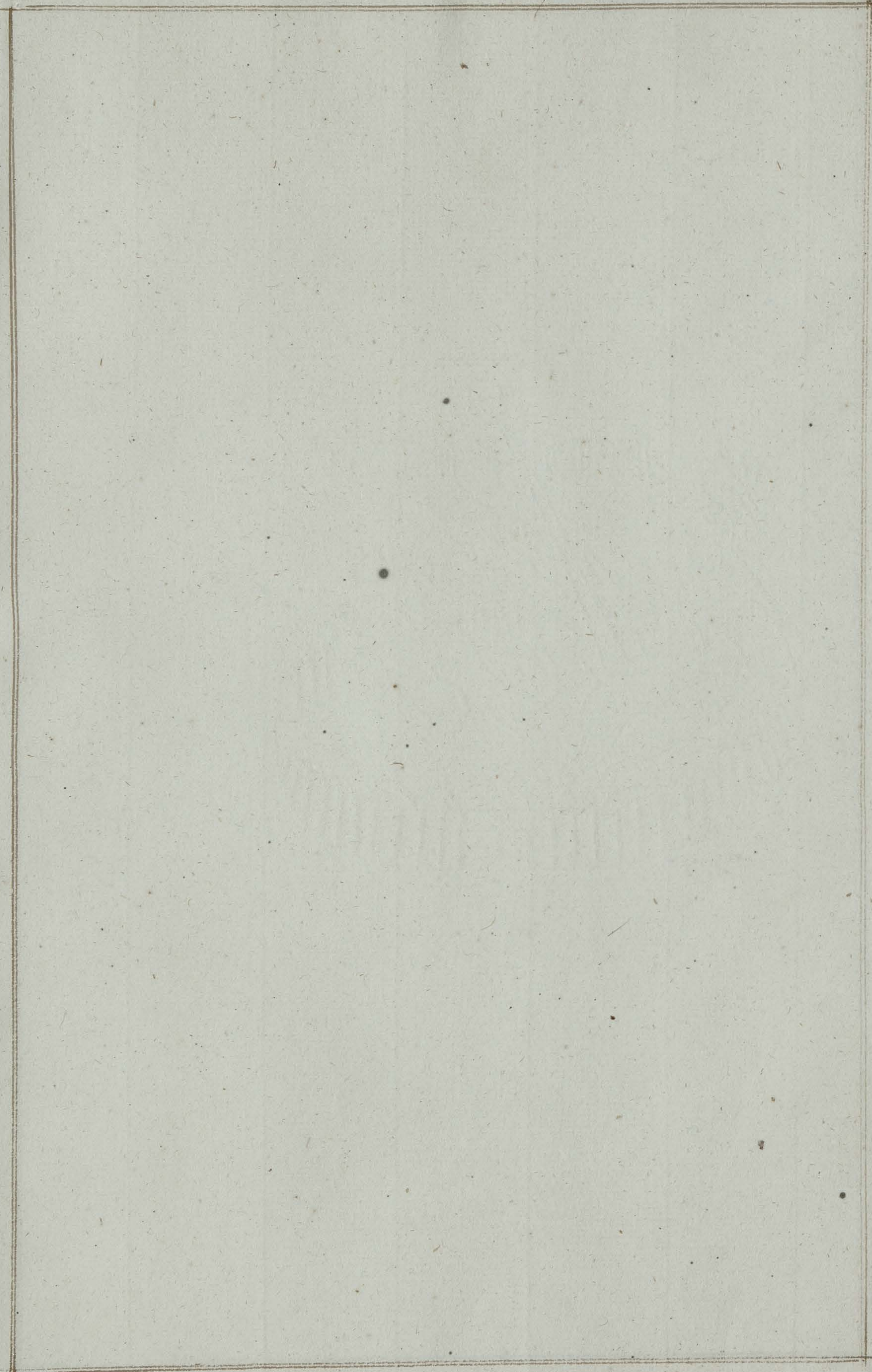

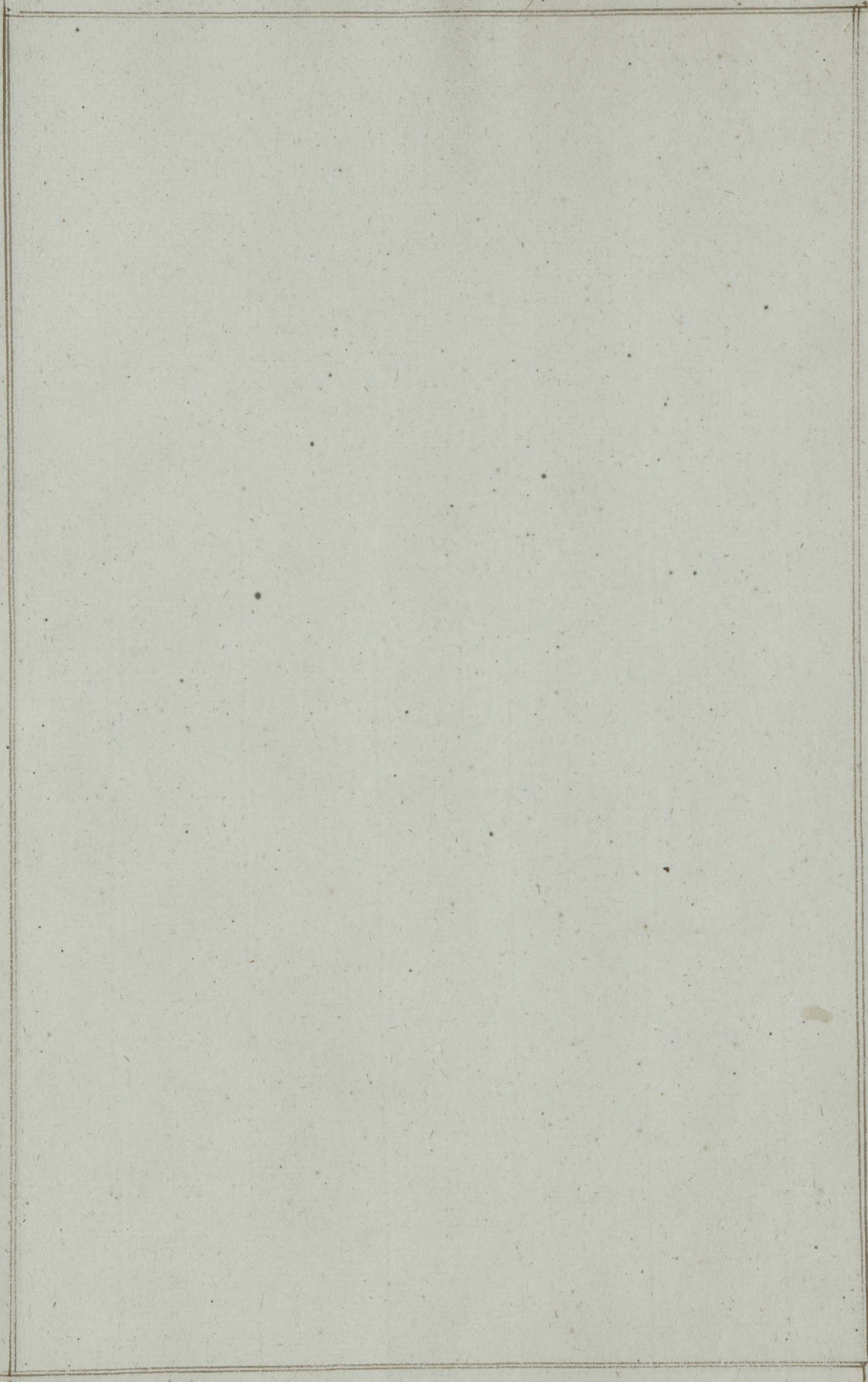

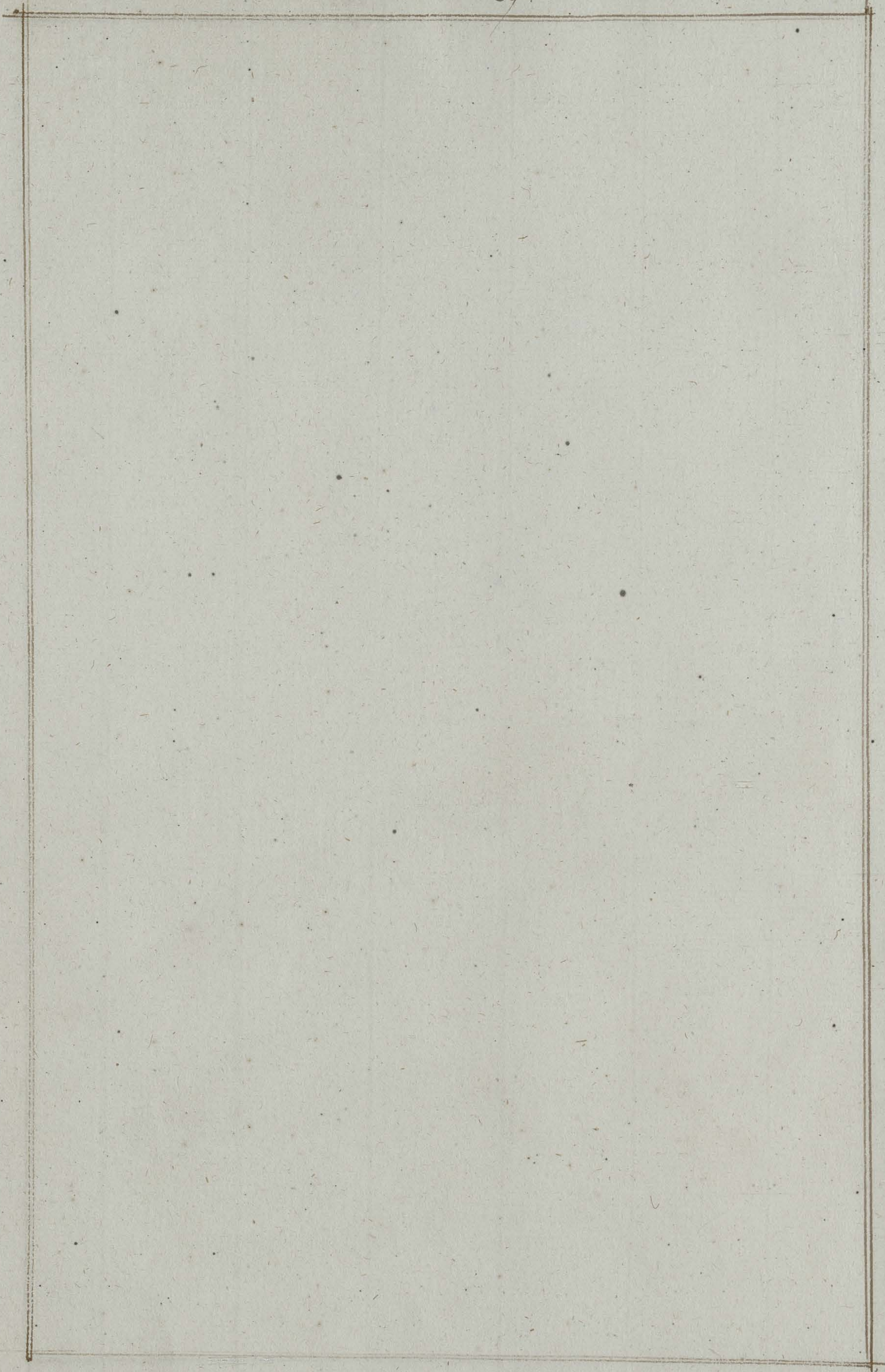

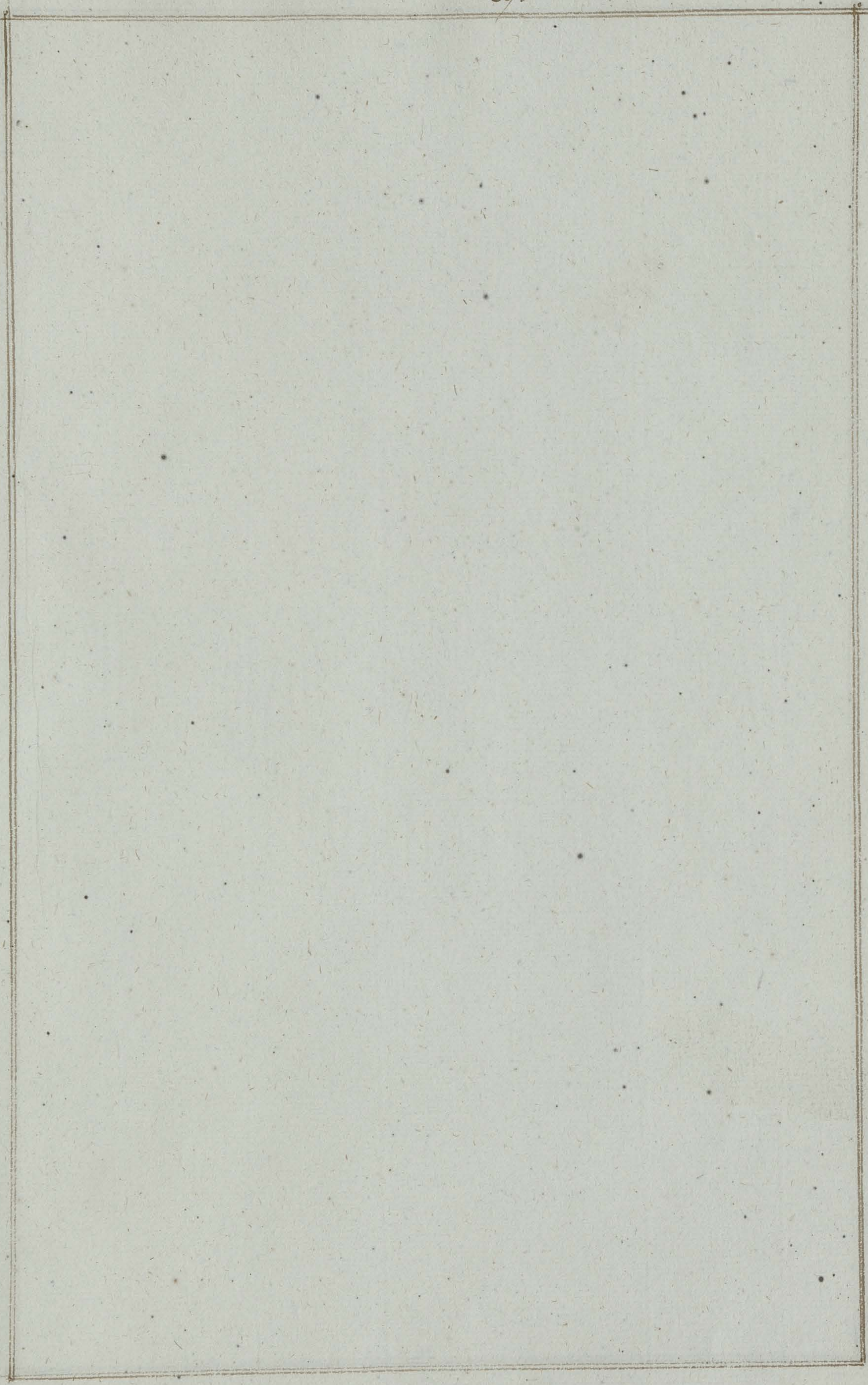

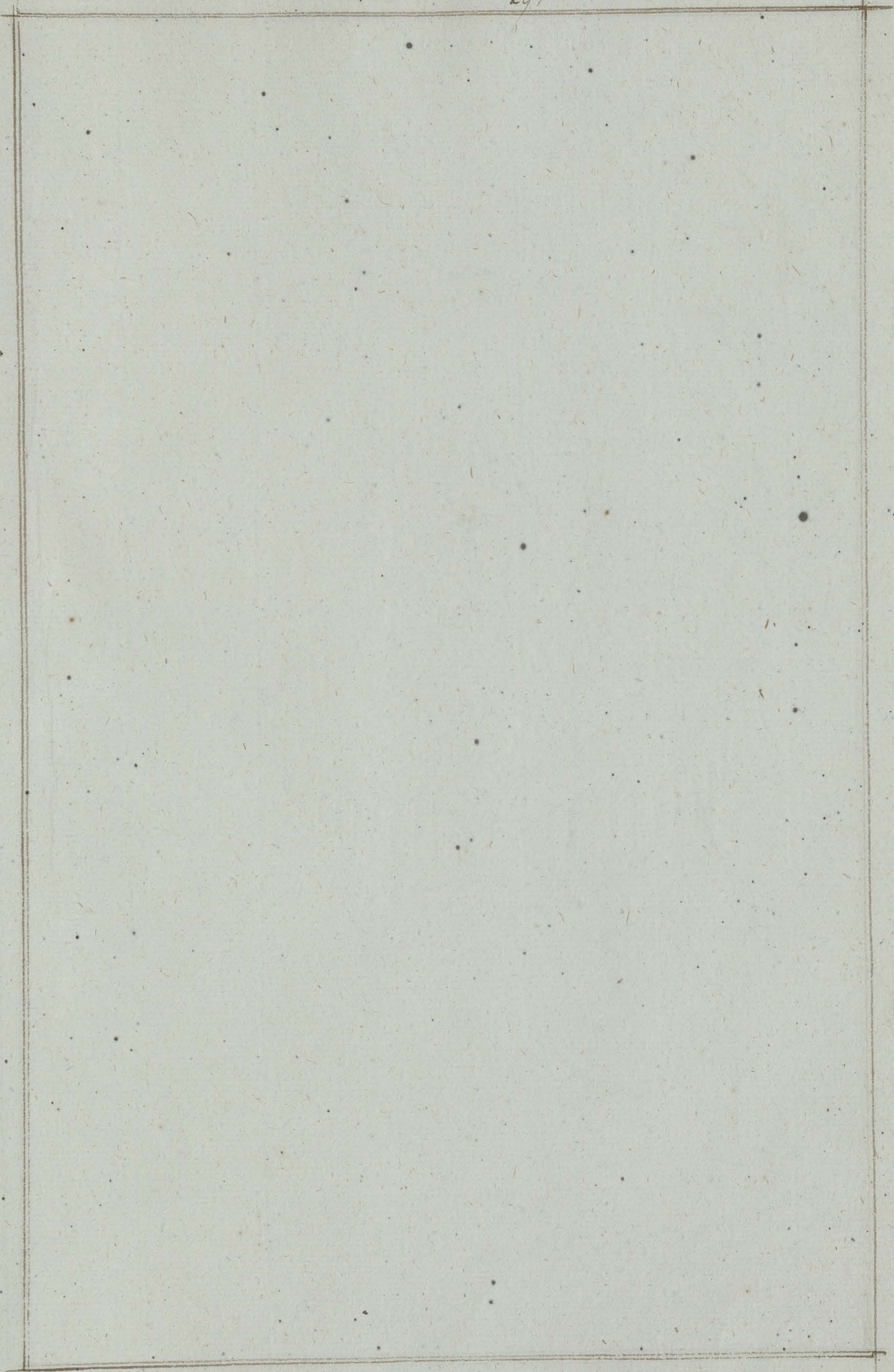

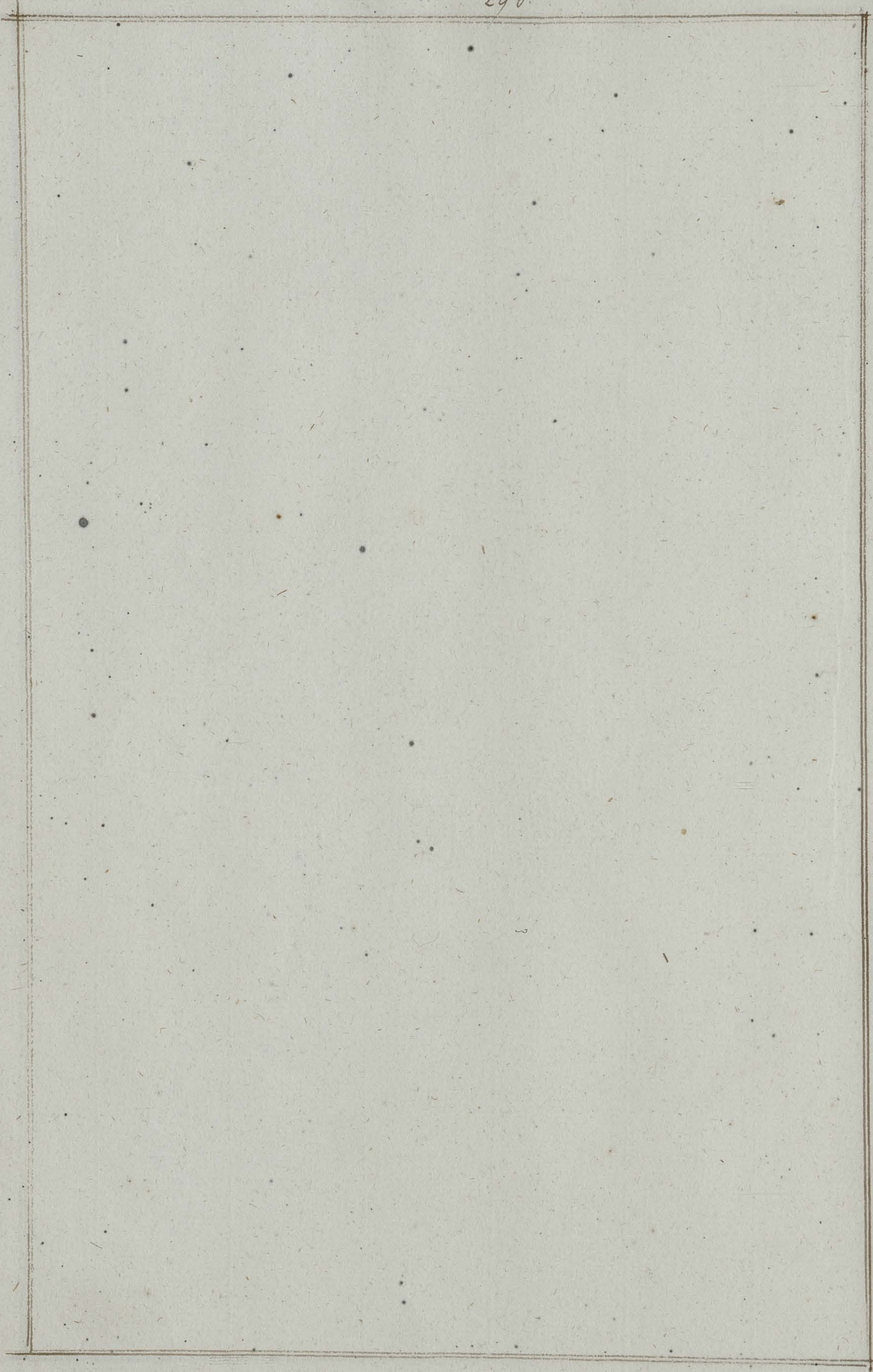

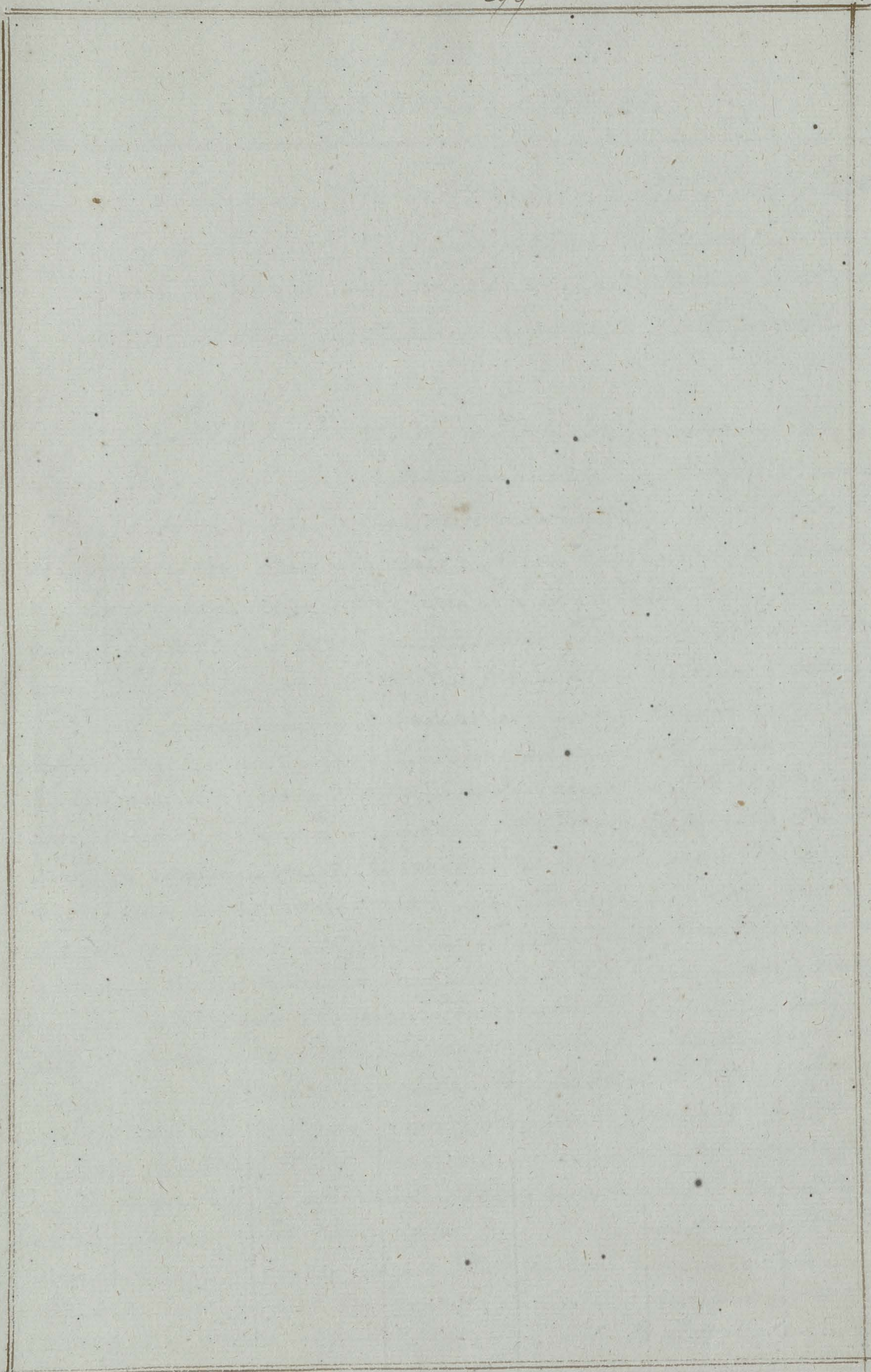

Fasciculus 8.

Producit varia Testamenta 1.

No. 1. An. 1618. d. 22. 7bris. Testament ś.p. JW. Jeymći Pani Zofiey z Wielka Mielecskiey Janowey Karolowey Chodkiewiczowey Woiewodziny Wilenskiey Hetmanowey W. X. Litt. Fundatorki Kosciołá y Konwentu Kretyngowskiego — 2.

Imie Przenaswiętszey Troyce Oycá y Syná y Duchá S. Amen. Panu Bogu Stworzycielowi moiemu dziękuię Jego Nayswiętszemu Maiestatowi, nie tylko we mnie nieodzięczney ale we wszytkim Jego Stworzeniu. Cześć y chwałá ná wieki niechay będzie zá Dobrodzieystwa niepoliczone, ktore mnie Pan Bog z łaski swoiey pokazywać raczył po wszytkie dni Zywota moiego. Temuż jako Stworcy moiemu Duszę swą oddaię prosząc aby się z nią miłosciwie obszedł przy ostatecznym Dekret wydał y do swey swiętey chwały przyiąć raczył. y pospolitego zwyczaiu ludzkiego naszladowac. słusznie bym y ia miała widząc bliski koniec skonczenia dni moich w rozrządzeniu Dobr moich, ale Jem to dawno uczyniła z własznych Maiętnosci zostawione mi od Rodzicow moich, samą tylko summe maiąc ná pewnych Maiętnosciach ubezpieczaiąc iaki się obrocie y komu ia do Szafunku po zeysciu moim z tego swiata podać: A nie widząc słusznieysz iako temu, ktorego łáski y szczerey miłosci doznawam zawsze. przetoż nie Testamentem ale unizoną prosbą moią w tym ostatnim Pismie moim WJmci mego Miłosciwego Pana y Naymilszego Małzonka proszę y obowiązuię tą miłoscią ktorąm znała zyiąc z WMcią abys Pana Boga się boiąc w sumnieniu się dobrym kochaiąc! niemnieyszey y w. Dawcie (tak to wszytko obrocił jako niżey) pisze. Niech mnie Miłey Panie widząc będzie że pomnisz na serdeczną miłosc moię y wdzięczne usługowanie moie kiedy niczym nie będziesz raczył odmienić prosby moiey ktorąm często y za żywota mego do WMci czyniła, y teraz tu w tey karcie Ostatniey woli moiey ponawiam. — Naprzod Panu Bogu mego za Nayprzednieyszego Opiekuna Dzieci mey zostawuiąc onemu oddaie aby rządzić raczył to stworzenie swoie

iako mu się podoba, pomnażaiąc ią y z Lat w świętych cnotach przykłady
swych posteremplach, w Znajomości Boga w Troycy S. Jedynego y w oddawaniu
Mu powinney chwały, w usługowaniu też WMci y podporze Lat
nadchodzących. Stąd mi pociechy sercu WMci Oycowskiego były, abyś
Dłużo na nią patrzył, w takim ią Stanie osadzonym, iaki będzie nay
potrzebnieyszy do otrzymania Łaski Boskiey y do Zbawienia oney, co
niech Bóg Miłościwy nad WMcią y oną wykona. O WMci Móy
Miłościwy Panie też to rozumiem że iako Dziecie swoie miłować
będziesz, tym więcey że Sierotą nad którymi y obcy Boga się boiący
Zwykli miłosierdzie pokazować. Niechayż móy Miłościwy Panie
tym więcey oko WMci upatruie Oycowskie, czego Jey Stan Szlachecki
potrzebuie. niech nie uznawa nędzy a kład jest z Łaski Boskiey z czego
opatrować: y wychowanie y ochędóstwo. A oto naypierwey proszę
dla Boga aby w Domu nie mieszkała ale w Klasztorze Panieńskim gdzie
wyrośnie z małuczkich Dni y Lat, niech tam Panu Bogu lepiey uczy się
służyć, przypatruiąc się świątobliwemu Życiu Oblubienic Chrystusowych
aby tym pilniey Pana Boga prosiła żeby Jey serce skłonił do wykonania
Ślubu naszego, w ieśliby w inszym ią Pan Bóg nie w Zakonnym przey-
rzał Stanie proszę móy Miły Panie takiemu ią raczy dać, któryby
był obficy w bojaźń Bożą za którą Wszystko idzie dobre, niż Bogactwo
niemałe y takiemu z iakiegoby się kontentowali Przyjaciele Jey z Oboygo
Domu naszego. A iż mi Pan Bóg nie dał doczekać wspólnie z WMcią
oglądać, zostawuię Jey moie Macierzyńskie Błogosławieństwo aby przy
Łasce Boskiey y według swego serca wszelkie wygody na Świecie mieć mogła
niech Jey Bóg Wszechmogący da. Summę na Bychowie y Kretyndze
sto Dwadzieścia Tysięcy Złotych mnie od WMci mego Miłego Pana
Zapisanych tak dzielę. WMci memu Miłemu Panu na oświadczenie
tym większey miłości mey Pięćdziesiąt Tysięcy oddaięcy Zapisuię, które mi
na Kretyndze zapisać raczył y Cimkowice połowice mnie według zapisu
należące wiecznie daruię oddaię y zapisuię iako nabyte. + —
A Córce mey te siedmdziesiąt Tysięcy co na Bychowie aby iey były oddane
w iakimkolwiek Stanie będzie iak wola Boża mieć, aby iey w tym nie
ukrzywdzono prze dla Boga, do tego aby wszystkie Kleynoty Złoto Perły
oney były oddane. będzieli Zakonnicą, aby tym goręcey Pana Boga prosiła
za mnie, ieżeli też w inszym Stanie niech pomni na Duszę moią Matki swey
czyniąc za mnie ubogim w Zakonnym dobrze, y Sługom moim starym którzyby
ratunku potrzebowali, ieżeli mieć chce nad sobą obfitsze Błogosławieństwo

Boże niech temu do Rozkazaniu mojemu Matki Swey Zadosyć czyni. – A iżem
z tego Wszystkiego nic na Jałmużnę nie naznaczyła ani Sługom moim
za postugi ich nie nadgrodziła, uczyniłam to dufaiąc Łasce WMci mego
Miłego Pana że mnie nie omyliż w obietnicy swoiey y żeś uproszony
umieraiące, Rzucam to wszystko pod Nogi WMci Mego Miłego Pana
comu dla niech miałam z Łaski Rodziców moich y Nieboszczyka Xiążęcia
Małżonka mego, także y od WMci samego, nadgradzay mi tym co móy
Miły Panie. Usilnie wyciągam na WMci Mym Miłym Panie, a zatym
pokimieniu za Duszę moię daie Jałmużnę na rozmaite mieysca, osobliwie
tam gdzie Ciało me grzeszne odpoczywać będzie, o co proszę dla miłości
Ukrzyżowanego Zbawiciela naszego, abym za zmiłowaniem Bożym
y staraniem pilnym prędko pozbyć mogła zasłużonych mąk Czyscowych
grzechami memi y do widzenia Bożego przyszła żyć z temi którzy pewnie
tym karmią wypłaciwszy Oycu Sprawiedliwemu. Proszę y o to móy Miły Panie
nie day mi WMć surowego Sądu odnosić Bożego, żem ostatniey woli y
rozkazania Oyca mego Nieboszczyka nie wykonała, który był kazał Kościół
murować w Mielcu, wręcz że wspólnie z Nieboszczką Siostrą Panią
Ostrorogową mieliśmy to murować kazać, potym odmiana Stanu mego,
w Siostry mey śmiercią niemogła do tego przyyść: Zawszem o to Sumnienie
niespokoyne miała, myśliłam iednak za ułatwieniem sprawy WMci o to
prosić abyś summę jaką na to dać raczył, aby przynaymniey Kaplicę zmu-
rować się mogła na tym mieyscu gdzie Ciała Rodziców moich y drugich
Przodków moich leżą, dosyć także Kaplicy iako owo tamże Pro Słonna
Starosty Sandomirskiego Stryia mego. – Zalecam też Oyców Bernardynów
Kretyngowskich szczodrobliwości WMci Mego Miłego Pana abyś ich
raczył opatrzyć taką Jałmużną któraby się wychowali mogli y wiecznie
ich dochodziła, gdyż oni póki świata stanie iedni po drugich następuiące
Pana Boga za nas tak żywych iako y umarłych ustawicznie prosić będą –
Pannom Zakonnym S. Benedykta zapisuię Tysiąc Złotych: OO. Bernardynom
Kretyngowskim Tysiąc Złotych aby za Duszę moię Pana Boga prosili
Srebro moie Stołowe to iest Talerzy z Miednicą, Konewki, puszki, Lichta-
rzów dwie pary y z temi co w Kaplicy bywali tego wszystkiego ważni Trzydzieści
Grzywien, to oddaię do Kościołów Oyców Bernardynów Kretyngowskich
połowę, a drugą Pannom Benedyktynkom aby z tego puszki do Nayświęt-
szego Sakramentu y Kielichy porobiono. – Na Szpitala zbudowanie zapisuię
Złotych Półtrzeciasta, z osobna Złotych trzysta daię na Lata aby na
ten Szpital rocznego Czynszu na wychowanie ubogich których ma być trzynaście

Na co jako też na Klasztory wyżey namienione naznaczone złł. dwa Tysiące
Zostawuię Portugały Zawieraiące w sobie Dwa Tysiąca pięćset Pięćdzie
siąt Złotych:— Pannom Wielkiem Krwi moiey, kiem nic niedałam, dla tego
oddaię ich Miłościwey Łasce WMci, osobliwie Dziatki Nieboszczyka Pana
Mieleckiego y z Opierockich Matkę ich: racz Moy Mości Panie pomnieć że
masz Cerkę z ich Krwi spłodzoną, niedaymoż Moy Mości Panie tempieć Staro-
żytności Domu ich, racz promocyą swoią im pomagać, aby doszedłszy lat mieli
(Czym przykładem Przodków swych Oyczyznie służyć, ćwicząc młode lata
swoie w Dziełach Rycerskich pod Regimentem WMci, których odrzucać nie
racz od Opieki, także y Hinińskiego pokornie proszę (Pan Bóg to zapłaci
WMci y Oni odsługować będą.— Na Dom też Jeymościów Panow
Ladiurtow (Braciąmą) racz uniżenie proszę będą zasłanym, niechay
śmiercią mą odmiany nie doznawaią w Miłościwey Łasce WMci, o którą
mierze że się będą umieli starać usługowaniem swoim, byle im iedno
Jeśli złośliwe przeszkody nie były, tym więcey że im mnie nie stało, którąm
łatwo uspokoić mogła serce obrażone WMci kiedy w czym wykroczyli, choć
nie ze złości, ale z młodości y nieuwagi.— Sługi też moie tak Mężczyzny
jako y Białogłowy Miłościwey Łasce WMci oddaię, prosząc pokornie aby
wszyscy według Zasługi swoich nadgrodę odnieśli przy Zapłacie Rocznego
Jurgieltu, osobliwie Białogłowy proszę moy Mości Panie żeby według Stanu
swoich Szlacheckich uczciwie odesłane były (do Domów swych) a iż też
kilka Zmowionych, Zasługi też niech im będą oddane z Domu WMci uni-
żenie proszę, a iż ci wszyscy nie maią Domow swoich oczekiwaiące tylko
samey Miłościwey Łaski y Szczodrobliwości WMci opatrzenia, uniżenie
proszę niech y z temi (: jeśli im Bóg przeyrzał :) y z Żonami swemi maią
jaką sztukę chleba do swych Żywotow: A osobliwie proszę za temi
Dwiema Wielkiemi Sierotami y naystarszemi Sługami memi Rodowną
y Zaczanowską Pokojowe moie gdyż to nayprawowiciey y ustawicznie mi
służyły zwłaszcza w cięszkich moich chorobach, Szaty moie, chusty y
insze rzędostwo drobiazgi tym Dwiema w Podział oddaię Pannom, Bar-
wiane Szaty, a te między niemi podzielić: Aż y Posagi dawałam im za Mało
wydaiąc według Łaski po Trzysta po Pięćset złł. tym zaś posledniey szym
po Stu Złotych: Teraz nie mianuiąc co którey, na Łaskę y uważenie
WMci zdaię będąc pewna że wszystkich tak odprawi iak tego iako poboż-
ne sumnienie y Łaine uwodzenie WMci uważe, żeby na mnie nie płakały
więcey za grzeszną Duszę moię Pana Boga prosiły, a drugie Sieroty co się
nie maią gdzie podzieć jako Cudzoziemki niech y tym nadgrodą będzie

a powydawać ich do Panien jakich bogobojnych. Wychowańców moich
oddaię Miłościwey Łasce Wmści, a ci są Stryczkiewicz, Świątko, Bolesta
Mikołay, których wierności w posługach ustawicznie doznawałam:
Osobliwie zaś Stryszkiewiczem proszę aby na tey Maiętności co Matka
Jego trzyma siedział do żywota swego: OO. Jezuitom dla chwały
Bożey y mego zbawienia iako Wmść w Żmudzkiey Maiętności
puścił Place na Krożkie Collegium, tak niech do końca w tym
Szczodrobliwości Wmści uznaią, abyś ich ratować raczył, w budowaniu
w tameczney Lesie aby trudności niedługo nieponosili — O te też
Oycowie co maią być w Bychowie, proszę móy Miły Panie usilnie
prędkie staranie w Sprowadzeniu ich, aby się tym prędzey chwała
Boża zaczęła; na tamtym mieyscu, y Oni Pana Boga za dobre
Zdrowie y wszystkie fortuny Wmści y moiey też Duszy prosili — Mego
Spowiednika Xdza Sozarewskiego oddaię Miłościwey Łasce Wmści
ieżeli kiedy w czym do Niey uciekać się będzie niech iey doznaie proszę
uniżenie. Także Sługi Wmści, y Panny niech się przy tym zostaią czego
teraz z Łaski Wmści używaią, gdyż wszyscy co mi służyli y Nieboszczy
kowi Xiążęciu, aby też miłościwe oko Wmści poznali iako y przy mnie
proszę uniżenie. — Czeladź, Kucharze, Piekarze, Muzykanty, Woźnice,
co mnie wozili rozumiem że Wszyscy nie będą oddaleni od Dobrodziey
stwa Wmści y o to proszę, Karliczka aby do swey śmierci miała odzienie
y wychowanie. Przy Pannie Annie rozumiem że dosyć będzie tych
Danek ile w Klasztorze Sodowiny y Panny Opolinskiey, Przymiey Panny
Podkomorzanki nieracz Móy Miły Panie z Opieki swey wypuszczać. —
Do Klasztoru Nieświeskiego niczem się nie naznaczyła, proszę uniżenie day
y tam Móy Miły Panie Jałmużnę aby się za mnie modlili tym pilniey
Już iuż wszystkie kończąc prośby, na Ostatek y te Swoie Suppliki, kiedy
mnie Pan Bóg weźmie z tego świata, abyś co prędzey Móy Miły Panie
mnie Ziemi oddać kazał. Chrześciańskim tylko sposobem obchod
uczyniwszy, wszak y sames Wmść zawsze to ganił że kosztują niepo-
trzebne czyniąc przy Pogrzebach, y pożytecznieysze to pewnie obróć Wmść
na Jałmużnę za moię Duszę, a co pokornie dla Pana Boga proszę
O Ołtarz też raczysz się starać Wmść uprzywileiowany nad tym Grobem
gdzie grzeszne ciało moie leżeć będzie, mieysca tu nie upatrzyłam, będąc
pewna że niegdzie indziey iak w Kretyndze u OO. Bernardynów
Fundacyi naszey, gdzie iuż Dziatki moie Gospodę mi zapisały. —

A zatym żegnam WMci Miły Panie y naymilszy Małżonku dzię-
kuiąc za wszytkie miłościwe łaski, poszanowanie y nakłady nie małe
na opatrzenie lichego zdrowia mego. A naywięcey dziękuię że mnie
przyłączać y uczestniczką uczynić raczył dobrych uczynków Twoich
nie chcąc żeś to wszytko dawca dóbr nadgrodzi WMci, długo w dobrym
zdrowiu, chowaiąc w sławie, ochraniaiąc od nieprzyiaciół tak domowych
iako y postronnych, niech pełna łaski zaszczyca zawsze WMci, niech na
koniec da oczom WMci na to życie patrzyć, czego sobie życzył nie tylko
po tey sierocie iedynaczce Twey, ale y skończenia zamysłów pobożnych
w zaprowadzeniu w Dom Twoy tych, z którymi bodayeś długo Pana Boga
chwalił błagaiąc Maiestat Jego za swe grzechy, y to sobie uprosił czego
nayvięcey potrzebować będziesz czasu ostatniey godziny. Przepraszam
przy tym mój Miły Panie prosząc dla imienia Boga żywego racz mi
odpuścić czymem kolwiek obraziła WMci przez ten czas życia mego
z WMcią, czymem zgrzeszyła albo okazyą do obrazy Bożey dała, odpuść
mój Miły Panie proszę odpuść nie tylko sam, ale y Pana Boga za mnie
proś, żeby mi to odpuścić, a przy tym y wszytkie grzechy moie raczył,
nie karząc mnie w surowości gniewu swego, ale w miłosierdziu niech się
ze mną obeyść raczy, któremu chwała na wieki niechay będzie.
Który to Testament ostatniey woli moiey porządnie sprawiony ręką
moią własną podpisawszy y pieczęcią zapieczętowawszy prosiłam o
podpis ręki y przyłożenie pieczęci J.O. Xiążęcia JMci Pana Olbrychta
Radziwiłła, JMci Pana Urosza Zarotoszewskiego Sędziego Ziemskiego
Nowogrodzkiego, y JMci Pana Adama Juraha Podstolego Nowogrodzkiego.
Co JichMć za ustną y oczywistą prośbą moią iako wiadomi będąc uczynić
raczyli. Pisan w Lachowiczach Roku 1628. 7bra 22. dnia
Zofia z Mielca Mielecka L.S.
Chodkiewiczowa Woied. Wileń. &

Testament.

2/1 An. 1622. Wypis Testamentu JW. JMci Pana Jana Karola Chodkiewicza Woiewody Wilen. Hetmana W. W. X. Litt. & 1

Na Urzędzie w Zamku Hospodarskim Nowogrodzkim przedemną
Janem Rudominą Dusiatskim Sekretarzem y Dworzaninem JKr Mci
Leśniczym Wilkiskim, Namiestnikiem Nowogrodzkim od JW. Pana
Jmci Pana Mikołaja Sapiehi Woiewody Nowogrodzkiego Ciwuna w
Ziemi Zmudzkiey, Korszanskiego, Niemonoyckiego y Honckiego Starosty
postanowiwszy się Sługa JW. JeyMci Pani Anny Ostrozkiey Janowey
Karolowey Chodkiewiczowey Woiewodziney Wilenskiey, Hetmanowey Nay
wyzszey W. X. Litt. Urodzony Pan Olbrycht Zabłocki opowiadał y
pokładał Testament Ostatniey Śmiercią z tego Swiata zeszłego Sławney
Pamięci Nieboszczyka JW. Jmci Pana Jana Karola Chodkiewicza
Woiewody Wilenskiego Hetmana Naywyzszego W. X. Litt. prosząc Jmie
niem Pani Woiewodziney Pani swey, aby ten Testament podług nauki
Prawa Pospolitego do Xiąg Grodzkich Nowogrodzkich był przyięty
y wpisany, ktorego Testamentu Pieczęci y podpisy u niego. Ja Urząd
oglądawszy kazałem go do Xiąg wpisać y wpisuiąc w Xięgi Pismem
Polskim słowo w słowo tak się w sobie ma. — W Imie Boga Oyca
w Troycy Jedynego Amen. Acz dość dokonały w sprawie Maiętności
mey Zapisami Małżonce mey miłey JeyMci Xiężnie Annie z Ostroga
Woiewodzinie Wilenskiey uczyniłem, tak to mieć chcąc mocno iakoby
niczym y żadnemi wymysłami ludzkiemi naruszenie nie było, iednak
aby to wszytkim dokładnie niniejszym Testamentem moim. w Ostatnim
ktorym wszytkie pierwsze ieżeliby się ukazały umacniam, ponawiam y
potwierdzam, że wszytkie Zapisy moie Małżonce mey miłey JeyMci
Xiężnie Annie z Ostroga Woiewodzinie Wilenskiey odemnie pod czas
Wesela mego w Zatostaniu dane w ktorych dożywocie na wszytkich
Maiętnościach: A na Ruchome, Summa, wiec nay przecie domowym
wyiąwszy Armaty wiecznie darowane y zapisane iest w całey a nienaru-
szoney mocy mieć chcę: Zalecaiąc w tym Stryim y cięzkim przelelęctwem
jako Corkę moią Annę Scholastykę Chodkiewiczownę a na ten czas
Marszałkową W. X. Litt. Nadworną: tak y inszych powinnych ieżeliby w czym
y w naymnieyszey rzeczy, One turbowali mieli, JchMciow Panow Opiekun-
now niżey mianowanych uniżenie proszę aby tey Ostatniey woli mey

ktorey

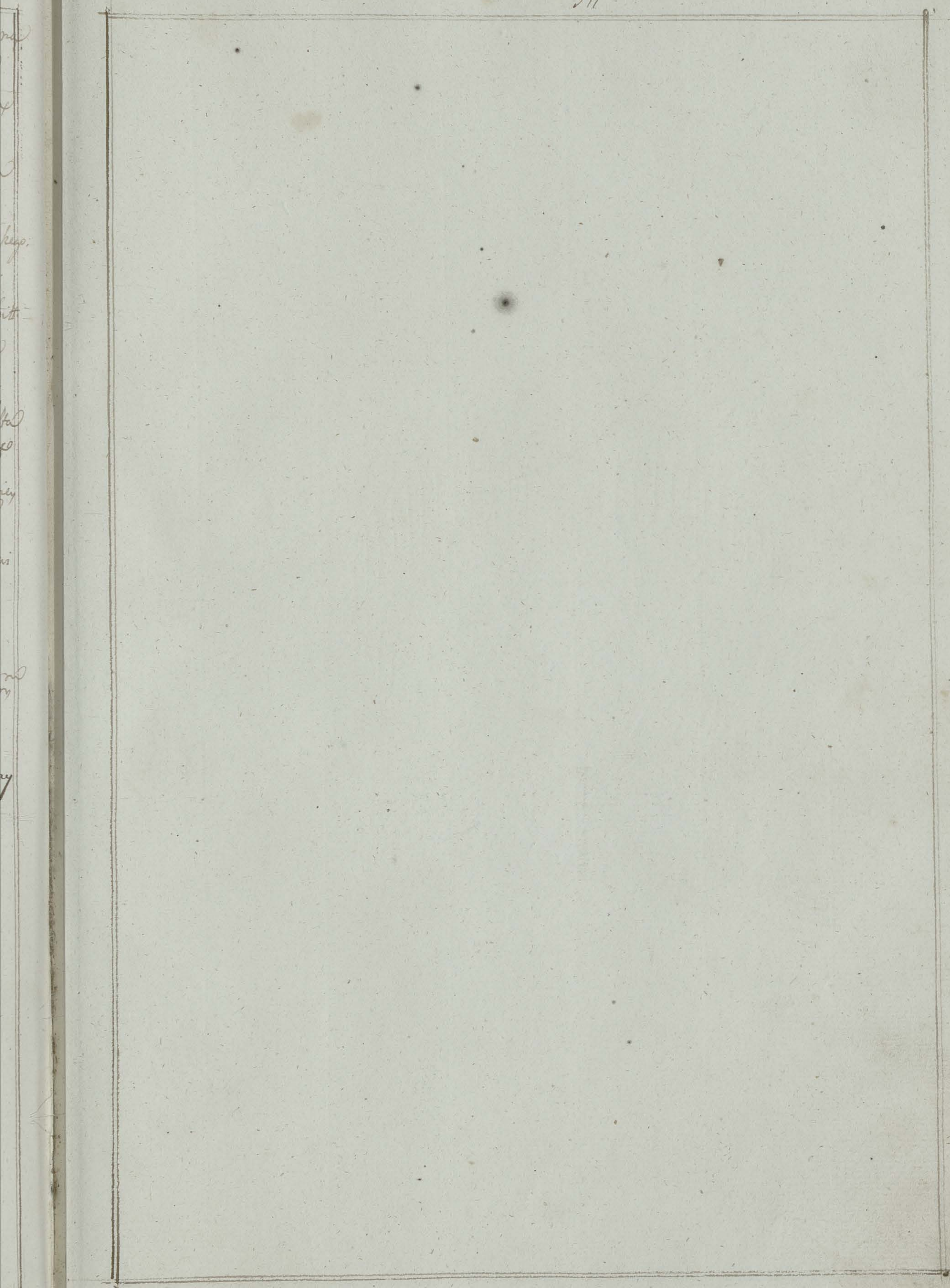
ktorą w całym a zupełnym zdrowiu y w dobrym rozmysle odprawuię niwczym
y w naymnieyszym punkcie nienaruszali, że iednak insze takiemu
czasowi niepodane są rozrządzenia, tedy tą ostatnią wolą miłey małżonki
mey Jeymości Anne z Ostrogo Chodkiewiczowne proszę aby
miłosci tey ktorą ia znacznie u niey doznawam, chciała to wszytko po żywocie
moim uczynic. Pierwsza iesliby mnie Pan Bog w tey oyczyzny po-
1 Wola Fundatora aby w Kretyndze był pogrzebiony trzebie z tego swiata wziął, aby ciało moie grzeszne nigdzie indziey
ieno w Kretyndze z pierwszą małżonką moią y miłemi dziatkami
pochowano bez wszelkich pomp y dobrym ludziom przemyslnych
pomp. sposobem chrzesciianskim pochowane było. Na ktory klasztor aby
małżonka moia tysiąc złotych jałmużny dała pilnie proszę.-
Fundacya klasztoru Bychowskiego aby według podania mego wykonana
była a iesliby w czym czerncy bazylianscy impedyowali aby ich czym wolę
wiele ukazała; albo by to tam iuż com postanowił w Bychowie moim zostawało
Plebanka Bimbowska aby według teraznieyszego nadania mego, iako
P. Jarmułtowski dzierży utwierdzona była, wyiąwszy iurgieltu sto
złotych, ktore ia wzglęedem iego mnie y niebosczykowi synowi memu
oddawanych, dawałem, innym plebanom to się niema ieno sama
fundacya folwark z ziemią ze wsią do tego należącą. Zostawiła też
niebosczka małżonka moia w ostatniey woli swey tysiąc złotych
y trzydziesci kilka grzywien srebra na klasztor panienski iesliby
był w Swiedach, że zaś ten mianowany summe y połowice też mia-
nowanego srebra do klasztoru Kretyngowskiego: iż wziął zakonnik y
trudnosci mych stanąć niemogł, tedy y ten tysiąc z tą połowicą mia-
nowanego srebra aby był oddany pannom zakonnym tegoż zakonu S.
Benedykta do Wilna, iesliby iednak miła małżonka moia sposobnosci
mieć nie mogła aby w majętnosci Szkudskiey klasztor ten założyc mogła
puszczam to na baczenie y wolą iey, a ten tysiąc złotych z tą połowicą
srebra iako pierwey mowiło, iuż by tu przeniesc się miał gdzie fundacya
sumptem iey uczyniona będzie. Drugi moie proszę aby długi znieslone, iakoby
nic na duszy moiey nie zostało, a temu panu Kawaczynskiemu w Szkudach ciele
winien osmnascie set złotych ktore zas zapomnieniem nie są mu zapłacone,
a dawno mi ich bez wszelkiego płatu czekał, aby z kontentacyą zapłacono
proszę. Trzeci nie ustaię zalecać małżonce mey miłey aby na nich łaskawa była
proszę, między ktoremi Krzysztofa Kamienskiego, ktoremu dla cnoty y życzliwosci
w służbach wiele przeszkadzano, ale tem ia zawsze szczerey usługi y życzli-
swego

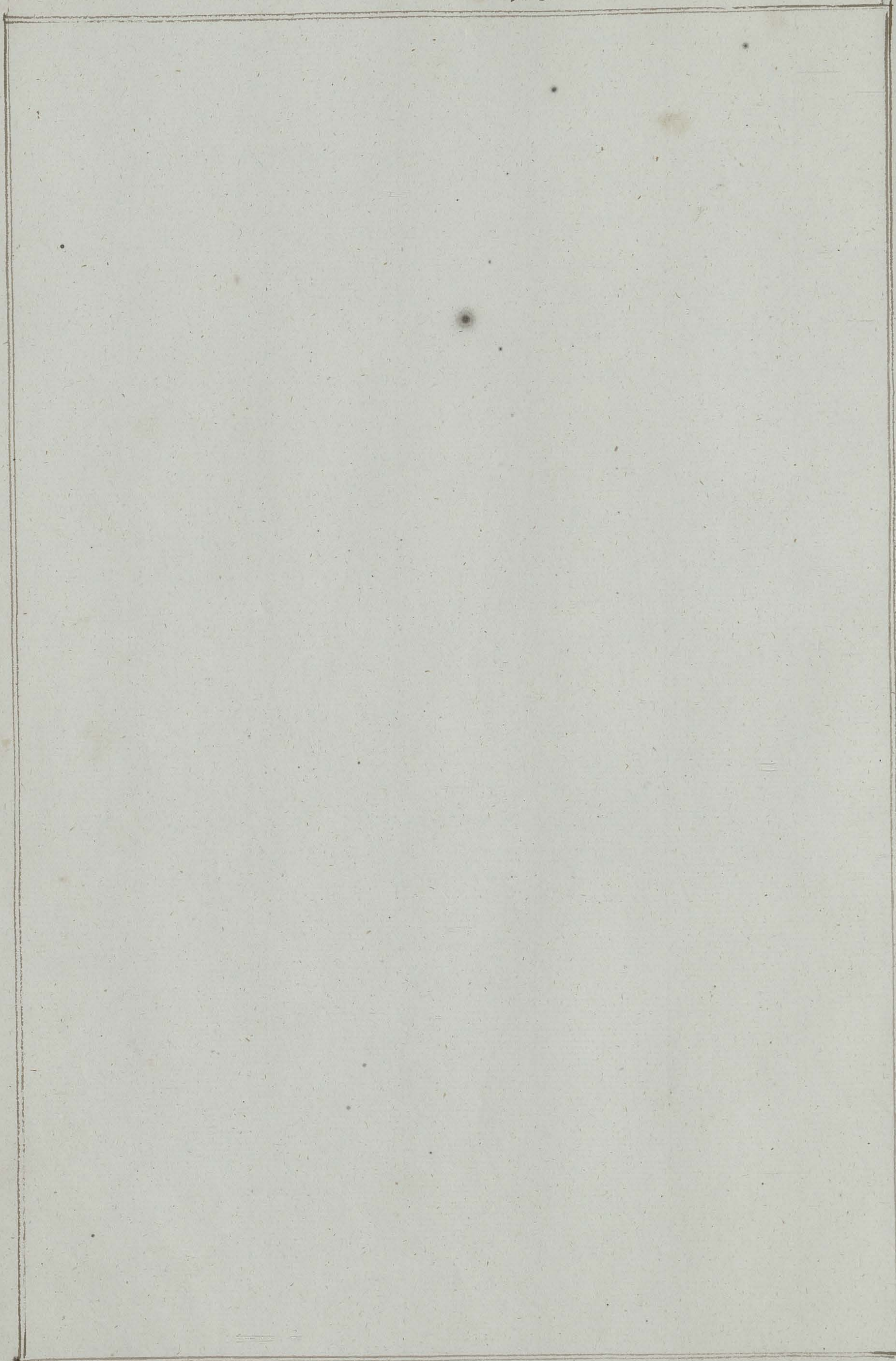
swego w sprawach mych pieczołowania doświadczył, proszę Naymilszey Mał-
żonki Mey aby płonnym nie wierzyła rzeczom, a od spraw domowych
iako wiadomego nie oddalała go, bo pewnie że się na cnocie y wierze
iego nie omyli: Kamińskiego Protasa zalecam, acz ci obadwa maią ode-
mnie nagrodę, iuż y one kontentować się maią: ale od usługowania
swego ich nie odrzucała proszę; Przestrzegam Małżonkę moię y innych
sług którychem kontentował, innych przyiaciołami ci niech na tym prze-
staną w rzeczy, iż po zeyściu mym dawane być nie maią, y iż tym
dosyć iemu czynił Danimnami iako Króla Imci Pana Urzędami, iż się też
tym kontentować maią. Chłopięta moie proszę aby byli przystoynie
odprawione, iakoż Stachowiczkiemu zapisuię Pięćset złotych, Siedzień-
skiemu Czterysta, Opoczyńskiemu Trzysta, y innych iako sług Komor-
ników y wszytkie Czeladź według słuszności Małżonka moia odprawi-
na: Kasprzyckiemu temu tysiąc złotych zapisuię, osobno zaś Małżonki
mey miłey proszę, aby to z miłości przeciwko mnie uczynić chciała, a
wypuściwszy z prawa swego Maiętność moię Szandurkę trzymawszy
Rok albo dwa, dla wypłacenia tym snadnieyszego długów, Córce moiey
Annie Scholastyce Chodkiewiczownie a na ten czas Marszałkowey
W. X. Litt. ustąpić chciała, niech się cieszy z Maiętności mey Oyczystey
ponieważem iuż też wielkie Dobrodzieystwo z Matki Jey wziął.
Konie moie, złoto, srebro, szaty, stado wszytkie Małżonce mey daruię
wolny Jey w tym szafunek zostawuiąc; Proszę iednak aby żadnego konia
ktoby tego nie umiał ani godzien był zażywać, nie darowała. A to się ma rozu-
mieć z strony Koni mych żywotnich y broni rozdawania. Jałmużny
puszczam na pobożność y uważenie Małżonki mey miłey. Opiekunów
tego wszytkiego iako Paniey dożywotniey zostawuię, J.M. Panów drugich
dla wsparcia kłopotów iako sierocie zostawuię prosząc uniżenie aby się
tey pracy y wszędem zapłaty od Pana Boga y u Duszy od niey spodziewaiąc
nie zbraniali. To iest Imci Pana Woiewody Trockiego, Brata mego
rodzonego; Imci Pana Alexandra Sapiehy Kasztelana Mińskiego;
Xiążęcia J. Kr. Mci Olbrychta Radziwiłła Kieleckiego, y powtóre uniżenie
Ich Mościów prosząc aby się tey pracy zbraniać nieraczyli, a okazali mi
nie odmienną po śmierci miłość, którą za żywota uznawał. Sługę mego
Krzysztofa Kamieńskiego dla spraw domowych iako wiadomego przydawam
któregom doskonałe wiary we wszytkich Interessach doznał. Te tedy
ostatnie

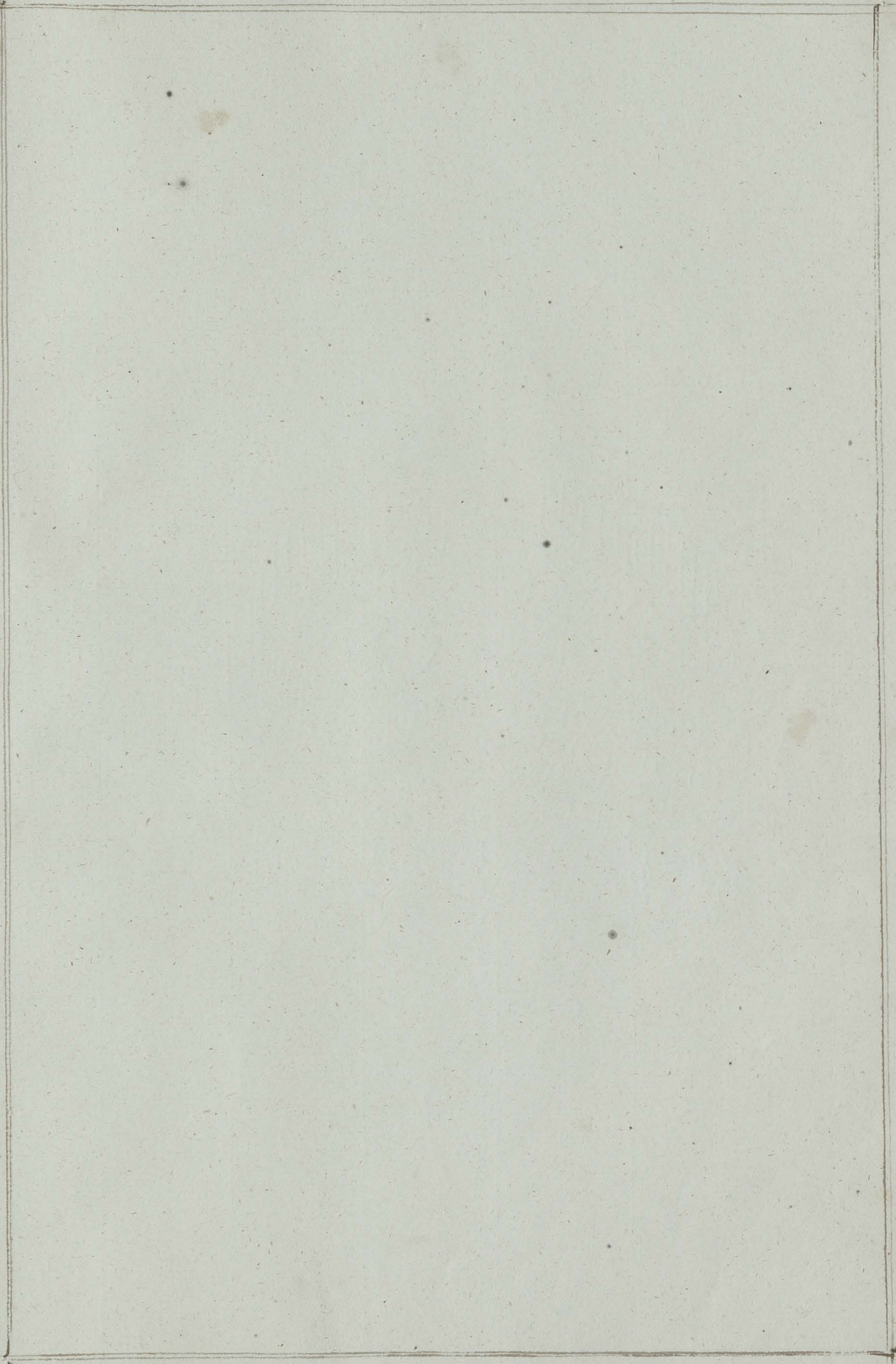
ostatnią wolą moię zamyślam z dobrym a uważnym rozmysłem uczyniona którą aby w niczym nienaruszona była JchMciów Panów Opiekunow pilno y uniżenie proszę. a dla lepszey wiary ten Testament moy ręką moią podpisuię y pieczęć przykładam, u żywszy JchMciów ustnie uprosiwszy JMci Pana Jozefa Zkulinskiego, Pana Krzysztofa Zienowicza Pana Hrehora Ziewiewicza, Sędziznika Chorążyni mey. Pisan w Ostrowju Dnia Dwudziestego Junij. Roku Tysiąc Sześćset dwudziestego pierwszego. U tego Testamentu Pieczęci przyciśnionych cztery, a podpisy rąk temi słowy: Jan Karol Chodkiewicz Wojewoda Wilenski Hetman W. X. Litt. Do tego Testamentu ręką swą podpisałem y pieczęć przyłożyłem Jozef Zkulinski ręką swą. Do tego Testamentu podpisuię y pieczęć przykładam osobisto y ustnie proszony Krzysztof Zenowicz. Do tego Testamentu ręką swą podpisuię Hrehory Ziewkowicz. Który to Testament za podaniem jego przez Pana Olbrychta Zabłockiego do Aktow teraźnieyszych Grodzienskich Nowogrodzkich iest wpisany. A po zapisaniu y ten Widimus z Aktu pod moią Urzędową pieczęcią JW. P. Hetmanowi Zienowiczowi iest wydany. Pisan w Nowogrodku. [illegible]

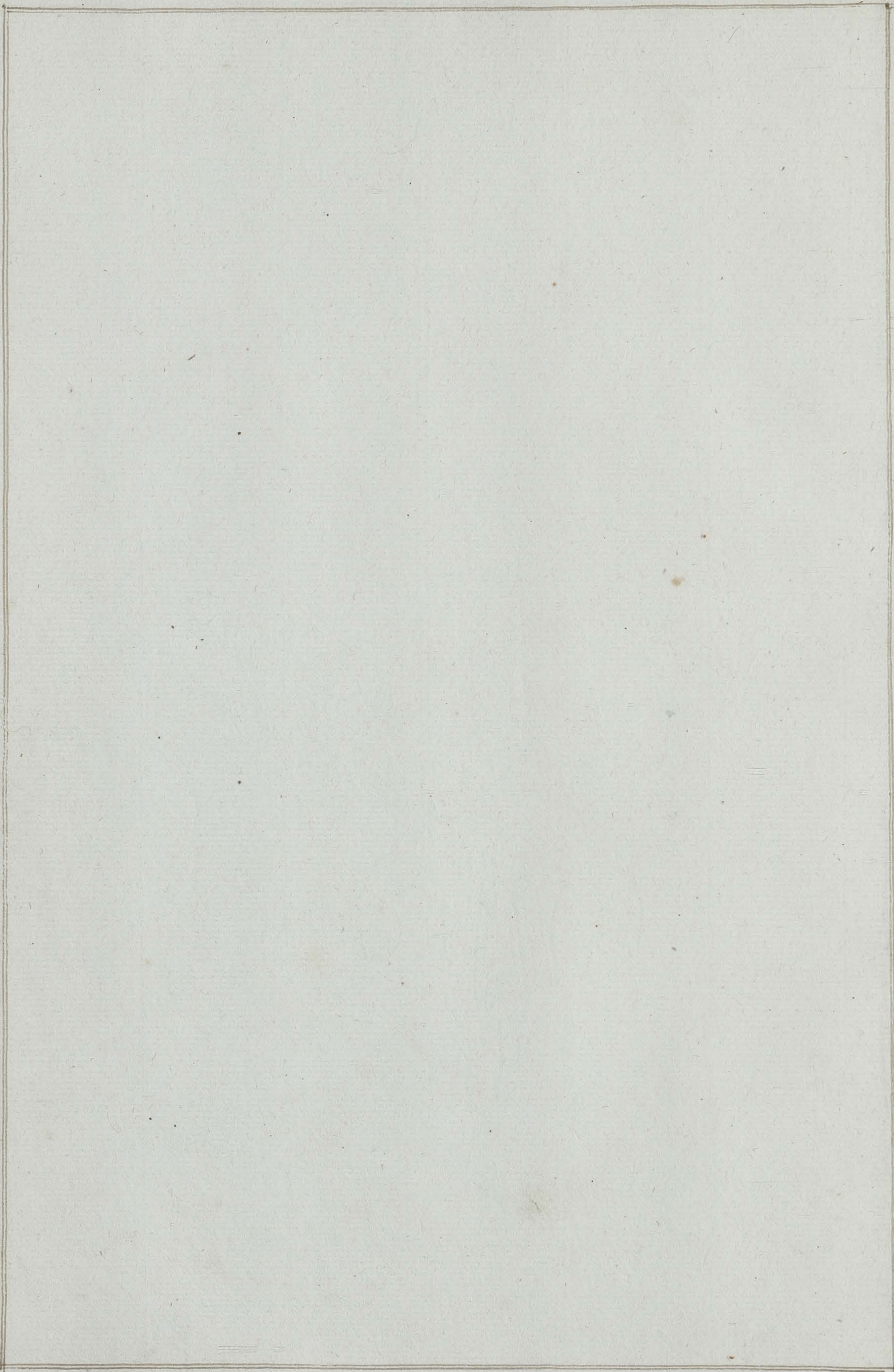
1 No 3. An. 1762. Testament JeyMci Pani Elżbiety Zygmuntowey który Zapisuie Złotych sto y a [illegible] Sztuk dwie:

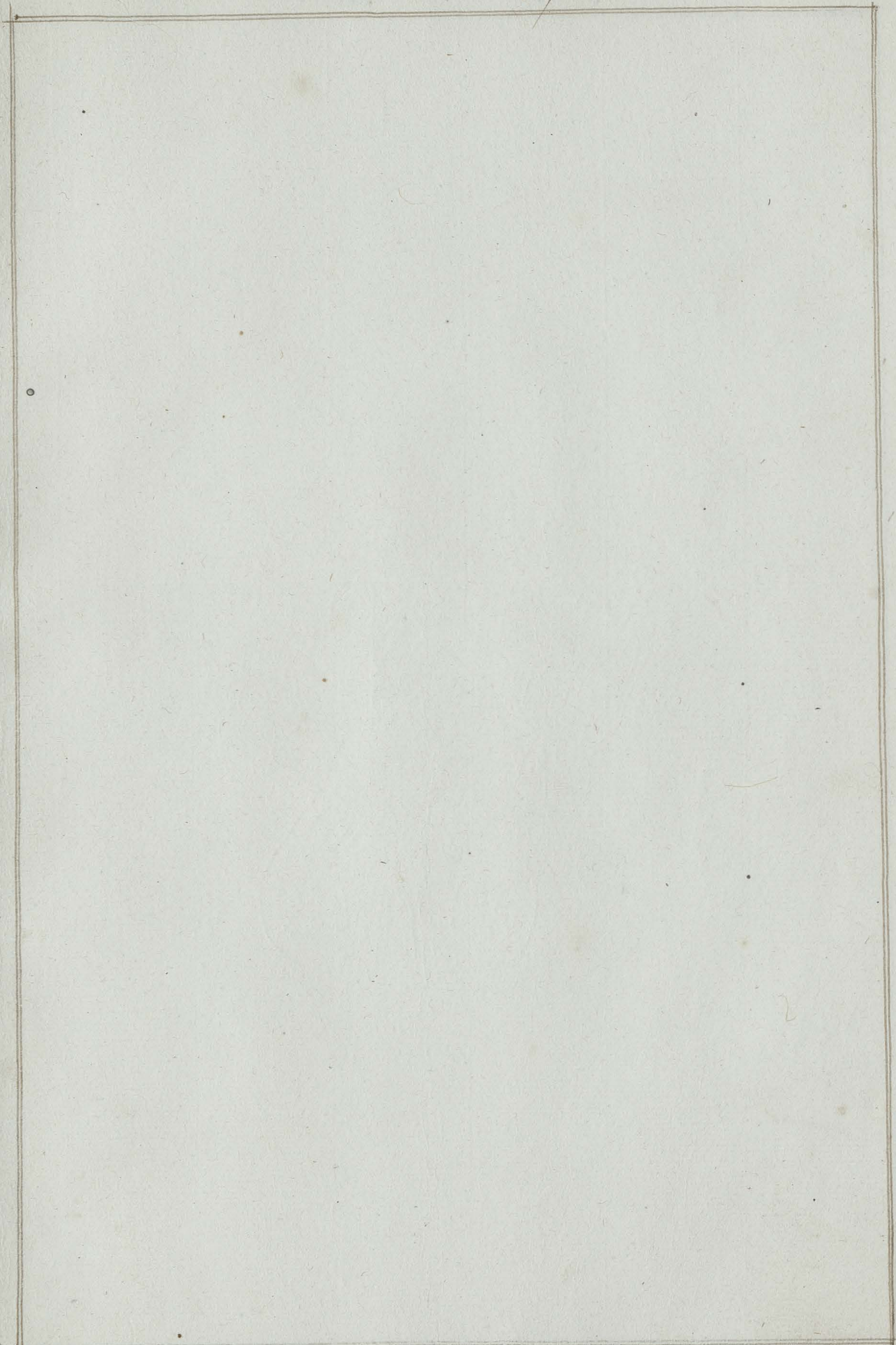
2 No 11 1828 Maja 11. S. P. Jana Senkiewicza z Albrychtow Pikturny

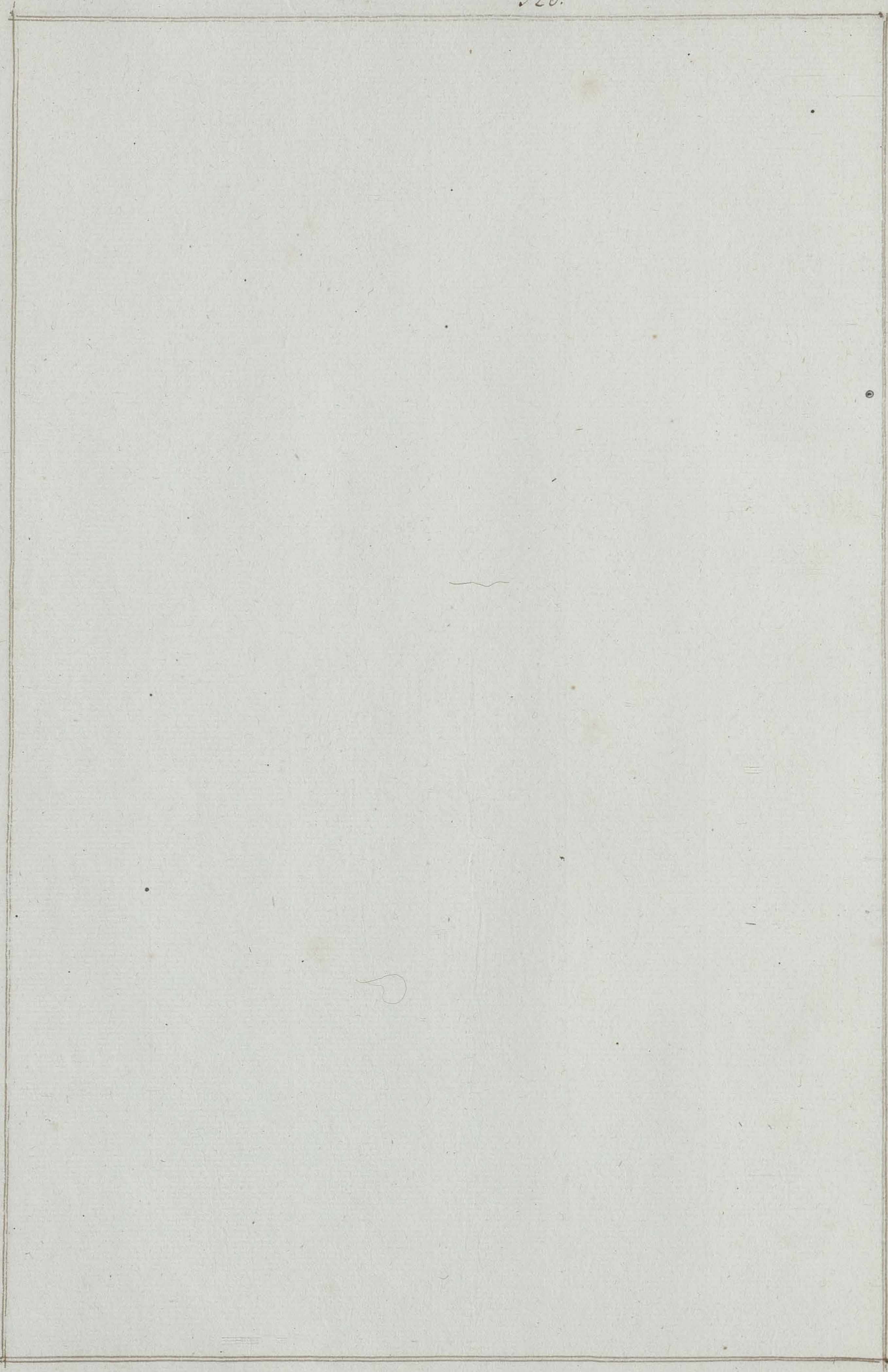

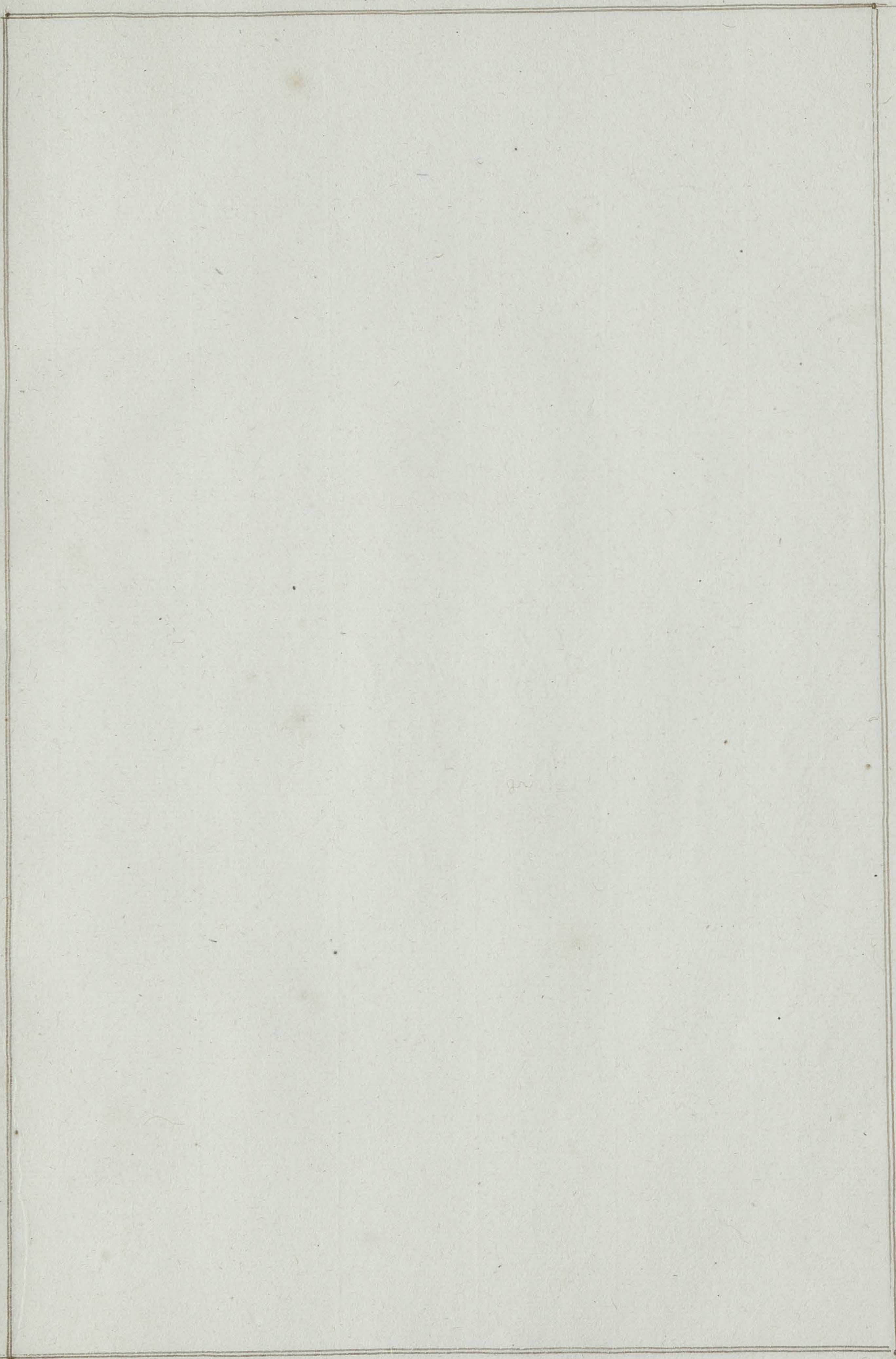

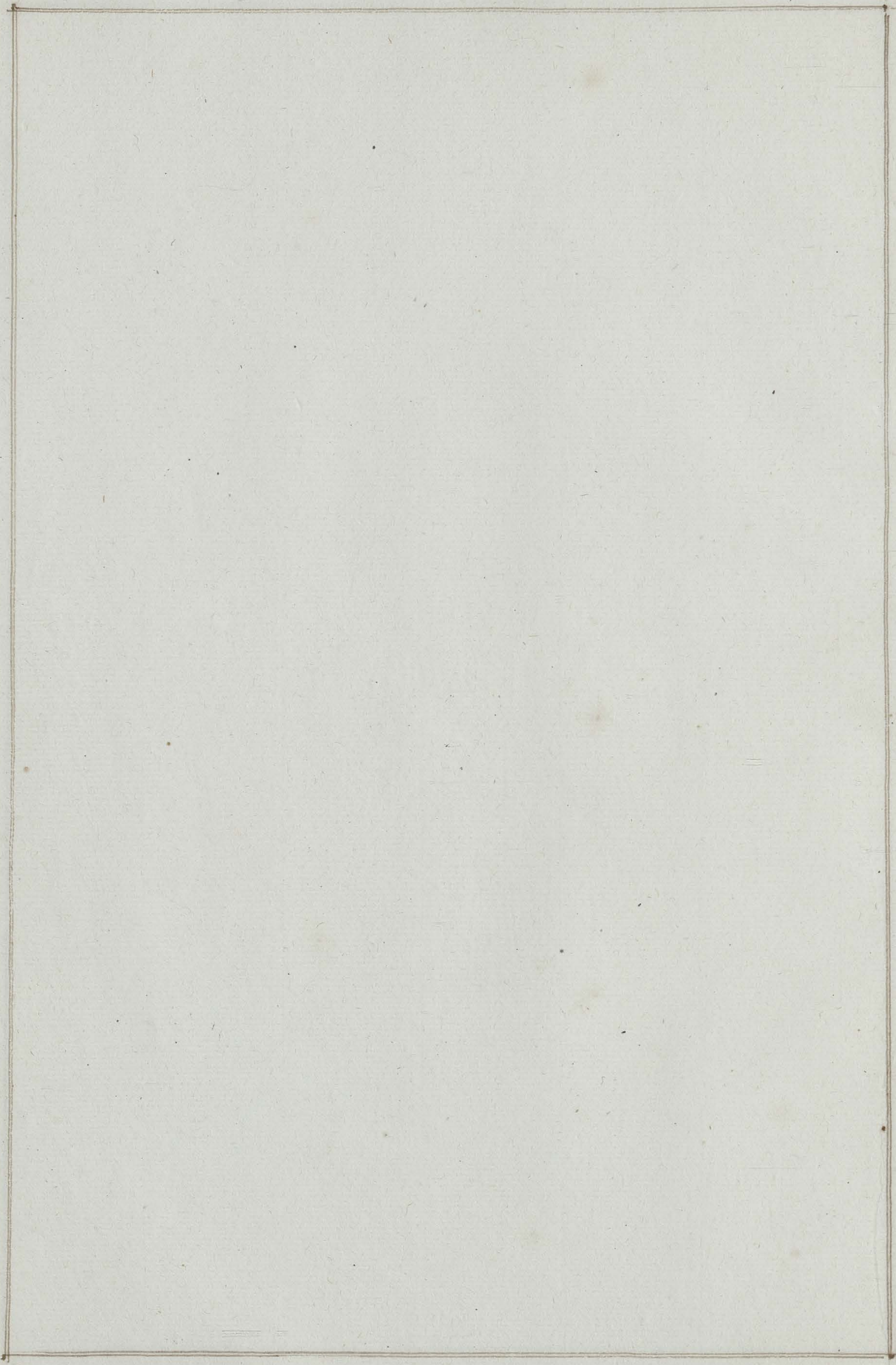

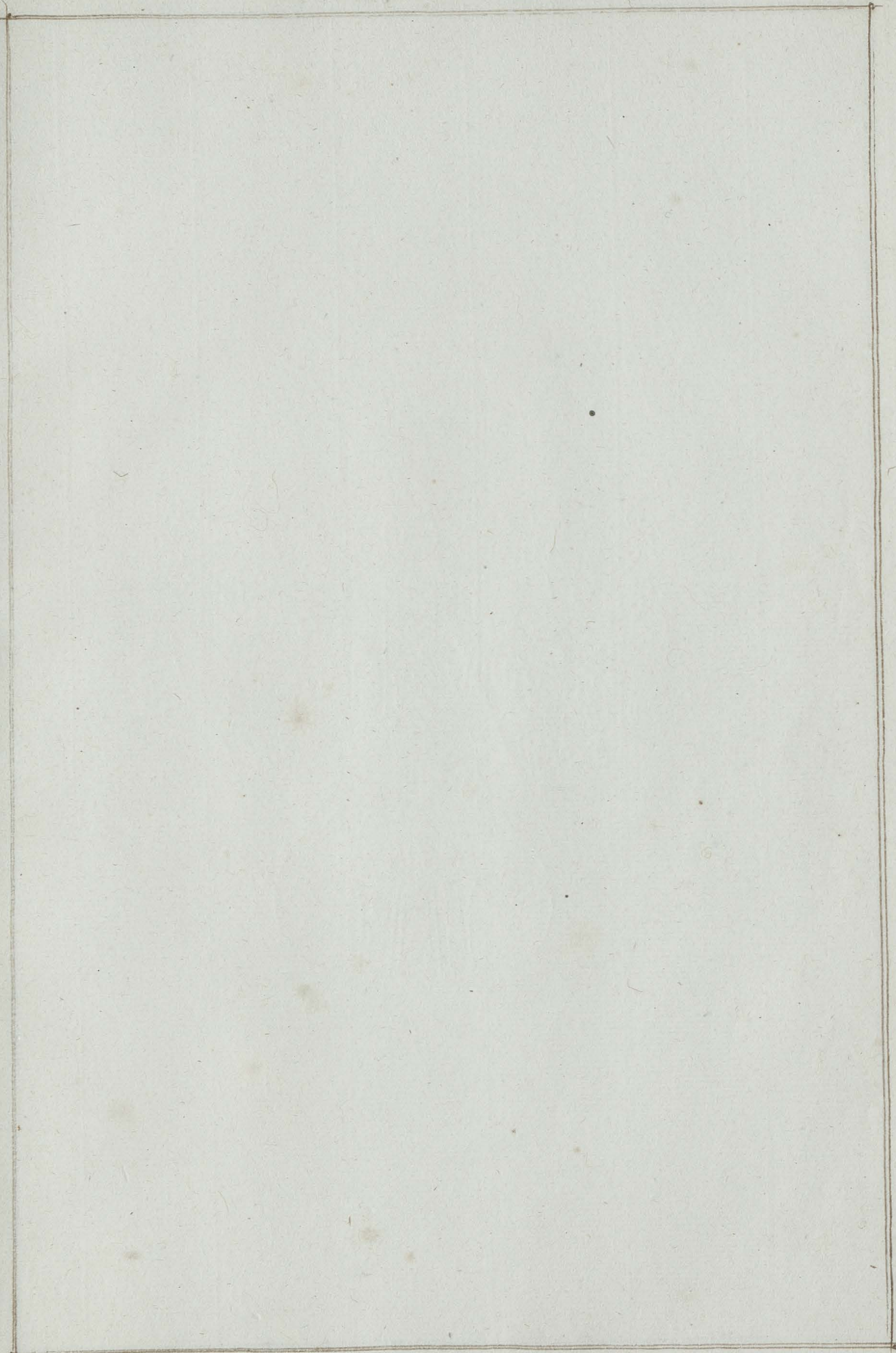

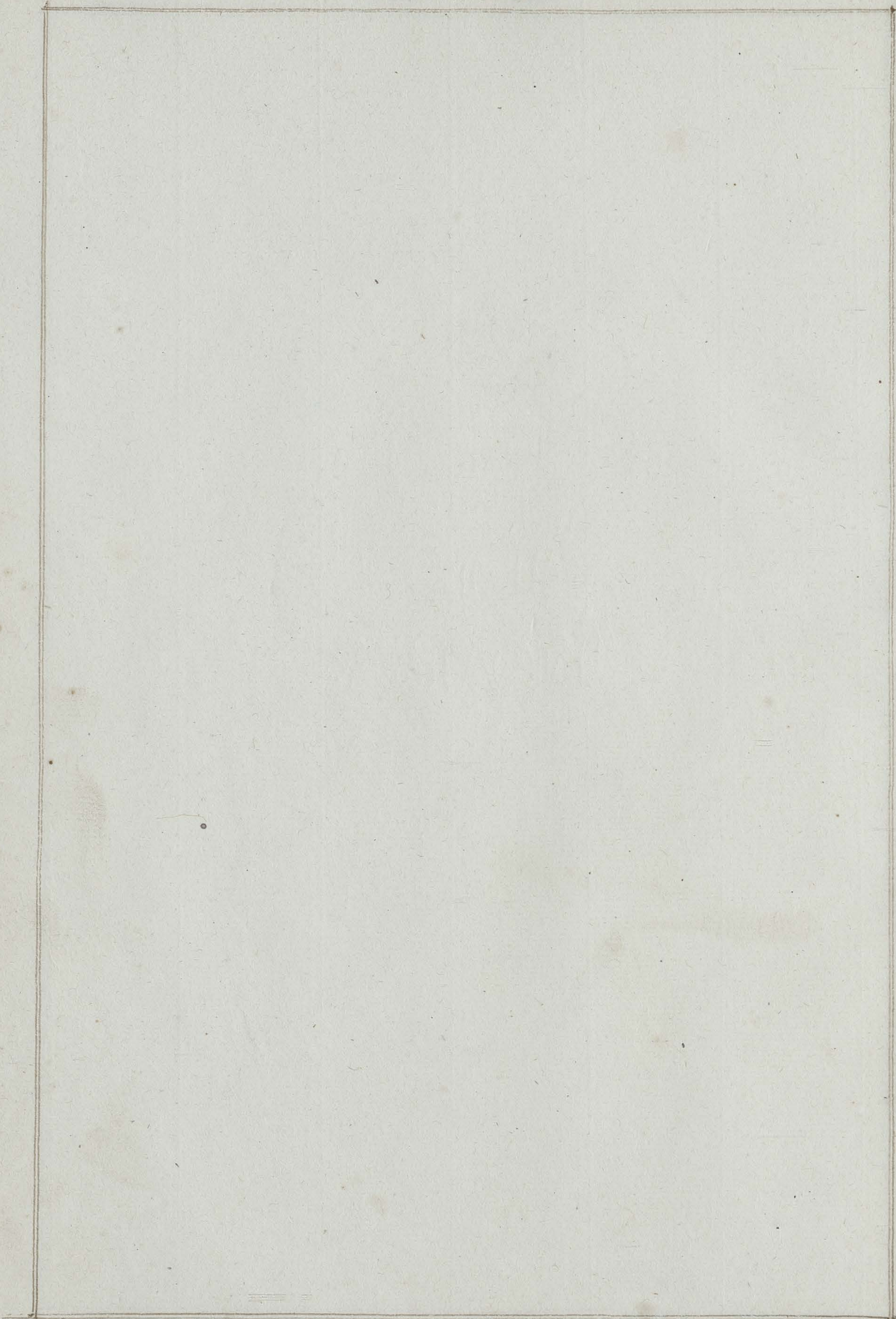

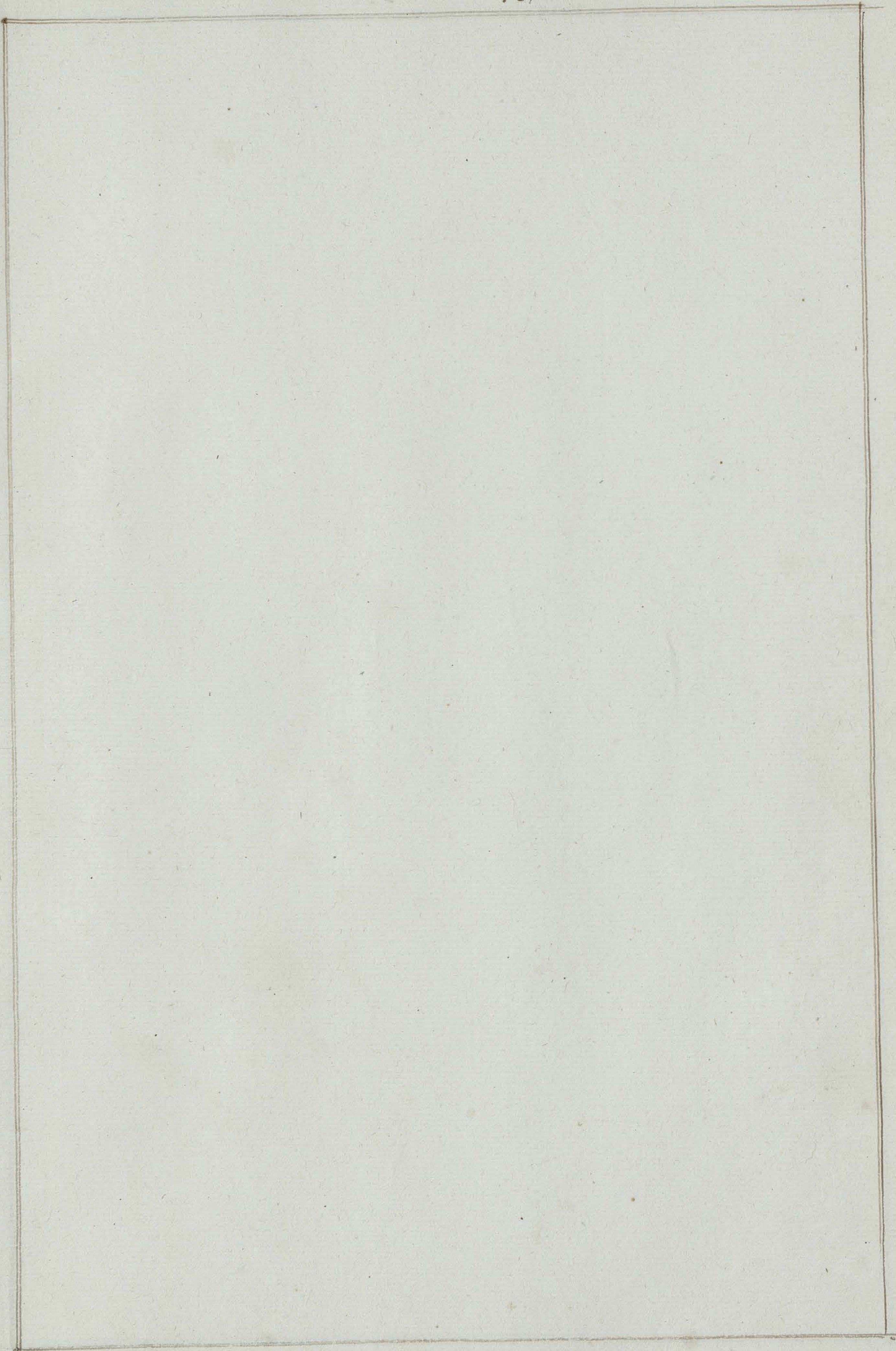

Fasciculus 9.

Producit varias Quietationes.

N. 1. An. 1748. Kwitacya P. Jordana z odebranych Zł. 397. Gr. 7 za przelanie Dzwonu. 1.

2. An. 1756. Kwitacya JP. Kielpsza dana Konwentowi z zagrabionych w Długiej Łoni. 2.

3. An. 1762. Kwitacya P. Antoniego Gorzewskiego z odebranych Tynfow 850. złotych Wlewkiem Imc P. Łzach Kupca Memelskiego od Imci Xdza Bukowca Gwardyana Kretyngowskiego. 3.

4. A. 1767 Febr. 3. Kwitacya z Magazi Konwentowi ugruntowany względem Młyna Ciężkiego zboża. 4.

5. A. 1796 Augusta 21 d. Kwitacya od JP. Goita z opłaconych 150 Bitych za Obrazy.

6. A. Maja 20. Kwitacya od JP. Mausza Majstra Memelskiego z odebranych należności za Robotę koło Cymborium tutejszego Kościoła Kretyngowskiego.

7. A. 1798 Iunii 5 d. Kwitacya od JP. Gryma Stolarza za Robotę przy Cymborium y Gradusach.

8. A. 1800 Iunii 21 d. Kwitacya od JP. Jana Antoniego Hekela z odebranych Pieniędzy na zaspokojenie rożnych Majstrow koło Cymborium Kościoła Kretyngowskiego.

9. A. 1800. Kwitacya od Złotnika z Tysiącem Talarow Pruskich za wyzłocenie Cymborium.

10. A. 1799 Febr. 1. Kwitacya y Regest opłaconych Długow przez Konwent Kretyngowski po śmierci Jenego Łaurzena Zakrzewskiego dany temuż Konwentowi od Specyfikowanych nimi tus Kredytorow.

11 A. 1810 Junij 20 Na Talarow bitych 100 Obligi z Procentami opłacony. Jmc Pana Jana Pikturny

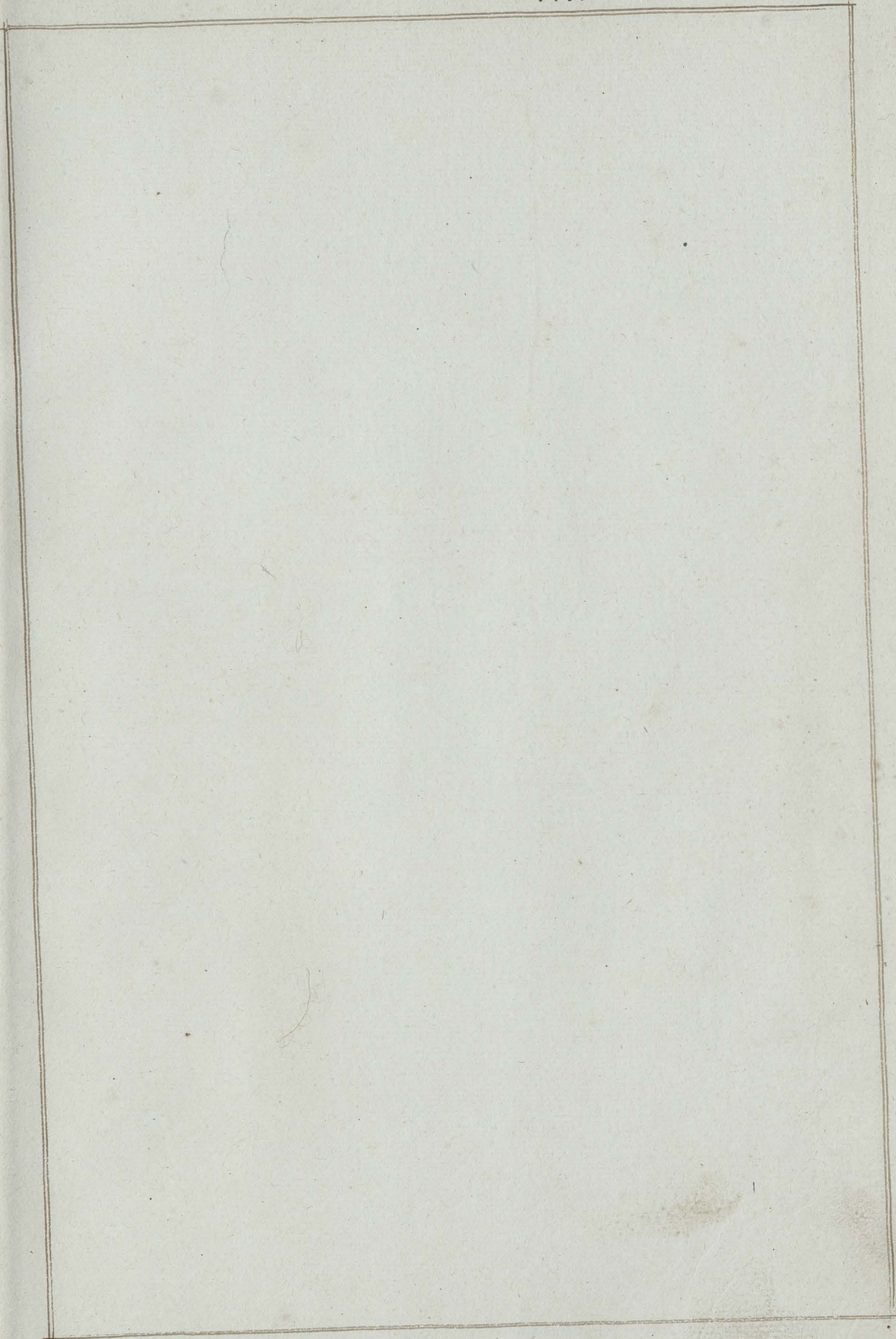
12 A. 1811. Januarij 28 na Tallbittych 100 Obligi z procentami opłacony. JP. Jana Pikturny

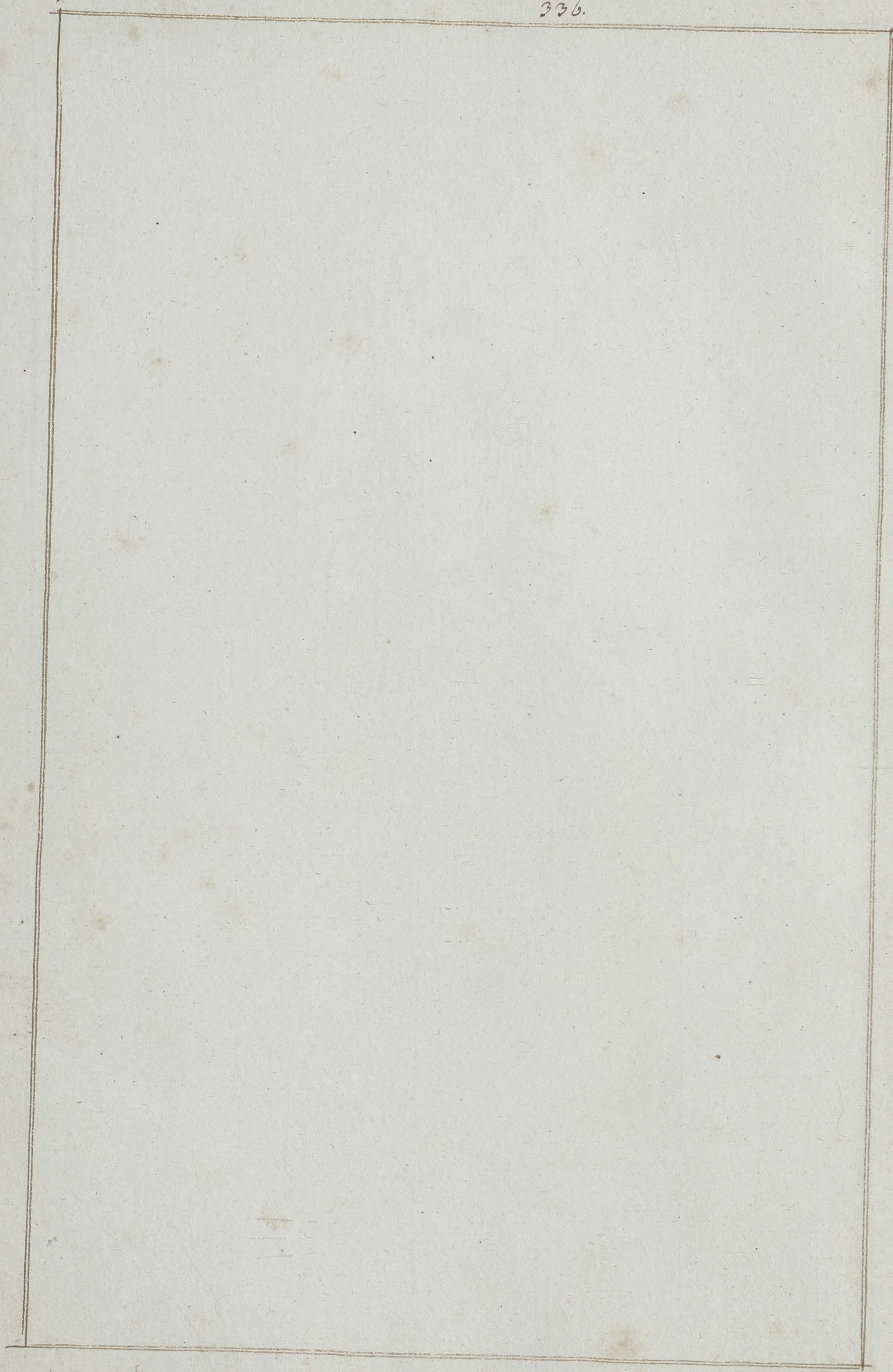
13. A. 1819. Maja 23 Obligi na Summę Tallbittych 200 od Jmc Pana Jana Pikturny opłacony z procentami

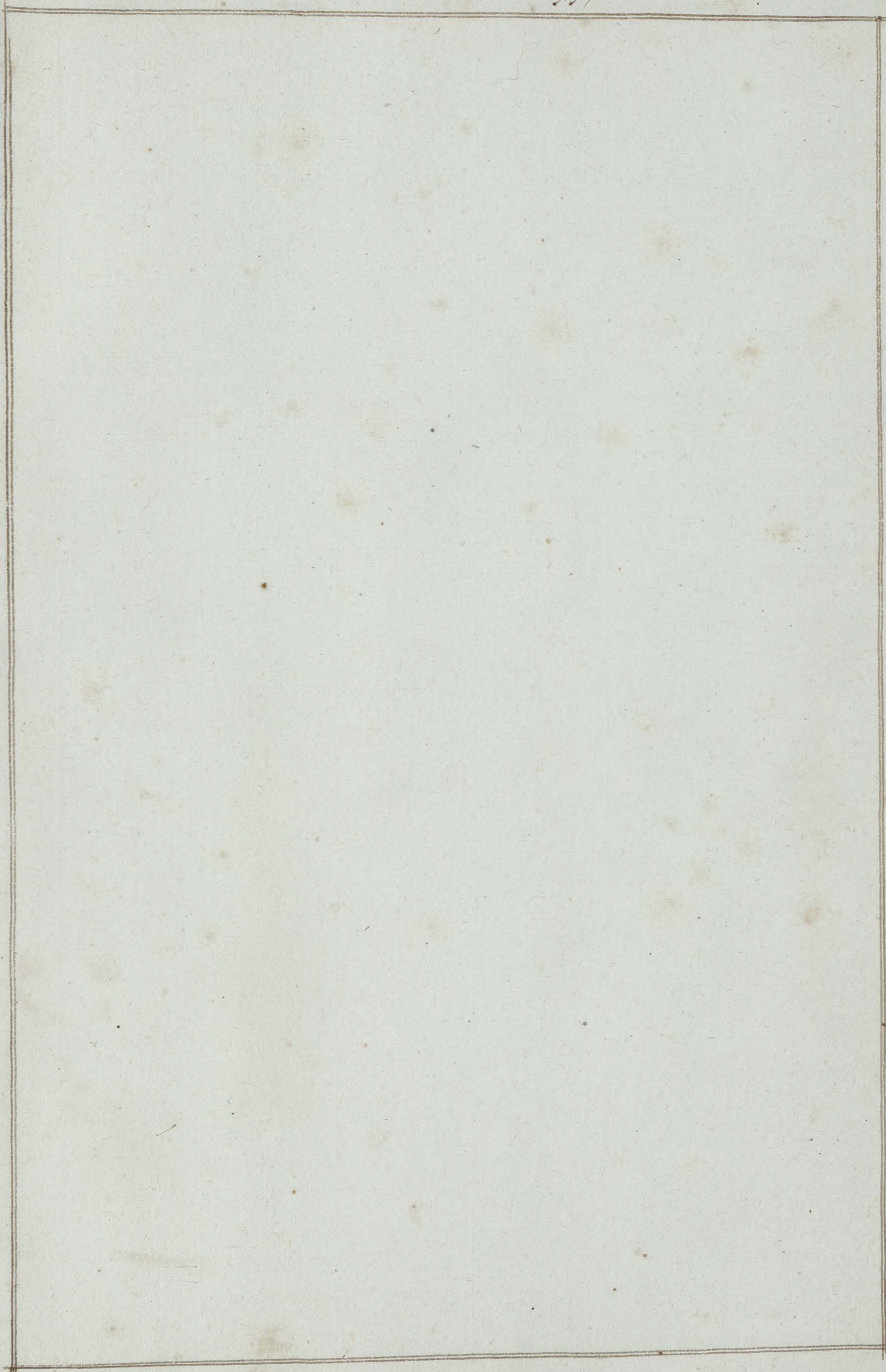
14 A. 1828 Lutego 6. Kwietacyiny Dokument Wawrzynca Stanisławowicza Pikturny Regenta służący JP. Janowi Pikturnie i Wielm. Jmc P. Leonowi Moncewiczowi

15 A. 1828 Maj 21 dnia. Kwietacyiny Dokument Franciszka i Wiktoryna Jenewiczow Pikturnow Służący WJP. Janowi Jenewiczowi Pikturnie i JP. Leonowi Moncewiczowi

16. A. 1829. Februar 1 Kwietacye Pikturnow do WJP. Leona Moncewicza odebranych Dokumentow

Fasciculus 10.
Producit Indulgentias.

1\.

N.º 1. An. 1606: d. 31. Jan. Privilegium Confraternitatis S. Annæ.

Nos Archi Fratres Seniores et juniores Archi Confraternitatis S. Annæ apud Ecclesiam Ejusdem Tituli Varsaviæ Patrum Bernardinorum fundatæ. Illmo ac Magnifico Dño Joanni Carolo Chodkiewicz Generali Capitaneo Samogitien M. D. Litt. Supremo Militiæ Præfecto. necnon Suæ Dominæ Zophiæ Mielecka Conjugi, Ecclesiæ ac Monastery Patrum Bernardinorum Cretingæ bene factorum ac fundatorum, item alys Andis. Generosis. Famatis Fratribus in Christo Dilectis Salutem et Pacem in Domino. — — — . . . 2.

Illustri Venerabiles, ac Magnifici Generosi Nobiles, Famati Fratres in Christo Dilecti: Innotuerunt Nobis pia et sancta desideria et Vota vestra, erga Societatem S. Annæ felicissimæ Aviæ humanitatis Dei, nonq per Poloniam, Lituaniam, Russiam Illmi ac Reverendissimi in Christo Patris et Domini Dñi Joannis Demetrii Sili Dei et Apostolicæ sedis Gratia sanctæ Metropolitanæ Leopoliensis Ecclesiæ olim Archi Episcopi et Ariolensis. Illustrissimi ac Reverendissimi Episcopalitanorum studio, ante complures Annos circa Ecclesias, pacem et Altaria S. Annæ circulum habendo multis in Locis magna devotionis Fidelium status ac sexus utriusq incremento institutas et fundatas ac etiam per Nuntios Apostolicos, Ipsosq Supremos Pontifices confirmatas approbatas ac varys Gratys Spiritualibus adornatas esse. Eandem Vos in Ecclesia B. Virginis Mariæ Annunciatæ Monastery Fratrum S. Francisci de Observantia apud Altare S. Annæ Vobis permitti institui et fundari, cupere ac desiderare. praesertim cum Ejus rei suscipiendæ non incommodum Templum et Altare Titulo S. Annæ Decoratum habebitis. Nos igitur pro Speciali facultate Nostra, in hac Parte Nobis a Sede Aplica concessa, cum sententia et benevolo assensu Illmi ac Rndmi Domini Loci Ordinary vestri et Nostri simul, satisfaciendo

pijs desiderijs Vestris prædictam S. Annæ Confraternitatem in dicto Loco Cretingensi ad Ecclesiam ipsam Vestram supra instituendam erigendam et fundatam esse duximus. prout instituimus et erigimus et fundamus in Dei Nomine præsentibus Literis Nostris cum Processionibus cum Venerabili Eucharistiæ Sacramento Sexies in Anno habendis. in Missa et in utrisq Vesperis, nempe pro Festo S. Annæ, die Dedicationis Templi et Quatuor Temporibus qualibet Ferijs in Missa de S. Anna et Vesperis utrisq cum Indulgentias Gratijs et donis quibus obex Peccati mortalis non obstiterit, cumq Omnibus Articulis præstandis tum in Bullis per Sanctos Pontifices Gregorium XIII. et Sixtum V. in Libellis Cracoviæ idiomate Polonico et Zamoyscii Latino impressis, descriptis: ut Omnes Christi Fideles Spiritualis et Sæcularis Status et Sexus utriusq: qui sponte ac ex devotione in dictam Societatem recepti ac Libro Societatis hujus inscripti sunt. vel qui in posterum Nomina sua dare, et inscribi voluerint, easque sunt hujus Instituti propria aliaq faciliaq, jucunda et nulli intollerabilia, Omnium Gratiarum et donorum Spiritualium quibus ea Societas de Gratia Dei Omnipotentis et S. Sedis Aplicæ Liberali confessione gaudet; participes efficiantur. ac remissionem Peccatorum (Augmentum Gratiæ Divinæ et sempiternam felicitatem facilius ac expeditius consequi possint, et mereantur. In quorum Omnium Fidem hoc Testimonium evidens ac robur perpetuum, præsentes Literas Nostras Manibus Nostris proprijs subscripsimus et sigillo Archi Confraternitatis Nostræ consignare fecimus. Datt Varsaviæ in Cœnobio FF. Min. de Obserq 31. Jan. An. 1606.

L. S.

1 2. An. 1698. Bulla Confraternitatis Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis Mariæ.

INNOCENTIUS Papa XII.

Ad perpetuam rei memoriam. Cum (sicut accepimus:) in Ecclesia Conventus Fratrum Ordinis Minorum S. Francisci de Observan. nuncupatorum Loci Kretingensis Samogitien. Diecezis, una pia et devota utriusq Sexus Christi Fidelium Confraternitas sub Titulo Conceptionis B. Mariæ Virginis Immaculatæ, non tamen pro hominibus unius

Specialis Artis

specialis Artis canonice erecta seu erigenda existat, cujus Confratres
et Consorores quam plurima pietatis et Charitatis opera exercere con-
sueverunt. Nos ut Confraternitas hujusmodi majora in dies suscipiat
incrementa de Omnipotentis Dei misericordia ac Beatorum Petri
et Pauli Apostolorum Ejus Auctoritate confisi, Omnibus et singulis
utriusq Sexus Xti Fidelibus qui dictam Confraternitatem post eam
ingredientur, de primo eorum ingressus si vere poenitentes et confessi
Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint, plenariam,
ac eisdem tam descriptis quam pro tempore describendis in dicta Con-
fraternitate Confratribus, et Consororibus, in cujuslibet eorum mortis
Articulo, si vere poenitentes et confessi ac sacra Communione refecti,
vel quatenus id facere nequiverint, saltem contriti Nomen Jesu,
ore si potuerint, sin minus corde devote invocaverint, etiam plenariam,
ac eisdem nunc et pro tempore existentibus dictae Confraternitatis Confra-
tribus et Consororibus, vere poenitentibus et confessis ac sacra Communione
refectis, qui praefatae Confraternitatis Ecclesiam seu Capellam vel Oratorium
die Festo principali dictae Confraternitatis per Confratres semel tantum
eligendo, et ab Ordinario approbando, a primis Vesperis usq ad occasum
Solis Festi hujusmodi singulis Annis devote visitaverint, et ibi pro Christia-
norum Principum Concordia, Haeresum extirpatione, ac S.^{ae} Matris Ecclesiae
exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam similiter Omnium
Peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino
concedimus. Insuper dictis Confratribus et Consororibus vere pariter poenitent.
et Confessis ac sacra Communione refectis, Ecclesiam seu Capellam vel Oratorium
hujusmodi in alijs quatuor Anni Feriatis vel non Feriatis seu Dominicis
diebus, per dictos Confratres etiam semel tantum eligendis, et ab eodem
Ordinario approbandis, ut supra visitantibus et ibidem orantibus, quo die
praefatorum id egerint, septem Annos et totidem Quadragenas. Quoties vero Missis
et alijs Divinis Officiis in Ecclesia seu Capella, vel Oratorio hujusmodi pro
tempore celebrandis et recitandis seu Congregationibus publicis vel privatis Ejusdem
Confraternitatis ubivis faciend. interfuerint, aut pauperes hospitio susceperint,
vel pacem inter inimicos composuerint, seu componi fecerint vel procuraverint,
vel etiam qui Corpora defunctorum tam Confratrum et Consororum hujusmodi qm
aliorum ad Sepulchrum associaverint, aut quascunq Processiones de licentia
Ordinarii faciendas, Sanctissimumq Eucharistiae Sacramentum tam in Processionibus

quam cum ad infirmos aut alias ubicunque, et quomodocunque pro tempore deferetur comitati fuerint, vel si impediti Campanae ad id signo dato semel Orationem Dominicam et Salutationem Angelicam dixerint, aut quinquies Orationem et Salutationem easdem pro Animabus Confratrum Defunctorum et Consororum hujusmodi recitaverint, vel devium aliquem ad Viam Salutis reduxerint, et ignorantes praecepta Dei, et ea quae ad Salutem sunt docuerint, aut quod aliud quodcunque aliud pietatis vel Charitatis Opus exercuerint, toties pro quolibet praefatorum Operum exercitio sexaginta dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis, Poenitentiis in Forma Ecclesiae consueta relaxamus, Praesentibus perpetuis futuris temporibus Valituris. Volumus autem, ut si alias dictis Confratribus et Consororibus praemissa peragentibus aliqua alia Indulgentia perpetuo vel ad tempus nondum elapsum duratura concessa fuerit Praesentes nullae sint; utque si dicta Confraternitas alicui Archi Confraternitati aggregata jam sit, vel in posterum aggregetur, aut quavis alia Ratione uniatur, vel etiam quomodolibet instituatur, priores et quaevis aliae literae Aplicae illis nullatenus suffragentur, sed ex tunc eo ipso nullae sint. Datt. Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die Octava July Anno Domini Millesimo septingentesimo Nonagesimo Octavo. Pontificatus Nri Anno Octavo.
J. Card. Albanus —

Anno 1698. d. 3. xbris. Praesentatae sunt coram Nobis Praesentes Literae Indulgentiarum pro Festo Conceptionis Immaculatae Concep. B. Virginis Mariae, quas cum debita observantia suscipiendo, publicari et pro Fructu Animarum Christi Fidelium elegi Authoritate Nostra Ordinaria permittimus. Datt. Posiervis d. 3. 9bris Ao. 1698.

Joannes Kryspin Eppus Samogitien.

Ao. 1699. d. 21. Mensis Marty, sub tempus Generalis Visitationis Ecclesiae Kretyngensis Fratrum Minorum de Observantia visis harum Indulgentiarum huic Ecclesiae concessarum ut Processio cum Venerabili Sacramento singulis Mensibus vel Anni Quartualibus, prout commodius et melius visum fuerit, in Festo autem Conceptionis B. V. Mariae per totam Octavam peragatur Authoritate Nostra Ordinaria facultatem damus, et concedimus. Actum Kretyngae Anno et die ut supra.

Joannes Kryspin Eppus Samogitiensis —

3. An. 1700. d. 27. Jan. Innocentii Papae XII. Bulla perpetua pro Confraternitate S. Barbarae cum Omnibus (: praeter Octavam :) Solemnitatibus et Indulgentiis, sicut in Privilegio Confraternitatis Immaculatae Concept. B. V. Mariae. 1.

Approbatio.

Joannes Hieronymus Kryszpin Kirszensztein Dei et Sedis Aplicae Gratia Episcopus Samogit. &c. &c. - - - 2.

Universis et singulis significamus et ad Notitiam deducimus, quia Nos visis, satis et mature perpensis intra contentis Literis Aplicis per A. R. Dnum in Xto Patrem Guardianum Carolstadiensem productis, juxta earum Vim et obloquentiam, in Omnibus Punctis Clausulis et Paragraphis Authoritate Nostra admisimus, approbavimus. Easq publicandi post effluxum Anni Gratiae Xti Fidelibus Facultatem concessimus. In Quorum Fidem Datt. Olsiadis in Residentia Nostra d. 20. Augusti An. 1700. - Joannes Eppus Samogitien. &c. - 3

4. An. 1705. d. 11. Aug. Indulgentiae pro Confraternitate Bonae Mortis perpetuae: cum Omnibus Facultatibus seu Solemnitatibus ut in Bulla Confr. S. Barbarae: - - - - - - 4

Approbatio.

Ao. Dni 1708. d. 23. Januarii Praesentes Literae Confraternitatis, Tituli Mortis communicativae, Officiose productae sunt, quas uti nulli suspitioni subjectas, ac per Nos recognitas et Salvationi Animarum perquam Salutiferas in Omnibus Punctis Clausulis et Paragraphis approbamus, diem Principalem Festi Festum S. Mariae Magdalenae 22. July incidentem assignamus, in fidem.

Joannes Eppus Samogitien. &c. -

Ex optione Rndu Paternitatum & transfertur Principalis dies Festi pro Dominica Passionis, Idem q supra. -

1. 5. Ao. 1764. d. 24. Martii. Indulgentiae perpetuae pro Confraternitate S. Georgii Martyris. Cura A. V. P. Erasmi Knifski pro tunc Guardiani —.

Approbatio.

2. Joannes Dominicus de Lopacin Lopacinski Dei et Aplicae Sedis Gratia Epi:copus Samogitiensis, Eques Aquilae Albae in Regno Poloniae: —.

Universis et singulis quorum interest significamus. Quia Nos cultum Divinum in dies quam maxime ampliare cupientes. Visis praesentibus Literis Aplicis Sanis salvis et illaesis pro Confraternitate S. Georgii in Ecclesia Carolstadiensi Tituli Annuntiationis B. V. Mariae emanatis eisdemq. lectis, Authoritate Nostra Ordinaria ad Majorem Dei Gloriam B. V. Mariae ac OO. Sanctorum Honorem, erigendi praefatam Confraternitatem permittimus, ac Vigore praeinsertarum Literarum quatuor Festivitates pro assequendis Indulgentiis, ut pote: Festum Epiphaniae Beatissimae Virginis Mariae Dolorosae, Dominicam I.mam Julii, et Dominicam I.mam Novembris designamus facultatemq. Populo ad Divina audienda congregato permittimus. Seu alias juxtas vim et obloquentiam praeinsertarum Literarum Apostolicarum. Omnia elargi indulgemus. In Quorum Fidem Datt: Lithcholis d. 6. Febr. 1765to Ao.

Joannes Eppus. S. —.

3. 6. An. 1764. Indulgentiae pro Altari Privilegiato S. Georgii Martyris

4. 7. An. 1761. Indulgentiae pro Festo S. Laurentii —.

5. 8. An. 1764. Indulgentiae pro Festo Inventionis S. Crucis —.

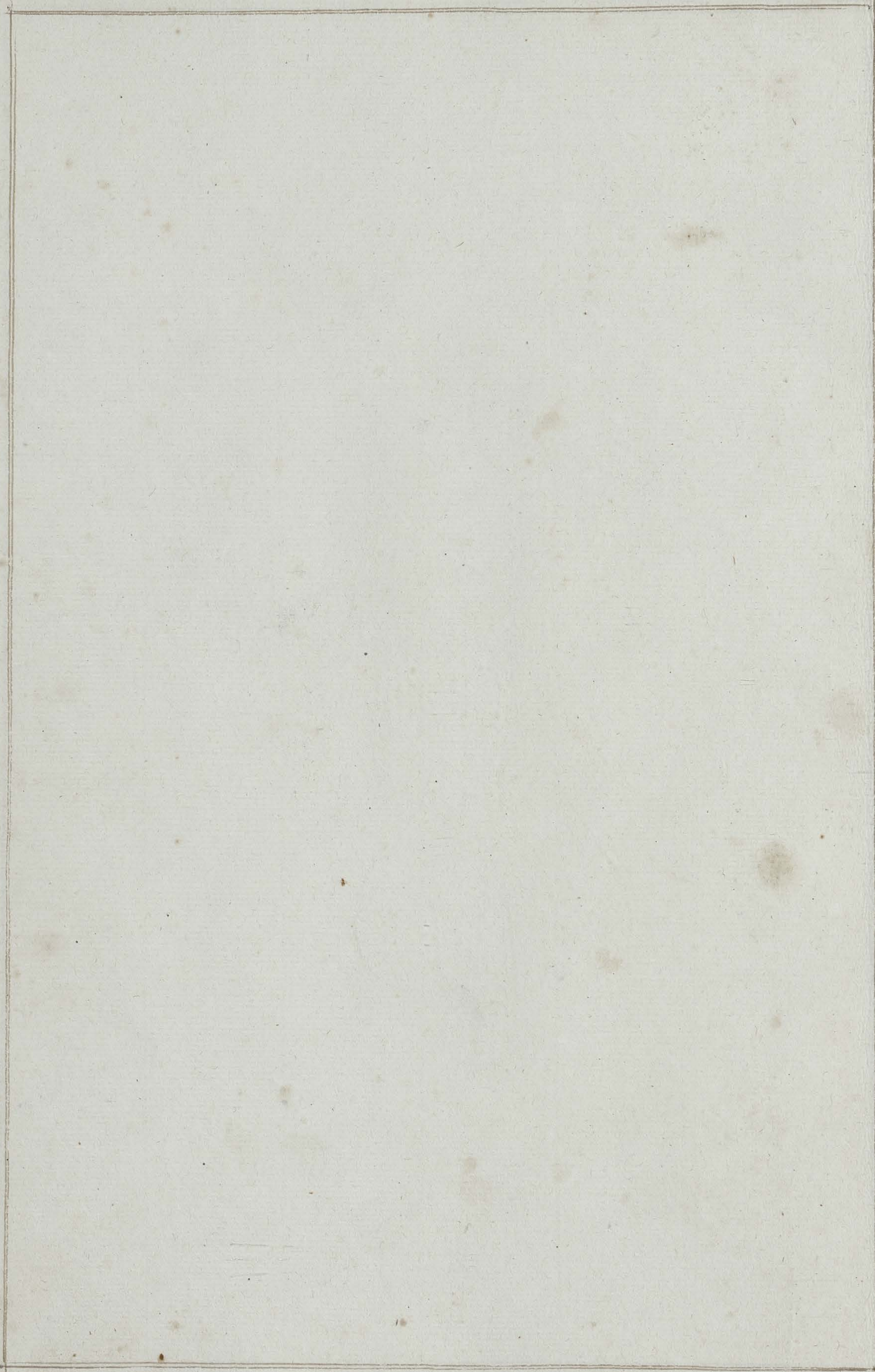
6. 9. An. 1766. Indulgentiae Assistentibus Venerabili Sacramento in Processionibus diebus Dominicis et Festivis. —.

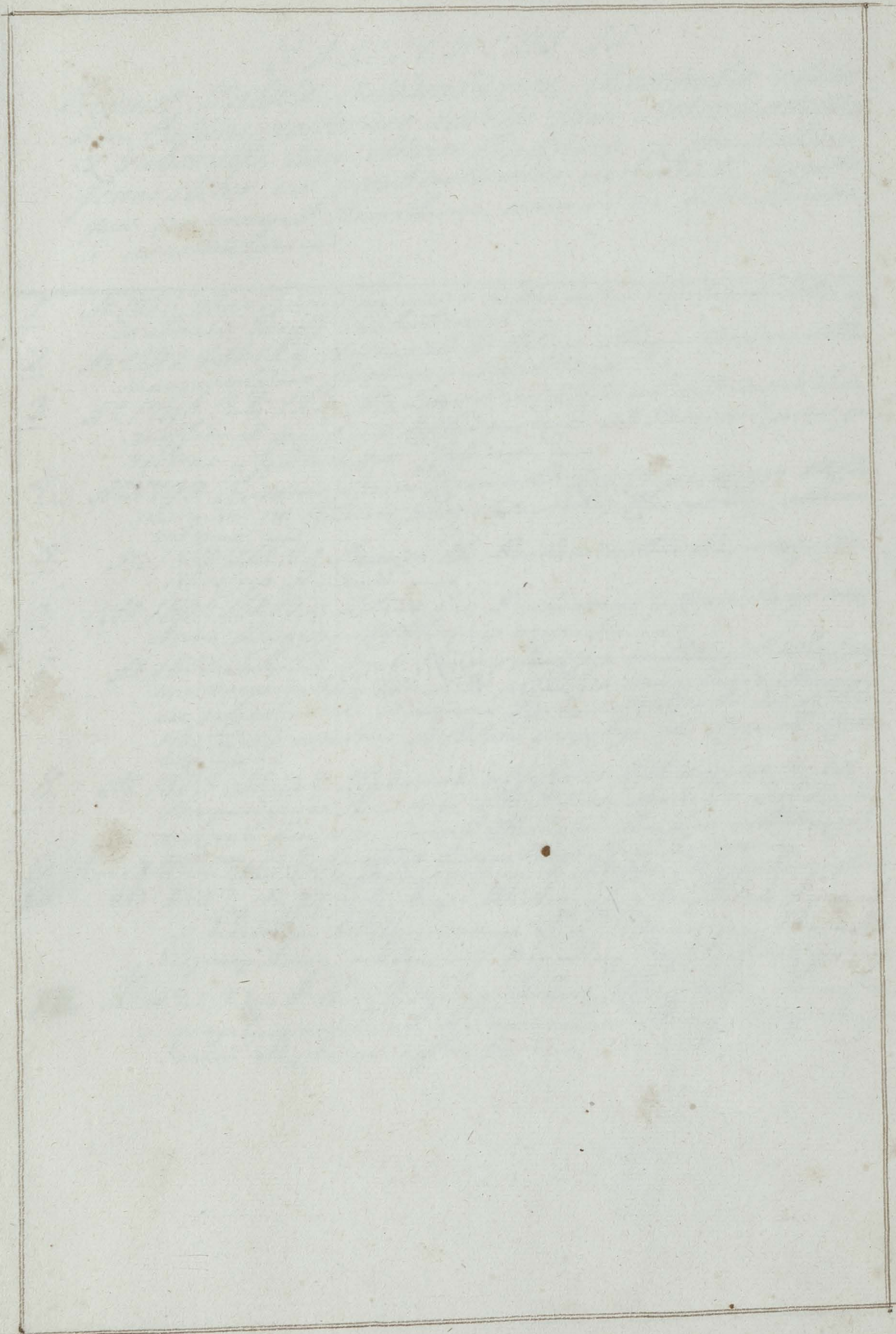
7. 6 Anno 1786 Die 26 Mensis Fbris Indulgentia Perpetua a Sanctissimo Pontifice Pio VI. pro Confraternitate Sanctae Annae concessa ac Anno sequenti 1787 Die 1ma Mensis Febr. per Illustrissimum Dnum Adamum Josephum Rossia Eppum Diocesis Vicarium, ac Officialem Gnlem Samogitiensem approbata —

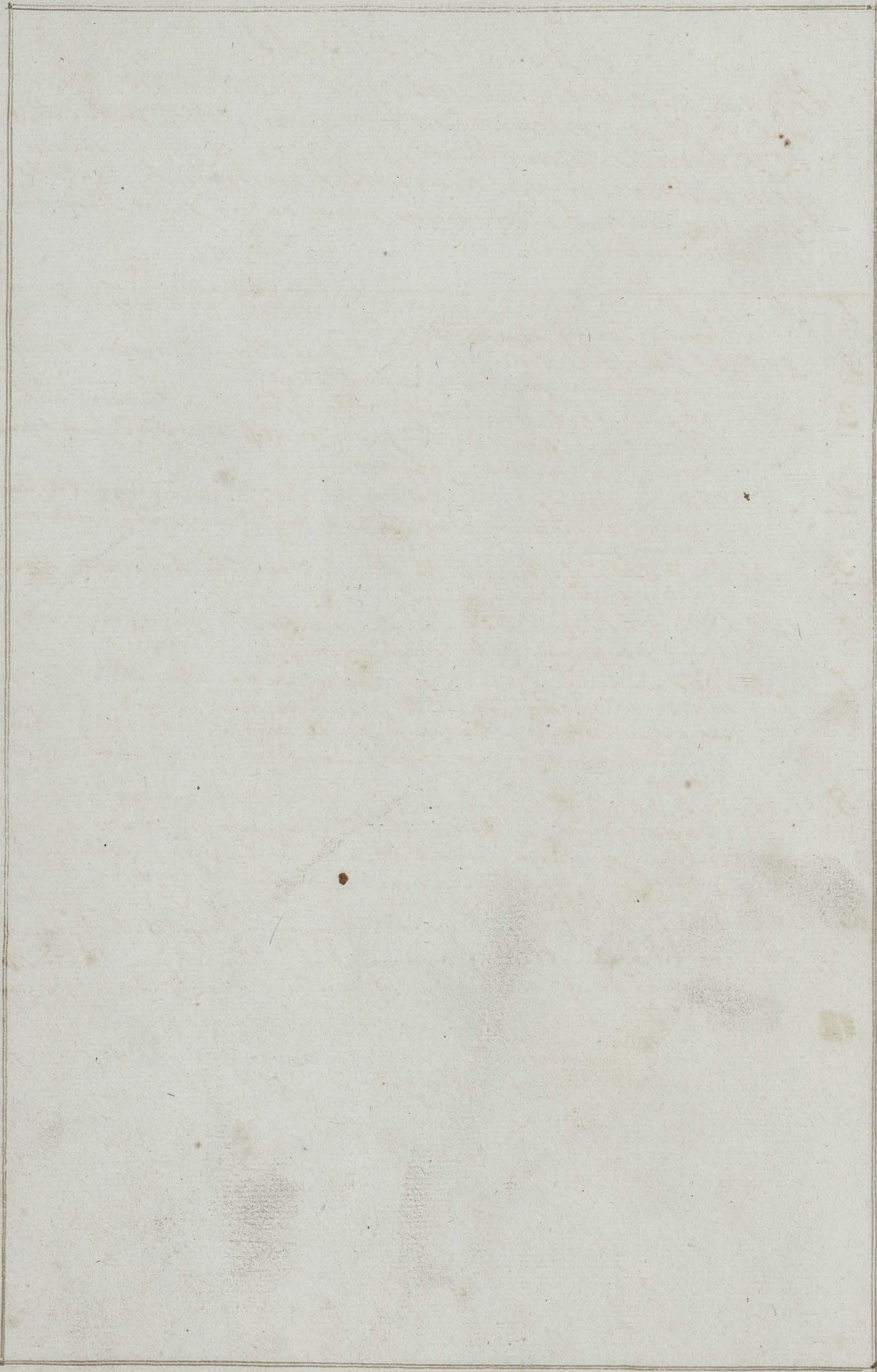
7. Anno 1786. Die 26. Mensis Xbris Indulgentia Plenaria ac perpetua Confratribus et Consororibus Confraternitatis Sanctae Barbarae Virginis et Martiris a Sanctissimo Summo Pontifice Pio VI. concessa. ac Anno sequenti 1787 Die 6ta Mens. Maij per Illustrissimum Dominum Adm. Rdum Jos: Moscia Eppum Dioecin: Vicarium ac Officialem Glem Samogitien: approbata — 1

8 1819 Septembris 15 Die Tabella Festorum Confraternitatum et Ordinis in Eclesia Parochiali Cretingensi Patrum Bernardinorum cum Expositione Ssmi Sacramenti Indulgentijs plenarijs et partialibus celebrandorum conscripta ac approbata a Celsissimo Principe Josepho Giedroyc Eppo Samogitiae 2

9 1823. Stycznia 1 Dnia Wiadomość o Bractwach znayduiących się przy Kretyngowskim Kościele Rzy Bernardynow ze wszystkiemi Bullami Papieskiemi w kopiach przestano do Żmudzg Dyecezalnego Archiwum w skutek Ukazu JO. Xcia Biskupa Żmudz: 3

Fasciculus XI.

Producit Statuta, Ordinationes, Mandata olim Rei-Publicae, posterius autem tam IMPERATORIA ex Gubernijs, tam etiam Pontificia ex Consistorio generaliter vel particulariter intimata, excepta quae concernunt Parochiam, nam ea in Libro Parochiali adnotantur. —

I. Aᵒ 1775 ..... Schema przysłana od Kommissyi Skarbowey Litewskiey do ułożenia Taryff Lustratorskich. —

2. Aᵒ 1792 Febr. 18 d. Uniwersał od Policyi Obojga Narodów z Warszawy względem Cmętarza y Szlachtauza. —

3. Aᵒ 1796 Julii 22 d. Wiadomość o Klasztorach w Powiecie Telszewskim et specifice o Kretyngowskim XX. Bernardynów sporządzona y podana per Copiam. —

4. Aᵒ 1798 Opisanie Stanu Konwentu Kretyngowskiego XX. Bernardynów na Pytania przez Rzecwistnego Kamergera podana onemuż.

5. Aᵒ 1800 Xbr. 11 d. Przepisy dla Duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego od Senatu. —

6. Aᵒ 1801 8br. 13 d. Ustawa dla Duchownego y Kościelnego urządzenia Rzymsko-Katolickiego wyznania. —

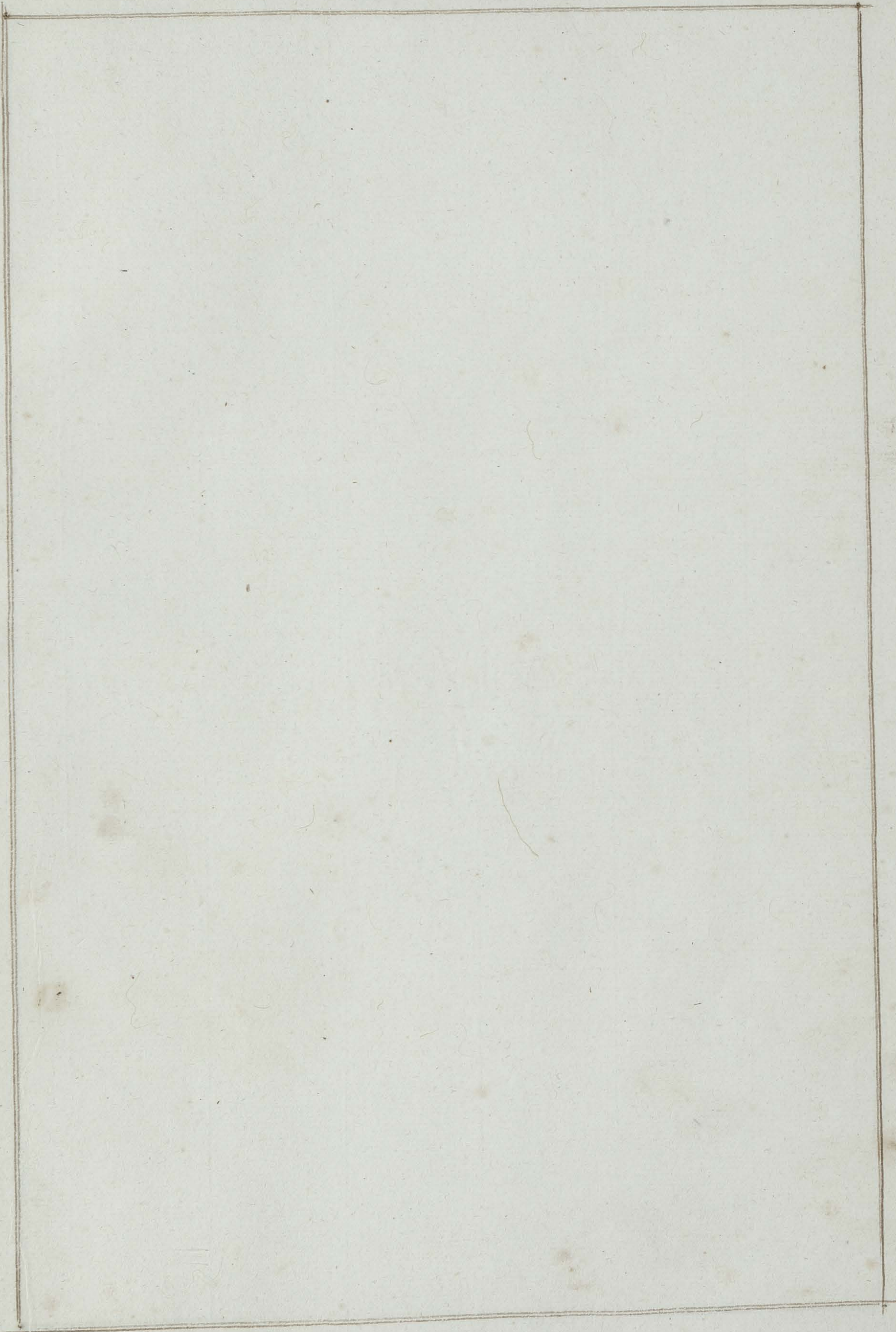
7. Aᵒ 1802 Julii 7 d. Kopia Ukazu z Ruskiego na Polski Dialekt przeniesionego Gubernatora Litt., w którym oznaymuie Monarsze pozwolenie do stawienia Cyrkwy w Kretyndze dla Ruskow oraz tychże uwalnia od Poboru zwykłego dla Kościoła Katolickiego. —

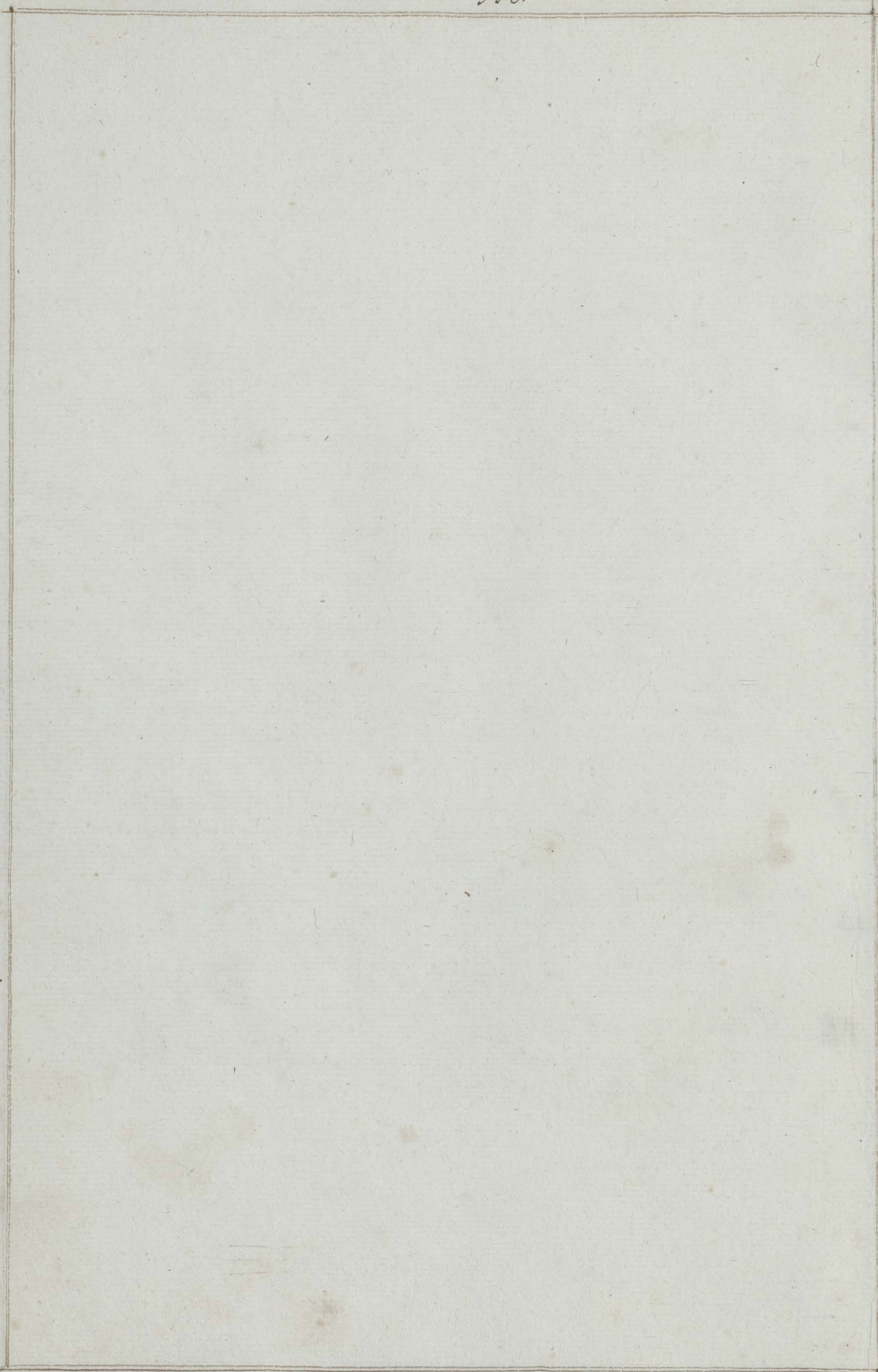
8. Aᵒ 1803 8br. 10 d. Wiadomości o Klasztorne Kretyngowskim XX. Bernardynów Prowincyi Litt. Diecezyi Żmudz. o Jch zaprowadzeniu Funduszu Summach ..... Liczbie Parafian y Metrykach podana do Konsystorza Generalnego Żmudzkiego. —

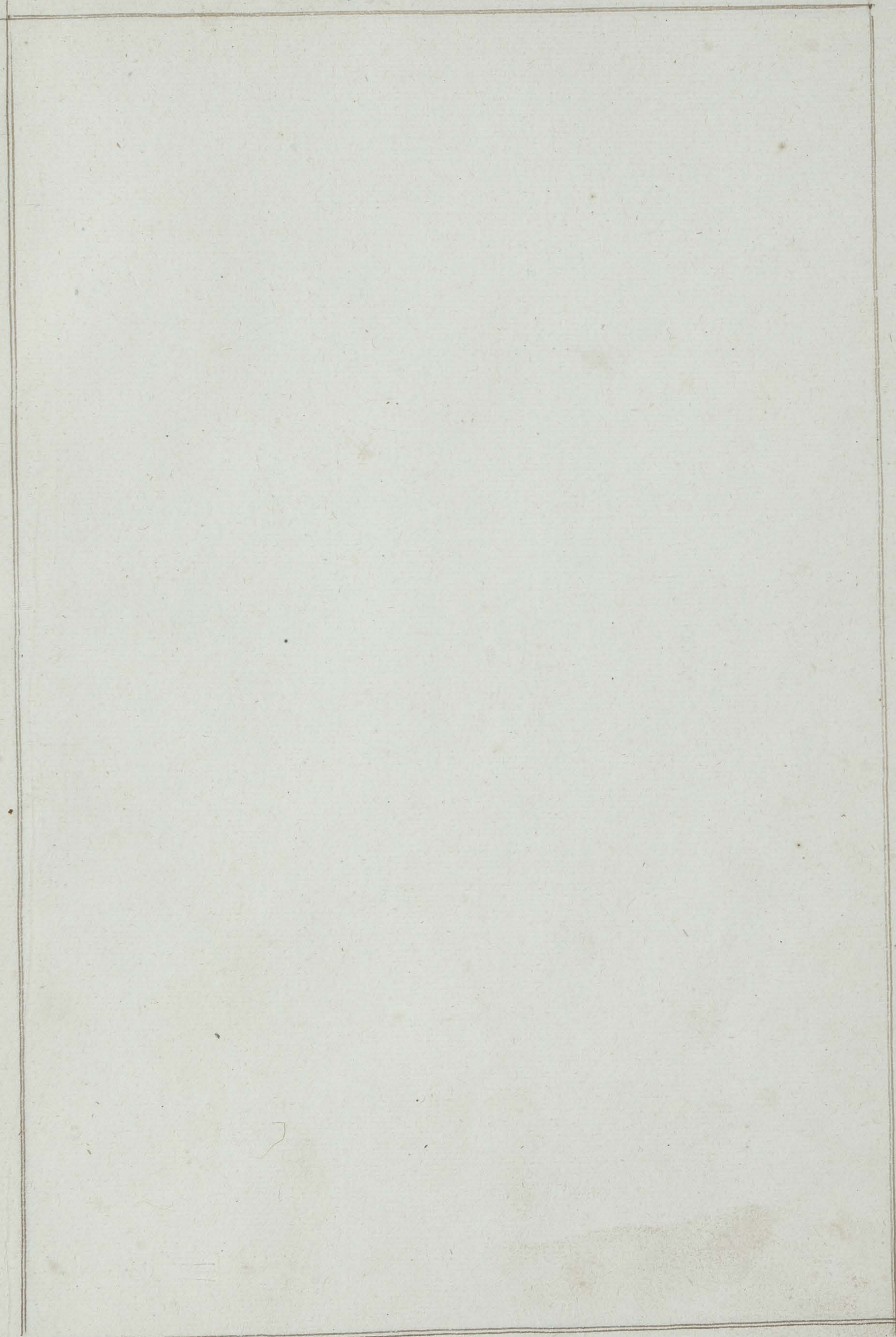
9. Anno 1804 Oktobra 24 Dnia Wiadomość o Klasztorach Duchowieństwie

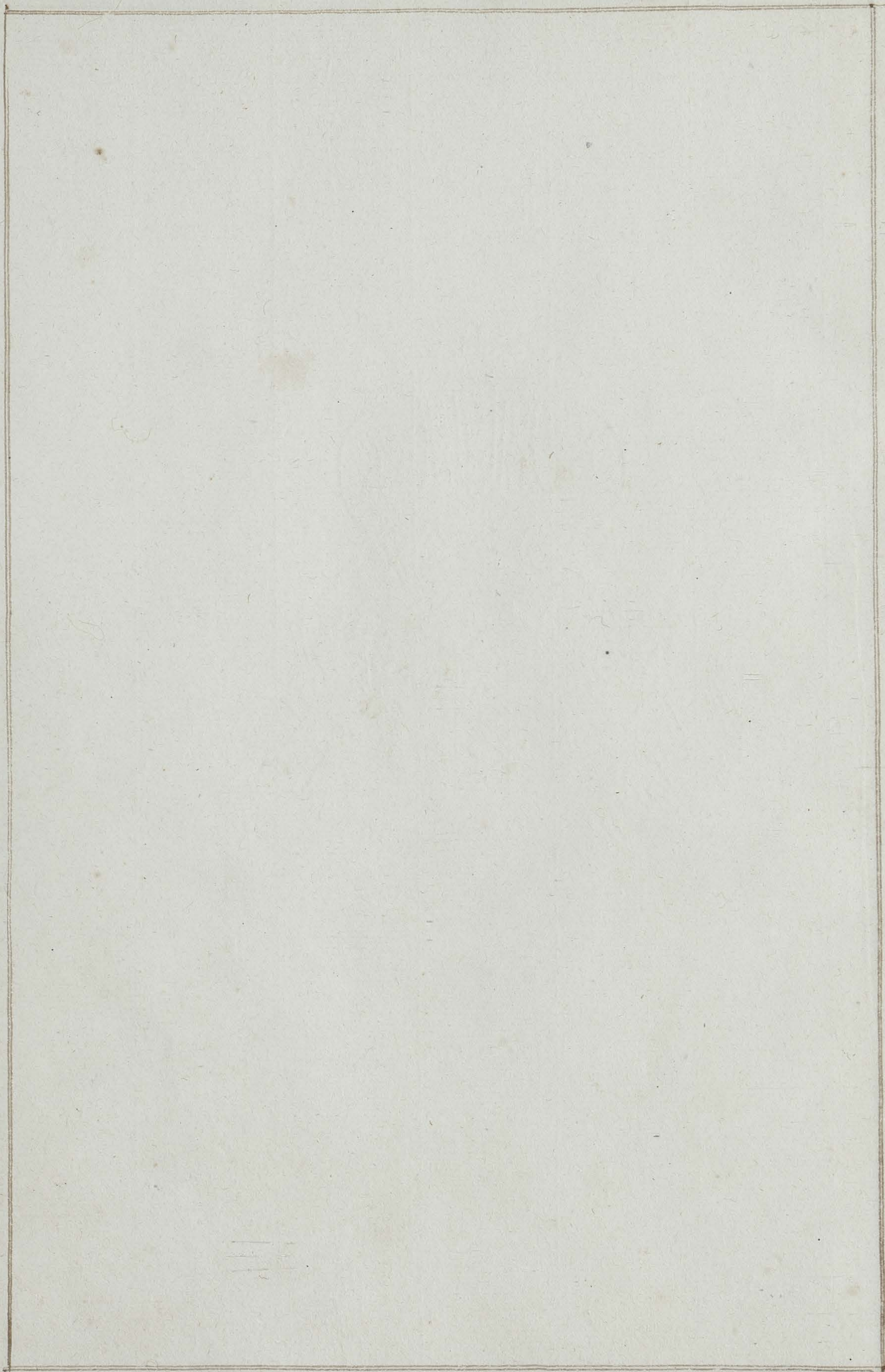
10. Aᵒ 1817 D. 27 Febr. Kopia Wiadomości o Kapitałach, Summach od Klasztoru Kretyngowskiego XX. Bernardynów Prowincyi Litt. Dyecezyi Żmudz. do Dworney Kancellaryi Biskupa Żmudzkiego podaney.

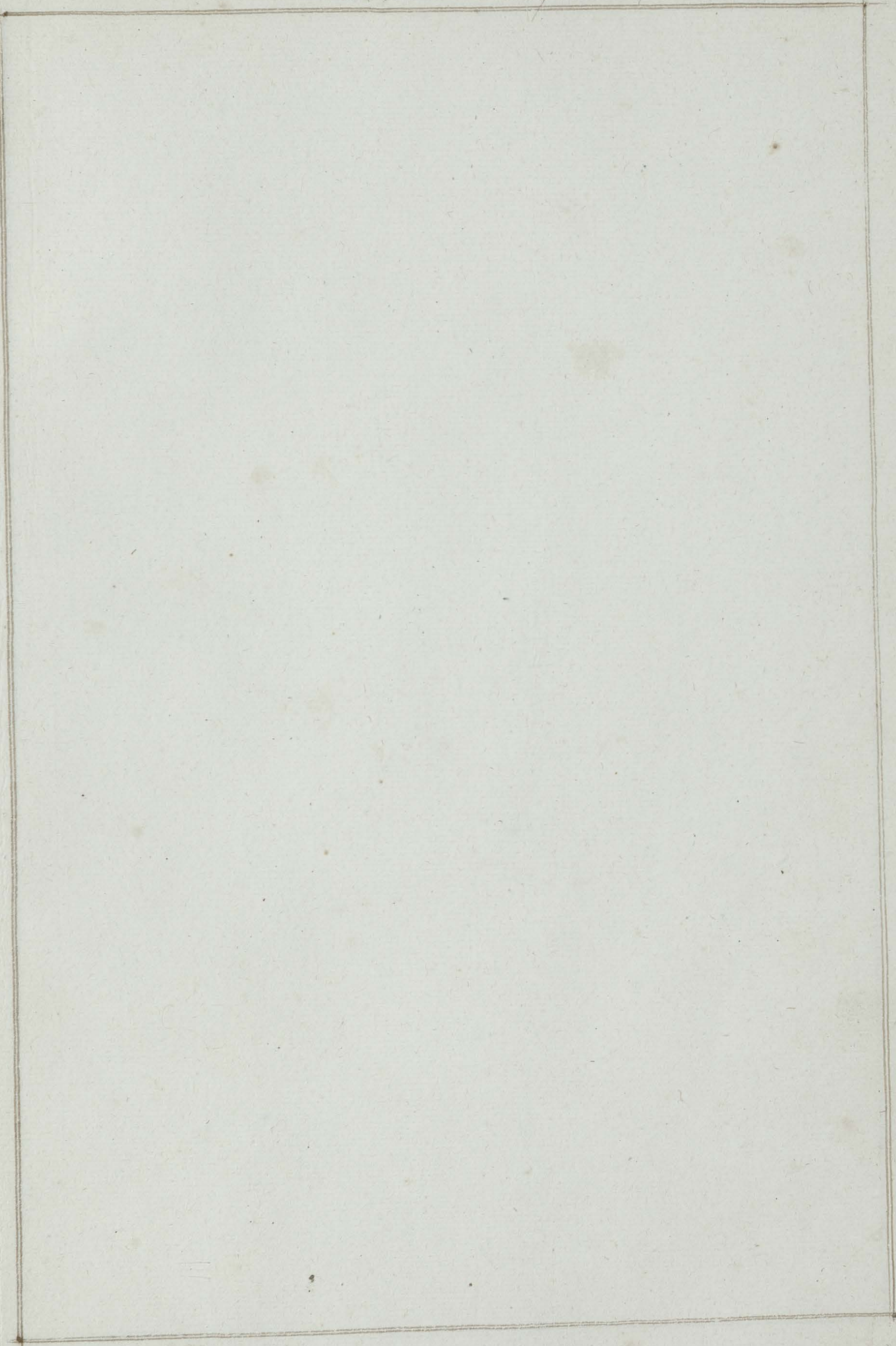
11. Aᵒ 1821 Oyca S. Piusa Papieża Siódmego List ..... który Towarzystwo pospolicie we Włoszech Karbonarami, w Litwie y Rossyi Masonami ..... zwane wyklinaiący. — " — "

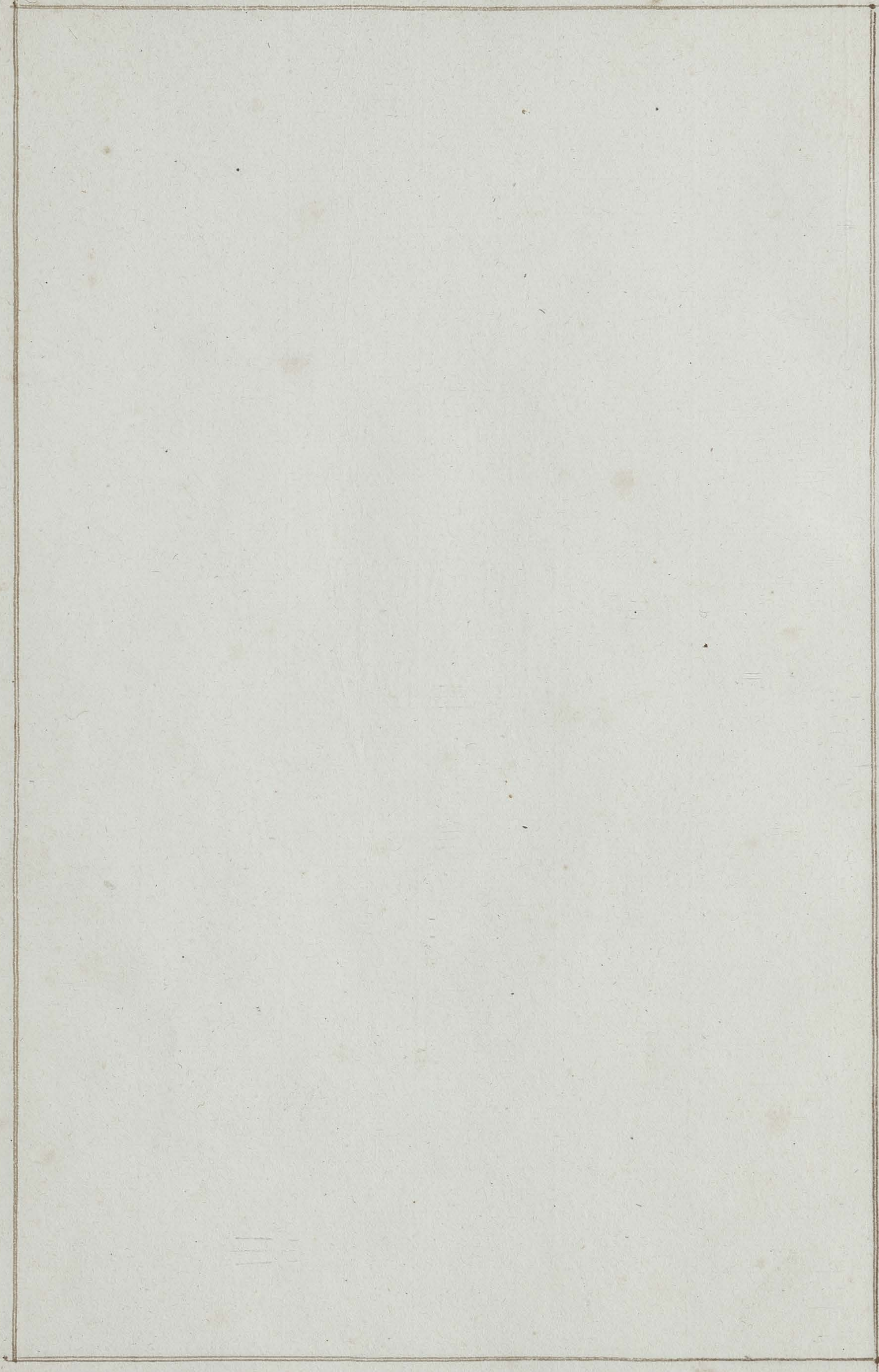

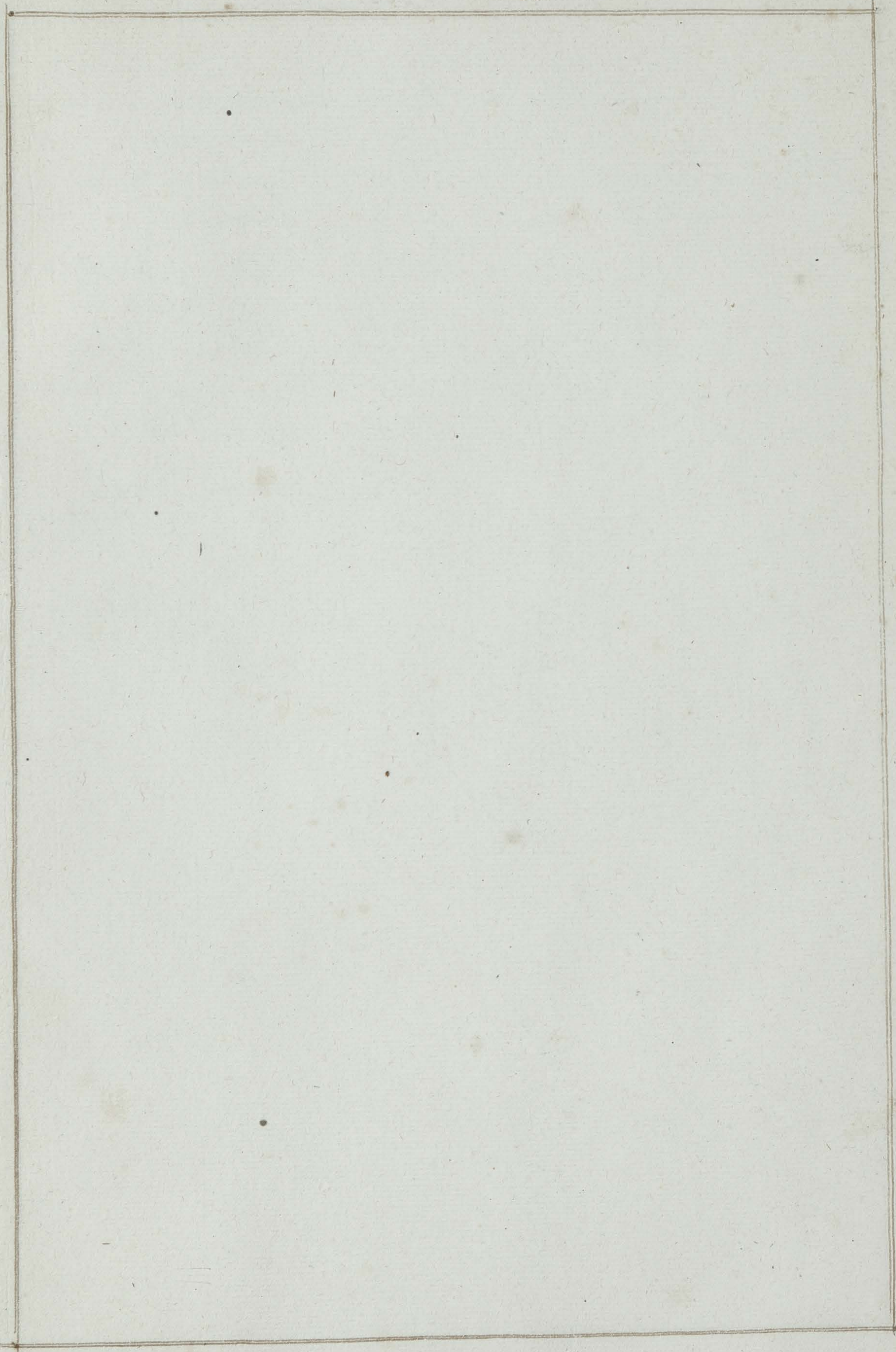

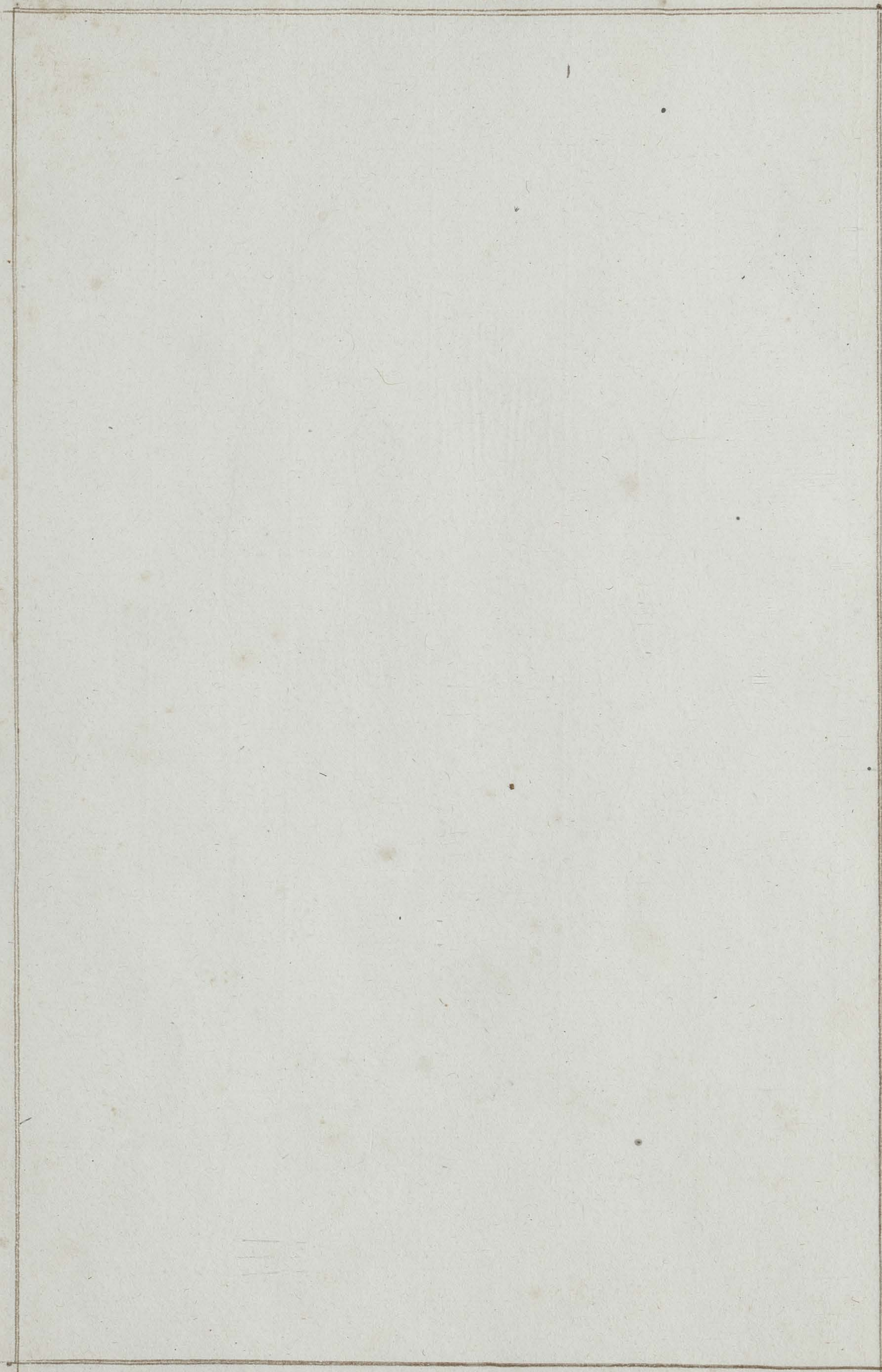

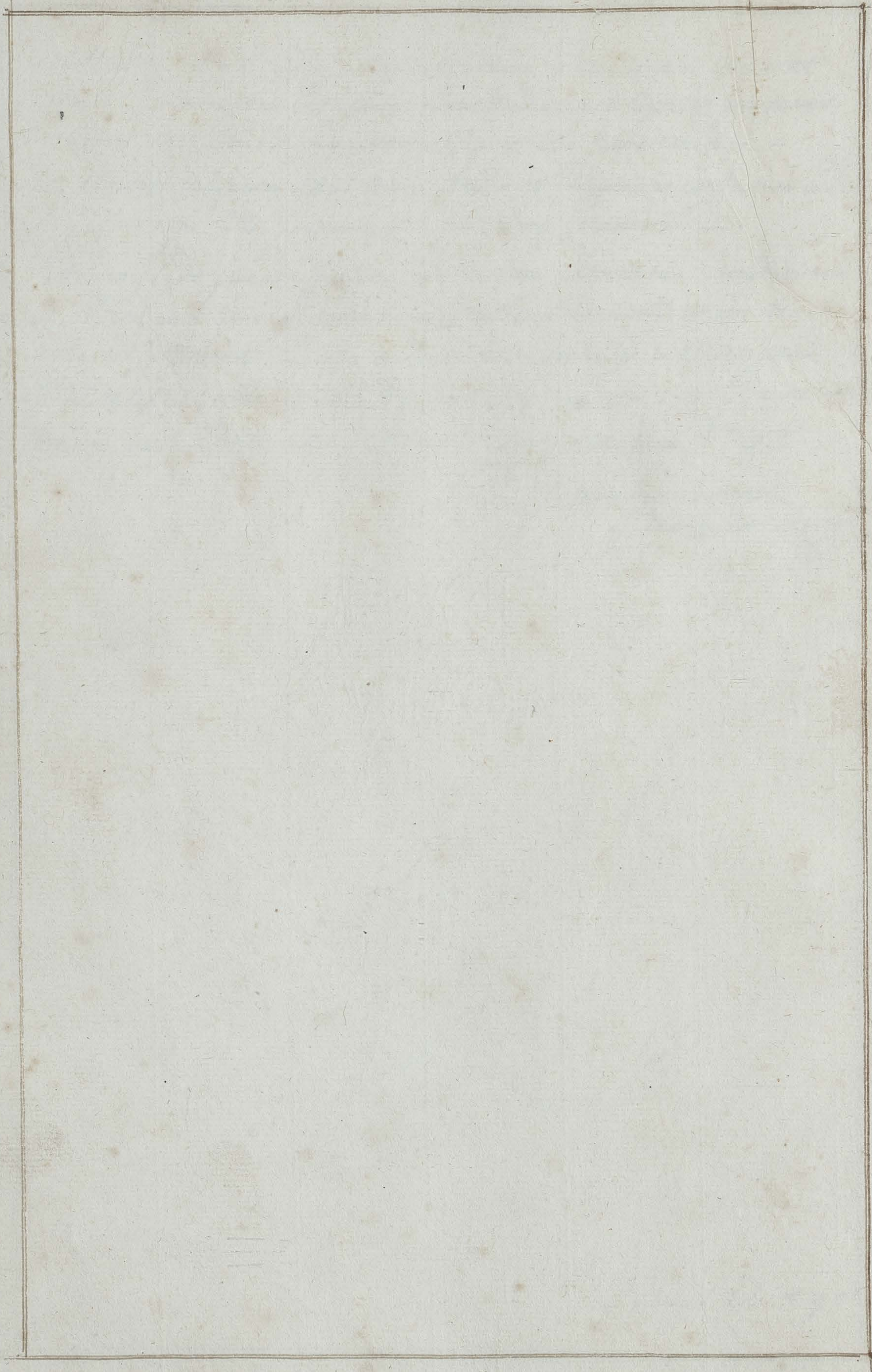

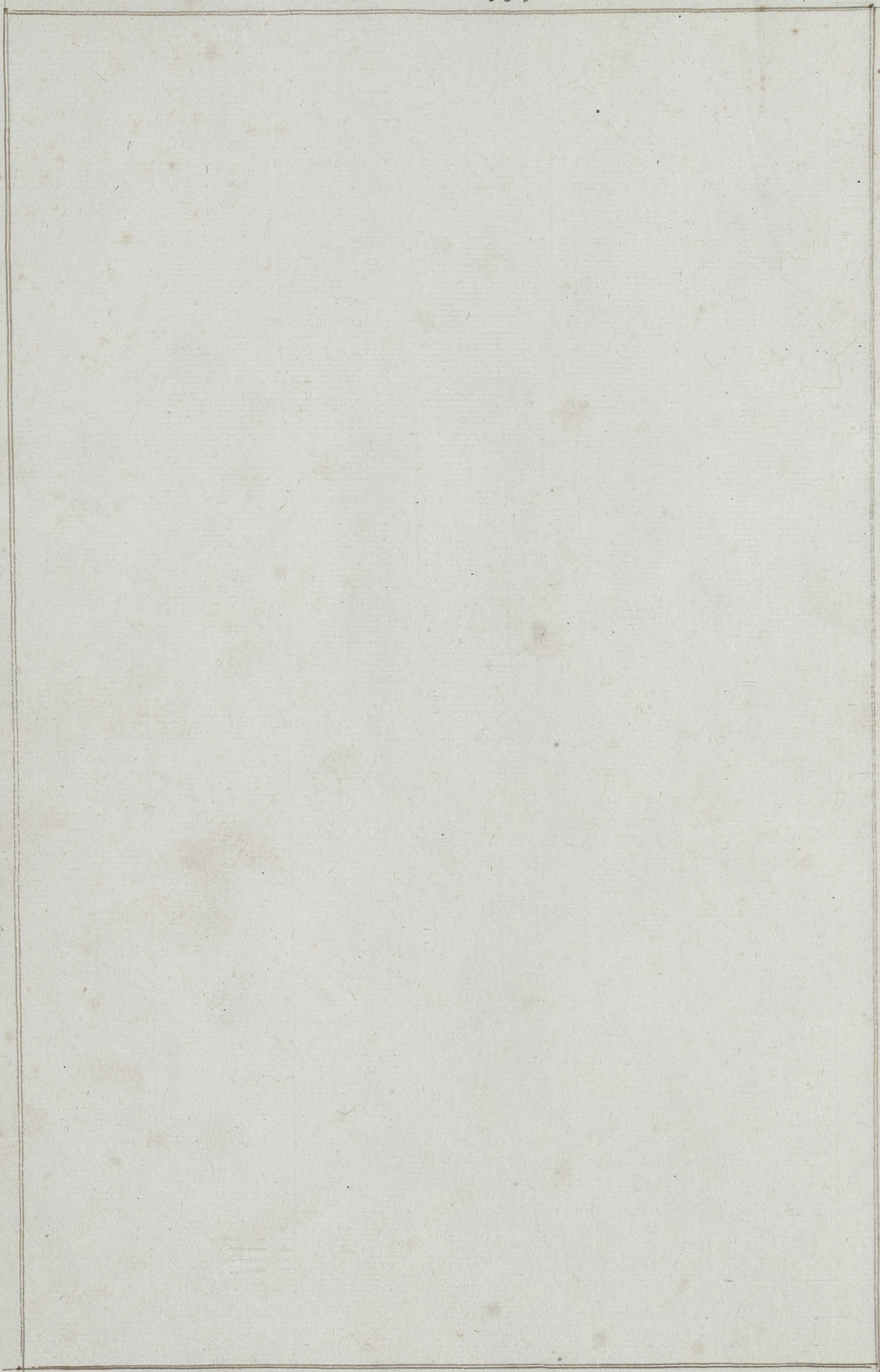

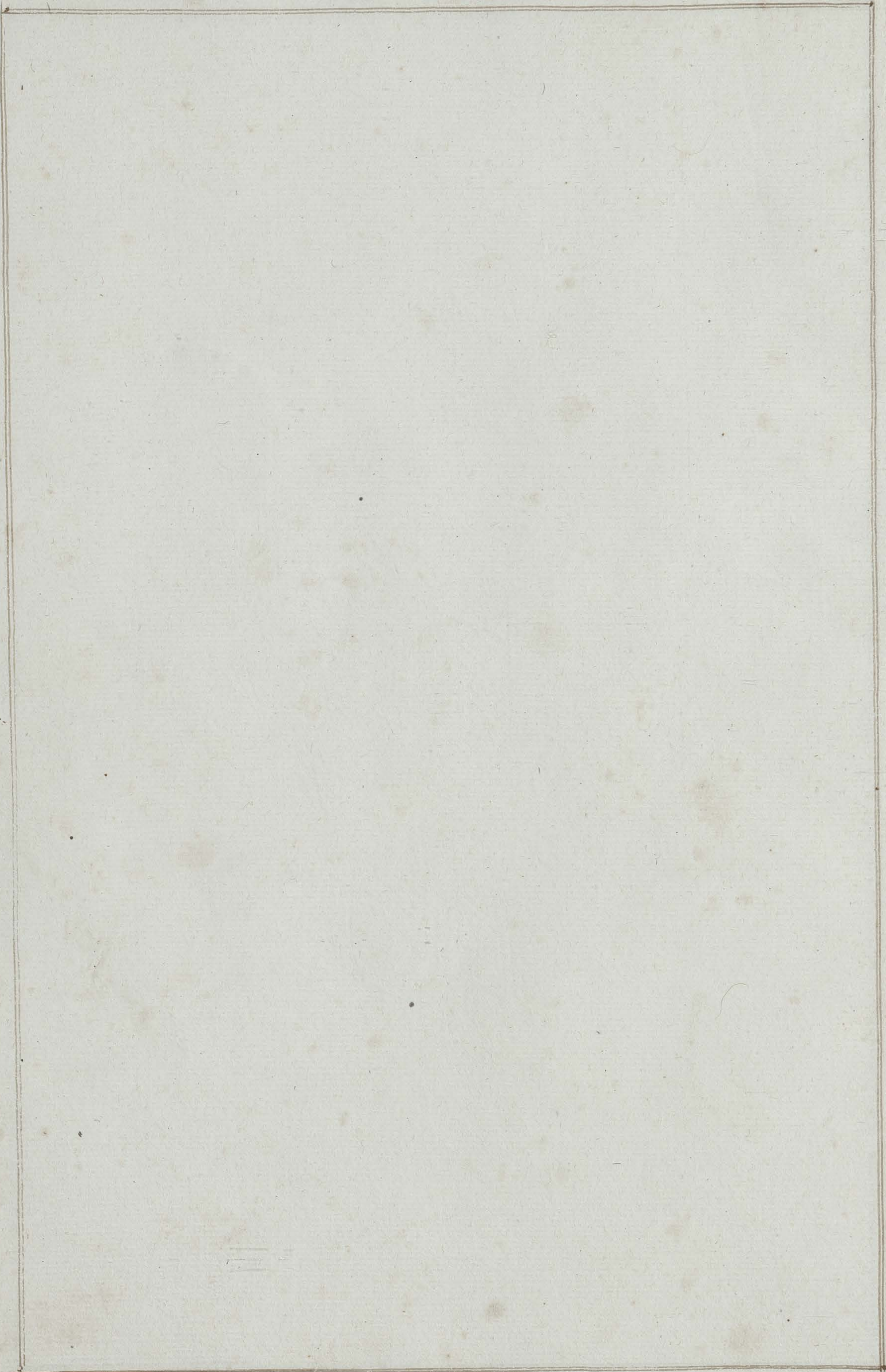
Protestatur infra Scriptus Compilator hujus Extracti quod Omnia et Singula Documenta Conventus Carolstadiensis diligenter perspexerit, notaverit, ac fideliter Registraverit, quae sibi fuere exhibita. —
Hoc tandem exiguum Opus Omni Studio et diligentia confectum cedat ad Maiorem Dei Gloriam et utilitatem Conventus. — .
Attestor Fide jurata praesens Extractum Conventus Carolstadiensis concordari cum suis Authenticis Scripturis circa essentiam rei de Verbo ad Verbum. Datt. in dicto Conventu ad S. Mariam Annuntiatam Carolstadiensi Sabbatho ante Dominicam 7mam post Pentecoste: Anno a Nativitate Ejus 1769.

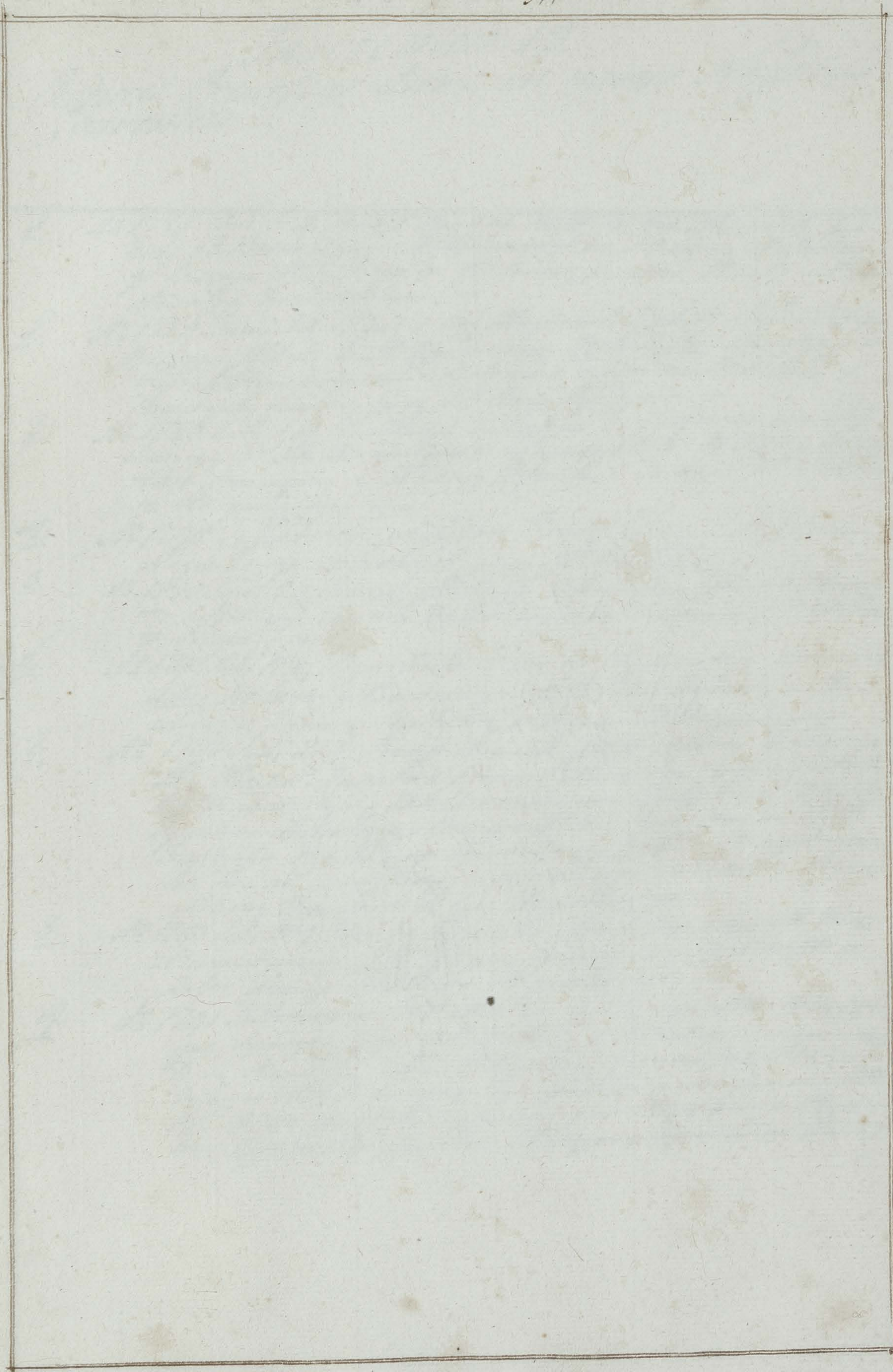
Fr. Gedeon Grabowski
Procur. Prov. Litvaniae mp.

Syllabus Fol. 490

Fasciculus 12.
Producit Processus Iuris, in variis Negotiis Conventus.—

1. Aº 1779 Nov. 6 d. Proces Nomine IWJP. Walera Stoly Gichta, Syndyka XX Bernardynow Kretyngowskich na JO Xięcia Massalskiego Biskupa Wileńskiego o Wiolencyą wyjęcia Dusz w Państewnicy Funduszowey.—

2. Aº 1786 Junii 8 d. Wypis z Akt Magdebur. Kretyn. Listu JO. Xięcia Biskupa Wileń. do JP. Kommissarza Kretyn. Przewłockiego pisanego, ktorym dysponuie odebranie Konwentu daney y darowaney Summy przez JP. Nagrodzkiego.—

3. Aº 1786 Julii 1 d. Kwietacya Immienna z odebraney zaraz Summy od XX Bernardynow in quantitate ₰ 300 y Bitych 454 Legowaney y oddaney Kosciołowi za zycia JP. Melchiora Nagrodzkiego.—

4. Aº 1790 Informacya względem Pieniędzy s. p. Melchiora Nagrodzkiego, zabranych przez JP. Przewłockiego.—

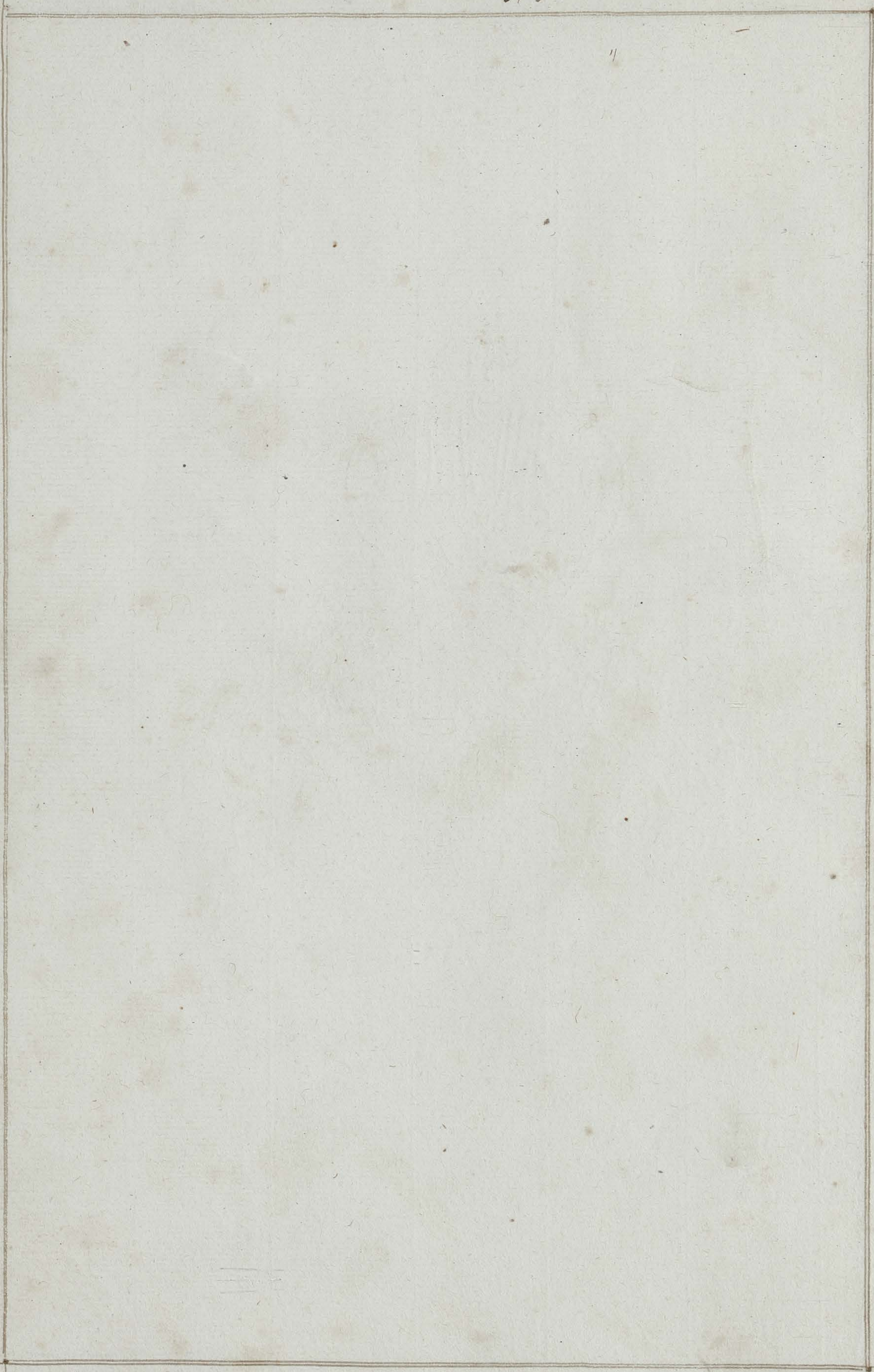
5. Aº 1790 Junii 5 d. Exerpt z Protokułu Kommissyi Cywilno Woyskowey w Kretyngi Szpitalu Kretyn. wydany z Legacyi JP. Melchiora Nagrodzkiego.—

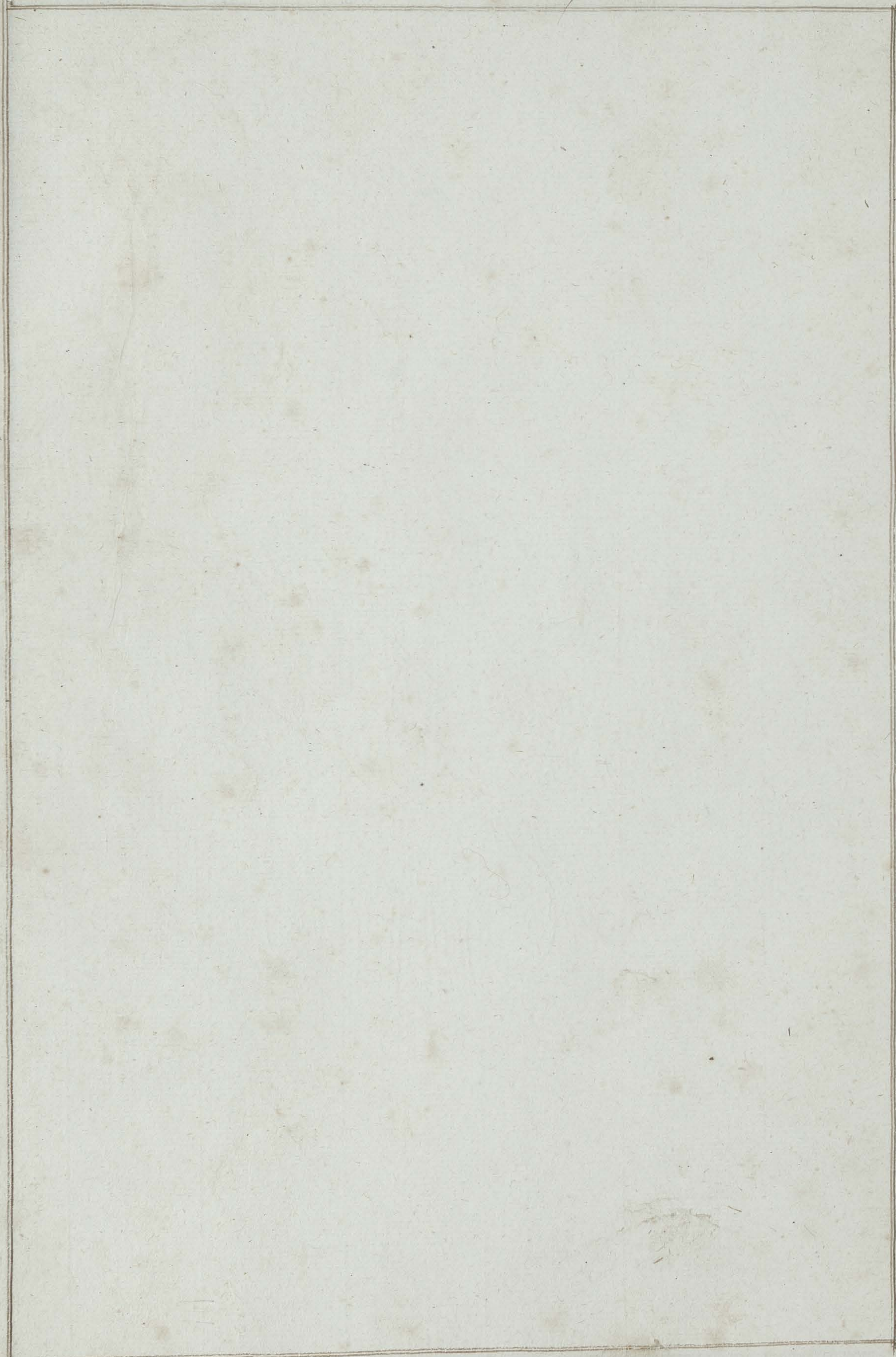
6. Aº 1790 Julii 11 d. Pozew Autentyczny do Prześwietney Kommissyi Actres IW. Gorski y Bernardyni: Citti JOX Massalski y Przewłocki o Summę Szpitalną z Legacyi JP. Nagrodzkiego.—

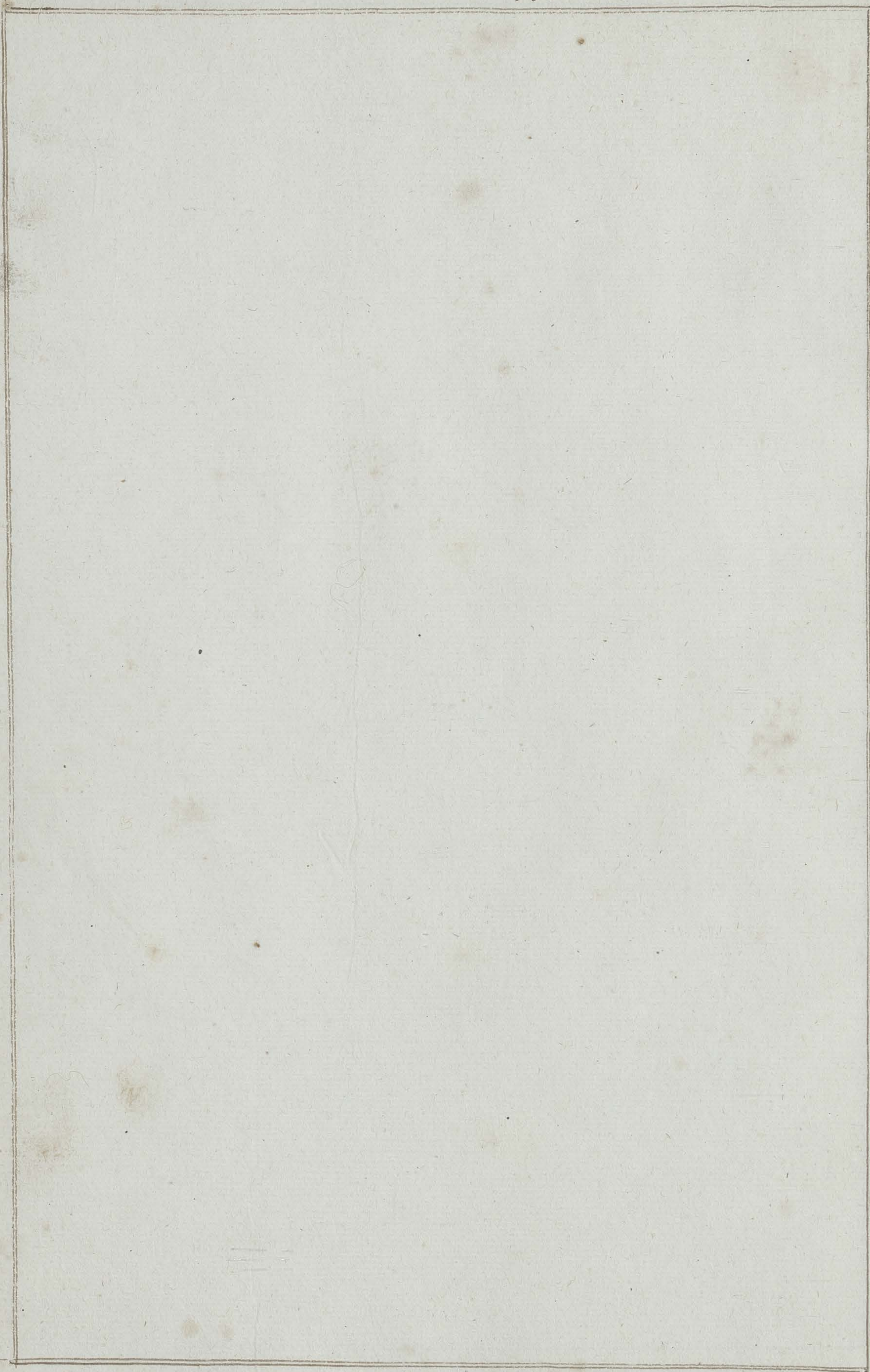
7. Aº 1790 Julii 21 d. Proces Nomine JWJP. Adama Gorskiego Stoly Wieszm. Kawalera Orderu S. Anny Syndyka Konwentu Kretyngowskiego y XX Bernardynow Kretyn. na JOX Ignacego Massalskiego Biskupa Wileń. Pana, Oraz na WJP. Franciszka Przewłockiego Kommissarza Kretyn. y innych w Grodzie Kowień. zaniesiony, o niesłuszne Zabranie Legacyi oddaney Kosciołowi od s. p. Nagrodzkiego.—

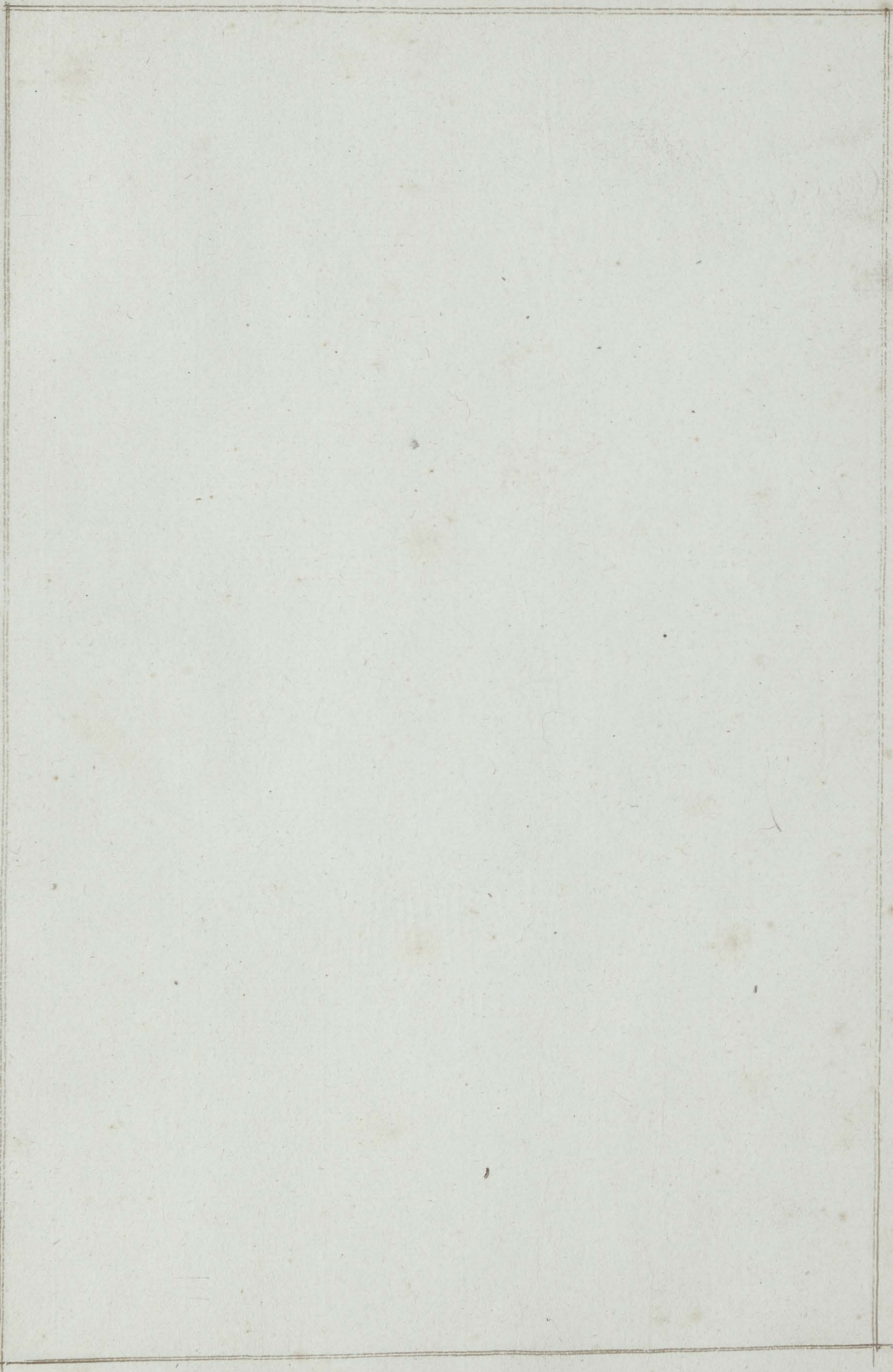
8. Aº 1790 Julii 21 d. Pozew do Prześwietney Kommissyi Actors JW. Gorski z Bernardynami. Citti Wyszey zaważeni Kondyc... o Zabor Legacyi Melchiora Nagrodzkiego.—

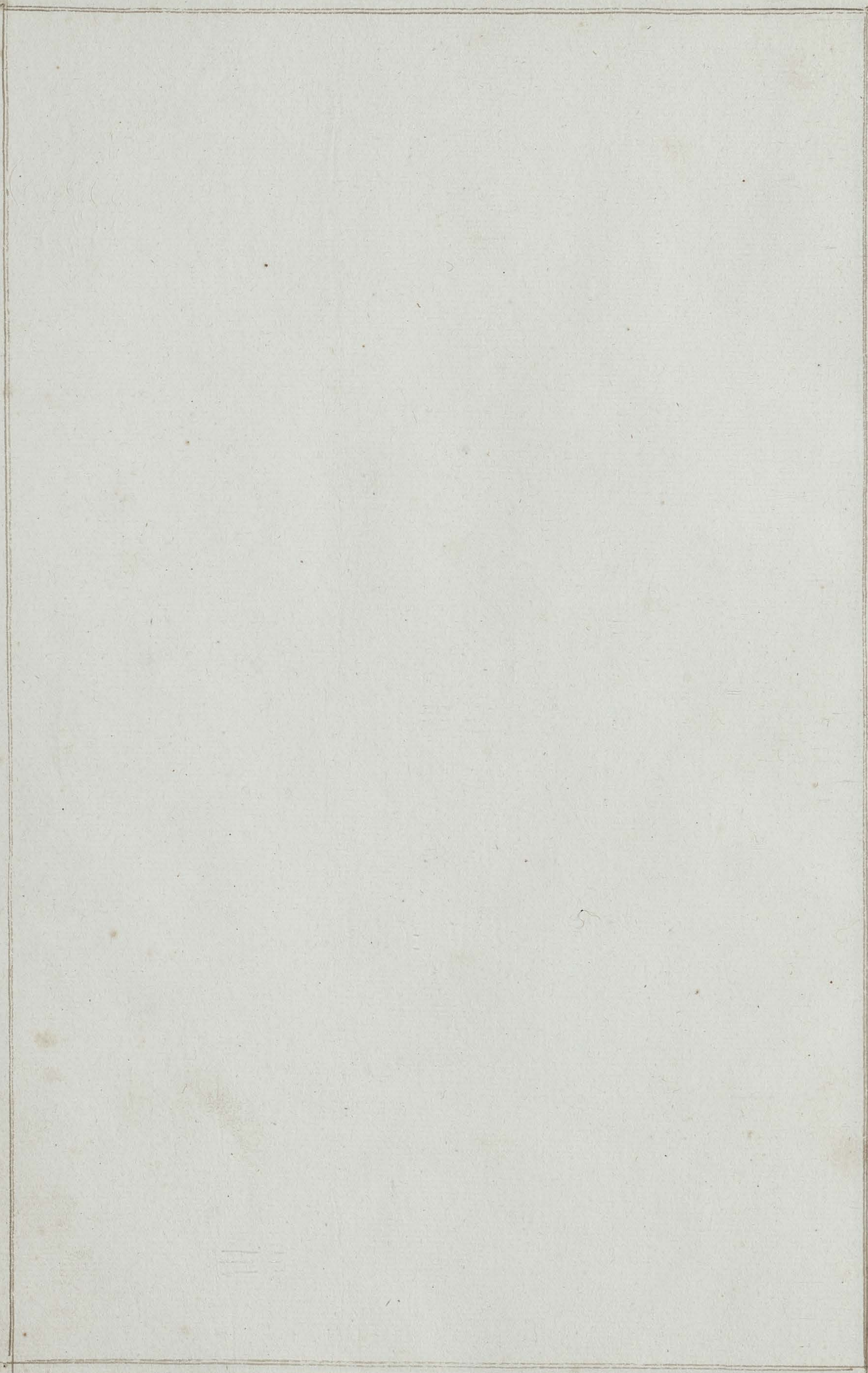
9. Aº 1791 Intercessya JWP. Adama Gorskiego Stoly Wieszm. y Syndyka Konwentu Kretyn. z uwiadomieniem, iakie są Pieniądze, ktore JP. Przewłocki Kommissarz JO Xięcia Biskupa Wileń. mieniąc bydz Szpitalnemi in Summa Złł. Pol. 12000 prezentuie y podaie pod Urządzanie Prześwietney Kommissyi Cywilno Woyskowey Repartycyi Kowień.

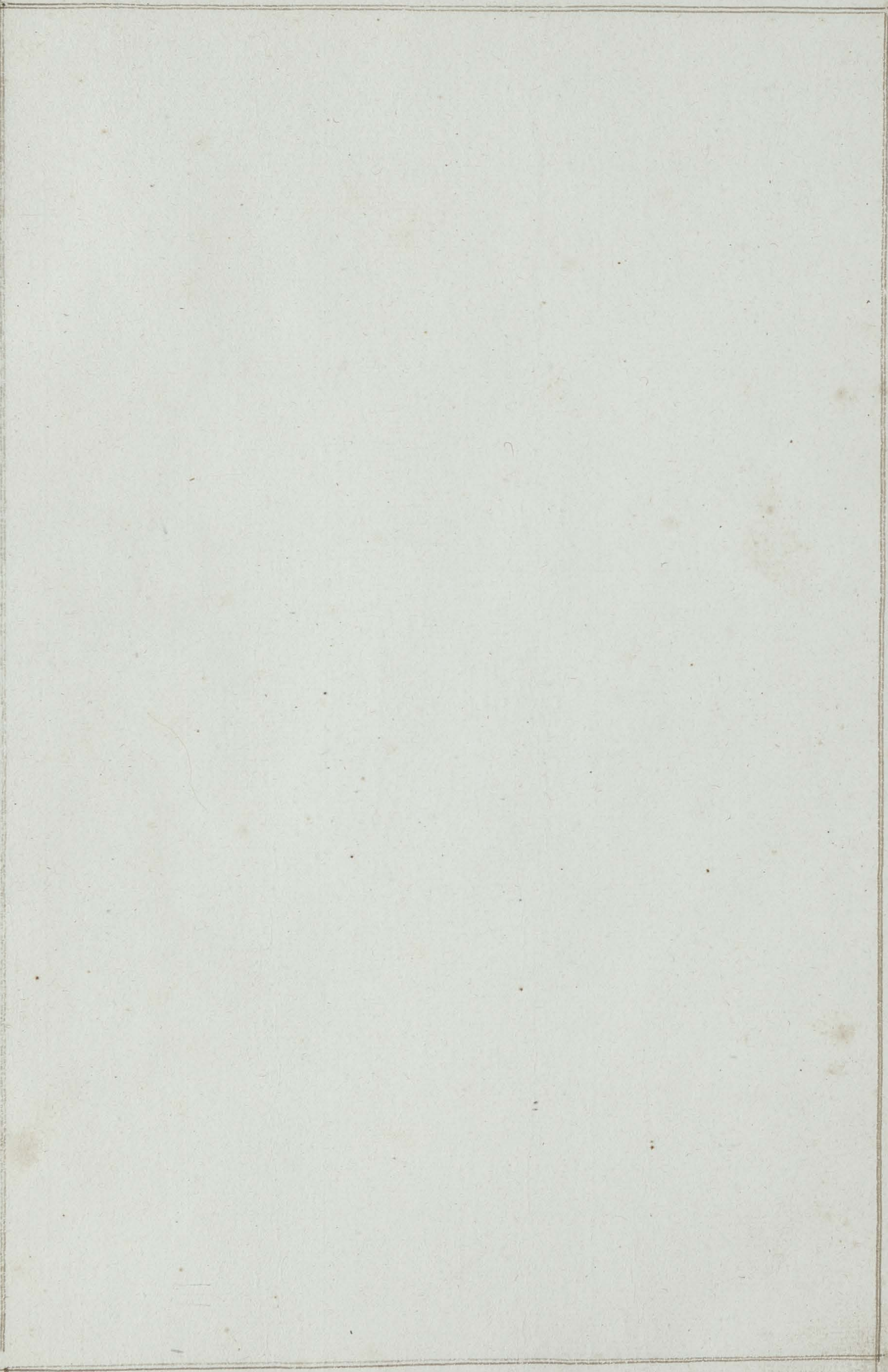

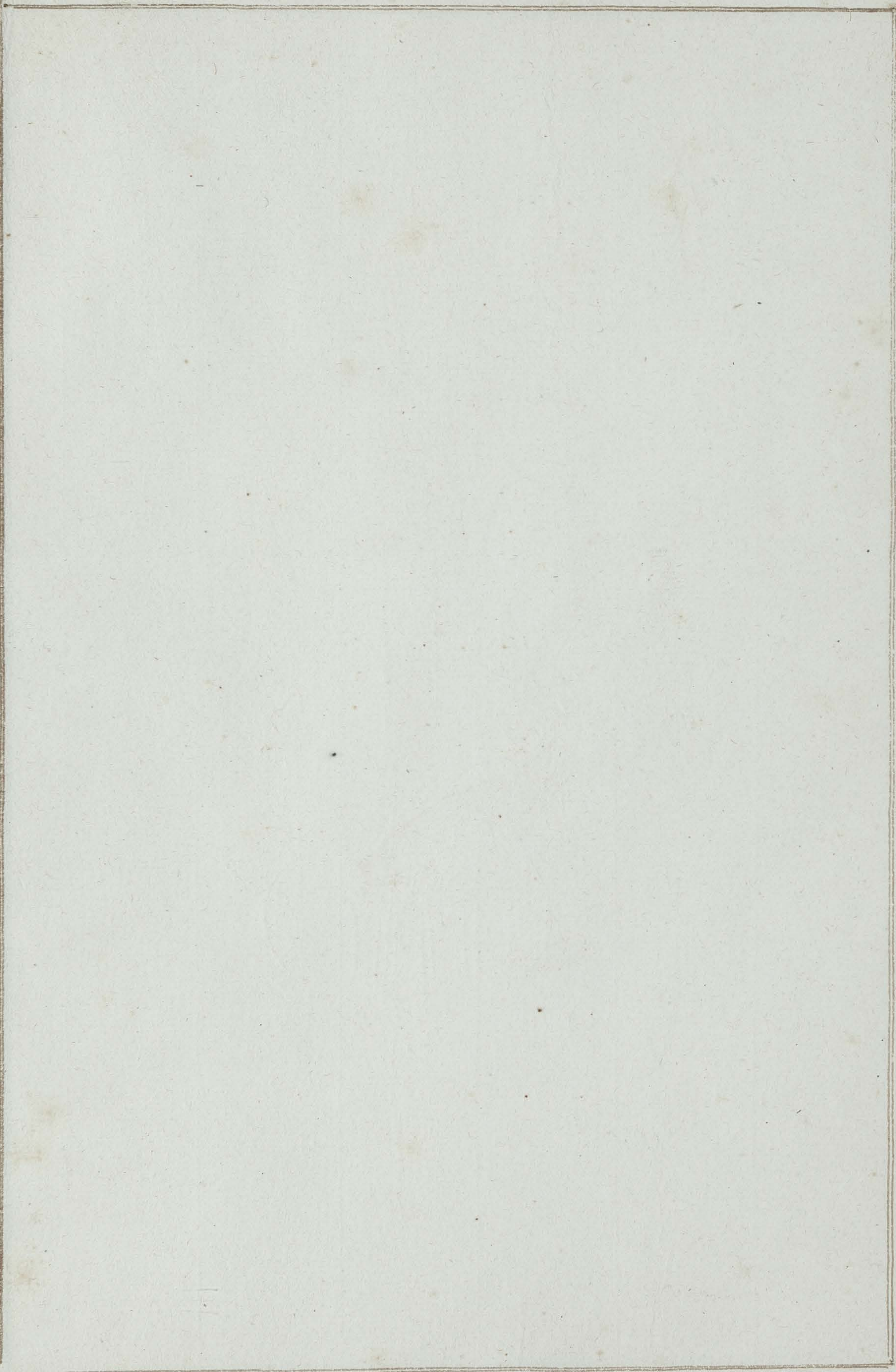

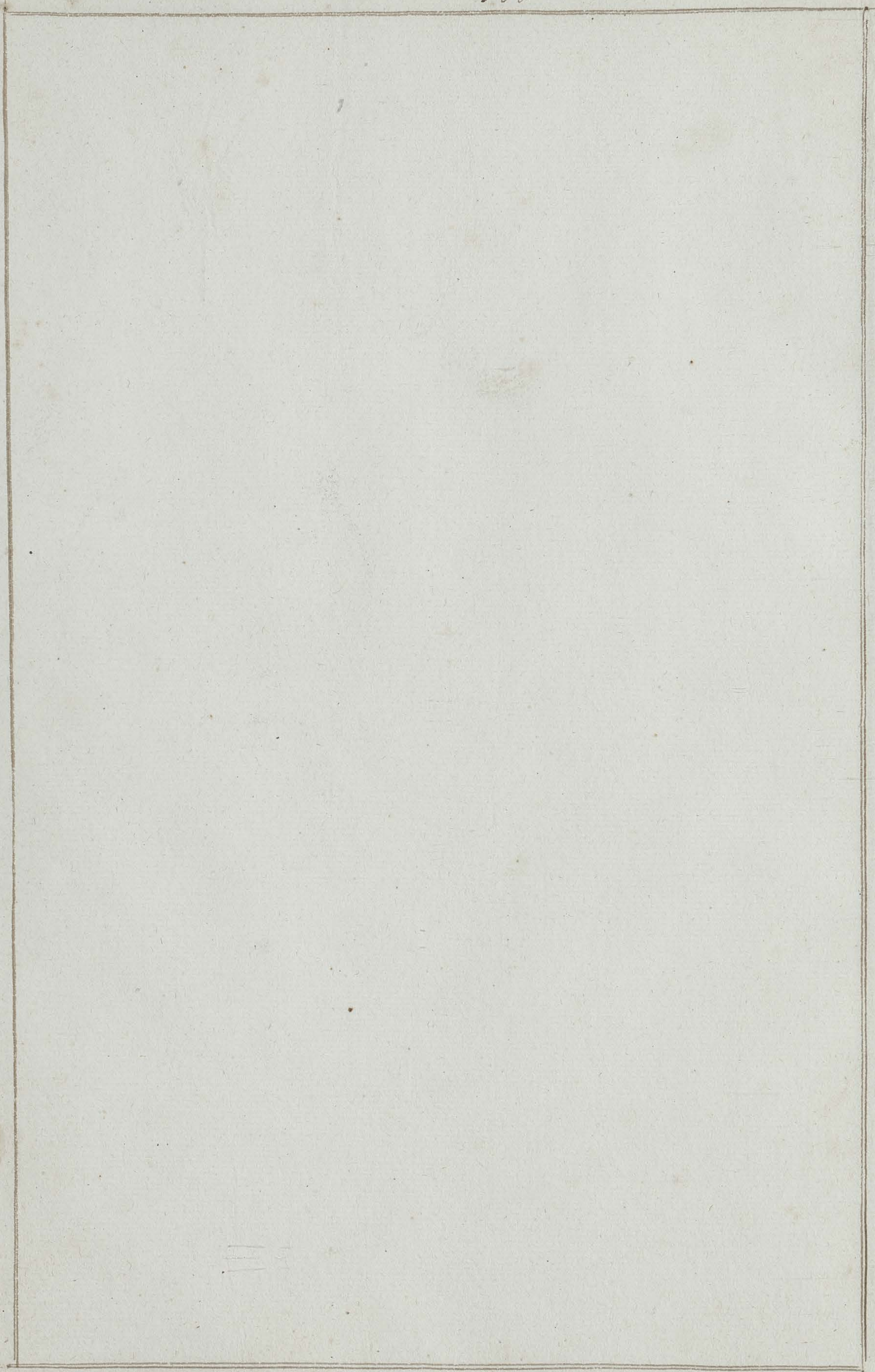

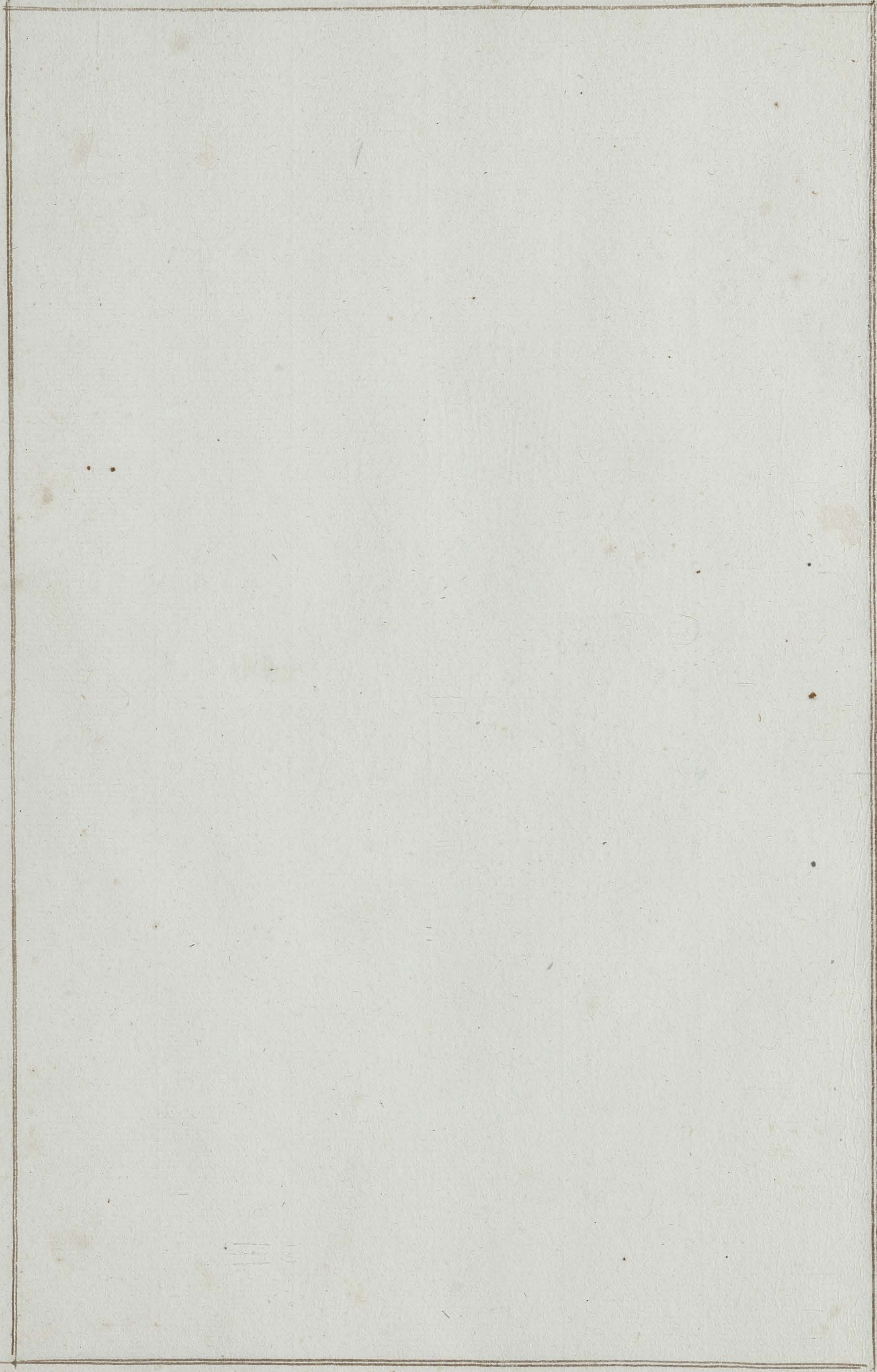

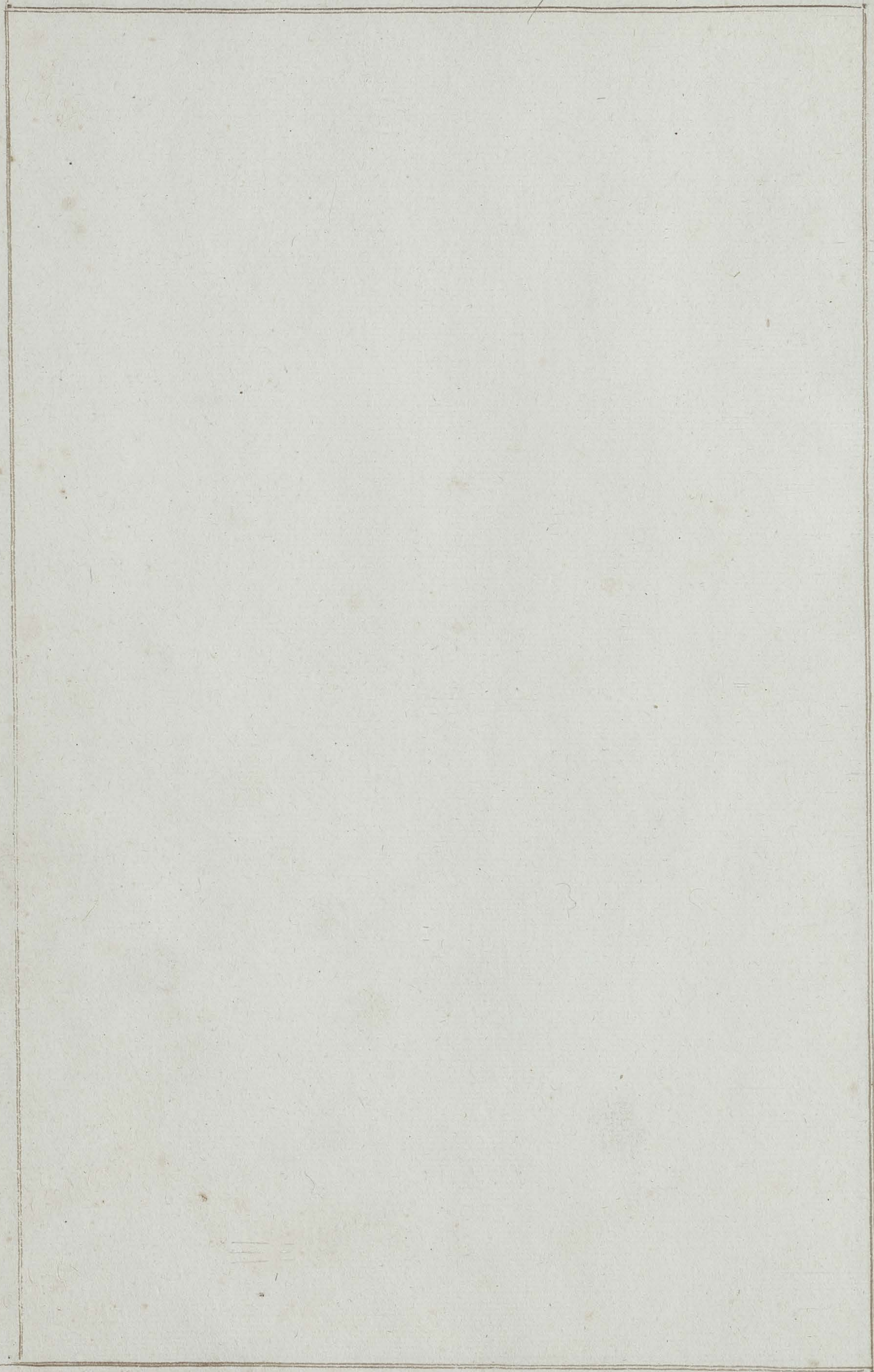

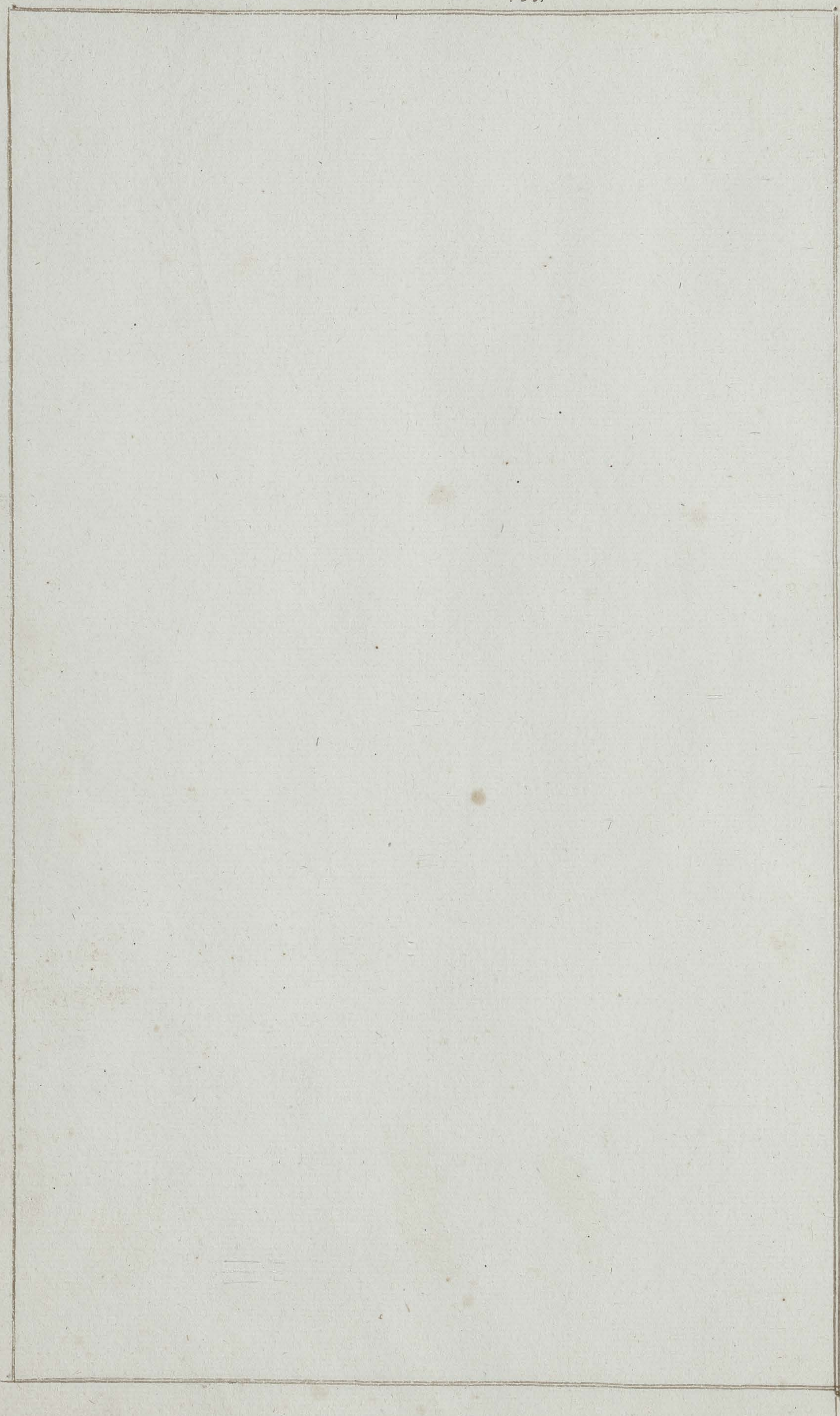

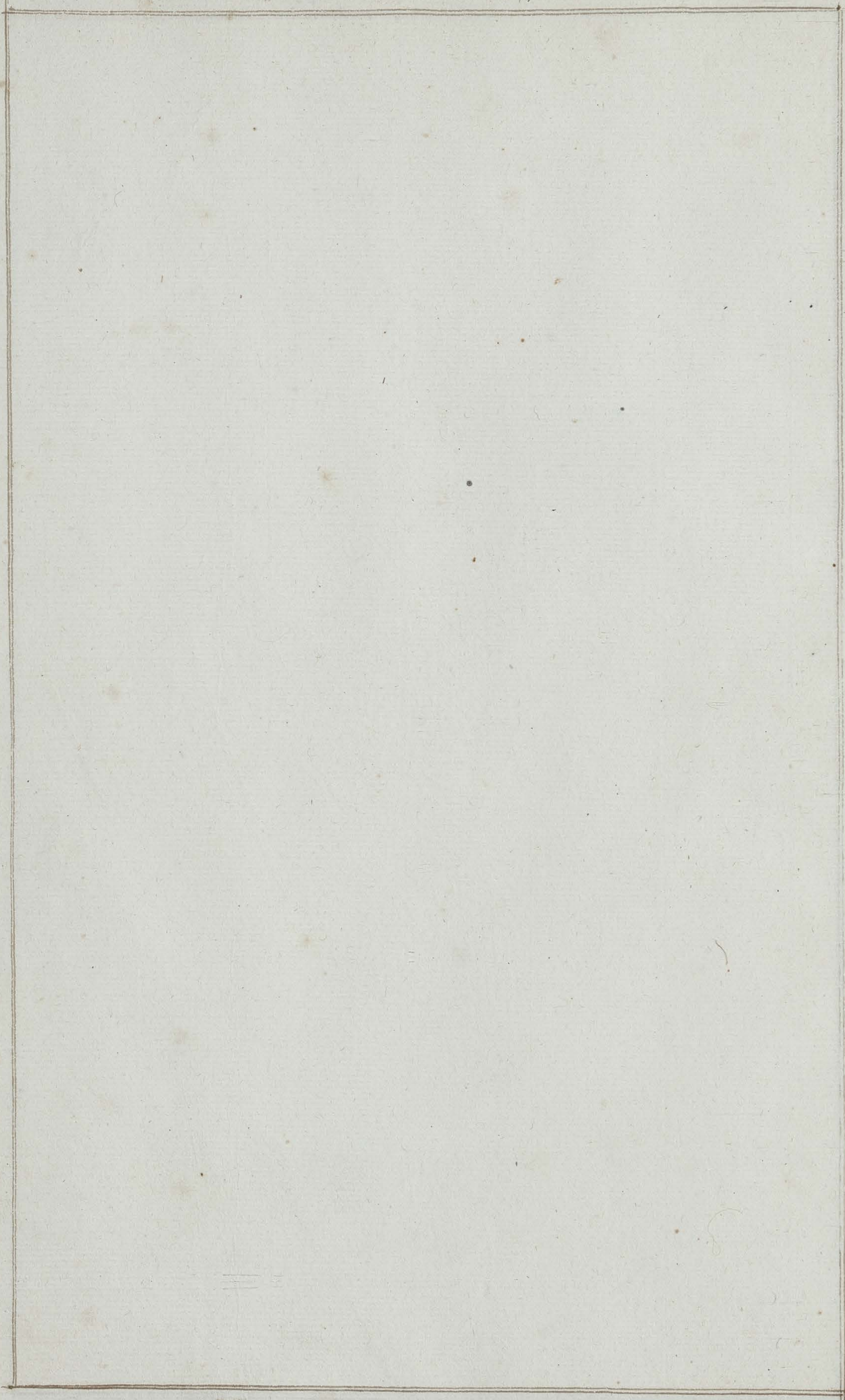

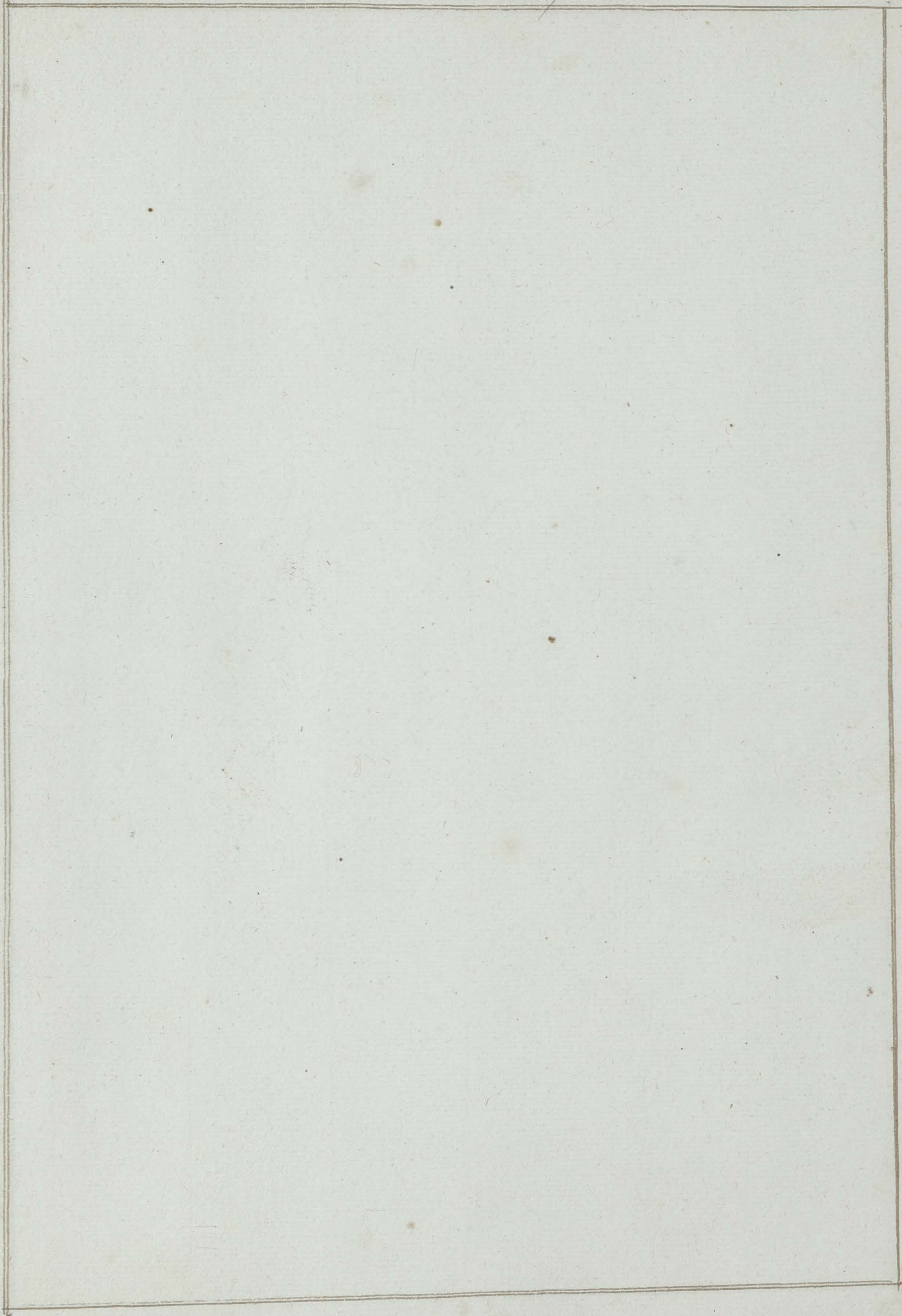

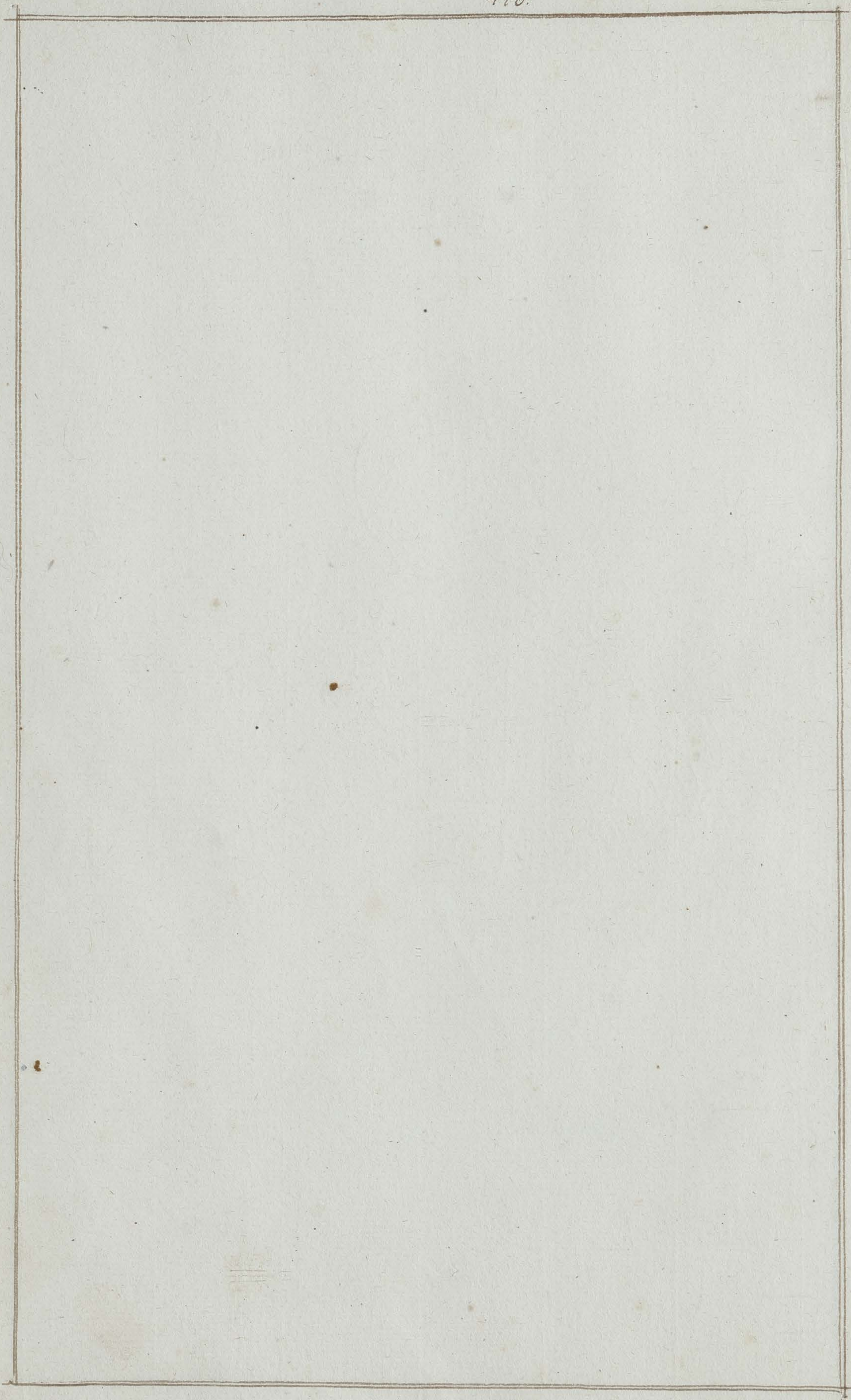

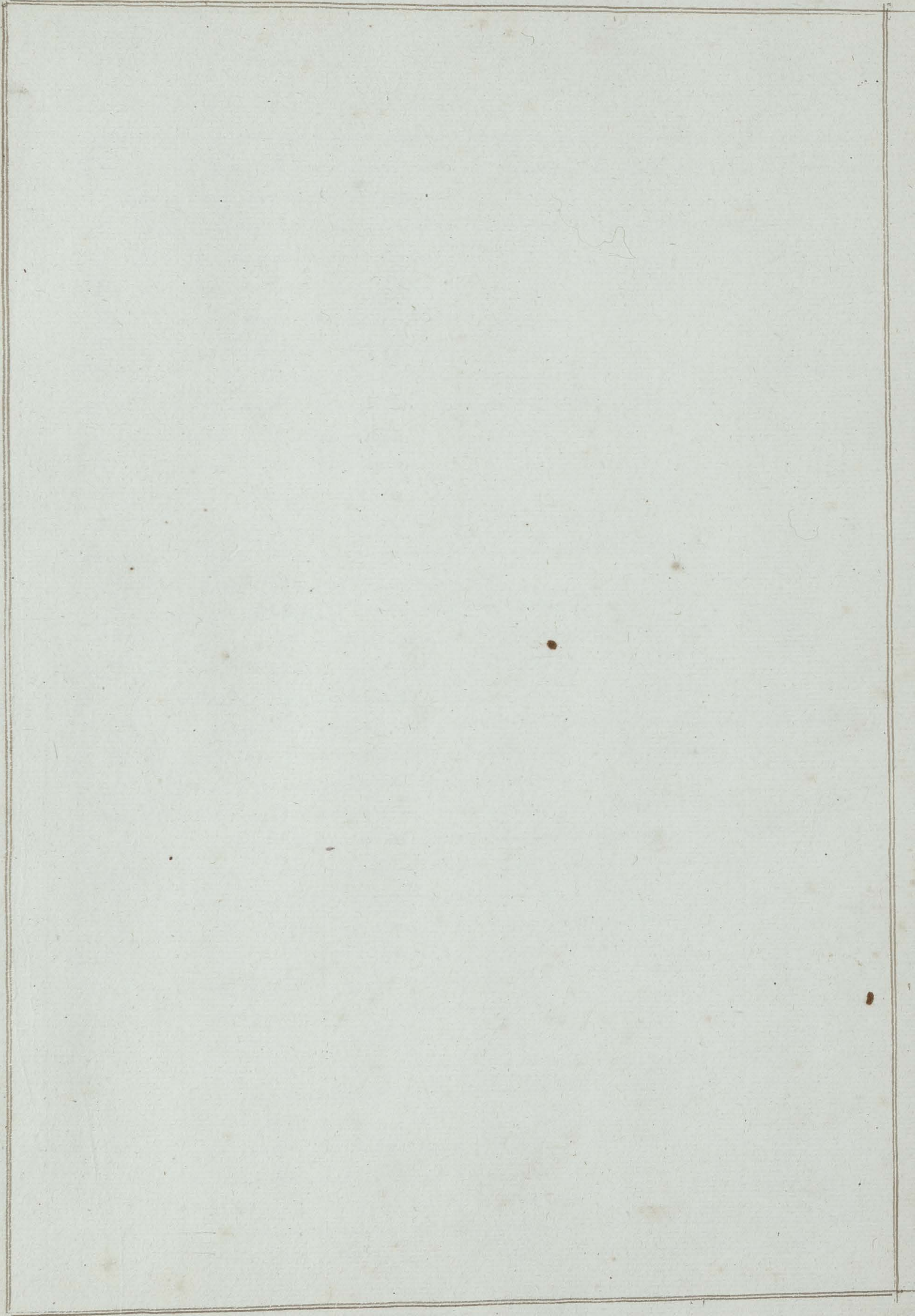

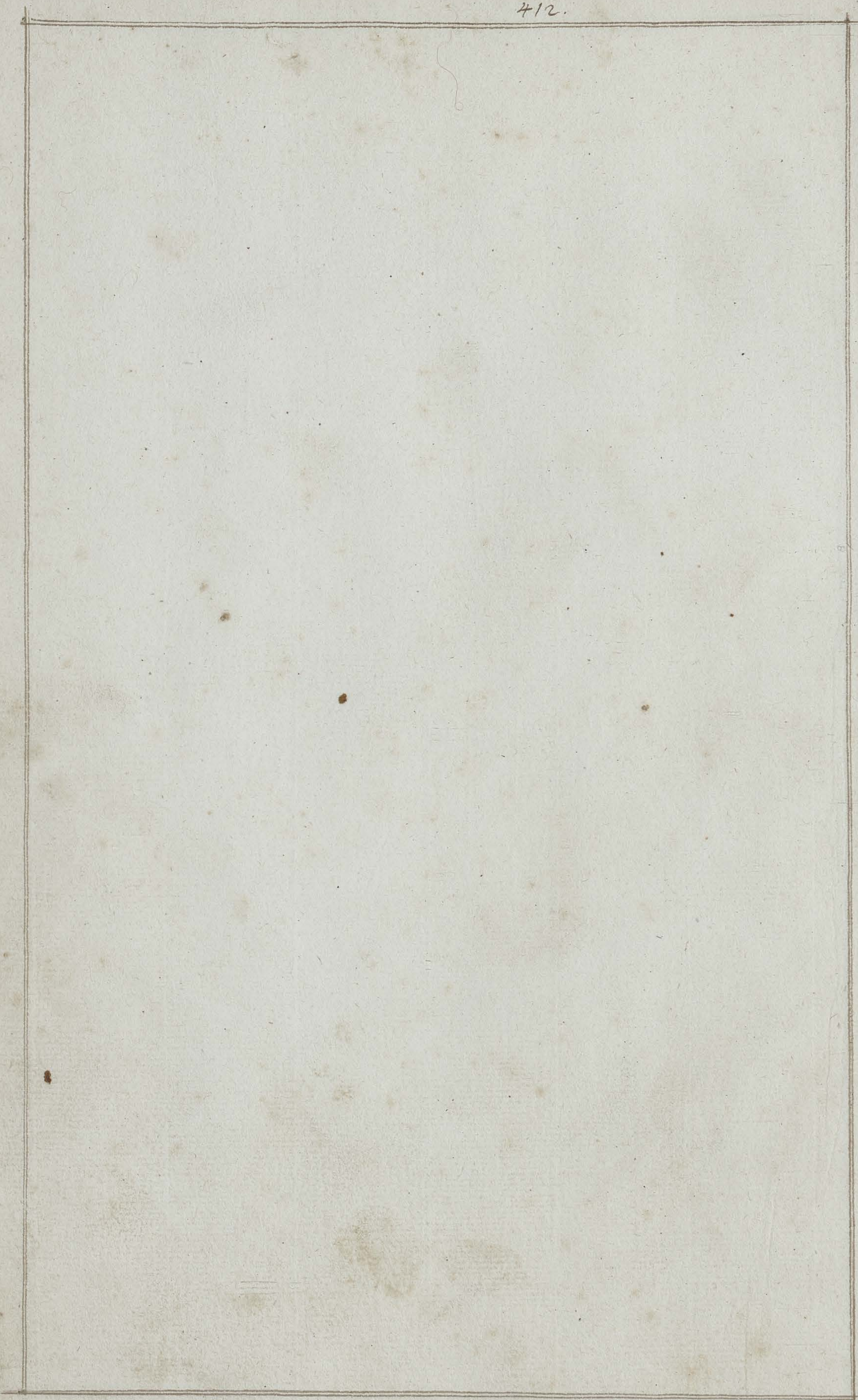

Cathalogus eorum qui Fidem Catholicam Susceperunt in Ecclesia Carolstadiensi cura Fratru[m]

Ab An. 1602. Gen. D. Casimirus Kamtec servus Illustrissimorum Fundatoru[m] abnegavit Lutheranismum.

D. Anna Schrezberowa ex Calvin.° revocavit Fidem Romanam cum 4. Filijs

1. Daniele habente 23. Annos.

2. Gaspero habente 20. Annos.

3. Martino habente 15. Annos.

4. Joanne habente 13. Annos.

DD. Joannes et Anna Kirsbellowie Coniuges de Villa Krezynga Ex Lutheranis

Eodem A.° D. Michael Kozniewski cum 3bus Filijs et una Filia.

1. Michaele 14. Annorum.

2. Joanne 12. Annorum.

3. Petro 18. Ann.°

4. Filia 17. Annorum Omnes Ex Calvinistae. —

Joannes Strayen revocavit Fidem Cathol. Romanam Ex Calv.°

D. Elisabeth Maciezewa revocavit,

D. Georgius Anzeyks abnegavit Lutheranis[mum]

D. Martinus Mozeyko abnegavit Calvinismum.

18 — D. Elisabeth Mozeykowna abnegavit Calvi[nismum]

An. 1603. D. Andreas Giedmentowicz abneg. Luth.°

D. Anna Giedmentowiczowa uxor ejus cum magno Exemplo Catholic.°

Mr D. Cristina Lauzinska de Livonia abnegavit Luther.°

D. Petronella Urzinska abnegavit Calvinismum.

Mr. D. Martinus Lauzinski abnegavit Lutheran.°

D. Stanislaus Giedment revocavit Fidem Romanam Ex Luth.

D. Marianna Giedmentowa uxor ejus abnegavit Luther.°

D. Paulus Slanowski de Prussia abnegavit Luth.°

D. Joannes Brzozowski Vir doctus abnegavit Luther.°

10 — D. Magdalena Aronicrowa abnegavit Lutheran.°

An. 1604. D. Adamus Drwiencus abnegavit errores Lutheranos.

D. Agatha Szlichtowa abnegavit Calvinismum.

D. Marianna Drwiencowa abnegavit Lutheran.°

D. Theodorus Kuzmenski abnegavit Luther.° cum uxore sua

D. Anna Kuzmenska — et Filij eorum Joannes et Casimirus

D. Simon Juczewic abneg. Luth.°

9 — D. Thomas Siwierbiey abnegavit Luther.°

An. 1605. D. Gertrudas Vanska abnegavit Calvin.°

D. Marianna Grzyciertowa abnegavit Luther.°

D. Magdalena Zapolowa abneg. Lutheranismum. et Filia ejus Anna et 1. Filius

Mr D. Jacobus Corski de Curlandia abneg. solemniter Lutheranismum.

D. Joannes Jyminowicz et Anna Filia Ejus abnegaverunt Schisma.
M. D. Jacobus Irmist de Curland. abnegavit Calvinismum.
9 – D. Abraham Frebalis abnegavit Lutheranismum.
A. 1606. D. Stephanus Orlleyzis abnegavit Luther. et Martinus Filius Ejus.
M. David Zeytos abnegavit Calvinismum. et Anna Uxor Ejus. et Filii
2. Joannes 14. An. Otho 17. Anni.
D. Fridericus Freyber abnegavit Lutheranismum.
9 – Filius Ejus Markus, Filia 1. Marianna 14. An. 2. Dorothea 21. An.
An. 1607 D. Georgius Mentzym cum Filio suo Christophoro abneg. Lutheranismum
D. Elisabeth Janowska abnegavit publice Calvinismum.
D. Eva Kiesrzykowska abnegavit Luther. cum Filia sua Eva.
D. Catharina Dalczewska abnegavit Lutheran.
7 – D. Agatha Ginertowna de Prussia abneg: Calvinismum.
A. 1608. D. Martinus et Marianna Szanserowie Conjuges abneg. Calvinismum.
D. Bartholomeus Bernatowicz abnegavit Luther. D –
5 – D. Joannes Gantowicz et Filius Ejus Andreas An. 16. abnegav. Lutheran.
An. 1609. D. Jacobus Swenger de Curlandia abnegavit Calvinismum.
D. Josephus Nowicki abnegavit Lutheranismum.
D. Catharina Swengerowa abnegavit Luther. et Filius Ejus Fridericus
D. D. Michael et Catharina Kunstowie abnegaverunt Calvinismum. –
D. Magdalena Lubieytowna abnegavit Luther.
9 – DD. Ferdinandus et Fridericus Szwanhowie abneg: Lutheran.
An. 1610. D. Stephanus Luteyski cum 3bus Filiis Davide, Martino, Ferdinando. et Marianna
D. Adamus Szweret abnegavit Lutheran. et Filius ejus Ferdinandus
8 – D. Magdalena Jalinbekowa abneg. Luther. et Filia Ejus N.
A. 1611. D. Cato Radowicz abneg. Luther.
D. Andreas Krasmynt abneg. Calvinismum. Marianna uxor ejus et Filius Fridericus
D. Marianna Fygieytowa abnegavit Luther.
6 – D. Georgius Steypleton abnegavit Luther.
A. 1612. D. Gaspar Walszon abneg. Lutheran.
D. Anna Mawerowna abneg. Luth.
D. Marianna Malenowa abneg. Calvinismum. et Filius Ejus Fridericus
5 – D. Martha Homorowna abnegavit Luther.
A. 1613. D. Helena Drawlitowna et Frater Ejus Jacobus abnegav. Lutheran.
D. Andreas Dorsh abnegavit Calvinismum.
D. Josephus Datowicz El Luther.
D. Anna Szarowska et Anna Filia Ejus abnegav. Lutheran.
D. Fridericus Szwanlo abnegavit Haeresim.
D. Sigismundus Szpadman abneg. Calvinismum et Uxor Ejus Marianna et Filius eorum
D. Marianna Marszowska abnegavit Lutheranismum.
D. Petrus Marszowski abnegavit Lutheranismum.
13 – D. Ferdinandus Hintz abnegavit Calvinismum.
1614. D. Anna Wiezbielowna abneg. Calvinismum
D. Martinus Weczlus de Gemsel abnegavit Haeresim.

Martha Nieczkiewowna abnegavit Lutheran.
D. Joannes Dangrenski abneg. Luther.
D. Martinus Grabli revocavit Fidem Catholicam-
6- D. Catharina Wysokowgotowna abneg. Luther.
1615. D. Fridericus Turnid de Prussia abneg. Lutheran.
D. Annae Sadmanowna abnegavit Lutheran.
D. Georgius Ozuch abneg. Luth. et Cristina uxor ejus
D. Regina Dorbyilska suscepit Fidem Katholicam.-
D. Michael Thulwid et Soror ejus Margarita abnegaverunt Haeresim.-
D. Andreas Gurnowski abnegavit Lutheran.-
D. Josephus Basfity abneg. Luther.
D. Casimirus Apsius revocavit Fidem Catholicam.-
11- D. Catharina Bulizinska abneg. Luth.
1616. D. Fridericus Lig abneg: Calvinismum.
D. Ferdinandus Zybef abneg. Lutheran.
D. Fridericus Roza suscepit Fidem Catholicam ex Luteranis
D. Marianna Nieziełowna abnegavit Haeresim:
D. Martinus Ferik suscepit Fidem Catholicam:
D. Barbara Purzibowa abneg. Lutheran.
1- D. Philippus Hrozk de Prussia abneg. Luther.
1617 D. Barbara Lufzowa abnegavit Lutheran.
D. Andreas Sparkulis abneg. Luther.
D. Fridericus Gierzy abnegavit Calvinismum.
D. Jacobus Lanl abnegavit Lutheranismum.
D. Jacobus Gierzy abnegavit Calvinismum.-.
D. Thomas Kharl abneg. Calvinismum.
D. Catharina Zyjowna abneg. Luther.
8- D. Christophorus Feniz abneg. Lutheran.
A. 1618. D. Barbara Lufzewa abneg. Luth.
D. Andreas Babarzys abneg. Luther.
D. Fridericus Gonzy abneg. Calvinismum
D. Fridericus Ellert abnegavit Lutheran.
D. W. Golsid revocavit Fidem Catholicam.
6- D. Marianna Zylowna abnegavit Calvin.
An. 1619. D. Martinus Wildt. Regina uxor ejus Joannes Filius eorum ex Luter. susceperunt Fidem Catholicam.
D. Regina Firpowa abneg: Luther.
D. Godfrid Jeniz abnegavit Lutheran.
D. Barbara Linkowa, abnegavit Sectam Luther.
7- D. Elisabeth Siemianowiczowa abnegavit Lutheranismum.
An. 1620. D. Martinus Fiber abnegavit Luth.
D. Otto Feber abnegavit Lutheran. et Marianna uxor ejus
D. Catharina Simszcenowa abneg. Luter.
6- D. Anna Firowa abnegavit Lutheran. et Filia ejus Luisa

An. 1621. D. Fridericus Hotuy abnegavit Lutheran.
D. Magdalena Limbowan ba abnegavit Lutheran.
D. Jacobus Limbowan Frater ejus etiam abneg. Lutheran.
D. Africa Mamlaztowa revocavit Calvinismum.
D. M. Ilhan et Filius ejus Joannes abnegav. Calvinismum.
D. Catharina Inffowa ex Luter. suscepit Fidem Cathol.
8 - D. Anna Warlowa abnegavit Haeresim -
An. 1622. D. Michael Hans revocavit Haeresim cum Joanne Filio et Anna Filiola
4 - D. Fridericus Delevino ex Calv. suscepit Fidem Catholicam.
An. 1623. D. Regina Szeytowa abnegavit Calvinismum. -
D. Joannes Szeyt abnegavit Calvinismum.
D. Marianna Szlamowa abnegavit Haeresim.
4 - D. Martinus Szeyt ex Calv. suscepit Fidem Romanam.
An. 1624 D. Gotfrid Wezna abnegavit Lutheranismum
D. Marianna Szlwigna abnegavit Calvinismum
D. Gertruda Wrinzlowa abnegavit Calvinismum.
5 - D. Adamus Wrin et Filius ejus Joannes abnegaverunt Lutheranismum
An. 1625. D. N. Szwarzowa abnegavit Lutheran.
D. Regina Wabilowa abnegavit Sectam Lutheranam
D. Martha Wabilowna, Soror ejus abnegavit Lutheran.
An. 1626. D. Eva Chollowa ex Luth. suscepit Fidem Catholicam. -
An. 1627. D. Andreas Schalt abnegavit Lutheranismum cum Filio suo
D. Philippo et Procia Filia. - -
4 - D. Barbara Schaltowa Mater istorum etiam abnegavit Haeresim
An. 1628. D. Marianna Zuremonowa abnegavit Luther.
D. Marianna Limbowa abnegavit Calvinismum. -
An. 1629. D. Dacia Szellowa abnegavit Calvinismum.
3 D. Hedwigis Zuthowa Joannes Filius et Helena Filia abneg. Lutheran.
An. 1630. D. Juditha Gitowa abnegavit Lutheran.
D. Barbara Zymrowna ex Luth. suscepit Fidem Romanam Cathol.
D. Jacobus Gorski abnegavit Calvinismum. -
D. Catharina Zerkowna et Paulus Frater ejus abnegav. Haeresim
8 - D. Anna Sridowa, Fridericus Filius ejus, Joanna Filia abnegav. Haeresim -
An. 1631. D. Jacobus Wincz ex Calvinistis revocavit Fidem Catholicam.
D. Joannes Zulc abnegavit Lutheranismum -
D. Anna Wyrezanowa abnegavit Haeresim -
D. Elisabeth Lilinowa abnegavit Lutheran.
D. Adalbertus Lyrd abnegavit Haeresim.
D. Godfryd Hans et Filius ejus Godrik abnegaverunt Haeresim. -
D. Melchior Thos abnegavit Lutheranismum -
7 - D. Martha Pezowa ex Lutheranis revocavit Fidem Catholicam

An. 1632. D. Martinus Schreter et Magdalena uxor ejus abnegare Calvinismum
1633. D. Joannes Walch de Prussia abnegavit Haeresim.
D. Joannes Leyman abnegavit Lutheran.
4 D. Susanna Gerzynowszowna cum Filia Eleonora abnegavit Lutheran.
A. 1634. D. Anna Zatkowska abnegavit Lutheranismum
D. Michael Gautz abnegavit Calvinismum
D. Laurentius Gausman abnegavit Lutheran.
D. Anna Zulkowa abnegavit Lutheran.
D. Adam Schein abnegavit Lutheran.
7 - D. Ferdinandus Zyle cum Filia sua Martiana abnegavit Haeresim
An. 1635. D. Gasparus Mitez abnegavit sectam Luther.
D. Juditha Astakowa abnegavit Lutheran.
An. 1636. D. Tobias Hils abnegavit Calvinismum.
D. Martinus Ziy ex Calv. revocavit Fidem Catholicam.
D. Helena Wajowa ex Luth. abneg. Haer.
D. Anna Gorskowna ex Luth. abnegavit Haeresim.
D. Laurentius Hinz ex Luth. revocavit
5
An. 1637 D. Barbara Zimowna abnegavit Lutheran.
D. Regina Zarkowa ex Luth. suscepit Fidem Catholicam.
D. Joannes Klomus abnegavit Lutheran.
D. Simon Zygmunt abnegavit Lutherani.
D. Anna Zyrdowska abnegavit Calvinis.
6 - D. Michael Uliss abneg. Lutheranismum -
An. 1638. D. Anna Schreiberowa cum 4. Filiabus revocavit, cujus Vir
D. Daniel Schreiber Tibicen. Mercator cum duobus Filiis Daniele
et Joanne seu verti Ao revocavit Fidem Catholicam.
D. Valentinus Faber abnegavit Luther. cum Anna N. &
D. Martinus Schalsk ex Luther. -
D. Levina Sucowa ex Luther.
A. 1639. 12 D. Paulus Hinsdal abnegavit Haeresim. -
D. Joannes Klos ex Luther. et Filia Catharina &
D. Otto Martz ex Luther.
An. 1640. D. Michael Lisk ex Luth. et Brigitta uxor ejus
An. 1641. D. Dorothea Schetnowa abnegavit Luther.
D. Rosa Sruszowa abnegavit Haeresim. -
An. 1642. D. Fridericus Morski ex Luther. Joannes Filius et Marianna
D. Andreas Fenich revocavit. -
D. Helena Morskowa suscepit Fidem Catholicam.
An. 1643. D. Eleonora Zterowa et Jacobus Filius ejus abneg. Luther.
D. Levina Marsztowna ex Luth.

16
7
15

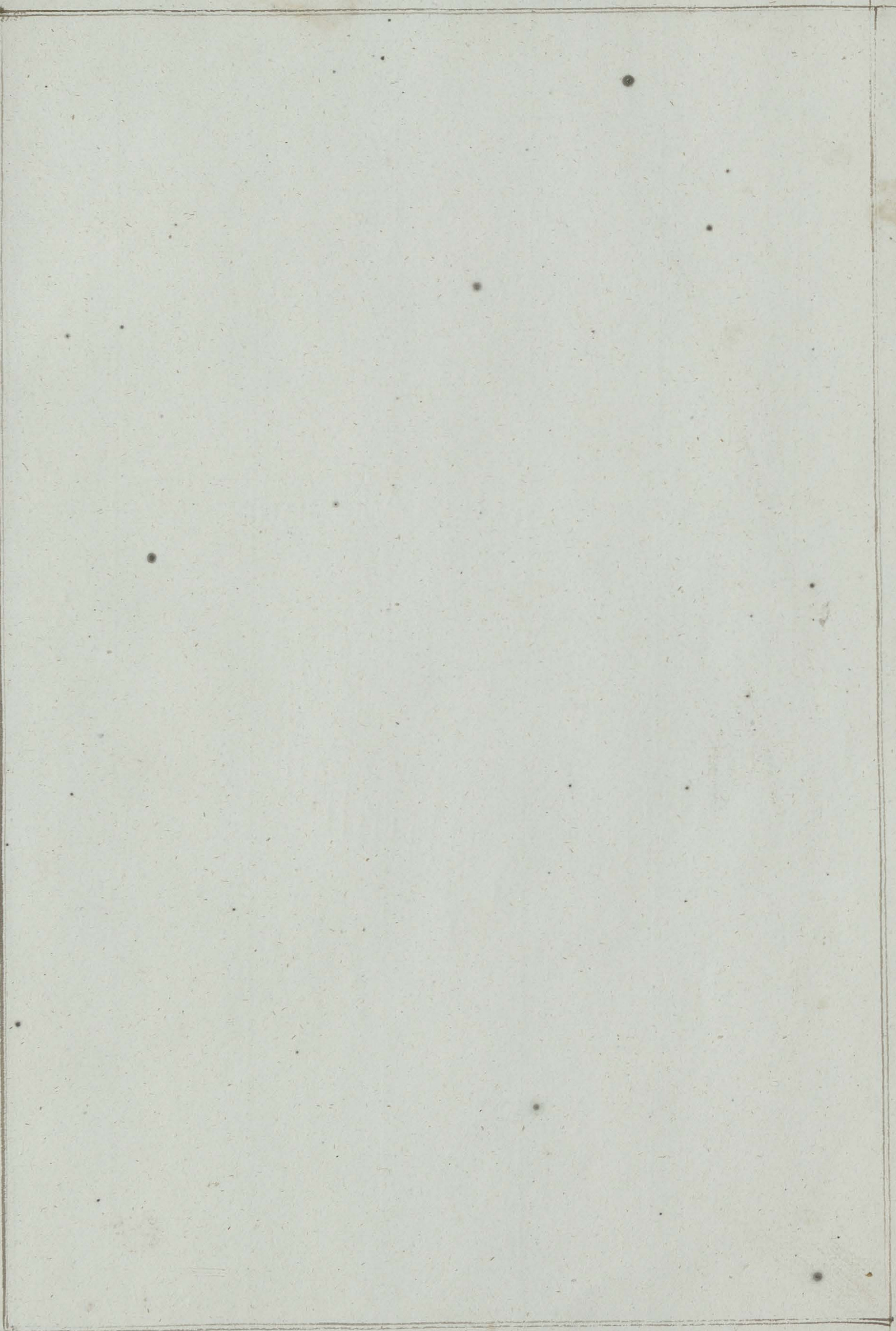
An. 1644. D. Sophia Badtowa abnegavit Lutheranismum.
D. Lucas Mitany abnegavit Hæresim.
1645. D. Adamus Bedtow et Joannes Filius Ejus abnegav. Lutheran.
1646. D. Catharina Lintau ex Lutheris revocavit.—
1647 D. Joanna Arnotosowa ex Lutheris.
D. Catharina Nowawa ex Luth. revocaverunt.
D. Martinus Gintz abnegavit Lutheranismum.
D. Josephus Seydel abnegavit Calvinismum.—
D. Anna Malcowa ex Lut. abnegavit suam Hæresim.
D. Godfryd Hench abnegavit Luteranismum.
D. Eva Beskowa abnegavit Luteranismum. et Filia Ejus Sophia
D. Lovisa Welsowa abnegavit Luther.
D. Martinus Szaut ex Calv: revocavit Fidem Catholicam
D. Melchior Kokny ex Calv. suscepit Fidem Catholicam.
13– D. Regina Szternowa et Filius Ejus Josephus ex Calv. revocarunt.
An. 1648. D. Anna Sreyberowa cum Filio suo Daniele et Joanne ex Luth:
D. Sreyber Vir ejus etiam revocavit. Fidem Catholicam.
D. Valentinus Faler ex Luth.
D. Anna de Curlandia abnegaverunt Hæresim.
1649. ~~M. D. Vilhelmus Hater~~ de Curlandia suscepit Fidem Cath.
G. D. Georgius Hapner et Dorothea Uxor Ejus abneg. Hær. Luth.
1650. D. Petrageia Hungarowa abnegavit Hæresim.
D. Margarita Swiraycowa abnegavit Hæresim
1655. M. D. Georgius Hypner cum Uxore sua Dorothea abnegavit Hæresim.
1660. M. D. Gosłowna Markowska Advocata Magistr. Carol. abneg. Hæresim
1670. M. D. Georgius Lauter Regimontanus Incola abnegavit Hæresim
1676. M. D. Michael Tox de Elblong abnegavit Hæresim.
1680. M. D. Josephus Lebowski de Curlandia abnegavit Hæresim.
1690. M. D. Anna Crnikowna M. D. Joannes Budryk et uxor Ejus
abnegaverunt Hæresim—
1700. D. Christophorus Zuzenik abnegavit Hæresim
D. Andreas Bruder abnegavit Hæresim
D. Maria Bruken abnegavit Hæresim
1710. D. Georgius Bartoltsen ex Svecia revocavit Fidem Catholicam
D. Josephus Zniaka de Prussia revocavit Fidem Catholicam
1715. D. Marianna Trydrychowa de Klepeda abnegavit Hæresim.
D. Catharina Truszkowna de Prussia abnegavit Lutheran.
1720. D. Magdalena Derprosowas abnegavit Hæresim—
D. Catharina Zawkinska ex Luth.
D. Dorothea Andruzis de Prussia abnegavit Hæresim.

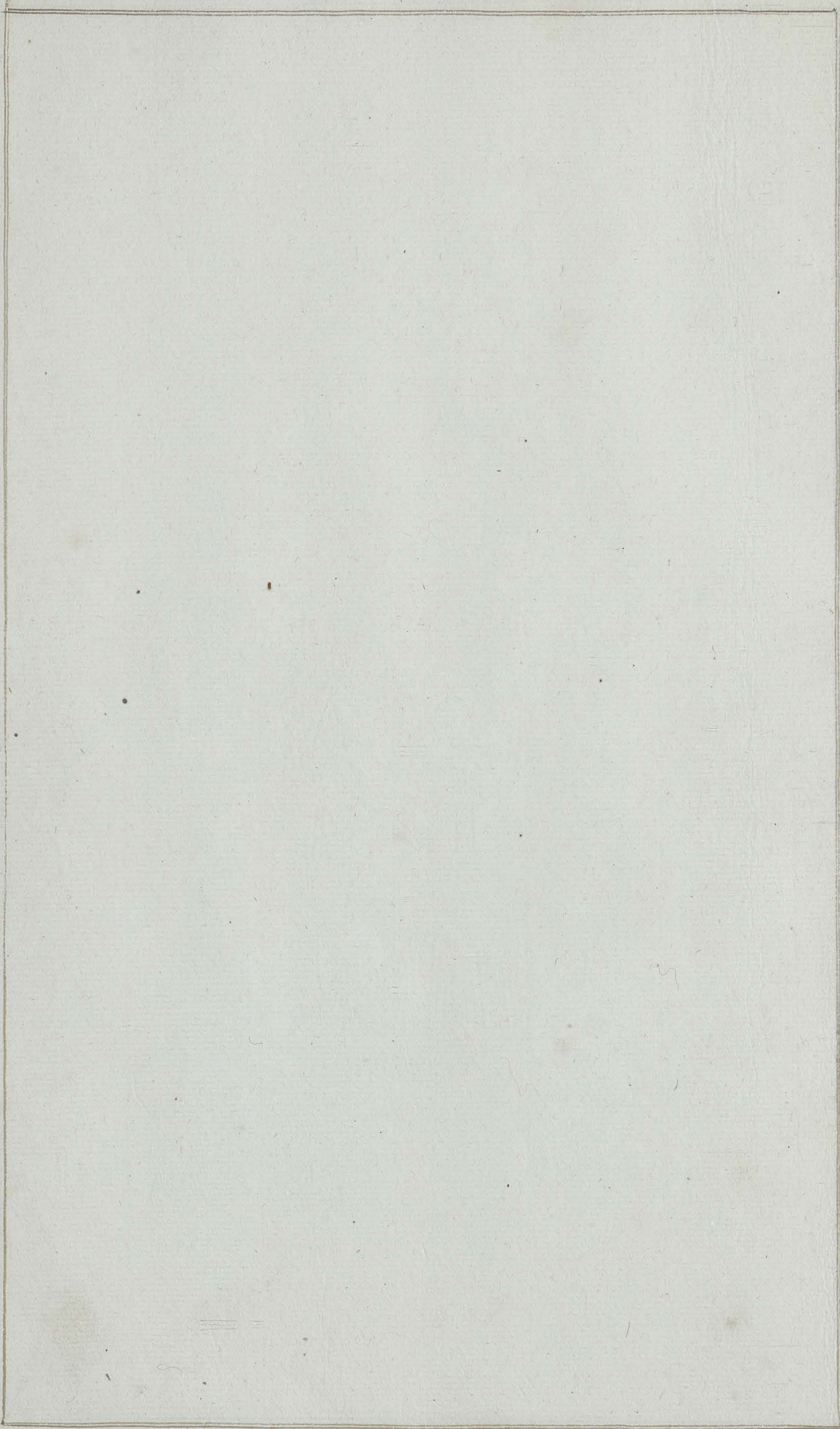
1727. D. Martinus Bows et Martinus Pruteni: abnegaverunt Haeresim.
D. Elisabetha Augutelis abnegavit Haeresim.
D. Martinus Liers cum Filio Michaele abnegavit Haeresim.
D. Anna Medyngale cum Filio Michaele, Filia Magdal. abneg. Haer.
1730. D. Jacobus Pilmplaytis abnegavit Lutheranismum.
D. Marianna Warbojowna ex Luther. hic Baptisata.
D. Margarita Lurmielaytis de Prussia abnegavit Haeresim.
D. Anna Dangielis abnegavit Lutheranismum.
1735. D. Valentinus Bershus de Prussia abnegavit Lutheranismum cum Fil.
1. Filius Georgius Ann. 12
2. Georgius Annorum 9.
3. Filia Anna Annorum 17
4. Dorothea Annorum 14.
5. Catharina Annorum 13 modo manent in Villa Zaszaycie
1737. D. Thomas Dytyrebis Prutenus abnegavit Luther.
D. Joannes Kazimiraytis ex Luth: suscepit Catholicam Fidem.
D. Basilius Sokolski abnegavit Schisma.
D. Georgius Stybpinis abnegavit Haeresim.
1740. D. Marianna Jurkowna abnegavit Calvinismum.
D. Gertrudis Drubellowa cum Filiis et Filiabus abneg. Haeresim
D. Elisabeth Zotkowska cum Filiis et Filiabus abneg. Haer.
D. Joannes Deryng de Prussia cum sua Consorte Anna &
D. Martinus Deryng, Soror Ejus Levina, et Filius Joannis Deryng
abnegaverunt Lutheranismum.
1743. D. Joannes Krus ex Luth. de Szyszmonty.
D. Joannes Neyman de Memel ex Lut.
D. Sophia Karanska ex Lut.
1744. D. Antonius Olszewski de Memel ex Luth.
D. Georgius Kusielis ex Luth.
D. Joannes Wigts ex Luteris de Prussia.
D. Michael Geris de Villa Pomeraycie
D. David Kathus ex Lut. de Kurmaycie
D. Anna Barbara Glowska ex Luth. de Senbaye.
1745. D. Catharina Krafsowa de Memel ex Lut.
D. Anna Catharina Lamowna ex Lut. de Prussia
D. Samuel Lyc de Civit. Carolstaediensi
D. Barbara Wrenerowna de Civitate Carolst.
D. Jacobus Skutodrik de Kurmaycie ex Lut.
1746. D. Joannes Wirginik de Szyszmoncie
D. Michael Kathus ex Lut. de Lubawcie

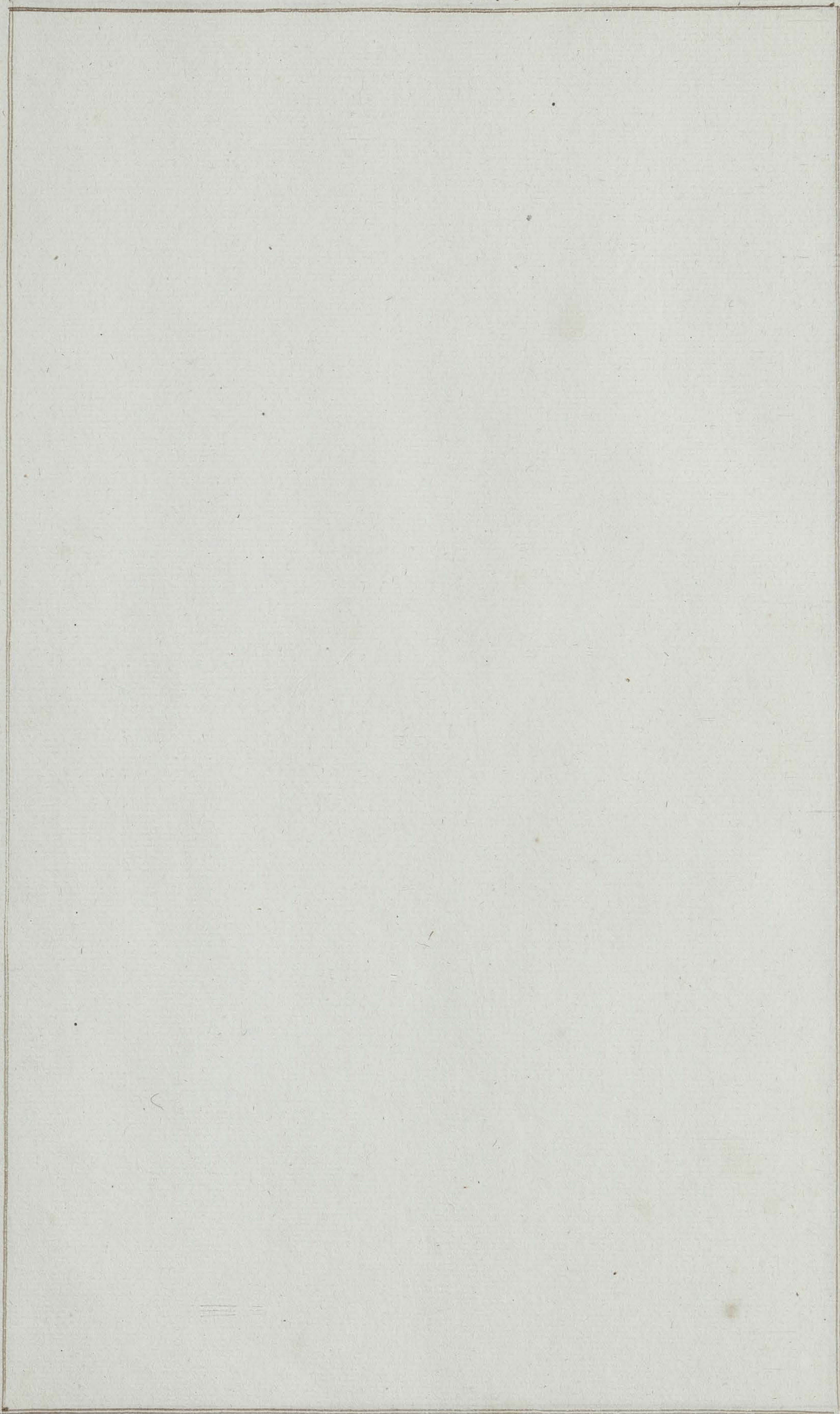
1746: D. Elisabeth Wigontowna ex Luteris de Nowerayćie
D. Joannes Lyszko ex Lut. de Prussia.
D. Joannes Dyrbaum ex Lut. de Kiewleyki.
D. Antonius Olszewski ex Lut. de Prussia.
D. Petrus Wilhelm Breys de Livonia. – ex Lut.
D. Anna Dorothea Shultowna etiam de Livonia ex Lut.
D. Marianna Mayboruna ex Lut. de Memel.
D. Joannes Martynaitys de Rudaycie –
D. Marianna Lipinowa ex Lut. de Pryszmonty
D. Regina Kronerowa de Civitate ex Lut.
D. Elisabeth N. de Civitate Carolstad. ex Luteris
1747. D. Fridericus Welbaum de Civitate ex Lut.
D. Gotfridus Welbaum Ejus Filius –
D. Elisabeth Wilimowiczowna ex Lut.
D. Anna Neymontowna ex Lut. de Memel.
D. Elisabeth Lieschowa ex Lut. de Prussia
D. Barbara Himetowna ex Lut. de Prussia
D. Georgius Zerohn de Civit. Carolstad.
D. Anna Lysikowa de Polonga ex Lut.
D. Bogustaus Tonejwer de Civitate ex Lut. –
D. Anna Brosowa de Civit Carolstad.
1748. D. Christophorus Bros de Civit. Carolstad. ex Lut.
D. Barbara Masłowa de Kurecie ex Lut.
D. Elisabeth Tardrisowna de Prussia ex Lut.
D. Agatha Zarafinowa de Civit. Carolstad.
D. Martha Lengowna de Rudaycie ex Luth.
D. Annovissa Brzozowna de Civit. Carolstad.
D. Antonius Zubaytys de Kiewleyki ex Lut.
1749. D. Regina Kodrowa de Polonga ex Lut.
D. Elisabeth Weczkowna de Kretynga.
D. Anna War. Zatowna de Civit. Carolstad.
D. Barbara Mitalkowa ex Lut.
D. Anna Pietkowna de Polonga ex Lut.
D. Jacobus Zierahn de Civit. Carolstad.
D. Anna Levina Werbanomowna de Civit.
D. Catharina Klugerniowna de Bobruna.
1750. – D. Anna Frankowa de Villa Pryszmuncie
D. Joannes Socius
D. Otho Mannik de Prussia ex Lut.
D. Otho ~~Michael~~ Gistowicz de Kiewleyki
D. Dorothea Catharina Weczkowna de Rudaycie
D. Joannes Lediny sine ulla Fide vixit. sed suscepit Catholicum Fidem

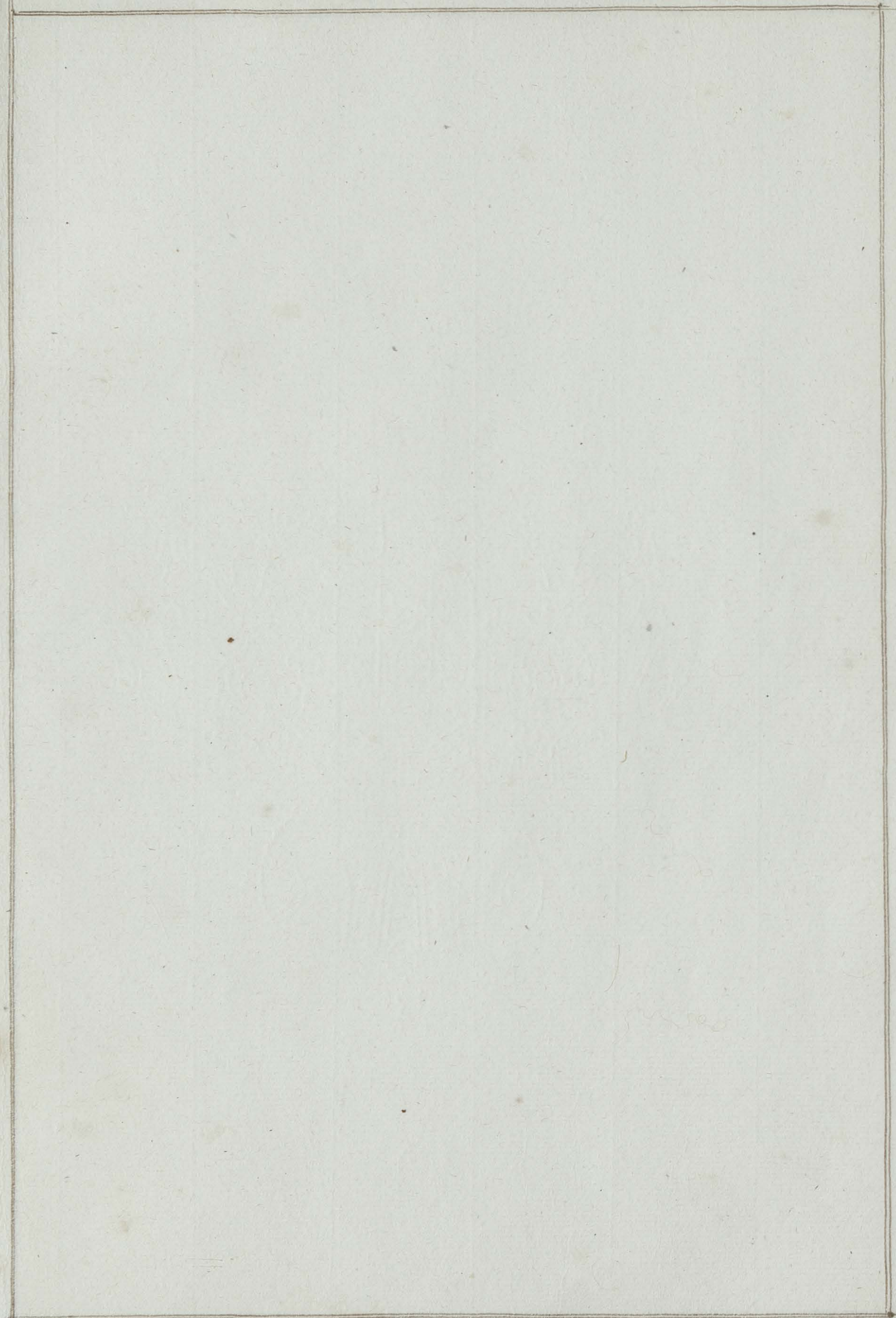
D. Catharina Jakubowa ex Lut. de Civit. Carolstad.
D. Magdalena Ltopiowna de Prussia ex Lut.
1755. D. Catharina Elisabeth Walesrowna
D. Wilchelmus Meric ex Luteranis de Civit. Carolstad.
D. Elisabeth Crechowska de Memel ex Lut.
D. Anna Sophia Meritzina de Memel. —
D. Daniel Wincenty Silesus ex Lut.
D. Joannes Roth Wałkorie Silesus. ex Lut.
D. Catharina Lasowna ex Lut.
1761 D. Christophorus Brzylis de Villa Petrzbarcie.
D. Elisabeth Labroniszuna de Villa Hurcie ex Luteris
D. Eleonora Ursowska de Crekrya ex Lut.
D. Georgius Boutikis de Villa Baerli ex Lut.
D. Elisabeth Judeyka de Villa Rudaycie
D. Catharina Dylewirowna de Prussia ex Lut.
D. Michael Armortaytis de Villa Tubancie
D. Christina Tapeskowa de Villa Dyi Zmucicie
D. Antonius Slekeis de Villa Ansztobicie —
D. Joannes Kurus de Civitate Carolstad. ex Lut.
D. Marianna Tołoskowa de Civit. Carolstad. ex Lut.
1762. D. Lucia Symonowna de Civit. Carolstad. D.
D. Simon Maciejewski ex Lut.
D. Matheus Szalkedowicz. ex Lut.
D. Michael Skynert de Prussia ex Lut.
D. Joannes Berkowski ex Lut.
D. Eleonora Grecfowna de Memel ex Lut.
D. Anna Kemerlinowa de Memel. D.
D. Joannes Szadurski de Moschovia.
D. Antonius Ferdinandus Dauba de Civit. Carolstad. ex Luteris
D. Joannes Zwierchin de Moschovia
1763. D. Regina Maria Fairowa de Memel ex Lut.
D. Joannes Lipsia de Curlandia ex Lut.
D. Joannes Knerphot ex Lut.
D. Joannes Kuebkyn ex Lut.
D. Barbara Possponowa ex Lut.
D. Joannes Wroblewski ex Lut.
D. Lazarus Midski de Livonia ex Lut.
1764. D. Joannes de Curlandia Annorum 18.
D. Godefridus Wrmitt ex Lut.
1765. D. Elisabeth Bantyn ex Lut.
D. Franciscus Weis ex Judeis Baptisatus vide Metricam.
D. Joannes Grudzinskis ex Judeis Baptisatus.

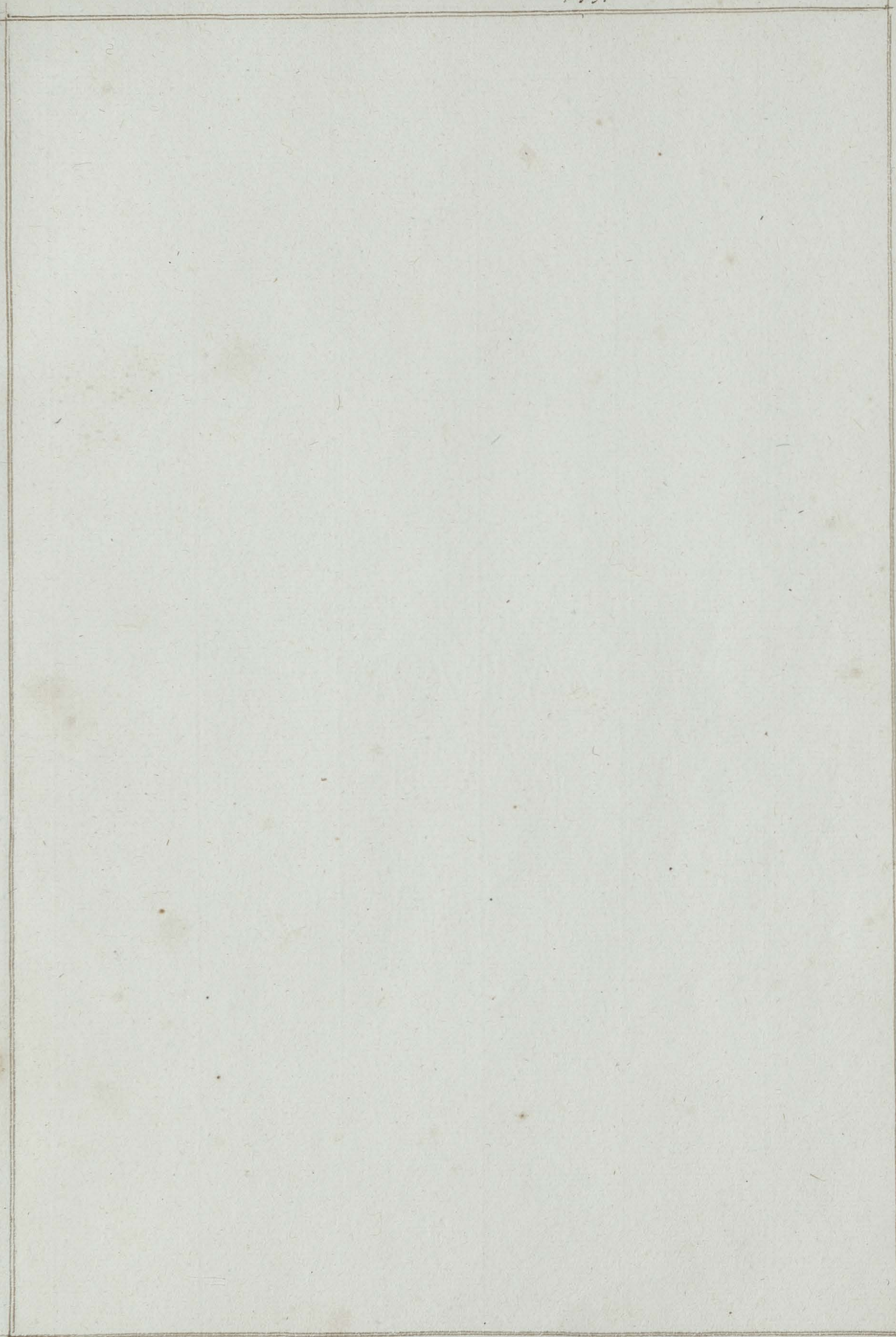
D. Bernardus Ludovicus Hofman ex Lut.
D. Christophorus Sach ex Lut.
D. Joannes Jsebarch Regiomontanus ex Lut.
D. Anna Marzin Regiomontana abnegavit Haeresim Lut.
1767 D. Christophorus Dzieulis ex Lut. de Villa Laszayce
1768. D. Joannes Olulski ex Lut. de Villa Grecze.
D. Georgius Tasnid de Villa Kiemieyki ex Lut.
D. Joannes Butzys de Villa Hureycie ex Lut.
1769. D. Marianna Bedykale de Villa Kureciey ex Lut.
D. Marguritha Bartolowna de Prussia ex Luteris
D. Gabriel Nagalis de Villa Ansztoli.
D. Martha Barzinskowna ex Lut.
1770 die 29 Georgius Jonaszas ex Lut. de Vila Kurmacie
1771 24 Aprilis Mariana Kreiwiczowna ex Lut.
1771 die 22 Aprilis

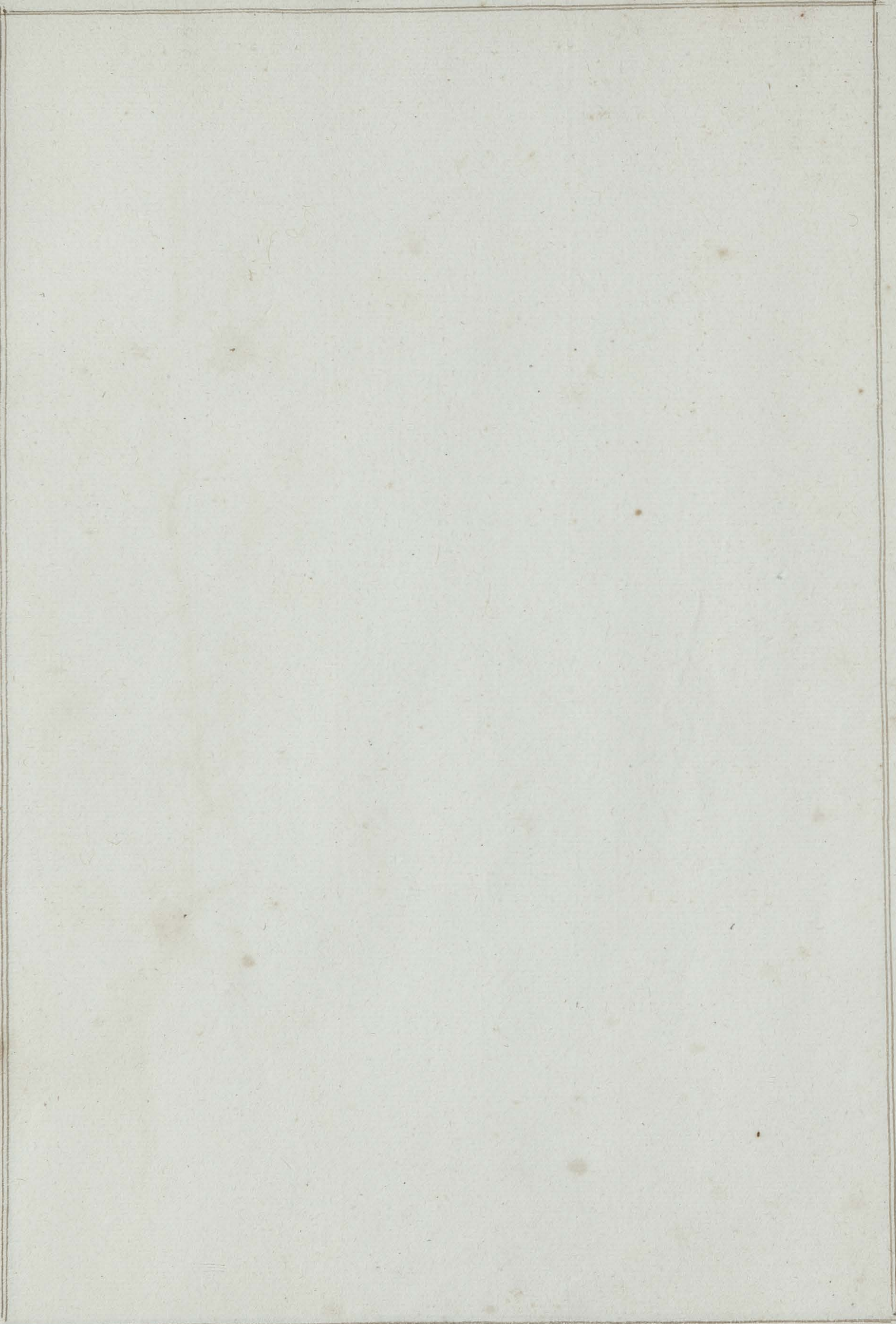

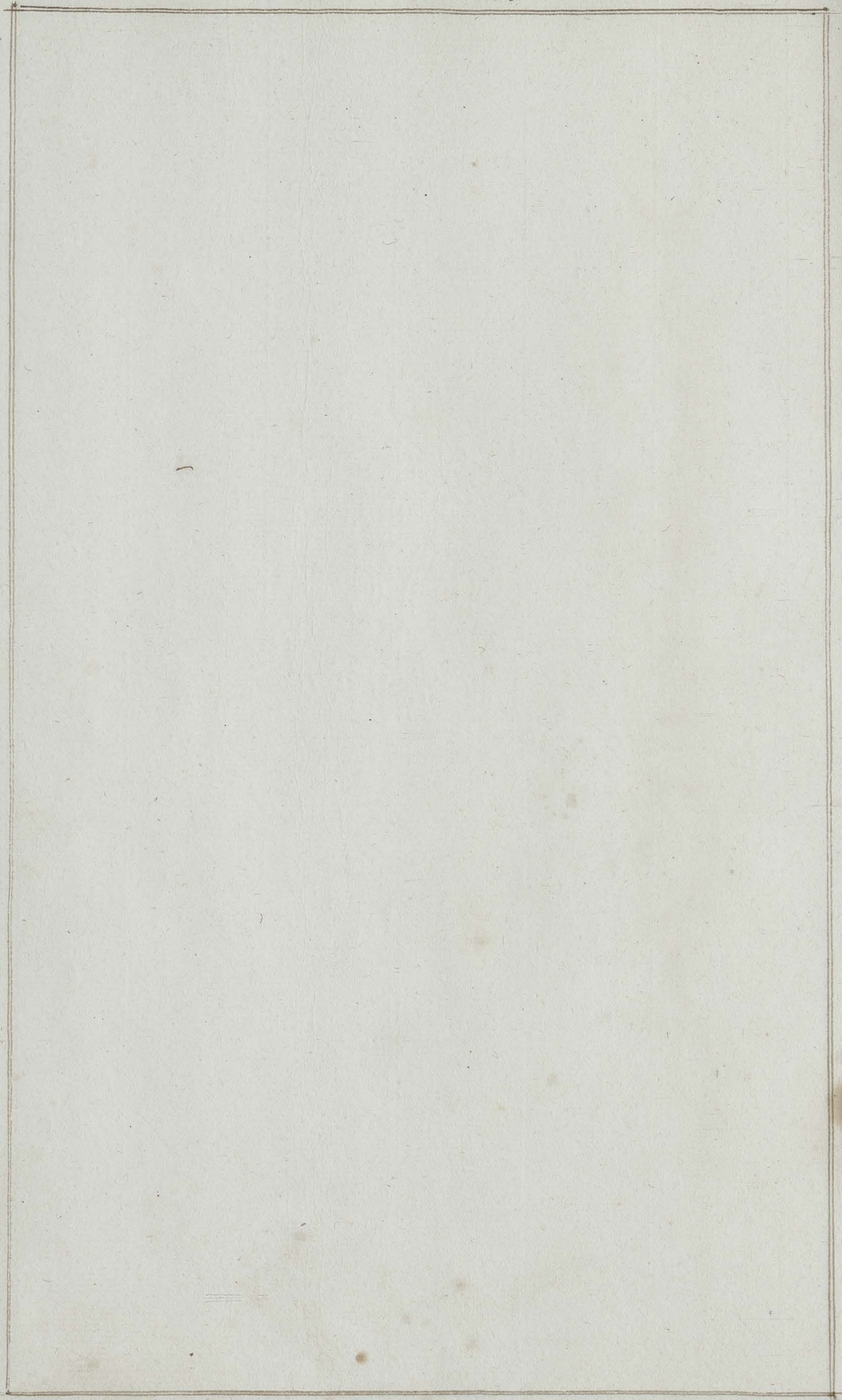

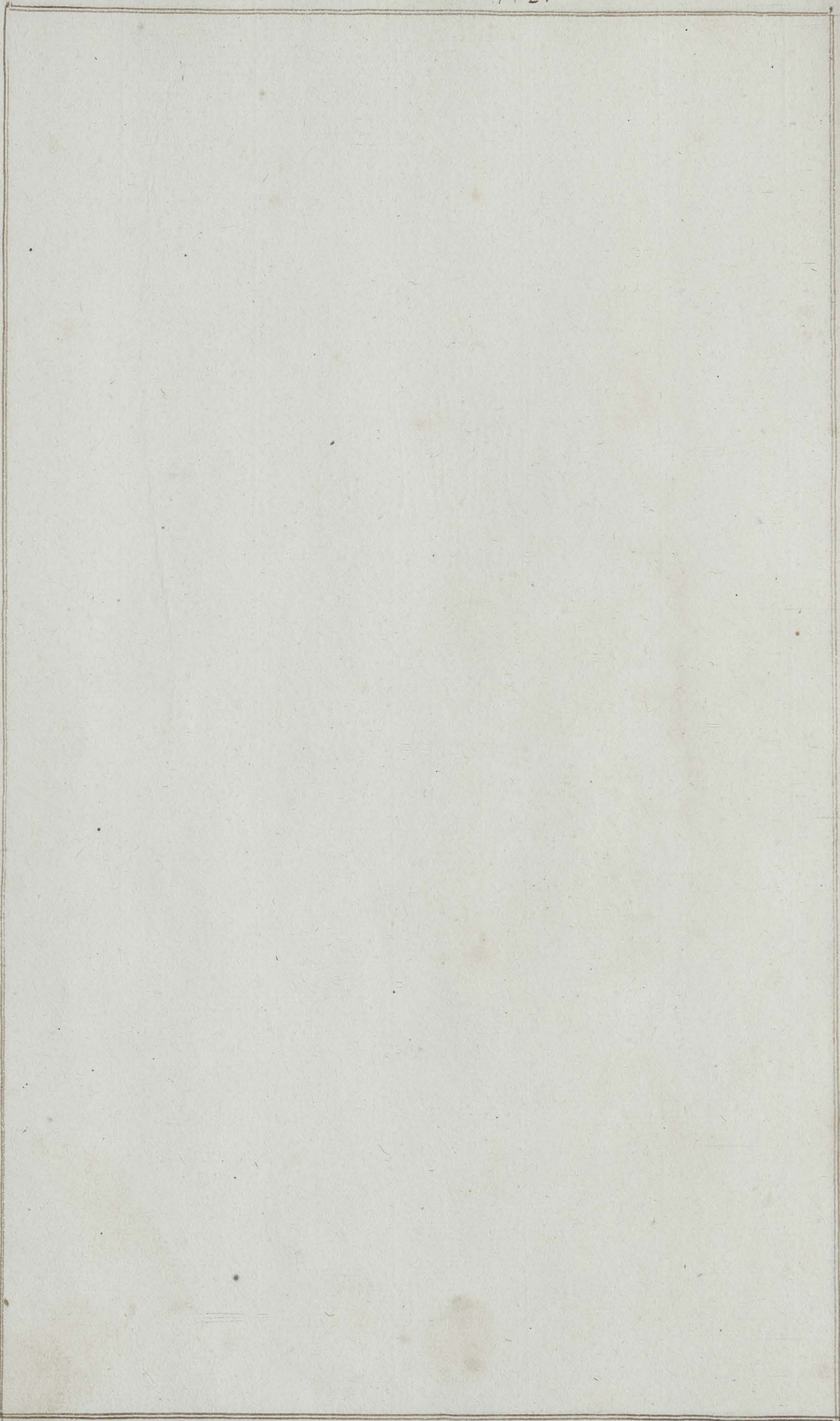

Cathalogus Illustrissimorum MM. DD. Fundatorum, Familiae Eorum. aliorumque Illustrissimorum Collatorum in Ecclesia Carolstadiensi, et alibi sepultorum.— 1.

An. 1602. Casimirus Illustrissimorum Fundatorum Filius Berzonae in Livonia, tribus horis tantum superstes. Sacro Baptismi lavacro ablutus, animam innocentem Caelo dedit. Cujus Corpusculum Cretingam translatum, depositum primo fuit in Villa ubi Fratres Divinas persolvebant Laudes, postea: erecta Ecclesia, inde sublatum honorifice in Urna Stannea sub Altari Majori, in Sepulchro Fundatorum ad hoc jam tunc praeordinato et praeparato collocatum est.— 2.

An. 1613. die 2. Julij Dnus Hieronymus Chrysostomus Chodkiewicz Illmorum Fundatorum Filius isque tunc unicus habens 15. Annum summo cum dolore Parentum totiusque Domus et Familiae Chodkiewicianae, e vivis sublatus est: hunc ab infantia pij ac devoti Parentis Religioni Nrae Divi Francisci si victurus esset perpetuo devoverant, in cujus rei evidentiam, uti in Consolationem suam spiritualem et ut Filiolo innuerent Religionem, religiososque mores illi esse imbibendos. Habitu cum adhuc puerum in forma Religionis praefatae Annis circiter Octo vestiebant: ad extremum in eodem Habitu, in urna Stannea An. 1614 (?) 18. Mensis Martij in eodem Sepulchro in quo et Frater suus infans Casimirus repositus est ac sepultus. clausit extremum diem Ciemboviys Bonis Paternis, et huc ad Sepulchrum translatus. 3

An. 1619. die 11. Mai Illustrissima Fundatrix istius Ecclesiae et Monasterij ac totius Ordinis Divi Francisci Singularis Patrona et Benefactrix imo ob singularem in Nos pauperes Religiosos; animi propensionem. et innumera Beneficia, jure merito digna vocari Mater, Domina Zophia de Mielec Mieleckan, Nata Anno 1567 optatum finem per mortem consecuta est. Tria autem potissimum haec devotissima Fundatrix ad finem vitae suae in Votis habuit. Primo ut Cretingae in loco sibi electo, atque unice dilecto Vitam finiret. Secundo ut finiret Vitam die B.V. Mariae quam sibi in Patronam eminenti modo elegerat. et semper quoad vixit devotissime coluit. utque Illi ipsi potissimum animam suam commendaret. 4

Tertio ut Charissimum Coniugem suum, cui inviolabili amore, ac inte-
gerrimae Fide semper convincta fuit, ex Muschovitica expeditione salvum
ac incolumem priusquam moreretur cernere posset reversum, ob id
vel maxime ut illo ipsi dilectam eamque unicam Filiam Annam Scho-
lasticam Virginem tenerrimam in manus Tutelaris, decedendo e vita,
traderet: quod totum illi Deus praepotens mirabiliter concessit —
Nam quo ad primum, cum in aliis Bonis quam Cretingae ob suppedi-
tandas necessaria Marito in exteris Oris degenti, et Marti inservienti
saepius commoraretur, multisque infirmitatibus esset obnoxia, tandem
jis in gravescentibus acsi morituram jam jam proxime certo se scivisset,
Cretingam ex Lachovicze se vehi iussit, quo dum pervenit ferme revi-
xit, ac paulo post revertentem Illustrissimum Maritum e Moschovia
gaudens excepit. Ad extremum morbo jam ultimato correpta, die
quo supra Optato scilicet Sabbatho, sibi poposcit summo mane Missam
de Conceptione B. Virginis Mariae, in cujus elevatione Sacratissimae
Hostiae clarissima qua potuit voce dulcissimum Nomen Jesu sua-
viter invocabat, tandem Missae Sacrificio peracto Sacerdotibus Nostri
Ordinis astantibus, aliisque Domesticis, crebra dantibus suspiria Spiritum
Anno 1619 Die IIma Maji
Deo reddidit. Testamento dedit mille Florennos Polonicos Monasterio.
Sepulta est juxta charissimas Pignoras sua, sub Altari majori in urna
stannea die 4. Mensis Julii Anno Domini 1619. — —

1 An. 1621. die 24. Mensis 7bris Illustrissimus Fundator Joannes Carolus
Chodkiewicz, dum flagitante Rege Sigismundo III. totoque Senatu
Regni, exoptante vero tota Repblica Polona contra Imperatorem Tur-
carum Sultan Osman, innumero ferme exercitu potentissime in
Poloniam instructum, Supremus Exercituum Regni Praefectus in
Walachiam proficiscitur, ibique ad Chocimum hoste superbo humiliato
et ad pacem petendam redacto, morte praeventus est prope quinquagenarius
in Arce Chocimensi cum ingenti moerore Patriae atque adeo totius Reipublicae
Polonae. Ordinaverat Testamento et ultimata voluntate sua hic Fundator
ut nullibi alibi sepeliretur quam hic Cretingae in sua Fundatione una
cum prima Coniuge sua defuncta Zophia de Mielec, sed ob discordias
Successorum non est ad executionem haec Ipsius voluntas deducta, atque
ita sepultus est in Ostrog die 13. 9bris An. 1622. in Bonis Coniugis suae alterius
Annae Ducissae de Ostrog. —

An. 1624. Illustrissima ac MM. Domina Christina Chodkiewicz Zowna
Uxor MM. Dni Wolmari Farensbachi Soror Illmi Fundatoris nri
mortua est in Curlandia, sepulta autem sub Altari majori

1 Cathalogus Successorum Illmrum Fundatorum in Ecclesia Cretingoviensi et in aliis sepultorum. —

2. 1. Illustrissimus ac M. Dnus Joannes Stanislaus Sapieha Mareschalcus Magnus M. D. Litt. qui copulaverat sibi Matrimonio Filiam piae memoriae defunctorum Fundatorum, Nomine Annam quae hic requiescit.

3. 2. Germanus Frater Praedecessoris, Illmus M. D. Casimirus Leo Sapieha Vice Cancellarius M. D. Litt. qui munificentissime reparavit et renovavit Suppellectili honorifico Ecclesiam —

4. 3. Illmus ac M. Dnus Casimirus Joannes Sapieha Palatinus Vilnen. qui An. 1688. sumptibus suis restauravit Basilicam, et Conventum Carolstadiensem. Mortuus Grodnae. An. 1720. die 13. Martii plenus aetate, munificentia, et Gratia Dei, sepultus Beresie, requiescat in Sancta Pace. —

449.

Catalogus Benefactorum Singularium Crtus Carolstadien: in Ecclesia Sepultorum. — 1.

An. 1612. d. 14. Julij Generosus Dominus Matthias Gorzejewski mortuus est in Moschovia sepultus autem in Ecclesia Carolstad: Sub Altari minori ad sinistram Partem S. Crucis. — —

An. 1620. Mortuus est Szkudis Generosus Dnus Christophorus Hodzinski Capitaneus Szkudensis, cuius ossa requiescunt in Templo Nostro. Qui legavit 2000. Flor. pro Capella S. Annæ — Nota haec Summa est apud Confraternitatem S. Annæ. —

An. 1622. Magnificus ac Generosus Dnus Joannes Umiastowski mortuus est in Bonis suis, ibiq sepultus. —

An. 1623. Generosa Dna Marina Delpatowna Uxor Dni Adami Szklarski die 15. Maii sepulta est sub Altari minori ad dexteram partem.

An. 1628. Gen. Dnus Nicolaus Lastamowski mortuus est in Lithuania legavit ad Monasterium Nostrum Flor. 250. —

An. 1628. Gen. Dna Sophia Grouska uxor Dni Barzyminski, sepulta est ad dexteram partis Magni Altaris. —

An. 1629. Generosa Dna Christina Krzyzanowska Uxor Dni Joannis Maliszewski sepulta Szkudis. —

An. 1645. Generosus Dnus Adamus Szklarski sepultus sub Ambona Ecclesiæ legavit Flor. 500. —

An. 1646. Generosa Dna Susanna Radoszynska sub Altari S. Annæ sepulta. —

An. 1657. Gen. Dnus Florianus Gołkowski sepultus est in templo Nostro sub Altari S. Annæ in fornice quam suis sumptibus ædificavit. —

An. 1660. Generosus Dnus Nicolaus Kotowski Capitaneus Kerczanen[sis] mortuus est Memmeliæ et Cretingæ inter Fratres Nostros sepultus Qui Depositum legavit. — .

An. 1660. Generosus Dnus Wilchelmus Plater Nobilis e Curlandia Catholicus factus mortuus est in Civitate hac, sepultus in fornice inter Fratres Nostros. — Orandum tanquam pro Benefactore. —

Roku 1779 Mca Sierpnia Jedynastego Dnia. Prawo jest da-
ne JJmc Pannom Konstancyi Kontrymowney, y Helenie Zo-
berniance Parafiankom Dobrzańskim, tak od JJmc XX. Dyskre-
tow, jakoteż z Konfirmacyą od w Bogu Przewielebnego JX. Oyca
Prowincyała według porządku niżey podpisanych przy Piecze-
ci Konwenckiey y Prowincyi, na Plac do wystawienia Budyn-
ku na gruncie Kościelnym, y na oparkanienie Sionek, y Ogrod-
ka nad Rzeką Okmianą za Kościołem S. Jerzego na Dole
w ten sposob.

My niżey podpisani Prezydent, y Dyszkreci Konwentu Karol-
stadzkiego Zakonu O. S. Franciszka Obserwantow czyniemy
wiadomo tym Naszym Dobrowolnym, y nieporuszonym skryp-
tem danym na to: Iż My zważając ciasnotę w Szpitalu pospolitym,
a chcąc dla tychże, oraz y osobno Kościołowi Naszemu Para-
fialnemu usługujących Dziadow y Osob pobożnością Dobrodzie-
jow mieć zabudowane Mieszkanie: z Takowych więc powodow,
tudzież nakłonieni prozbami Uczciwych y już w Wieku dosko-
nałym zostających, oraz w Stanie Panieńskim Żyć przy
Chwale Boga postanowionych Panien Konstancyi Kontrymo-
wny, y Heleny Zoberniank Parafianek Dobrzańskich od
własnego Pasterza, y Innych godnych Osob Nam zarekomen-
dowanych, za wiadomością, y Konsensem Zwierzchności Pro-
wincyi pozwoliliśmy, y pozwalamy na Gruncie Kościelnym
y Klasztornym za Kościołkiem S. Jerzego na dole
nad Rzeką Okmianą na tymże mieyscu, gdzie teraz Domek
Dziadowski opadły stoi, zabudować się, y w tymże Zabudo-
waniu dobrze opatrzonym, y od Ognia przez wyprowadze-
nie Kominow obwarowanym, mieszkać do naydłuższego prze-
ciągu Życia Obudwum wolnie, y spokoynie bez płaty, y in-
kwietacyi od nas, y Sukcessorow Naszych pod tym Wa-
runkiem z obustron umowionym, y zaakceptowanym:
Iż takowego Zabudowania przez siebie, y Kosztem swoim
uczynionego niebędą mogły za Życia swego nikomu A-
rędować, przedawać, lub po śmierci swojey dać, daro-
wać, y cedować: ale one według teraz natenczas uczy-

nione

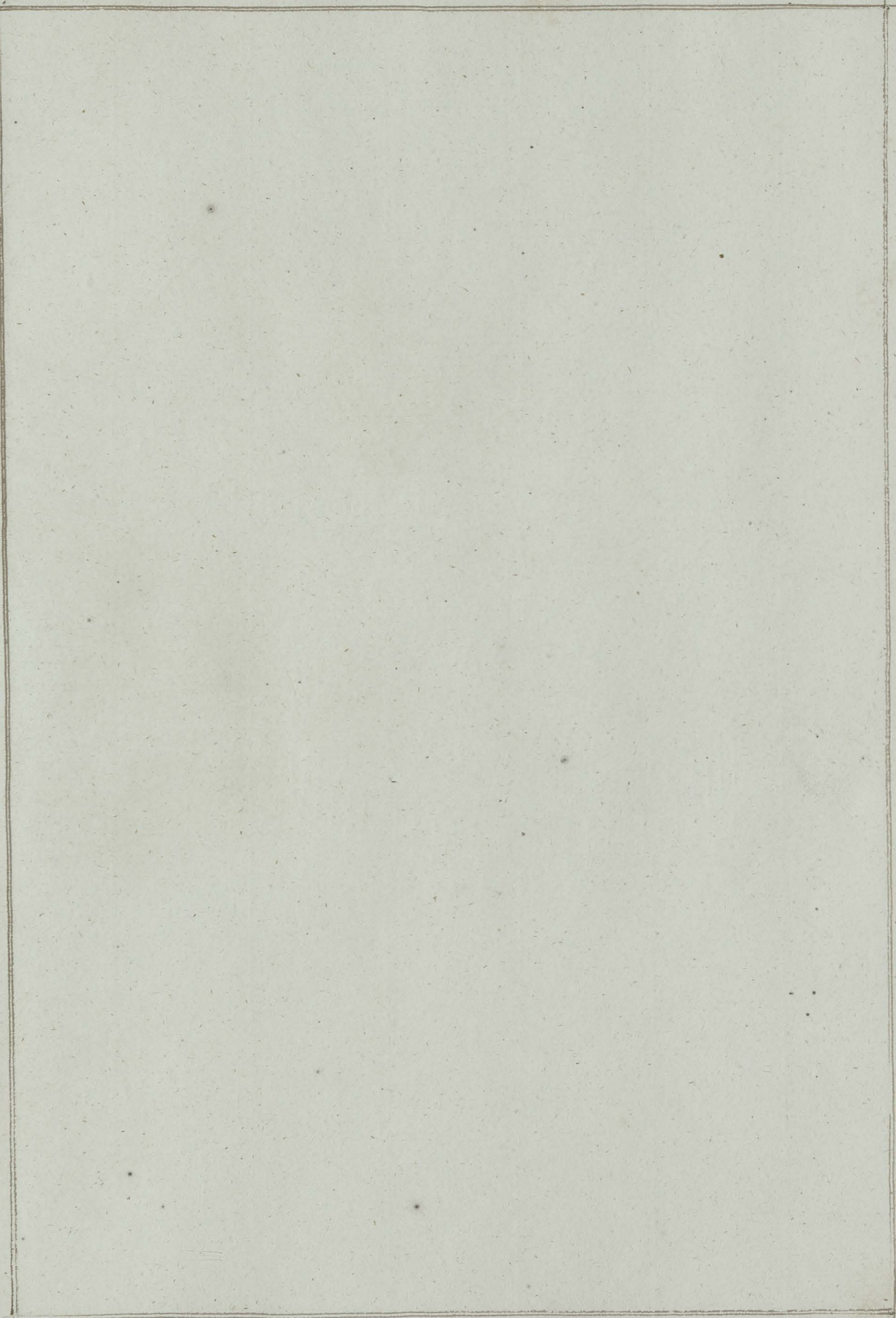
uczynioney umowy Zewszytkim, y zupełnie, tak, jak mieszkały, powinne dostać się Klasztorowi, y Kościołowi bez żadney żakoz zapłaty, lub włożenia jakowyeś Obligacyi, wyiowszy majątek, sprzęt y naczynia gospodarskie, którem wolne będą podług upodobania swego dysponować, dać, y darować. Także dla wygody tymże pozwalamy przy tymże budynku kawał Ziemi według potrzeby, y miejsca sposobności na Ogrodek, y podworze zagrodzić, y używać. Naostatek warujemy to ściśle, y nazawsze aby starały się żyć zawsze spokoynie, przystoynie, y pobożnie pod utratą takowego sobie nadania, y aby zawsze z przerzeczonym nowowystawionym mającym Domem, czyli szpitalem należały do Sądu, y Juryzdykcyi Zwierzchności Parafialney Kościelney y Klasztorney. Na ktory ninieyszy skrypt nasz Dobrowolny y nieporuszony dali z podpisem Rąk naszych własnych przy Pieczęci Konwentskiey Działosię R.ᵘ 1779 Mca Sierpnia 11 D.

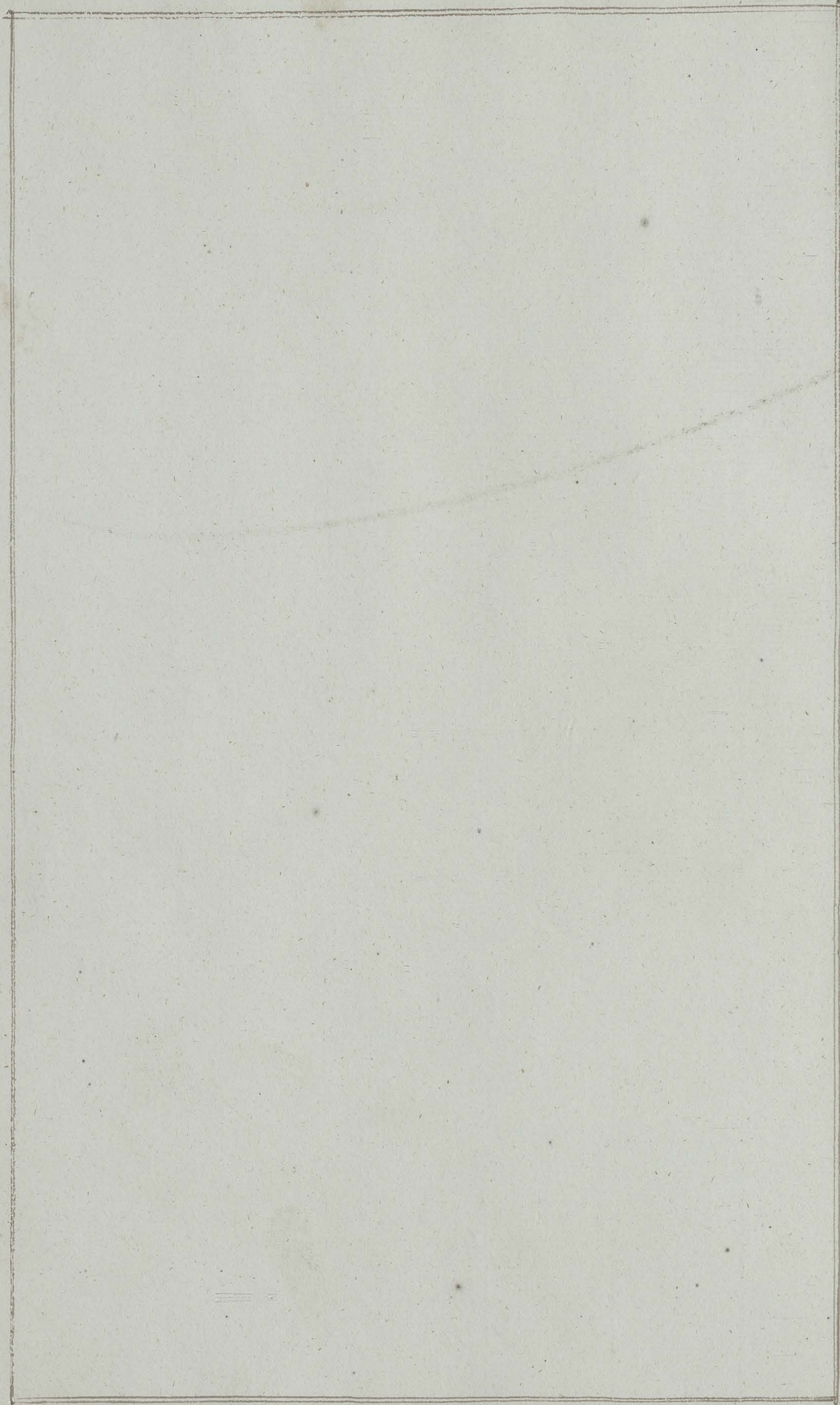
L.S.

X. Walenty Silażewicz Konwentu Kretyn. Prezydent mp.
X. Bernard Sawlinski S.T. Lett
X. Epifaniusz Płowe Wikary Konw. Kretyn.
X. Franciszek Stankiewicz Kazn. Konw. Kretyn.

Skrypt wyżey napisany, y od Konwentu naszego Kretyngowskiego Osobom wnim specifikowanym na Zabudowanie się, y mieszkanie dożywotne na Gruncie Klasztornym dany, Zewszytkiemi Punktami, Kondycyami, y Warunkami powagą Urzędu Naszego potwierdzamy. w Kretyndze R.ᵘ 1779 Mca Sierpnia 13 Dnia

X. Stanisław Butkiewicz
Prowin. Litt. Z.O. S.F. Obser. mp.

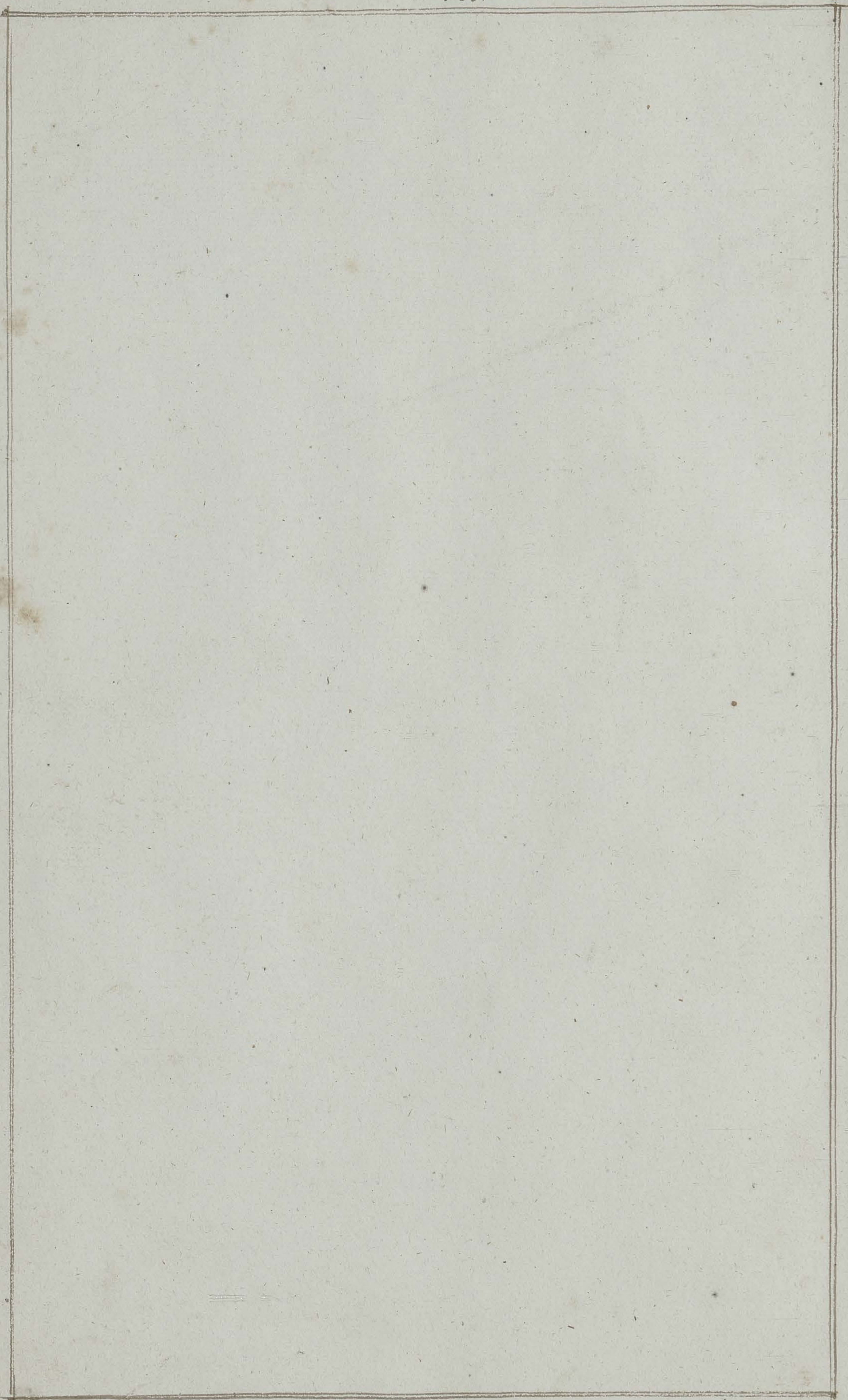
1 Series Perill. MM. DD. Sindicorum Civitas Carolstad. et aliorum particulariorum.

An. 1650. M. D. Joannes Zasztoreik Primus Syndicus Loci hujus cujus Ossa requiescunt hic in Templo. –

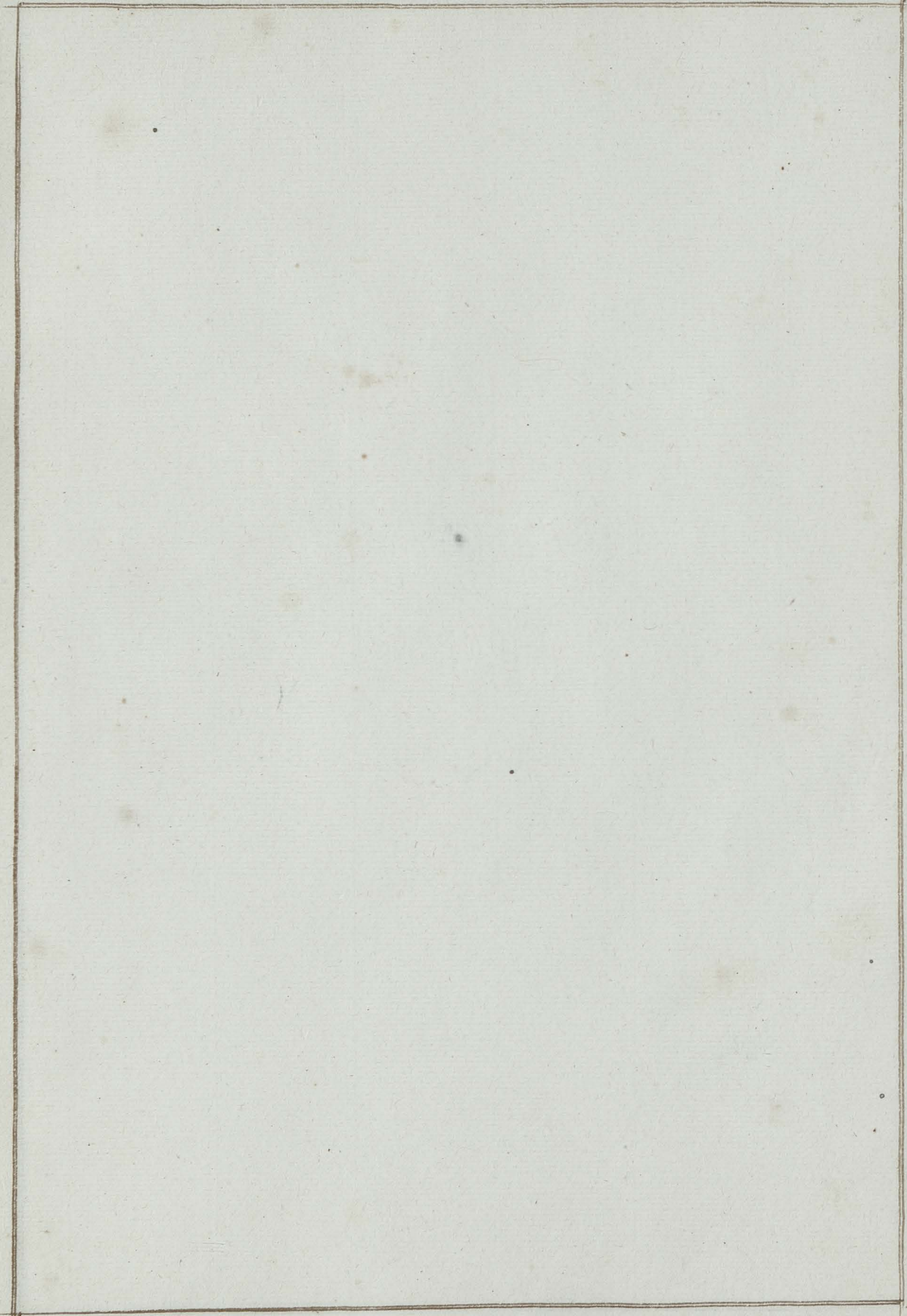
An. 1660. M. D. Benedictus Matthias requiescit in Ecclesia Nostra

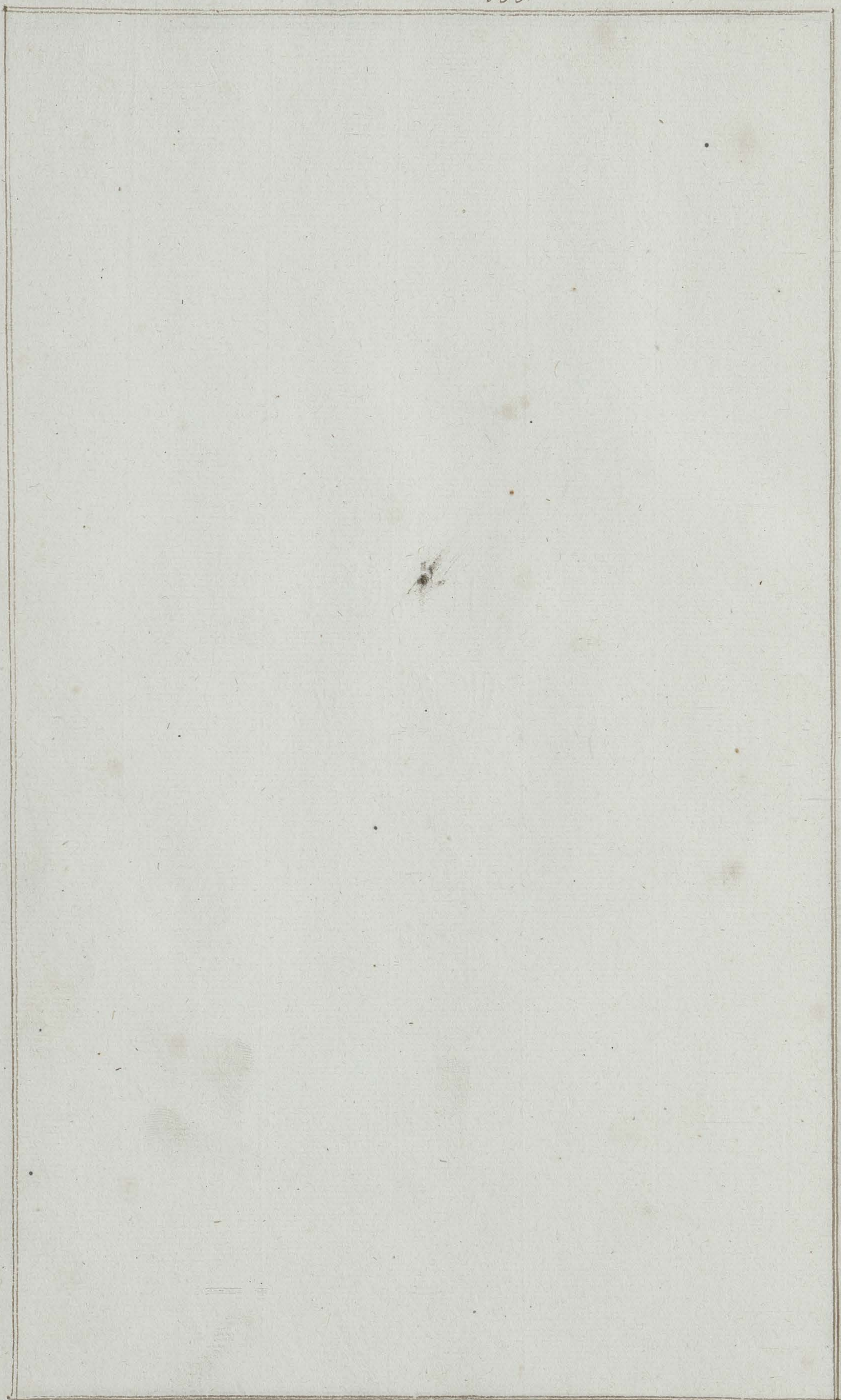
An. 1670. M. D. Gabriel Werner Consul Carolstad. in fornice F.F. sepultus est.

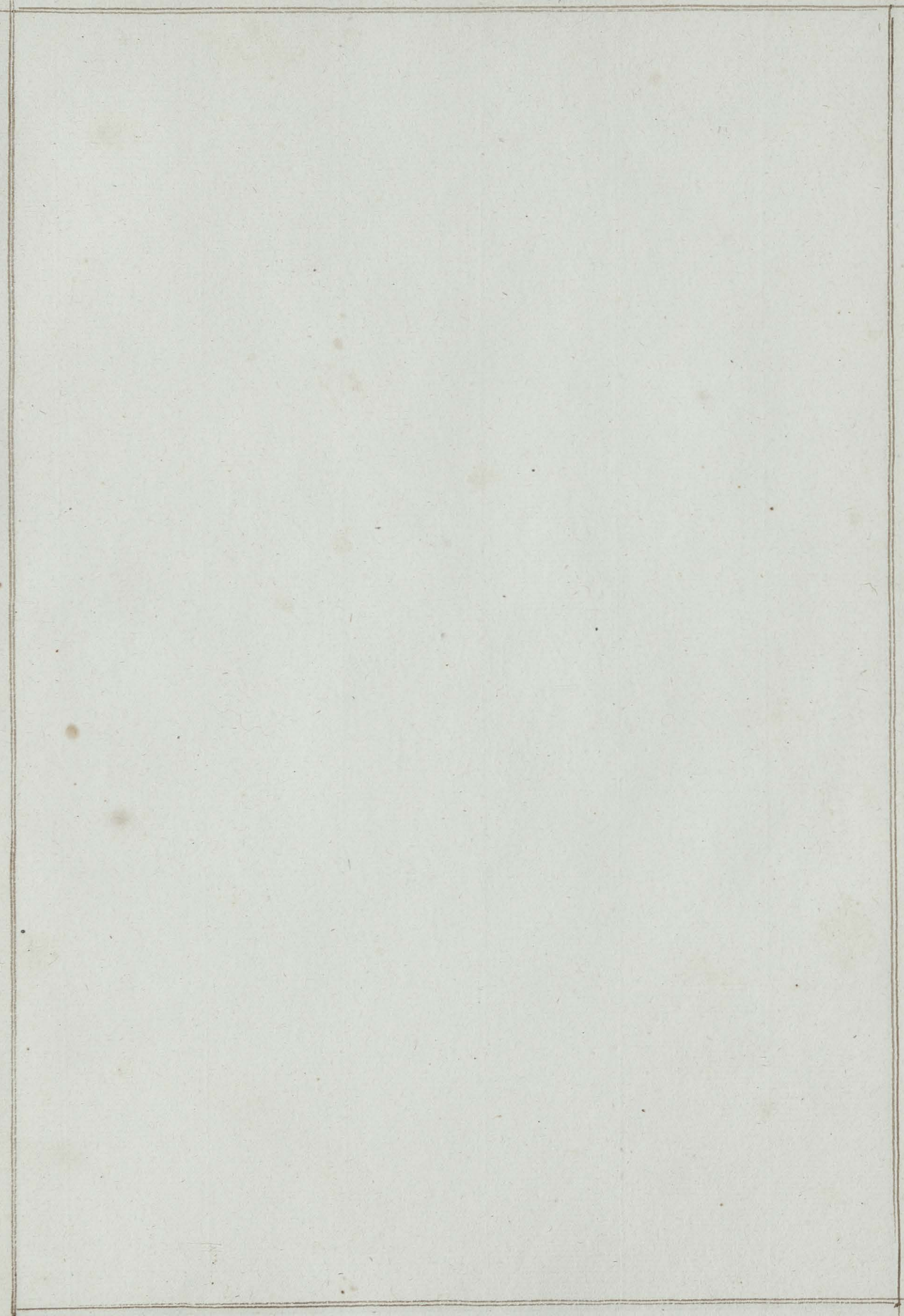
An. 1690. M. D. N. Szvany Syndicus Conventus. –

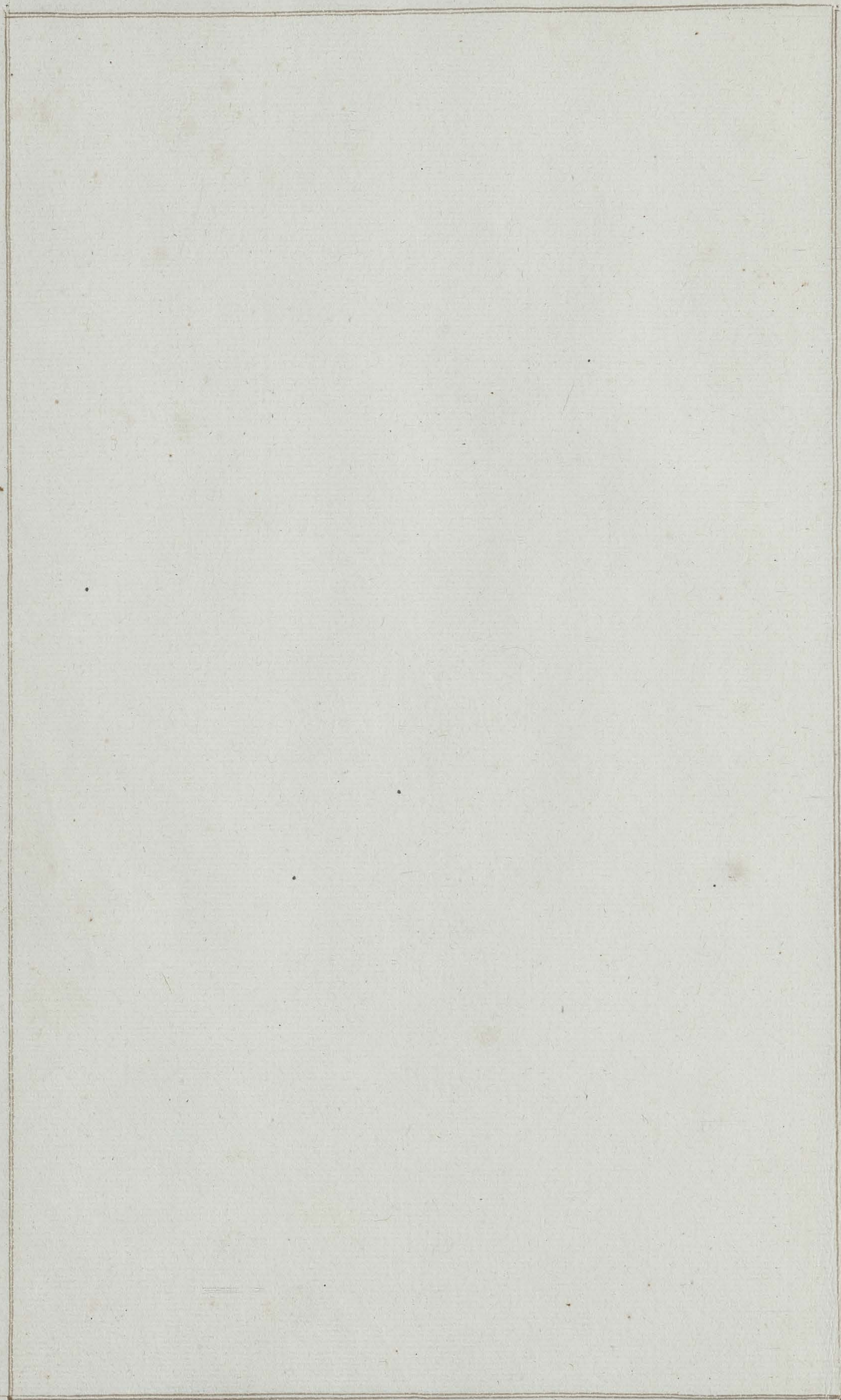

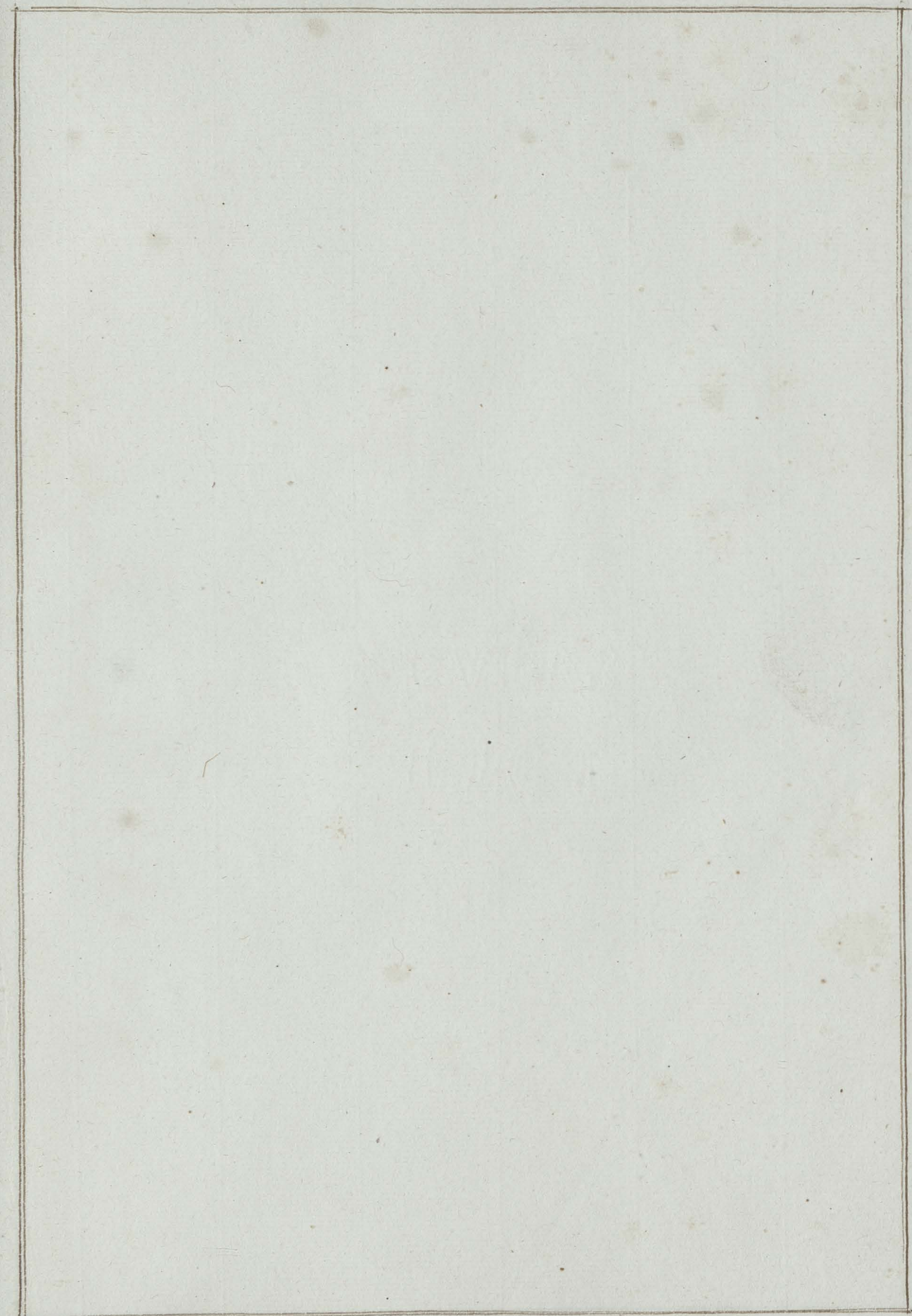
461. 462. – 463

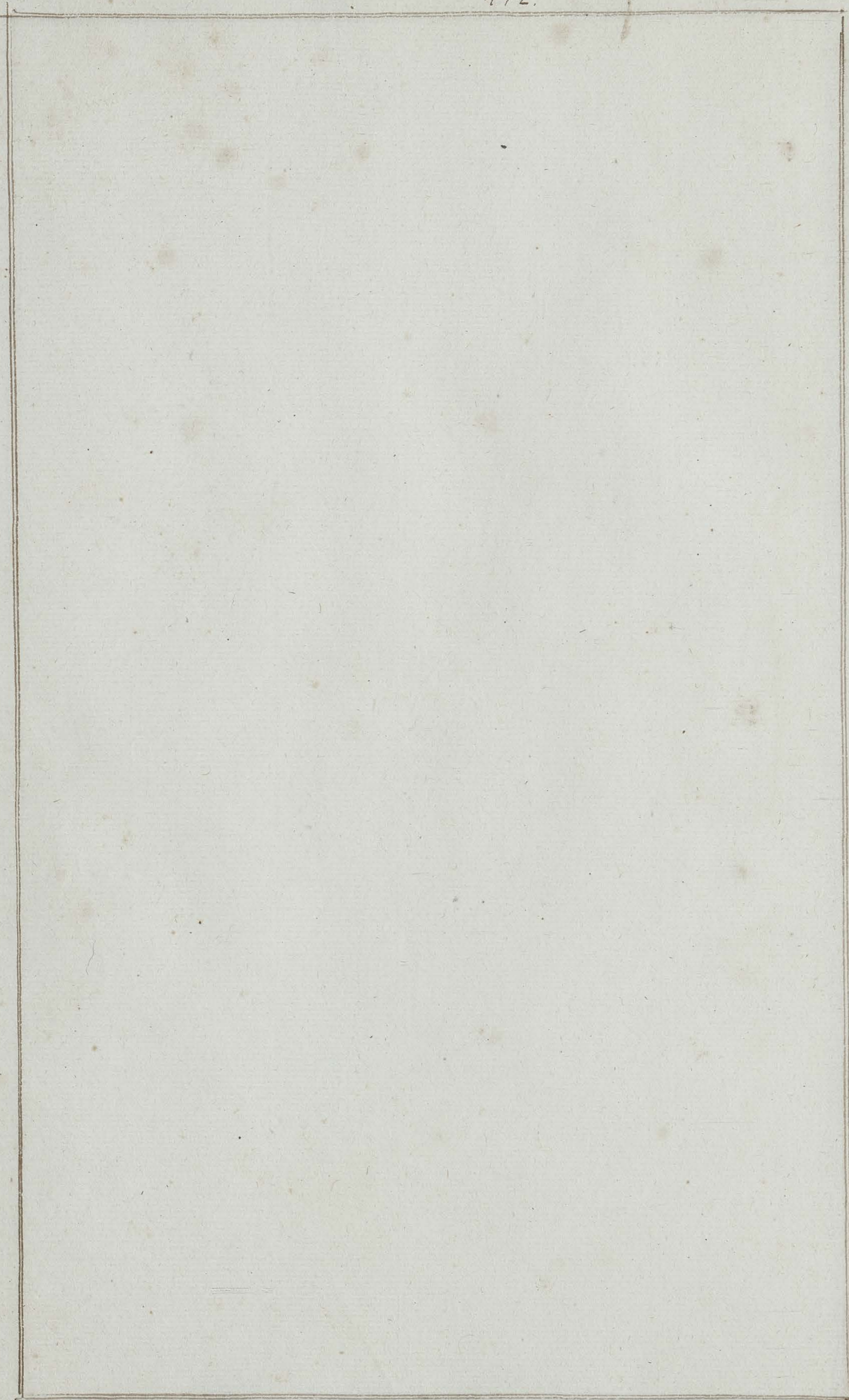

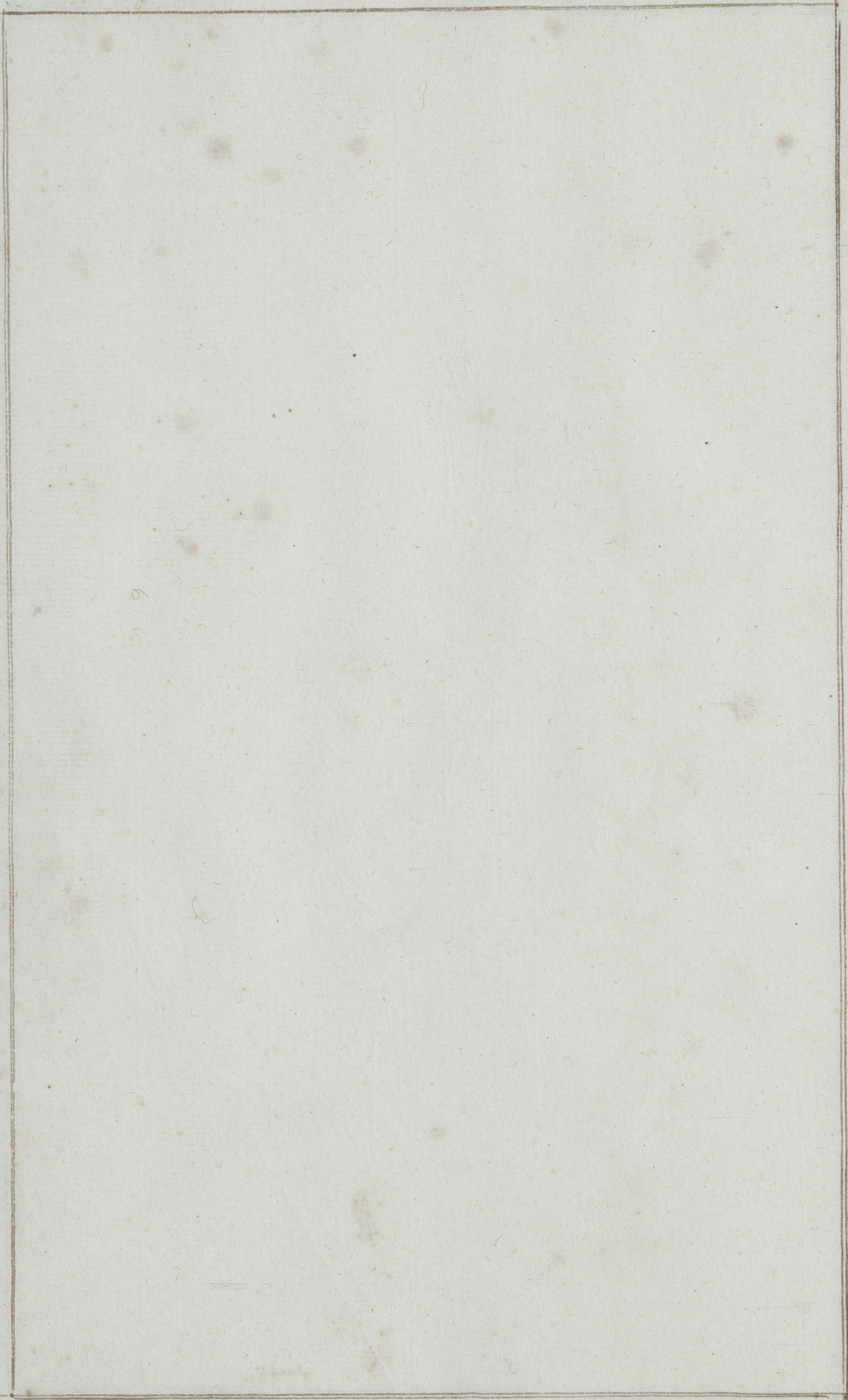

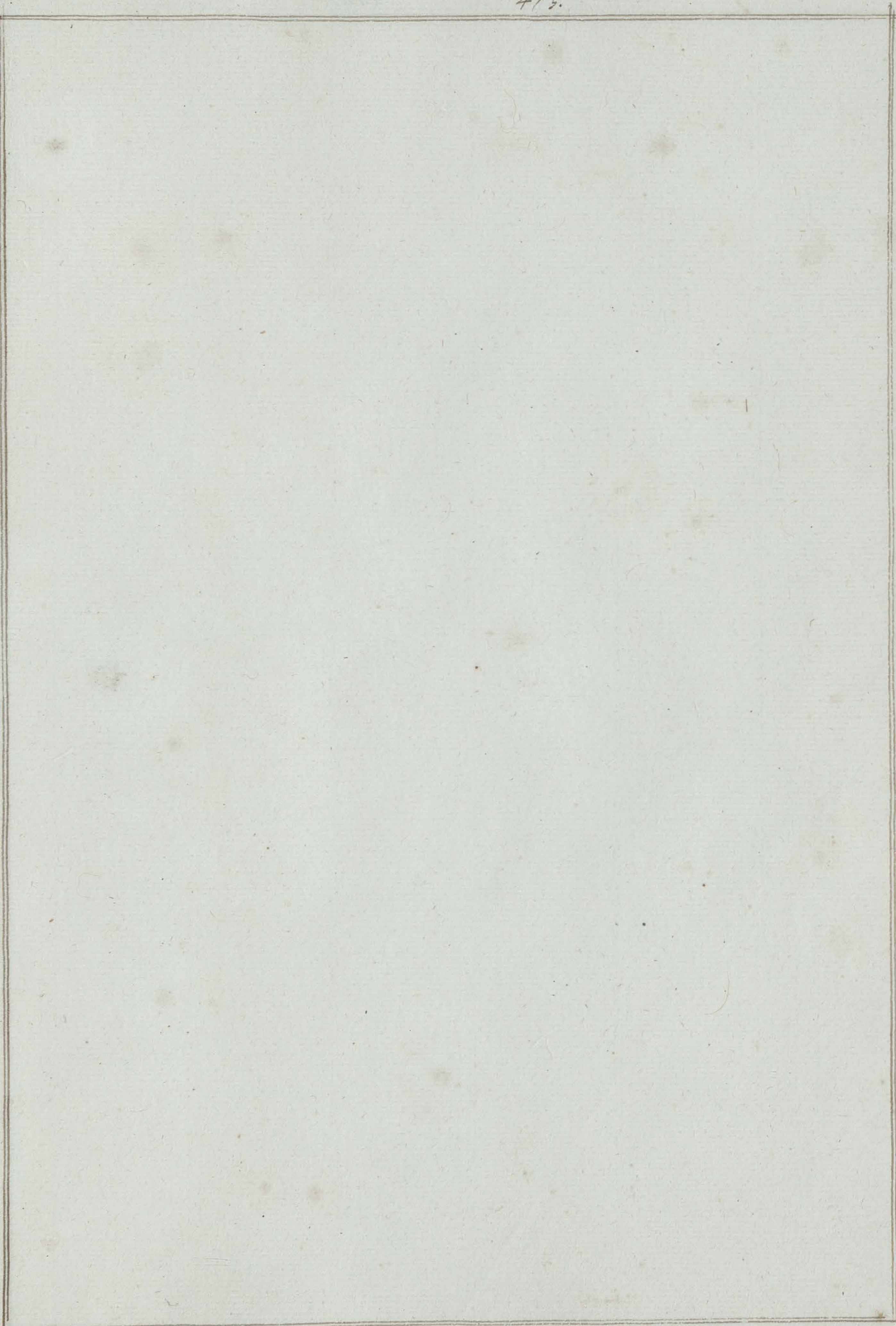

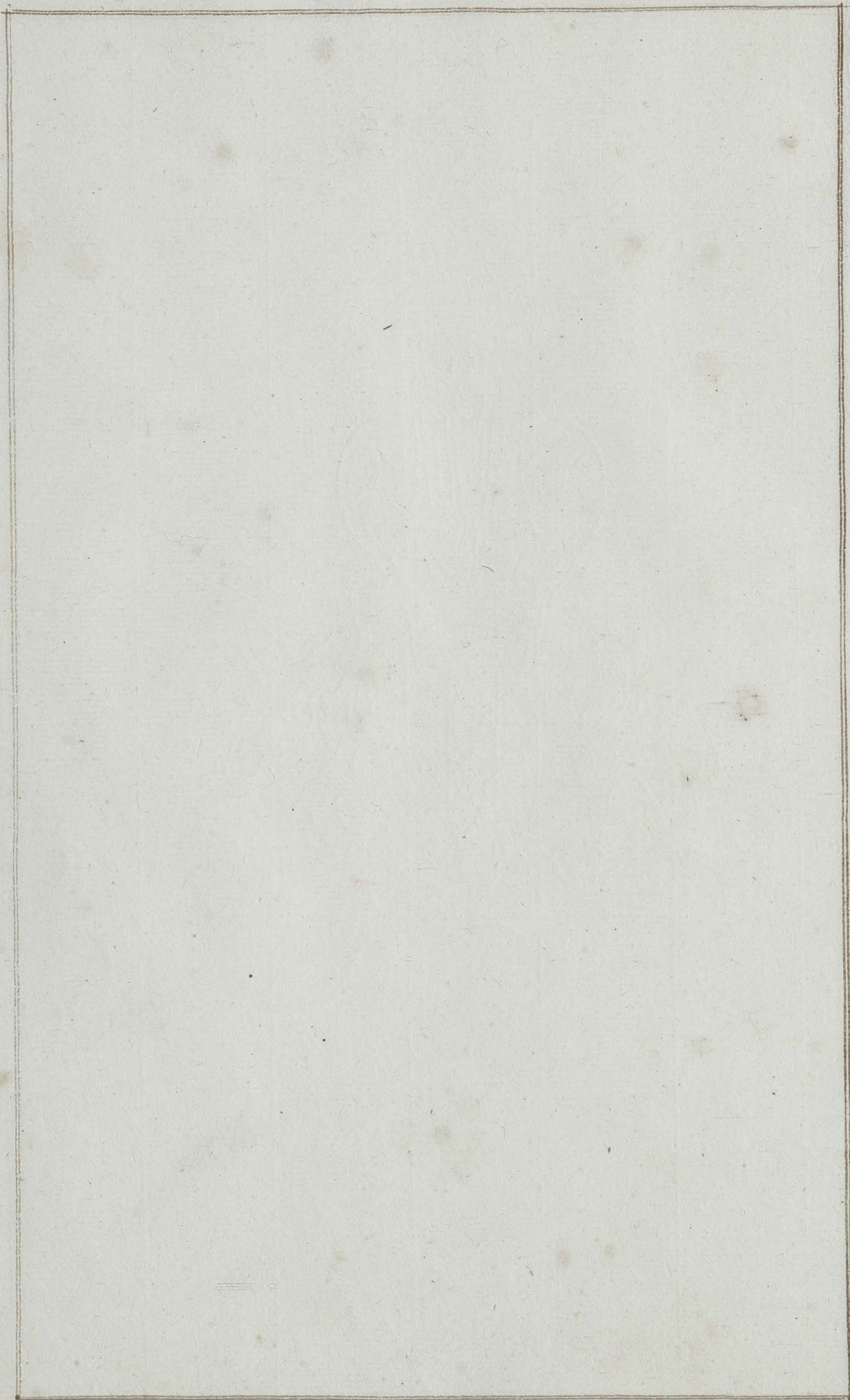

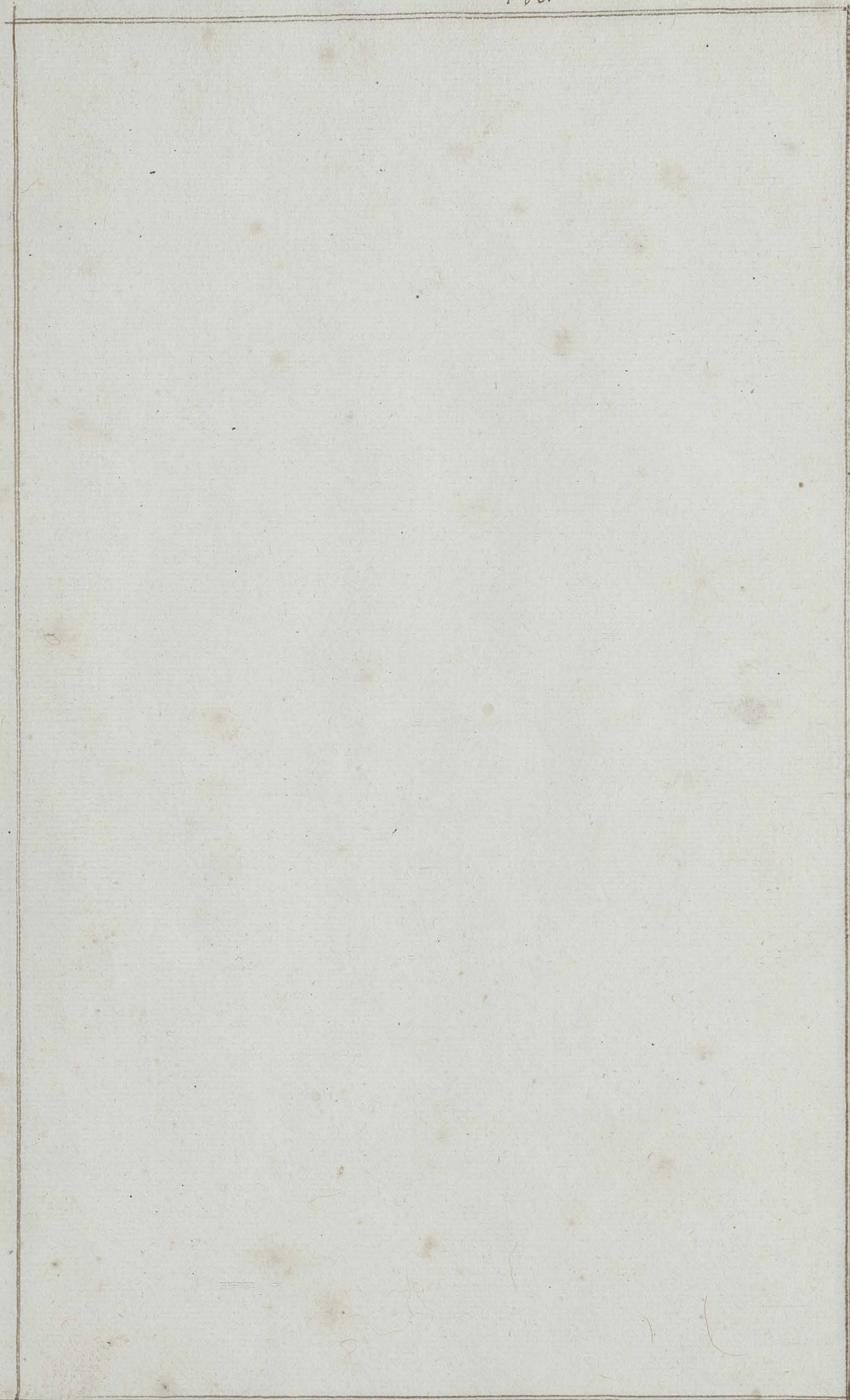

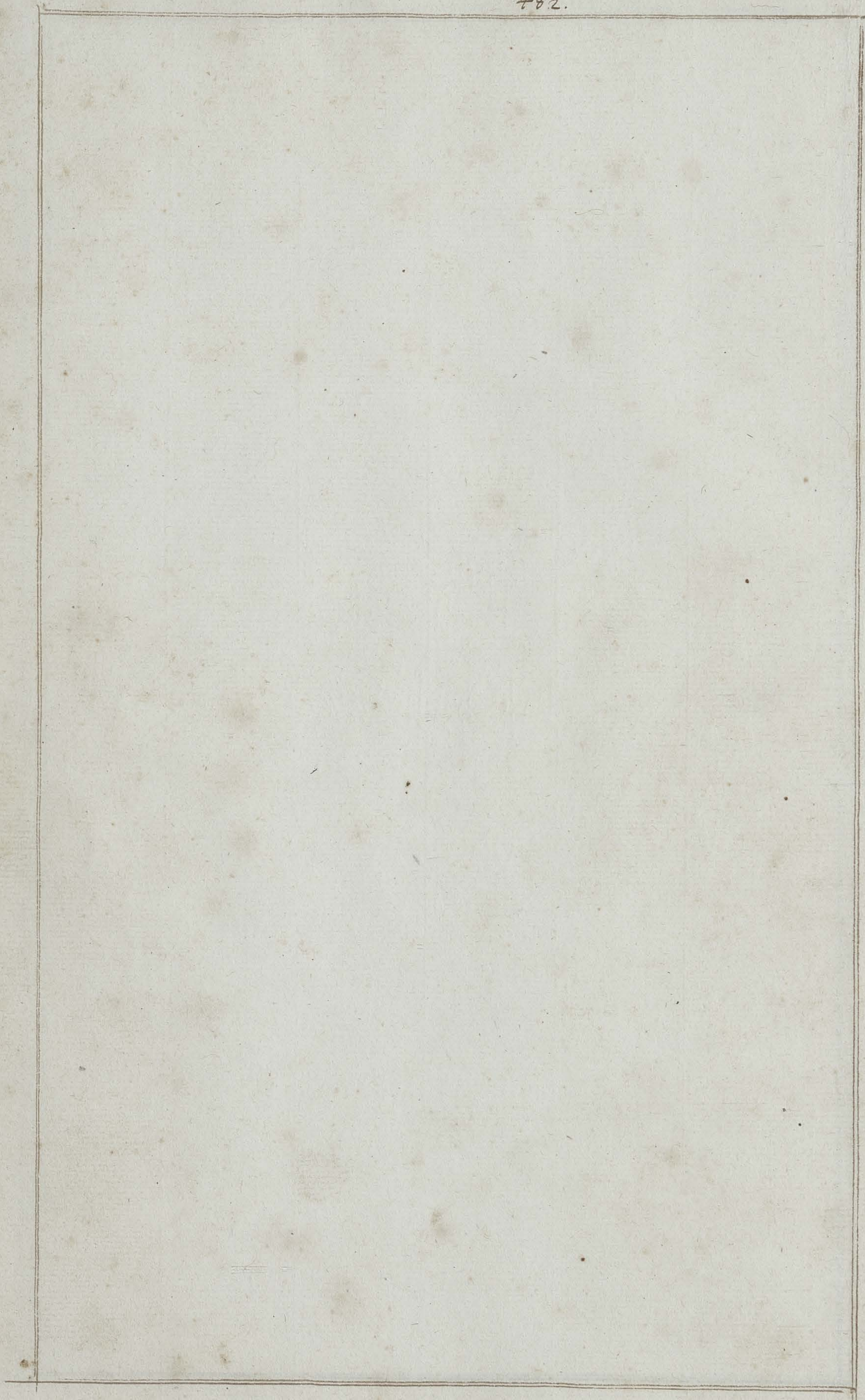

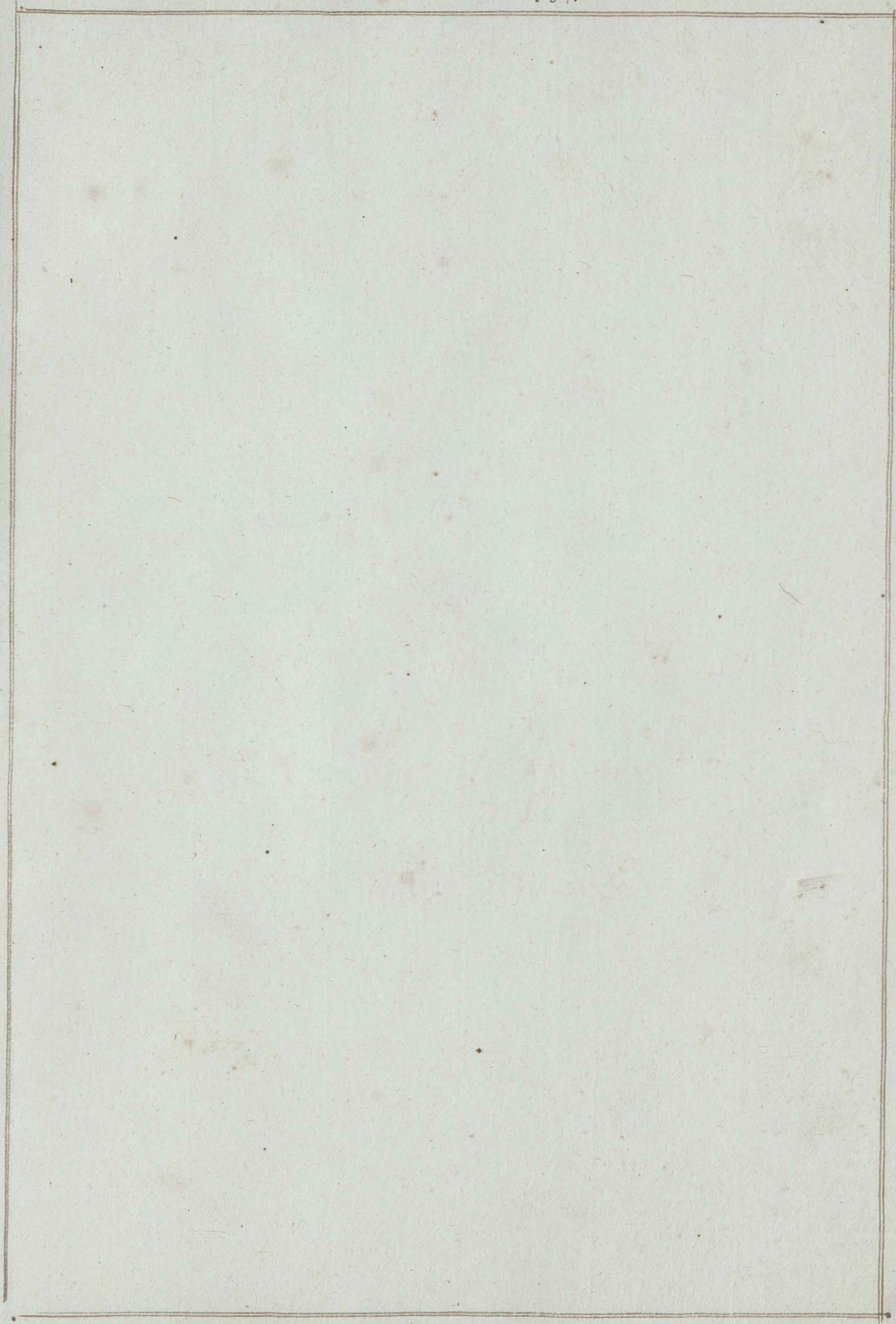

490.

Syllabus
seu
Registrum Archivi Conventûs Carolstadiensis ad S. Mariam Annuntiatam Fratrum Min. Obser.

1. Numerus Denotat Folium — 2dus Marginem Folij

A.

	Folium	Margo
Altaria Zalesie	57	1
Annuata Zbożowe	6	1
Annuata Pieniężna	6.	2.
Aleksandrowicza Kommissarza per Provinciam Dekret in Ordine Miss. Perp.	275	3.
Aktykacya Funduszowego Dokumentu w X. Ziem	6	
Aktykacya Approbaty od Zygmunta III.	8.	
Altaris Unius Privilegiati Quotidiani Perpetui Concessio	65	2.

B.

	Folium	Margo
Baptisterium wiele kosztuie	163.	1

C.

C

D

	Folium	Numero
Drew wiele Osi należy z Funduszu	6	4.
Dokument od J.O. Massalskiego Biskupa Wilen. na Ograniczenie Funduszu	25	6.
Dokumentu rozgraniczającego Wypis z Ksiąg Ziem. Telszew.	25	9.
Decretum de Quarta parte Funeralium	26	5.
Decretum Reformationis pro Ecclesia Curolstadien.	65	3.
Dekretu Reformacyjnego Wypis z Ksiąg Kommis. Cywil. Telszew.	65	21.
Decretum circa Liberum transitum ex Graeco Ritu ad Latinum	65	5.

E

	Folium	Numero
Ecclesiae Dedicationis assignatae Dominica quae.	57	10
Extractum ex Archivo Literarum Fundationis et Fundamen. Parochiae	22	4
Erectiones et reparationes cura Superiorum factae.	161	1
Extractum ex Actis Kowniae in Postulationem R.D. Vincentij Hussza	26	3.
Executio Rescripti Pontificij super Legatis	65	6.
Extrakt z Ksiąg Kommis. Cywil. Kowień. względem Szkoły Żydowskiey	65	7.

F

F

F.

G.

	Folium	Margo

H.

I.

K

L

M

M

N	Folium	Numero
Notabilia pro Defensione Privilegiorum a Summis Pontificibus concessorum Regularibus	63	1
Naratywa o Podeyściu y niesłusznym wciągnieniu w Mappę Dworną ½ Włoki gruntu wyłącznie arbitralnie w Pastewniku Klasztornym Fundacyjnym	27	3

O

Ograniczenie Klasztoru Kretyngowskiego	5.	2.
Ograniczenie Nowe Konwentu Kretyngowskiego	26.	1.
Ograniczenia Wypis z Xiąg Ziem. Telszew.	26	2.

P

P.

Q.

R.

R.

S.

S.

B.

S.

T

U

W

W

X

Y

Folium

Margo.

Folium	Prezzo.

Folium

Margo.

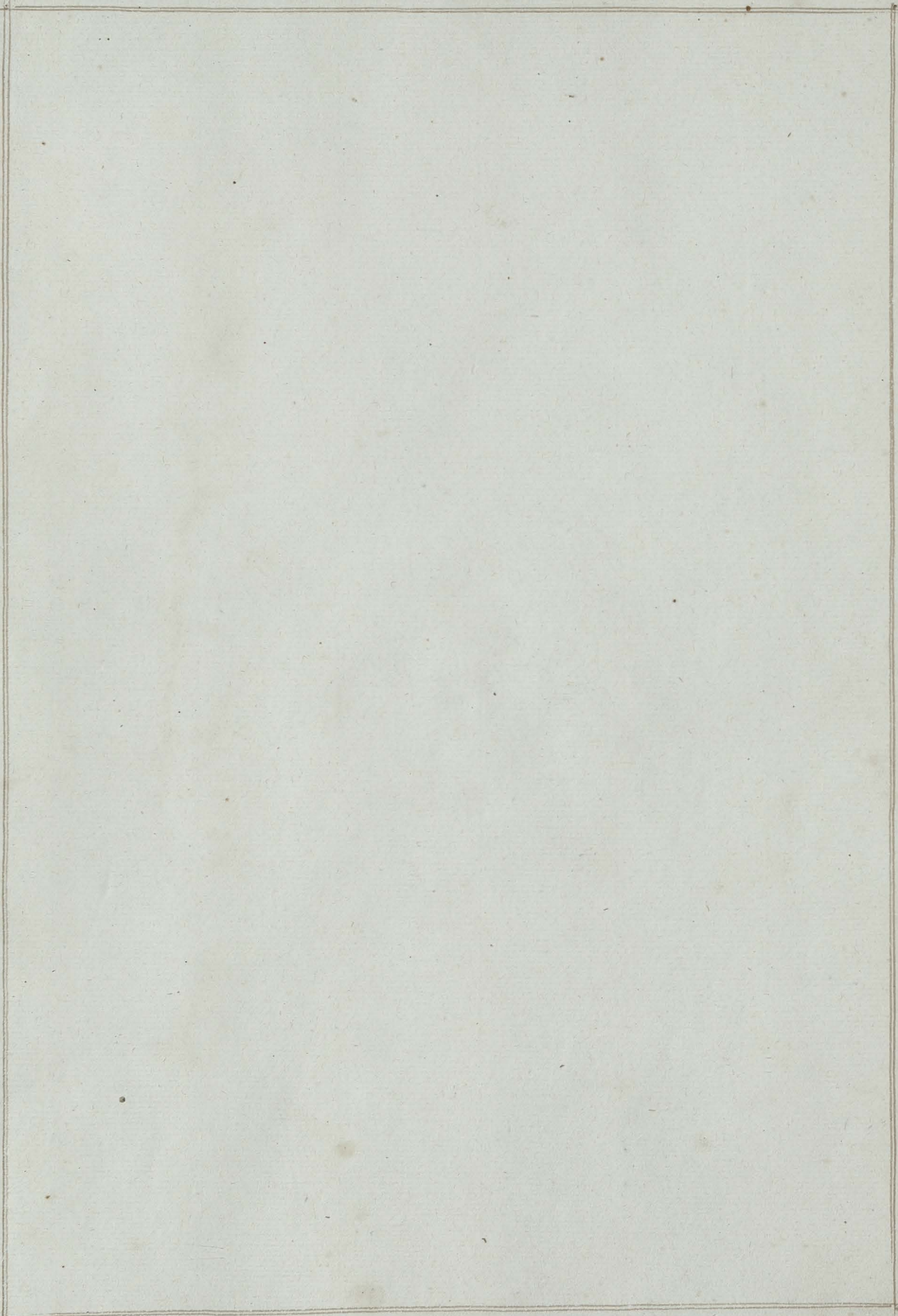
Folium	Margo.

	Folium	Mazzo.

	Folium	Mag.

Numero

Folium

250

Opisano 1 kartę po k. 202

[illegible]

[illegible]

